

John IB Carre

Son Casus

Türkçesi : MEHMET HARMANCI

Yazarın Yayınevimizden Çıkan Diğer Kitapları :

BİR ÖĞRENCİ GİBİ (tükendi) KÜÇÜK TRAMPETÇİ KIZ (tükendi)

Magnus Pym rüzgârlı bir Ekim sabahının erken saatlerinde, Güney Devon'un tüm halkının terkettiği izlenimini veren bir kıyı kasabasında külüstür taksiden indi. Taksinin uzaklaşmasını bekledikten sonra kilise meydanına doğru yürüdü. Bel-a-Vista, The Commodore, Eureka gibi adları olan kötü ışıklandırılmış eski Vik-torya tipi pansiyonlara gidiyordu. Pym'in yapı olarak güçlü ama oturaklı bir görünüşü vardı, herhangi bir şeyi temsil ediyormuş gibi. Adımları canlıydı; hafif öne eğilerek yürüyüşü, Anglosakson yönetici sınıfının damgasını taşıyordu. Gerek hareket halinde, gerekse kıpırtısız durarak İngilizler hep bu tavırla uzak sömürgelere bayraklar dikmişler, büyük nehirlerin kaynaklarını bulmuşlar, batan gemilerin güvertelerinde durmuşlardı. Pym şu ya da bu biçimde onaltı saattir yolda Almasına rağmen paltosu ve şapkası yoktu. Bir elinde resmi görünüşlü şişkin bir siyah evrak çantası, diğerinde yeşil bir Harrods torbası vardı. Kentli giysileri denizden esen güçlü rüzgârda dalgalanıyor, tuz gözlerini yakıyor, yolu üstünde köpük baloncukları uçuşuyordu. Pym' in hiçbirine aldıracağı yoktu. «Yer yok» tabelalı bir evin önüne gelince zili çalıp önce dış ışığın yanmasını, sonra da içerden zincirin çekilmesini bekledi. Tam o sırada kilisenin saati beşi çalıyordu. Pym saatin çağrısına karşılık veriyormuş gibi topukları üstünde dönüp meydana baktı. Baptist kilisesinin zariflikten uzak kulesi uçuşan bulutlar arasında dimdikti. Pym bahçelerin süsleri olan ağaçlara, boş .orkestra yerine, otobüs durağına, yan sokakların gölgelik taraflarına ve tek tek kapı içlerine baktı.

«Siz misiniz, Bay Canterbury,» dedi bir kadın kapıyı açtığı anda. «Sizi gidi kötü adam sizi! Yine yataklıyla gelmişsiniz. Neden telefon etmediniz ki?»

«Nasılsınız, Bayan Dubber? İyi misiniz?»

«Benim nasıl olduğumu bırakın şimdi. Bay Canterbury. Girin içeri. Üşüteceksiniz.»

Gelgelelim rüzgârın süpürdüğü çirkin meydan Pym'i büyülemiş gibiydi. «Sea View'un satılık olduğunu sanıyordum, Bayan D,» dedi, kadın kendisini içeri sokmaya çalışırken. «Bay Co-ok'un karısı öldükten sonra taşındığını söylemişsiniz. Eve bir daha ayak basmaz diyordunuz.»

«Basmaz elbette. Girin içeri, Bay Canterbury, ben hemen çayı hazırlarım, ayaklarınızı silin ama.»

«Peki, yukardaki yatak odasında neden ışık yanıyor?» diye sordu Pym, kadının kendisini merdivenlerden yukarı sürüklemesine karşı koymayarak.

Pek çok sert insan gibi Bayan Dubber de ufaktefekt. Ayrıca yaşlıydı, çevresindeki her şeyi çarpık gösteren bir de kamburu vardı.

«Bay Cook üst katını kiraya verdi. Celia Venn resim yapmak için tuttu orasını. Tam da sizden beklenen bir şey bu.» Kadın sürgüyü çekti. «Üç ay gözden kaybol, sonra tut bir gece yarısı gel ve başkasının evindeki ışığı merak et.» Bir sürgü daha itti. «Hiç değişmeyeceksiniz, Bay Canterbury. Doğrusu sizin üstünüze neden bu kadar düşünüyorum bilemiyorum.»

«Kimmiş bu Celia Venn?»

«Doktor Venn'in kızı, o budala adam. Denize bakıp resim yapmak istiyor.» Kadının sesi birden değişti. «Ne cesaretle, Bay Canterbury? Çabuk çıkarın onu bakayım.»

Bayan Dubber son sürgüyü de ittikten sonra elinden geldiğince doğrulmuş, çekingen bir kucaklamaya hazırlanıyordu. Ancak kimsenin bi'r an bile inanmadığı o kendine özgü çatık kaşları yerine, yüzünde gerçek bir korku vardı şimdi.

«O korkunç siyah kravatı takmışsınız yine, Bay Canterbury. Evime ölüm getirmenize izin veremem. Kimin için yas tutuyorsunuz ki?»

Pym yakışıklı bir erkekti. Elli yaşlarında olmasına rağmen

— 8 —

eline ayağına çabuk ve hareketli. Ancak Bayan Dubber'in gözünde en iyi yanı, insana bir sıcaklık ve güven veren sevimli gülümsemesiydi.

«Whitehall'dan eski bir meslektaş, Bayan D. Önemsiz biri. Yakınım falan değil.»

«Benim yaşımda herkes yakındır, Bay Canterbury. Adı neydi?»

«Adamı pek tanımadım bile.» Pym kravatını çözüp cebine soktu. «Size adını falan söylemeyeceğim, yoksa hemen başlarsınız gazetelerde ölüm ilanlarını okumaya.» Pym konuşurken holde masanın üstündeki, geçen geldiğinde taktığı turuncu gece lambasının ışığında müşteri defterine bakıyordu. «Gelen giden oldu mu, Bayan D?» Listeye göz gezdirdi. «Kaçak çiftler, esrarengiz prensesler falan? Paskalya'da gelen o birbirine âşık delikanlılar ne oldu?»

«Onlar âşık falan değillerdi.» Bayan Dubber iki yana sallanarak mutfığa doğru yürüdü. «Ayrı odalarda kaldılar ve geceleri televizyonda maç seyrettiler. Ne dediniz, Bay Canterbury?»

Ama Pym ağzını açmış değildi. Ani iletişim patlamaları kimi zaman hattaki bir sansürcü tarafından kesilen tamamlanmamış telefon konuşmalarını andırırdı. Bir iki sayfa daha çevirdi.

Bayan Dubber mutfakta gaz ocağını yakarken, «Artık öyle yolu düşüp de bir iki geceliğine gelenleri almayacağım,» dedi. «Kimi zaman Toby -ile otururken kapı çaldığında, 'Git sen aç Toby,' derim. Açamaz tabii. Tekir bir kedi kapıyı açamaz ki. Öyle .oturup bekleriz ayak seslerinin uzaklaşmasını.» Kaşları altından baktı adama. «Bizim Bay Canterbury yoksa âşık mı dersin, Toby?» diye kedisine sordu. «Bu sabah pek yakışıklıyız doğrusu. Parıl parıl. Ceketimize bakarsak on yıl gençleşmişiz sanki.» Kediden işe yarar bir karşılık alamayınca bu kez kanaryasına döndü. «Ama ağzını açıp a'a bize bir şey söylemez, değil mi, Dickie? Olup biteni en son biz duyuyoruz.»

Hâlâ defterin başında olan Pym, «Wimbledon'dan John ve Sylvia,» dedi.

«John bilgisayar yapıyor, Sylvia da program, yarın gidiyorlar.» Kadın aksilenmişti. Dünyasında sevgili Bay Canterbury'den başkalarının da olduğunu kabul etmekten nefret duyardı. «Bu

— 9 —

sefer ne bu böyle?» dedi öfkeyle. «Kabul edemem. Geri alın.»

Ama öfkeli değildi kadın. Pym hâlâ Harrods kâğıdına sarılı, Harrods kutusu içindeki beyazlı altın sarılı kalın kaşmir şalım geri alacak değildi. Kadın kâğıtla kutuya şal kadar önem veriyordu, şalı aldıktan sonra kâğıdı yeniden katlayıp kutunun içine koydu, sonra da kutuyu en değerli hazinelerini sakladığı dolabın rafına yerleştirdi. Ancak bu işi bitirdikten sonradır ki, bir yandan savurganlığı için onu azarlarken, şalı omuzlarına atmasına ve kendisini kucaklamasına izin verdi.

Pym, Bayan Dubber'i memnun etmek için çay içti, kadın yanmış olduğunu söylediği halde çörekten bir parça yeyip tadını öve öve göklere çıkardı. Musluk tapasını onarmaya, su borusunu açmaya, eli değmişken birinci kattaki su deposuna da bir bakmaya söz verdi. Pym canlıydı, aşırı iltifatkârdı, kadının ken-dteinde görüp sözünü ettiği o gayretkeşliği bir an bile elden bırakmıyordu. Toby'yi kucağına alıp okşadı; daha önce böyle bir şey yapmış değildi, bu hareketinden Toby'nin de pek bir zevk aldığı söylenemezdi. Normal olarak sözünün edilmesi kendisini yatağına kaçıracağı halde, bu kere Bayan Dubber'in yaşlı Al Teyzesinin son haberlerine bile katlandı. Yine her zaman olduğu gibi, kasabaya son geldiğinden bu yana olup bitenler hakkında kadını sorguya çekti, Bayan Dubber'in ardı arkası gelmeyen yakınmalarını büyük bir dikkatle ve onaylayarak dinledi. Cevap verme yerine sık sık başını sallarken de, ya yok yere kendi kendine gülümsüyor ya da dalgınlaşıyor, elini ağzına götürüp esniyordu. Birden fincanını bırakıp sanki yeniden trene yetişecekmiş gibi ayağa kalktı. «Sizce bir sakıncası yoksa bu kere bir süre kalmak istiyorum, Bayan D. Epey yazacak şeyim var.»

«Hep öyle dersiniz. Son geldiğinizde artık hep burada kala^caktınız. Ama sabah yumurtanızı bile yemeden hemen White-hall'a döndünüz yine.»

«İki hafta falan kalının sanırım. Burada rahat rahat çalışabilmek için izin aldım.»

Bayan Dubber şaşırmış görünmeye çalıştı. «Peki ama memleket ne olacak, ha? Dümenin başında Bay Canterbury olmazsa Toby ile ben nasıl güvenlik içinde olabiliriz ki?»

— 10 —

Gösterdiği çabaya bakılırsa, içi kurşun doluymuş gibi görünen evrak çantasına uzanırken, «Eh, Bayan D. neler yapmayı düşünüyor bakalım?» diye sordu Pym.

«Neler mi? Bayan Dubber esrarlı tavrını takınıp sevimli bir gülümsemeyle, «Benim yaşımda bir şey yapmak düşünülmez, Bay Canterbury,» dedi. «Tanrı yapsın planları. O bu işi benden iyi becerir, değil mi, Toby? Çok daha güvenilirdir onun planları.»

«O hep çıkmak istediğiniz yolculuk ne oldu? Artık bunu hak ettiniz, Bayan D.»

«Saçmalama! Yıllar önceydi o. Artık içimde istek falan kalmadı.»

«Ben hâlâ parasını ödemeye hazırım.»

«Tanrı sizden razı olsun, bundan hiç kuşum yok.»

«İsterseniz telefonları ben ederim. Seyahat acentesine birlikte gideriz. Zaten ben gelirken sizin için baktım. Bir hafta sonra Orient Explorer Southampton'dan kalkıyor. Biri biletini iade etmiş.»

«Beni başınızdan atmaya mı çalışıyorsunuz, Bay Canterbury?»

Pym bir an durup güldü. «Tanrıyla ben elele versek bile sizi yerinizden kılmıdatamayız, Bayan D.»

Bayan Dubber daracık merdivenden yukarı çıkan adamın ar-dtndan baktı. Ağır çantasına rağmen gençlere özgü canlılık vardı adımlarında. Çok yüksek düzeyde bir toplantıya katılacak. Epey önemli de. Adamın hafif adımlarla koridorda yürüyüp meydana bakan sekiz numaralı odaya girmesini dinledi. Uzun yaşamı boyunca en uzun süreyle kiraladığı odaydı burası. Kaybı kendisini pek etkilememiş, diye içi rahatlayarak düşündü adamın anahtarı çevirip kapıyı hafifçe ardından kapattığını duyunca. Bakanlıktan eski bir meslektaşı, yakınlarından biri değil. Onu hiçbir şeyin rahatsız etmemesini isterdi. Yıllar önce kapısını çalıp da, sığınacak telefonsuz bir yer aradığını söyleyen o kusursuz beyefendi olarak kalacaktı Bay Canterbury. O günden beri de hep altı aylık kirasını peşin öder, makbuz falan da istemezdi. Bir doğum gününde kendisine sürpriz olarak ustaları çağırıp bir günde bahçenin kenarına duvar ördürmüştü. Hatta

Mart ayındaki fırtınadan sonra damdaki kiremitleri kendi eliyle aktarmıştı. Gittiği o şaşırtıcı yabancı yerlerde neler yaptığını anlatmadan hep çiçek, meyva, çikolata ve armağanlar gönderirdi. Pansiyon dolu olduğu zamanlar kahvaltıyı hazırlamaya yardım eder, para kazanmak için hepsi de sonuçsuz bir sürü planı olan yeğeninin hikâyesini dinlerdi. Bay Canterbury'ye ne mektup gelirdi, ne de ziyaretçi; radyoda yabancı istasyonları dinlemek dışında müzikle bir ilgisi yoktu, evdeki telefonu da yalnızca kasabanın dükkânlarını aramak için kullanırdı. Londra'da oturduğu ve Whitehall'da çalıştığı ama çok sık seyahate çıktığı ve adının o kent adı gibi Canterbury olduğu dışında, kendisi hakkında tek bir şey söylemiş değildi. Ne çocuk, ne karı, ne ana-baba, ne de sevgili... yeryüzünde bir tek Bayan D'si dışında «benim» diyebileceği kimsesi yoktu. Bayan Dubber şalı burnuna götürüp yün kokusunu içine çekerken Toby'ye, «Belki de bir lordluk bile almıştır artık,» dedi. «Günün birinde başbakan bile olur da, biz bunu ancak televizyondan duyarız.» Bayan Dubber rüzgârın gürültüsü arasında çok hafif bir şarkı duydu. Bir erkek sesi, ahenksiz ama hoş. Önce birinin bahçe tarafından Greensleeves'i sonra meydandan Jerusalem'! söylediğini sandı. Seslenmek için pencereden başını uzatmıştı ki, şarkıyı söyleyenin yukardan Bay Canterbury olduğunu anladı. Çok şaşırmıştı, adamı azarlamak için kapısını açtı ama durup dinledi sonra. Şarkı birden kesildi. Bayan Dubber güldü. Şimdi de o beni dinliyor, diye düşündü. Tam benim Bay Canterbury'm bu işte.

Üç saat önce Viyana'da Magnus'un karısı Mary Pym yatak odasının penceresi önünde durmuş, kocasının seçtiğiyle çelişik olan şaşırtıcı derecede sakin dünyaya bakıyordu. Ne perdeleri kapatmış, ne de ışığı yakmıştı. Annesinin deyişiyle, misafir kabul etmek üzere giyinmişti ve bir saattir mavi kazakla ceketinin içinde pencere önünde duruyor, arabayı, kapının çalmasını, kocasının kilitte hafifçe dönen anahtarının tıkırtısını bekliyordu. Magnus ile Jack Brotherhood arasında hangisini daha önce

kabul edeceği konusunda haksız bir yarış vardı kafasında. Sonbaharın erken yağmış karıyla kaplı tepenin üzerinde yükselen dolunay odayı siyah beyaz çizgilerle doldurmuştu. Cadde boyunca zarif villalarda diplomat eğlencelerinin son ışıkları da birer birer sönüyordu. Bakan Meierhof dört kişilik bir orkestra eşliğinde Kuvvet Azaltma Konuşmaları dansı düzenlemişti. Mary'nin orada olması gerekirdi aslında. Van Leyman'lar eski Prag'lı dostları için cinsiyet ayrımı gözetmeksizin bir yemek veriyorlardı. İkisi de orada olmalı, yemekten sonra da kalanları bir içki için evlerine davet etmelilerdi. Sonra plak çalıp bu saate kadar dans etmeliydiler - dans hastası diplomatik Pym'ler- tıpkı Magnus'un Washington'da bölüm başkan yardımcısı olduğu zamanlardaki gibi. Magnus şakalar yapıp kendisine özgü yöntemleriyle yeni yeni dostlar edinirken Mary de salamlı yumurta hazırlardı. Viyana'nın en gözde mevsimindeydiler, bütün yıl boyunca suspus oturmuş millet şimdi heyecanla Noel'den, Operadan konuşur, gevezelik ederlerdi.

Ama bütün bunlar bin yıl öncesiydi sanki. Hepsini geçen Çarşamba gününe kadardı. Şimdi önemli olan, Magnus'un giderken havaalanında bıraktığı Metro arabasıyla yolun başında görünüp kapıya Jack Brotherhood'da n önce varmasıydı.

Telefon çalışıyordu. Yatağın yanında. Onun tarafındaki. Koşma aptal, düşeceksin. Öyle yavaş da davranma yoksa kapatır. Magnus sevgilim. Tanrım ne olur o olsun arayan, bir sıkıntı geçirdin ama şimdi iyisin artık, neler olduğunu sana sormayacağım bile, bir daha senden hiç mi hiç kuşulanmayacağım. Mary telefonu açtı, ama elinde telefon numaralarını, adresleri, saatleri, talimatları yazmaya hazır kâğıt ve kalemle beklerken bir an durakladı. Onun için endişe ettiğinin belirtisi olacağından, «Magnus?» demedi. Sesindeki heyecanı saklayamayacağına inandığından, «Alo?» da demedi. Magnus'un telefonu açanın kendisi olduğunu anlaması için numarayı Almanca olarak söyledi. Kocasını her şeyin normal ve yolunda olduğunu anlatsın, kendisine kızmasın diye. Sıkıntı yok, sorun yok, buradayım ve her zamanki gibi bekliyorum seni. - «Benim,» dedi bir erkek sesi.

Ama o değildi. Jack Brotherhood'du.

Brotherhood askeri sınıflara özgü o dolgun, güvenli İngiliz-cesiyle, «Paketten bir haber yok herhalde?» diye sordu.

«Hiç kimseden haber yok. Neredesin?»

«Yarım saate kalmaz orada .olurum. Beni bekle, olur mu?»

Şömine, diye birden düşündü Mary. Tanrım, şömine. Küçük ve büyük felâketlerin artık farkını pek kestiremeyerek aşağı koştu. Hizmetçiye gece için izin vermiş, şöminedeki ateşi örtmeyi unutmuştu. Sönmüş olmalıydı artık. Sönmemişti ama. Neşeli çatırtılarla yanıyordu, sabahın bu erken saatini cenaze havasından kurtarmak için bir odun daha atılması yeterliydi. Mary kütüğü ateşe sürdü, odayı derleyip toparlamaya koyuldu... çiçekler, kül tabakları, Jack'm viski tepsisi... içinde hiçbir şey düzenli olmadığından, dışındaki her şeyi düzenliyordu. Bir sigara yakıp dumanını içine çekmeden öfkeli öpücükler halinde havaya üfledi. Sonra koca bir kadeh viski doldurdu, zaten aşağıya bunun için inmişti. Dans ediyor olsalardı, şimdiye kadar bu kadehlerden birkaç tane devirmiş olurdu nasılsa.

Pym'inki gibi Mary'nin de İngilizliği tartışılmazdı. Sarışındı, iri çeneliydi, açık sözlüydü. Annesinden miras aldığı tek yapmacık tavrı, dünyaya ve özellikle de yabancılara karşı o hafif komik tenezzüldü. Mary'nin yaşamı bir dizi ölüm hikayesiydi. Büyükbabası Passchendaale'de ölmüştü, kardeşi Sam ise daha yakın bir zamanda Belfast'ta. Şam'ın ölümünden sonra bir iki ay Mary ,onun cipini havaya uçuran bombanın kendi ruhunu da öldürdüğünü sanmıştı. Gelgelelim üzüntüden ölen Mary değil de babası olmuştu. Mary'nin erkeklerinin tümü de askerdı. Kendisine hatırı sayılır bir miras, ateşli bir yurtseverlik ve Dorset'te küçük bir malikâne bırakmışlardı. Mary zeki olmasının yanısıra hırslıydı da; hayal kurabilir, ihtirasa kapılabilir, haset edebilirdi. Ne var ki, yaşamının kuralları kendisi yaşamaya başlamadan konulmuştu: Mary'nin ailesinde erkekler sefere çıkarlar, kadınlar onlara yardımcı olurlar, yas tutarlar ve yaşamaya devam ederlerdi. Tapınmaya varan sevgisi, yemek davetleri, Pym ile yaşantısı hep bu sağlam ilkeye göre sürdürülmüştü. Geçen Temmuz'a kadar. Lesbos'daki tatilimize kadar. Dön evine, Magnus. Sen uçaktan çıkmayınca gürültü kopardığıma pişmanım artık. O senin deyimimle, «büyük sesimle» British Air-

— 14 —

ways memuruna bağırdığım için ve diplomatik pasaportumu yüzüne doğru salladığım için pişmanım. Hele Jack'a telefon edip de, kocam hangi cehennemde, diye sorduğum için çok üzgünüm. Onun için lütfen gel ve bana ne yapmam gerektiğini söyle. Hiçbir şeyin önemi yok. Sen yalnız burada ol da. Hemen şimdi. Mary kendini yemek odasının çifte kapısı önünde bulunca ikisini de ardına kadar açtı, avizeyi yakıp elinde viski kadehiyle bir göl gibi parlayan uzun ve bomboş masaya baktı. Onsekizinci yüzyıl kopyası. Maun. Ondört kişi, iki ucuna sıkıştırılırsa onalü kişi rahat oturur. Ama o lanet yanık izi. Denemediğim şey kalmadı. Hatırla, diye zorladı kendini. Eskileri düşün. Jack Brotherhood kapının zilini çalmadan o aptal kafana yerleştir hikâyeyi. Kendi dışına çık ve içeri bak. Şimdi. Bunun gibi heyecan doyu bir gece. Çarşamba, kabul gecemiz. Dışardaki gibi bir dolunay var, belki bir yanından hafifçe kırılmış. Yatak odasında lisede hep yüksek notlar alan ama üniversiteye devam etmemiş olan o aptal Mary Pym bacaklarını iyice açmış aile mücevherlerini takarken, Oxford birincisi kocası Magnus Pym ,o anda giyinmiş olarak karısının ensesini öpüp kendisini eğlence havasına sokmak için Balkanlı jigolo numarasını yapıyor. Magnus zaten hep istediği havaya girer. «Tanrı aşkına,» diyor Mary biraz sert bir sesle. «Bırak dalga geçmeyi de sunu sıkıştır.» Asker ailesinde yetişmiş olmak zaman zaman konuşmam! etkiliyor. Magnus istenileni yapıyor. Magnus hep istenileni yapar. Magnus onarır, Magnus bir uşaktan iyi servis yapar. İstenileni yaptıktan sonra da ellerini göğüslerimin üstüne koyup sıcak soluğunu çıplak boynuma koyveriyor. «Ama sevgilim, o çok şahane an için zamanımız yok mu? Var mı? Ha?»

Ama Mary her zamanki gibi gülümsemeyecek kadar sinirli, kocasına aşağı inip o geceliğine tuttukları uşak Bay Wenzel'in balıkçı Weber'den buz alıp almadığını kontrol etmesini söylüyor. Ve Magnus gidiyor. Magnus hep gider zaten. Mary'nin kıcına sert bir tokat indirmenin daha akıllıca olduğu zamanlar bil© gider Magnus. — 15 —

Mary başını kaldırıp dışarı kulak verdi. Bir motor gürültüsü. Bu karlı havada kötü anılar gibi geliyor hepsi. Ama kötü bir anının aksine bu geçip gidiyor.

Yemek zamanı, diplomasinin mutlu saati, Magnus'un bölüm başkan yardımcısı olduğu ve bölüm başkanlığına bile getirilebileceği günlerde Georgetown'da olduğu kadar iyi. Magnus ile Mary'nin arası düzelmiş, yalnızca Mary'nin yüreğini gece gündüz karartan bir bulut dışında. Lesbos bu bulutun adı, korkunç anı-, larla çevrili Ege'nin bir Yunan adası. Viyana'daki İngiliz Büyükelçiliğinde Adı Ağıza Alınmaz Konular Danışmanı Magnus'un karısı Mary Pym gümüş şamdanların üzerinden gururla bakıyor kocasına; hizmetçiler konuklara annesinin tarifine göre hazırlanmış rostoyu ikram ediyorlar. Masanın çevresinde yerel ha-beralma toplumunun oniki seçkin ve adı dile getirilmeyen kişisi var.

Mary, Avusturya Savunma Bakanlığından Dinkel'e o güzel Almancasıyla, «Sizin Ursula adında bir de kızınız var, değil mi?» diyor. «Son duyduğumda konservatuvarda piyano öğrenimi yapıyordu. Bana ondan söz edin biraz.» Sonra yanından geçen hizmetçiye, «Frau Wenzel, Bay Lederer'in sosu bitmiş,» diyor.

Mary, Dinkel'in aile dertlerini dinlerken güzel bir gece diye kararını vermişti. Evlilik yaşamı boyunca, yükselme yolunda oldukları Prag ve Washington'da ve şimdi zaman doldurmakta oldukları burada hep böyle bir gece için çalışmıştı. Mutluydu, bayraktarlık yapıyordu, Lesbos'un kara bulutu uçup gitmiş sayılırdı. Tom yatılı okulunda başarılıydı, kısa bir süre sonra Noel tatili için eve gelecekti; Magnus kayak yapmak için Leoh'de bir dağevi kiralamıştı, Lederer'ler de onlara katılacaklarını söylemişlerdi. Babasının hastalığına rağmen Magnus bu günlerde o kadar becerikli, ,o kadar nazikti ki. Lech'e gitmeden önce karısını Parsifol'ı izlemek için Salzburg'a götürecekti. Hatta Mary ısrar ederse Opera balosuna bile gideceklerdi. Talihleri yaver giderse Lederer'ler de kendilerine katılacaklardı; her nedense bu son günlerde Magnus'un çevresinde fazladan birkaç kişi olması insanı rahatlatan bir şeydi. Şamdanın üzerinden solun-

— 16 —

daki konuğuna bir şeyler anlatan kocasına gülümseyerek baktı. Az önce öylesine alingan olduğum için özür dilerim, diyordu. Kocası da, hepsi unutuldu bitti, demekteydi. Hepsi gittikten sonra sevişiriz, diyordu Mary, sarhoş olmayız, sevişiriz ve her şey yoluna girer.

O anda duydu telefonun çaldığını. Tam o anda. Magnus'a hayalinde bu düşüncelerini iletirken ve bunlarla mutluyken. İki kere, üç kere çaldı telefon. Mary tam kızmaya başlamıştı ki, Bay Wenzel'in telefonu açtığını duydu. Acele değilse Bay Pym daha sonra sizi arar, diye cevap verdi kafasında telefona. Çok önemli olmadıkça Bay Pym rahatsız edilmemeli. Bay Pym elçilikteki-lerin huzurunu kaçıran ve Avusturyalıları şaşkına çeviren o kusursuz Almancasıyla komik bir hikâye anlatıyor. Bay Pym istendiği takdirde Avusturya aksanını, hatta daha komik İsviçre aksanını da taklit edebilir. Orada okuduğu günlerden kalma bir şey. Bay Pym yanyana dizdiği bira şişelerine bıçağıyla vurarak eski İsviçre demiryolunun çan seslerini çıkarabilir. Interlaken ile Jungfrau hoch arasındaki istasyonları yerel istasyon memurunun aksanıyla sayarken, dinleyicileri özlem dolu bir neşeyle kendilerinden .geçerler.

Mary gözlerini kaldırıncı masanın öteki ucunun boş olduğunu farkettiler. Magnus... Mary ile flört etme dışında Magnus tam o anda ne yapıyordu?

Sağında memur eşleri ölçüsüne göre bile çirkin ve kaba olan Bayan Dinkel oturmaktaydı. Kadın öylesine şirretti ki, elçiliğin en kaşarlanmışları bile onun karşısında suspus oturlardı. Ama Magnus kadını kendisine öyle bir bağlamıştı ki, Bayan Dinkel onun ağzına bakıyordu sanki. Kocasının bu davranışlarını zaman zaman izleyen Mary onun bu işine adanmışlığı karşısında elinde olmadan bir acıma hissedirdi. Bir anlık için bile olsa onun biraz rahatlamasını isterdi. Rahatlığı hak ettiğini bilmesini, kendini hep böyle vermek, durmadan vermek zorunda hissetmemesini isterdi. Gerçek bir diplomat olsaydı şimdi çoktan elçiydi, diye düşündü. Washington'dayken Grant Lederer kendisine Magnus'un bölüm şefinden de, o korkunç elçiden de daha etkin olduğunu söylemişti. Burada da çok saygı görmesine ve etkin olmasına rağmen, Viyana kocası için gözle görülür bir

17-

R: 2

düşkırıklığı olmalıydı. Öyle olması da istenmişti kuşkusuz, ama ortalık yatışınca Magnus yine yoluna devam edecekti, şimdi ö-nemli olan sabırdı. Mary kocasına kıyasla o kadar genç olmamayı isterdi. Kimi zaman benim yaşına ayak uydurmaya çalışıyor, diye düşündü. Magnus'un solunda oturan Bayan Mohr da onun büyüüne kapılmış görünüyordu. Kadının kocası Wiener Neus-tadt'da Şifre Bürosunda albaydı. Ancak Magnus'un en büyük zaferi, altı ay önce Amerikan Elçiliğinin Hukuk Bölümü başına gelen Grant Lederer Hptü. Magnus'un deyimiyle, «Küçük kara sakallı, küçük kara gözlü ve küçük kara düşünceli» Lederer, Washington'dan eski bir dost ve gerçekte CIA'nın yeni adamıydı.

Magnus bütün arkadaşlarından olduğu gibi ondan da yakınırken, «Grant gözboyacının biri,» derdi. «Haftada bir bizi bir masanın çevresinde toplayıp yirmi yıldır zaten kusursuzca yapmakta olduğumuz işler için yepyeni kelimeler uydurur.»

«Ama sevimli bir insan,» derdi Mary. «Bee de müthiş güzel üstelik.»

Magnus bir başka sefer, «Grant tam bir dağcı,» dedi. «Sırtımıza binebilmek için hepimizi sıraya diziyor. Bekle görürsün bak.»

«Ama hiç olmazsa akıllı, sevgilim. Seninle aşık atabiliyor, değil mi?»

Gerçek oydu ki, herhangi bir diplomatik dostluğun kısıtlamaları gözönüne alındığında, Pym ile Lederer aileleri iyi bir dördtlü oluşturmuyordu. Magnus'un dostlarını çeğiştirmesi .onların kusurlu yanlarını bulmaya çalışması, bir daha kendileriyle görüşmeyeceğini söylemesi, aslında onlardan hoşlandığının sapıkça bir belirtisiydi.

Lederer'lerin kızları Becky, Tom'un yaşındaydı ve gençler daha şimdiden birbirine âşıktı. Bee ile Mary ise müthiş anlaşıyorlardı. Bee ile Magnus'a gelince... doğrusunu söylemek gerekirse, Mary kimi zaman .onların biraz fazla dost olup olmadıklarını düşünmekten kendini alamazdı. Ama öte yandan da bu tür dördtlü ilişkilerde, bir sonuca varmasa bile her zaman güçlü bir karşılıklı ilişkinin bulunduğunu farketmişti. Üstelik aralarında bir şey olsa bile. Mary intikamını Grant'la almaktan büyük bir zevk duyacaktı.

— 18 —

«Mary, şahane bir parti bu! Çok eğleniyoruz.»

Herkesin şerefine kadeh kaldıran Bee söylemişti bunu. Mary'nin bütün gece gözlerini ayıramadığı elmas küpeleri ve dekolte elbisesi vardı. Üç çocuk ve bu göğüsler... haksızlıktı bu doğrusu. Mary kadehini kaldırdı. Bee'nin parmakları daktilo parmaklarıydı, uçları çarpılmıştı.

Magnus kendine özgü o yarı ciddi şakacılığıyla, «Haydi Grant bize de bir hak tanı,» diyordu. «O kahraman Başkanınızın komünist ülkeler hakkında söyledikleri doğruysa onlarla nasıl iş yapabiliriz ki?»

«Magnus, eğer elimde olsa, seni tılsımlı bir elçilik halısına yüklediğim gibi bir sürahi dolusu sek martini ve bir de Amerikan pasaportuyla Washington'a uçurdum. Demokrat Partiden aday olman işten bile değildir.

Hainlik demek olan bir dava hiç bu kadar iyi bir biçimde dile getirilmemiştir.»

«Magnus Başkan adayı ha?» Bee yerinde doğrulup biri çikolata ikram etmiş gibi göğüslerini ileri çıkardı.
«Aman ne gü-r zel!»

Tam o anda Bay Wenzel çıkagelmiş, Magnus'un kulağına eğilerek telefonda Londra'dan arandığını fısıldamıştı.

Magnus izin istedi. Kapiya kadar yolda karşısına çıkan hayali engellerin kenarından geçerek, gülümseyerek, özürler dileyerek çıkarken, Mary de ona korunma ateşi sağlamak için daha bir heyecanla konuşmaya başladı. Gelgelelim kapı arkasından kapandığı anda beklenmedik bir şey oldu. Grant Lederer Bee'ye, Bee de Grant'a baktı. Mary onların gözgöze geldiklerini gördüğü anda birden ürperdi.

Neden? O bir tek dikkatsiz bakışla aralarında ne geçmişti? Magnus gerçekten Bee ile yatıyor da Bee bunu Grant'a söylemiş miydi? Yoksa ikisi de aynı anda, aralarından ayrılmış olan evsahiplerine şaşkın bir hayranlık mı duymuşlardı? Ancak Mary' nin bu sorulara bulduğu karşılıklar kafasının allak bullaklığını bir parça olsun hafifletebilmiş değildi. Sevişmek değildi, aşk değildi, kıskançlık ya da dostluk değildi. Bir şeyler dönüyordu ortalıkta. Mary hayalci bir insan değildi. Görmüştü ve biliyordu. Karşısında «pek yakında» diyen bir çift katil vardı ve pek yakındaki bu şey Magnus'a iliskindi. Pek yakında ele geçireceğiz:

— 19 —

onu. Pek yakında bütün o kasımları bitecek ve şerefimize kavuşacağız. Onların Magnus'tan nefret ettiklerini gördüm, diye düşündü Mary. O zaman böyle düşünmüştü şimdi de böyle düşünüyordu.

Magnus, «Grant bir Sezar arayan bir Cassius'tur,» demişti. «Yakında sırtından bıçaklayacak birini bulamazsa CIA hançerini alıp bir başkasına verecektir.»

Ne var ki, diplomaside hiçbir şey uzun ömürlü olmaz, hiçbir şey mutlak değildir; cinayet işlemek için kurulan bir fesatlık, konuşmanın akışını tehlikeye atmak için bir neden olamaz. Durmadan konuşurken, çocuklardan ve alışverişten söz ederken -hepsinin üstünde de Magnus'un sofraya dönüp iki dilden konuşarak masanın öteki ucunu büyülemesini beklerken- Mary yine de Londra'dan gelen bu telefonun kocasının son haftalardır beklediği telefon olup .olmadığını düşünecek zaman bulabilmişti. Kocasının büyük bir iş peşinde olduğunu bir süredir biliyor ve bunun kendilerine itibarlarının iade edilmesi demek olacağını umuyordu.

Mary çok iyi hatırlıyordu; hâlâ konuşurken ve kocasının talihinin artık dönmesi için dua ederken, tam o anda Magnus' un parmak uçlarını çıplak omuzlarında hissetmiş ve kocası masanın başındaki yerin© dönmüştü.

Mary'nin kulağı kışte olma-:sma rağmen kapının açıldığını duymamıştı.

Pym'ler müthiş mutlu bir çift olarak bilindiklerinden şamdanın üstünden, «Bir şey yok ya, sevgilim?» diye seslenmişti.

«Kraliçenin keyfi yerinde miymiş?» diye Grant'm o imalı ses tonuyla sorduğunu duymuştu sonra.

Kocasının gülümsemesi rahattı, ama Mary bunun fazla ö-nemli olmadığını bilirdi. Magnus inanılmaz bir rahatlıkla, «Whi-tehall'un küçük gürlemelerinden biri, Grant» dedi. «Burada benim ziyafet verdiğimi onlara bildiren bir casusları var sanırım. Sevgilim, şarabımız bitti mi yoksa?»

Kahveden önce kadınları yukarıya, tualete çıkarma zamanı gelmişti. Kendini modern bir kadın olarak gören Bayan Dinkel buna karşı koyacak bir tavır aldıysa da, kocasının sert bir bakışıyla hemen toparlandı. Gecenin bu saatinde büyük bir Ame-

— 20 —

rikan feministi olması beklenen Bee Lederer ise kuzu gibi kabul etti odadan çıkmayı.

«Şimdi hikâyenin can alıcı noktasına geldik,» dedi Mary'nin hayalindeki Jack Brotherhood.

«Can alıcı noktası falan yok.»

«Öyleyse neden tirtir titriyoruz böyle, sekerim?»

«Titremiyorum. Senin gelmeni beklerken birazcık içki koyuyordum kendime. Benim hep titredığimi bilirsin üstelik.»

«Benimki de seninki gibi sek olsun lütfen. Sen bana olanları anlat yeter. Ne buz, ne su, ne de palavra.»

Pekâlâ, dediğin gibi olsun öyleyse.

Gece başladığı gibi kusursuz sona ermek üzere. Mary il© Magnus holde konukların paltolarını giymelerine yardım ediyorlar. Mary, hayatını hizmet etmeye adanmış olan kocasının pal-tolarırv giyilmesine yardım ederken kollarını nasıl sabitleştirdi-ğine, parmaklarını nasıl kıvrıdığına bakıyor. Magnus, Lederer' leri biraz daha kalmaları için kandırmaya çalıştıysa da, Mary buna üstü kapalı bir biçimde karşı çıkarak Bee'ye Magnus'un erken yatmaya ihtiyacı olduğunu söylüyor. Hol boşalıyor. Soğuğa aldırmayan diplomat Pym'ler - ne de olsa İngilizler- kapının ö-nünde durmuş el sallıyorlar. Mary kolunu Pym'nin beline dolamış, parmağını arkasında kemerin içine, kalçalarına sokuyor. Magnus karısına direnmiyor. Magnus hiç direnmez zaten. Bay Wenzel'in kendisini telefona çağırdığı zaman eğildiği kulağına tatlı şeyler mırıldanırken başını Magnus'un omzuna dayamış. Bee'nin bu hallerini göreceğini umuyor bir yandan da. Kapı ışığının altında -Mary uzun mavi elbisesi içinde çok genç, Magnus smokini içinde çok yakışıklı- uyumlu bir evli çift tablosu gibi görünüyorduk herhalde. Lederer'ler en sona kalmışlar. «Magnus, çoktandır böyle eğlenmemiştim,» diyor Grant

o garip, biraz da kadınsı haliyle. Koruyucuları ikinci bir arabayla onları izliyor. Sapma kadar ingiliz olan Pym'ler, Amerikan yaşam biçimi için bir anlık bir horgörüğü paylaşıyorlar.

— 21 —

«Bee ile Grant müthiş hoş insanlar,» diyor Mary. «Ama Jack sana teklif etse bir koruyucuyla dolaşmayı kabul eder miydin?» Sorusunda meraktan öte bir şey var. Son günlerde evlerinin çevresinde boş boş gezen garip insanları merak etmeye başlamış.

Pym titreyerek «Hiç sanmam,» diyor. «Beni Grant'tan korumaya söz verirse belki.»

Mary parmağını kocasının pantolonundan çekiyor, kolkolo içeri giriyorlar. Mary telefonu düşünerek, «Bir şey mi var?» diyor. «Her şey yolunda,» diye karşılık veriyor kocası. Mary, «Seni istiyorum,» diye fısıldıyor, elini hafifçe erkeğin bacaklarına sürerken. Pym gülümseyerek başını sallıyor, hazırlanmış gibi kravatını gevşetiyor. Mutfakta Wenzel'ler gitme hazırlığı içindeler. Mary sigara dumanı kokusu alıyor, ama ikisi de çok çalıştıkları için bir şey söylememeye karar veriyor. Ölüm döşeğindeyken bile sigara dumanına aldırış etmemeye karar verdiğini hatırlayacak; yaşamı o anda öylesine rahat, Lesbos öylesine uzak ki, böylesine değersiz şeyleri bile düşünebiliyor. Pym, Wenzel* lerin parasını, içine yüklü bir de bahşış katarak, bir zarfa koy-rnuş bile. Magnus son kuruşunu bile çıkarıp bahşış olarak verir, diye düşünüyor Mary hoşgörüsü. Onun bu eli açıklığını, kendi sınıfının yaklaşımı bunun aşırılıklarını görmesine izin verse de, seviyor. Kimi zaman onun gelirinden fazlasını harcıyıp harcamadığını ve kendi özel gelirinden bir miktar verip vermemeyi bile düşündüğü olur. Wenzel'ler gidiyorlar. Yarın gece başka bir evde, başka bir ziyafette hizmet edecekler. Pym'ler elele salona geçiyorlar. Pym karısına bir viski, kendisine bir votka hazırlıyor, ama alışılmışın aksine ceketini çıkarmıyor. Mary kocasını uzun uzun okşuyor. Böyle durumlarda kimi zaman yukarı bile çıkmadıkları olur.

«Mabs, rosto şahaneydi,» diyor Pym. Her zaman ilk yaptığı "şey Mary'yi kutlamaktır zaten. Magnus her zaman herkesi kutlar.

Mary Kocasının pantolonunun fermuarına uzanarak, «Herkes eti Bayan Wenzel'in hazırladığını sandı,» diyor. «Boşver sen onları.» Pym yürekli bir hareketle, kolunun bir savrulmasıyla tüm diplomat dünyasını silip atıyor. Mary bir

— 22 —

an kocasının içkiyi fazla kaçırdığından korkuyor. Kendisi rol yapmıyor, gecenin endişeleri ve yorgunluklarından sonra erkeği gerçekten istiyor. Magnus karısına kadehini verdikten sonra kendi kadehini kaldırıyor ve sessizce şerefine içiyor: aferin, kadın. Karısının yüzüne bakıp gülümsüyor, dizleri birbirine değiyor karı kocanın. Erkeğin geriliminin etkisine giren Mary onu hemen oracıkta istiyor ve bu isteğini elleriyle belirtiyor.

«Özgürüm,» diyor Pym.

Mary anlamıyor.

Utılarak, «Anlamadım,» diyor. Zavallı sevgilim, kafam senden ağır çalışıyor, diye düşünüyor. Korkunç bir şey geliyor aklına sonra. «Yani kovuldun mu?»

Magnus başını sallıyor. «Rick ölmüş,» diyor.

«Kim?» Hangi Rick'ten söz ediyor? Berlin'deki Rick mi? Langley'deki mi? Magnus'u özgürlüğüne kavuşturan ve belki de yükselme yolunu açan hangi Rick öldü?

Magnus söze yeniden başlıyor. Mantıklı bir şey. Zavallı kızın anlamadığı belli. Uzun gecenin sonunda yorulmuş elbette. İçkiyi de biraz fazla kaçırdı. «Babam Rick öldü,» diyor. «Bu akşam biz giyinirken saat altıda kalp krizinden ölmüş. Son krizden sonra iyileşti sanmışlar, ama anlaşılan iyileşmemiş. Jack Brotherhood, Londra'dan telefon etti. Personelin haberi bana neden doğrudan vermeyip de, bu işe Jack'ı memur ettiği de ancak kendilerinin bileceği bir şey ya.»

Mary yine de tam olarak anlamamış.

«Özgür demekle ne kastediyorsun?» diye bağıyor. «Ne özgürlüğü?» Sonra ağlamaya başlıyor, hüngür hüngür, her ikisi için de. Lesbos'tan buraya kadar olan sorularını bastırarak kadar yüksek sesle ağlıyor. Şimdi de kapının zili evin içinde üç kere borazan gibi cınlarken aklının bir köşesinden yine ağlamak geçiyor; gelen Jack Brotherhood için bu sefer.

Pym perdeleri kapatıp ışığı açtı. Şarkıyı kesmişti. Kendini çok canlı hissediyordu. Çantasını bir kenara bırakıp minnetle çevresine bakındı, eşyaların teker teker kendisini selamlama-

— 23 —

larmı bekledi. Pirinç karyola. Günaydın. Yatağın üstündeki İsa" yi sevmesini söyleyen işlemeli yazı; bunu yapmaya çalıştım ama her seferinde Rick girdi araya. Kapaklı yazı masası. Sevgili Winston Churchill'i dinlemiş olan eski bakalit radyo. Pym odaya kendinden hiçbir şey vermemişti. Odanın efendisi değil, konukuydu. O karanlık çağlarda, o yıllarca önceki yaşamda kendisini ne çekmişti buraya? Her şeyin o kadar açık seçik olduğu şu anda bile bunu düşünmeye çalıştıkça bir yorgunluk çökü-yordu üzerine. O kadar çok yapayalnız yolculuk, yabancı kentlerde o kadar çok anlamsız gezintiler ve tekbaşınalık beni buraya getirdi ki. Trenlere

yetişiyor, bir yerelere gidiyor, bir yerden kaıp başka bir yer arıyordu. Mary, Berlin'deydi -hayır hayır, Prag'daydı- bir iki ay önce oraya tayin olmuşlardı ve eğer Prag' da bir iş karıştırmazsa Washington'a alınmasının mümkün olabileceği söylenmeye başlamıştı bile. Tom... Tanrım, Tom neredeyse kundaktan yeni çıkmıştı. Pym, Londra'da bir toplantıdaydı -hayır, toplantı değildi, Smith Alanındaki o küçük evde gizli haberleşmenin son yöntemleri konulu üç günlük bir kursa katılıyordu. Kurs sona erince bir taksiye atlayıp Paddington istasyonuna gitmişti. Kendini içgüdülerine bırakmıştı. Kafası hâlâ haberleşme bilgileriyle doluydu. İstasyondan çıkmak üzere olan bir trene atlamış, Exeter'de ondan inip bir başkasına binmişti. İnsanın nereye neden gittiğini bilmemesinden büyük bir özgürlüğü olabilir miydi? Sonunda kendini hiç tanımadığı bir yerde bulmuş, hayal meyal hatırlanan bir yere giden bir otobüse binmişti.

Büyükanneler ülkesiydi burası. Pazar günleri teyzelerinin eldivenleri içine sıkıştırdıkları yardım paralarıyla kiliseye gittikleri yer. Pym uzay gemisini andıran otobüsün üst katından bacalara, kiliselere, alçak tepelere ve damlara bakıyordu. Otobüs durdu, biletçi, «Buraya kadar, efendim,» dedi. Pym garip bir başarı duygusuna kapılarak indi otobüsten. Geldim sonunda, diye düşündü. Hiç beklemediğim, aramadığım anda buldum işte. Yıllarca önce bıraktığım gibi kalmış olan kasaba, sahil... Güneşli bir gündü ve dünya bomboştu. Belki de öğle saatiydi. Gününü, saatini unutmuştu. Kesin olan tek şey, Bayan Dubber'in insanın üstüne basmaya kıyamayacağı bembeyaz merdivenleri-

— 24 —

di, evden bir ilahi melodisinin yanısıra tavuk kızartması, çiçek, sabun ve inanmışlık kokusunun yayılmasıydı. ince bir ses, «Git buradan!» diye bağırdı. «En üst basamaktayım ve sigortaya erişemiyorum zaten, kendimi biraz daha zor-larsam patlayacağım.»

Beş dakika sonra bu odanın sahibiydi. Sığınağı. Bütün güvenli evlerin ötesinde kendi güvenli evi.

«Canterbury, adım Carv-terbury'dir,» dediğini farkettiler, sigortayı yerine yerleştirip kadının eline bir miktar avans sıkıştırırken. Bir kent, bir yuva bulmuştu.

Pym masaya gidip kapağını açtı. ceplerini cilalı düzeye boşaltmaya başladı. Kişilik ve yer değişimine hazırlık olarak bir envanter. Günün olaylarının gözden geçirilmesi. Bay Magnus Richard Pym adına bir pasaport. Yeşil gözlü, kumral saçlı, Kraliçenin Dışışleri Bakanlığı memuru, çok çok eski doğumlu. Semboller ve şifre adlarıyla dolu bir yaşamdan sonra kendi adını cırlıçılak ve açıkça görmek şaşırtıcıydı. Mary'den Noel armağanı deri bir cüzdan. Sol tarafında kredi kartları, sağ cebinde ikibin Avusturya şilini, çeşitli eski banknotlar halinde üçyüz İngiliz sterlini. Titizlikle toplanmış kaıp parası. Metro marka arabasının anahtarları. Yedekleri Mary'de. Lesbos'ta çekilmiş aile fotoğrafı. Bir yerde rastlayıp çoktan unuttuğu bir kızın adresi. Cüzdanı bırakıp envantere devam etti. Dün geceki British Air-ways'in Viyana uçağının hâlâ geçerli olan yeşil binış kartı. Kartı görüp dokunmak kendisini şaşırtıyordu. Pym'in adımlarıyla seğimini yaptığı and» o, diye düşündü. O güne kadar olan yaşamında, şimdi bulunduğu odayı seğmesi dışında, bu belki de tümüyle bencil ilk davranışıydı, ilk olarak «yapmalıyım» yerine «istiyorum» demişti çünkü.

Cenaze töreninde az sayıdaki yaşlının arasına birisini izleyenlerin de karışmış olduğunu düşünmüştü. Ama bunu kamtlaya-mazdı. Kilisenin kapısında durup da gelen dokuz konuğunun o-rada ne işleri olduğunu soramazdı ya. Rick'in hayattaki dolambaçlı yolunun, Pym'in hiç görmediği ve görmek de istemediği bir sürü insanı kendine çektiği doğruydı. Yine de tören sırasında ve sonra Londra havaalanına arabayla giderken bu kuşkuyu yenememişti. Hele kiralık arabasını şirkete teslim ederken

— 25 —

belgelerini dolduran iki kişinin işlerini gereğinden çok uzatmaları karşısında bu kuşkusu hemen hemen kesinlik kazanmıştı. Yine de yılmadan bavulunu Viyana uçağına vermiş, sonra elindeki bu kartla gümrükten geçip bekleme salonunda Times gazetesinin ardında oturmuştu. Uçağın kalkması gecikince öfkesini az daha saklayacakken, sonunda dışa vurmanın yolunu bulmuştu. Yolcular çağırılınca diğerleriyle birlikte çıkış kapısına yürümüştü. Kapıya giderken o iki adamın bürolarına çay içip ping pong oynamaya gittiklerini göremediyse bile hissetmişti. Birbirlerine, kurtulduk işte, Viyana'dakiler herifi alıp başlarına çalsınlar, ne halleri varsa görsünler, dediklerini duyar gibiydi. Bir köşeyi dönmüş, yürüyen koridora doğru ilerlemiş ama bandın üzerine binmemişti. Sanki geciken bir arkadaşını arıyormuş gibi arkasına bakmış, sonra karşıdan gelen yolcuların arasına karışıp gerisin geri dönmüştü. Birkaç dakika sonra geliş gümrüğünde pasaportunu gösteriyor ve pasaportları belirli seri numarası taşıyanlar için kullanılan «Hoş geldiniz, efendim» sözlerini duyuyordu. Son bir önlem olarak iç hat bürosuna gitmiş, işi başından aşkın memuru sinirlendirmek için İşkoçya seferlerini sormuştu. Glasgow değil, Edinburg. Peki, Glasgow uçaklarını da söyleyin öyleyse. Basılı tarife mi? Mükemmel. Çok ama çok teşekkür ederim. Bunu satın alırsam bilet de kesiyor musunuz? Ha, anladım. Karşıda. Çok iyi.

Pym binış kartını yırtıp kül tablasına koydu. Ne kadarı planlıydı bunun, ne kadarı öylesine aklıma geldiği gibi? Pek önemi yoktu artık. Ben buraya kara kara düşünmeye değil, bir işi yapmaya geldim. Heathrow'dan Reading'e bir tren bileti. Yolda yağmur yağmıştı. Reading'den Londra'ya gidiş bileti. Kullanılmamış. Kandırmak için alınmış. Trende alınmış bir Reading-Exeter yataklı bileti. Bileti sarhoş kondüktörden alırken

yüzünün gölgede kalmasına dikkat etmiş, başına bir bere geçirmişti. Biletleri de yırtıp kül tablasına doldurdu; sonra alışkanlıktan mı, yoksa başka bir kavgacı nedenle mi bilinmez, bir kibrit çıkıp gözlerini kırpmadan baktı alevlere. Pasaportunu da yakmayı aklından geçirdi, ama hâlâ içinde kalmış olan bir titizlikle bu hareketini önledi. Bu huyunu garip ve pek hoş bulurdu. Son ayrıntısına kadar planladım... yaşamım boyunca bir tek bilinçli

— 26 —

karar vermemiş olan ben bunu son ayrıntısına kadar planladım. 'Şirket'e, yani İngiliz Gizli Servisine, ilk girdiğim gün, kafamın Rick ölene kadar varlığını bilmediğim bir köşesinde planladım bunu. Bayan Dubber'in yolculuğu dışında her şeyi planladım.

Alevler sönünce külleri karıştırdı, ceketini çıkarıp iskemlenin arkasına astı. Çekmeceden Bayan Dubber'in ördüğü hırkasını alıp giydi.

Onunla yine konuşurum, diye düşündü. Daha çok hoşlanacağı bir şey bulurum. Daha iyi bir zaman kollarım. Önemli olan kadının bir yere gitmesi. Kaygı duymayacağı bir yere.

Birden bir şeyler yapma ihtiyacı duyarak ışıkları söndürdü, pencereye gidip perdeleri açtı, küçük meydan sabahın erken saatinde uyanırken pencere pencere, insan insan inceleyip kendisini izleyen olup olmadığını kestirmeye çalıştı. Baptist rahibin karısı mutfağında oğlunun bugünkü maçı için yıkadığı futbol formasını ipten alıyor. Pym ansızın geri çekildi. Kapının kenarında bir çelik parıltısı görmüştü. Ama bu, Hristiyanlığa yakışmayan mal hırsına karşı rahibin ağaca zincirle bağladığı bisikletiydi. Sea View'un buzlu banyo camında gri kombinezon-lu bir kadın leğenin üzerine eğilmiş saçlarını yıkıyor. Denizi resmetmek isteyen doktorun kızı Çeiia Venn bugün konuk bekliyor olmalı. Onun hemen yanındaki sekiz numarada inşaatçı Bay Barlow ile karısı televizyonda sabah programını seyrediyorlar. Pym'in bakışları park etmiş bir kamyonete takılıyor. Kamyonetin kapısı açılıyor, genç bir kız silueti bahçeden geçip yirmisekiz numaraya giriyor. Mezarcının kızı Ella hayatı keşfediyor.

Pym perdeleri kapatıp ışığı yaktı yine. Gecemi de, gündüzümü de ben kendim yapacağım. Evrak çantası hâlâ bıraktığı yerde duruyordu. Bakarken, herkes çanta taşırdı, diye düşündü. Rick'inki domuz derişiydi, Lippsie'ninki karton, Poppy'ninki deri taklidi. Ve Jack -sevgili Jack- senin de öldürmek zorunda kaldığın köpeğin kadar sana sadık eski bir evrak çantan vardır.

Oğlum Tom, gördüğün gibi bazı insanlar cesetlerini üniversite hastanelerine bırakırlar. Eller şu sınıfa, kalp şuna, gözler bir diğerine gider, herkes bir şeyler alır, herkes minnettardır. Babanın ise yalnızca sırları var. Bunlar onun kökleri ve lanetidir.

Pym masanın başına oturdu.

— 27 —

Gerçeği söylemek. Kelimesi kelimesine. Kaçamak yok, uydurma yok, hile yok.

Özellikle bir kişiye değil de herkese anlatmak. Düşüncesiz bir bosvermişlikle kendimi verdiğim, bana sahip olan sizlere anlatmak. Mary'ye ve bütün diğer Mary'lere. Benim bir parçama sahip olan, daha fazlası vaad edilen ve sonunda düş-kırıklığma uğrayan herkese.

Bütün alacaklılarıma ve sahiplerime, iste burada Rick'in o kadar çok hayalini kurduğu hesaplaşma şimdi tek oğlu tarafından yapılacak. Pym'i nasıl tanıdıysanız ve siz her kimseniz, işte size tanıdığınızı sandığınız Pym'in pek çok tanımının sonuncusu.

Pym derin bir soluk alıp verdi.

Bir kere yapacaksın bunu. Hayatında bir kere, hepsi bu. Yeniden yazmak, düzeltmek, baştan savmacılık yok. «Böylesi daha iyi» de yok. Erkek arırsın sen. Bir kere yapar ve ölürsün.

Kalemini aldı, bir tek yaprak kâğıt çekti önüne. Aklına gelen birkaç satırı yazdı. Yalnızca çalışmak insanı aptal eder. Poppy, Poppy, duvardaki Poppy. Bayan Dubber yola çıkmalı. Rick öldü. Baba Rickie-Tickie. Rahat yazıyordu. Tom, oğlum, kimi zaman bir şeyin nedenini öğrenmek için onu yapmak zorunda kalırız.

Eylemlerimiz kimi zaman yanıt değil birer sorudur.

1

\

Kapalı ve rüzgârlı bir gün öyleyse, Tom, bu yörelerde Pazarların hep olduğu gibi. Çocukluğumda bir tek güneşli Pazar gördüğümü hatırlamıyorum. Bir çocuk suçlu gibi aceleyle kiliseye götürülmem dışında, zaten dışarsının nasıl bir yer olduğunu hatırlamam. Ama çok ileri gittim daha şimdiden, çünkü sözünü ettiğim bu belirli günde Pym daha doğmamıştı bile. Za-

— 28 —

man, babanın hayatı artı altı ay; yer, buradan pek uzak olmayan ama daha dik yamach ve bundan daha kalın kuleli bir kıyı kasabası. Rüzgârlı, ıslak ve kaderle yüklü bir gün ve dediğim gibi, ben henüz doğmamış bir hayaletim: sağır bir mikrofonum, yerine yerleştirilmiş ama biyolojik faaliyetler dışında hareketsizim. Nnanc dolu insanlar haftalık bağışlanmaları ya da kurtuluşları için solgun yaprakların, dökülmüş cam iğnelerinin ve

eskilerden kalma konfetilerin yapıştığı kilisenin merdivenlerinden çıkıyorlar. Sessiz ve fetüs halindeki bir casus olan ben, genellikle hedeften yoksun bir yerde bilinçsizce ilk görevi tamamlıyorum. Ama bugün bir şey var ortalıkta. Çevrede bir canlılık var ve bunun adı da Rick. Bugün insanların dindarlıklarında bir yaramazlık kıvılcımı var ve bu kendi içlerinden geliyor; bunun kaynağı, sahibi ve başlatıcısı da Rick. Her yerde görebiliyorsunuz bunu: kahverengi giysileri içindeki diyakozun yürüyüşünde, geç kaldıklarını sandıkları için koşma koşma gelen ve sonra erken geldikleri için beyaz pudralar altındaki yüzleri kızaran şapkalı kadınlarda. Herkes heyecanlı, herkes bir beklenti içinde. Kendi asılmasına bile olsa seyirci toplamayı seven Rick'in bundan memnun olduğunu gururla belirtmesi büyük bir olasılık. Birkaç tanesi arabalarıyla gelmişler -günün harikaları olan Lanchas-ter'ler ve Singer'ler bunlar- kimi otobüsle, kimi de yayan gelmiş. Tanrının soğuk yağmuru ucuz tilki postu atkıların içinde sakallarını dondurmuş, Tanrının denizden esen rüzgârı Pazarlık ince elbiselerinin içine geçiriyor soğuğu. Yine de hepsi, nasıl gelmiş olurlarsa olsunlar, havaya bir an daha direnir kapının önünde duraklıyorlar ve günlerdir kulaktan kulağa yayılan haberi kendi gözleriyle ilan tahtasında okuyorlar. İlan tahtasının üzerinde yağmurdan ıslanmış ve sıradan biri için soğuk bir fincan çay kadar sıkıcı iki kâğıt var. Ancak şifreyi bilenler için havayı elektrikleştiren bir işaret bu. Turuncu olan kâğıt, Baptist Kadınlar Derneğinin bir okuma odası için beşbin sterlin bağışa ihtiyacı olduğunu belirten bir ilanı. Oysa bu odada kitap okunmayacağını, burasının Kongo'daki cüzzamlı çocukların fotoğraflarıyla evlerde yapılan pastaların, çöreklerin sergilendiği bir yer olacağını herkes biliyor. Rick'in ustaları tarafından yapılmış kontrplak bir derece, birinci bin sterlinin toplanmış oldu-

— 29 —

gözler önüne sermek üzere parmaklıklara asılmış. Yeşil ^ kâğıt ise, bugünkü vaazın Rahip tarafından verileceğini ve herkesin beklendiğini ilan ediyor. Ancak bu bilgi sonradan düzeltilmiş. Kâğıdın üzerine başka bir duyuru yapıştırılmış.

Beklenmeyen nedenlerle bugünün Vaazı bu seçim bölgesinin Liberal Parlamento üyesi Yargıç Sir Makepeace Watermaster tarafından verilecektir. Olağanüstü toplantı için Komitenin vaazdan sonra kalması rica olunur. Makepeace Watermaster'in ta kendisi! Bunun nedenini de biliyorlar!

Dünyanın başka yerlerinde Hitler evreni ateşe vermeye hazırlanıyor, Amerika'yla Avrupa'da Ekonomik Bunalım sefaleti tedavisi olmayan veba gibi yayılmakta, Jack Brotherhood'un ataları Whitehall koridorlarında günün doktrinlerine göre buna yardımcı ya da köstek oluyorlar. Ancak cemaat Tanrının amacının bu akıl ermez görünüşleri konusunda bir fikir ileri sürme niyetinde değil. Onları muhalif bir kilise ve dünyevi efendileri de, bu binayı onlara kendi parasıyla yaptırtan, en büyük vaiz ve Liberal Sir Makepeace Watermaster. Kuşkusuz binayı o değil de babası Goodman verdi, ama lordluğu babasından miras olan Makepeace, babasının yaşamış olduğunu unutma eğiliminde. Yaşlı Goodman, Galli bir çiniciydi; aralarında yirmibeş yaş fark olan iki çocuğundan büyüğüydü Makepeace. Goodman kasabaya gelmiş, killi toprağı incelemiş, deniz havasını koklamış ve bir cini atölyesi kurmuştu, iki üç yıl sonra bir iki atölye daha kurmuş, önceleri kendisi gibi yoksul Gallilerden, sonraları daha da yoksul ırlandalılardan ucuz bir göçmen ordusu ithal etmişti. Goodman yaptırdığı evlerle işçileri oraya çekmiş, sonra verdiği düşük ücretle açlıktan öldürmüş ve sonunda Cennete gidene kadar kürsüsünden içlerine Cehennem korkusu salmıştı.

Ve bugün de «beklenmeyen nedenlerle» bu Makepeace, Goodman'ın bu oğlu, oturduğu dağdan iniyordu. Oysa nedenler, üzerinde beklediğimiz sıralar kadar acık, yerdeki Watermaster

— 30 —

çinileri kadar değişmezdi ve bunu belki kendisinden başka herkes biliyordu. Bunun sıkıntısını, içkarartıcılığını bir hayal edin... gençler nasıl aptallaşıp yenik düşüyorlar, nasıl psikolojiden sanata, ince iççamaşırmadan eğlenmeye ve sıkılmaya, aşktan neşeye kadar her şey nasıl da baskı altında... Bunun kasvetini anlayamazsanız, Rick'in ne kaçmakta olduğu dünyayı, ne de ken- dişine doğru koştuğu dünyayı anlayabilirsiniz. Son çan sesleri durmaksızın yağın yağmura karışırken genç Rick'in yaşamının ilk büyük sınavının başladığı bu Pazar sabahında, bütün o alçakgönüllü göğüslerde bir sinek gibi vızıldayan bu karmaşık sevinci hiç anlayamazsınız. «Rick Pym son tekmeyle savuracak.» deniliyor. En korkuncu da boynuna ilmeği geçirecek olanın Parlamantonun Liberal Üyesi Yargıç Makepeace'in ta kendisi olması.

Son çanla birlikte cemaat de soluğunu tutup gözde aktörlerini ararken yüze kadar sayıyor. Watermaster ailesinden iki kadın erkenden gelmişler. Kürsünün hemen altında seçkin kişiler sırasında yanyana oturuyorlar. Başka bir Pazar günü olsaydı Makepeace de birseksen boyuyla, boynunu bir yana eğmiş, gül goncası gibi küçük, nemli kulaklarıyla orgu dinliyor olurdu iki kadının arasında. Ama bugün değil, bugün önemli bir gün, Makepeace kuliste Rahibimizle ve Komitenin bazı kaygılı üyeleriyle konuşuyor.

Lady Nell adıyla tanınan Makepeace'in karısı daha ellisine varmadı ama şimdiden bir cadı gibi kambur ve kurumuş, kır düşmüş başını sinek kovuyormuş gibi ansızın sallama huyu var. Onun yanında Makepeace'in değil de Nell'in kızkardeşi olacak kadar gene Dorothy Yaratana dua ediyor. Küçük yumrukla-rıyla gözlerini ovuşturarak Tanrısı kendisini یشitir ve her şeyi yoluna koyarsa hayatını ona adayacağını söylüyor.

Baptistler Tanrı önünde diz çökmezler, Tom. Cömelirler. Ama Tanrı kendisini kurfarsaydı benim Dorothy'm o gün Watermaster çinileri üzerine yüzükoyun serilip Papanın ayağının başparmağını öpmeye hazırды.

•31 —

Ona ait bir fotoğrafım var, aslında öyle zamanlar olmuştur ki, -ama artık değil yemin ederim, benim için öldü o artık-bir başka fotoğraf için ruhumu satabilirdim. Tom'un yaşındayken boşaltmak üzere olduğumuz bir evde eski bir İncil'in içinde buldum onu. İncil'in başsayfasında «Özel sevgimle Dorothy'ye, Makepeace» yazıyordu. Koskoca dünyada bir tek resim. Numarası okunmayan bir taksiden inerken çekilmiş sepya rengi bir fotoğraf. Elinde yabani olabilecek bir demet çiçek var, gözleri insanın huzurunu kaçırarak kadar iri. Bir düğüne mi gidiyor? Kendi düğününe mi yoksa? Hasta bir akraba ziyaretine mi, Nell'e mi? Nerede? Bu kere nereye kaçıyor? Çiçekleri çenesine dayamış, dirsekleri birbirine yapışık. Kolları belinden boynuna kadar düz bir çizgi oluşturuyor. Elbisesinin kolları bileklerine kadar. Beyaz eldivenleri var, o yüzden yüzük görünmüyor, ama sol elinin üçüncü parmağında bir kabarıklıktan kuşkulaniyorum. Başındaki çan biçiminde şapka saçlarını örtmüş, yüzünü gölgeliyor. Dengesini kaybetmek üzereymiş gibi omuzları eğik, düşmemek için küçücük ayaklarından birini ileri atmış. Soluk renkli çoraplarında ipeğin zikzaklı parıltısı var, ayakkabıları sivri, düğmeli. Diğer bütün eşyaları gibi ayakkabılarının da saate karşı yarış sırasında ve kendisinin tanınmadığı, hatta tanınmak da istemediği bir mağazadan alındığına ve ayaklarını sıkıldığına kalıbımı basarım. Yüzünün alt kısmı karanlıkta yetişmiş bir bitki gibi... onun büyüdüğü ev olan Glades'i hatırla. Bir bakışta anlayabildiğin gibi o da evin tek çocuğu, kendisinden yirmibes yaş büyük ağabeyi olması önemli değil.

Ben de onun gibi bir çocukken Watermaster'lerin büyük ve karanlık meyva bahçesindeki yazlık evde ne buldum biliyor musun? Din dersinde kazandığı boyama kitabını: Resimlerle Kurtarıcımızın Hayatı. Benim sevgili Dot'um ne yapmış biliyor musun? Bütün o aziz yüzlerini vahşi kalem darbeleriyle boyamış. Önce şaşkına döndüm ama sonra anladım. O yüzler kendisinin bir parçası olamadığı gerçek dünyanın korktuğu kişileri idi. Onlar kendisinin hiç sahip olmadığı dostluklara ve gülümsemelere sahiptiler. Bunun için yüzlerini karalamıştı. Öfkeden değil. Nefretle değil. Gıptayla bile değil. Onların yaşamadaki rahatlıkları kendi anlayışının dışında olduğu için. Fotoğrafa bir daha bak.

— 32 —

Çene. Her türlü ifadeyi reddeden asık ve sert çene. Gizlerini güvence içinde saklamak için sımsıkı kapatılmış ağız. Paylaşacak bir tek insanı olmadığı için bu yüz bir tek kötü anı ya da deneyi silip alamaz. Sonunda aşırı yükten patlayana kadar on-iarı tek tek biriktirmeye mahkûm.

Yeter. Fazla acele ediyorum. D.orcthy. yani diğer adıyla Dot. Soyadı Watermaster. Soyut biri. Benim. Sürekli kaçış halinde, gerçek olmayan, bomboş bir kadın. Bana yüzü değil de sırtı dönük olsaydı, onu ne daha az tanır, ne daha çok severdim.

Watermaster kadınlarının ardında, kilisenin tam arkasında, kapıların yanındaki kendi sıralarında delikanlılarımız oturuyorlar. Dik ve sert yakalarından kravatları taşmış, briyantınli saçları sanki usturayla ayrılmış. Bunlar Gece Okulu Öğrencileri, Tapınacağımızın yarınki havarileri, beyaz umutlarımız, gelecekteki rahiplerimiz, doktorlarımız, misyonerlerimiz, bir gün dünyaya açılacak ve onu daha öncekine hiç benzemeyen biçimde kurtaracak olanlarımız. Onlar bu gayretkeşlikleriyle genellikle daha yaşlı insanlara emanet edilen görevleri üstlenmişler: ilahi kitaplarının dağıtımı, iane parası toplama ve pardösülerin asılması. Haftada bir bisikletlerle, motosikletlerle, iyi yürekli babalarının arabalarıyla kilise dergimizi dağıtırlar. Derginin dağıtıldığı yerler arasında Sir Makepeace Watermaster'in evi de vardır. Watermaster'in aşçısı dergiyi getirene bir parça pastayla bir bardak limonata vermek üzere tembihlidir. O günlerde iki-yüz sterlin bir aileyi bir yıl geçindirecekken, onlar Kadınlar Derneğinin beşbin sterlinlik hedefini İsa Efendimizden doğrudan doğruya kendi omuzlarına almışlardır. Yolları boyunca kapısı çalınmadık tek ev bile bırakmamışlardır. Temizlemeyi öner-medikleri tek bir pencere, İsa adına yabani otlarını ayıklamak istemedikleri tek bir bahçe kalmamıştır. Bu delikanlılar her gün görevlerine koşmuşlar, akşamları anababaları yattıktan çok sonra ağızlarında nane kokusuyla eve dönmüşlerdir. Sir Makepeace de, rahibimiz de onları öve öve göklere çıkarmışlardır. Yaratana onları bağlılığının hatırlatılmadığı bir Pazar ayini asla tam sayılmaz. Kilise kapısındaki kontrplak derecenin üzerin-

— 33-

F.: 3

deki kırmızı çizgi, onların çabalarıyla ellilerden yüzlere çıkıp bine dayandı ama artık duraklamış gibi.

Delikanlılar gayretkeşliklerini kaybetmiş değiller. Başarısızlık diye bir şey düşünmüyorlar bile.

Kurucuları, yöneticileri, yol gösteren ruhları ve kâtipleri olan Rick'in hâlâ ilk Bentley arabasının hayaliyle ortalarında oturduğu grup beş kişi. Asıl adı Richard Thomas'ı babasından almış Rick. Babası Büyük Savaşta siperlerde çarpışmış, sonra kasabamızın belediye başkanı olmuş ve yedi yıl önce de ölmüş. Yaratana kendisini almadan ne müthiş bir vaizdi ama!

Makepeace'in konuşmasının ikisi de yarım ve ikisinin de yer, zaman ya da kaynaktan yoksun örnekleri var elimde; yerel gazetenin din sayfalarından tırnak makasıyla kesildiği belli olan sararmış iki kupür. Dorothy'nin

İncil'inde, fotoğrafının yanında buldum bunları da. Makepeace kimseyi açıkça suçlamıyor. Dobra dobra konuşmak günahkârlara özgüdür; burası ise imalar ülkesi. «Parlamento Üyesi, gençliğin açgözlülüğü konusunda sert bir uyanda bulundu.» Kimin kaleme aldığı belli olmayan yazıda, Makepeace'in güçlü kişiliğinde, «Bir Kelt şairi ruhu, bir devlet adamı belagatı, bir yasa koyucunun çelik adalet duygusu» bulunduğu belirtiliyor. Cemaat «en küçük üyesine kadar bü-yülenmiş»ti. En çok da Rick kendinden geçmiş bir halde bütün bu söylenenlerin kendisine yöneltilmesine rağmen başını Makepeace'in temppsuna uydurarak sallıyor.

İkinci kupürde Ülkenin Büyüğü gençlik günahlarına değinmiyor, aksine burada genç günahkâra yardım elini uzatmakta. Gençliğin ideallerini yıldızlara benzeterek övüyor. Bu ikinciye inanmak için Makepeace'in aklını kaçırdığını kabullenmek gerek. Konudan ne o, ne de yazar ayrılabilmiş. Kaderimiz bizim yıldızlar. Bilge Kişilere çölde Gerçek Beşiğin yolunu gösteren yıldızlar. Umutsuzluğumuzun karanlığını, hatta günah çukurunda bile aydınlatacak olan yıldızlar. Tanrının ışığı gibi üzerimizde ışıldayan yıldızlar. Bu parçanın yazarı ya Makepeace'di ya da ruhu ve vücuduyla Makepeace Watermaster'in sahibi olduğu biri. Başka kimse kürsüdeki o dehşetli hayali böylesine tatlılaştırma-mazdı.

O gün gözlerim henüz açık olmadığı halde, onu daha son-
'34-

raları gördüğüm ve hep de göreceğim gibi görüyorum sanki: kendi fabrikasının bacalarından biri kadar uzun. Zayıf omuzlu, kalın belli. Kolu demiryolu işareti gibi uzanmış bize doğru. Bir kadına yakışacak nemli ve esnek küçük ağız, kendisini beslemeye bile yetmeyecek kadar küçük ağız, öfkeli kelimeleri çıkarabilmek için kasılıp açılıyor. Sonunda korkunç uyarıları bitip de günahın cezaları yeterince ayrıntılarıyla sıralanınca, onun arkasına yaslanıp son sözünü söylemek için dudaklarını ıslattığını görür gibiyim. Bizlerse her ne kadar evden çıkarken yapmışsak da, son kırk dakikadır bacak bacak üstüne atarak çişimizi tutmaya çalışırken hep bu anı bekledik. Gazete kupürlerinden biri bu son akıl almaz bölümü tümüyle veriyor. Ben de buraya tam olarak alacağım. Daha sonraları dinlediğim Watermaster vaazlarından bu bölüm hiç eksik olmamıştır. Bu kelimeler Rick'in tabiatının ve sonuçta benim hayatımın bir parçası olmuştu. Onun Yaratanına giderken bile kulaklarında bu sözlerin cınladığından eminim.

«İdealler, genç kardeşlerim!» -Makepeace'in bu noktada susup Rick'e bir kere daha baktığını görür gibiyim- «İdealler, sevgili genç kardeşlerim, başımızın üstündeki o kusursuz yıldızlara benzetilebilir,» -onun kederli, yıldızsız gözlerini kilisesinin çam tahtasından tavanına kaldırdığını görüyorum- «Onlara erişemeyiz. Onlardan bizi milyonlarca kilometre ayırır,» -düşen bir günahkârı yakalamak istercesine kollarını uzattığını hayal edebiliyorum- «Ancak kardeşlerim, onların varlıklarından nasıl da yararlanıyoruz!»

Hatırla onları, Tom. Beni kaçık sanacaksın, Jack, ama ne kadar ahmakça da olsa o yıldızlar Rick'in kaderine olan inancının ilk görüntüleridir. Ve bu da Rick'le sona ermiş değildir. Bir kâhinin oğlu da bir kehanetten başka nedir ki? Yeryüzünde bir tek kişi bile onların kehanetlerinin ne .olduğunu anlamasa da. Bütün büyük vaizler gibi Makepeace de son perdesiz, alkışsız idare etmek zorunda. Yine de cemaatin sessizliği ortasında - buna yemin eden tanıklarım var- Rick'in iki kere «güzel» diye mırıldandığı duyuluyor. Makepeace Watermaster de duyuyor bunu; ayaklarını sürüyor, kürsünün basamaklarında duraklıyor, biri kendisine küfür etmiş gibi gözlerini kırıştırarak çevresine ba-

— 35 —

kınıyor. Makepeace oturuyor, org «Yüreğimizde yanan özlem»e başlıyor. Makepeace komik derecede küçük kıcını nereye koyacağını bilemezmiş gibi kalkıyor yine. İlahi sıkıcı sonuna kadar okunuyor. Rick'in ortalarında olduğu Gece Okulu Öğrencileri sıraların arasına girip yerlerini alıyorlar. Bu Pazar ve her Pazar pırl pırl olan Rick, Watermaster kadınlarına iane tepsisini uzatıyor. Ne kadar verecekler? Çabuk verecekler mi? Bu derin sorulara bir gerilim katıyor sessizlik. Önce Lady Nell çantasını karıştırıp küfür ederken bekletiyor Rick'i. Ama Rick tümüyle sabır, sevgi ve yıldız bugün; yaşına ve güzelliğine bakılmaksızın bütün hanımlar onun heyecanlı ve mübarek gülümsemesinden nasiplerini alıyorlar. Budala Nell delikanlının briyantınli saçını karıştırmaya, kaşının üstüne düşürmeye çalışırken, benim küçük Dot'um hâlâ dua ediyor ve yerden ayırmıyor bakışlarını. Ayaktayken bile dua ediyor; Rick kendi tanrısal yakınlığını bildirmek için parmağıyla kızın koluna dokunmak zorunda kalıyor. Onun bu dokunuşunu şu anda bile kolumda hissedebiliyorum. Delikanlılar Tanrı Sofrası önünde diziliyorlar, rahip sıradan bir kutsamayla paraları kabul ediyor ve Danışma Komitesi dışında kalanların sessizce kiliseyi terketmelerini söylüyor. Beklenmedik durumlar başlamak üzere... ve bunlarla birlikte Richard T. Pym' in de ilk büyük sınavı başlayacak. Kuşkusuz bu pek çok sınavın ilki, yine de yargılanma için iştahını kabartan sınav bu aslında.

Yüz kere görmüşümdür onu o sabah durduğu gibi. Kalabalık bir edanın kapısında tek başına, düşünceli Rick. Büyük bir mirasın yükü kaşlarının üstünde biriken Rick. Savaştan önce Ka-der'in saldırı borularını çalmasını bekleyen Napolyon gibi. Rick yaşamı boyunca asla bir odaya öylesine girmemiş, zamanlamasını ve etkisini boşa harcamamıştı hiç. O ana kadar aklınızda olan her şeyi unutabilirdiniz; günün konusu artık içeri girmiştir. İşte o yağmurlu Pazar günü de yüksek kirişler arasında Tanrının rüzgârı gürlerken ön sıralardaki umutsuz

insan grubu sıkıntılı bir bekleyiş içinde. Yıldızlar da idealler gibidir ve uçucudurlar. Başlar çevrilmeye başlıyor, iskemleler gacırdıyor. Rick hâlâ yok ortalıkta. Yerlerini almış olan Gect Okulu Öğrencileri

— 36 —

dudaklarını ıslatıyorlar, sinirli hareketlerle kravatlarını düzeltiyorlar. Rickie kaçtı. Rickie yüzyüze gelmeye cesaret edemiyor. Kahverengi giysili diyakoz Rick'in saklanmış olabileceği rahip odasına d.oğru huzursuzlukla gidiyor. Bir gürültü. Bütün başlar sese çevriliyor. Büyük kapı dışardan gizli bir el tarafından açılmış. Rick T. Pym yargıçlarını ve Yaratânını selamlıyor, büyük kapıyı arkasından kapatınca yeniden karanlıklara karışıyor. «Bayan Harmann'dan size bir haber var, Bay Philpott.» Philpott rahibin adı. Ses ise Rick'in, herkes sesin güzelliğinin farkında, ona doğru yöneliyorlar, onu seviyorlar, onun kendine elan sarsılmaz güveninden çekiniyorlar.

«Öyle mi?» diyor Philpott. Böylesine uzaktan, böylesine sakinlikle kendisine seslenilriği için korkuya kapılmış. Philpott da Galli.

Rick sesinde hafif bir kınamayla, «Kocasının yarınki ameliyatından önce Exeter General Hastanesine götürülürse memnun olacaktı. Bay Philpott. Adamın kurtulacağını sanmıyor. Sizin için güç olacaksa bizden biri onun bu isteğini yerine getirebilir. Öyle değil mi, Syd?»

Syd Lemcn'un babası bir süre önce romatizmaları için güneye göçmüş ve oğlunun fikrine göre yakında cansıkmıştıktan ölecekti. Syd, Rick'in en sevdiği yardımcısıydı, ufaktefek, uyanık ve tezcanlı bir genç. Şu anda bile Syd benim için Syd'dir ve Poppy' yi saymazsak günah çıkarabileceğim tek insandır.

Syd hararetili bir dürüstlikle, «Gerekirse bütün gece kadının yanında da otururuz, hatta ertesi gün bile, değil mi, Rickie?» dedi.

«Susun!» diye hırladı Makepeace Watermaster. Ama kilise kapılarının sürgüsünü içerden çekmekte olan Rick'e değil. Kapının gölgeli ve ışıklı yerleri arasında güçlükle seçebiliyoruz kendisini. Birinci sürgü gürültüyle sürülüyor, yüksekte olduğu için ayaklarının ucuna yükseliyor çekmek için. Sonra eğilip ikincisini de itiyor. Sonunda hepsini rahatlatan bir hareketle idam sehpasına doğru yürümeye başlıyor. İçimizdeki zayıflar hep ,ona bağımlı artık. Kimimiz yüreklerimizde ondan bir gülümseme dileniyoruz, kişisel bir kaygımız olmadığını içeren mesajlar iletiyor,

—07—

w l

sevgili annesinin nasıl olduğunu soruyoruz. Herkesin bildiği gibi, kadın kendini bugün pek iyi hissetmiyor ve kimse onu yerinden kıpırdatamaz. Airdale Sokağındaki evinde bir dulun görkemiyle kapalı perdeler ardında, kocası TP'nin belediye başkanı giysileri içindeki kocaman renkli fotoğrafı altında oturmuş, bir an ölü kocasının yeniden kendisine döndürülmesi için ağlayıp dua ediyor, bir an sonra da olduğu yerde kalmasının ve böylece rezaletten kurtulmasının daha doğru olduğunu düşünüyor. Az sonra üa Rick'in tarafını tutuyor. «Göster şunlara, oğlum. Aynı şeyi sana da yapmalarına fırsat vermeden dövüş onlarla, senden öne© babanın yaptığı gibi.» Bu arada derme çatma mahkememizin dünyaya daha fazla düşkün olanları Rick'in safına geçmişler bile. Bunların otoritelerini biraz daha baltalamak istercesine Galii Philpott, Rick'i geçmişte öylesine ikna yeteneğiyle bize günlük dersimizi verdiği kürsünün yanındaki yere yerleştirmiş yanlışlıkla. Bu yetmezmiş gibi bir de oturması için iskemle uzatıyor. Ama Rick her denileni kolaylıkla yapacak insan değil, iskemleyi evlât edinmek istermiş gibi bir elini arkasına dayayıp ayakta durmayı yeğliyor. Bu arada da Bay Philpott'a havadan sudan birkaç söz söylemeyi unutmuyor.

«Arsenal .bu Cumartesi iyice bozuldu,» diyor Rick. Arsenai takımı Bay Philpott'un ikinci büyük aşkı.

Bay Philpott telaşla, «Bırak şimdi bunları,» diyor. «Bildiğin gibi konuşacak konularımız var.»

Rahip çaresiz bir halde Makepeace Watermaster'in yanında yerini alıyor. Ancak Rick amacına ulaşmış bile. Philpott'un istememesine rağmen bir bağ kurulmuş artık, karşımızda kötü biri yerine duygulan olan bir insan var. Rick bu başarısını göstermek için gülümsüyor. Hepimize birden gülümsüyor: burada aramızda olduğunuz için mutluyuz. Gülümsemesi küstahça değil; bizi bu talihsiz duruma getiren insan yanılgılarına acımasıyla etkileyici. Yalnızca Sir Makepeace ile Dawlish'den gelmiş ve elinde kâğıtlarıyla yanibaşında oturan büyük avukat Perce Loft taş gibi hoşnutsuzluklarını koruyorlar. Ama Rick onlardan hiç korkmuyor. Na Makepeace'den, ne de son aylarda karşılıklı saygı ve anlayışa dayandığı söylenen iyi bir ilişki kurduğu Perce'den. Perce, Rick' in hukuka girmesini istiyor. Rick buna razı, Perce de bu arada hayalindeki bazı iş alanlarını gence açıyor. İyiliksever bir kişi o-lan Perce parasız hizmet veriyor.

Rick, «Çok mükemmel bir mesaj iletiniz Sir Makepeace,» diyor. «Bundan iyisini duymamıştım. Sözleriniz yaşadığım sürece Cennet çanları gibi kafamın içinde yankılanacak, efendim. Nasılsınız, Bay Loft?»

Ferce Loft karşılık veremeyecek kadar resmi. Sir Makepeace daha önce de dalkavuklarla karşılaştığından, bunu hakkı o-larak kcbul ediyor.

Bölgenin Parlamento Temsilcisi Yargıç Makepeace, «Otur.» diyor.

Rick hemen denileni yapıycr. Otorite düşmanı değil Rick. Aksine biz kararsızların çok iyi bildiğimiz gibi, kendisi .otorite sahibi bir insan.

«Dernek parası nereye harcandı?» diye Makepeace hemen konuya giriyor. «Geçen ay dört yüz sterlin bağış yapılmıştı. Ondan önce üç yüz. Ağustosta da üç yüz. Senin hesaplarında is© aynı dönemde yüz on iki sterlin toplanmış görünüyor. Amo kasada hiç para yok. Bu parayı ne yaptın, oğlum?»

«Otobüs aldım,» diyor Rick.

Rick, Syd'in saatiyle tam on iki dakika konuştu, sözü bittiğinde zaferle arasında yalnızca Makepeace vardı. Syd bundan çok emindi. «Baban ağzını açmadan rahibi kendi safına çekmişti. Perce Loft'a gelince, onun daha o zamandan başka fikirleri vardı, değil mi? Rick onu kısıvrak bağlamıştı. Diğerleri Lord Makepeace'in ne yana yöneleceğini beklerken .orospu donu gibi inip kalkıyorlardı.»

Rick her şeyden önce büyük bir asalet göstererek bütün sorumluluğu üstlendi. Eğer ortada bir suç varsa bunun tümüyle kendisine ait olması gerektiğini söyledi. Yıldızlar ve idealler onun bize fırlatıp attığı mecazi sözlerin yanında hiçtir. «Bir parmak doğrul-tulacaksa buraya doğrultun onu.» Parmağıyla göğsüne vurdu. «Bir bedel ödenecekse, adres burası işte. Burdayım ben. Faturayı bana gönderin.» İngiliz dilini tumbul elinin tersiyle kendisine boyun eğmeye zorluyordu. Kadınlar Rick'in yaşamının sonuna ka-

— 39 —

dar o ellere hayranlık duymuşlardı. İşaret yaparken hiç ayırmadığı parmaklarının kalınlığından kendilerine göre sonuçlar çıkarırlardı.

Syd'e bir keresinde, «Bu konuşma ustalığını kimden aldı?» diye sormuştum. «Makepeace dışında kendine örnek diye kimleri seçmişti?»

«Llody Gecrge, Hartley Shaw/cross, Ivory, Marshall Hall, Norman Birkett ve gününün büyük avukatları,» diye Syd adamlarının adlarını sıraladı, New Market ikibuçuk yarışlarına katılacak atları sayarmış gibi. «Titch, baban kadar hukuka saygılı başka birini gördüğümü hatırlamıyorum. Onların konuşmalarını incelerdi. Babası TP fırsat tanısaydı esaslı bir yargıç olurdu.»

Rick bundan sonra, farklı biçimlerde savunduğunu sonraları çok dinlediğim Mülkiyet Kuramını anlatmaya başladı. Asıl konu, Rick'in elinden geçen her türlü paranın, mülkiyet yasalarının yeni bir tanımına tâbi oluşuydu. Çünkü onun parayla yaptığı her şey, kendisinin baş temsilcisi olduğu insanlık yararına olurdu.

Kısacası Rick alan değil veren bir insandı ve bunun aksini ileri sü-renier inanç yoksunu kişilerdi. «Eğer bugün burada toplanmış olanlardan biri -bundan geçmişte ya da gelecek için- bir çıkar sağladığımı kanıtlayabilecek olursa, rica ediyorum, c kişi açık yüreklilikle öne çıksın ve parmağını suçluya uzatsın.»

Bu konudan, sevgili Kilisemize inanmışları, dindarlığa da kârlılığı getirecek olan Pym ve Selâmet Otobüs Limited Şirketinin yüce hayaline atlamak pek güç değildi artık.

Tılsımlı kutu açılmıştı. Kapağı açan Rick, insanı şaşırtan bir vaadler ve istatistikler karmaşası sergiliyordu.

Farieigh Abbott' tan Kilisemize otobüs ücreti iki peniydi. Tambercombe'den otobüs üç peni, bu iki yerden taksit altı peniydi. Oysa nakit iskon-tosuyla bir Granville Hastings otobüsünün fiyatı dokuzyüzsekiz sterlindi ve otuziki oturmış, sekizi ayakta kırk kişi alırdı. Yalnızca Pazar günleri -ki yardımcılarım bu konuda geniş bir araştırma yapmıştır, beyler- altı yüz kişi toplam dört bin mil yol katedi-ycr burada ibadet etmek için. Burasını seviyorlar da ondan. Tıpkı Rick gibi, Buradaki herkes gibi. Çünkü inançlarının ruhuna uygun clarak çevreden merkeze çekilmek istiyorlar. Bu sonuncusu Makepeace Watermaster'in deyişlerinden biriydi. Syd'in

— 40 —

söylediğine göre, bunu adamın yüzüne karşı tekrarlamak Rick' in cüretini gösteriyordu. Beyler, haftanın üç gününde Umut Derneği, Hristiyan Emekçileri ve Kadın İncil Derneği bir üç yüz mil yol daha yapıyor ve diğer üç gün de ticari taşımacılığa kalıyordu. Eğer bana inanmıyorsanız, bakın nasıl kolum bir diai dirsek darbesiyle önüme çıkan kuşkucuları itiyor. Bu rakamlardan bir tek sonuca varılacağı belliydi:

«Beyler normal tarifenin yarısını alsak, sakat ve yaşlılarla sekiz yaşından küçük çocuklara bedava bilet versek, amortismanı, garaj masraflarını, bakım onarım, yakıt ve diğer giderleri de hesaplasak ve ticari taşımacılığa ayrılan üç günde yarım kapasiteyle çalıştığımızı kabul etsek, yine de derneğe yüzde kırk bir kâr kalmaktadır.»

Makepeace Watermaster soru soruyor. Diğerleri konuşamayacak kadar boş ya da dolular.

«Ve sen bunu satın aldın mı?»

«Evet, efendim.»

«Çoğunuz daha reşit bile değilsiniz ama.»

«Bir aracı kullandık, efendim. Alçakgönüllülüğü yüzünden adının açıklanmasını istemeyen bu yöreden iyi bir avukat.»

Perce Left ilgisizce duvara bakıyor.

«Peki nerede şimdi?» diye soruyor Sir Makepeace.

«Ne nerede, efendim?»

«Otobüs.»

«Boyanıyor, yeşil üzerine altın sarısı harfler.»

«Bu işe kimin izniyle başladın?»

«Kordeleyi kesmesini Bayan Dorothy'den isteyeceğiz. Sir Makepeace. Davetiyeleri kaleme aldık bile.»
«Size kim izin verdi? Bay Philpott mu? Diyakozlar mı? Komite mi? Ben mi? Dernek parasından dokuzyüzsekiz sterlini bir otobüse yatırmak için kimden izin aldınız?»
«Bir sürpriz yapmak istedik, Sir Makepeace. Yönetim kurulunu şaşırtacaktık. Haber önceden yayılırsa bütün havası kaybolur.»

Makepeace şimdi de Syd'in kritik dediği sorulara geçiyor.

«Kitaplar nerede?»

«Kitaplar mı? Benim bildiğim bir tek kitap var...»

— 41 —

«Defterler, çocuk. Hesaplar. Duyduğumuza göre hesaplan _yalnız sen tutuyormuşsun.»

«Bana bir hafta süre tanıyın, Sir Makepeace. Size her kuruşun hesabını veririm.»

«Senin bu dediğine defter tutmak değil, hüe yapmak denir. Babandan hiç mi bir şey öğrenmedin sen?»

«Dürüstlük öğrendim, efendim. İsa önünde alçakgönüllülük.»

«Ne kadar para harcadın?»

«Harcamadım, efendim. Yatırım yaptım.»

«Ne kadar?»

«Yuvarlak olarak binbeşyüz.»

«Otobüs nerede şimdi?»

«Söylediğim gibi boyanıyor, efendim.»

«Nerede?»

«Brinkiey'deki Balham'da. Karosericiier. Ülkenin en ileri gelen Liberallerinden. Sapına kadar Hıristiyan hepsi.»

«Balham'ı bilirim. TP on yıl Balham'a kereste satmıştı.»

«Maliyetine yapıyorlar.»

«Demek ticarete atılacaksın, öyle mi?»

«Haftada üç gün, efendim.»

«Kamu otobüs duraklarını mı kullanacaksın?»

«Elbette.»

«Devon'dcki Dawlish ve Tambercombe Toplu Taşımacılık Şirketinin senin bu serüvenine ne gibi bir tavır alacağını düşündün mü?»

«Böylesine halktan gelen bir isteği reddedemezler ama, Sir Makepeace. Bizim sürücümüz Tanrı. Halkın nabzını bir tuttular mı, geri çekileceklerdir. İlerlemeye engel olamazlar. Sir Makepeace, Hıristiyanların yürüyüşünü durduramazlar.»

«Öyl© mi?» Sir Makepeace önündeki kâğıda bir şeyler yazıyor. «Kira parasının da sekizyüzelli sterlini eksik.»

«Kira parasıyla da yatırım yaptık, efendim.»

«Şu halde toplam binbeşyüzden fazla demek.»

«Yuvarlak ikibin diyelim. Ben sizin yalnız dernek parasından söz ettiğinizi sanmıştım.»

— 42 —

«Peki toplanan bağışlar ne oldu?»

«Onun da bir bölümü.»

«Bütün kaynaklardan gelen paraları toplarsak yuvarlak rakam nedir?»

«Özel yatırımcıları da sayarsak, Sir Makepeace...»

Watermaster oturduğu yerde doğruldu. «Demek özel yatırımcılar da var, öyle mi? Doğrusu biraz fazla ileri gitmişsin, oğlum. Kimlermiş bunlar?»

«Özel müşteriler.»

«Kimin müşterileri?»

Psrce Loft cansıkmıtsmdan uyuyacak gibi. Gözkapakları inmiş, keçi kafasına benzer başı öne düşmüş.

«Bunu açıklamaya yetkim yok. Sir Makepeace. Şirketimiz ağızsızlık sözü vermişse sözünde durur. Parolamız dürüstlüktür bizim.»

«Bu şirket resmen kuruldu mu?»

«Hayır, efendim.»

«Neden?»

«Güvenlik sorunu, efendim. Son ana kadar gizli tutulması gerek.»

Makepeace^yine bir şeyler yazıyor. Herkes soruların devamını beklemekte. Ama soru falan yok artık.

Makepeace'in üzerine huzursuz bir sonaermişlik havası çöküyor. Bunu herkesten önce farkedenden de Rick.

Rick kendiliğinden konuşmaya başlıyor. Bir köşeye sıkıştığı zaman kullandığı sesiyle. Syd bunu ilk kez orada duyuyor. Ben de sonraları yalnızca iki kere duymuştum. Hoş bir şey değildi.

«Sir Makepeace, hesapları size bu akşam getirebilirim. Onları güvenli bir yere bırakmıştım. Gidip oradan çıkarmam gerek.»

Hâlâ yazmaya devam eden Makepeace, «Polise verirsin,» diyor. «Biz dedektif değiliz.»

«Bayan Dorothy böyle düşünmez sanırım, öyle değil mi, Sir Makepeace?»

«Bayan Dorothy'nin bu işle hiçbir ilgisi yok.»

«Bunu kendisine sorun.»

Makepeace yazmayı bırakıyor, başı sertçe kaıkıyor, diye

^ — 43 —

anlatıyor Syd. Birbirlerine bakıyorlar. Makepeace'in küçücük bebek gözlerinde kararsız bir bakış, Rickie'nin gözlerinde ise karanlıkta bir bıçak parıltısını andıran ani bir kıvılcım var. Syd hayatının kahramanının karanlık yanına değinmek istemediği için o bakışı benim gibi tanımlamıyor. Ama ben anlatacağım bunu. Bir maskenin göz deliklerinden bakan bir çocuk gibi, Rick'in bakışı da kendi içinden öyle bakıyor. Daha yarım saniye önce yanında olduğu her şeyi reddediyor. Putperestçe bir şey bu. Ahlâksız bir şey.

«Yani Bayan Dorothy de bu işe yatırım mı yaptı?» diye

soruyor Makepeace.

Rick çok uzaklardan ama aynı zamanda çok yakından, «Paradan başka şeyler de yatırılabilir, Sir Makepeace,» diyor.

Syd'in demesine göre, Makepeace'in Rick'i bu yola başvurmaya itmemesi gerekirdi. Makepeace sert görünmeye çalışan zayıf bir insandı ve Syd'e göre en kötüler de bunlardı. Makepeace mantıklı bir insan olsaydı, diğerleri kadar inançlı olsaydı ve zavallı TP'nin oğlu için biraz daha iyi şeyler düşünebilseydi, durum çok daha olumlu ve dostça bir çözüme kavuşacak ve herkes evine Rick'in istediği gibi, Rick'e ve otobüse inanarak mutluluk içinde gidecekti. Makepeace son engeldi ve Rickie'ye kendisini devirmekten başka seçenek bırakmamıştı. Rickie de bunu yaptı işte. değil mi? Öyle yapmak zorundaydı. Titch, doğal bir şey bu.

Kendimi zorluyorum, olabildiğince gerilere uzanıyorum, Tom. Kendi tarih öncemin kara gölgelerine cesaret edebildiğim-ce erişmeye çalışıyorum. Kalemimi bırakıp meydanın karşısındaki çirkin kuleye bakıyorum, Rick ile Sir Makepeace Water-master'in seslerini Bayan Dubber'in aşağıdaki televizyonu kadar net duyabiliyorum. Benim pek az kabul edildiğim Glades Malikânesinin loş salonunu ve iki adamın karşı karşıya oturduklarını görebiliyorum. Zavallı Dorothy'm de yukardaki odasında titreyip bekliyor. İki adam arasında o sabahki tamamlanmamış konuşmanın bu devamında neler söylendiğini size kesinlikle aktarabilirim sanıyorum.

Rick keyifli, henüz bilmiyorsa da, insani ilişkilerinde kendisi için önemli olacak hedefe erişmiş artık, o bıçak parıltısı da yok olmuş. Makepeace! kendisi hakkında en az iki çelişkili fikir sahibi olmaya yönelmiş. Kişiliğinin resmi olan ve olmayan iki yüzünü göstermiş. Bütün karmaşıklığıyla Rick'e saygı duymayı ve kendi açık dünyasının yanısıra Rick'in kapalı dünyasını da hesc etmeyi öğretmiş. Sanki o odada ikisi de, sahte olup olmaması hiç önemli değil, ellerindeki kartları masanın üzerine yaymışlar ve Makepeace'in önünde tek bir fiş bile kalmamış. Ancak gerçek su ki, her iki adam da sırlarını mezara götürmüş bulunuyorlar artık, hele Makepeace kendisinininkini götüreli otuz yılı bile geçti. Olup biteni büen tek kişi de konuşamaz artık. O kadın eğer hâlâ varsa, ancak hem kendi, hem benim yaşamımı gölgelendiren bir hayalet olarak vardır ve o iki insanın o akşamki kaderi çizen konuşmalarının sonuçları tarafından çoktan öldürülmüştür.

Tarih o Pazar gününden önce Rick'le Dorothy'nin iki kere buluşmuş olduklarını kaydediyor. Birincisi Rick'in Genç Liberaller Kulübünün yöneticileri arasına seçildiğinde genç kızın kulübü ziyaret etmesi, diğeri de Rick'in Kilise takımının kaptanlığı döneminde Dorothy'nin Onur Üyesinin kızkardeşi olarak kupayı vermesi sırasında. Rick'in has arkadaşlarından Morrie Washington, Dorothy'nin kaptan Rick'ten başlayarak muzaffer göğüslere tek tek madalya iştirlerini hatırlıyor. Kız madalyanın iğnesini mi eğmiş, yoksa Rick öyle mi göstermeye çalışmış, pek bilinmiyor. Her neyse, Rick acı bir çılgık koparıp kalbini tutarak kendini yere atmış ve kızın kalbini yaraladığını söylemiş. Çok cüretli, çok namussuzca bir şeydi bu ve onun bu kadar ileri gitmesine şaşmıştım. Morrie, Dorothy'nin güldüğünü çok iyi hatırlıyor. Oysa o güne kadar kimse görmemiş kızın güldüğünü. Bundan sonra neler olduğunu bilemiyoruz, ama Mor-rie'ye bakılırsa, Rick bir keresinde The Glades'e kilise dergisini götürdüğünde, kendisini orada limonata ve çörekten başka şeylerin beklediğini söyleyerek şişinmiş.

Syd'in bu konuda Morrie'den daha çok şey bildiğinden eminim. Syd pek çok şeyi görürdü. Ağzı sıkı olduğu için de çok kimse ona bir şeyler anlatır. Syd'in, Makepeace Watermaster'in

— 45 —

evim dediği o yerin sırlarının çoğunu bildiğinden eminim. Lady Nell'in neden içtiğini, Sir Makepeace'in neden o kadar huzursuz olduğunu, o küçük nemli gözlerinin neden öyle sıkıntılı olduğunu, günahları öylesine tutkulu bir aşinalıkla kınayabilmesi-nin nedenlerini hep bilirdi. Hele Dorothy'min İncil'ine o lanet adını yazarken neden öze! bir sevgiden söz ettiğini de bilirdi. Sonra Dorothy'nin yatak odasını evin öteki ucuna, Lady Nell'in de, Makepeace'in de odalarından çok uzağa neden taşıdığını bilirdi. Ve futbol takımının o tatlı dilli kaptanı Dorothy'ye nasıl öylesine kolay erişebilmişti? Anoak Syd iyi bir insan, iyi bir Masondur. Rick'i sevmiş,

ona yaşamının en iyi yıllarını vermişti. Syd güler ve kimseyi fazla rahatsız etmeyeceğinden eminse bir hikâye anlatırdı. Ama karanlık yanlara kesinlikle değinmezdi.

Tarihin kaydettiğine göre, muhasebeci Bay Muspole'un yardım etmeyi önermesine ve belki de biraz etmesine rağmen, Rick o toplantıya hesap defterlerini götürmemiştir. Muspole başkalarının tatiide kartpostal yazdıkları gibi hesaplar uydururken bir insandı. Rick kendini hazırlamak için" Brinkley Tepesinde bir yürüyüşe çıktı, ki bunun bu tür yürüyüşlerin ilki olduğuna inanıyorum. Rick de benim gibi bir karar ya da bir ses aradığında yürüyüşü seçen bir insandı. Glades Malikânesinden, iç temizliğinden geldiği söylenen doğa! bir parıltı hava- . sıyla döndü. Dernek işinin çözümlendiğini bildirdi maiyetine. Para sorunu bitmişti. Herkes rahat edebilirdi. Nasıl? diye yalvardılar. Naşı! ama, Rickie? Gelgelelim Rick onların sihirbazı rolünü oynamakta kararlıydı ve pelerinin kolunda neler sakladığını kimseye göstermeyecekti. Kutsanmış olduğum için. Olaylara ben kendim yön verdiğim için. Ülkenin Büyüklerinden biri olmak benim yazgım. Getirdiği öteki iyi haberi arkadaşlarına iletmemiştir. Water-master'in özel hesabından beşyüz sterlinlik bir çek... Avustralya'nın içlerinde hayatını yeniden kurması için, dedi Syd. Rick çekin arkasını imzaladı. Rick'in kendi banka hesabı gelecek yıllarda çoğu kez olacağı gibi geçici bir süre için uygun olmadığından, parayı Syd gidip aldı. Bu varlığa dayanarak birkaç gün sonra Rick tüm maiyetine Brinkley Towers Otelinde bir şölen veriyordu, aralarında hep sahne berisinde yer alan yerel Güzellerden

— 46 —

birkaçı da vardı. Syd sofrada kimin ne olduğunu ya da neyin başlayacağını bilmemesine rağmen, tarihi bir değişim havasının egemen olduğunu hatırlıyor. Eski dostların birlikte olmaları üzerine konuşmalar yapıldıktan sonra Rick'in sağlığına içildiğinde, Rick kendisinden beklenmeyen kısıklıkta bir konuşma yapınca onun duygularına teslim olduğu, o günlerde sık sık görüldüğü gibi ağladığı fısıldanmaya başladı. Konukları şaşkırtan bir şey daha vardı: Perce Loft da şölene katılmış v© yanında ilk adt Annie olan Lippshitz diye güzel ve genç bir müzik öğrencisi getirmişti. Kızır> sırtını örtecek bir mantosu bile olmamasına karşın, bütün diğer Güzelleri fersah fersah geride bırakıyordu. Per-ce'e göçmenlik konusunu tartışmaya gelmiş bir Alman göçmeni o lan kıza Lippsie adını taktılar. Perce de tıpkı Rick'e olduğu gibi iyi yürekliliğinden ona da yardım elini uzatmaya karar vermişti. Gecenin sonuna doğru saray soytarı Morrie Washington bir şarkı söyledi, Lippsie de diğer kadınlara katıldı; sesi iyiydi, yabancı olduğu için de açıksaçık bölümleri pek anlamıyordu. Artık şafak da sökmek üzereydi. Lüks bir taksi Rick'i alıp götürdü ve Rick uzun yıllar bir daha oralarda görünmedi. Tarih Richard Thomas Pym ile Dorothy Godchild Watermas-ter'in ertesi günü iki tanık huzurunda Norholt Havaalanının solundaki yeni açılan kayıt bürosunda sessizce evlendiklerini kaydetmektedir. Altı ay sonra da Magnus Richard adında bir çocuklarının doğduğu kayıtlara geçmiş. Doğumdan kırksekiz saat sonra, yine kayıt kütüğüne göre Rick'in ikibin sterlin sermayeli Magnus Star Sigorta Şirketini kurduğu biliniyor. Şirketin amacı Sakat, Yaşlı ve Muhtaçlara Hayat Sigortası sağlamak. Şirketin hukuk danışmanı Perce Loft, muhasebecisi de Bay Muspole, Morrie Washington şirket sekreteri, merhum Thomas Pym ya da daha iyi bilinen adıyla TP, koruyucu meleği.

Syd'e, «Gerçekten bir otobüs var mıydı, yoksa hepsi palavra mıydı?» diye sordum.

Syd'in cevapları hep dikkatlidir. «Bir otobüs olabilirdi, Titch. Yoktu demiyorum. Öyle dersem yalan söylemiş olurum. Anria baban c sabah kilisede sözünü edene kadar bir otobüs

•47 —

olduğunu bilmiyordum, diyelim.»

«Peki otobüs yoksa parayı ne yapmıştı?»

Syd gerçekten bilmiyor bunu. Köprünün altından o zamandan bu yana o kadar çok sterlin akıp gitti ki. O kadar çok büyük hayal geldi geçti ki. Syd, belki de Rick parayı birine vermişti, diyor. Baban kimseye, hele Güzellere kesinlikle hayır diyemezdi. Sürekli olarak kendinden bir şeyler vermedikçe hiç rahat edemezdi. Beiki de dolandırıcının biri gelip almıştı parayı elinden, baban dolandırıcılara bayılırdı. Syd'in yüzünün kızardığını görünce şaşıyorum. Sonra çocukluğumda atların nal seslerinin taklidini yapmasını istediğim zamanlardaki gibi dilini şakır-ciatıy.or.

«Yani Dernek parasını ortak bahse mi yatırdı?» diye soruyorum.

«Titch, ben yalnızca onun otobüsünün atlar tarafından çekiliyor olabileceğini söylemek istiyorum. Başka bir şey dediğim yok, değil mi, Meg?»

Mary bunun dışında her şey için hazırlıklıydı. Müdahalenin temposu ve acilliği ve müdahalecilerin sayısı dışında her şey için. Jack Brtherhood'un öfkesinin boyutları ve karmaşıklığı ve ken-disininkiden daha büyük görünen şaşkınlığı dışında. Ve onun orada olmasının verdiği korkunç rahatlığın dışında her şey için.

Brotherhood içeri girince kadına bakmadı bile. «Bu durumdan kuşkulanmış mıydın?»

«Kuşkulansaydım sana söyledim,» dedi Mary. Daha söze başlamadan kavgaya başlamaktı bu.

«Telefon etti mi?»

«Hayır.»

«Başka telefon eden oldu mu?»

«Hayır.»

— 48 —

«Hiç kimseden bir haber yok mu? Herhangi bir değişiklik yok mu?»

«Hayır.»

«Sana bir iki konuk getirdim.» Eliyle arkasındaki iki gölgeyi işaret etti. «Londra'dan akrabalar, seni avutmaya geldiler. Daha gelecekler de var.» Sonra başka bir avın üstüne giden koca bir şahin gibi yürüyerek Mary'nin yanından geçti; onda Çizgili yüzü ve kaşının üstüne düşmüş beyaz saçlarından anlık bir izlenim bırakıp hızla salona gitti.

Kapının önündeki kız, «Ben Merkez'den Georgie, bu da Fergus,» dedi. «Üzgünüz, Mary.»

Konukların bavulları vardı, Mary merdiven altını işaret etti. Yollarını biliyor gibiydiler. Georgie düz saçlı, uzun boyluydu. Fergus, Georgie'nin ayarında değildi. Merkez son günlerde böyle çalışıyordu.

Fergus, Georgie'nin ardından yukarı çıkarken, «Üzgünüz, Mary,» dedi. «Ortalığa bir göz atmamızın sence bir sakıncası var mı?»

Brotherhood salonda ışıkları söndürmüş, balkon kapılarını örten perdeleri açmıştı. «Bunun anahtarını istiyorum.»

Mary şöminenin üstündeki gümüş tabak içinde sakladığı güvenlik anahtarını almaya gitti. «Magnus nerede?»

«Dünyanın herhangi bir yerinde. Mesleğini kullanıyor. Mesleğimizi. Edinburg'da tanıdığı kim var?»

«Kimse.» Gümüş tabak içinde yoktu anahtar.

«Onu oraya kadar izlemişler sanırım,» dedi Brotherhood. «Heathrow'dan beş uçağına bindiğini sanıyorlar.

Ağır evrak çantalı, uzun boylu bir adam. Öte yandan tanıdığımız Magnus şimdi Timbuktu'da bile olabilir.»

Anahtarı aramanın Magnus'u aramaktan farkı yoktu. Mary nereden başlayacağını bilemiyordu. Bir vaz, o alıp salladı. Panikten hastalanıyordu. Tom'un okulda kazandığı kupanın içinde madeni bir şey vardı. Anahtarı Brotherhood'a götürürken dizini öyle şiddetle çarptı ki, birden gözleri yaşardı. Lanet olası piyano iskemlesi.

«Lederer'ler aradılar mı?»

-r 49 —

F.: 4

«Hayır. Kimse aramadı dedim sana. Zaten havaalanından onbirden sonra döndüm.»

«Delikler nerede?»

Mary üst anahtar deliğini bulup erkeğin elini tutarak oraya götürdü. Ben açmalıydım, o zaman ona dokunmak zorunda kalmazdım. Çömelip alt deliği aramaya başladı. Neredeyse ayaklarını öpeceğim.

«Daha önce böyle kaybolduğu ve bana söylemediğin oldu mu?»

«Hayır.»

«Benimle açık konuş, Mary. Londra boğazıma sarılıyor. Bo baygınlıklar geçiriyor, Nigel şu anda büyükelçiyle birlikte. Kraliyet Hava Kuvvetleri gece yarısı boşuboşuna bizi buraya taşımaz bilirsin.»

Magnus, Nigel'in Bo Brammel'in celladı olduğunu söylemişti.

«Asla. Hayır. Yemin ederim.»

«Bir yerde sevdiği bir köşe var mıydı? Çekileceğini söylediği gizli bir yer?»

«Bir kere İrlanda'dan söz etmişti. Denize bakan bir yer satın alıp yazacaktı, öyle diyordu.»

«Kuzeyde mi, güneyde mi?»

«Bilemiyorum. Güneyde herhalde. Deniz kıyısında olsun da. Sonra Bahama adalarına takıldı. Çok daha yakında.»

«Orada kimi var?»

«Bildiğim kadarıyla hiç kimsesi.»

«öteki tarafa geçmekten söz etti mi hiç? Karadeniz kıyısında küçük bir ev falan?»

«Aptallaşma.»

«İrlanda şu halde...ya da Bahama. Bahama adalarından ne zaman söz etmişti?»

«Zaman diye bir şey yok. Times gazetesindeki ilanları işaretlemiş, görmem için bırakmıştı.»

«Bir işaret olarak mı?»

«Bir sitem olarak, başka bir yerde olmak istediğini belirtmek için. Magnus'un çok çeşitli konuşma yolları vardır.»

«Kendini öldürmekten söz etmiş miydi hiç? Bunu sana s.o-

— 50 —

racaklar, Mary. Önce ben sormuş olayım.»

«Hayır, etmedi.»

«Pek emin değilmişsin gibi konuşuyorsun.»

«Emin değilim, düşünmem gerek.»

«Hiç onun için korkmuş muydu?»

«Bütün bunlara bir kerede karşılık veremem, Jack. Karmaşık bir insandır Magnus. Düşünmem gerek!» Mary kendini toparladı. «İlke olarak, hayır. Bütün sorduklarına hayır. Bir şok oldu bu benim için!»

«Ama yine de havaalanından çok acele telefon ettin. Uçaktan inmediğini görünce telefona sarıldın hemen. 'Jack, Jack. Magnus nerede?' Haklıydın, ortadan kaybolmuştu.»

«Bantm üzerinde dönüp duran bavulunu gördüm. Biniş kaydını yaptırmıştı. Neden uçakta değildi merak ettim elbette.»

«İçkiyle arası nasıldı?»

«Eskisinden az.»

«Lesbos'tan daha az mı?»

«Evet.»

«Ya başağrıları?»

«Geçmişti.»

«Başka kadınlar?»

«Bilmiyorum. Bilemem. Nasıl bilebilirim ki? Gece gelmeyeceğim derse, gelmeyecek demektir. Bir kadınla da buluşabilir, Joe'lardan biriyle de. Hatta Bee Lederer ile. Bee hep peşindedir. Ona s.or.»

«Eşler bu farkı anlayabilirler diye düşünürdüm,» dedi Brotherhood.

Magnus'la olanaksız, diye düşündü Mary.

Brotherhood karia örtülü bahçeye bakarak, «Eve hâlâ iş getiriyor mu?» diye sordu.

«Arasıra.»

«Şu anda burada hiç işi var mı?»

«Bildiğim kadarıyla yok.»

«Amerikan gazeteleri? İrtibat evrakı falan?»

«Ben onları okumam, Jack, o yüzden de bilemem.»

«Nerede saklar kâğıtlarını?»

«Yatağın yanında, komodinde. Masasında. Nerede okursa orada.»

— 51 —

«Lederer telefon etmedi, değil mi?»

«Söyledim ya. Hayır!»

Brotherhood geriledi. Gece soğuğuna karşı iyice sarınmış iki adam içeri girdiler. Mary büyükelçinin özel sekreteri Lums-den'i tanıdı. Kısa bir süre önce karısı Caroline'le Viyana'lılara bir örnek olmak üzere elçilik bahçesinde bir şişe toplama yeri başlatma konusunda kavga etmişti. Mary bunun gerekli olduğuna inanıyordu. Caroline Lumsden ise böyle bir girişimi gereksiz buluyor ve nedenini Diplomat Eşleri Derneğinde öfkeyle şöyle diie getiriyordu: Mary gerçek bir diplomat eşi değil. Sözü Edilmez biri, bir Diplomat Eşi olarak kabul edilmesinin tek nedeni kocasının o yarımyamalak kisvesini korumak.

Okulun arkasından gelmiş olmalı, diye düşündü Mary. Magnus konusunda gizli hareket etmek için yarım metre kara saplanmışlar.

Lumsden en iyi izci sesiyle, «Selam Meryem!» dedi. Katolik olmasına rağmen kendisini hep böyle selamlardı, bu gece de aynı şeyi yapmıştı. Normal görünmek için.

Brotherhood perdeleri kapatırken, «Parti gecesi yanında evrak getirmiş miydi?» diye sordu.

«Hayır.» Mary ışığı yaktı.

«Elindeki o kara evrak çantası içinde ne olduğunu biliyor musun?»

«Buradan elinde çantayla çıkmadı, onu elçilikten almış olmalı. Buradan giderken yalnızca şimdi Schwechat Havaalanında olan bavulu vardı.»

İkinci adam uzun boylu, hastalıklı görünümlüydü. Eldivenli iki elinde de şişkince birer çanta vardı. Uçak silme doluymuş, diye düşündü Mary. Merkezin yirmidört saat nöbette olan, taraf değiştiren casus arama grubu olmalı.

«Harry ile tanıştırayım,» dedi Brotherhood. «Telefonlarına bazı akıllı kutular takacak. Normal kullanırsın telefonunu. Bizi aklına getirmemeye çalış. Bir itirazın var mı?»

«Olabilir mi ki?»

«Haklısın, olamaz. Ben nazik olmaya çalışıyorum sadece, sen de aynı şeyi yapsana. İki araban var. Neredeler şimdi?»

«Rover dışarda, Metro da havaalanı parkında.»

CO

\stf* ^^^

«Magnus'un orada arabası varsa sen neden gittin?» «Kendisini karşılamam hoşuna gider diye düşündüm, taksile gittim.»

«Pover'i neden almadın?»

«Onunla birlikte dönmek istedim, konvoy halinde değil.»

«Metro'nun anahtarı nerede?»

«Cebindedir herhalde.»

«Yedeği var mı?»

Mary anahtarı çantasında bulup verdi. Brotherhood cebine attı.

«Arabayı oradan kaldırtacağım,» dedi. «Bir soran olursa tamire verdiğini söylersin. Havaalanında durmasını istemiyorum.»

Mary üst katta bir gürültü duydu.

Harry lastik ayakkabılarını çıkarıp düzenli bir şekilde balkon kapısının yanına, halının üstüne bıraktı.

«Babası Çarşamba günü öldü. Londra'da onun cenazesinden başka ne işi vardı?»

«Merkez'e uğrayacaktı sanırım.» «Uğramamış. Gelmedi de, telefon da etmedi.» «İşi vardı demek ki.»

«Londra'da yapacağı bir işi var mıydı? Bundan sana söz etmiş miydi?»

«Okula gidip Tom'u görecekti.»

«Oraya gitmiş. Başka? Arkadaşlar... randevular... kadın?» Mary adamdan bıkmıştı artık. «Babasının cenazesini kaldırıyor, işlerini düzene sokuyordu, Jack. Baban olup da ölseydi anlardın bunu.»

«Sana Londra'dan telefon etti mi?» «Hayır.»

«Sakin ,ol, Mary. İyi düşün. Aradan beş gün geçti.» «Hayır, etmedi. Elbette etmedi.» «Genellikle eder miydi?» «Büro telefonunu kullanabilirse ederdi.» «Peki ya kullanamazsa?»

Mary, Jack Brotherhood'muş gibi düşündü. «Evet,» dedi sonunda. «Telefon ederdi. Bizim iyi olduğumuzu duymak ister.

___ CO___

N

^^ \s \j

Çok endişeli biridir. Uçaktan inmeyince o yüzden kendimi kaybettim sanırım. Endişelenmeye başlamıştım bile.»

Lumsden çoraplı ayaklarıyla odanın içinde dolanıyor, Mary' nin suluboya Yunanistan resimlerine hayran kalmış numarası yapıyordu.

Suratını bir Plomari manzarasına yapıştırarak, «Çok yeteneklisiniz,» dedi. «Sanat okuluna mı gittiniz?»

Mary adamı duymazlıktan geldi. Brotherhood da öyle. Aralarındaki sessiz bir bağdı bu. İyi bir diplomat sağır olur, derdi Jack. Mary onu haklı bulmaya başlamıştı.

«Hizmetçin nerede?» diye sordu Brotherhood.

«Onu savmamı söylemiştin. Telefonda. Seni aradığım zaman.»

«Bir şeylerden kuşkulandı rm?»

«Sanmıyorum.»

«Duyuimamalı, Mary. Mümkün olduğu kadar saklamalıyız bunu. Bunu biliyorsun, değil mi?»

«Böyle bir şey olacağını tahmin etmiştim.»

«Onun iJoe'larını düşünmemiz gerek. Ve daha bin tane şey var düşünecek. Aklına gelmeyecek kadar. Londra bir sürü kuram geliştirmiş, zaman kazanmaya çalışıyor. Lederer'in telefon etmediğinden emin misin?»

«İnsaf!» dedi Mary.

Gözü kutularını açmakta olan Harry'ye takıldı. Üzerinde hiçbir düğme olmayan gri yeşil kutulardı bunlar.

«Hizmetçiye transformatör olduklarını söylersiniz,» dedi.

Lumsden kenardan, «Urnformer,» diye Almancasıyla atıldı. «Transformatörün Almancası Umformer'dir. 'Die kleinen Büchsen sind Umformer.'»

Bir kere daha duymazlıktan geldiler adamı. Jack'ın Almancası hemen hemen Magnus'un ki kadar iyi ve Lumsden'inkiden de üçyüz kat üstündü.

«Ne zaman gelecek?» diye sordu Brotherhood.

«Kim?»

«Hizmetçin elbette.»

«Yarın öğlen.»

«Bir iyilik yap da, onun birkaç gün daha izinli kalmasını sağla.»

— 54 —

«Bu saatte mi?»

«Hangi saatte olursa olsun, yap da.»

Mary mutfağa gidip Bayan Bauer'in Salzburg'daki annesine telefon etti. Saat için özür dilerim ama ailede ölüm olunca her şey karışır işte, dedi. Bay Pym daha birkaç gün kalacak Londra'da. Sen de bundan yararlanıp birkaç gün dinlen bari. Mary döndüğünde konuşma sırası Lumsden'e gelmişti. Kadın onun sözünü nereye getireceğini anlayınca dinlemedi büe. «İnsanın rahatını kaçıran boşlukları doldurmak için, Mary...

Ağzımızın bir olması için... Nigel büyükelçiyle konuşurken... Tanrı göstermesin is çözümlenmeden lanet olası

basın koku alır diye, Mary...» Lumsden'in her olay için kalıplaşmış sözleri ve kurnaz olarak ünü vardı. «Zaten büyükelçi hepimizin bu yolda çabamızı yoğunlaştırmamızı isteyecektir. Bizden istenmedikçe değil elbette. Ama istendiği takdirde... Ayrıca sana sevgilerini gönderdi, Mary. Sonuna kadar seninleymiş. Magnus'la da. Başsağlığı falan diliyor.»

«Lederer'in adamlarına bir şey söyleme sakın,» dedi Brotherhood. «Hele özellikle de Lederer'e. Ortadan kaybolma diye bir şey yok, anormal hiçbir şey yok. Londra'ya babasının cenazesine gitti, Merkezle konuşmak için de birkaç gün kalacak. Hepsi bu kadar.»

Mary, Lumsden yokmuş gibi Brotherhood'a döndü. «Zaten benim yaptığım da bu. Tek olumsuz şey Magnus'un giderken izin almamış elması.»

«Sanırım büyükelçi de mümkünse bunun açıklanmamasını istiyor,» diye Lumsden sertleşerek araya girdi. Brotherhood karşı çıkmak zorunda hissetti kendini. Mary aileden sayılırdı. Brotherhood'un önünde kimse onu sıkıştırma-mazdı, hele de Dışişlerinden ukalâ bir uşak.

«Sen görevini yaptın, şimdi toz ol bakalım,» dedi. «Hemen.»

Lumsden yine geldiği yoldan ama bu kez daha acele gitti.

Brotherhood, Mary'ye döndü. Odada yalnızdılar. Beyaz saçları kaşının üstüne düşmüştü. Eskiden olduğu gibi ellerini kadının kalçalarına dayayıp kendine doğru çekti. «Magnus en iyi ajcınımdır, Mary. Ne yaptın ona böyle?»

Üst kattan bir şeyin çekilirken çıkardığı gürültü duyuluyor-

— 55 —

du. Çarpık bacaklı konsol bu. Hayır, hayır, yatağımız. Georgi© ile Fergus çevreye bir göz atıyorlar.

Masa mutfağın yanındaki hizmetçi odasıydı; burası son kırk yıldır hizmetçi yüzü görmemiş geniş, örümcek kaplı, yarı bodrumsu bir yerdi. Pencerenin önünde, Mary'nin saksıları yanında sehpa ve suluboyaları duruyordu. Eski siyah-beyaz televizyon duvara yaslanmış, önüne de rahatsız bir divan yerleştirilmişti.

Magnus, «Rahatsızlık kadar bir programın seyre' değer olup olmadığına karar verdirecek bir şey yoktur,»

derdi. Bir kenarda Mary'nin cilt işlerini yaptığı pingpong masasının üstünde mengeneleri, tutkalı, derileri, ipiği, bıçakları, ağırlık olarak kullandığı Magnus'un eski çoraplarına sokulmuş tuğlaları ve bitpazarından birkaç şiline aldığı yırtık ciltler duruyordu. Onun yanındaki bczuk kazanın ardında da Graz'dan ucuza kapatılmış kocaman Hapsburg çalışma masası yer almıştı. Magnus masayı kapıdan sokmak için dışarda kesmiş, sonra yine tutkalla ustaca yapıştırmıştı. Brotherhood çekmeceleri açmak istedi.

«Anahtarlar?»

«Magnus almış olmalı.»

Brotherhood başını kaldırdı. «Harry!»

Başka insanların cebinde nasıl zincir ucunda anahtarlar varsa Harry'nin de maymuncukları vardı.

«Burada mı çalışır, yoksa başka bir yerde mi?»

«Babam eski masasını ona vermişti, bazen orada çalışır.»

«Nerede o?»

«Yukcrda?»

«Yukarının neresinde?»

«Tcrn'un odasında.»

«Evrakları da orada mı saklar? 'Şirket'in kâğıtlarını yani?»

«Sanmıyorum. Nerede sakladığını bilmiyorum.»

Harry başını eğmiş, gülümseyerek çıktı. Brotherhood çekmecelerden birini açtı.

Çıkardığı ince dosyayı gören Mary, «Yazdığı kitap için o,» dedi. Magnus her şeyi bir başka şeyin içinde saklardı. Bir şey gerçek olabilmek için bir başka kılıf içinde olmak zorundaydı.

56 —

«Öyle mi?» Brotherhood gözlüğünü takıyordu. Onu seyreden Mary, roman işini de biliyor, diye düşündü.

Şaşırmış numarası biie yapmıyor.

«Evet.» O lanet kâğıtları aldığı yere koyabilirsin. Brother-hccd'un böyle buz kesilmesinden, sertleşmesinden pek hoşlanmamıştı

«Resimden vazgeçmişti, değil mi? İkinizin birden resim yaptığınızı sanıyordum.»

«Magnus pek tatmin olmadı resimden. Yazılı sözü seçmeye karar verdi.»

«Burada pek bir şey yok ama. Bu değişimi ne zaman yaptı?»

«Lesbos'ta, tatilde. Daha yazmaya başlamadı, hazırlık yapıyor henüz.»

«Ha.» Başka bir sayfa çevirdi.

«Taslak diyor buna.»

«Öyle mi» -hâlâ okuyordu- «Bo'ya göstermeliyim bunu. Edebi bir insanmış.»

«Emekli olduğumuzda, yani erken emekli olursa; o yazacak ben de resim ve cilt yapacağım. Öyle düşündük işte.»

Brotherhood bir sayfa daha çevirdi. «Dorset'te mi?»

«Fush'ta.»

.Brotherhood okumaya devam ederken hoş olmayan bir sesle, «Eh, erken emekli oldu işte,» dedi. «Bir ara da heykele merak sarmamış mıydı?»

«PeK pratik bir iş değildi.»

«Hiç sanmam.»

«Bu tür şeyleri siz özendiriyorsunuz, Jaek. 'Şirket' özendiriyor. Hep yan uğraşlarımız, boş zamanlarımızı dolduracak bir şeylerimiz olması gerektiğini söylersiniz.»

«Peki bu kitap ne hakkında olaeakmış? Özel bir şey mi?»

«Hâlâ araştırma halinde. Bunu pek açıklamıyor.»

«Şunu dinle: Eve korkunç bir sıkıntı çöktüğünde Edward ıstırap içindeyken v© bilebildiğince iyi davranıyorken... Bir yüklem bile yok görebildiğim kadar.»

«Onu o yazmadı.»

«Ama kendi elyazısı, Mary.»

«Okuduğu bir yerden aldı onu. Bir kitap okurken kalemle

— 57 —

bazı yerlerini çizer, Kitabı bitirince de beğendiği yerleri kopya eder.»

Yukardan bir dal kırılması ya da ders aldığı o günlerden hatırladığı kadarıyla bir silah sesi geldi.

«Tom'un odası orası,» dedi. «Oraya girmelerine gerek yok.»

«Bana bir torba ver, naylon da olsa olur. Lütfen bir tane getirir misin?»

Mary mutfağa gitti. Neden bana böyle davranmasına izin veriyorum? Neden evime, evliliğime ve kafamın içine girmesine, hoşlanmadığı her şeye el koymasına karşı çıkmıyorum. Mary genellikle yumuşakbaşlı değildi. Satıcılar kendisini iki kere kazık-layamazlardı. İngiliz okulunda, İngiltere kilisesinde, Diplomat Eşleri Derneğinde epey şirret bir insan olarak tanınırdı. Ama yine de Jack Brotherhood'un soluk gözlerinin bir bakışı, onun .o dolgun sesinin bir hırıltısı, sığınmak için ona koşmasına yetmişti bile.

Babama çok benziyor da ondan, diye düşündü. Bizim İngiltere'mizi seviyor o da, gerisi umurumda bile değil. Tek bir yeteneği olan, boş kafalı bir öğrenciyken Berlin'de onun hizmetinde çalıştım da ondan. Yaşlı bir aşığa ihtiyacım olduğumu sandığım zamanlar Jack benim yaşlı aşığımdı.

Magnus'u benim için karısından boşanmaya zorlayıp bana verdiği için.

O da Magnus'u sevdiği için.

Brotherhood, Mary'nin günlük randevu defterini karıştırıyordu.

Eliyle bir sayfayı göstererek, «P de kim?» diye sordu. «Yir-mibeş Eylül, saat altı buçuk. P. Ayın altısında da bir P var, Mary. Bu Pym'in P'si değil herhalde. Buluştuğu bu P de kim oluyor?»

Mary tâ içinde sessiz çığlıklar atıyordu ve kendisini sakın-leştirecek viski de kalmamıştı. Yüzlerce satır yazı arasında bulmuş bulmuş da onu seçmişti. «Bilmiyorum. Joe'larından biri belki. Bilemiyorum.»

«Ama bunu sen yazdın, değil mi?»

«Magnus bana, 'P ile buluşacağımı yaz,' demişti. Kendisi

— 58 —

randevu defteri tutmazdı. Güvenlik açısından doğru olmadığını söylerdi.»

«Yani randevularını sana mı yazdırırdı?»

«Deftere bir bakan olursa, hangisinin senin, hangisinin benim randevum olduğunu anlayamazlar, demişti.

Paylaşmamızın bir parçasıydı bu.» Brotherhood'un bakışlarını üzerinde hissediyordu. Beni konuşturuyor, diye düşündü. Sesimdeki titremeyi duymak istiyor.

«Ne paylaşması?»

«Onun işlerini.»

«Açıkla.»

«Bana ne yaptığını söyleyemezdi, ama işini yaptığını ve zamanını gösterebilirdi.»

«Bunu o mu söyledi?»

«Ben öyle hissediyordum.»

«Ne hissediyordun?»

«Gururunu! Benim bilmemi istiyordu.»

«Neyi?»

Brotherhood insanı çıldırtırdı, hem de insan onun ne yapmaya çalıştığını bilse bile. «Başka bir yaşamı olduğunu! Önemli bir yaşamı. Kullanılmakta olduğunu.»

«Bizim tarafımızdan mı?»

«Senin tarafından, Jack. 'Şirket' tarafından! Başka kim olacak ki... Amerikalılar mı?»

«Neden Amerikalılar dedin? Onlara karşı bir şeyi mi vardı?»

«Neden olsun ki? Washington'da görev yapmıştı.»

«Bu onu önlemeye yeterli değil ki. Hatta özendirebilir bile. Washington'da Lederer'leri tanıır mıydınız?»

«Tanırdık elbette.»

«Ama burada daha iyi dost oldunuz, değil mi? Kadının epey hoppa olduğunu duydum.»

ilerde katlanılması gereken günlere sıra geliyordu şimdi de. Yarına, yarından sonraya. Paramparça olmuş dünyasında bir gedik gibi kendisine bakan haftasonuna.

«Bunun bende kalmasının bir sakıncası var mı?»

Vardı elbette. Ne yedek bir randevu defteri vardı, ne de

— 59 —

yedek bir yaşamı. Deften elinden kapıp geleceğini bir kâğıda kopya etti. «Lederer'lerle içki... Dinkel'lerle yemek... Tom'un okulu bitiyor...» «Saat altıda P»ye gelince onu yazmadı.

«Bu çekmece neden boş?» diye sordu Brotherhood.,

«Boş olduğunun farkında değildim.»

«İçinde ne vardı?»

«Eski fotoğraflar, ufaktefek anılar. Hiç işte.»

«Ne kadardır boş bu?»

«Bilmiyorum, Jack. Bilmiyorum. Bırak peşimi, tamam mı?»

«Kâğıtları bavuluna mı koydu?»

«Bavulunu hazırlarken yanında değildim.»

Telefon çaldı. Mary uzandı ama Brotherhood bileğini kavramıştı bile. Kadını bırakmadan telefon çalarken Harry'ye seslendi. Sabahın dördünde Magnus'tan başka kim telefon ederdi ki? Mary içinden öyle bağıra bağıra dua ediyordu ki, Brother-hood'un sesini duymadı bile. Telefon durmadan kendisi için çalışıyordu. Artık Magnus ile ailesi dışında hiçbir şeyin öneminin kalmadığını anlamıştı.

Adamın elinden kurtulmaya çalışırken, «Belki de Tom'dur!» diye bağırdı. «Bırak beni!»

«Lederer de olabilir.»

Harry aşağı uçarak gelmiş olmalıydı. İki kere daha zil çaldığında kapının önündeydi.

Brotherhood yüksek sesle ve ağır ağır, «Bu telefonu araştır,» dedi. Harry gözden kayboldu. Brotherhood, Mary'nin elini bıraktı. «Uzun, çok uzun konuş, Mary. O oyunları iyi bilirsin.»

Mary telefonu kaldırdı. «Pym'in evi.»

Karşıdan cevap gelmedi. Brotherhood güçlü elleriyle kendisini yönetiyor, konuşmaya zorluyordu. «Şifreli olabilir,» diye Mary s.olulu. Parmağını kaldırıp birinci çınlama sesinin geldiğini belirtti. Sonra bir ikincisi. Bir üçüncüsü. Şifreliydi. Berlin'de kullanırlardı bunu; iki çınlama şu anlama, üç çınlama bu anlama gelirdi.

Casusla Merkez arasında önceden kararlaştırılmış bir şifre. Ne yapacağım şimdi der gibi gözlerini kaldırıp Brotherhood'a baktı. Ben de bilmiyorum der gibi başını salladı adam.

«Konuş,» diye fısıldadı.

— 60 —

Mary derin bir soluk aldı. «Alo? Konuşun lütfen,» Al-mancaya sığınmaya karar verdi. «Burası İngiltere Büyükelçiliği danışmanlarından Magnus Pym'in evi. Kimsiniz? Lütfen konuşur musunuz? Bay Pym şu anda evde değil. Bir mesaj bırakmak istiyorsanız bırakabilirsiniz. Yoksa daha sonra arayın. Alo?»

Biraz daha, diye zorluyordu Brotherhood. Biraz daha. Mary telefon numarasını Almanca ve İngilizce tekrarladı. Hat açıldı, karşıdan trafik gürültüsü ve yavaş çalınan bir müzik gibi parazitli bir ses geliyordu, ama artık çınlama sesi yoktu. Numarayı İngilizce olarak tekrarladı. «Cevap verin, lütfen. Hat çok kötü. Alo. Beni duyuyor musunuz? Kim arıyor? Lütfen cevap verin.» Sonra daha fazla tutamadı kendini. Gözleri kapalı olarak, «Magnus, Tanrı aşkına nerede olduğunu söyle!» diye bağırdı. Ancak Brotherhood kendisinden atık davranmış, aşğın bilmişliğiyle kadının patlamak üzere olduğunu anlayıp bir telefonu kapatmıştı.

Harry kapıdan, «Çok kısaydı, efendim,» diyerek başını uzattı. «En az bir dakika daha gerekiyordu.»

«Milletlerarası olabilir mi?»

«Olabilir, Komşudan edilmiş de olabilir.»

«Çok yaramazlık ettin, Mary. Bir daha böyle bir şey yapayım deme. Bu işde ikimiz de aynı saftayız ve ben senin patronum.»

«Onu kaçırmış olmalılar. Eminim.»

Her şey donmuştu birden; kendisi, Brotherhood'un soluk gözleri, hatta kapıdaki Harry bile. «Vay vay vay,» dedi Brotherhood neden sonra. «Bu senin içini rahatlatır, değil mi? Şimdi bunu neden söyledin acaba?

Kaçırılmaktan daha kötü ne olabilir, merak ettim doğrusu.»

Adamın bakışlarından gözlerini ayırmamaya çalışan Mary zaman duygusunu kaybetmiş gibiydi. Hiçbir şey bilmek istemiyorum. Plush'i istiyorum ben. Bana babamla Şam'ın uğrunda öldükleri toprağı verin. Kendini okuldaki son döneminin ortasında, meslek öğretmenin önünde görüyordu. Yanında bir kadın daha vardı.

Londra'lı ve sert. Meslek öğretmeni, «Bu hanım Dışişlerine eleman arıyor, kızım,» diyordu. «Senin çizgilerinden çok

— 61 —

etkilenmiş. Hepimiz gibi o da teknik resimlerine hayran. Dosyanı alıp bir iki günlüğüne Londra'ya gitmeni istiyor, çizimlerine başkaları da bakmak isteyecekmiş.» Sert kadın da İngiliz yurtseverlerinin kızma, anlam dolu bir sesle, «Senin vatanın burası kızım,» diyor.

East Anglia'daki eğitim gördüğü okulu hatırlıyordu. Kendisi gibi kızlar, bizim sınıf. Kopya etme, kazıma, renklendirme dersleri, damga yapma, damgaları değiştirme, lastik mühür yapma. Kâğıdı eski ya da yeni izlenimi verecek biçimde değiştirme dersleri. İngiliz casusları için sahte belge düzenlemeyi öğrendiklerini tam olarak ne zaman farkettiğini hatırlamaya çalıştı. Sonra Du-var'dan bir taş atımı uzaklıktaki Berlin bürosunda, Jack Brot-herhood'un önünde bekleyişi, Berlin Merkezinin şefi olan Jack yeni gelenlerle tanışmak isterdi, hele bunlar yirmi yaşında güzel kızlarsa. Mary onun bakışlarının üzerinde ağır ağır dolaşmasını, elbisesinin altındaki vücudunu ve cinsel etkinliğini tahmin etmeye çalışmasını hatırlıyor ve ondan ilk gördüğü anda nefret edişini yaşıyordu. Şimdi de masadan aldığı bir aile mektupları dosyasını karıştırırken yine nefret etmeye çalışıyordu adamdan.

«Sanırım onların yarısının Tom'un yatılı okuldan yolladığı mektuplar olduğunu anlamışsmdır,» dedi.

«Neden ikinize birden yazmıyor?»

«İkimize de yazıyor, Jack. T.om'la ben ayrı mektuplaşırız, Magnus'la da ayrı mektupicsır.»

Brotherhood tombul sarı sigaralarından birini yakarken alevin arasından kadına baktı. Hepsi de biraz yapmacık tavrılı, diye düşündü Mary, Magnus ve Grant da.

Sinirli bir öfkeyle, «Saçmasın,» dedi.

«Saçma bir durum var ortada. Nigel de herhangi bir anda gelip daha da saçma yapacak. Bunun nedeni neydi?» Brotherhood bir başka çekmeceyi açtı.

«Babası, Eğer bu bir durumsa.»

«Bu fotoğraf makinesi kimin?»

«Tom'un, ama hepimiz kullanırız.»

«Ortalarda başka fotoğraf makinesi var mı?»

«Yok. Magnus'a isi için gerektiği zaman elçilikten getirir.»

«Şu anda elçiliğin makinesi var mı burada?»

— 62 —

«YOK.»

«Belki babası neden c'du buna, belki de çok daha başka şeyler. Belki de benim biimediğim bir karıkoca geçimsizliği.»

Fotoğraf makinesinin ayarlarını inceliyor,,, makineyi sanki satın alacakmış gibi iri elleri arasında evirip çeviriyordu.

«Böyle bir şey yok,» dedi Mary.

Erkeğin bilmiş bakışları kadına çevrildi. «Bunu nasıl başa-nyorsun?»

«Kavga etmez, hepsi bu.»

«Sen edersin ama. Heyheylerin tuttu mu küçük bir şeytan oluverirsin sen, Mary.»

Mary erkeğin iyf huylu görünmesine güvenmeyerek, «Artık değil,» dedi.

«Babasıyla hiç tamşmcmıştm, değil mi?» Brotherhood makinedeki filmi başa sarıyordu. «Onun hakkında bir şeyler vardı yanlış hatırlamıyorsam.»

«Birbirlerinden kopmuşlardı.»

«Haa.»

«Dramatik bir şey değil. Uzaklaşmışlar birbirlerinden. O tip ailelerden biriymişler.»

«Hangi tip, yavrum?»

«Dağınık aileler. İş sahipleri. Magnus ailesini ilk evliliğine karıştırdığını ve bir kerenin yettiğini söylemişti. Bu konuda konuşmazdık bile.»

«Tom da sizinle aynı fikirde mi?»

«Tom çocuk daha.»

«Tom, Magnus'un kaybolmadan önce son gördüğü insan, Mary. Kulübünün kapıcısı dışında.»

«Öyleyse tutuklayın onu,» dedi Mary kabaca.

Brotherhood filmi elindeki torbaya atıp Magnus'un küçük transistör radyosunu aldı.

«Bu bütün kısa dalgaları alan o yenilerden mi?»

«Sanırım.»

«Tatilde yanına alırdı, öyle değil mi?»

«Evet.»

«Düzenli olarak dinler miydi?»

«Bir zamanlar sen bana onun burada tek başına Çekoslovakya'yı yönettiğini söylemiştin, bu durumda dinlemediği takdirde garip olurdu, değil mi.»
— 63 —

Brotherhood radyoyu açtı. Erkek bir spiker Çek dilinde haberleri okuyordu. Brotherhood saatler gibi gelen bir süre radyoyu açık bırakıp bomboş bakışlarla duvara baktı. Sonra radyoyu kapatıp onu da çantasına soktu. Bakışları perdesi açık pencereye kaydıysa da hemen konuşmadı. «Sabahın bu saatinde biraz fazla ışık açmış değil miyiz, Mary? Komşuların dedikodu etmelerini istemeyiz, değil mi?»
«Rick'in ödüğünü .normal bir zaman yaşamadığımızı biliyorlar.»
«Bu doğru işte.»

Nefret ediyorum ondan. Hep de ettim. Ona aşıkken bile nefret ettim. Bana c geceden söz et, diyor. Rick'in ölümünü öğrendikleri geceden. Mary geceyi aynen prova ettiği gibi anlatıyor.

Brotherhood gardrobu bulmuş Tom'un loden paltosuyla Mary'nin deri paltosu arasında asılı olan eski spor pardösünün ceplerini karıştırıyordu. Yukardan gelen gürültü tekdüzeydi artık. Brotherhood pardösünün cebinden kirli bir mendille yarısı yenmiş bir paket nane şekeri çıkardı.

«Benimle alay ediyorsun,» dedi.

«Pekâlâ, öyle olsun.»

«Karların içinde incecik dans ayakkabılarıyla iki saat, ha, Mary? Gece yarısında? Nigel Kardeş bunu benim uydurduğumu sanacak. Ne yaptı c ayakkabılarıyla?»

«Yürüdü.»

«Nereye, yavrum?»

«Bana söylemedi.»

«Sormadın mı?»

«Hayır, sormadım.»

«Öyleyse taksiye binmediğini nereden biliyorsun?»

«Parası yoktu. Cüzdanı ve bozuklukları yukarda anahtarının yanındaydı.» Brotherhood mendille nane şekerlerini pardösünün cebine koydu yine.

— 64 —

«Burada da yok muydu?»

«Hayır.»

«Nereden biliyorsun?»

«Bu konularda çok düzenlidir.»

«Belki taksiye bindi de gittiği yerde ödedi parasını.»

«Hayır.»

«Belki biri kendisini aldı.»

«Hayır.»

«Neden olmasın?»

«Yürümeyi seven bir insandı ve bir şok geçirmişti. Bu yüzden. Pek sevmemiş olsa bile babası ölmüştü. Bu, içinde bir gerilim yaratmıştı, onun için de yürüyüşe çıktı.» Döndüğünde onu kucakladım, diye düşündü. Yanaklarının soğukluğunu, göğsünün titremesini, saatlerce yürümekten pardösüsünün altından yükselen sıcak terini hissettim. O kapıdan girer girmez yine kucaklayacağım onu. «Gitme dedim ona. Bu gece sarhoş ol, birlikte sarhoş olalım, dedim. Ama gitti. Öyle bir bakış vardı yüzünde.» Bunu söylememiş olmayı istedi sonra, ancak o an Brotherhood'a olduğu kadar Magnus'a da kızıyordu.

«Nasıl bir bakış, Mary? Ne demek istediğini anladığımı sanmıyorum.»

«Boş. Rolü olmayan bir aktör gibi.»

«Roiü mü? Babası ölüyor ve Magnus'un artık bir rolü kalmıyor, öyle mi? Ne demek bu?»

Beni sıkıştırıyor, diye düşündü Mary, ona karşılık vermemeye kararlıydı. Bir ay sonra ellerini vücudumda hissedeceğim ve sırtüstü uzanıp her şeyi olurlarına bırakacağım, başka bir mazeret uyduramayacağım.

Adamı incitmek isteyerek, «Grant'a sor,» dedi. «Evcil psikologumuz odur. O bilir.»

Salona geçmişlerdi. Brotherhood bir şey bekliyordu. Mary de. Nigel'i, Pym'i, telefonun çalmasını. Yukardaki Georgie ile Fergus'u.

Brotherhood kadına bir kadeh viski doldurdu. «İçkiyi fazla kaçırmıyorsun, değil mi?»

— 65 —

F.: 5

«Elbette ki hayır. Yalnızken hemen hemen hiç içmem.»

«İçme sakın. İçtin mi arkası gelir. Hele Nigel Kardeş gelince hiç içme, şişeyi bile ortadan kaldır.»

«Özgür artık,» diye devam etti Brotherhood. «Rick öldü, Magnus özgürlüğüne kavuştu. 'Baba' diyemeyen Freud tiplerinden biridir o da.»

«Onun yaşında normal bir şey bu. Babasına adıyla seslenmek yani. Hele birbirlerini pnbeş yıldır görmediklerini düşünürsen, daha da normal.»

«Onu savunmandan hoşlanıyorum. Sadakatine hayranım. On lar da hayran kalacaklar. Beni hiç düşkürlüğüne uğratmadın sen.»

Sadakat, diye düşündü Mary. Karın bir şeylerden kuşkulananacak diye çevremiz içinde o aptal ağzımı açmamak.

«Sonra da ağladın, Mary. Senin bu kadar sulugöz olduğunu bilmezdim. Mary ağlıyor ve Magnus karısını avutuyor. Rick'in onun babası olduğunu bilen dışardan biri bunu garip bulabilirdi. Bir rol değişikliği; onun yerine sen yas tutuyorsun. O gözyaşları kimin içindi gerçekten? Bir fikrin var mı?»

«Babası ölmüştü, Jack. Oturup da, 'Şimdi Rick için, şimdi Magnus için ağlayacağım,' demedim. Öyle ağladım iste.»

«Kendin için ağlayabileceğim düşünmüştüm.»

«Bu da ne demek oluyor?»

«Sözünü etmediğin tek kişi sen kaldın. Hepsi bu. Kendini savunuyor gibisin.»

«Öyle bir şey yaptığım yok benim!»

Çok yüksek sesle konuşuyordu. Kendisi de bunun farkındaydı, Brotherhood da. Adamın ilgisi uyanmıştı. Masanın üstünden bir kitap alıp sayfalarını karıştırırken, «Magnus, Mary'yi avuttuktan sonra pardösüsünü giyiyor ve ayağında dans ayakkabıları olduğu halde yürüyüşe çıkıyor,» dedi. «Sen onu önlemeye çalışıyorsun, doğrusu gözlerimin önüne getirmem biraz zor... ona yalvarıyorsun, ama o seni dinlemiyor, ille de dışarı çıkacak. Çıkmadan önce telefon konuşması yaptı mı?»

«Hayır.»

«Ne o etti, ne de onu aradılar, öyle mi?»

— 66 —

«Hayır dedim ya!»

«Babası ölmüş bir insanın bu kötü haberi ailesinin diğer üyeleriyle paylaşması beklenir.»

«Bunlar o tür ailelerden değil diye söylemişim sana.»

«Tom var bir kere. Tom'a ne diyeceksin?»

«Tom'u arayamayacak kadar geçti saat, hem Magnus ona gidip kendisinin söylemesinin daha doğru olacağını düşündü.»

Brotherhood kitaba bakıyordu. «İşte altını çizdiği bir özdeyiş daha: 'Ben kendim için değilsem, kimdir benim için olan; kendim için olursam, kimin için olmuş olurum? Şimdi değilse, ne zaman?' Bak şimdi aydınlandım iste. Ya sen?»

«Hayır.»

«Ben de. Özgür artık.» Kitabı kapatıp masanın üstüne bıraktı. «Yürüyüşe çıkarken yanına bir şey almamıştı, değil mi? Bir evrak çantası falan gibi.»

«Bir gazete.»

Kulakların ağır işitiyor. Kabul et bunu. Kulaklığın da görünüşünü bozacağından korkuyorsun. Konuş artık! Konuşmuştu ama. Konuştuğundan emindi. Bütün gece boyunca bunu söylemeyi oeklemişti. Bunu prova etmiş, inkâr etmiş, unutmuş, sonra yeniden dile getirmişti. İşte şimdi de kafasının içinde bir patlamanın yankıları gibi dolanırken viskisinden bir yudum içiyordu. Yine de erkeğin üzerindeki gözleri hâlâ bîr beklenti içindeydi.

«Bir gazete almıştı,» diye tekrarladı Mary. «Bir gazete işte.»

«Hangisini?»

«Presse.»

«Gündelik gazete demek?»

«Evet, öyle.»

«Yerel bir gündelik gazete. Magnus yanma yerel gündelik bir gazete aldı. Gece karanlığında okumak için. Ayağında incecik dans ayakkabıları olduğu halde. Anlat biraz.»

«Anlattım ya, Jack.»

«Hayır, anlatmadın. Ve anlatacaksın, Mary, yoksa ağır toplar buraya geldiklerinde her türlü yardıma ihtiyacın olacak.»

Mary tam olarak hatırlıyordu. Magnus kapının yanında, Brot-herhood'un şimdi durduğu yerin bir adım berisinde duruyordu.

Yüzü solgundu, pardösüsünü sırtına atmış şömineye, karısına; saate, kitaplara kesik kesik bakışlarla bakıyordu. Mary, Broî-herhood'a anlatmış olduklarından fazlasını söylediğini hatırlıyordu. Tanrı aşkına gitme, Magnus. Kal burada, karalara gömülme yine. Kal. Seviş benimle. Sarhoş ol. Arkadaş istersen Grant ile Bee'yi çağırayım ya da biz onlara gidelim. Onun o kaskatı, pırl pırl gülümsemesini gördü. O rahat ses tonunu kullanıyordu. Lesbos sesini. Kocasının kelimelerini tek tek tekrarlardı Brotherhood'a.

«Mabs, sevgilim, gazete nerede? dedi. Ben onun İskoç emlak piyasasını incelemek için The Times'ı istediğini sandım. Elçilikten geldiğinde nerede bıraktıysan oradadır, dedim.»

«Ama o The Times'ı kastetmiyordu,» diye Brotherhood kadının sözünü kesti.

«Şuraya gitti...» Mary gazeteliğe baktı ama harekete gereğinden fazla önem vermekten korktuğu için eliyle göstermedi. «Oradan Die Presse'yi aldı. Gazete hafta sonuna kadar orada durur. Eski sayıları saklamamı ister. Sonra da çıkıp gitti.» Bunu normal bir şeymiş gibi söylemişti, ki aslında normaldi de.

«Gazeteyi alırken tarihine baktı mı?»

«Evet.»

«Gazeteyi neden aldı dersin?»

«Belki de görmek istediği bir film vardı.» Magnus hayatında gece geç saatte gösterilen filmlere gitmemiştir.

«Belki de kahvede oturup bir şey okuyacaktı.» Brotherhood 'u n suskunluğunu, 'üzerinde para yokken,' diye doldurdu Mary. «Belki vakit geçirecek bir şey arıyordu. Hepimize olabileceği gibi. Yas tutan birinin yapabileceği bir şey.»

«Ya da özgür.» Brotherhood bundan başka bir yardımda bulunmadı kadına.

«Her neyse, canı o kadar sıkındı ki, yanlış günün gazetesini aldı.» dedi Mary konuyu bağlayarak.

«Sen buna dikkat ettin demek, öyle mi yavrum?»

«Gazeteleri atarken ancak.»

«Ne zaman yani?»

«Dün.»

«Hangi günün gazetesini almıştı?»

— 68 —

«Pazartesinin. Üç günlüktü. O yüzden epey sarsılmış bir durumda olduğunu tahmin ettim.»

«Öyle anlaşılıyor.»

«Pekâlâ, babasını pek sevmezdi diyelim, ama yine de ölmüştü adam. Böyle bir durumda kimseden mantıklı bir şey yapması beklenemez. Magnus'tan bile.»

«Peki ondan sonra ne yaptı? Tarihe bakıp da yanlış gazeteyi aldıktan sonra yani?»

«Çıktı gitti. Anlattım ya. Yürüyüşe çıktı. Sen benim anlattıklarımı dinlemiyorsun. Hiç de dinlememiştir zaten.»

«Gazeteyi katladı mı?»

«Jack! Bir insanın gazeteyi nasıl taşıdığı bu kadar önemli mi?»

«Bir an öfkemi unut da düşün, gazeteyi ne yaptı?»

«Elinde yuvarladı.»

«Sonra?»

«Sonra hiçbir şey. Elinde taşıdı.»

«Gazeteyi geri getirdi mi?»

«Eve mi? Hayır.»

«Nereden biliyorsun?»

«Onu holde bekliyordum.»

«Ve elinde gazete olmadığına dikkat ettin. Kendi kendine einde yuvarlanmış gazete yok dedin.»

«Evet, öyle oldu.»

«Rasîgele değil bu, Mary. O noktaya dikkat etmek istemiştin. Gazeteyle çıktığını görmüştün ve gazetesiz döndüğünde hemen farkettil. Rcstgele değildir bu. Bu onu izlemektir.»

«Nasıl istersen öyle olsun.»

Brotherhood öfkelenmişti, «istenileni yapacak olan sensin, Mary. Beş dakika kadar sonra Nigel Kardeşi tatmin etmek zorundasın. Çılgına dönmüş durumdalar, Mary. Ayaklarının altında toprağın yanıldığım görüyorlar ama ne yapacaklarını bilemiyorlar.» Öfkesi geçmişti. Jack bunu iyi başarırdı. «Ve sonra ilk fırsatta ceplerini karıştırdın ve gazetenin orada olmadığını gördün.»

«Ben özellikle gazeteyi aramış değilim, sadece olmadığını gördüm hepsi bu. Evet, ceplerinde yoktu.»

— 69 —

«Sık sık eski gazetelerle dışarı çıktığı olur mu?»

«İşi için olayları izlemek durumunda olduğu zamanlar gazetesini yanına alır.»

«Boru biçiminde yuvarlamış olarak mı?»

«Bazen.»

«Onları geri getirdiği olur mu?»

«Geri getirdiğini hiç hatırlamıyorum.»

«Hiç bundan ,ona söz ettin mi?»

«Hayır.»

«Ya o sana bu konuda bir şey söyledi mi?»

«Jack, bu onun bir alışkanlığı. Seninle bir aile kavgasına girecek değilim.»

«Biz evli değiliz ki.»

«Gazeteyi elinde yuvarlıyor ve evden çıkıyor. Bir çocuğun sopa falan taşıdığı gibi. Nane şekeri gibi. Cebinde nane şekeri vardı. Aynı şey ikisi de.»

«Hep yanlış günün gazetesini mi?»

«Hep değil... ,her şeyi bu kadar abartma.»

«Ve gazeteyi hep kaybediyor, öyle mi?»

«Yeter artık, Jack. Yeter. Tamam mı?»

«Bunu belirli bir zamanda mı! yapardı? Dolunay varken örneğin? Ya da ayın son Çarşambası? Yoksa yalnızca babası öldüğü zaman mı? Bir düzen îaretmiş miydin? Haydi Mary, farkeîmiştin elbette.»

Döv beni, dîye düşündü Mary. Kavra beni. Her şey bu buz gibi bakıştan iyidir.

Şımarık bir çocuğu sakinleşîirmiş gibi, «P ile buluştuğu zamanlar,» dedi. «Tanrı aşkına, Jack! Yanında casus çalıştırdığını biliyorsun! Sen eğittin onu! Ben onun kiminle ne yaptığını sormam. Ben de eğitim görmüş bir insanım!»

«Peki, döndüğünde nasıldı?»

«Çok rahatlamış. Sakin. Yürüye yürüye içinderv atmıştı sıkıntısını.»

«O evde yokken telefonla arayan oldu mu?»

«Hayır.»

«Ya geldikten sonra?»

«Bir kişi. Çok geç bir saatte. Ama telefonu açmadık.»

— 70 —

Jack'ı böyle şaşırmış gördüğü pek enderdi. Şimdi de neredeyse şaşırmıştı işte. «Açmadınız mı?»

«Neden açalım ki?»

«Neden açmayacakmışsınız ki? Dediğin gibi, bu onun isiydi. Babası kısa bir süre önce ölmüştü. Telefona neden cevap vermeyecektiniz ki?»

«Magnus açtırmadı.»

«Neden?»

«Sevişiyorduk da ondan!» Mary kendini orospu gibi hissetmişti.

Harry yine kapının önündeydi. Yüzü yorgunluktan kıpkırmızıydı, üzerinde mavi iş tulumu vardı. Elinde uzun bir tornavida tutuyordu, yüzünde utanılacak kadar neşeli b:r sırtma seziliyordu.

«Bircz yukarı gelebilir miydiniz, Bay Brotherhood?»

Diplomat Eşleri Eski Eşya Satışından önce olduğu gibi bütün eşyalarımız yatağın üstünde, diye düşündü

Mary. «Magnus, sevgilim, gerçekten üç eski hırkaya ihtiyacın var mı?» İskelelerin üstüne atılmış eşyalar.

Tuvaletin ve havluluğun üstünde eşyalar. Berlin'den beri giymediğim yazlık lacivert ceketim. Magnus'un

smokin ceketi aynanın üstüne kurutulan bir post gibi atılmış. Döşeme olmadığı için yerde bir şey yoktu.

Fergus ile Georgie halıyı ve altındaki döşeme tahtalarını kaldırıp sandviç gibi pencerenin altına dizmişlerdi.

Abajurları, komodinleri, telefonu ve alarm saatli rady.oyu parça parça etmişlerdi. Banyoda döşeme sökülmüş, ilaç dolabı, eğik çatıya açılan eğik kap; yerlerdeydi. Georgie lavaboda Mary'nin eşyalarını karıştırıyordu. Yüz kremi. Doğum kontrol diyaframı.

Tom'un yatak edası koridorun karşı tarafındaydı. Otuzbir Smurf, üç Tigger ve koskocaman ışıklı Superman'i

yatağın üzerindeydi. Mary'nin babasının masası katlanıp duvara yaslanmıştı. Oyuncak dolu konsol ortaya

çekilmiş, ardındaki mermer şömine ortaya çıkmıştı. Esaslı bir şömineydi bu. Hava akımını azaltmak için

kapatılmak istendiğinde Magnus karşı çıkmıştı. Bu eski konsolu getirip şöminenin ağzını örtmüş, üstündeki

mermer kısmı açıkta bırakmıştı, Tom'un Eski Viyana'nım bir par- , çasına sahip olması için. Şimdi Georgie adındaki kız açık şöminenin önünde eğilmiş duruyordu. Yanında kapağı açık eski beyaz bir ayakkabı kutusu, kutunun içinde de paçavralara sarıh bir iki parça vardı.

«Bunu bacanın içinde bulduk, efendim,» dedi Fergus.

«Tozlu değildi,» diye Georgie atıldı.

«İnsan elini uzatınca hemen çıkarıp alabiliyordu.»

«Bir kere alıştıktan sonra konsolu çekmeye bile gerek kalmıyor.»

«Bunu daha önce görmüş muydun?» diye sordu Brotherhood.

«Tom'un bir şeyi olmalı,» dedi Mary. «Çocuklar eşyalarını saklamaya bayılırlar.»

«Daha önce görmüş muydun?» diye tekrarladı Brotherhood.

«Hayır.»

«İçinde ne olduğunu biliyor musun?»

«Daha önce görmediğim bir şeyin içinde ne olduğunu nasıl bileyim?»

«Kolay.»

Brotherhood elini uzattı. Georgie'nin verdiği kutuyu Tom'un oyun masasının üzerine koydu. En büyük parçayı açacakken birden fikrini değiştirdi.

Paketi Georgie'ye verdi. «Sen aç, kadın parmakları daha incedir.»

Metreslerinden biri bu, diye Mary o anda farkettili. Neden bunu daha önce düşünmemiştir ki.

Georgie zarif bir hareketle önce bir, sonra diğeri ayağı üzerinde yükseldi, saçlarını kulakları ardına attı ve narin kadın parmaklarıyla Magnus'un araba için gerektiğini söylediği eski çarşaf parçasını açmaya başladı.

Ortaya çelik çerçeveli küçük bir fotoğraf makinesi çıktı. Ardından da teleskopik dürbün gibi bir parça.

Kayınpederinin masası üstünde belgelerin kopyasını çekmeye yarayan bir araç. Öteki paketlerden filmler, objektifler, filtreler ve Mary'nin o ilk bakışta tanıyamadığı parçalar çıktı. Bunların altından da üst sayfada bir dizi sayı yazılı ve kenarları lastikli bir not defteri. Mary bu kâğıdı iyi tanırdı.

— 72 —

Berlin'de bununla çalışmıştı. Kâğıda kibrit yaklaştırılınca anında yanıp kül olurdu. Defter yarı yarıya kullanılmıştı. Defterin altında Savaş" Bakanlığı Mali yazılı bir not defteri daha. Ve içinde de çok eskiden kalma kurutulmuş iki gelincik. Çiçekler gül de olabilirdi ama Mary o anda bağırırmaya başladığından bunun pek farkında değildi.

«'Şirket'in işi için Sizin işleriniz için bunlar!»

«Elbette öyle. Nigel'e söylerim. Bir sorun yok.»

«Bana bundan söz etmemiş olması kötü bir şey olduğu an lamına gelmez. Evde bir belge kopya etmek zorunda kalması durumunda kullanmak üzere almış olmalı. Haftasonları örneğin.» Sonra birden ne söylediğini farkettili. «Joe'ları için... belge getirirlerse diye... Ne var bunda?»

Fergus yan kullanılmış defteri inceliyor. Tom'un abajurunun ışığında evirip çeviriyordu.

«Sizin Çeklerin işine benziyor, efendim. Rus da olabilir ama bence Çek malı.» Gözü lastikli kenarda bir noktaya ilişmişti. «Evet, tamam. Çek malı. Çekoslovakya malı yani. Kimin dağıttığı ise bambaşka bir konu. Hele bu günlerde.»

Brotherhood daha çok kurutulmuş çiçeklerle ilgileniyordu. Çiçekleri avucu içine yerleştirmiş, sanki geleceğini okuyacak-mış gibi bakıyordu.

«Sen kötü bir kızsın, Mary,» dedi. «Bana anlattıklarından çok fazlasını biliyorsun sanırım. Onun irlanda'da ya da lanet olası Bahama adalarında olduğunu sanmıyorum. Bunlar işi gölgelemek içindi. Onun-kötü bir insan olduğuna inanıyorum ve senin de kötü olup olmadığın konusunda kuşku duyuyorum.»

Mary daha fazla tutamadı kendini. «Bok herif!» diye bağırıp elini kaldırdı ama adam elini tuttu, koluyla kadını kavrayıp ayakları tutmuyarmuşçasına havaya kaldırdı. Sonra dağıtılmamış tek yer olan Bayan Bauer'in odasına götürdü, yatağın üstüne fırlattı. Tıpkı sevişmeden önce yaptığı gibi ayakkabılarını çıkardı sonra.

Mary'yi kuştüyü yorganın içine iyice sardıktan sonra üzerine abanıp hareketsiz duruma getirdi. Georgie ile Fergus kapıdan kendisini izliyorlardı. -Jack Brotherhood bütün , bu yaptıkları sırasında sol avucundaki kurutulmuş gelincikleri ' düşürmemeyi başarmıştı. Kapı otoriter bir biçimde uzun uzun çalarken bile çiçekler elindeydi.

— 73 —

4

Pym ayrı bir kâğıdın üstüne, «Kargaşalığın üzerinde olmak için yazar bir Kraldır,» diye yazdı. «Yalnızca kendisinden söz etse bile, konusuna sevgiyle ve yukarıdan bakmalıdır.»

Tom oğlum, hayat Lippsie ile başlar ve Lippsie olayı senden de, diğerlerinden de çok önce, hatta Pym'in «Şirketsin evlenme çağı dediği yaşa gelmesinden çok önce olmuştur. Pym'in Lippsie'den önce tek hatırladığı, çeşitli renklerde bir sürü ev ve anlamsız bağırışıp çağırımlardı. Lippsie'den sonra her şey bir tek yönde karşı konulmaz bir akıntıydı ve kendisinin yaptığı tek şey bu akıntıya kendini bırakmaktır. Lippsie'den Poppy' ye, Rick'ten Jack'a, yol boyunca ne kadar kıvrım yapsa, ne kadar bölünse de, sürekli bir akıntıydı. Yalnız hayat değii ölüm de Lippsie'yle başlamıştı; kendisi görmemiş olsa da Pym'i harekete geçiren şey aslında üppsie'nin cesediydi. Başkaları görmüşü Lippsie'nin cesedini; ceset çan kulesinin aviusundaydı ve uzun zaman üstü örtülmemisti, Pym isteseydi gidip görebilirdi onu orada. Ancak küçük Pym ,o sıralarda kendi içine dönük bir dönemden geçmekteydi ve onu öyle görmediği takdirde ölmediğini, ölmüş gibi davrandığını düşünebilirdi. Ya da onun ölümünün kısa bir süre önce boş yüzme havuzunda öldürülen bir sincabın öldürülmesine karıştığı için kendisine verilen bir ceza olduğunu düşünüyordu. Avlanmayı Karga Corbo diye anılan şaşı matematik öğretmeni düzenlemişti. Sincap kısırılınca Corbo hokey sopalarıyla üç kişi göndermişti havuza, Pym de bunlardan biriydi. Corbo, «Haydi, Pymmie, göster şuna gününü!» diye bağırırmıştı. Pym sakatlanan hayvanın kendisine doğru koşmasını izlemişti. Hayvanın çektiği acıdan korkarak düşündüğünden daha hızlı savurmuştu sopayı. Sincabın öteki .oyuncuya kadar uçup önünde hareketsiz kaldığını görmüşü. «Aferin Pymmie! İyi vuruş! Almanlara da böyle vurursun!»

Pym, Lippsie'nin ölümünü kendisiyle alay etmek iç.'n Sef-

— 74 —

ton Boyd çetesinin uydurduğunu da düşünmüştü. Bu da her zaman olası bir şeydi. Bu yüzden okul sessizliğe gömülmeden önce o ilk koşuşturmada Pym kendisine, tüm anlatılanları derleyip toplama ve bir görüntü oluşturma görevini vermişti. Lippsie' nin hayalindeki resmi diğerlerinininki kadar açık seçikti büyük bir olasılıkla. Taşların üzerinde yan yatıyordu, koşucu gibi, bir eli bitiş çizgisine uzanmış, ayağı ise geriye. Olayı ilk gören Sefton Boyd kahvaltı saatinde müdüre haber vermeye gittiğinde, kadının gerçekten koştuğunu sandığını söylemişti, tâ ki çarpık ayağını görene kadar. Onun yan yatmış özel bir bisiklet hareketi yaptığını düşünmüştü. Çevresindeki kanı da üzerinde yattığı bir havlu sanmış, ama sonra kuru kestane yapraklarının havluya yapışık olduğunu ve rüzgârda uçmadıklarını fark-etmişti. Tepedeki tehlikeli çatı yüzünden altıncı sınıflara bile yasak olan avluya girmemişti. Sefton Boyd'larm çok geniş toprakları olduğundan ve babasıyla sık sık ava gittiğinden, kan ve bağırsak görmeye alışkın olduğundan, kusmadım diye de övünmüştü. Ama altıncı sınıf merdiveninden polisin sonraları kadının düştüğünü söyledikleri kule penceresine koşmuştu. Lippsie bir şey yapmak için eğilmiş olmalı, demişti polis. Çok acil ve önemli bir şey olmalıydı bu, çünkü üzerinde geceliği vardı ve Overflow Evinden oraya olan bir millik yolu bisikletiyle gelmişti. Kareli kumaştan sele örtüsüyle bisikleti hâlâ mutfağın ardındaki çöp tenekesine yaslı duruyordu. Seften Boyd'un, babasının hayat biçimini örnek olarak geliştirdiği kuramına göre kadın sarhoş .olmalıydı. Ancak ona «kadın» değil de, Lippschitz olan gerçek adının kendi grubunca değiştirilmiş şekli olan Shitlips (Bokdudak) diyordu. Ayrıca, bir süredir söylendiği gibi, Shitlips gece karanlığından sonra kuleye mesaj göndermek için çıkan bir Alman casusu da olabilirdi. Kule penceresinden Keklik Vadisi görüldüğünden, buradan Alman bombardıman uçaklarına işaret verilebilir, efendim. Ama kadının bisikletinin hâlâ üzerinde olan lambası dışında üstünde ya da çevresinde lamba bulunamamıştı. Bunu da bacalarının arasına saklamış olabilirdi. Düşerken eteği yırtıldığı için Sefton Boyd onun mahrem yerlerini de görmüş olduğunu iddia etmekteydi.

•75 —

Pym bu ilk kargaşalıktan sonra güvenli yer olarak seçtiği öğretmenler helasında oturmuş aynada yüzüne uygun bir keder ifadesi vermeye çalışırken, bütün sabah boyunca bu hikâyeler ağızdan ağıza yayılmış durmuştu. Pym isviçre çakısıyla anlamsız bir hareket olarak saçından bir tutam kesmiş, musluklarla oynarken herkesin kendisini aramakta olduğunu ummuştu. Pym nerede? Pym kaçmış! Pym d© ölmüş! Ama Pym kaçmamıştı, ölü de değildi, Lippsie'nin avluda yatan cesedinin ve cankurtaranla polisin gelişinin telaşı içinde kimse kimseyi aramıyordu. Hele okulun en yasak yeri olan ve bu yasağın Sefton Boyd'u bile korkuttuğu öğretmenler helasında kimse aranmamaktaydı. Dersler tatil edilmişti, bağırsıp çağırışmalar sona erince herkesin sınıfına gidip sessizce oturması istenmişti. Pym gibi sınıflan avluya bakanlar ise salona gideceklerdi. Burası Kanadalı askerlerin salon biçimine çevirdikleri bir barakaydı, burada Lippsie müzik, resim ve tiyatro dersleri verir, düztaban öğrencilere tedavi uygulardı. Ayrıca okulun öğretim harçlarını toplamak, masrafları ödemek, öğrenciler için taksi çağırarak gibi yazım çizim işlerini de burada yapardı. Ancak Pym sanat salonuna da gidemezdi, hem orada çakısıyla yarısını bitirdiği balsa tahtasından bir Dornier uçak modeli ve bulunduğu bir kitaptan kçpya edip kendisinin diye yutturacağı şiirleri oimasma rağmen. Cesaretini topladığında yapmak istediği şey, o güne kadar Lippsie ve diğer onbir öğrenciyle paylaştığı Overflow Evine dönmektir. Oraya gidebilene ve mektuplar hakkında bir şeyler yapana kadar Rick'in cezdevine girebileceği korkusuyla yerinden bile kıpırdıyamazdı.

Bu duruma nasıl geldiği ve kendisini bu koşullar altında böyle yürekli davranmaya iten, bu ilk gizli operasyonunu yapmaya yönelten eğitimi nasıl aldığı, henüz on yılı ve üç okut dönemini kapsayan hayatının hikayesiydi.

Lippsie'nin Pym'in hayatındaki yerini bugün bile izlemeye çalışmak, sık çalılık arasında titreyen bir ışığı izlemeye kalkışmaktan farksızdır. Şimdi artık ölmüş olan Perce Loft için Lippsie'nin varlığı inkâr edilebilirdi.

«Titch'in uydurması» derdi ona.

— 76 —

benim hayalim, benim uydurduğum bir şey, benim hiçbir şeyim yani. Ancak Perce, burnunu çarptığı Eyfel Kulesini bile hayal ürünü yapabilecek büyük bir avukattı. Görevi buydu onun. Lippsie'yi ilk ortaya çıkaran ve Pym'in doğumundan yıllar önce çevreye tanıtanın Perce olmasına ve Syd'in tanıklığına rağmen hem de. Hesap kitap konusunda bir deha olan ve şimdi o da ö^müş bulunan Bay Muspole da anlaşılabilir bir biçimde Perce'li desteklerdi. O da boğazına kadar bulaşmıştı her şeye. Tek sağ kalmış olan Syd'in bile fazla bir yararı .olamazdı. Cok-ney'lerin uydurdukları argoyla onun bir Alman Yahudisi olduğunu, Münirt'li olduğunu söylerdi ama Viyana'dan da gelmiş olabilirdi. Yapyalnız bir kadındı, Titch. Çocuklara bayılırdı. Sana bayılırdı. Syd onun Rick'e de bayıldığını söylememişti ama babamın çevresinde bu söylenmeden kabul edilen bir gerçektir. Lippsie bir Güzelim'di ve çevre kurallarına göre Güzelim'lerin de görevleri Rick'in yanında görünmek ve onun görkemini pay-iaşmaktır. İyi yürekli Rick ona sekreterlik öğretip sınavları başarmasını da sağladı, dedi Syd. Dorothy de ona hayrandı ve İngilizce öğretti. Syd bunun dışında başka bir şey söylemeyip hemen kapatırdı çenesini. Evet, belki baban biraz fazla zorladı onu, onda senin avantajlarının hiçbirisi yoktu, hepimiz bundan

bir şeyler öğrenmeliyiz. Doğru, çok alımlı bir kadındı. Kabul edelim, diğerlerinin çoğunun hiç sahip olmadıkları bir soyluluk vardı onda. Sakalara da bayılırdı, tâ ki Almanların ailesine neler yaptıklarını hatırlayana kadar. Gizlice yaptığım araştırmalardan da fazla bir sonuç alama-mışımdır. Birkaç yıl önce gece nöbetçi subaylığım sırasında, kayıt bölümü başındayken ilk adı Annie olan Lippschitz'i uzun uzun aradımsa da, her türlü yazılışını denediğim halde hiçbir yere varamadım. Avusturya gizli servisinin kayıtlarına bakan Vi-yana'daki Dinkel, uydurduğum bir hikâyeyle benim için bir araştırma yaptı, ama bundan da bir sonuç çıkmadı. Köln'deki Alman karşıtından da öyle.

Oysa benim anılarımda Lippsie dipdiridir. Uzun boylu, yu-muşakcık saçlı, iri ürkek gözlü, yürüyüşü havalı bir kız. Tatilde geçici olarak kaldığımız yazlık bir evde olacak, onu çıplak görmeyi müthiş arzuladığımı, bunu başarmak için binbir pfan

—77—

kurduğumu hatırlarım. Lippsie bunu anlamış olmalı ki, bir öğleden sonra sıcak sudan tasarruf etmek için küçük Pym'e birlikte banyo yapmayı teklif etti. Hatta suyu karışlarıyla da ölçmüştü; yurtseverlerin bir karış su kullanmalarına izin vardı ve Lippsie de sapına kadar yurtseverdi. Çırılçıplak .olduğu halde eğilmiş suyu karışlarken kendisini seyretmeme izin vermişti. Bunu yaptığından eminim. Sonra da ıslak elini bana uzatmıştı. «Bak Magnus, Almanlara yardım etmediğimizden emin olabiliriz artık.»

Aynı evde ya da ona benzeyen bir başka yerde odasının Pym'inkinin karşısında olduğunu, odasındaki karton bavulunu, sakallı kardeşiyle siyah şapkalı kızkardeşlerinin gümüş çerçeveli resimlerinin küçük parlak mezartaşlar gibi masasının üstünde durduğunu hatırlıyorum. Sonra Rick'e bağırmasını, hırsızlık yapmaktansa ölmeyi yeğlediğini söylemesini ve Rick'in o dolgun kahkahasını hatırlıyorum. Bana ders verdiğini hatırlamama rağmen Almanca öğrettiğini tahmin ediyorum. Yıllar sonra dili tam olarak öğrenmeye başladığımda Almanca olarak Lippsie hakkında bazı bilgilere sahip olduğumu farketmiştim: Aaron war me-n Brudar... mein Voter war Architekt... Hepsi de Lipp-sie'nin olduğu gibi geçmiş zamanda birtakım şeyler. Pym daha sonraki yıllarda ela Lippsie'nin kendisine Mönchlein dediği zaman «küçük keşiş» dediğini anlamıştı. Oysa o zamanlar kadının kendisine laternacının maymunu dediğini ve Rick'in de laternacı olduğunu sanırdı. Lippsie, Martin Lütther'in güçlüklerle dolu yolunu kastederek «yoluna git, küçük keşiş» dediğinde, ona kendisi olmadan yaşamaya devam etmenin gerekliliğini söylediğini anlayınca kendine güveni sonsuz artmıştı.

Cennette de bizimle birlikte olduğunu biliyorum, çünkü Lippsie'siz Cennet olamazdı. Cennet, Gerrards Cross ile deniz arasında, Dorothy'nin ütü yaparken yün kazak, alışverişe giderken mavi manto giydiği yerdı. Cennet, Rick ile Dorothy'nin evlendikten sonra kaçtıkları yerdı. Lippsie'nin kenarında köşesinde olmadığı, beni hiç kırmayan bir sesle bana neyin doğru neyin yanlış olduğunu söylemediği tek bir gün hatırlamıyorum. Bentley arabasıyla doğruya doğru bir saat uzaklıkta Kent ve Kent'te de Rick'in bürosunun bulunduğu West End vardı. Bü-

— 78 —

roda büyükbabamın belediye başkanı gerdanlılığıyla büyük bir tablosu asılıydı. Rick bürosundan eve geceleri geç gelirdi; küçük Pym de Dorothy'nin yatağına girdiği ve küçük bir çocuğa bile ufaktefek ve buz gibi gelen kadını ısıtmasına izin verildiği için buna sevinirdi. Lippsie kimi zaman bizimle kalır, kimi zaman da Dick'le Londra'ya giderdi. Bunun nedeni şimdi anladığıma göre hem sınavlarını vermek, hem de soydaşlarının çoğunun ölmüş olduğu o sıralarda sağ oluşunu haklı çıkarmaktı.

Cennet bir dizi parıl parıl yarış atı, onlardan daha parlak Bentley'lerdi. Arabalar ve atlar da evler gibi, satın alındıkları kredilerin vadeleri doldukça daha yenileri, daha pahalılarıyla değiştirilirdi. Bentley'ler kimi zaman öylesine değerliydi ki, inançsızların nazarlarına uğramamaları için arka bahçeye çekilirlerdi. Kimi zaman Pym, Rick'in kucağında olduğu halde saatte bin mil hızla çimento karıştırıcılarıyla dolu taşlı yollarda giderler, Rick koca kornaya basarak inşaat ustalarına, «Nasılınız çocuklar?» diye seslenir, hepsini eve bir kadeh şampanya içmeye çağırırdı. Lippsie de ön koltukta yanımda' olurdu; bir arabacı kadar dimdik ve uzak, Rick kendisini konuşmaya ya da bir nükte yapmaya davet edene kadar. O zman gülümsemesi tatil güneşini andırır, ikimizi de çok severdi.

Cennet aynı zamanda İsviçre asker çakılarının geldiği yerdı. Her nasılsa Benîley'lerle savaş öncesinde İsviçre'de geçirilmiş iki kış aklımda tek bir yer gibi kalmış. Bugün bile lüks bir arabanın deri döşemesini koklayınca kendimi Rick'in eğlence aşkına katılmış olarak St. Moritz'in büyük otel odalarında bulurum. Pym için Kulm, Suvretta House, Grand, değişik çalışanları ama aynı maiyetiyle hep tek bir dev saraydı. Rick yanında özel palyaçoları, oyuncularını, danışmanları ve jokeyleri olmadan pek bir yere gitmezdi. Gündüzün her kapıdan girişinde uzun sü-pürgeli İtalyan kapıcılar ayakkabılardaki karları temizlerlerdi. Geceleri Rick ile maiyeti Güzelim'lerle yemek yerlerken ve Dorothy çok yorulmuş yatarken, Pym bir eli cebindeki çakıyı tutarak diğer eli Lippsie'nin avucu içinde, ciddi olduğu için kadınla alay eden herkesten onu koruyan bir Rus prensi olarak düşünürdü kendisini. Erken kalktığı sabahlar da merdiven sahanlığına çıkar, bayat puroyla kadın parfümü kokusunu ve parke-

— 79 —

nin üzerinde çiy gibi parlayan cila kokusunu içine çekerken, aşağıdaki büyük salonda çalışan kölelerini teftiş ederdi. Rick' >;n Benîley'leri de bundan sonra hep öyle kokmuştu Güzelim' lerin kokusu, cila kokusu, babasının o milyoner purolarının kokusu. Ve kızakta kadın arabacıyla Almanca konuşurken, hafif bir soğuk ve at pisliği kokusu.

Eve dönünce Cennet gümüş kâğıtlar içinde pırl pırl portakallar, yemek salonunda pembe avizeler, «Sahip» armalarımız» göstererek girdiğimiz uzak yarış alanları, maun kutusu içinde, bir motor yarışını gösteren küçük siyah-beyaz televizyonu. Syd ile bahçede kriket. Salonda Bud Fianagan'la konuşmuş ve Joe Louis'm elini sıkmış plan maiyet boks uzmanı Mor-rie Washington'la boks. Büyük muhasebeci Bay Muspole tarafından sihirbazlık numaraları, kulaktan para çıkarılması. Bahçede adlan Billie, Jimmy, Gordon ve Charlie olan ve benim resimli romanlarımı okuduktan sonra bana kendilerinininkileri bırakan jokeylerin sırtına binmek.

Bu debdebe arasında hâlâ Lippsie'yi görebiliyorum; kâh anne, kâh sekreter, müzisyen, kriket oyuncusu, ama hep Pym' in özel ahlâk öğretmeni. Rick'in yepyeni bir futbol topunu Pym' in küçük suratına savurması da Cennette geçen bir olaydı. Bütün Bentley'lerin içleri aynı hızla yüzüne çarpmıştı sanki. Pym kendisine geldiğinde Dorothy dişleri arasında çiğnediği bir mendille üzerine eğilmiş, «Tanrım, hayır hayır Tanrım,» diye inliyordu her tarafı kanlar içinde kaldığı için. Top yalnız alnını yarmakla kalmamış, Dorcthy'ye göre gözünü de kafasının içine itmmişti. Zavalılık, kanlan süemeyecek kadar yüreksiz olduğundan bu iş de Lippsie'ye düşmüştü. Lippsie yaralı hayvanlara ve kuşlara dokunduğu gibi dokunabilirdi bana. Ellerinde böylesine bir dokunma hassası olan başka bir kadına rastlamadım bir daha. Sanırım artık onun için ne demek olduğumu anlıyorum: dokunacak bir şey. Elinden her şeyi alındıktan sonra. Rick'in kendisini hapsettiği altın kafeste ben onun bir parça umuduyla bir parça sevgi-isidim.

Rick geldiğinde Cennette gece hiç olmaz, Dorothy dışında kimse yatmazdı. Dorothy sarayın Uyuyan Güzeli ilan etmişti kendi kendini. Pym eğlenceye istediği zaman katılabilirdi. Rick,

•80 —

Morrie Washington ve Perce Loft, Bay Muspoie, Lippsie v© jokeyler hep yere uzanmışlar, ortalık para dolu, hepsi rulet topunu izliyorlar. Kendilerine tepeden bakan büyükbabası TP de olduğuna göre evlerde onun da resmi olmalıydı. Sonra hepimizi gramofon müziği eşliğinde dans ederken ve Küçük Audrey hakkında, bir şempanze hakkında ama Pym'in anlayışının ötesinde hikâyeler anlatılırken görüyorum. Cennette herkes herkesi seviyor olmalıydı ki. Pym bir keresinde Lippsie'yi Rick'in kucagında otururken hatırlıyor, bir keresinde de dişleri arasında bir purosusu olan ve gözleri kapalı olarak Underneath the Arches şarkısını söyleyen bir adamla yanak yanağa dans edişini hatırlıyordu. Dorothy-yine Rick'in yeni'aldığı süslü elbiseyi giyemeyecek kadar yorgundu -Dorothy'ye pembe, Lippsie'ye mavi- ve aşağı inip eğlenmiyordu. Ancak Rick ne kadar yüksek sesle inmesi için yukarı seslenirse Dorothy o kadar derin bir uykuya dalmış oluyordu. Rick'in sözü üzerine onu kandırmak için yukarıya gönderilen Pym bunu kendi deneyiyle biliyordu. Kapıyı vurmuş vurmuş cevap alamayınca içeri girmişti. Ayaklarının ucuna basarak kocaman yatağa yaklaşmış, ilk bakışta örümcek ağlarına benzeyen çizgileri kadının yanaklarından silmeye çalışmıştı. Dorothy'yle hafif sesle konuşmuş, sonra bağırıyordu ama hepsi de yararsızdı. Aşağı döndüğünde Dorothy'riin uykusunda ağladığını söylemişti. Ama ertesi sabah her şey yoluna girmiş olmalıydı ki, Rick ortada olmak üzere üçü birden yataktaydılar. Dorothy aşağı inip ekmek kızartırken Pym'in, Lippsie'nin yanına sokulmasına ses çıkarılmamıştı. Lippsie çocuğu ciddi bir hareketle kucaklamış, kaşlarını çatmıştı. Şimdi artık bunun kendi zayıflığından ve tutkularından utanması ve bana karşı ilgisiyle bunlardan arınmak istemesi demek olduğunu anlıyorum.

Cennette Rick herkese bağırır ama bana sesini hiç yükseltmezdi, iradesi sesinin yükseltilmesini gerektirmeyecek kadar güçlüydü, sevgisi ise bundan da kuvvetliydi, Dorothy'ye bağırır, Pym'in anlamadığı şeyler konusunda ona yalvarır, onu tehdit ederdi. Bir keresinde kadını kucakladığı gibi telefonun başına götürmüş ve konuşmaya zorlamıştı. Makepeace Dayıyla, mağazalarla, bizi her nedense tehdit eden diğerleriyle. Yalnızca Dorothy onları yetiştirebilirdi, Lippsie bu işe hiç yanaş-

•81

F.: 6

mazdı, üstelik onun aksanı da bozuktu. Pym'in Wentworth adını ilk kez o sıralarda duyduğunu sanıyorum. Dorothy benim elimi tutmuşken Bayan Wentworth'a para konusunda işlerin yoluna gireceğini, yalnızca biraz zaman tanımları gerektiğini söylemişti. Bu yüzden Wentworth adı Pym için daha ilk buştan çirkindi.

Korkuyla, her şeyin sonunun gelmesiyle eşanlamlı bir şeydi.

Pym, «Wentworth kim?» diye sorduğunda Lippsie ilk kez ona susmasını söylemişti.

Dorcthy'nin santraldeki kızların hepsinin adlarını, kocalarının ya da nişanlılarının ne iş yaptıklarını, çocuklarının hangi okullarda okuduklarını bildiğini hatırlarım. Dorothy, Pym ile yalnızken ve yünlü kazağı içinde titrerken beyaz telefonu açar, onlarla uzun uzun konuşur, bu cisimsiz sesler dünyasında huzur bulur gibi olurdu. Rick kendisine karşı direnince Lippsie'ye de bağırırdı, şimdi düşünüyorum da ben büyüdükçe onun babama daha çok direndiğini farkediyorum. Kimi zaman Dorothy ile Lippsie'ye aynı anda bağırır, ikisi de ağlarlar, sonra babamın kahvaltısını ettiği ve pembe çarşaflarına tereyağ bulaştırdığı büyük yatağında

barışlılardı. Ancak kimse Pym'i incitmez ya da ağlatmazdı. Pym'in daha o günlerde Rick'in kadınlarla ilişkisini kendisiyle olan ilişkisiyle kıyasladığını ve kendisiyle olan ilişkisinin diğerlerinden kaî kat üstün olduğunu anladığını sanıyorum. Rick bazen Dorothy ile Lippsie'yi buz patenine götürürdü. Kendisi siyah kuyruklu frak giyer, beyaz kravat takardı, ama Dorothy ile Lippsie pandomimci oğlanlar gibi giyinirler ve birbirlerinin yüzüne bakmadan Rick'in kollarını tutarlardı.

Düşüş karanlıkta olmuştu. Son zamanlarda sık sık ev değıştiryorduk, yerel emlak piyasasında epey hızlı bir düşüş sonunda günümüzün sarayı tepede bir evdi ve Noel'e yakın karanlık bir kış akşamıydı. Pym, Lippsie ile kâğıt süsler hazırlıyordu. Bana öyle geliyor ki, şimdi orasını bulsam ve bina bir devlet dairesi olmadıysa ya da üzerinden yol geçmediyse, o kâğıt yıldızlar hâlâ o koskoca boş odalarda hafif hafif sallanıyordur. Önce Pym'in Koca odasındaki ışıklar söndü, sonra şöminedeki

elektrik ateşî soldu, ardından yepyeni elektrikli treni çalışmaz oldu. Lippsie bir çığlık kopararak ortadan kayboldu. Pym aşağı inip Rick'in yepyeni ceviz ağacından yapılmış içki dolabının kapağını açtı. Dolabın aynalı içinin ışıkları yanmıyor ve Some-sone's in the kitchen with Dinh adlı parça kapak açılır açılmaz çalmaya başlıyordu.

Tüm evde enerjisini koruyan tek şey barometrenin bakır toplarıydı. Pym mutfığa koştu. Ne aşçı vardı, ne de çocukları Pym'in oyuncaklarını çalan -ama kendisinin sahip' olduğu olanaklardan yoksun bulunduklarından, bu davranışları ayıplana-mazdı- bahçıvan Bay Roley. Pym yeniden yukarı koşup uzun koridorlarda, «Lippsie! Lippsie!» diye bağırdı ama kimse cevap vermedi. Sahanlığın renkli camından bahçeye bakınca evin ö-nünde iki siyah araba gördü. Bentley'ler değil de iki polis Wolseley'i. Polis sürücüler de başlarında uçları sivri şapkala-rıyla direksiyon başında oturuyorlardı. Onların çevrelerindeki kahverengi yağmurluklu adamlar Bay Roley'İe konuşuyorlar, aşçı kadın da Rick'in bir hafta önce maiyetini götürdüğü Çılgın Çete pandomim tiyatrosundaki kadın gibi ellerini .ovuşturuyor, mendilini büküp duruyordu. Kuşatma altındaki insanlar hep yu-karlara kaçarlardı, Pym'in tepkisinin de neden daracık merdivenden tavanarasma çıkmak olduğunu şimdi anlıyorum. Rick ta-vanarasmda telaş içindeydi, yere dosyalar ve kâğıtlar yayılmıştı, bunları kucak kucak Pym'in bütün keşif araştırmaları sırasında hiç görmediği eski bir yeşil dosya dolabına tikiştiyordu. Pym bir solukta Rick'e, «Elektrik kesildi, Lippsie korkuyor ve polis bahçede Bay Roley'i tutukluyor,» dedi. Mesajının önemi yüzünden bunu arka arkaya birkaç kere ve her seferinde biraz daha yüksek sesle söylemişti. Ama Rick kendisini duymuyordu. Kâğıtlar ve dolap arasında koşuyor, çekmeceleri dolduruyordu. Pym gidip babasının koluna, gömleğinin kolunu dik tutmak için kullandığı çelik yayın hemen üstündeki yumuşak noktaya vurdu. Rick birden döndü, bir tokat indirmek üzere elini kaldırdı. Bay Roley'in odun yararken son darbeyi indirmek üzere olduğu zamanki gibi kıpkırmızı ve ıslaktı yüzü. Sonra çömeldi, iri elleriyle Pym'i omuzlarından yakaladı. Yüzü Pym'i baltayı andıran elinden çok korkutmuştu. Rick'in

— 82 —

•83 —

gözlerinde korku vardı ve yüzünün geri kalan kısmının farkında olmamasına rağmen ağlıyordu. Sesi yumuşacıktı.

«Bir daha bana sakın vurma, oğlum. Herkes gibi ben de yargılandığım zaman Tanrı sana nasıl davrandığım konusunda hüküm verecektir, hiç kuşkun olmasın bundan.»

«Polis neden geldi?» diye sordu Pym.

«Babanın geçici bir tasfiye sorunu var. Sen şimdi dolabın önünü temizle de kapısını aç bakalım.»

Dolap bir köşede yığılı eski elbiseler ve kırık dökük eşyaların ardındaydı. Pym oraya kadar güçlükle gidip kapağını açtı. Rick de birbiri ardından dosya dolabının çekmecelerini gürültüyle kapatıyordu. Sonra kilitleyip anahtarı Pym'in ancak bir avuç şekerle bir anahtar alacak kadar küçük pantolon cebine soktu.

«Bunu Bay Muspole'a verirsin, tamam mı,oğlum? Muspo-pole'dan başka kimseye verme sakın. Sonra da dolabın nerede olduğunu gösterirsin ona. Onu buraya getirip gösterirsin. Başka kimseye değil. Babanı seviyor musun?»

«Evet.»

«İyi öyleyse.»

Bir nöbetçi kadar gururlu ,olan Pym dolabın kapağını açrk tutarken, Rick de dosya dolabını tekerlekleri üzerinde itip yük dolabının içine soktu, derinliklerine doğru itti. Sonra eski eşyaları atarak dosya dolabını iyice gizledi.

«Nereye koyduğumu gördün mü, oğlum?»

«Evet.»

«Kapağını kapat şimdi.»

Pym denileni yaptıktan sonra polis otomobillerini bir daha görmek istediği için göğsünü ileri çıkararak gürültülü adımlarla aşağı indi. Dorothy mutfakta domates çorbasını karıştırıyordu, üzerinde yeni kürkü, ayaklarında ise tüylü terlikleri vardı. Pym domates çorbasından nefret ederdi. Rick de.

Pym, Lippsie'ye seslenerek koridora fırladığında, babasının evdeyken çalıştığı büyük masayı taşımaya çalışan iki polisle karşılaştı.

Elini anahtarın bulunduğu cebinin üstüne bastırarak kavgacı bir sesle, «Babamın o,» dedi.

Ancak birinci polisi hatırlıyorum şimdi. İyi yüzlü bir adamdı, TP gibi beyaz bıyığı vardı. Tanrıdan bile uzundu.

«Korkarım artık bizim oldu, evlât. Şu kapıyı aç lütfen, dikkat et de ayaklarına çarpmasın.»

Resmi kapıcı Pym denileni yaptı.

Uzun boylu polis, «Babanın başka masası var mı?» diye sordu.

«Hayır.»

«Ya dolabı? Kâğıtlarını sakladığı başka bir yeri?»

Pym bir elini cebinden ayırmadan diğer eliyle masayı gösterdi. «Bütün kâğıtları oradadır.»

«Çişin mi var senin?»

«Hayır.»

«İp nerede var, biliyor musun?»

«Bilmiyorum.»

«Bilirsin, bilirsin.»

«Ahırda. Yeni çim biçme makinesinin yanındaki büyük çengelde.»

«Adın ne senin?»

«Magnus. Lippsie nerede?»

«Lippsie de kim?»

«Bir hanım.»

«Babanın yanında mı çalışıyor?»

«Hayır.»

«Haydi Magnus evladım, git de şu ipi getir, tamam mı? Arkadaşlarımla ben babanı bir süre tatile götüreceğiz, kâğıtları da gerekli, yoksa kimse çalışamaz.»

Pym ahırla Bay Roley'in kulübesinin arasındaki barakaya koştu. Rafta Bay Roiey'in içinde çivilerini sakladığı yeşil çay kutusu vardı. Pym yeşil teneke, yeşil dosya dolabı, diye düşünerek anahtarı kutuya koydu. İple döndüğünde Rick kahverengi pardösülü iki adamın ortasında duruyordu. Hâlâ gözlerimin önündedir: Rick öylesine solgun yüzlü ki, dünyanın bütün tatilleri rengini yerine getiremezmiş gibi, gözleriyle beni sadakate çağırıyor. Uzun boylu polis Pym'in şapkasını giymesine ve kara Wolseley'in kaputu altında bir zili çaldıran düğmeye basmasına izin veriyor. Rick'den daha çok tatile ihtiyacı varmış

— 84 —

•85-

gibi görünen Dorothy artık boğulur gibi değil, ama beyaz ellerini kürk mantosunun önünde kavuşturmuş, kukla gibi duruyor.

Anılar insanı baştan çıkarır, oğlum Tom. O trajik tabloyu gözünün önüne getir. Küçük grup, kış günü, hayada Noel kokusu. Pym'in uzun zamandır yeni tabancasıyla devriye gezdiği sokaktan birbiri ardından gözden kayboluyor Wolseley'ler. Rick' in masası ahırdan alınan ipin yardımıyla son arabanın arkasına bağlanmış. Kortej ağaçlar arasında kaybolup evimizin babasını Tanrı bilir nereye götürürken hareketsizce arkasından bakıyorlar. Bayan Roley ağlıyor. Aşçı kadın İrlanda dilinde bir şeyler haykırıyor. Pym'in ufacık başı annesinin göğsün© yaslanmış. Binlerce keman Dönmeyecek misin Bir Daha melodisini çalıyor. Üzerinde çalıştığım takdirde bu limondan sıkı sıkı pek çok merhamet uyandıracak şey çıkarabilirim. Ama gerçek, hatırlamaya çalıştığımda, hiç öyle değil. Rick'in gitmesiyle, Pym'in üzerine büyük bir sakinlik çöküyor. Katlanılmaz bir yükten kurtulmuş gibi. En son Rick'in masası olmak üzere arabaların gözden kaybolmalarını izliyor. Endişeyle arkalarından bakışında yalnızca Rick'in polisleri geri dönmeye razı edeceği korkusu var. O böylece bakarken Lippsie başında eşarbi, hayatının tüm eşyasını taşıdığı karton bavuluyla ağaçlar arasından çıkıyor. Pym onu görünce Dorothy'yi domates çorbası yaparken bulduğu zamandan daha çok öfkeleniyor. Kadınla sürekli olarak kurduğu o sessiz gizli iletişimle, sen saklandın, diye suçluyor onu. Öylesine" korktun ki, gidip ormana saklandın ve eğlenceyi kaçırdın. O zaman değil de şimdi anlıyorum kuşkusuz; Lippsie insanların alınıp götürüldüğüne daha önce tanık olmuş, en azından ikisine, kardeşi Aaron ile mimar babasına. Ama o günlerde tüm dünyada olduğu gibi Pym de soykırımlarla pek ilgilenmiyor ve yalnızca hayatının aşkı tarihi bir anda ortaya çıkmadığı için derin bir güceniklik hissediyor.

Muspole o akşam geldi. Elinde pişmiş bir tavuk ve bir pastayla yan kapıda belirip hepimiz için bir çıkar yol aradığını ve sabaha kalmaz her şeyin iyiye gideceğini söyledi. Pym adamı yalnız yakalamak için, «Gel Hornby'me bak,» dedi. Ancak Hornby falan kalmadığı için Dorothy hemen ağlamaya başladı. İcra memurlarıyla mallarını ele geçirmek için savaş veren dükkân

— 86 —

sahiplerinin zaferi sonunda ilk giden şeylerden biri de Hornby olmuştu. Ancak Bay Muspole yine de Pym'le gitti ve Pym adamı barakaya götürüp anahtarı verdi, sonra tavanarasma çıkarıp sırrı gösterdi. Bay Roley ile

Bay Muspole oflaya puflaya dosya dolabını indirip Bay Muspole'un arabasına yüklerken herkes yine onları seyre çıktı. Sonra Bay Muspole başında şapkasıyla arabasını karanlığa doğru sürerken ardından hep birlikte el salladılar.

Düşüş'ten sonra Araf geldi tabii ve Araf'ta da Lippsie yoktu. Onun Rick'in bu yokluğundan yararlanarak benden bir kere daha kopmaya çalıştığını sanıyorum. Araf, Dorothy ile benim cezamızı çektiğimiz yerd, Tom. Araf buradan biraz ötede, tepenin ardında, şimdi yeni dikilen apartmanların acısını biraz hafifletmiş olduğu yerd. Araf Pym'in ana rahmine düştüğü ormanlık, hep mevsimdışı olan rüzgârlı kıyılar, Pazar günleri eğlenceye kapatılan ve Pym içinse her gün kapalı olan gacırtılı salıncaklar, ıslak kum havuzlarıydı. Araf Makepeace Watermas-ter'in o büyük kederli konağı Glades'di. Hava kuruysa Pym'in duvarla çevrili meyva bahçesinden çıkması, yağmurluysa büyük salonlara girmesi yasak olan yer. Araf Gece Okulu Öğrencileriyle Kiliseydi, Makepeace Watermaster'in ürkütücü vaazlarıydı, Bay Philpott'un vaazlarıydı ve Rick'in talihsizliği karşısında bir şeyler söyleme gereğini hisseden ve bunların muhatabı olarak genç suçluyu seçen teyzelerin, halaların, dayıların ve filozof komşuların verdikleri vaazlardı.

Araf'ta içki dolapları, televizyonlar, jokeyler, Bentiey'ler, yarış atları yoktu; kızarmış ekmekle tereyağı yerine kuru ekmekle margarin verilirdi. Şarkı söylediğimizde bu hiçbir zaman Underneath the Arches ya da Lippsie'nin fied'lerinden biri değil de hep Uzaklarda Yeşil Bir Tepe Var olurdu. O günün fotoğraflarında dişlek, iyice gelişmiş, yakışıklı ama hep alçak tavanlı yerlerde yaşamış gibi kambur bir çocuk görülür. Hiçbir şey net değildir; herkeste bir kaçamak bakış vardır sanki; resimleri Dorothy'nin çektiğini tahmin ettiğim için sevmeye çalışırım. Oysa Pym'in özlediği Lippsie'ydı. Resimlerden bir ikisinde ço-

— 87 —

cuk o anda kendisine bakan annesini kolundan tutmuş çekiştiriyor gibidir, onu kendisiyle kaçmaya kandırmaya çalışıyormuş-çasma. Birinde kuklalar gibi bol beyaz eldivenleri olmasına bakılırsa, eğer Makepeace onun oraya buraya parmakızı bırakacağından kaygı duymamışsa, bir deri hastalığı çekmekte olduğu düşünülebilir. Ya da garson olmak istiyordur belki de.

Hepsi de iriyarı, hepsi de aynı üniforma içindeki annelerin öyle bir gardiyan havaları var ki, Makepeace'in onları suçlu çocukların bakımını üstlenmiş bir acenteden getirmiş olacağını ciddiyetle düşünebilirim. Birinde Demir Haçı andıran bir madalya var. Onların şefkatten yoksun olduklarını söylemek istemiyorum. Ama bakışlarından hepsinin her an bakımını üstlendikleri geleceğin suçlusuna karşı tetikte olduklarına inanıyorum. Lippsie ortalarda yok ve benim zavallı Doroîhy'm -Pym'in birlikte kapalı olduğu evin karanlık arka tarafının tek hücre arkadaşı- eskisinden çok daha yararsız. Pym dayak yerse D.oroathy onun yaralarını sarar, ama bu dayağa gerek olup olmadığını hiç sormaz bile. Yatağını ıslattığı için altına utanç verici bezler so-kuluyorsa, Dorothy ona ancak öğleden sonraları su içmemesini öğütler. Çay yasak edilmişse, Dorothy kendi bisküvilerini saklar ve yukardaki odalarının görünmez parmaklıkları arasından tek tek Pym'e yedirir. Cennetin iyi günlerinde Pym ile Dorothy arasına bir şakayı paylaşılabiliyorlardı; oysa şimdi evin suçlu sessizliği kadını yeniden etkisi altına almıştı. Her gün biraz daha içine kapanıyordu; Pym ne kadar iyi hikâyelerini anlatsa, .onu eğlendirmeye çalışsa, bildiği en iyi resimleri çizse, annesinin gülümsemesini uzun zaman sürekli kılamıyordu. Kadın geceleri inliyor, dişlerini gacırtatıyor, ışığı yaktığında yanında yatan Pym, Lippsie'yi hatırlıyor, Dcrothy'nin hiç gözlerini kırpmadan lambalarının abajuru olan Beytulahim yıldızına bakışını seyreliyordu.

Dorothy ölüyor olsaydı, Pym hiç düşünmeden onu iyileştirmeye çalışırdı. Ama ortada böyle bir şey olmadığı için ona kırılıyordu. Kısa bir süre sonra annesinden bıkmaya, annesinin gitmesi gerekirken babasının tatile gittiğinden, Lippsie'nin gerçek annesi olduğundan kuşkulanmaya başlamıştı. Belki de kendisi büyük bir yanılgıya düşmüştü ve her şeyin nedeni de

— 88 —

buydu. Savaş başlayınca Dorothy bu müthiş habere neşelenmekten yoksundu. Makepeace radyoyu açmıştı; Pym ciddi sesli bir adamın savaşı önlemek için elinden geleni yaptığını söylediğini duydu. Makepeace radyoyu kapattı, çaya gelmiş olan Bay Philpott üzüntülü bir sesle savaş alanının neresi olacağını sordu. Duraksama nedir bilmeyen Makepeace buna Tanrının karar vereceğini söyledi. Ancak heyecandan içi içine sığmayan Pym bir kere olsun onun fikirlerine karşı çıkmıştı.

«Ama Makepeace Dayı! Savaş olanının nerede olacağına karar verecek Tanrıyso neden savaşı hepten önlemiyor? İstemiyor da ondan. İsteseydi önlerdi. İstemiyor ama!» Bugün bile hangisinin daha büyük bir günah olduğunu kestiremiyorum; Makepeace'e karşı gelmek mi, yoksa Tanrıdan kuşkulanmak mı? Her iki şıkta da çözüm tekti: babası gibi ona da yalnızca ekmekle su.

The Glades'in en kötü canavarı küçük kulaklı Makepeace Dayı değil de, yok yere Pym'i bastonuyla kovalayan ve Dorothy' nin ağlamaları arasında öğretilmiş şarj kazağı nedeniyle kendisine «Benim küçük kanaryam» diyen kaçık Nell Yengeydi. Nell Yengenin görmek için beyaz, yürümek için kahverengi bir bastonu vardı. Beyaz bastonunu taşımadığı zamanlar gözleri çok iyi görürdü.

«Nell Yenge şişesi yüzünden öyle sallanıyor,» dedi Pym bir gün, Dorothy'yi güldürmeyi umarak. «Gözümle gördüm. Serada saklı bir şişesi var.»

Dorothy gülümseyecek yerde büyük bir korkuya kapılmış. Pym'e bir daha böyle bir şey söylememesi için yemin ettirmişti. Nell Yenge hastaydı. Hastalığı gizliydi ve onun için gizlice ilaç içiyordu. Kimse bilmemeliydi bunu, yoksa Nell Yenge öldürdü ve Tanrı da çok kızardı. Pym bu sırrı kısa da olsa Rick'in sırrını taşıdığı haftalar boyunca içinde taşıdı. Bu çok daha iyi ve u-tanç vericiydi. Sahip olduğu ilk para gibi, kudret gibi bir şeydi bu sır. Bunu kim© açmalıydı? Kiminle paylaşmalıydı? Nell Yengenin yaşamasına göz yumacak mıyım, yoksa bana küçük kanaryam dediği için onu öldürecek miyim? Sonunda aşçı kadın Bayan Bannister'de karar kıldı. Dorothy'yi öylesine dehşet© düşüren sözcükleri aynen kullanmaya dikkat ederek, «Nell Yenge sise-

— 89 —

si yüzünden öyle sallanıyor,» dedi. Ama Nell Yenge ölmedi ve şişe işini daha önceden bilen Bayan Bannister bu terbiyesizliği için kendisini tokatladı. Daha da kötüsü hikâyeyi Makepeace Dayıya iletmış olmalıydı ki, adam o gece hücrelerin© uğrayıp-yerinde sallanarak, kükreyerek, sövüp sayarak, parmağıyla Pym'i işaret ede ede adı Rick olan Şeytan hakkında konuştu. Dayısı gidince Pym onun bir daha gelip bağırmasına karşılık yatağını kapının önüne yaptı ama Makepeace bir daha gelmedi. Ne olursa olsun yeni gelişmekte olan casus tehlikeli haber-alma işinde erken bir ders almış oluyordu: herkes konuşur.

Bundan sonraki dersi de aynı derecede öğretici ,olup işgal altında bir bölgede haberleşmenin tehlikelerini içeriyordu. Pym artık her gün Lippsie'ye mektup yazıyor ve zarfları arka kapının yanındaki posta kutusuna atıyordu. Mektuplarda, hem de şifresiz olarak, kendisini sonradan utandıracak paha biçilmez bilgiler vardı. Giades'e gece gizlice nasıl girilir. Oyun saatleri. Krokiler. Gardiyanlarının karakterleri. Arka kapıdan giriş yolu ve anahtarın saklandığı yer. Biriktirdiği para. Aiman muhafızların yerleri. «Tehlikeli bir yere kaçırıldım, lütfen beni kurtar,» diye yazıyor, Nell Yengenin ağzından kanaryalar çıkan bir resmini de yapıyordu kendisini çevreleyen tehlikeleri daha iyi anlatabil--mek için. Ama isin eksik bir yanı vardı. Lippsie'nin adresini bilmediği için postahane de birinin onun bulunduğu yeri bulabileceğini umuyordu. Ancak güveni boşa çıkmıştı. Postacı bir gün koca tomarı Makepeace'in eline teslim etti. Makepeace annesini çağırttı, annesi de Pym'i alıp cezalandırılması için ağabeyine götürdü. Pym kırbağı hiç sevmediği ve dayak yemeyi kahramanlık olarak görmediği için yalvardı, sırtıttı, ağladı. Bu olaydan sonra da Lippsie'yi otobüslerde aramaya ve imkân bulduğu zamanlar arka kapıya çıkıp sokaktan geçenlere onu görüp görmediklerini sormaya başladı.

En çok da artık gördüğü her yerde yüzlerine güldüğü polisler soruyordu.

Bir gün annelerinden biriyle parkta dolaşırken önlerine çıkan bir polis memuruna, «Babamın içi sır dolu eski bir yeşil kutusu var,» dedi.

«Öyle mi, evlât? Söylediğin için teşekkür ederiz.» Polis not

— 90 —

defterine not alıyormuş gibi yaptı.

Bu arada Lippsie'den değilse de Rick'ten çok uzak bir istasyonunun kesintili fısıltısı gibi haberler geliyordu. Baban iyidir. Epey kilo verdi, iyi yemekler yiyor, tatil kendisine çok yaradı. Hukuk kitaplarını da okuyor, yeniden okula başladı. Hiç merak etme onu. Bu paha biçilmez kırıntıların kaynağı, Araf'ın yoksul kesimindeki Öteki Ev'di. Burası Rick'in doğduğu ve büyük Wa-termaster ailesiyle TP'nin şereflerine leke sürdüğü evdi. Dorothy ile Pym elele tutuşup karanlıkta oraya giderlerdi pencereleri bombalara karşı desteklenmiş, Almanları şaşırtmak için lambaları maviye boyanmış otobüslerle. Öteki Ev'de ufaktefek bir İrlandalı kadın Pym'e bir reşel kutusundan çıkardığı yarım lirayı verir, onaylarcasına kaslarını yoklar, Rick gibi ona «oğlum» derdi. Duvar da TP'nin yaldızsız tahta çerçevele resmi asılıydı. Neşeli yüzlü halalar şeker tayınlarından Pym'e tatlı yaparlar, Dorothy'yi kucaklarlar, ağlarlar, ona kral ailesindenmiş gibi davranırlar, Pym taklitler yapıp Underneath the Arches'i söyleyince kendisini alkışlardı. «Haydi Magnus, bir de Sir Makepeace'in taklidini yap şimdi.» Ama Pym, Nell Yenge işinden Tanrının öfkesinin çabuk ve korkunç olduğunu bildiğinden bu isteklerini yerine getirmeye korkardı.

En çok da Bess Halasını severdi. Bir gün ikisi mutfakta yalnızlarken Bess Hala Pym'in başını kendisine çekerek, «Magnus doğru söyle babanın Prens Magnus diye senin adını verdiği bir atı var mıydı?» diye sordu. Pym, Lippsie'nin yatağı üzerinde otururken duyduğu heyecanı, radyoda Prens Magnus'un sonuncu olduğunu duymasını hatırlayarak hiç duraklamadan, «Doğru değil,» diye cevap verdi. «Babamı incitmek için Makepeace Dayımın uydurduğu bir yalan bu!»

Bess Hala oğlanı öptü, güldü, sevincinden ağlarken sımsıkı kucakladı. «Sana sorduğumu kimseye söylemeyeceğine söz ver.»

«Söz,» dedi Pym. «Tanrının şerefi üstüne söz.»

Aynı Bess Hala şahane bir gece Pym'i Glades'den gizlice çıkarıp Pier Tiyatrosuna götürmüştü. Burada Max Miller'i ve Lippsie'ninki gibi uzun çıplak bacakları ,olan kızları gördüler.

— 91 —

Otobüsle eve dönerken minnetinden çatlayacak gibi olan Pym halasına dünyada bildiği her şeyi tek tek anlattı, bilmediklerini de uydurdu. Shakespeare'in bir kitabını yazıp gizli bir evde yeşil bir kutuya sakladığını anlattı. Bir gün onu bulup basacak ve çok para kazanacaktı. Polis olacaktı, aktör olacaktı, jokey olacaktı, Rick gibi Bentley sürecekti, Lippsie ile evlenip altı çocuğu olacak ve hepsine dedesi gibi TP adını verecekti. Sözün jokey bölümü dışında hepsi Bess'in çok hoşuna gitmişti, Magnus'un esaslı biri olduğunu söyleyerek evine gitti ki, Pym'in de en çok duymak istediği buydu zaten. Ancak Pym'in sevinci pek kısa sürdü. Bu kere Tanrıyı çok kızdırmıştı ve Tanrı da her zamanki gibi bir karşılık vermekte hiç gecikmedi. Ertesi sabah daha kahvaltılarını etmeden polis gelip D,o-rothy'sini bir daha hiç gelmemek üzere götürdü. O sırada annesi olan kadın gelenin polis değil cankurtaran olduğunu söylediye de Pym'i inandıramamıştı.

Pym görev duygusuyla Dorothy için ağlayıp yemek yemeyi reddettiye de onu götürmüş olmalarının haklılığını göremiyor değildi. Anneleri onun mutlu olacağı bir yere götürüldüğünü söylüyorlardı. Pym annesinin bu iyi talihine gıpta etti; Rick'in olduğu yere değil de, daha sakın daha güzel, kendisine bakacak insanların olduğu bir yere. Pym onun yanına gitmeyi hayal ediyordu. Şimdiye kadar hayali olan kaçmak artık ciddi amacı haline gelmişti. Din okulunda saralı biri hastalığının belirtilerini öğretti kendisine. Pym bir gün bekledikten sonra gözlerini yuvarlayarak mutfağa koştu, ellerini ağzına sokup kıvranıyordu bir yandan da. Gerçek bir budala olması gereken doktor müs-hil verdi. Pym ertesi günü dikkati üzerine çekmek için kâğıt makasıyla perçeminden bir tutam kesti. Kimse farkına varmadı bunun. Artık buluşlarını daha da geliştirerek Bayan Bannister' in kuşunu kafesinden çıkardı, ocağın içine sabun tozu boşalttı, tuvaleti Nell Yengenin tüylü atkısıyla tıkadı.

Hiçbir şey olmadı ama. Boşuna uğraşıyordu. Ona gereken büyük bir suçtu. Bir gece bekledikten sonra sabaha, cesareti en yüksek noktasına ulaşmışken Makepeace Watermaster'in evin öteki ucundaki çalışma odasına gitti ve beyaz halının tam ortasına işedi. Ancak hareketinden hemen sonra korkuya kapı-

●—92 —

lip vücudunun ısısıyla kurutmayı umarak yerdeki ıslaklığın üzerine yattı, içeri giren hizmetçi kız onu bu halde görünce çığlığı bastı. Annelerden biri çağırıldı. Pym halının üstünde yattığı yerden tarihin bunalım anlarında nasıl tekrar ettiğini gözleriyle gördü. Anne .omzuna dokundu. Pym inledi. Kadın neresinin ağrıdığını sordu. Pym sıkıntısının kaynağı olan kasıklarını işaret etti. Makepeace Watermaster çağırıldı. Benim odamda ne işin vardı? Sancı, efendim, size sancımı anlatmak istiyordum. Doktor arabasının tekerleklerini gacırdatarak gelip Pym'in üzerine eğilerek aptai parmaklarıyla karnına dokununca her şey yeniden hatırlandı. Bayan Bannister önünde yere yığılma. Geceleri inlemeler, gündüzün soluk rengi. Fısıltılarla tartışılan Do-rothy'y'nin deliliği. Pym'in yatağını ıslatması bile dile getirilip kendisi lehinde kanıt olarak kullanıldı.

«Zavallı çocuk, ona da bulaşmış,» dedi annelerden biri, hasta kaldırılıp hizmetçi yer bezi almaya yollandığında. Pym' in ateşi ölçüldü ve normal bulundu. Daha önceki ihmalciliğini bağışlatmaya çalışan doktor, anneye zavallı çocuğun eşyalarını toplamasını söylerken, «Bunun bir önemi yok,» dedi. Kadın eşyaları toplarken Pym'in kendi hayatını geliştirmek için başka insanların hayatlarından aldığı ufaktefek şeyleri de bulmuş olmalıydı: Nell'in küpeleri, aşçının Kanada'daki oğlundan gelen mektuplar, Pym'in adını beğenip seçtiği Makepeace'in Eşekle Yolculuk kitabı. Ancak bu bunalım anında suçluluğunun bu kapkara kanıtları görmezlikten gelinmişti. Sonuç Pym'in umduğundan çok daha etkili oldu. Aradan bir hafta geçmeden yaklaşan Alman bombardıman kurbanları için yeni hazırlanmış hastanede sekizbuçuk yaşındaki Magnus Pym'in apandisiti alınmıştı. Pym kendine gelip de gözlerini açtığında ilk gördüğü şey yatağın ucuna yerleştirilmiş olan kendisinden büyük oyuncak ayı oldu. İkinci olarak, yanlışlıkla savaş İngiltere'sine inmiş St. Moritz'den bir parça gibi, ayıdan da büyük bir sepet meyva. Üçüncüsü de bir denizci gibi ipince ve yakışıklı Rick'in sağ elini kaşına kaldırmış kendisini selamlaması. Rick'in yanında da, Pym'in kloroformlu dünyasının gölgelerinden isteğine rağmen çekilip çıkarılmış, korkak bir hayalet gibi duran Lippsie, Lippsie1 nin yeni kürkünün çökerttiği omuzları dibindeyse, kendisinin kü-

— 93 —

çük kardeşiymişçesine genç görünüşlü Syd Lemon.

Lippsie yanımda çömeidi. İki adam biz kucaklaşırken bizi seyrettiler.

«Hah işte böyle,» dedi Rick. «Tam bir İngiliz gibi kucakla onu. Hah şöyle!»

:

Yavrusuna kavuşmuş bir dişi köpek gibi Lippsie beni kucakladı, perçemimin geri kalan kısmını kaldırıp sanki içine kötü şeylerin girmiş olduğundan korkuyormuşçasma ciddi bakışlarla gözlerime baktı.

Nasıl da kutladılar özgürlüklerini! Üzerlerindeki giysileri dışında her şeyleri ellerinden alınmış olan Rick'in maiyeti savaş İngiltere'sinde yola çıktı. Benzin karneyleydi, Bentley'ler bir süre ortadan yok olmuşlardı, ülkenin her yanındaki ilan tahtalarında «Bu Yolculuk Gerçekten Gerekli Mi?» diye yazıyordu. Her ilan tahtasının önünden geçişte taksiyi yavaşlatıp açık pencerelerden hep bir ağızdan «Evet, gerekli!» diye bağınıyorlardı. Şoförler ya suçortakları oluyor ya da arkalarına bakmadan yanlarından kaçıyorlardı. Bir hafta kadar sonra Bay Humpries adında bir şoför kendilerini Aberdeen'de bir sokakta bırakıp parasını bile almadan

kaçtı yanlarından. Ancak Rick'in tatilde tanıştığı Bay Cudlove yanlarından hiç ayrılmamış, yiyeceklerini ve talihlerini paylaşmış, Pym'e sicim oyunları öğretmişti. Kimi zaman bir tek taksileri vardı, kimi zaman da Bay Cudlove'un özel dostu Ollie Humber arabasını getirir, sabahtan akşama kadar Pym'i eğlendirmek için yarış yaparlar, Syd de arka camdan eğilip arabayı kamçılardı. Annelerse çok çeşitliydi, zaman zaman arkaya ikisi üçü birden doluşurlar. Pym alışkın olmadığı bir kucakta oturma heyecanını yasardı. Hep gül gibi kokan Topsisie adında bir kadın Pym'i göğüslerine dayayarak dans ederdi. Pym otel odasındaki kara dolaptan korktuğu için Millie yanında yatmasına izin verir, oğlanı yıkarken hep okşardı. Sonra Eileens, Mabels ve Joan ile elma şarabı içip arabada midesi bulan ve gazmaskesiyle Pym'in üzerine kusan bir Violet vardı. Hepsi çekilip gittiklerinde de Lippsie elinde karton bavulu olduğu halde bir demiryolu istasyonunda buharlar arasında — 94 —

belirmişti. Pym onu her zamankinden fazla seviyorduydu da, kadının gittikçe artan melankolisi kendisine artık fazla geliyor ve bunun hedefi olmaktan hoşlanmıyordu.

Pym'in düşkünlüğünü farkedenden Syd, «Lippsie'nin yine heyheyle üstünde,» derdi ve kadın gidince ikisi birden rahat bir soluk alırlardı.

Başka bir sefer Syd, «Lippsie yine Yahudilerine karıştı,» dedi. «Yeni bir kafilenin temizlendiğini haber aldı.» Bir kere de, «Onlar gibi ölmedi diye suçluluk çekiyor bizim Lippsie,» dedi.

Pym, Dorothy'nin nasıl olduğunu ısrarla soruyor ama bir karşılık alamıyordu. Annen hasta, diyordu Syd, yakında gelecek, Magnus'un onun için üzülmemesi gerek, yoksa bunu duyduğunda çok daha kötüleşir. Rick ise incinmiş bir rol üstlenmişti. «Babana biraz daha katlanmak zorunda kalacaksın. O zamanlar epey eğlenirdik sanıyorum. Eğlenmiyor muyuz şimdi?»

«Dünyalar kadar,» dedi Pym.

Rick ortadan kaybolması konusunda maiyeti kadar suskundu; öyle ki, bir süre sonra Pym onların tatilde olup olmadıklarından bile kuşkulunmaya başlamıştı. Yalnız arada sırada ağızdan kaçırılan bir söz onların bağlayıcı bir deneyi paylaştıklarını ortaya koyuyordu. Pym bir kere Morrie Washington'un Perce Loft'a, «Salisbury!! o lanet çingeneler yüzünden Winchester'in Reading'den beter olduğunu» söylediğini duymuştu. Syd duygulu bir sesle, «O Winchester'liler korkunç kötüydüler,» demişti. Tatilleri hepsini iştahlı da yapmıştı. Syd hepsinin kahkahaları arasında, «Haydi Magnus, ye şu fasulyeni, sana buradan çok daha kötü oteller olduğunu hepimiz söyleyebiliriz,» demişti.

Bir yıl kadar sonra Pym'in sözcük bilgisi haber toplama yeteneğine erişince cezaevlerinden söz ettiklerini anlamıştı.

Gelgelelim liderleri onların bu şakalarını paylaşmadığı için ansızın susarlardı. Rick'in ciddiyeti öyle hafife alınacak bir şey değildi, hele görevleri onun bu ciddiliğini desteklemek olanlar için. Rick'in yaptığı her şeyde üstünlüğü kendini gösteriyordu. Beş parasız bile olsak giyinişinde, tertemiz çamaşırlarında, temiz ayakkabılarında. Yediği yemeklerde ve yeme biçiminde.

— 95 —

Otelde kaldığı odalarda. Yemekten sonra içme ihtiyacında olduğu konyakta ve düşünceli tavırlarıyla herkesi susmak zorunda bırakmasında. Kötü darbeler yemiş insanları hastanelerde ziyaret etmek ve oğulları savaşa katılan yaşlıları görmeye gitmek gibi yaptığı iyiliklerde.

Pym bir gün, «Savaş sona erince üppsie'ye de bakacak mısın?» diye sordu.

«Lippsie kaçığın biri,» dedi Rick.

Bu arada ticaret yapıyorlardı. Pym neyle meşgul olduklarını bilmiyordu. Ben bugün hâlâ bilemiyorum. Kimi zaman salam ve viski gibi pek bulunmayan mallar, kimi zaman da maiyetin İnanc adını verdiği vaadler. Bazen savaş zamanının bomboş yollarında önümüzde parıldayan güneşli ufuklardan daha somut olmayan şeyler. Noel yaklaşınca biri bir yerden binlerce rulo renkli kâğıt getirdi. Bu önemli savaş görevi için yeni yeni anneler bulundu. Pym ile birlikte herkes Didcot'ta eski bir vagonda kâğıtları içlerinde oyuncak falan olmayan boş kutular halinde büküldü, bir yandan da hikâyeler anlatılıyor, sobanın üstünde ekmek kızartılıyordu. Hazırlanan kâğıt kutuların bazılarının içinde küçük tahta askerler vardı, ama bunlara örnek deniliyor ve ayrı bir yerde tutuluyordu. Syd diğerlerinin süs için olduklarını söyledi. Hani çiçek yokken kâğıt çiçek vardır ya. Pym her söylenene inanıyordu. Dünyanın en inanmaya hazır çocuk emek-çisiydi, yeter ki çevresinde kendisini bekleyen bir onaylama olsun.

Başka bir sefer bir kamyon dolusu portakalları vardı. Bunları Birmingham yolunda bir meyhaneye sattılar. Bir keresinde Syd'in ancak geceleri hava soğuk olunca nakledebileceklerini söylediği bir kamyon dolusu ölü tavukları olmuştu. Belleğimde devamlı oynayan bir film parçası vardır. Ayışığının aydınlatığı bir tepe, ışıkları söndürülmüş iki arabamız tepenin üstüne doğru yaklaşıyorlar. Bir kamyonun arkasında bizi bekleyen gölgeler. Syd kamyoneti boşaltırken adamların maskelenmiş fener ışığında büyük muhasebeci Bay Muspole'a para saymaları.

«Şimdi Lippsie'ye para gönderebilir miyiz?» diye sordu Pym. «Hiç parası kalmamış.»

«Böyle bir şeyi sen nereden biliyorsun ,evlâî?»

Sana yazdığım mektuplardan, diye düşündü Pym. Birini cebinde unutmuşsun, ben de okudum. Ama Rick'in gözlerinde o çakı parıltısı olduğu için, «Ben uydurdum işte,» deyip gülümsedi. Rick bizim serüvenlerimize katılmazdı. O kendini sonraya saklıyordu. Bunun nedenini kimse onun duyabileceği bir yerde sormaya cesaret edemezdi ve bunu kendi kendine sormadığı da kuşkusuzdu. Rick kendini iyilik işlerine adıyor, yaşlılarını ve hastaneleri ziyaret ediyordu. Özel bir ayrıcalık olarak baba ve oğul bu seferlerden birine birlikte çıkarlarken Rick, «Elbisen ütülü mü, oğlum?» diye sorardı. «Aman Tanrım, Muspole! Şu çocuğun elbiselerine bak! Ayıp çok ayıp! Şu saçlarına bak he-le!» Annelerden birine hemen elbiseyi ütölemesi emredilir, bir diğeri ayakkabılarını boyayıp tırnaklarını keser, üçüncüsü de saçlarını tarardı. Bay Cudlove yapmacık bir sabırsızlıkla anahtarlarını arabanın kaputuna vururken, Pym istenmeden yapılmış bir saygısızlığın son belirtileri için kontrolden geçirilirdi. Sonunda yaşlı ve değerli bir kişinin evine ya da yatağının başına gidilirdi. Pym oturduğu yerden hayranlıkla seyrederdi babasının davranışını onlarmkine uydurmaktaki süratini, onları rahatlatacak bir konuşma biçimini benimsemesini. Liberalizmden ve Masonluktan ve sevgili merhum babasından ve birinci sınıf kazanç olanaklarından, ömür boyu yüzde on getirmesi yanında kârlılığından söz ederken yüzüne bir Tanrı sevgisi yayılırdı. Kimi zaman armağan olarak bir parça jambon getirir ve jambonsuz dünyada bir melek oluverirdi. Bazen bir çift ipekli çorap ya da bir kutu şeftali getirirdi. Rick alırken bile verici bir insandı çünkü. Gerekli yerlerde de Pym kendi yazdığı bir duayı ya da Underneath the Arches'ı okuyarak ya da yol boyunca kapıldığı aksanları kullandığı neşeli bir hikâye anlatarak kendi yeteneklerini de sunardı. Bir keresinde, «Almanlar bütün Yahudileri öldürüyorlar, benim Lippsie adında bir arkadaşım var, onun bütün arkadaşları öldürülmüş,» deyince büyük bir etki yaratmıştı. Gösterisi yetersizse Rick hiç acımadan dile getirirdi bunu. «Oğlum, Bayan Ardmore gibi biri kendisini hatırlayıp hatırlamadığını sorarsa kafanı kaşıyıp dudaklarını şişirme. Kadının gözlerinin içine bakıp 'Evet!' de. Yaşlılara böyle davranılır, babana da böyle yardımcı olunur. Babanı seviyor musun?»

●97 —

F.: 7

«Elbette seviyorum.»

«Qok iyi. Dün akşamki biftek nasıldı?»

«Nefisti.»

«Dün akşam İngiltere'de biftek yiyen yirmi çocuk sayamazsın, bunu biliyor muydun?»

«Evet.»

«Öp bakalım babanı öyleyse.»

Syd daha saygısızdı, «insanları traş edeceksen önce sabunlamasını öğrenmen gerek Magnus, evlâdım,» derdi.

Aberdeen yakınlarında birden yalnızca eczanelerle ilgilenmeye başlamışlardı. O zaman artık limited şirkettik ki, bu Pym için neredeyse polis olmak kadar iyi bir şeydi. Rick İnancı olan yeni bir banker bulmuştu, Bay Cudlove'un yanımızda yaşayan arkadaşı Ollie çekleri imzalıyordu. Yeni ürünümüz Cherry adındaki güzel bir yeni annenin büyük malikânesinin mutfağındaki el presinde ezdiğimiz kuru meyvalardı. Burası önünde beyaz sütunlar ve bahçesinde Lippsie'ye benzeyen heykeller olan büyük bir evdi. Cennette bile böyle şahane bir yerde kalmış değildik. Meyvaları önce kaynatıp eziyor, sonra biraz jelatin ekleyip baklava biçimine sokuyorduk. Pym bunları Şirket şekeri içinde yuvarlıyor, ikide bir de avuçlarını yalıyordu. Cherry'nin evinde savaş nedeniyle boşaltılmış yerlerden gelenler ve atlar vardı, Amerikalı askerlere partiler verir, onlar da karşılığında kendisine samanlıkta teneke teneke benzin verirlerdi. Çiftlikleri, içinde geyikler dolaşan parkları ve Syd'in Amiral diye söz ettiği deniz kuvvetlerinde bir kocası vardı. Akşamları yemekten önce yaşlı bir korucu köpeklen içeri sokar, hayvanlar kovulana kadar koltukların üstünde oynasır dururlardı. Pym, St. Moritz'den beri ilk kez Cherry'nin evinde çıplak omuzları aydınlatan gümüş şamdanlar görmüştü. Bir gece kadınla birlikte parkta gezinirlerken Pym, «Babama âşık Lippsie adında bir hanım var, evlenecekler ve bir sürü çocukları olacak,» demişti. Cherry'nin bu haberi karşılama-daki ciddiyete şaşmıştı sonra. Cherry, Lippsie hakkında uzun uzun sorguya çekmişti kendisini. Pym, «Onu yıkanırken gördüm, çok güzeldi,» diye karşılık vermişti.

Birkaç gün sonra orasını terkettiklerinde, Rick yerin hava-

sı dışında sahibinin bir iki parça şeyini de yanına almıştı. Onu büyük merdivenlerden iki elinde iki beyaz deri bavulla inerken gördüm. Üzerinde hiçbir amiralin giyip de denize açılmayacağı şık bir taşra beyefendisi elbisesi vardı. Syd ile Muspole yeşil dosya dolabını aralarında taşıyarak ardından geliyorlardı.

Rick en oturaklı ahlâkçı sesiyle, «Bir daha Cherry'ye Lipp-sie'den söz etme, oğlum,» dedi. «Bir kadına bir başka kadından söz etmenin saygılı bir davranış olmadığını öğrenme zamanı geldi artık. Bunu öğrenmediğin takdirde avantajlarını kullanamayacağın bir gerçektir.»

Rick'in Pym'i bir centilmen yapma kararlılığını da Cherry' den almış olduğunu tahmin ediyorum. O ana kadar Pym'in zaten soylular sınıfından olduğu kabul edilmekteydi. Ama güçlü ve üstün bir kadın olan Cherry, Rick'e

gerçek İngiliz ayrıcalığının güçlükler yoluyla elde edildiğini ve gerçek güçlüğün de İngiliz yatılı okullarında bulunduğunu öğrenmişti. Bay Grumble'in okulunda Sefton Boyd adında bir yeğeni vardı. İkinci ve daha çetin bir deneyim de askerlikti. Buna kayıp verdiğimiz ilk kişi Muspole, sonra Morrie Washington ve Syd oldu. Her biri yüz-Jerinde esefli bir başarısızlık gülümsemesiyle küçük bavullarını toplayıp gittiler ve ancak pek ender, o da saçları kısacık kesilmiş olarak döndüler. Sonra bir gün Rick de bayrağa hizmete çağırıldığını kırılgan bir şaşkınlıkla öğrendi. Daha sonraki yaşamında kendi bakımına terkedilmiş toplumun bayağılıklarını daha hoşgörüyle kabul etmişse de, o sabah kahvaltı masasında kendisini bekleyen çağrı kâğıtlarıyla öfkelenmesine yol açmıştı.

Her şeyden başışık olan Perce'e, «Hay Tanrı cezasını versin, Loft, bunu halletmiştik sanıyordum,» diye bağırdı.

«Öyleydi,» diye Perce parmağını benden yana salladı. «Hasta çocuk, tımarhanede bir ana, dört başı sağlam...»

«Eh, şimdi ne oldu öyleyse?» diye Rick kâğıtları Perce'in burnuna doğru uzattı. «Çok ama çok ayıp, Loft. Haydi git de bir bak bakalım.»

Perce Loft daha sonraları Pym'e, «Cherry'ye Lippsie'den söz etmeyecektin,» dedi. «Öfkesinden gidip babanı ihbar etti işte.»

- 99 -

Ancak ordu pes etmeyi reddedince Perce Loft, bir avuç anne, Ollie ve Bay Cudlove'dan oluşan sayısı azalmış maiyet de, Rick'in askerlik eğitimini mali yöneticiliğin yükleriyle bağdaştırmaya çalıştığı Bradford'da köhne bir otele yerleşti. Maiyet otelin telefonunu ve kredisini kullanarak, otel odalarında işlerini yürütmeye çalışarak, esrarengiz mallarını otelin garajında depolayarak iflası önlemek için kahramanca bir artçı hareketine girdiyse de başarılı olamadı. Otelde bir Pazar akşamıydı, Yeni ütülenmiş er üniformasıyla Rick kışlaya dönmeye hazırlanıyordu. Rick'in planı satınaima kâtipliğini ele geçirip bu kıtlık zamanlarında bizleri kazasız belâsız selamete kavuşturmak olduğundan, kolunun altında assubay gazinosuna armağan etmeyi planladığı bir nişan tahtası vardı.

«Evlât Artık Adalet Bakanlığına giden güç yola adım atma zamanın geldi çattı. Buralarda epey tembellik ediliyor ve sen de bunun bir parçası olmaya başladın. Şunun gömleğine bak. Cudlove. Kirli bir gömlekle kimse bir iş başaramamıştır. Saçlarına bak. Göz açıp kapatana kadar kadın gibi biri olup çıkacak bu çocuk. Senin için yatılı ,okul zamanı geldi artık, evlât. Tann seni de, beni de korusun.»

Bir kucaklama, son kez gözyaşlarını tutma, var olmayan fotoğraf makineleri için son bir soylu el sıkışından sonra kolu nün altında nişan tahtasıyla büyük adam savaşıma gitti. Pym onun gözden kaybolmasını bekledi, sonra gizlice yukarı, geçici Devlet Dairesine çıktı. Kapı kilitli değildi. Kadın ve pudra kokusu vardı. Çift kişilik yatak darmadağınktı. Pym yatağın altından domuz derisi çantayı çıkardı, içindekileri yere boşalttı ve daha önce pek sık yaptığı gibi bir anlam çıkaramadığı mektuplara ve dosyalara baktı. Amiralin birkaç saatliğine giyilmiş ve hâlâ sıcak olan elbisesi dolapta asılıydı. Elbisenin ceplerini karıştırdı. Eski yeşil dosya dolabı gardrobun karanlık bir kö-şesindeydi. Neden bunu hep dolapların içinde saklar sanki, diye düşünen Pym boş yere kilitli çekmeceleri açmaya çalıştı. Neden bulaşıcı bir hastalığı varmış gibi bu dosya dolabı her şeyden ayrı çıkar bu yolculuklara?

Banyonun kapısından bir kadın sesi, «Para arıyoruz, değii mi, Titch?» dedi. Doris'ti bu. «Boşuna uğraşma. Ben baktım, bir şey yok.»

— 100 —

Pym araştırmasına devam ederek, «Bana .odasında bir paket çikolata bıraktığını söylemişti,» dedi.

«Garajda üç büyük kutu ordu malı fındıklı çikolata var. İstedığın kadar al. Susamışsan benzin kuponları da var ayrıca.»

«Özel bir çikolataydı,» dedi Pym.

Pym ile Lippsie'nin nasıl olup da aynı okula gönderildiklerini hiç öğrenememişimdir. Tek tek mi, yoksa bir paket halinde mi gönderilmişlerdi? Biri eğitilmek, diğeri de emeğiyle eğitimin masrafını karşılamak için mi? Ben bir paket anlaşmasından kuşkulanıyorsam da, bu konuda Rick'in genel yöntemlerini bilmiş olmak dışında elimde başka bir kanıt yoktur. Rick yaşamı boyunca kendine sadık kadınlardan sürekli olarak yenilediği bir emekçi ordusuna sahip olmuştur. Bunlara maiyette ihtiyaç duyulmadığı zaman onun adına dünyaya çalışmaya gönderilirler, ellerinde avuçlarında olanı ona yollarlar, mücevherlerini onun için satarlar, Rick'in adının yasaklandığı bankalara kendi adlarına hesaplar açtırırlardı. Ama Lippsie'nin ne mücevheri vardı, ne de bankada kredis. Onun sahip olduğu şeyler vücudu, müziği ve o kara suçluluğuydu. Bir de kendisini dünyaya yeğ tutan küçük bir İngiliz çocuğu. Rick'in Lippsie'de biriken uyarı işaretlerini gördüğünü ve beni bakılmak üzere ona verdiğini sanıyorum. Ne de olsa birlikte olmamızda kârlı bir taraf vardı ve Rick de her şeyden önce bir fırsatçıydı.

Pym eğer Bay Grumble'in beyefendilerin oğullarını eğiten o-kuluna gittiğinde bir şey biliyorsa, bunu Rick'in dolambaçlı yolu üzerindeki bir düzine kadar anaokuluyla ilkokula değil, doğrudan doğruya Lippsie'ye

borçluydu. Lippsie öğretmişti ona yazı yazmasını, bugün bile Almanlar gibi «t» yazar ve küçük «z» harfinin ortasında bir çizgi çekerim. İmlayı da o öğretmişti, «adres» sözcüğünün İngilizcesinde kaç «d» harfi olduğu aralarında hep bir neşe kaynağıydı ve ben bugün bile önce Almancasını yazmadan doğrusundan emin olamam. İncil'in anlamsız sayfaları dışında Pym'in bütün öğrendikleri Lippsie'nin karton bavulundaydı. Onu nerede olursa olsun görmeye geldiğinde hemen alıp odasına çıkarır, biraz tarih ve coğrafya öğretir, flütünü çaldırırdı.

— 101 —

«Bilgi olmazsa biz yalnızca hiçiz, Magnus. Ama bilgimizi© dünyanın istediğimiz yerine gidebiliriz. Kaplumbağalar gibi evi* mizi sırtımda taşıyor oluruz. Resim yapmasını öğrenirsen her yerde resim yaparsın. Heykeltraş, müzisyen, ressam... bunların izne ihtiyaçları yoktur. Yalnız kafaları yeter kendilerine. Bizim dünyamız da kafamızın içinde olmalıdır. Tek güvenli yol budur. Haydi şimdi Lippsie'ye güzel bir parça çal bakayım.»

Bay Grimble'in okulundaki düzen bu ilişkinin kusursuz bir yeşermesiydi. Dünyaları kafalarının içindeyse de, aynı zamanda Bay Grimble'in uzun araba yolunun sonundaki tuğla bahçıvan evindeydi. Overflow Evi adı verilen bu binada Pym diğer Overflow öğrencileriyle ve de Lippsie'yle, yaşamı boyunca en sevdiği güzel Lippsie'yle kalıyordu. Buradaki öğrenciler dışlanmış kişiler olduklarını bilirlerdi. Bunu bilmeseler bile yolun öteki ucundaki seksen çocuk hatırlatmaya hazırdılar. Aralarında beş parasız bir bakkalın oğlu, dilleri Polonya lehçesine çalan üç Yahudi, M-M-arlin dedikleri hiç iyileşmeyecek bir kekeme ve Japonlar Singapur'u aldıklarında babası öldürülmüş olan çarpık bacaklı bir Hintli çocuk vardı. Sonra yatağını ıslatan Pym. Ancak Lippsie'nin önderliğinde bütün bu kusurlarına rağmen zafere ulaşmaya çalışıyorlardı. Yolun öteki ucundaki çocuklar çakı gibi bir asker alayı ise, Overflow'lular da madalyaları için daha büyük bir güçle çarpışan başıbozuklardı. Bay Grimble öğretmen kadrosu olarak bulabildiğini almıştı ve bulabildiği de ülkenin ihtiyacı olmayan kişilerdi. Bay Molloy çocuklardan birine öyle bir tokat atmıştı ki, çocuk o anda bayılıp kalmıştı. Bay Farbo-urne öğrencilerin kafasını tokuştururken birinin kafatasını çat-latmıştı. Fen öğretmeni serseri köy çocuklarını Bolşevikler sanıp arkalarından ateş etmişti. Grimble okulunda öğrenciler gecikince dövülürler, düzensizlik için dövülürler, vurdumduymazlık ve küstahlık için dövülürler, dövülmekle adam olmadıkları için dövülürlerdi. Savaş humması zorbalığı özendiriyor, savaşa katılmamış öğretmenlerin duydukları suçluluk bunu daha da arttırıyor, İngiliz hiyerarşik düzeninin incelikleri sadizm uygulaması için doğal bir ortam yaratıyordu. Tanrıları İngiliz taşra eşrafının koruyucusu, adaletleri yoksul doğanların ve zayıf olanların cezalandırılmasıydı. Bunu güçlülerin işbirliğiyle yaparlardı ve en

— 102 —

güçlü, en yakışıklılardan biri de Sefton Boyd'du. Şimdi anladığım kadarıyla, Lippsie'nin ölümünün en acıklı yanlarından biri, faşist bir devlet hizmetindeyken ölmesiydi.

Rick'in talimatına uygun olarak her izin günü Pym okulun kapısında Bay Cudlove'un gelmesini beklerdi. Ancak gelen giden olmayınca yalnız kalmak ve böğürtlen aramak için sevinçle ormana koşardı. Akşam olup da okula döndüğünde ne kadar şahane bir gün geçirdiğini övünerek anlatırdı. Ama kimi zaman korktuğu başına gelir, yolda gelirken meyhaneye uğramış olan Rick, Bay Cudlove, er üniformasıyla Syd ve bir iki jokey bir arabaya üstüste tıkmış olarak geliverirlerdi. Eğer bir okul maçı varsa bağıra çağıra okul takımını tutarlar, arabanın bcıgajın-daki bir sandıktan kucak kucak portakal çıkarıp dağıtırlara'!. Maç falan yoksa Syd ile Morrie Washington yanlarından geçen bir çocuğun bisikletini zorla elinden alıp futbol sahasının çevresinde zamana karşı yarışırldı. Amiralin elbisesini giymiş olan Rick mendiliyle onlara start verir, sonra kazanana hayali bir kutu çikolata sunar, bu arada maiyeti arasında banknotlar durmadan el değiştirirdi. Akşam olunca Rick, Overflow Evine gelmeyi hiç ihmal etmez, Lippsie'yi neşelendirmek için bir şiş şampanya getirirdi. Neşelendirirdi de. Pym pijamasıyla kapılarının dışında beklerken içerden gelen gürültüleri, gacırtıları, çığlıkları duyunca onların kavgı mı ettiklerini ya da kavgı eder mi gördüklerini kestiremezdi. Yatağına döndüğündeyse, her ne kadar bir kedi kadar sessiz yürüse de Rick'in ayaklarının ucuna basarak merdivenlerden aşağı indiğini duyardı.

Sonunda bir sabah Rick hiç de sessiz ayrılmadı. Overflow Evinin çocukları sabah uykularından gürültülerle uyandılar. Lippsie hüngür hüngür aılıyor, Rick de kadını yatıştırmaya çalışıyordu. Gelgelelim Rick ne kadar sakinleştirmeye çalışırsa Lippsie o kadar çok mantıksızlaşıyordu. Hıçkırıkları arasında, «Beni hırsız yaptın,» diye bağırıyordu. «Beni cezalandırmak için hırsız yaptın sen. Kötü bir insansın, Rickie Pym. Beni çalmak zorunda bıraktın. Ben namuslu bir kadındım. Bir göçmenim ama namusluydum.» Neden hep her şey geçen yıl olmuş gibi konuşuyordu? «Babam namuslu bir insandı. Ağabeyim namuslu bir insandı. İyiydiler onlar, benim gibi kötü değillerdi. Sen beni

— 103 —

kendin gibi kötü yaptın, bana hırsızlık ettirdin. Tanrı belki bir gün seni cezalandıracak, Rickie Pym. Belki ağlatacak da. Dilerim ağlatır.»

Rick çıkarken Pym'i merdivenlerde görünce, «Bizim Lipp-sie'nin heyheyleri tuttu yine, evlât,» dedi. «İçeri git de senin o hikâyelerle neşesini getirebilir misin bakalım. Grimble seni iyi besliyor mu, ha?»

«Çok iyi,» dedi Pym.

«Baban o işin gereğine bakıyor, biliyor muydun bunu, ha?» Burası İngiltere'nin en sağlıklı okuludur.

Bakanlıktan sor do bak. Para ister misin? Pekâlâ öyleyse.»

Pym, Lippsie'nin bisikletine giderken Sefton Boyd'dan görüp taklit ettiği gibi yürüyordu. Ellerini arkada kavuşturur, başını öne çıkarır, gözlerini ufuktaki hoş bir şeye dikmiş olurdun. İri adımlarla yürür, aramızdaki seçkinler gibi başka sesler din-liyormuşçasma hafifçe gülümserdin. Selede oturamayacak kadar küçüktü kendisi, ancak Sefton Boyd'un her zaman belirttiği gibi, kadın bisikletinin borusu değil de deliği olduğundan pedalları çevirirken bir sağa bir sola kayarak asfalttaki yağmur suyu dolu çukurların çevresinden geçip gidiyordu. Resmi bisiklet toplayıcısıyım ben. Sağında Lippsie ile birlikte Zafer için ettikleri mutfak bahçesi, solunda Alman bombasının düştüğü küçük koruluk vardı. Bomba bakkalın oğlu ve Hintliyi© paylaştıkları odanın penceresine yanıp kavrulmuş dal parçalarını uçurmuştu. Ama hayalinde, yanında dalkavuklarıyla Sefton Boyd onu kovalıyor ve sevdiğini bildikleri için Lippsie'yi taklit ederek onunla alay ediyorlardı. «Nereye gidiyorsun, benim küçük karaborsam? Sevgilin öldüğüne göre şimdi ne yapacaksın, benim karaborsam?» Önünde Bay Cudlove'u beklediği kapı, kapının solunda da savaşa yardım için demir parmaklıkları sökülmüş Overflow Evi vardı. Arada bir polis duruyordu.

Pym, Lippsie'nin bisikletini duvara dayarken adamın gözlerinin içine bakarak, «Tabiat bilgisi defterimi almaya geldim,» dedi. Pym daha önce de polislere yalan söylemişti ve namuslu

104 —

görünmesi gerektiğini bilirdi.

«Tabiat bilgisi defterini ha? Soyadın ne senin bakayım?»

«Pym, efendim. Burada otururum.»

«Adın ne?»

«Magnus.»

«Pekâlâ, Pym Magnus.» Pym hevesli görünmeden ağır ağır yürüdü. Lippsie'nin gümüş çerçeveli ailesi yatağın yanındaki masanın üstündeydi, ama Rick'in domuz derisi çerçeveli koca başı hepsinin üstünden bakıyor, gözleri attığı her adımı izliyordu. Pym, Lippsie'nin dolabını açıp kokusunu içine çekti, dantelli beyaz kimonosunu, kürk atkısını, Rick'in St. Moritz'de aldığı kukuletalı devetüyü mantosunu bir kenara itip dolabın arkasından karton bavulunu çıkardı. Bavulu yere koyup konsolun üstündeki Küçük Aubrey adındaki oyuncak maymunun yanındaki çanaktan aldığı anahtarla açtı. Küçük kara kılıç darbeleri gibi bir yazıyla yazılmış İncil'i, aota defterlerini, hiçbir şey anlamadığı kitapları, gençliğinde çekilmiş bir resminin yapışık olduğu pasaportunu, artık çoktandır yazmayan kızkardeşi Rachel'in Almanca mektuplarını ve en alttan da Rick'in mektup tomarını çıkardı. Bunlardan bazılarını, kelimelerin altında yatan anlamları çözemezse de, biliyordu. Sevgilim, bu karanlık bulutların sonsuza dek dağılmasına birkaç hafta, hatta birkaç gün kaldı artık. Loft terhis kâğıdımı alacak ve seninle ben hak ettiğimiz ödüle kavuşacağız... Seni annesi gibi kabul eden o oğluma iyi bak ve onun kadın gibi bir şey olmamasına dikkat et...

Güvenme konusundaki kuşkların tümüyle yersiz... Böyle şeylerle kafanı meşgul etmemelisin. Hele şenin bu halin burada her an borazan çağrısını bekleyen ve giderse belki de bir daha dönmeyecek olan beni öylesine kaygılandırırken... Burada olanlar Wentworth gibilere çok büyük yararlar sağlayacaktır... W ya da karısı için bana boş yere kızma, o kadın en kötüsünden profesyonel bir beladır..-

Büyük bir eğitimci ve başöğretmen olarak ka-

— 105 —

bul ettiğim Ted Grimble'a selamlarımı ilet. Ona iki yüz kilo kuru eriğin daha yolda olduğunu bildir... mutfağı iki sandık taptaze portakal için de hazırlasın. Bir şey daha var: Muspole malların eskisi gibi gönderilmesini istiyor. Buradaki geçici para sıkıntısı yüzünden bunu ihmal etme...

Bana acele çek göndermezsen Perce dışında benim ve diğerlerinin hapse girmesi demek olur bu... Bu anlamsız ve feci savaşta bu kadar ölüm varken kendini öldürmekten söz etmenden büyük saçmalık olamaz... Muspole yarın postrestant ekspres gönderirsen Cumartesi sabahı erkenden postahane de olacağını ve parayı hemen Went-worth'a göndereceğini söylüyor...

En sona sakladığı Lippsie'nin mektubu ise babasımınkine kıyasla tam bir kısa ve özlü anlatım örneği idi:

Sevgili Magnus,

Daima iyi bir çocuk olmalı, müziği çalmalı ve baban gibi güçlü olmalısın.

Seni seviyorum,

Lippsie

Pym mektupları toplayıp tabiat kitabının içine koydu, kitabı da beline soktu. Polisin yanından gözlerini sırtında hissederek ağır ağır geçti. Okulun kalorifer kazanı bodrumdaydı, kazana mutfaktan açılan bir boru vardı.

Kazanda kâğıt yakmak büyük suçtu. Yağmurla karışık bir rüzgâr esiyor, tebeşir rengi tepeler fırtına bulutları

altında zeytin yeşiline dönüşüyordu. Pym mektupları açık delikten atarak gözden kaybolana kadar izledi. Kendisini epey kişi görmüş olmalıydı, bunlardan bazılarının da Sef-ton Boyd'un dostları oldukları kuşkusuzdu. Ancak bu hareketi açıkça yapması, sanki bu konuda izin almış olduğuna onlan inandırmıştı herhalde. Pym buna kesinlikle inanıyordu. Kendisine güçlü olmasını söyleyen sonuncu mektubu da attıktan sonra izlenip izlenmediğine dönüp bakmadan yürüdü gitti.

— 106 —

Yine öğretmenler helasına gitmeye ihtiyacı vardı. O kapalılığı içinde gizli St. Moritz'ine, piring musluklarla maun çerçeveli aynanın gizli görkemine ihtiyacı vardı. Sevgilileri ellerinden alınanların sevebildiği kadar Pym de düşkünlü lükse. Öğretmenler odasına çıkan yasak merdivenin ara sahanlığında helanın kapısı aralıktı. Pym kapıyı itti, içeri girdi, ardından kilitledi. Yüzüne baktı, sert bir ifade verdi, sonra yumuşattı, sonra yine sertleştirdi. Ansızın yalnızlığa kavuşması başarısını Kat kat arttırıyor, kendisini gözünde essiz yapıyordu. Büyüklüğün başdönmesiyle allak bullak olmuştu kafası. Tanrıydı artık. Hitler'di. Wentworth'tu. Yeşil d,osya dolabının kralıydı. Bundan sonra onun müdahalesi olmadan yeryüzünde hiçbir şey olamazdı. Çakısını çıkardı, bıçağını açıp aynada yüzünün önünde tutarak bir şövalye selamı verdi. Kılıcım Excalibur üstüne söz ve-riri,m. Öğle yemeği çanı çalıyordu, ama öğlenleri yoklama yapılmazdı, aç da değildi üstelik. Bir daha hiç acıkmayacaktı; ölümsüz bir şövalyeydi o. Bir an boğazını kesmeyi düşündü ama görevi çok daha önemliydi. Öğrencilerin adlarını aklından geçirdi. Okulda en iyi aile kimin? Benim. Pym'ler esaslı kişiler. Prens Magnus da dünyanın en hızlı atı. Yüzünü tahta kaplamalara dayayınca kriket sopalarının ve İsviçre dağlarının kokusunu duydu. Çakı hâlâ elindeydi. Gözleri kamaştı, kulakları uğuldad». İçinde kutsal bir ses bakmasını söyleyince en iyi kaplamanın üstüne kazınmış KS-B harflerini gördü. Eğildi, ayağı dibindeki kıymıkları toplayıp helanın içine attı. Kıymıklar suyun üstünde yüzüyordu. Sifonu çekti ama kıymıklar hâlâ yüzmeye devam etti. Onları orada bırakıp sanat odasına gitti ve Dornier bombardıman uçağını tamamladı.

Hiçbir şeyin olmadığından emin olarak bütün öğleden sonra bekledi. Ben yapmadım onu. Oraya gidersem hiçbir şeyin yapılmamış olduğunu görürüm. Üçüncü sınıftaki Maggs'dı. Bir bıçağı olan Jameson'du, içeri girerken gördüm. Köyden biri yapmış olmalı, belinde hançeriyle gizlice bahçeden geçerken gördüm. Adı Wentworth. Dua saatinde bir Alman bombasının helayı havaya uçurması için dua etti. Hiçbir şey oimadı ama. Ertesi sabah Sefton Boyd'a en değerli hazinesini armağan etti: apandisit ameliyatından sonra Lippsie'nin verdiği ayıyı. Ders

— 107 —

arasında çakısını kriket barakasının ardındaki yumuşak toprağa gömdü. Akşam yoklamasında Sayın Kenneth Sefton Boyd'un adı nöbetçi' öğretmen, sadist O'Mally tarafından dile getirildi. Gene soylu şaşkın bir halde Bay Grimble'in odasına götürüldü. Onun kadar şaşkın Pym de ne olduğunu anlamadan ardından baktı. En iyi arkadaşından, ayımın sahibinden ne istiyorlar acaba? Maun kapı kapandı, seksen çift göz kapının usta işi oymalarına baktılar. Pym de. Pym Bay Grimble'in, sonra itiraz eden Sefton Boyd'un seslerini işitti. Sonra Tanrının cezası darbe darbe verilirken büyük bir sessizlik. Pym intikamı alınmış ve arınmış hissediyordu kendini. Demek Maggs değildi, Jameson değildi, ben değildim. Sefton Boyd yapmış, yoksa ne diye dayak yesin. Adaletin ancak kendine hizmet edenler kadar iyi olduğunu öğrenmeye başlıyordu. Sefton Boyd ertesi gün, «Arada bir çizgi vardı,» dedi Pym'e. «Kim yapmışsa adımızın ortasına bir çizgi eklemiş. Bunu yapanı bulursam öldüreceğim.»

«Ben de,» diye yemin etti Pym. Rick gibi o da aynı anda başka düzeylerde yaşamayı öğreniyordu. Bütün iş o an üzerinde durduğün, üzerine bastığın yer dışında her şeyi ve o konuştuğün andaki yüzünü unutmaktı. Lippsie'nin ölümünün genç Pym üzerindeki etkileri tümüyle olumsuz değildi. Onun ölümüyle kendine güveni olan bir insan ortaya çıkmış, kadınların dönek oldukları ve ansızın ortadan kayboldukları konusundaki inançları pekişmişti. Rick örneğinin o büyük dersini de almıştı, saygın bir görünüşü olmanın önemini yani. Tek güvenliğin meşru görünmekte yattığını öğrenmişti. Hayat olaylarının gizli yöneticisi olma kararlılığını geliştirdi. Örneğin, Bay Grimble'in otomobilinin lastiklerinin havasını indiren ve yüzme havuzuna üçer kiloluk üç torba tuzu boşaltan Pym' di. Ama suçluyu arayanların başında da yine Pym geliyor ve ortaya insanı şaşırtan pek çok ipucu çıkarıp bir sürü sağlam, ünlü kişiyi kuşku altında bıraktırıyordu. Lippsie olmayınca Rick'e olan sevgisinin önündeki engel de kalkmıştı ve şimdi daha da iyisi, Rick bir kere daha gözden kaybolduğu için babasını uzaktan sevebiliyordu.

— 108 —

I

Lippsie'ye yazdığı gibi yine hapse mi girmişti? Polis yeşil dosya dolabını bulmuş muydu? Pym bunu o zaman bilmiyordu ve Syd de sanırım şimdi bilmemeyi seçtiği için bilmiyor. Ordu kayıtlarına göre Rick zamanından altı ay önce ansızın terhis edilmişti. Sicilinde bunun açıklamasının Suç Kaydı Bürosunda bulunabileceği yazılı. Ancak belki de Perce'in orada çalışan bir hanım dostu olduğu için orada da hiçbir kayıt bulunamadı. Nedeni her ne olursa olsun, Pym yino bir kere daha yalnız kalmış ve epey eğlenmişti. Haftasonunda Ollie ile Bay Cudlove kendisini Fulham'daki bodrum katlarına götürmüşler ve akla gelebilecek her şekilde şımartmışlardı.

Bay Cudlove güreşmesini öğretmişti. Nehirde bir gezintiye çıktıklarında, Ollie kadın entarisi giymiş ve sesini incelterek konuşmuştu. Yeryüzünde ancak Pym ile Bay Cudlove biliyorlardı ,o entarinin içinde bir erkek olduğunu. Daha uzun tatillerde Pym, Sefton Boyd ile Cherry' nin malikânesine gidiyor, yakında öğrencisi olacağı büyük okul hakkında bir sürü korkunç hikâye dinliyordu. Yeni öğrenciler çamaşır sepetlerine bağlanıp taş merdivenlerden aşağı yuvarlanırlardı. Kulaklarına geçirilen balık olmalarıyla eşek arabalarına koşullar ve okul mümessillerini avluda çekerlerdi.

Pym de Sefton Boyd'a, «Babam hapse girdi ve kaçtı,» dedi karşılık olarak. «Kendisinin her işini gören evcil bir kargası var.»

Başka bir kere de, «Babam Gizli Servis'te,» dedi. «Gestapo ona ölesiye işkence etti, ama bunu açıklamama izin vermiyorlar. Gerçek adı Wentwprth'tur.»

Pym bunu bir kere söyledikten sonra artık kendisi de şaşarak üzerinde uğraşmaya başlamıştı. Yeni bir ad ve kahramanca bir ölüm Rick'e pek uyuyordu. Pym böylece kendisinde eksik olduğundan kuşkulamaya başladığı bir üstünlüğe kavuşuyordu. Rick bir gün yanında iki jokey, şapkası tüylü yeni bir anne ve bir sandık portakalla çıkageldiğinde, Pym ciddi olarak Gestapo hesabına çalışmayı ve insanın Gestapo saflarına nasıl katılacağını düşünmeye başladı. Barış bu şansını elinden almasaydı bunu gerçekten de yapacaktı.

Bu eğitim döneminde Pym'in politikası hakkında son bir söz daha söylemek gerekir. Churchill asık suratlıydı ve çok popülerdi. Eğik ananas kafasıyla D© Gaule, Makepeace Dayıyı an-

— 109 —

diriyordu. Bastonu ve tekerlekli koltuğuyla Roosevelt kılık değiştirmiş Nell Yengeydi. Hitler öylesine seilmeyen bir kişiydi ki, Pym ,ona sıradan olmaktan biraz fazla bir saygı duyuyordu. Ancak babası yerine seçtiği kişi Joseph Stalin'di. Stalin ne suratını asar, ne de vaaz verirdi. Zamanını gülerек, köpekleriyle oynayarak, gül toplayarak geçirir, bu arada askerleri St. Moritz'irt karları arasında onun savaşını kazanırlardı sinemalardaki haber filmlerinde.

Pym kalemını bırakıp yazdıklarına önce korkuyla, sonra giderek artan bir rahatlamayla baktı. Sonunda güldü. «Aksamadım,» dedi. «Kavganın üzerinde kalabildim.» Sonra da kendisine eski günlerin anısına Poppy boyunda bir votka doldurdu.

Bayan Bauer'in yatağı masallardaki hizmetçi yatakları kadar dar ve rahatsızdı. Mary, Brotherhood'un kendisini yatağa attığı gibi, kuştüyü yorganın arasında, kendini korumak istercesine dizlerini yukarı çekmiş, elleriyle omuzlarını kavramış olarak yatıyordu. Adam üzerinden indiği için artık ter ve soluk kokusunu duymuyordu. Ancak yatağın ucunda cüssesini hissediyor ve az önce sevişmediklerini hatırlamakta bir an güçlük çekiyordu. Eski günlerde şimdi oturduğu gibi oturup telefonla* rını eder, masraflarını kontrol eder ya da o tümüyle erkek yaşamını düzene sokan her neyse onlarla uğraşırken, kendisi yatakta uyuklardı. Bir yerden bir ses alma aygıtı bulmuştu, onun-kinin çalışmaması olasılığına karşılık Georgie de bir ikincisini hazır bekletiyordu. Bir cellat olarak Nigel ufaktefek ama aşırı şıktı. Üzerinde yelekli bir çizgili takım elbise, ceketinin üst cebinde ipekli bir mendil vardı.

— 110 —

Nigel sanki bu her hafta yaptığı bir şeymiş gibi, «Jack, Mary den gönüllü bir ifade vermesini iste,» dedi.

«Gönüllü ama resmi. Korkarım ilerde kullanılabilir. Buna kararı tek başına Bo veremeyecektir.»

«Gönüllü de nereden çıktı?» dedi Brotherhood. «Katıldığır zaman Resmi Sırlar Yasasını imzaladı, sonra bir de aramızdan ayrıldığında imzaladı. Pym ile evlenirken bir daha imzaladı. Bildiğin her şey bizimdir, Mary. Bu, otobüste giderken duyduğın bir şey de olsa, adamı elinde tüten tabancasıyla da görmüş olsan bizimdir.»

«Georgie de tanıklık eder,» dedi Nigel.

Mary konuştuğunu duyuyordu ama söylediklerinin çoğunu1 anlamıyordu bile; bir kulağını yastığa bastırmıştı, diğeri de Plo-mari adasının taşlık tepesinin yamacındaki küçük yazlık evin camından gelen Lesbos'un sabah seslerini dinliyordu. Motosiklet gürültüleri, tekneler, buzuki müziği ve vites değiştiren kamyonlar. Kasapta boğazlan kesilirken meleyen koyunlar, taş sokaklarda eşeklerin nal sesleri, liman pazarındaki satıcıların bağrıışmaları. Gözlerini yeteri kadar yumarsa sokağın karşısındaki portakal renkli damların üstünden, bacaların, çamaşır iplerinin, sardunya saksılarıyla doiu çatıların arasından limanı, ucunda kırmızı feneri parıldayan iskeleyi ve bir teknenin sisler arasında kayboluşunu güneşin altında tembelce izleyen kötü tekir kedileri görebilirdi.

Mary şimdi de Jack Brotherhood'a anlatırken hikâyesini artık böyle görüyordu; kendisinin en kötü kahramanı olduğu ve ancak parça parça seyredebildiği bir korku filmi gibi. Tekne iskeleye yanaşıyor, kediler geriniyorlar, İngiliz Pym ailesi -Magnus, Mary ve Tom- her şeyden uzak, yeni bir kusursuz yer bulma umuduyla karaya ayak basıyorlar. Artık hiçbir yer yeterince uzak, hiçbir yer yeterince ıssız değil. Pym'ler Ege'nin Uçan Hoi-landalı'ları olmuşlar, lanetlenmiş ruhlar gibi gemi değiştiriyorlar, adadan adaya gidiyorlar. Yalnız Magnus biliyor bu lanetin ne olduğunu, yalnız Magnus biliyor onları kimin neden kovaladığını ve Magnus bu sırrı da bütün diğerleriyle birlikte gülümsemesinin ardına kilitlemiş. Mary onu rüzgârdan savrulmaması için hasır şapkasını tutarak, önünden yürürken görüyor. Öteki elin-

de de evrak çantası var. Tom okul ceketi ve uzun pantolonuyla onun ardında. Tom sıcaklık kırk derece bile olsa üst cebi armalı kalın ceketi giymekte ısrar eder. Mary sonra kendini görüyor: bir gece öncesinin içkisi ve benzin buharıyla hâlâ başı dönmekte, daha şimdiden onların ikisine de ihanette kararlı. Ve Pym'lerin gereğinden fazla bavullarıyla, havlularla, çarşafarla, Viyana'dan tatil için aldığı bütün fazlalıklarla yüklü hamallar da çıplak ayaklarıyla arkalarından geliyorlar. Magnus buna hayatta bir kere yapılabilen bir tatil diyor, ama bunu daha önce planladıklarını hiç hatırlamıyor, yola çıkmalarından birkaç gün önce dile getirilmişti ilk kez, kendisine kalsa İngiltere'ye gider, köpeklerini bahçevandan, uzun tüylü Siyam kedisini Tab Haladan alır ve tatilini Plush'da geçirirdi.

Hamallar yüklerini bırakıyorlar. Her zaman eliaçık olan Magnus onlara Mary'nin açtığı para çantasından bahşış veriyor. Kendilerini karşılamaya çıkmış Lesbos kedilerine bakan Tom hayvanların kereviz gibi kulakları olduğunu söylüyor. Bir düdük çalıyor, hamallar gemiye atlıyorlar, gemi sisler arasına dönüyor. Magnus, Tom ve Mary, hayatboyu biriktirdikleri eşyalar ayaklan dibinde yığılı ve kırmızı fener başları üzerinde ağır ağır bir ateş yağdırırken bütün kederli deniz hikâyelerindeki gibi teknenin ardından bakıyorlar.

«Buradan sonra Viyana'ya dönebilir miyiz?» diye soruyor Tom. «Becky Lederer'i göreceğim geldi.»

Magnus cevap vermiyor. Magnus istekli görünmekle meşgul. Kendi cenazesinde bile böyle istekli Alacak ve Mary onu bunun için ve çok daha başka şeyler için seviyor. Şimdi bile seviyor. Kimi zaman onun bu saf iyiliği beni suçluyor sanki.

En yeni evleri olacak olan tepeye doğru elini sallayarak, «İşte burası Mabs,» diyor. «Deniz Kıyısında Plush'ı bulduk sonunda.» Sonra o tatile kadar hiç görmediği bir gülümsemeyle dönüyor Mary'ye; yürekli, umutsuzluğu içinde yorgun ama canlı bir gülümseme. «Burada güvenlik içindeyiz, Mary.»

Karısını kucaklıyor, Mary karşı koymuyor buna. Kucaklaş-yorlar. Tom ikisine de sarılarak aralarına giriyor. «Hey, biraz da bana kalsın,» diyor. Dünyanın en sıkıfıkı müttefikleri gibi o halde iskeleden aşağı yürüyorlar, koyacak bir yer bulana kadar

eşyalarını orada bırakıyorlar. Akıllı Magnus ilk hangi tavernaya gireceğini, kimi etkisi altına alacağını, o kısacık zamanda benimsediği Yunanlı kimliğiyle kimden yardım göreceğini çok iyi bildiğinden, bir saat sonra bir yer de buluyorlar. Ancak daha akşamın yaklaşmasına saatler var ve akşamları gittikçe kötüleşiyor; Mary sabahın erken saatlerinden akşamın ağır ağır, sinsi sinsi yaklaştığını hissediyor. Magnus yeni evlerini kutlamak için bir şişe Stolichnaya votkası almış, son birkaç günde sert içkiyi bırakıp yerel şaraptan başka bir şey içmemeye karar vermelerine rağmen. Şişenin sonu görünmüş ve Tanrıya şükürler olsun. Torn yeni yatak odasında uyuyakalmış. Ya da uyuyakaldığım umuyor Mary, çünkü son zamanlarda oğlan Magnus'ur> deyimiyle «izmaritçi» olmuş, çevrelerinden ayrılmayıp konuştuklarını dinliyor.

«Haydi haydi, Mabs, bu ne surat böyle?» diyor Magnus. «Yeni Şatomuzu beğenmedin mi yoksa?»

«Komiklik yapıyordun, ben de gülümsüyordum.»

«Pek gülümsemeye benzemiyordu ama.» Magnus doğrusunu göstermek için kendisi gülümsüyor. «Buradan bakınca daha çok sırtmaya benziyor, sevgilim.»

Ama Mary'nin kanı kabarıyor ve her zamanki gibi kendisine engel «olamıyor. Henüz işlemediği suçunun gölgesi suçluluğum pençesine almış bile kendisini.

«Yazdıkların hep bunlar, değil mi?» diye sert bir sesle karşılık veriyor. «Yanlış bir kadına zekâmı nasıl harcıyorum!»

Mary bu davranışından dehşete düşerek ağlamaya başlıyor, hasır koltuğun kenarlarını yumrukluyor. Ama Magnus hiç de şaşmış değil. Kadehini bırakıp yanına geliyor, parmaklarıyla hafifçe karısının koluna dokunup içeri kabul edilmeyi bekliyor. Mary'nin kadehini elinin erişemeyeceği bir.yere kaldırıyor. Az sonra yeni yataklarının yayları akort yapan bir bandonun gacırtılarını çıkarmakta. Magnus bir daha hiç görmeyecekmiş gibi sevişiyor karısıyla. Tek sığınacak yeriymiş gibi kendini 'karısının içine gömüyor. Mary körükörüne itaat ediyor ona.

Daha sonraları Magnus, «Söz aramızda Pembroke'u kullanıyoruz,» diyor. «Buna gerek olmadığından eminim, ama tedbirli olmakta yarar var.»

F.: 8

Pembroke, Magnus'un takma adlarından biri. Çantasında Pembroke pasaportu var, Mary bunu çoktan gördü bile. Pasaporta Magnus olabilecek de, olmayabilecek de bulanık bir resim yapıştırılmış.

«Tom'a ne diyeyim?»

«Bir şey söylemeye gerek var mı?»

«Oğlumuzun soyadı Pym. Pembroke olduğu söylenince ga-

jripseyebilir.»

Mary inatçılığı yüzünden kendinden nefret ederek bekliyor. Çocuklarını nasıl aldatacakları konusunda yol gösterilmesine ,ilişkin bile olsa, Magnus'un bir karşılık vermek için beklediği pek görülmemiş aslında. Ama şimdi bir karşılık aradığını Mary .gece karanlıkta onun yanbaşıyla yatarken hissediyor. «Ona bu evin sahiplerinin Pembroke'lar olduğunu, alışveriş konusunda kolaylık olması için de onların adlarını kullandığımızı söyleriz. Tabii eğer biri bize adımızı sorarsa.» «Elbette.» Bu arada bütün konuşmayı dinlediği anlaşılan Tom kapı-'dan, «O iki adam hâlâ oradalar,» diyor. «Hangi adamlar?» diye soruyor Mary. Ensesinde tüyleri diken diken olmuş, korkudan vücudundan soğuk terler boşanıyor. Tom konuştuklarının ne kadarını duydu? Ne kadarını gördü? «Nehir kıyısında motosikletlerini onaranlar. Özel askeri uy:-:ku tulumları^ elfenerleri ve özel bir çadırları var.» Mary, «Adanın her yanında kampçılar var,» diyor. «Yatağına dön haydi.»

«Bunlar bizim gemideydiler. Cankurtaran sandalının arkasında kâğıt oynuyorlardı. Bizi gözetliyorlardı. Almanca konuşuyorlardı.»

«Gemide pek çok insan vardı,» diyor Mary. Neden bir şey söylemiyorsun namussuz herif? diye kafasının içinde bağılıyor Magnus'a. Neden hâlâ senin ıslaklığını taşıdığım şu anda bana yardım edecek yerde ölü gibi yatıyorsun?

Mary bir yanında Tom, bir yanında Magnus olduğu halde Plomari çanlarının saatbaşlarını çalmasını dinliyor. Dört gün daha, diyor kendi kendine. Pazar günü Tom Londra'ya döne-

— 114 —

çek okula. Pazartesi de ne olursa olsun aklıma koyduğumu yapacağım.

Brotherhood kendisini dürtüklüyordu. Nigel bir şey demişti adama: ona başlangıcını sor, sıkıştır biraz.

«Biraz geri dönmeni istiyoruz, Mary. Bunu yapabilir misin? Çok hızlı gidiyorsun.»

Mary bir fısıltı duydu, sonra Georgie'nin kaset değiştirmesini. Fısıltı kendisinden gelmişti.

«Bize nasıl oldu da tatile çıktığınızı anlat önce, tamam mı, canım? Kim istedi bunu? Magnus, öyle mi?

Anlıyorum. Bu evde demek? Peki saat kaçtı acaba? Haydi, otur artık, tamam mı?»

Mary doğrulup Jack'ın söylediği yerden başladı yine. Vi-yana'da her şeyin yolunda olduğu ve ne Lesbos'un, ne de önceki adaların Magnus'un gözünde bir parıltı bile olmadığı tatlı bir bahar akşamı. Mary üzerinde tulumu, bodrumda Magnus'un Joe'larmdan biriyle bulunduğu Leoben'de bulunduğu Kari Kra-us'un Die Letzten Tage der Menschelt'nin ilk baskısını ciltlemekteyken...

«Leoben her zaman kullanılan bir yer miydi?»

«Evet Jack, öyleydi.»

«Ne kadar sık giderdi oraya?»

«Ayda iki kere. Üç kere. Önemli biri değildi, yaşlı bir Maca rdı.»

«Sana bunu söyledi demek? Ben onun Joe'larmı açıklamadığını sanıyordum.»

«Çok eskilerden kalma, Londra ve Budapeşte'de büroları olan şarap tüccarı bir Macar. Magnus genellikle sırlarını kendine saklardı. Ama bazen de bana söylerdi. Devam edeyim mi?»

Tom okuldaydı. Bayan Bauer de kiliseye gitmişti, diye anlattı Mary, Katolik yortularından biriydi. Magnus'un Amerikan Elçiliğinde olması gerekiyordu. Yeni komite toplantıya henüz başlamıştı ve Magnus'u geç saatlere kadar beklemiyordu. Tam zamklama işlemine başlamıştı ki, hiçbir ses duymadan kocasını kapının önünde gördü. Kimbilir ne kadardır orada durup kendinden memnun bir biçimde gülümsüyor ve Mary'yi seyrediyordu.

— 115 —

Mary kocasını görünce hemen gülmeye başladı, Magnus' Fred Astaire gibi ayaklarının ucunda dans eder gibi yapıp karısını dudaklarından öptü, sonra, yine onun deyimiyle, durumu bir" gözden geçirmek için yukarı çıktılar. Sevişmelerinin ardından Magnus karısını banyoya taşıdı, kendi elleriyle yıkayıp kuruladı. Yirmi dakika sonra Döbling'in üzerindeki küçük parkın yanından geçip mutlu bir çift gibi Tahran Restorana gittiler.

Kuskusunu yeyip Kalterer'ini içerken videoda sesi çok kısık, romantik Arap filmleri oynattıkları için Magnus burasını pek severdi. Masada otururlarken kolunu kavrayınca Mary onun heyecanının içinde bir kıvılcım gibi dolaştığını hissetti, az önce kendisine sahip olması kendisini daha çok isteti.ormuş gibi.

«Gidelim buradan, Mabs. Bırakalım bunları. Gidelim de rol yapacağımıza bir süre gerçekten yaşayalım. Tom'u alalım, ara iznimizi kullanıp bütün yaz boyunca uzaklaşalım buradan. Sen resim yaparsın, ben kitabımı yazarım, bitkin düşene kadar sevişiriz hep.»

Mary nereye gideceklerini sorunca Magnus kimin umurunda, diyor, yarın Ringstrasse'deki seyahat bürosuna giderim. Mary ya yeni komite ne olacak, diye soruyor. Magnus karısının elini ovucunun için© almış, Mary yine istiyor onu. Magnus'un hoşuna giden de bu zaten.

«Bu yeni komite hayatımda gördüğüm en büyük maskaralık,» diyor Magnus. «'Şirket'in egosunu tatmin için, Amerikalılarla sar inaşdolaş yattığımızı söylememiz için. Lederer işlerimizi kendilerine açıklamamızı beklemez sanırım, ona gelince değil ajanlarının, bana terzisinin adını bile vermez.»

Brotherhood, «Lederer'in kendisine neden bir şey açıklamadığını söyledi mi sana?» diye sordu. «Hayır.» Bu kere Nigel sözü aldı. «Komitenin maskaralık olarak nitelenmesi konusunda herhangi bir açıklama yapmadı mı?»

«Maskaralık, göstermelik, dedi. Joe'larını sordum, Joe'lar kendi başlarının çaresine bakarlar, dedi, Jack bundan hoşlanmazsa bir şey düşünür...»

«Jack ne düşünürmüş?» diye Nigel ilgiyle sordu.

«Jack'ın da sahte olduğunu söyledi. Ben Jack'la değil, se-

— ne-

ninle evliyim. 'Şirket' onu on yıl önce emekliye ayırmalıydı, dedi. Kusura bakma ama böyle dedi işte.»

Brotherhood elleri cebinde olarak küçük odanın içinde dolandı, Bayan Bauer'in gayri meşru kızının resimlerine baktı, rafı dolduran cep romanlarını inceledi,

«Hakkımda başka bir şey söyledi mi?» diye sordu sonunda.

«Jack yaşlandı artık. İzcilik çağı çoktan bitti. Yeni duruma uyum sağlayamaz o, dedi.»

«Başka?»

Nigel çenesini eline dayamış küçük ama kusursuz ayakkabılarını inceliyordu.

«O kadar,» dedi Mary.

«O gece yürüyüşe çıktı mı? P ile buluştu mu?»

«Bir gece önce buluşmuştu.»

«Ben o geceyi sordum. Soruma cevap ver!»

«Ben de bir gece önce buluşmuştu, dedim!»

«Gazeteyle mi?»

«Evet.»

Elleri hâlâ ceplerinde, başı dimdik olan Brotherhood, Ni-gel'e döndü. «Ona söyleyeceğim. Kiyameti koparacakmısın?»

«Pek sayılmaz.»

«Resmen soruyorsan Bo'ya iletmem gerek.» Nigel ondan da emir almış gibi saygıyla altın kolsaatine baktı.

«Lederer de biliyor, biz de biliyoruz. Pym de biliyorsa geriye kim kaldı ki?» diye ısrar etti Brotherhood.

Nigel düşündü. «Sana kalmış bir şey, adam senin, karar senin. Doğrusu bu.»

Brotherhood, Mary'ye doğru uzanıp başını kulağına yaklaştırdı. Mary adamın babacan ve yünlü kokusunu hatırladı. «Dinliyor musun?»

Mary başını salladı. Dinlemiyorum ve hiç dinlemeyeceğim, hiç de dinlememiş olmayı isterdim.

«Senin Magnus'un öyle alay ettiği komite çok güçlü bir birim olmaya hazırlanıyordu. Belki de Amerikalılarla yıllardır başaramadığımız düzeyde bir ilişki kurulacaktı. Bunun için önemli olan karşılıklı güvendi. Bugünlerde bunu kurmak kolay değildi

— 117 —

ama biz başardık işte. Uyuyor musun?» Mary başını salladı.

«Magnus'un bunu çok iyi biliyordu, hatta komiteyi kuranlardan başlıcası da oydu. Anlaşma konuşmalarını yaparken bana Londra'nın pazarlık koşullarında darkafalı olduğunu bile söyleyecek kadar ileri gitmişti.

Amerikalılara daha fazla bilgi vermemiz gerektiği kanısındaydı. Karşılığı da daha çok almak için.» Söyleyecek başka bir şeyim yok. Ev adresimi ve en yakın akrabamın adını söylerim, ama hepsi bu kadar. Bunu bana sen öğrettin, Jack, eğer günün birinde yakalanırsam diye...

«İkinci olarak, o zaman gereksiz bir kuşkulama ve bir hakaret olarak kabul ettiğim bir nedenle, Amerikalılar toplandıktan üç hafta kadar sonra kocanın varlığına itiraz ettiler ve benden onun yerine kendilerince daha uygun birini getirmemi istediler. Çekoslovakya operasyonunun ve diğer pek çok küçük işin başında Magnus bulunduğu için bu hiç de gerçekçi olmayan bir istemdi. Bir yıl önce Washington'da da aynı itirazları yapmışlar ve Bo, bence yanlış bir tutumla, bunlara boyun eğmişti. Bunun tekrarına izin vermeyecektim. Amerikalılara özel bir sevgim olmadığı gibi işimi nasıl yapacağımı başkasının söylemesini kabul edemem ben. Onlara hayır deyip Magnus'a ara tatilini almasını ve ben kendisini çağırana kadar Viyana'dan uzaklaşmasını söyledim. İşte gerçek budur ve senin de bunun bir bölümünü öğrenme zamanı geldi artık.» «Bu çok da gizlidir,» diye atıldı Nigel. Mary boşuna bekledi şaşırılmış görünmeyi. Ne bir itiraz, ne de o aileden gelme ünlü öfke parıltısı.

Brotherhood pencerenin önüne gitmiş dışarı bakıyordu. Kar yüzünden sabahleyin hava erkenden aydınlanmıştı. Brotherhood yorgun ve yenik görünüyordu. Pencereden gelen ışıktaki beyaz saçları kabarık duruyor, aradan kafatasının pembeliği görünüyordu.

«Onu savundun,» dedi Mary. «Sadıktın ona.» «Budalaymışım da anlaşılan.»

Ev altüst olmuştu şimdi. Sürülen mobilya gürültüleri şimdi alt kattan geliyordu. Evin en güvenli yeri burasıydı. Jack üs yukarda.

— 118 —

«Kendine karşı bu kadar acımasız olma Jack,» dedi Nigel.

* * *

Brotherhood, Mary'yi bir iskemleye oturtup eline bir kadeh viski tutuşturdu. Yalnızca bir tane demişti, idare etmeye bak. Nigel şimdi yatağa uzanmış, sanki kulübünde merdiven çıkarken burkmuş gibi kısacık bacağı ileri uzatmıştı. Brotherhood ikisine de sırtını çevirmişti. Pencereden gördüğü manzarayı yeğliyordu. «önce Korfu'ya gittiniz. Halanın orada bir evi vardı. Evi bir sürelğine ondan aldınız. Şimdi çok dikkatle burasını anlat.»

«Tab Hala,» dedi Mary.

«Tam adı,» diye Nigel atıldı.

«Lady Tabitha Grey.»

Brotherhood, Nigel'e, «Bir zamanlar 'Şirket'teydi,» diye mırıldandı. «Ailesinden biri oldum olası şu ya da bu zamanda bize kayıtlı olagelmıştır.»

Mary ,o akşam eve döndüklerinde hemen Tab Halasına telefon etmişti, bir mucize eseri biri rezervasyonunu iptal ettirmişti o gün ve ev boştu. Hemen Tom'un okuluna telefon edip okul dönemi sonunda doğrudan uçakla adaya gelmesini ayarladılar. Lederer'ler haberi duyduklarında tabii onlar da gelmek istemişlerdi. Grant her işini bırakacağını söylüyordu, ama Magnus böyle bir şeye yanaşmıyordu. Lederer'ler tam da kurtulmak istediğim sosyal tipler, diyordu. Neden işimi de tatile götüre-cekmişim ki? Beş gün sonra Tab Halanın evine yerleşmişlerdi bile. Tom yolun ucundaki otelde tenis dersleri alıyor, yüzüyor, pansiyoncu kadının keçilerini otlatıyor, kayıkçı Costas'a yardım ediyor, bahçeyi suluyordu. Ama en keyifli olduğu anlar, Magnus'un kendisini akşamları götürdüğü kriket maçlarındaydı. Magnus oyunu adayı Napolyon'a karşı savunan İngilizlerin tanıttığını söylemişti. Magnus böyle şeyleri bilirdi. Ya da bilir görünürdü.

Korfu adasındaki kriket maçlarında Magnus, Tom'a her zamankinden yakın olmuştu. Çimenlerin üstünde yatıyorlar, dondurma yiyorlar, tuttukları oyuncular alkışlıyorlar, Tom'un mutluluğu için öylesine önemli olan erkekçe konuşmalar yapıyorlar-

—11Q—
---- | [^

di. Tom, Magnus'u delicesine severdi. Mary'ye gelince Korfu'da yaz çok sıcak olduğu ve suluboyaları sayfaya değer değmez kuruduğu için pastel boyayla çalışmaya başlamıştı. İyi çizimler yapıyor, benzerlikleri ve biçimleri kâğıda tam olarak geçirebili-yordu. Ayrıca Yunanlılar köpekleri beslemediklerinden, hatta yüzlerine bile bakmadıklarından, adanın yarı köpeğini beslemek de ona kalmıştı. Böylece herkes mutluydu, herkes iyidi; Magnus serin bir yerde yazıyor, huzursuzluk duyduğu zamanlar ada içinde yürüyüşe çıkıyordu. Sabahları erkenden ve akşam geç saatlerde duyardı bu huzursuzluğu. Öğle yemeklerini epey geç vakit, genellikle bir tavernada yiyorlardı. Sonra Tom plajda Magnus'un dürbünüyle çıplak kadınları gözetlerken, Magnus ile Mary balkonda sevişiyorlardı uzun uzun. Magnus bir gün geç saatte çıktığı yürüyüşten döndüğünde, yazma işinin tıkandığını itiraf etti. İçeri girdi, bir kadeh uzo doldurdu, koltuğa yaslanıp, «Kusura bakma, Mabs. Kusura bakma, Tom,» dedi. «Burası fazla şairane. Biraz karışıklık gerek bana. İnsanlara ihtiyacım var. Duman, pislik ve biraz da acı olmalı çevremde. Ayda olmak gibi burası, Mabs. Viyana'dan berbat.»

Tatlı konuşuyordu ama ısrarlıydı da. İçkili olduğu anlaşılıyordu, bu da sıkılmış olduğundandı. «Aklımı kaçıracağım, Mabs. Burası beni iyice rahatsız ediyor. Tom'a anlattım. Değil mi, Tom? Daha fazla dayanamayacağımı söyledim, sizin ikiniz böyle eğlenirken keyfinizi bozmak da beni kötü ediyor doğrusu.» «Söyledi,» dedi Tom.

«Hem de birkaç kere. Bugün artık daha fazla dayanamadım, Mabs. Bana yardım etmeniz gerek. İkinizin de.» Mary ile Tom elbette yardım edeceklerini söylediler. Mary ha losına telefon edip evin boşalacağını bildirdi, gidip yattılar. Mary ertesi günü eşyaları toplarken, Magnus biletleri alıp yolculuğun geri kalanını planlamak için kasabaya indi. Ancak Tom'un Kor-fu'yu neden terkettikleri hakkında başka bir yorumu vardı. «Babam kriket maçında bu esrarlı adamla karşılaştı. Müthiş bir maçı, anne, adanın en iyi iki takımı, tam bir kan davası. Kendimizden geçmiş seyrediyorduk ki, bu ayağı aksayan bıyıklı, zayıf adam gelince babam telaşlandı birden. Adam gülümseyerek babama, yaklaştı, bir süre konuştular, ağır ağır yürüdüler

— 120 —

biraz. Babamın öyle telaşlanmasına rağmen adam babama karşı çok iyi davranıyordu.»

«Yüksek sesle konuşma, Tom.» dedi Mary. «Baban bir yerlerde çalışıyor sanırım.»

«Philippi adında müthiş bir oyuncu vardı. Millet neredeyse havaya uçuyordu onsekizinci vuruşunu yaptığında. Ama babam o nazik adamı dinlerken farketmedi bile.»

«Onun nazik olduğunu nereden biliyorsun?» diye sordu Mary. «Hem alçak sesle konuş.» Magnus'un çalıştığı yerde ışık yoktu ama bazen karanlıkta oturduğu da olurdu.

«Ona babasıymış gibi davranıyordu, anne. Babamdan biraz yaşlıydı ama çok sakindi. Babama durmadan arabaya binmesini söylüyordu. Babam da hep itiraz ediyordu. Ama adam ona hiç kızmıyordu, çok akıllı biriydi. Babama hep yumuşak davranıyor, hep gülümsüyordu.»

«Arabası ne markaydı? Tom, bütün bunları uyduruyorsun sanırım.»

«Arabası Volvo'ydu. Bay Kalumenos'un arabası. Direksiyonda biri vardı, arkada da bir başkası. Babamla adam konuşarak yürürlerken, onlar da parmaklığın öteki tarafından ağır ağır onları izliyorlardı. Doğru söylüyorum, anne. Zayıf adam hiç sinirlenmiyordu. Babamı sevdiği uzaktan anlaşılıyordu. Kolkola girmelerinin yanı sıra, dost olduklarını bir bakışta anlıyordun. Grant Amcayla olduğu gibi değil. Daha çok Jack Amcayla babam gibi.»

Mary o geç© bu konuyu kocasına açtı. Eşyalarını toplamışlardı, yola çıkacaklarına, Atina müzelerini göreceğine seviniyordu.

Epey yorucu günün sonunda sert bir içki içerlerken, «Tom maçta sıkıcı bir adamın seni rahatsız ettiğini söyledi,» dedf.

«Öyle mi?»

«Ufaktefek bir adam senin ardından gelip durmuş. Öfkeli bir koca gibi geldi bana. Tom hayal etmemişse koca bir de bıyığı varmış.»

Magnus olayı hayal meyal hatırlamış gibiydi. «Doğru. Gidip villasını görmemi isteyen sıkıcı bir ingiliz. Bana satmak istiyordu.»

— 121 —

Ertesi sabah kahvaltıda, Magnus yürüyüşe çıkmışken, «Almanca konuşuyordu,» dedi Tom.

«Kim?»

«Babamın o zayıf arkadaşı. Babamı kriket maçında bulan adam. Babam da onunla Almanca konuştu. Babam neden onun İngiliz olduğunu söyledi ki?»

Mary yıllardır olmadığı gibi kızdı oğluna. «Bizim konuşmalarımızı dinlemek istiyorsan yanımıza gel de dinle, casus gibi kapağı kulağını dayama.»

Ama sonra da bu öfkesinden utanıp vapur kalkana kadar Tom'la tenis oynadı. Tom vapurda hastalandı, Pire'ye geldiklerinde ateşi kırka çıkmıştı. Atina'daki hastanede doktor karides alerjisi teşhisi koydu ki, Tom karidesten nefret ettiği ve bir tane bile yememiş olduğu için saçma bir şeydi bu. Yüzü davul gibi şişliğinden pahalı bir otele gittiler. Magnus, Tom'un odasında yazılarını yazarken Mary de oğlana kitap okuyordu. Ama Magnus daha çok Mary'nin hikâyelerini dinliyordu, söylediğine göre hayatının en zevkli şeyi karısının çocuklarını rahat ettirmeye çalışmasını seyretmekti. Mary ona inanıyordu.

«Hiç dışarı çıkmadı mı?» diye sordu Brotherhood.

«Hayır, çıkmak istemedi.»

«Telefon etmedi mi?» diye Nigel atıldı.

«Elçiliğe etti. Nerede olduğunu bildirmek için.»

«Sana öyle mi söyledi?» diye sordu Brotherhood.

«Evet.»

Nigel, «Telefon ederken yanında mıydın?» diye sordu.

«Hayır.»

«Yan odadan mı duydun?»

«Hayır.»

«Kiminle konuştuğunu biliyor muydun?» Hâlâ Nigel'di konuşan.

«Hayır.»

Nigel yatakta oturduğu yerde Brotherhood'a baktr. «Ama san® telefon etti, değil mi, Jack? Gittiği yerlerden patronunu arada sırada arardı, öyle değil mi? Buna zorunlu zaten sanırım. Joe'lanndan haber almak için...»

Magnus'un, Nigel yenilerden biri. dediğini hatırladı Mary.

— 122 —

Whitehall gerçekçiliğini aramıza sokmaya çalışan bir budala. Çelişki diye buna denir iste.

«Kesinlikle hayır,» diyordu Brotherhood. «Bana yalnızca. Tanrıya şükret ki burada değildin, ' falan gibi saçmalıklar yazılı bir kart atıp adresini bildirirdi.»

«Ne zaman dışarı çıkmaya başladı?» diye sordu Nigel.

«Tom'un ateşi düşünce.»

«Bir hafta sonra mı? İki hafta mı?»

«Daha az,» dedi Mary.

«Anlat,» dedi Brotherhood.

Dördüncü günün akşamı olmalıydı. Tom'un yüzü normale döndüğünden Magnus, Mary'ye gidip alışveriş yapmasını, biraz hava değiştirmesini söylemişti. Ama Mary tek başına Atina sokaklarına çıkmak istemeyince Magnus çıkmıştı. Mary de sabaha bir müzeye giderdi. Magnus gece yarısı kendinden pek memnun bir halde dönmüş, Hilton'un karşısındaki bir bodrumda seyahat acenteliği yapan yaşlı bir Yunanlıyla tanıştığını anlatmıştı. Adam pek kültürlüydü, birlikte uzo içip dünyanın sorunlarını çözümlemişlerdi. Yaşlı adam adalarda villa kiraliyordu ve Atina'dan bıktıkları zaman kendilerine iyi bir yer ayarlamaya çalışacaktı.

«Ada hikâyesi bitti artık sanıyordum,» dedi Mary.

Magnus bir an için Korfu'yu neden terkettiklerini unutmuş gibiydi. Yarım ağızla gülümseyip bütün adaların birbirlerine benzemediklerini söyledi. Mary bundan sonra günleri saymayı bırakmıştı artık. Daha küçük bir otele taşındılar; Magnus durmadan yazıyor, akşamları dışarı çıkıyor, Tom iyileştikten sonra onu denize götürüyordu. Mary, Akrapol'un resmini yapmış ve Tom'u bir iki müzeye götürmüştü, ama çocuk denizi yeğliyordu. Bu arada da yaşlı Yunanlının bir yer bulmasını bekliyorlardı.

Brotherhood yine sözünü kesti. «Bu yazdığı şeyler konusunda ne kadar konuşuyordu?»

«Sırrını saklamak istiyordu. Bana bölük pörçük bir şeyler anlatıyordu, hepsi o kadar.»

«Joe'iarı gibi,» dedi Brotherhood. «Tıpkı onlar gibi.»

«Bana gerçekten göstereceği bir şey olana kadar beni heyecanlandırmak istiyordu. Konuşarak ilhamını kaçırmak istemiyordu.»

— 123 —

Mary'nin şimdi hatırladığına göre Magnus bir gece ortadan kaybolmuştu. Yemekten sonra yaşlı Yunanlıyı bir dürtükle-meye gideceğini söylemişti. Ertesi sabah dönmemişti, öğle saatinde Mary artık korkmaya başlamıştı. Elçiliğe telefon etmesi gerektiğini biliyordu. Öte yandan gereksiz yere bir panik yaratmak ya da Magnus'un başına bela açacak bir şey de yapmak istemiyordu.

Brotherhood yine sözünü kesti. «Nasıl bir bela?»

«Kendini kaybedinceye kadar içmiş olabilirdi. Dosyasında böyle bir şey bulunması hoş olmazdı. Hele terfi etmeyi beklerken.»

«Daha önce kendini kaybedene kadar içmiş miydi?»

«Kesinlikle hayır. Arasına Grant'la içerlerdi ama bu da faz-ta bir şey değildi.»

Nigel sert bir hareketle başını kaldırdı. «Peki neden terfi beklesin? Kimse ona terfiden söz etmiş miydi ki?»

Brotherhood hafif bir pişmanlıkla, «Ben söylemiştim,» dedi. «Çevresinde onca şey olduktan sonra yeniden aramıza kabul edilmesiyle bir şeyler beklemek hakkıydı.»

Nigel defterine bir not düşerken neşesizce gülümsedi. Mary sözüne devam etti.

Akşama kadar beklemiş, sonra Tom'u alıp Hilton'un karşısındaki evleri tek tek aramışlardı. Magnus'un tarif ettiği yaşlı Yunanlıyı bulmuşlardı. Ancak adam Magnus'u bir haftadır görmemişti, Mary adamın kahve içme teklifini reddetti. Tavernaya dönünce Magnus'u iki günlük sakalı uzamış bir halde buldular. Üzerinde kaybolduğu gündeki elbiseleri vardı. Sarhoştı. Yumurtalı jambon yiyordu. Kendini bilemeyecek kadar sarhoş değildi ama. Öfkeli ya da saldırgan değildi. İçki savunma güdüsünü güçlendirdiğinden çenesi düşük de değildi. Saygılıydı, dostçay-dı, anlattığı hikâye bir tek yanlış dışında tümüyle kabul edilebilirdi.

«Kusura bakmayın, çocuklar. Dimitri ile biraz fazlaca kaçırdık içkiyi. Selam, Tom.»

«Selam,» dedi Tom.

«Dimitri de kim?» diye sordu Mary.

«Hilton'un karşısındaki yaşlı Yunanlı.»

«Kültürlü olan m t?» «Evet.»

«Dün gece mi içtiniz?» «Hatırladığım kadarıyla sabah olmadı daha.» «Dimitri seni Pazartesinden beri görmemiş. Bir saat önce söyledi.»

Magnus düşündü. Tom bir Athens News gazetesi bulmuş, yandaki masada sinema sayfasını inceliyordu.

«Beni kontrol ettin, Mabs. Bunu yapmamalıydın.» «Seni kontrol falan etmedim, ben seni arıyordum!» «Şimdi olay çıkarma, kadın. Lütfen. Bak herkes yemeğini yiyor burada.»

«Ben olay falan çıkarmıyorum. Olay çıkaran sensin. İki gün ortadan kaybolup sonra bir yalanla ortaya çıkan ben değilim. Tom, eve git, oğlum. Ben şimdi gelirim.»

Tom hiçbir şey duymadığını göstermek için gülümseyerek çıktı. Magnus kahvesinden iri bir yudum aldı. Sonra Mary'nin elini tuttu, öptü, karısını yanındaki iskemleye oturttu.

«Sana ne söylememi isterdin, Mabs? Bir orospuya gittiğimi mi, yoksa Joe'larımın biriyle başımın dertte olduğunu mu?»

«Neden sadece gerçeği söylemiyorsun?»

Bu, Magnus'un hoşuna gitmişti. Tom yanına yeryüzünde yoksulluğu ya da silahlanma yarışını sona erdirecek bir çözümle geldiği zamanlar olduğu gibi esefli bir hoşgörülle kabul etmişti bunu.

«Sana bir şey söyleyeyim mi?» Yine karısının elini öpüp yanağına bastırdı. «Hayatta hiçbir şey yok o>lup gitmiyor.» Mary onun sakalının ıslaklığını farkettiler, ağlamakta olduğunu görerek şaşırıldı. «Anayasa Meydanındayım, tamam mı? Grand Bretagne Otelinin barından çıktım. Kendi isimden başka bir şey düşündüğüm yok. Ne oldu dersin? Bir zamanlar çalıştırdığım bir Çekoslovak Joe ile karşılaşmayım mı? Epey esaslı bir herif, bize bayağı sorun olmuştu. Kolumu yakaladı. 'Albay Manchester! Albay Manchester!' diyerek.

Kendisine para vermesem polisi çağıracağını, İngiliz casusu olduğumu açıklayacağını söyleyerek tehdit etti beni. Yeryüzünde benden başka dostu kalmadığını

— 124 —

— 125 —

söyledi. Eskiden olduğu gibi gel içelim, Albay Manchester, dedi. İçtim ben de. Onu masanın altına sokana kadar. Sonra da kaçtım. Ama korkarım ben de epey sarhoş oldum. Ne yaparsın meslek gereği işte. Haydi gidip yatalım.»

Yatmaya gidiyorlar. Sevişiyorlar. Tom yan odada hayal ürünü romanlar okurken yabancıların umutsuzca sevişmeleri. İki gün sonra Hydra adasına gidiyorlar. Ama Hydra çok kalabalık, çok sıkışık, Spetsai'den başka bir yer yok gidecek, yılın bu mevsiminde hiçbir sorun olmaz. Tom, Becky'nin de kendilerine katılıp katılamayacağını soruyor. Magnus olamaz diyor, çünkü hepsi birden gelmeye kalkışır, kendisi yazı yazarken bir Le-derer sürüsüne katlanması olanaksız. İçmesi dışında Magnus hiç bu kadar saygılı ve ailesine düşkün olmamış.

Mary susmuştu. Yapmakta olduğu bir tabloda iki adım gerilemiş gibi. Anlattığı hikâyeyi inceliyor. Biraz viski içip bir sigara yakıyor.

«Tanrım,» diyor Brotherhood yavaşça. Hepsi o kadar.

Nigel küçük tırnaklarının birinin altında bir parça kurumuş deri bulmuş, onu dikkatle koparmaya çalışıyor. Lesbos'tayız yine. Başka bir Yunan şafağı ama aynı yatak ve Plomari bir kere daha uyanıyor, her ne kadar Mary kasabanın yeniden uykuya dalmasını, seslerin kesilmesini ve güneşin çıktığı damların ardında batmasını istiyorsa da. Çünkü bugün Pazartesi ve Tom dün okula döndü. Bunun kanıtı yastığının altında, Tom saklaması için tavşan derisi parçasını kendisine bırakmış. Oğlanın giderken söylediği son sözlerin korkutucu anısı hâlâ kulaklarında. Mary ile Magnus çocuğu arabayla havaalanına götürmüşler, yeni bir ayrılık için eşyalarını bagaja vermişler. Tom ile Mary yolcuların çağırılmasını beklerlerken birbirlerine dokunmadan öylece bekliyorlar. Magnus, Tom'a fıstık almaya gitmiş, hazır bardayken bir de uzo içiyor. Mary, Tom'un pasaportunun, parasının, karides alerjisi hakkında okul idaresine yazdığı mektubun ve uçaktan iner inmez anneannesine vereceği mektubun cebinde olup olmadığını en az altı kere sormuş oğluna. Ancak Tom her zamankiden daha dalgın; hep gi-

— 126 —

I

riş kapısına bakıyor, iki yana açılan kapılardan glenreri seyrediyor. Yüzünde öyle umutsuzca bir ifade var ki, Mary onun son bir hamleyle kaçmayı düşündüğünden bile kuşkuluyor.

«Anne?»

«Efendim, yavrum.»

«Buradalar, anne.»

«Kim?»

«Plomari'de kamp kuran o iki kişi. Otoparkta motosikletlerine oturmuşlar babamı gözetliyorlar.»

Bu gölgeleri artık tümüyle silip atmak isteyen Mary, «Yeter artık, yavrum,» diyor. «Yeter artık. Tamam mı?»

«Ama onların kim olduklarını buldum şimdi. Bu sabah aklıma geldi. Babamın arkadaşı Korfu'da kendisini arabaya binmesi için kandırmaya çalışıyordu, onlar da arabayı sürüyorlardı.»

Mary bu ıstırap verici anı en az on kere yaşamış olduğu halde, «Kal-Gitme-Lanet eğitimin umurumda bile değil- benimle kal!» diye bağırarak istiyor. Ama oğlunu kapıdan geçiriyor aptal gibi ve gözyaşlarını arabaya, kendisine her zaman olduğu gibi çok iyi davranan Magnus'a saklıyor. Şimdi de ertesi sabah işte, Tom okuluna varmak üzere. Mary de gökyüzü acımasızca ağarırken Kyria Katina'nın çürüyen pançurlarından oluşan hapisane parmaklıklarına bakıyor ve Magnus sabah duşunu yaparken taşlara dökülen suyun sesini ve yatağın altındaki su borularının takırtılarını duymamaya çalışıyor.

«Hey kız, uyandın mı bakalım?»

Mary daha çok gömülüyor yatağa. Onbeş yıldır bir kere bile kız demedi bana. Dişiliğini birden farketmiş gibi kız oldu şimdi. Mary'yi kocasından yalnızca ince bir tahta parçası ayırıyor, yataktan cesaret edip de başını uzattığı takdirde tahtalar arasından or. un bir yabancıya ait çıplak vücudunu görecek. Pym karısından cevap alamayınca Gilbert ile Sullivan'dan bildiği tek parçayı söylemeye başlıyor. Bir yandan da suları şapırdatıyor. Şarkının bildiği kadarını söyledikten sonra, «Nasıldım?» diye sesleniyor.

Mary'nin başka bir yaşamında belirli bir müzik ünü var. Plush'tayken madrigal okuyan bir grubun başındaydı. Merkez'

— 127 —

de çalışırken «Şirket» korosunda solo okurdu. İlk karısı Belinda'yı örtülü bir biçimde eleştirerek, sana kimse plak çalmamış, derdi kocasına.

Soluğunu toparlayarak, «Caruso'dan iyisin,» diye bağırıyor.

Aralarında bir konuşma geçtiğine göre Magnus yıkanmaya devam edebilir.

«Çok iyi gitti, Mabs. Tam yedi sayfa ölümsüz bir düzyazı örneği.»

«Çok iyi.»

Magnus traş olmaya başlamıştı. Sıcak suyu plastik leğene boşalttığını duyuyor. Contour marka jilet, diye düşünüyor. Tanrı cezasını versin, lanet Contour jiletini unuttum. Havaalanına giderken de, dönerken de bir şeyler unuttuğunun farkındaydı, bugünlerde küçük şeylerin büyüklerinden hiç farkı kalmadı artık. Şimdi öğleye peynir alacağım. Şimdi peynirin yanına ekmek alacağım. Gözlerini kapatıp derin bir soluk alıyor.

«Uyuyabildin mi?» diye soruyor.

«Ölü gibi. Farketmedin mi?»

Evet, farkettim. Sabahın ikisinde odadan gizlice sıvışıp aşağı çalışma odana gittiğini duydum. İskemlenin gacırtısını, yazmaya başladığında keçe uçlu kaleminin hisirtisini duydum. Kime yazıyordun? Hangi sesinle?

Traş sesleri radyo gürültüsü arasında kayboluyor. BBC'den Dünya Haberleri'ni dinlemek için radyosunu açmış. Gece olsun, gündüz olsun Magnus saati dakikasına kadar bilir. Saatine bakıyorsa bu ancak kafasındaki saatin doğruluğunu onaylamak içindir. Mary kimsenin kontrol edemediği olayların sıralanmasını dinliyor. Beyrut'ta bir bomba patlamış. El Salvador'da bir kasaba yerle bir olmuş. Sterlin düşmüş. Ruslar bir sonraki olimpiyatlara ya katılıyorlar ya da katılmıyorlar. Magnus bahse girmeyecek kadar akıllı bir kumarbaz gibi dinliyor haberleri. Magnus radyoyu yukarı getirirken ses de artıyor. Ayağındaki terlikler dışında çıplak Magnus. Mary'nin üzerine eğiliyor. Mary onun traş sabununun, yazarken içmeye başladığı Yunan sigaralarının kokusunu duyuyor.

«Hâlâ uykun mu var?»

«Biraz.»

— 128 —

«Fare ne âlemde?»

Mary bahçede bulduğu yarı parçalanmış bir fareyi iyileştirmeye çalışıyor. Fare Tom'un odasında hasır bir kutunun içinde. «Bakmadım,» diyor Mary.

Magnus karısını kulağının ardından öpüyor, kendisini kabul etmesi için göğsünü okşayarak bir işaret veriyor, ama Mary, «Sonra,» diye mırıldanarak yatakta dönüyor. Magnus'un terliklerini şapırdatarak dolaba doğru yürüdüğünü, eski dolabın kapağının bir an direndikten sonra ansızın açılmasını duyuyor. Kısa pantolonunu seçerse yürüyüşe çıkacak. Blucinini alırsa kasabaya içmeye gidecek. Albay, adım Parkie Parker, Yunanlı oğlan. Liverpool'lu emekli sevici öğretmenler Elsie ile Ethel. Jock bilmem kim. Magnus bir gömlek çekip giyiyor. Şortunun fermuarını çektiğini duyuyor.

«Nereye gidiyorsun?» diye soruyor.

«Yürüyüşe çıkacağım.»

«Beni bekle. Ben de seninle geleceğim. Yolda anlatırsın.»

Böyle birdenbire konuşan da kim... bu olgun, hemen k/> nuya giren kadın?

Magnus da onun kadar şaşırmış. «Neyi?» diye soruyor. «Seni böyle düşündüren her neyse onu, sevgilim. Hiç aldırmam ben. Her neyse bana da anlat da, ben de...» «Sen de ne?»

«İçimde biriktirmek zorunda kalmayayım.»

«Saçmalıyorsun. Her şey yolunda. Tom gitti diye ikimiz de biraz üzgünüz, hepsi bu.» Magnus gelip kendisini sanki yatalak hastaymış gibi yastığa yatırıyor. «Sen uyu da kendine gel. Ben de yürüyerek açılırım. Saat üçte falan tavernada buluşuruz.»

Yalnız Magnus Bayan Katina'nın sokak kapısını sessizce kapatabilir.

Mary birden güçlenmiş gibi. Magnus'un gitmesiyle baskı altından kurtulmuş. Soluk alıyor artık. Her şeyi planlamış olarak kuzeye bakan pencereye gidiyor. Bunları daha önce de yapmış, şimdi bu işlerde iyi olduğunu, hatta erkeklerden bile, iyi oldû-

— 129 —

F.: 9

ğunu hatırlıyor. Berlin'de Jack'ın yedek birine ihtiyacı olduğunda, Mary insanları gözetlemiş, kapıcılardan anahtarları almayı becermiş, korkudan ne yapacaklarını bilemeyen Joe'ları arabayla, güvenli evlere götürmüş. Bu oyunu tahmin ettiğimden de iyi biliyordum, diye düşünüyor. Jack benim soğukkanlılığımı ve dikkatimi överdi. Pencereden tepelere doğru döne döne çıkan yeni asfalt yolu görüyor. Kimi zaman o yoldan gider ama bugün gitmiyor. Pencereyi açıp sabah havasının keyfini çıkarıyormuş gibi dışarı eğiliyor. O cadı Katina keçilerini erkenden sağlamış, demek'ki pazara gitti bile. Mary kuru nehir yatağına şöylece bakıp taş köprünün gölgesinde aynı iki gencin Alman plakalı motosikletleri üzerine eğilmiş olduklarını görüyor.

Viyana'da evlerinin önünde .onları böyle görmüş olsaydı, hemen Magnus'a haber verir, hatta gerekirse elçiliğe bile telefon ederdi. «Melekler bugün epey alçaktan uçuyorlar,» derdi, Magnus da gerekeni yapardı; diplomatik devriyeleri harekete geçirir, adamların kimliklerini öğrenmek için kendi adamlarını gönderirdi.

Ancak şimdiki apayrı yaşantılarında, kuşkulu bile olsalar, meleklerden sez etmek yoktu sanki.

Çalışma odası zemin katta. Kapısını kilitlemiyor, ama aralarındaki sözsüz bir anlaşmayla Mary o çağırmadıkça odasına girmiyor. Kapının kolunu çevirip içeri giriyor. Pancurlar kapalı, ama üst camlardan çevresini görecek kadar ışık giriyor. Ayağını korkmadan bas, diyor kendi kendine, gördüğü eğitimi hatırlayarak. Gürültü yapmak zorunda kalırsan yap. Oda çok sade, Magnus'un sevdiği gibi. Bir masa, bir iskemle, yaratıcı anların arasında dinlenmek için bir yatak. Mary iskemleyi çekerken bir votka şişesi yuvarlanıyor. Masanın üstündeki kitaplara ve kâğıtlara dokunmuyor. Eski SimpHcissimus cildi her zaman olduğu gibi şeref köşesinde. Maskotu. Onun şeyi. Ciltlemesin© izin vermemesi Mary için sürekli bir hakaret kaynağı. Ama Magnus inatla, onu öyle seviyorum, diyor. Bana öyle verilmişti. Hiç kuşkusuz bir kadın tarafından verilmişti. İlk sayfasında, «Benim asla düşmanım olmayacak Sir Magnus'a» yazıyor. Canı cehenneme kadının. Şatafatlı takma adların da... Brotherhood yine sözünü kesiyor.

«O kitap nerede şimdi?»

— 130 —

Mary güçlükle ve biraz da kızarak o ana dönüyor.

Brotherhood ısrarlı ama. «Aşağıda masasında değil. Salonda da ortalıkta görmedim. Yatak odasında ya da Tom'un odasında da değil. Nerede, söyle.»

«Söyledim ya. Hep yanında taşır.»

«Söylememiştin, ama teşekkür ederim.»

Mary ter ve toz izi 'bırakmamak için pamuklu eldiven giymiş. Magnus bir numara yapmış olmalı çünkü. Bu tür şeyleri içgüdüsel olarak yapar. Eski evrak çantası açık bir halde yerde, ama Mary ona da dokunmuyor. Kitapları rastgele atılmış, kâğıtların üstüne. Birinin adını okuyor. Almanca, hiç duymadığı bir yazardan Özgüfuk ve Vicdan. Onun yanında Madox Ford'un İyi Asker'i; Magnus'un son günlerde elinden düşürmediği bir kitap. İncil'i olmuş neredeyse. Bunun yanında eski bir fotoğraf albümü. Mary hiç görmediği bu albümün kapağını hafifçe kaldırıp, yerinden oynatmadan bir iki sayfa çeviriyor. Sekiz yaşında futbol giysileri içinde Magnus. Karlı bir manzarada beş yaşında Magnus kayağının başında. Magnus, Belinda ile balayında, ikisi d© oniki yaşından fazla göstermiyorlar. Mary bu fotoğrafları daha önce hiç görmemiş. Albümün kapağını kapatıp masanın üstündeki düzene bakıyor bir daha. Koeasmin mesleğinin izlerini görüyor. Kâğıtlar üstünde rastgele atılmış görünen üç kitap tam ortada ucuca birleşmişler. Mary mutfaktan masa örtüsünü alıp masanın yanına yere yayıyor, eldivenli eliyle masanın üstündeki her şeyin arasındaki mesafeyi ölçüyor. ' Sonra bir yaradan sargıları çıkarıyormuşcasına ağır ağır hepsini kaldırıp aynı düzenle örtünün üstüne yerleştiriyor. Kâğıtları rahatça inceleyebilir şimdi. Ama bu kadar tozu hesaba katmamıştı doğrusu. Yürürken bile toz kalkıyor yerden. Tozlar boğazını yakarken, mezar soyguncusuyum ben, diye düşünüyor. Elyazısıyla yazılmış bir tomar kâğıda bakıyor. En üstteki kâğıt silinme izleriyle kapkara. Hepsini olduğu gibi bırakıp kâğıt tomarını alıyor, yatağa gidip oturuyor. Plush'da küçüklüğünde buna Kim Oyunu derler ve her Noel'de oynarlardı. Büyüdüğü zaman eğitiminde ise buna Gözlem adını vermişler ve Dedham, Manningtree ve Bergholt gibi köylerin çevresinde oynamışlardı: bu hafta kim kapısını boyamış, kim güllerini budamış, kim yeni bir araba

— 131 —

almış, onsekiz numaranın kapısında kaç şişe süt vardı? Ancak nerede oynamış olurlarsa olsunlar Mary hep birinciydi. Müthiş bir göz belleği vardı, gördüğü bir şeyi bir daha unutmazdı.

Brotherhood'a, roman parçaları, ctedi, bir sürü başlangıç.

Kimi elyazısıyla, kimi daktiloda yazılmış, hepsinin üstünde bir sürü karalama olan bir düzine Birinci Bölüm.

Çoğunlukla Ben adında yetim bir oğlanın çocukluğunu anlatıyor.

Çiziktirmeler. Bir şey aşımak üzere uzanmış kol çizimleri. Bir kadının bacakarası.

Hepsi de hakaret dolu notlar: «duygusal palavra» - «ya yeniden yaz ya yırt at» - «çocukluktan erkekliğe geçişin lanetini kaçırmışsın» - «bir gün bir Wentworth hepimizi eline geçirecek.»

«Rastgele Bölümler» yazılı pembe bir dosya. Ben yetkililere teslim oluyor. Ben gerçek bir Gizli Servis olduğunu öğrenip tam zamanında ona katılıyor. «Son Sahneler» yazılı mavi bir dosya. Çoğu Poppy'ye, sevgili Poppy'ye yazılmış. Mary'nin çizim defterinden koparılmış bir yaprağa Magnus düşünce akımının diyagramını çizmiş, tıpkı. Tom'a okulda öğrettikleri gibi. Balon içinden bir söz: «Doğa boşluktan nefret ederse, boşluk Doğa hakkında ne düşünür?» Bir başka balon: «İkiyüzlülük birini başkası zararına memnun etmektir.» Bir diğeri: «Kozmopolit olmaktan korktuğumuz için yurtsever, yurtsever olmaktan korktuğumuz için kozmopolitiz.» •

Kapı vuruluyordu ama Brotherhood, Georgie'ye başını sallayarak önemsememesini işaret etti.

«Gerçek üslubu bu değildi,» dedi Mary. «Kesik kesikti. Bir süre akıp gidiyor, sonra kesiliyordu. Sanki devam etmek kendisini incitiyormuş gibi.»

Neyin kimi incittiği Brotherhood'un umurunda bile değildi.

«Devam,» dedi. «Devam et. Çabuk ol.»

«Benim, efendim,» diye Fergus kapıdan seslendi. «Acele bir mesaj var, efendim.»

«Bekle dedim,» diye emretti Brotherhood.

«Ben'in yaşam sistemleri çöküyor,» diye Mary devam etti. «Yaşamı boyunca kendisinin gerçek olmayan kopyalarını icat ediyor. Şimdi gerçek üzerine doğru geliyor ve o da kaçıyor.

— 132 —

Wentworth'u kapının eşiğinde duruyor.»

«Daha,» dedi Brotherhood önünde dikilerek. «'Beni Rıçk icat etti, Rick ölüyor. Rick ipin ucunu bırakınca ne olacak?」»

«Devam et.»

i «Aziz Luke'dan bir deyiş. Onun hayatında İncil'i açtığını görmemişim. 'Çok az şeye sadık olan pek çok şeye de sadık demektir.'»

«Ve?」

«'Çok az şeyde dürüst olmayan pek çok şeyde dürüst değil demektir.'» / «Daha?」

«Wentworth Rick'in İntikam Tanrısıydı, Poppy de benim. İkimiz de yaşamımızı onlara yaptıklarımızı düzeltmekle harcadık.'»

«Başka?」

«Şimdi herkes benim ardımda. 'Şirket' ardımda, Amerikalılar ardımda, sen .ardımdasm. Hatta zavallı Mary bile ardımda, oysa senin var olduğunu bilmiyor bile.'»

«Sen dediği kim? Bu şiirdeki sen kim oluyor?」

«Poppy. Kaderim. Sevgili Poppy, dostların en iyisi, çek şu lanet köpeklerini kapımın önünden.'»

«Poppy, yani gelincik çiçeği,» dedi Brotherhood. Mary'nin yanında çömelirken Georgie'nin mikrofonunu yana itti. «Sömi-••' ne bacasındaki çiçekler gibi. Ama tekil. Bir tek Poppy.» «Evet.»

«Wentworth da yer adt. Surrey'deki Güneşli Wentworth.» : «Evet.»

«O adda bir kadın ya da erkek tanıyor musun?」 «Hayır.»

«Ya Poppy adında?」 ' , «Hayır.» i «Devam et.»

' «Bir de Sekizinci Bölüm vardı,» dedi Mary. «Tek başına. İkinciden Yedinciye kadar olan bölümler yoktu.

Ama bu Sekizinci Bölüm elyazısıyla yazılmıştı ve hiç silinme yoktu. Ben'in bütün verdiği sözlerle isyan ettiği bir günü anlatıyordu. Bütün diğer Birinci Bölümlerde 'Ben' ve 'O' kahramanken, bu bölümde birinci

— 1QO —

! ™~ I OO

şahıs olmuştu. 'Alacaklılar kapıya dayanmışlar, başlarında da Wentworth, ama Ben'in umurunda bile değil. Başımı eğiyorum, omuzlarımı kaldırıyorum, üzerlerine yürüyorum. Sille tokat giriyorum, tekmeliyorum, ama onlar yüzümü darmadağın ediyorlar. Yüzüm yok olmuşsa bile otuzbeş yıl önce Jack'a, Rick'e ve bütün annelerimle babalarımın gözlerimin önünde tabağımdan hayatımı çaldıkları için yapmam gerekeni yapıyorum. Poppy, Jack, hepiniz beni ittiniz bir yaşamboyu-bir yaşamboyu-bir ya-şamboyu...»

Mary susmuştu. Kapı açıldı, Fergus yuvarlanır gibi içeri girdi. Bu disiplinsizliği yüzünden cezalandırılacağı kuşkusuzdu. Nigel ifadesiz bir yüzle bakıyordu adama. Gecrgie gözlerini yuvarlıyor, sessizce gitmesini söylüyordu. Ancak Fergus içerde kalmaya kararlıydı.

Brotherhood, Mary'nin kulağına, «Bir yaşamboyu ne, Tanrı aşkına?」 diye bağıırıyordu.

Mary fısıldıyordu. Mary haykırıyordu. Ağzının içinde kelimeyle boğuşuyor, onu evirip çeviriyor, bastırıyor ama ağzından iek ses çıkmıyordu. Brotherhood onu önce hafifçe, sonra sertçe sarstı.

«İhanet,» dedi Mary. «'Biz sadık olmak için ihanet ederiz. İhanet gerçeğin yeterli olmadığıнын hayal edildiği zaman olur.' Bunu yazmıştı. Umut ve avunma olarak ihanet. Daha iyi bir ülke yaratmak için ihanet. Sevgi olarak ihanet. Yaşanmamış yaşamlarımıza bir haraç olarak ihanet. Bir kaçış olarak ihanet. Yapıcı bir eylem .olarak. İdeallerin beyanı olarak. Tapınma. Ruhun bir serüveni. Yolculuk olarak: evimizi hiç terkeîmezsek yeni yerleri nasıl keşfederiz? 'Sen benim vaad edilmiş ülkemdin, Poppy. Yalanlarıma bir neden sağladın sen.'»

Mary tam oraya kadar gelmişken, tam Poppy ile vaad edilmiş ülkeyi okurken, dönüp bakınca Magnus'u çalışma odasının cıcık kapısı önünde gördüğünü anlattı. Elinde iri mavi bir zarfla bir telgraf vardı ve okuduğu okullardan birinin mümessili gibi gülümsüyordu.

«İçinde bir başkası vardı,» dedi Mary, sözlerine kendisi de şaşarak. «O değildi karşımdaki.»

— 134 —

«Ne demek istiyorsun? Kapının önünde duran Magnus'tu dedin ya. Ne demek istiyorsun?」

Mary de bilmiyordu ne demek istediğini. «Çok gençken kendisine yapılmış elan bir şeydi bu. Birinin kapı önlerinde durup kendisini gözetlemesi. Şimdi de o aynı şeyi yapıyordu. Bu anı tanıdığını gözlerinde okuyordum.»

«Ne dedi?」 diye Nige! yardım edercesine atıldı.

Mary'nin Magnus için bir sesi vardı ya da özel bir yüz ifadesiydi bu. Bos ama nüfuz edilemez. Bıkmazcasına saygılı. «Selam, eski dost. Büyük romanı okuyoruz demek? Korkarım pek Jane Austen değil, ama tam olarak yazdığımda bazı bölümleri okunabilir sanırım.»

Scfra örtüsü yere seriliydi, kitapları ve kâğıtlarının yarısı örtünün üzerindeydi. Ama telgrafı karısına doğru sallarken yüzünde bir zafer ve rahatlama gülümsemesi vardı. Mary kocasının elinden telgrafı alıp okumak için pencerenin yanına gitti. Ya da Magnus'un dikkatini masadan başka yere çekmek için.

«Telgraf senden geliyordu, Jack. Victor adıyla imzalamıştın. Pembroke eliyle Pym'e. Hemen dön, diye yazmıştın. Her şey bağışlandı. Komite Pazartesi sabah onda Viyana'da toplanıyor. Victor.»

Brotherhood acele etmeden Fergus'a döndü.

«Sen ne istiyorsun?»

«Elçilikteki İstasyon memurundan acele mesaj getdi, efendim. Şifreyle telefonda bildirdi. Şifreyi az önce gözdüm. Yakıta-cak belgeler kutusu kasadan alınmış.»

Nigel'in elektrikli havayı dağıtmak için garip bir hareketi vardı. Sevgili ellerini, uçları göğü gösterecek biçimde havaya kaldırıp tırnaklarını kurutmuş gibi salladı. Ama hâlâ Mary'nin yanında diz çökmüş duran Brotherhood hareketsiz kalmış gibiydi. Ağır ağır doğruldu, dilinin ucunda kötü bir lezzet varmış gibi ağır ağır eliyle ağzını sildi.

«Ne zamandan beri?»

«Bilinmiyor, efendim. İmza karşılığında alınmamış. Bir saattir arıyorlarmış. Hiçbir yerde bulamamışlar. Bildikleri bu kadar. , Kutuyla birlikte bir de diplomatik kurye kartı varmış, o da kaybolmuş.»

— 135 —

Mary havayı pek anlayamamıştı. Uyum bozuldu, diye düşündü. Kapıdaki kim? Magnus mu, Fergus mu? Jack sağırlaş-mış. Hep salvo atışı yapan Jack'ın cephanesi bitmiş.

«Kapı görevlisi Bay Pym'in Perşembe sabahı havaalanına giderken ilk iş olarak elçiliğe uğradığını söylüyor, efendim. Kayıt defteriine yazmadığı için nöbetçi bunu bildirmemiş. Bir yukarı çıkıp inmiş, o kadar. Ama aşağı inerken elinde ağır kara bir torba varmış.»

«Nöbetçi onu sorguya çekmeyi düşünmemiş mi?»

«Bunu pek yapamazdı, değil mi, efendim. Yani babası ö!-müşken ve acelesi varken?»

«Başka bir kayıp var mı?»

«Hayır, efendim. Yalnızca yakma kutusu. Ve dediğim gibi kart.»

«Nereye gidiyorsun?» diye sordu Mary.

Nigel kalkmış yeleğinin eteklerini çekiştiriyor, Brotherhood da kendi uzun yolculuğu için ceketinin ceplerini dolduruyordu. Sarı sigaraları. Kalemle defteri. Eski Alman çakmağı.

Paniğe kapılmak üzere olan Mary, «Yakma kutusu nedir?» diye sordu.

Brotherhood sonunda onu hatırladı, yüzüne baktı.

«Bunu bilmezsin, değil mi? Bilemezsin elbette. Sen dokuzuncu sınıftın. Bunu öğrenecek kadar yükselmedin.»

Açıklamak bir işti ama eski günlerin hatırı için bunu da yaptı. «Yakma kutusu adından ne enliyorsan odur.

Küçük madeni bir kutu. Çelik astarlı diplomatik bir torba bu sözü edilen. İstedığın zaman bir düğmeye basarak içindekileri yakarsın. İstasyon şefi değerli evraklarını orada saklar.»

«İçinde ne var peki?»

Nige! ile Brotherhood bakiştılar. Fergus'un gözleri hâlâ faitaşı gibi açıktı.

Daha başka ve daha elle tutulmayan bir korku içini kaplarken Mary, «İçinde ne vardır?» diye sordu yine.

«Pek bir şey yoktur. Bölgedeki ajanlarımız. Bütün Çekoslovakyalılarımız. Birkaç Polonyalı. Bir iki Macar.

Viyana'dan yönettiğimiz herkes. Wentworth kimdir?»

«Bunu sormuştun. Bilmiyorum. Bir yer. Yakma kutusunda başka ne vardı?»

— 136 —

«Bir yer demek?»

Adamı kaybetmişti Mary. Jack. Gitmişti. Bir dost olarak, bir amir olarak, bir âşık olarak sonsuza dek gitmişti. Sam'm ölümünü bildirdiğinde babasının yüzü nasılsa öyleydi Jack'ın yüzü. İçindeki sevgi ve onunla birlikte inancı da gitmişti.

«Biliyordun sen,» dedi. Kapıya doğru yürüyordu, Mary'ye bakmamıştı bile. «Sen yıllardır biliyordun.»

Hepimiz biliyorduk, diye düşündü Mary. Ama bunu ono söyleyecek cesareti yoktu.

Ziyaret saatinin sona erdiğini bildiren bir zil çaimış gibi Nigel de gitmeye hazırlanıyordu. «Mary. Fergus ile Georgie'yi yanında bırakıyorum. Kendilerini nasıl tanıtacaklarına karar verip sana neler yapman gerektiğini söyleyecekler. Sürekli olarak da bana rapor verecekler. Bundan sonra> sen de bana rapor vereceksin.

Yalnızca bana. Anlıyor musun? Mesaj falan bırakmak istiyorsan ben Sekreteryâ Şefi Nigel'im, şifre adım da Mar-cia'dır. 'Şirkeî'te başka kimseyle konuşmayacaksın. Korkarım bu bir emirdir. Jack ile bile.» Özellikle Jack ile demek istiyordu.

«Yakma kutusunda başka ne vardı?» diye Mary sordu yine.

«Hiçbir şey. Sıradan şeyler. Kaygılanma.» Nigel kadının yanına geldi, Brotherhood'un gösterdiği yakınlıktan cesaret alarak elini omzuna dayadı. «Dinle. Bunun kulağa geldiği kadar kötü olması gerekmez. Doğal olarak önlem alıyoruz. En kötüsünün olduğunu kabul edip ona göre hazırlıklı olmalıyız. Ama Jack'ın bakış açısı kimi zaman biraz fazlaca Gotik'îr. Çok daha olağan açıklamalar genellikle gerçeğe daha yakın olur. Aramızda deneyimli olan yalnızca Jack değildir.»

Denizden gelen kara bir yağmur bulutu Pym'in İngiltere' sini tümüyle örtmüştü. Akşamın erken bir saatiydi, tüm yaşamı boyunca yazdığından daha uzun bir süredir yazıyordu ve şimdi bomboştu, korkular içindeydi. Bir sis düdüğü duyuldu... bir

— 137 —

kısa, iki uzun... bir fener ya da gemi, Sokak lambasının altında durup saatine, baktı. Yüzon dakika daha kaldı, elliüç yıl geçti. Orkestra yeri boş, top oynanan çimenlik ıslak. Mağaza vitrinlerinde hâlâ yaz güneşinden korunmak için asılmış sarı selofan perdeler var.

Kasaba dışına doğru gidiyordu. Tuhafiyeci Bland'dan plastik bir yağmurluk almıştı. «İyi akşamlar, Bay Canterbury. Size nasıl hizmet edebiliriz?» Yağmur başlığın çevresinde teneke bir dam gibi patırtılar çıkarıyordu. Yağmurluğun içinde Bayan Dubber için aldığı şeyleri taşıyordu: Bay Aitken'den jambon, sakın unutma ona beş numaradan kesmesini söyle, dikkat etmezsen kalın kalın kesiverir. Bay Crcsse'ye de geçen hafta aldığım domateslerin üçünün çürük çıktığını söyle. Yerine yenisini vermezse bir daha ondan alışveriş yapmayacağım. Pym kadının istediği kadar şiddetle değilse de, bütün söylediklerini harfiyen yerine getirmişti. Crosse de. Aitken de gizli yardımını alan kişilerdi ve yıllardır Bayan Dubber'e belli etmeden yarı fiyata fatura keserlerdi. Magnus seyahat acentesi Farways'den de altı gün sonra Gatwick'den başlayacak olan yaşlı turistler için italya turunun ayrıntılarını öğrenmişti. Bc-gnor'daki kuzeni Meianie'ye telefon ederim, diye düşündü. Melaine'nin parasını da ödemeyi teklif edersem Bayan Dubber itiraz edemez artık.

Yüzaltı dakika. Yalnızca dört dakika geçmiş. Kuzen Melanie ile Bayan Dubber unutulmuşlar bile. Kafasında tanınmayı bekleyen sayısız anılardan Pym yalnızca Washington'la balonu seçti. Konuşmak için bulduğumuz o çılgın yolların en çılgını da balonu. Sen konuşmak istiyordun, ben de seninle karşılaşmak istemiyordum.

Ama sen pes etmezdin, hiç de etmedin. Beni hoşnut etmek için Washington'un çatıları üstünde gümüş astarlı minyatür bir balon uçurdun. Tom'un kimi zaman süpermar-ketlerden bedava aldıklarından. Kentin iki ucuna doğru arabalarımızla giderken. Almanca olarak bana senden kaçmakla ne saçma bir şey yapmakta olduğumu söyledin. İkimizin eş telsizlerinde frekanslar karışıkça dinleyenler de çılgına dönmüştür.

Büyük bir malikânenin parsellenmiş bahçesine yapılmış yazlık evlerin ışıkları önünden geçerek tepe yoluna girdi. Kadının doktoruna telefon edip ona bir tatile çıkması gerektiğini söyle-

— 138 —

meşini sağlarım. Ya da rahibe söylerim, onu dinler. Aşağıda Eğlence Parkının ışıkları siste iri ateşböcekleri gibi panidiyor-du. Işıkların yanında Dondurma Salonunun mavi beyaz neonları seçiliyordu. Penny, diye düşündü. Resmim gazetede çıkmazsa ben! bir daha göremeyeceksin. Penny onun gizli sevgili ordu-sundandı, bu öylesine gizliydi ki, Penny bile buna üye olduğunu bilmezdi. Penny beş yıl önce kıyı yolunda portatif bir barakada balık ve patates satıyordu ve kendisini döven Billy adında bir meşin ceketliye âşıktı. Pym, Bill'in motosikletinin plaka numarasını «Şirketsin bilgisayarına verince gencin evli ve çocuk sahibi olduğu ortaya çıkmıştı. Pym elyazısını değiştirerek bir mektup yazıp bu bilgiyi bölgenin rahibine bildirmişti. Penny bir yıl sonra Eugenio adında neşeli bir italyan dondurmacıyla evlenmişti. Ama bu gece kocasıyla değildi. Pym her zamanki iki kadehini içmek için onun meyhanesine giderken kadının tanımadığı bir erkekle başbasa oturduğunu gördü. Rüzgâr yağmurluğunu şişirirken, sıradan biri, diye düşündü. Bir satıcı, vergi memuru. Bu günlerde Jack'ın dışında kim tek başına avlanır ki? Ve bu da Jack'tan en az otuz yıl uzak. Araba bana onu hatırlattı, diye düşündü. O uzun kuyruklar, o sıırım gibi anten. Kadın! dinlerken basını yana eğişi.

Paketlerini büfeye bırakırken', «Arayan oldu mu, Bayan D?» diye sordu.

Bayan Dubber mutfakta oturmuş bir Amerikan filmi seyredirken günlük tek içkisini yudumluyordu. Toby de kucağmdaydı.

«Hepsi de öyle kötüler ki, Bay Canterbury. İçlerinde bir gecelik bile olsa eve alacağımız tek kişi bile yok, öyle değil mi, Toby? Ne marka çay aldın bakayım? Ben Assam demiştim sana, haydi şimdi onu geri götür bakalım.»

«Assam bu,» dedi Pym kadına paketi göstermek için eğilerek. «Yeni ambalaj yapıp fiyatını da üç peni ucuzlatmışlar. Ben yokken arayan oldu mu?»

«Yalnızca havagazı memuru geldi saati okumak için.»

«Her zamanki mi? Yoksa yeni biri mi?»

«Yeni. Bugünlerde hepsi yeni zaten.» Pym kadının yanağına bir öpücük kondurup yeni şalını .omuzlarına sardı. Bayan Dubber, «Kendine şöyle esaslı bir votka hazırla, canım,» dedi.

— 139 —

Ama Pym çalışması gerektiğini söyleyerek daveti reddetti.

Odasmo çıkınca kâğıtlarını kontrol etti. Zimba makinesi çay fincanının kulpuna bitişik. Yakma kutusu masanın ayağının kenarında. Bayan Dubber, Mary değildi. Traş olurken Rick'i düşünmekte olduğunu farketti. Senin hayaletini gördüm, diye düşündü. Burada değil, Viyana'da. Seni canlı olarak Denver'de. Seattle'da, San Francisco'da, Washington'da gördüğüm gibi. Her mağaza vitrininde ve her sonbahar gölgesine bürünmüş kapı aralığında seni gördüm. Devetüyü palton vardı üzerinde, kaşlarını çatmadan dumanını içine çekmediğin puronu içiyordun. Beni izlerken mavi gözlerin boğulan bir insaninkiler gibi gölgeliydi, beni korkutmak için gözbebeklerin üst gözkapakları-nm altına kayıyordu. «Nereye gidiyorsun, evlât? O güzelim bacakların seni gecenin bu saatinde nereye götürüyor? Esaslı bir hanım var, değil mi? Seni dünyalara değişmeyen biri? Haydi haydi evlât, babana anlatabilirsin bunları. Haydi gel de bir kucaklayayım seni.» Londra'da ölüm döşeğinde yatıyordun ama ben sana gitmedim. Senin hakkında bir şey bilmiyorum, bir şey konuşmuyordum, senin için yas tutmam böyleydi benim. Topuğumun taşlara her değişinde, «Hayır yapmayacağım. Hayır, yapmayacağım,» diyordum. Onun için sen geldin bana. Viyana' ya gelip bir Wentworth yaptın bana. Döndüğüm her köşenin ar-dındaydın. Sevgi dolu bakışını bir sıcaklık gibi sırtımda hissetmeden asla kendime gelemezdim. İn sırtımdan, lanet olsun, diye fısıldardım. Sana nasıl bir ölüm diliyordum? Sırayla hepsini. Öl, diyordum sana. Herkesin gözü önünde kaldırımda öl. Bana hayran o-lmaktan vazgeç. Bana inanmaktan vazgeç. Para mı istiyordun? Ama istemiyordun artık. Hakların en büyüğünü iddia et mek için ondan da vazgeçmiştin. Magnus'u istiyordun. Benim yaşayan ruhumun senin ölmek üzere olan vücuduna girmesini ve sana borçlu olduğum hayatı vermesini istiyordun.

Üç dakika. Dakik olmaktan hoşlanırım. Pym yüzünü silip cebinden Grimmelshausen'in çok kullanılmış kahverengi ciltli Simpîicissimus'unu çıkardı. Kitabı masanın üstündeki kalemle not defterinin yanına yerleştirdi, odanın öteki ucuna gidip eski radyonun basma çöktü, istediği dalgayı bulana kadar düğmesini çevirdi.

—140—

Sesi hafifler. Bekle. Bir kadınla erkek Çek dilinde bir meyva kooperatifinin ekonomisinden söz ediyorlar. Konuşma sözün yarısında kesiliyor. Gong sesi akşam haberlerinin başladığını ilan ediyor. Pym sakın. Mesleki sakınlığı.

Ancak biraz da şaşkın, Burada bu dünyadan uzak bir sakinlik var. Gençlik ve sevgi dolu gülümsemesinde sanki bu dünyadan olmayan birine «Merhaba» dermiş gibi mistik bir hava var. Bu dünyadışı yabancidan başka, onu tanıyanlar içinde belki de yalnızca Bayan Dubber görebilmiş bu yüz ifadesini.

Birinci haber, en son silahsızlanma konuşmalarının kesilmesi üzerine Amerikan emperyalistlerine verip veristirme. Bir sayfanın çevrilmesi sesi, hazır olması için işaret. Benimle konuşacaksın. Müteşekkirim sana. Bu hareketi takdir ediyorum. İkinci haber. Spiker Brno'dan bir üniversite profesörünü sunuyor. İyi akşamlar profesör, bu akşam Çek Gizli Servisi nasıl bakalım? Profesör konuşuyor, çevirisi yapılacak bir bölüm. Bütün sinirler gergin, Birinci cümle: Konuşmalar çıkmaza girdi. Bunu geç. Bir başka haberde. Yaz bunu. Ağır ağır. Acele etme. İlk sayıyı beklerken sabır yine. Pfzen'H elibeş yaşında bir kaynakçı. Pym radyoyu kapattı, dimdik önüne bakarak masaya döndü. Grimmelshausen'in elibeşinci sayfasını açıp beşinci satırı buldu ve satırın ilk on harfini yeni bir sayfaya yazdı. Sonra bunları alfabadeki sıralarına göre sayıya çevirdi. Elde var hesabı yapmadan çıkar. Mantık arama, bildiğini yap sadece. Yine elde var demeden topla. Rakamları harfe çeviriyordu şimdi. Mantık arama. ALD... IRM... A... EWEB... Bir şey çıkmadı. Saat onda radyoyu yeniden aç. Gülümsüyordu. İstirabı sona ermiş bir aziz gibi gülümsüyordu. Gözleri yaşla dolmaya başlamıştı. Varsın dolsun. Sayfayı iki elinde, başının üstünde tutuyordu. Ağ-hyordu. Gülüyordu. Yazdığını okuyamıyordu sanki. ALDIRMA. E. WEBER SENİ HEP SEVER. POPPY.

Pym gözyaşlarını silerek, «Seni namussuz,» diye mırıldandı. «Ah, Poppy.»

«Bir şey mi var, Bay Canterbury?» diye sert bir sesle sordu Bayan Dubber.

— 141

«Teklif ettiğiniz o votkayı almaya geldim, Bayan D. Votka ve yanında bir şey.»

içkiyi karıştırıyordu bile.

«Daha yukarı çıkmalı ancak bir saat oldu, Bay Canterbury. Buna çalışma diyemeyiz, değil mi, Toby?»

Memleketin bu hale düşmesine şaşmamak gerek.»

Pym'in gülümsemesi yayıldı yüzünde. «Ne varmış memleketin halinde?»

«Futbol seyircileri yabancılara kötü örnek oluyorlar. Siz böyle bir şeye izin vermezsiniz, değil mi, Bay Canterbury?»

«Elbette vermezdim.»

Şişeden ılık portakal suyu! Musluktan kireçli su! Başka nerede bulabilirdi bunları? Pym bir saat kadar kadınla oturup Napoli'nin güzelliklerinden söz ettikten sonra memleketi kurtarma görevinin başına döndü.

* * *

Rick barışı nasıl sağladı bilemeyeceğim, Tom, ama her zamanki gibi bir gece içinde onu da başarmıştı, bir daha artık hiçbirimiz sıkıntı çekmeyecektik. Para artık bol, evet, baban başardı yine. Bu yeni refah hevesiyle

baba ,oğul taşra beylerine döndüler. Avrupa zaferi daha çok yeniyken, Pym kendisine Har-rods mağazasından hepsi de hesaba yazdırılarak uzun panto-ionlu siyah bir elbise, siyah kravat, sert beyaz yakalı bir gömlek aldı. Sefton Boyd'un anlattığı kulak memelerine geçirilen olta iğnelerine karşı da cesaretini topladı. Bu arada Rick de As-cot'da yirmi dönümlük bir malikâne edinmişti. Amiralinkiden kat-kat cırtlak bir dizi tüvit elbisesi, iki kızıl köpeği, köpekleri rahat gezdirmek için bir çift iki renkli ayakkabısı, resim çekirmek için bir çift Purdey tüfeği vardı. Holdeki duvar çıkıntısına da TP'nin bronz büstü kendisinin daha büyük büstünün yanına yerleştirilmişti. Evde çalışmak üzere bir sürü yersiz yurtsuz Po-lonyai işe alınmıştı. Yeni ve şık bir anne çimenler üzerinde topuklu ayakkabılarla dolaşüyor, uşaklara bağırıp çağırıyor, Pym'e üst sınıfların sağlık ve aksan anlayışları konusunda ipuçları veriyordu. Ortaya çıkan bir Bentley araba haftalar boyunca ne saklanmış, ne de değiştirilmişti. Bay Cudlove'un şimdi bir üni-

— 142 —

formasıyla küçük bir evi vardı. Ollie bahçede sardunya yetiştiriyor, The Mikado'yu bağıra bağıra söylüyor, sinirlerini yatıştırmak için mutfak boyuyordu. Hayvanlar ve aksi yüzlü bir inek çobanı çiftlik havasını bütünülemekteydi. Şimdi artık bildiğime göre, Rick kendini iflasa karşı kahramanca mücadelesi sonunda vergi mükellefi olarak taçlandırmıştı. Çimenler konusunda fikir vermesi için çağırılan bir Binbaşı Maxwell Cavendish'e gururla, «Azizim Maxie, bir insan emeklerinin meyvasını görmeye-cekse ne demeye savaştık yani?» diyordu. Renkli bir tek camlı gözlüğü olan binbaşı, «Çok doğru,» diyerek dudaklarını yaprak biçiminde büzerdi. Buna canı gönülden katılan Pym de binbaşının kadehini yeniden doldurdu. Hâlâ okula gönderilmeyi bekliyordu.

Rick'in maiyeti Londra'da Chester Sokağında sütunlu bir Alman konsolosluk binasına yerleşmişti. Binada eskidikçe değiştirilen sıra sıra Güzelim'ler vardı. Pym'in renklerini giymiş bir jokey onlara küçük kırbacını sallıyor, Rick'in hiç kazanmayan atlarının fotoğrafları, Rick T. Pym ve Oğlu İmparatorluğunun yıkılmamış şirketlerinin anısına yerleştirilmiş bir plaket Onur Duvarını süslüyordu. Şirketlerin adları bende yaşıyor olmalıydı ki, yıllarca verdiğim yeminli ifadelerle onlardan güçlülükle kurtulabilmişim ve bugün bile hâlâ çoğunun adını ezbere bilirim, Rick artık tek başına kazandığını kabul ettiği savaş zaferini kutlamak üzere adlandırmıştı şirketlerini: Alameyn Hastalık ve Sağlık Şirketi, Askeri ve Sürekli Emeklilik Fonu, Dunkirk Ortak Sigorta Şirketi, TP Eski Askerler ittifak Şirketi. Bunların hepsi büyük Rick T. Pym ve Oğlu holdinginin uydularıydı. Tom, bu işi bilen avukatlara sordum. Yüz sterlinlik bir sermaye bütün bu şirketleri kurmaya yeterliymiş. Sonra kitaplarımız vardı. Düşün hele! Haksız Fiiller üzerine Winfield'in, Sigorta üzerine MacGü-livray'in. İpotek üzerine Snell'in, hatta Roma üzerine bilmem kimin eserleri. Chester Sokağının ardında Mayfair'in sakince köşelerine sokuşturulmuş güvenli evler gibi kulüpler vardı. The Albany, The Burlington, Regency. Royalty... bunların adları içeride bizi bekleyen zevkler yanında hiç kalırdı. Bugün böyle yerler var mıdır? Hiç kuşkusuz «Şirketsin masraf hesabına yazılacak yerler yoktur, Jack. Olsa bile bunlar kendilerini ciddi-

— 143 —

yete değil, zevküsefaya adanmış bir dünyadadırlar. Yasadışı eğ-ience salonunda yasadışı bahisier oynatmazlar artık. Günün birinde pek çek kalp yakacağımı söyleyen uzun elbiseli yasadışı anneler yoktur oralarda. Ya da bizi bir saat sonra tiyatrodaki gözlerimiz yaşarmıcaya kadar güldürecek plan sevgili Çılgın Ce-te'miz kadar capcanlı olamazlar. Ya da boyu kendilerine yüksek gelen, köşesi yüz şililik kumar masasının çevresinde dolanan ve Magnus neden hâlâ .okulda değilsin, diyen jokeyler de yoktur. Ne de dışarda üniformasıyla Bentley'de Dos Kapital'i okuyarak bizi talihsiz bir beyefendi ya da kutsal dokunuşa ihtiyaç duyan bir hanımefendiyle önemli randevumuza götürmek için bekleyen Bay Cudlove.

Kulüplerin ötesinde meyhaneler vardır: Maidenhead'de Beadles, Bray'de Sugar Island, şurada Clock, burada Goat, başka bir yerde Bell, hepsi de gümüş parmaklıkları, gümüş piyanistleri ve barlarda gümüş kadınlarıyla. Bunlardan birinde Bay Muspole hakaret etmekte olduğu bir garson tarafından «lanet karaborsacı» diye nitelenmiş ve Pym aralarında çıkmak üzere olan kavgayı komik bir şey söyleyerek önleyebilmişti. Söylediğinin ne .olduğunu bilmiyorum, ama Bay Muspole bir zamanlar bana yarışlara giderken götürdüğü bakır mustayı göstermişti ve o gece de bunun yanında olduğunu biliyordum. Garsonun adının Billy Craft olduğunu ve beni Slough'un ötesindeki evine götürüp aklıktan bir deri bir kemik kalmış karısı ve çocuklarıyla tanıştığını da biliyorum. Pym orada neşeli bir gece geçirmiş ve sert bir divanda ailenin yünlü giysilerinin altında uyumuştur. Onbeş yıl sonra Merkez'de bir kaynak konferansı sırasında karşıma bu Billy Craft çıkmasını mı? İç Gözetleme bölümünün şefiydi. Elimi en az elli kere sıkarken gözlerini kırparak, «Onları beslemek yerine izlemeyi yeğledim, efendim,» demişti. «Babanıza saygısızlık etmek için söylemedim kuşkusuz, büyük bir adamdı o. Bay Muspole'un kötü davranışını unutturan yalnızca Pym'in şakası değilmiş meğerse; Rick adama bir kasa şampanyayla karısına bir düzine naylon çorap göndermiş arkadan.

Meyhanelerden sonra, eğer talihimiz varsa, Covent Gar-den'e bir sabah baskını yapılır ve ahırlara olan yüz millik yolumuzdan önce jambonlu yumurtalı bir kahvaltı edilirdi. Burada

— 144 —

jokeyler kahverengi keplerini, binici giysilerini giyerler, hiç yarış kazanmayan atlarını çam iğneleri serili buz tutmuş pistlerde koşturarak Pym'in hayalinde bize Britanya Savaşını yeniden kazandıran Şövalyeler oluverirlerdi.

Uyumak mı? Yalnız bir keresini hatırlıyorum. Rick'in Imperial Otelinin denize bakan bir dairesinde düzenlediği ya* sadışı bir kumar partisine gitmek üzere Torquay yolunda of-duğumuzu hatırlıyorum. Soluğu isinin ağırlığıyla kokan Rick'in açık yel diye arabayı ansızın ayışığının aydınlattığı bir mısır tarlasının ortasına sokuverdiğine bakılırsa. Bay Cudlove'un istifa ettiği günlerden birinde olmalıydık. Bentley'in üstünde yanyana uzanmışlardı baba oğul.

Pym, «İyi misin?» diye sormuştu. Yani işler yolunda mı, yoksa hapishaneye mi gidiyoruz, demek istiyordu. Rick, Pym'in elini sıktı ovucunun içinde. «Evlât sen yamm-dayken, Tanrı yıldızlarıyla üzerimizde ve Bentley altımızdayken dünyanın işleri en yolunda insanıyım ben.» Gerçekten de inanıyordu buna; en gurur duyacağı gün de, Pym'in Old Bailey* de Yüksek Adalet Divanı başkanı giysileriyle varlığını hiç kabu! etmediğimiz o günlerde Rick'e verilen cezalar gibi cezalar dağıttığı gün olacaktı.

«Baba,» dedi Pym. Sonra sustu. «Ne var, evlât? Babana her şeyi söyleyebilirsin.» «Şey... yani ilk dönemin yatılı ücretini ödeyemeyeceksen... hiç önemi yok bunun. Yatsız bir okula giderim. Ama bir yere gitmem gerek sanıyorum.»

«Bütün söyleyeceğin bu muydu?» ~ «Gerçekten önemi yok, baba.» «Yine mektuplarımı okuyorsun, değil mi?» «Elbetteki okumuyorum.»

«Hayatın boyunca herhangi bir şeyin eksikliğin» duydun mu?»

«Asla.»

«Gördün mü?» Rick oğlunu kucaklarken göz daha boynunu kıracaktı.

— 145 —

F.: 1Q

Defalarca, «Peki Syd, para nereden geldi?» diye sordum. «Sonra neden bitti birden?» Bugün bile bu tedavi edilemeyen dürüstlüğümler o yılların karmaşıklığının ciddi bir odağını bulma çabası içindeyim. Bu aradığım, Balzac'm dediği gibi, her servetin ardında yatan bir tek büyük cürüm olsa da. Ama Syd tarafsız bir tarihçi değildi. Parlak gözleri bulutlanıyor, içkisinden bir yudum alırken uzakların bir gülümsemesi kuşu andıran küçücük -suratını aydınlatıyor. Tâ içinde Rick'i hâlâ her birimizin Kaderin bize sunduğu bölümünü bilebildiğimiz büyük bir nehir olarak görüyor. «En büyüğümüz Dobbsie'ydi,» diyor. «Başkaları yoktu demek istemiyorum, Titch. İçlerinde bazıları tümüyle hayalci olan pek çok planımız vardı. Ama en büyüğü Dobbsie'ydi.»

Syd için her zaman bir en büyük olmalıdır. Kumarbazlar ve aktörler gibi bunun için yaşamıştır bütün hayatı boyunca, hâlâ da onun için yaşar. Ama ,o gece anlattığı Dobbsie hikâyesi, en karanlık yanları ele alınmamış olsa bile, bunlardan herhangi biri olabilir.

Meg bize birer içki daha doldurup şömineye bir odun daha atarken Syd. savaşın iniş çıkışları, Tanrının da yardımıyla elbette, Müttefiklerden yana döndüğünde, baban, hepimizin haklı olarak farkında olduğumuz o müthiş yeteneklerine uygun bir çıkış yolu bulmaya çalışıyordu bir süredir, dedi. 1945'te kıtlığın hep böyle devam edemeyeceği anlaşılmıştı. Açık konuşalım, Titch, bu artık tehlikeli bir iş olmaya başlamıştı. Barış tehlikesi altında piyasa bir gün içinde çikolata, naylon, kuru meyva ve-benzine boğulabilirdi. Rick'in ses tonlarının kulağımdan silemediğim bir melodi gibi ağızdan dökülen Syd, artık geçecek inşaattı, diyor. Baban da kafalı bir insan olarak, bütün yurtseverler gibi haklı olarak, buna el atmaya hevesliydi. Her zaman olduğu gibi işin en önemli yanı bir tutamak bulabilmektir, çünkü Rick bile tek kuruş sermayesi olmadan İngiliz emlak pazarında yer kapamazdı. Ve bu iş bir rastlantı sonucunda Bay Muspo-ie'un kızkardeşi Flora'nın aracılığıyla bir çözüme kavuştu... Flora'yı hatırlıyorsun tabii! Elbette hatırlıyorum. Flora esaslı bir kızdı, iri göğüsleri konusunda eliaçık davrandığından jokeylerle arası çok iyiydi. Ancak hatırladığım kadarıyla da, hükümette çalışan Dobbs adında bir beye pek sadıktı. Bir gece Ascot'da içi-

— 146 —

lirken -baban o sırada bir konferansa gitmişti, Titch- Flora söz arasında Dobbsie'nin mimar olduğunu ve bu önemli göreve getirildiğini çıtlattı. Rick'in maiyeti kibarca, ne işi bu, diye sordu. Flora duraksadı. Uzun sözcükler kullanmayı pek beceremezdi. Pek anlamadığı bir şeyi tekrarlayarak, tazminatların değerten-dJrifmesi, dedi. Ne tazminatı, şekerim? Milletın kulakları dikilmişti, tazminatın o güne kadar bir kimseye zarar verdiği görülmüş değildi. Bombardıman hasarı tazminatı, diyen Flora giderek artan bir kararsızlıkla gülümseyerek çevresine bakındı.

Syd, «Müthiş bir işti, Titch,» diye anlattı. «Dobbsie bisikletine atlayıp bombalanmış bir eve gidiyor, sonra da Whitehall'a telefon açıyor. 'Ben Dobbs, Perşembeye kadar yirmibin sterlin isterim, palavra da dinlemem.'

Hükümet de uysal bir hanımefendi gibi çıkarıp ödüyor parayı. Neden mi?» Syd parmağıyla dizimi dürtüklüyor; tıpatıp Rick'in hareketi bu. «Dobbsie tarafsız da ondan, Titch, sakın unutayım deme bunu.»

Dobbsie'yi de hayal meyal hatırlıyorum, iki kadeh şampanyayla sarhoş olan ezik, düzenbaz, ufaktefek biri. Ona iyi davranmam emredildiğini de hatırlıyorum. Zaten Pym kime iyi davranmazdı ki? «Evlât, Bay Dobbs senden bir şey istediğinde... örneğin, şu duvardaki tabloyu bile istese... hemen çıkarıp vereceksin. Anlaşıldı mı?»

Pym o günden sonra duvardaki kırmızı deniz üzerindeki gemilere başka bir gözle bakmıştı, ama Dobbsie hiç istememişti resmi.

Flora'nın bu büyük sırrı açıklanınca ticaret çarkları son hızla dönmeye başladı, diye Syd devam ediyor. Rick toplantısından çağırılıyor, Dobbs ile buluşturuluyor, bir ortak anlayış beliriyor. Her iki adam da Liberal ya da Mason, her ikisi de Arsenal takımını tutuyor, Joe Louis'e hayranlar, Noel Coward'm kadını olduğuna inanıyorlar, tüm ırktan insanların renk ve inançları ne olursa olsun hepimizi alacak kadar geniş olan Cennet kapılarında sığabilecekleri ortak hayalini paylaşıyorlar. Bu sonuncusu Rick'in klişe nutuklarından biri, kendisini ağlatması garanti. Dabbs maiyetin onur üyesi oluyor, birkaç gün sonra insanlık yararına çalışmayı seven ve işi savaş sonrası Ütopya'sı için inşaat alanları seçmek olan Fox adında sevilen bir meslektaşla

— 147 —

tanıştırılıyor. Böylece fesat halkaları genişliyor, birbirlerini bulup yayılıyor.

Bundan sonra kutsanma sırası Perce Loft'da. Midlands'da bir iş peşinde olan Perce bir servet üzerinde oturduğu halde can çekmekte olan Dostluk Derneği adlı bir şirketten söz edildiğini duyup incelemeler yapıyor. Derneğin başkanı Higgs -talihi bir cilvesi olarak bütün fesatçıların adları tek heceli- bir Baptist çıkıyor. Rick de Baptist oluyor hemen; yoksa bugünkü yerine varamazdı. Bir aile serveti denetim için Crabbe adında taşralı bir avukata bırakılmış, bu Crabbe de savaşın ilanıyla doğruca as- kere gidiyor ve serveti öylece bırakıyor. Baptist olan Higgs ise kendisine paravan olacak Crabbe olmadan hile falan yapamıyor. Rick, Crabbe'nin alayından terhisini sağlıyor, adamı Bentley' ine attığı gibi Chester Sokağına getirip Onur Duvarını, hukuk kitaplarını ve Güzelim'leri iyice incelemesine fırsat tanıdıktan sonra doğruca rahat rahat dinlenip konuşacağı Albany'ye götürüyor.

Crabbe içkisini alırken dirsek savuran, askeri dehasını göstermek için bıyıklarını oynatan ve birkaç kadehten sonra, ben bir zamanlar kurşun yağmuru altında canımı tehlikeye atarken siz siviller ne bok yiyordunuz, diyen geçimsiz bir adam çıkıveriyor. Goat meyhanesinde birkaç kadehten sonra Rick'in tam komutanı olmasını istediği ve uğrunda ölebileceği bir insan olduğunu söylüyor ama. Hatta Rick'e «Albay» diyerek büyük adamın yükselişinde ilginç bir dönemin başlangıç noktasını oluşturuyor. Rick bu rütbeyi öylesin© seviyor ki, bunu kendisine vermeyi kararlaştırıyor. Daha sonraki yaşamında Edinburg Dükü tarafından gizlice Sir unvanı verildiğine kendisi bile gerçekten inanıp bu sırrını açıkladığı insanlara takdim edilen bir dizi kartvizit de bastırıyor.

Ancak bu ek, sorumlulukların hiçbirisi Rick'in soluk kesici vaisini bir an bile durduramıyor. Ascot'taki eve bütün gece, hatta bütün hafta boyunca birbirinden güzel ve birbirinden enayi insanlar taşınıp duruyor. Rick budalalar ve atlar kadar şöhretliler koleksiyoncusu da olmuş artık. Deneme kriketçileri, jokeyler, futbolcular, gözde avukatlar, rüşvetçi parlamenterler, Bakanlıklardan pırl pırl müsteşarlar, Yunanlı armatörler, Londralı

— 148 —

kuaförler, sosyete listelerine geçmeyen mihraceler, sarhoş yargıçlar, artık varolmayan ülkelerin hanedan prensleri, göğüslerinde haçları sallanan süet ayakkabılı dinadamları, radyo komedyenleri, kadın şarkıcılar, aristokrat boşgezerler, savaş milyonerleri ve film yıldızları hep Rick'in büyük hayalinin neşeli kişileri olarak sahnemizden geçiyorlar. Hayatlarında dans etmemiş kaypak banka müdürleri ve inşaat şirketleri başkanları ceketlerini çıkarıp atıyorlar, bomboş hayatları olduğunu itiraf ediyorlar, güneşlerinin ve yağmurlarının vericisi olan Rick'e tapıyorlar. Karılarına bulunması olanaksız naylonlar, parfümler, benzin kuponları, sessiz sedasız kürtaajlar, kürk mantolar sağlanıyor. Ve bu kadınlar eğer talihliler arasındaysalar Rick'in kendisine de sahip oluyorlar. Herkese bir şey verilmeli çünkü, herkese yardım edilmeli, herkes kendisine hayran olmalı. Para birikimleri varsa Rick bunu iki katına çıkarmaya hazır. At yarışından hoşlanıyorlarsa Rick onlara bahis oynatıcılarından daha çok avantaj sağlama yollarını biliyor: parayı bana ver, ben gerekeni yaparım. Çocukları eğlendirilmek için Pym'in eline bırakılıyor, askerlik çağındakiler çok azız dostumuz bilmemkimin aracılığıyla askerden bağışık tutuluyorlar, kendilerine altın saatler. Kupa Finallerine biletler, kırmızı köpek yavruları veriliyor, eğer bir hastalıkları varsa en iyi doktorlar gönderiliyor. Öyle bir zaman gelmişti ki, büyümekte olan Pym bu liberalizm karşısında umutsuzluğa kapılmış, kıskançlık duymuştu. Arna artık bugün değil. Bugün bunu bir ajanı gözetme dışında bir şey olarak görmem artık.

Bunların arasında da kedi kadar sessiz ve sakin insanlar... Bay Muspole'un adamları... geniş omuzlu ceketleri, yuvarlak şapkalıyla... bunlar kendilerine danışman diyorlar, telefonu kulaklarına dayıyorlar, ama hep dinleyip hiç konuşmuyorlardı. Kimdi bunlar, orada ne işleri vardı, sonra nereye gitmişlerdi -bunu bugün ancak Rick'in hayaletiyle Şeytan bilir. Syd onlar hakkında konuşmayı kesinlikle reddediyor, ama ben zamanla bunların ne is yaptıklarını çıkarabildim. Rick'in ağıyatıcı-güldürü-cü oyununun cellâtları bunlar, kâh sahte

gölümsemelerle önünde eğiliyorlar, kâh sahnenin çevresinde Shakespeare'in nöbetçileri gibi dizilmiş, bağırsaklarını deşmek için bekliyorlar.

— 149 —

Ve bu insanlar arasında .artık birçoğunun boyuna erişmiş olmasına rağmen; ayaklan arasında dolaşmış gibi- geleceğin Yük sek Adal&t Divanı Başkanı Pym'i onların purolarının uçlarını keserken, kadehlerini doldururken görüyorum. Babasına lâıyk bir evlât olan Pym her çağrıya koşan küçük bir diplomat. «Hey Magnus, yeni okulunda neler yaptılar sana, başından aşağı gübre mi boşalttılar?» «Magnus, saçını kim kesti böyle?» «Hey Magnus, bize karısını hamile bırakan şoförün hikâyesini anlat-sana?» Ve Büyük Ascot'un yaşına göre en uysal hikayecisi olan Magnus denileni yapıyor, gülümsüyor, onların arasından kayıp geçiyor, dinlenmek için de geceleri küçük evlerinde' Ollie ile Bay Cudlove'un radikal politika derslerine katılıyor. Aşırıl-mış sandviçlerini yeyip kakaolarını içiyorlar. Babana karşı değiliz ama bütün insanlar kardeşler. Politik doktrinler bugün benim için o zaman Pym'e geldiği kadar anlamsız ise de, dünyanın kötülüklerini düzeltme konusundaki konuşmalarımızın basit insan-severliğini hâlâ hatırlıyorum şimdi. Gece yatmaya giderken birbirimize (unutma Titch babana karşı hiçbir sözümüz yok) bu kapitalist orospu çocukları için savaşı kazanan Joe Staiin'in barışını diliyoruz.

Hiçbir insan dinlenmeden en iyi performansını gösteremeyeceğinden tatiller de yeniden gündeme geliyor. Rick'in faturalarını ödeme yerine oteli satmalına teklifinin kabul edilmemesi üzerine St. Moritz haritadan silinmiş artık. Ancak Rick ile danışmanları şimdi Fransa'nın güneyini benimsemişler. Mavi Tren'le Monte Carlo'ya gidilirken pirinç ve kadife kaplı lokanta vagonunda yel boyunca ziyafetler veriliyor. Birinci sınıf bir Liberal olan makinist Froggie'ye bahşisi verildikten sonra elde yasadışı banknotlarla doğruca kumarhaneye koşuluyor. Pym salonda, Rick'in yanibaşında bir yıllık okul ücretinin birkaç saniye içinde kaybedilmesine tanık oluyor. Kimse bir şey öğrenmemiş hâlâ. Canı isterse bilmemkimin ordusundan Binbaşı de Wildman'la görüş alışverişinde bulunabilir. Binbaşı, Kral Faruk'un yaveri olduğunu ve kazanan sayıları bildirmek için Kahire ile doğrudan özel telefon hattı olduğunu söylüyor. Mısır'ın servetini dağıtabilmek için kralın emriyle falcıların bildirecekleri sayılara oynayacak. Akdeniz şafaklarında rıhtımda bütün gece açık olan

— 150 —

rehinciye gidiliyor, Rick'in altın saati, altın sigara tabakası, altın bastonu ve altın kol düğmeleri iflas tanrısına kurban ediliyor. Borçlar ödenmiş, yani senetler imzalanmış olarak, kapıcılar ve şefgarsonlara son kurulumuz bahşis diye dağıtıldıktan sonra Londra'ya dönüş ve Pym ile Oğlu imparatorluğunun giderek artan sıkıntılarını yeniden üstlenme...

Syd'in de kabul ettiği gibi hiçbir şey sabit değil, herhangi bir şeyin çoğu bile yetersiz. Hiçbir gelir masrafın altında kalacak kadar büyük olamaz; hiçbir masraf barajı tümüyle çökmekten alıkoyacak daha çok borç altına girmekten fazla olmaz. Hiç de dostça olmayan İnşaat Yasası ile inşaat isı geçici olarak devre-dışı kalmışsa, Binbaşı Maxwell Cavendish'in Rick'in kumarcı ruhuna yatkın esaslı bir planı var: İrlanda Yarışlarına katılan herkesi satın alıp birinci, ikinci ve üçüncülük ödülleri otomatik olarak kazanmak. Bay Muspole kötü insanlar arasına düşmüş ve gazetesini acele satmak zorunda olan bir gazete sahibini tanıyor. Rick kendini oldum olası insan düşüncesine biçim veren biri olarak görmüş. Perce Loft, Fulham'da bin konut satın almak istiyor; Rick başkanı İnanc sahibi olan bir inşaat şirketi biliyor. Bay Cudlove ile Ollie gelecekteki Britanya Festivalinde eşek turu imtiyazını almış genç bir modacıyla yakın ilişkiler. Rick İngiliz çocuklarına şans tanımaktan çok ne isteyebilir? Evlât, bunu herkesten çok onlar hak etmişlerdir. Morrie Washing-ıon'un yeğeni hem karada, hem denizde giden bir otomobil çizimini tamamlamış. Kış Futbol Turnuvasını tamamlamak üzere yazlık bir Kriket Turnuvası düzenleme hayal ediliyor. Perce Loft' un yeni bir planı var: Yeni kurulan Ulusal Sağlık Sigortası nedeniyle giderek artan peruka pazarına insan saç ı sağlamak için bir İrlanda köyüyle anlaşma. Otomatik portakal soyucular, suyun altında bile yazan kalemler, geçici olarak durmuş savaşıardan artakalan kullanılmış mermi kovanları... Her proje büyük düşünürün ilgisini çekiyor, uzmanları ve yapımcıları toplanıyor, Chester Sokağındaki evin Pym ve Oğlu Onur Plakasına bir satır daha ekleniyor.

Peki yolunda gitmeyen neydi? diye soruyorum Syd'e, kaçınılmaz sona doğru- bakarak. Syd, bu kere büyük adamın adımlarını engelleyen kaderin nasıl bir cilvesi oldu? Sorum beklen-

— 151 —

medik bir öfkeye neden oluyor. Syd kadehini bırakıyor.

«Bütün suç Dobbsie'deydi. Flora artık adama yetmez olmuştu. Hepsini birden istiyordu. O kadar ki, kadın sonunda keçileri kaçırmıştı, değil mi, Meg?»

İnsan zayıflıklarının sert bir izleyicisi olan Meg, «Dobb-sie aşırıya kaçmıştı,» dedi.

Sonradan anlaşıldığına göre, zavallı Dobbs bombardıman sona erdikten bir yıl sonro kurulmuş bir mahalleye tazminat olarak yüzbin sterlin ödeyecek kadar şaşkına dönmüş bir durumdaydı.

Ahlâki bir öfkeyle köpüren Syd, «Dobbsie herkesin işini berbat etti,» dedi. «Dobbsie bencildi, Titch. Bencilin ta kendisi.»

Bu şerefli ama kısa dönemin son bir notu daha var. Rick* in 1947 Ekiminde kafasını sattığı kayıtlara geçmiş. Bunu cenaze yakma yerinin merdivenlerinde cenazeye katılan tanımadığım insanların kim olduklarını keşfetmeye çalışırken öğrendim. Bir okul hastanesinin temsilcisi olduğunu iddia eden bir genç soğuk soluğa gelip töreni durdurmamı söyledi. Elinde bir kâğıt sallıyordu. «Elli sterlin nakit karşılığında ben, Chester Sokağından Richard T. Pym, ölümümde basımın tıp biliminin geliştirilmesi amacıyla kullanılmasına rıza gösterdiğimi bildiririm.» Hafif bir yağmur çiseliyordu. Kapı aralığına sığınarak yüz sterlinlik bir çek yazıp gence başka bir baş satınalmamı söyledim. Herif üçkâğıtçı is© kendisine bu girişimi için ilk hayran olacak insan Rick olurdu, diye düşündüm.

Bütün bu gürültü arasında Wentworth adı, yalnızca üyeliğe kabui edilmişierce bilinen bir şifre gibi Pym'in kulağında çınlayıp duruyor. Dışarda olan Pym, listede olmayan, kabul için çabalayan Pym bunun anlamını öğrenmek için çırpınmakta. Mer-kez'deki kıdemliler arasında gidip gelen sözcüğü yeni eleman Pym duydukça bilmiş gibi mi davransın, yoksa duymazlıktan mı gelsin bilemiyor. «Wentworth'dan duyduk.» «Çok Gizli ve Wentworth.» «Wentworth izni var mı?» Bu ad Pym'e kendisine tanınmayan bir bilgeliğin alaycı simgesi olmuştu, istenmezi iş ini n bir ka nıtı sanki. Bir akşam Perce Loft'un, «Herif bize Wentworth yapı-

— 152 —

yor,» diye homurdandığını duydu. Başka bir gün Syd, «O Wentworth karısı tam bir kaplan,» dedi. «Aptal kocasından bin beter.» Adı her duyduğunda Pym araştırmalarını yeniden başlatıyordu. An çak RJek'in n© ceplerinden, ne masasının çekmecelerinden ya da domuz derisi adres defterinden, ne de Rick'in anahtarlığından alınan anahtarla haftada bir açtığı evrak çantasından bir şey elde edebiliyordu. Gezici bir ikon gibi Rick'in göçebe İnancının merkezini belirleyen yeşil dosya dolabı ise, hiçbir anahtarla açılmıyor, ne kadar kurcalansa da sırlarını vermeye razı edilemiyordu.

Ve sonunda okul. Çek gönderilmiş ve tahsil edilmişti. Tren ağır ağır hareket etti. Pencereden Bay Cudlove ve başkalarının anneleri yüzlerini mendillerin© gömüp gözden kayboldular. Pym' in kompartımanında kendisinden iri çocuklar sızlanıyorlar, yeni gri ceketlerinin kollarını kemiriyorlardı. Ancak Pym o ana ka-, dar olan hayatına basını son bir kere çevirip baktıktan sonra, sonbahar sisleri arasında kıvrıla kıvrıla uzanan demirden görev yoluna dikti bakışlarını, iste geliyorum, diye düşündü. İhtiyacın olan kişi benim, onun için al beni. Tren istasyona varmıştı. Okul sonsuz bir alacakaranlığın ortaçağ zindanıydı. Ancak Aziz Pym arkadaşlarının bavullarıyla sandıklarını indirmeye, döne döne yükselen taş merdivenlerden çıkarmaya, yataklarını, dolaplarını, elbise askılarını bulmaya ve en kötülerini kendisine seçmeye hazırды. Tanışma görüşmesi için bina amirinin yanına gitme sırası kendine geldiğinde Pym sevincini saklamadı. Bay Willow tüvit ceketli, kriket takımı kravatlı, iriyarı çirkin bir adamdı. Ascot'tan sonra adamın odasının Hristiyanca sadeliği Pym'i bir anda dürüstlük güvencesiyle doldurdu.

Bay Willow paketi iri kulağına yaklaştırıp sallayarak, «Bu ne?» diye sordu.

«Bayan Willow için, efendim. Parfüm. Monte'den. Fransızların yaptıklarının en iyisi .olduğunu söylüyorlar.» Binbaşı Maxwell CavefKlish'in sözüydü bu.

Bay Willow'un çok geniş bir sırtı vardı, Pym bir anda yalnızca sırtını gördü adamın. Willow eğildi, bir açılıp kapanma sesi

— 153 —

duyuldu, paket koca masanın içinde kayboldu. Elinde iki metrelik bir borda kancası olsaydı Pym'in armağanına daha büyük bir tiksintiyle yaklaşamazdı.

Şeften Boyd, «Willow'a karşı dikkatli ol,» diye uyardı Pym'i. «İyileşmek için haftasonunda zaman bulabilesin diye insanı Cumaları döver.»

Ancak Pym yine de çalıştı çabaladı, her şeye gönüllü oldu, kendisini çağıran her zile koştu durdu. Dönemler boyu. Yaşam boyu. Kahvaltıdan önce koştu, koşmadan önce dua etti, duadan önce duş yaptı, duştan önce kakasını yaptı. Spor alanının çamurlarına yattı, öğrenim denen şeyin ardından ıslak taşlarda süründü, b,oks ringinde nakavt oldu. Yine de hep gü-lümsüyordu, soyunma odasına doğru topallayarak gidişini gör-seydin ona bayılırdın, Jack. Atların ve çocukların terbiyeye ihtiyaçları olduğunu, beni de adam edenin özel okul olduğunu söyledin.

Ama hiç de öyle sanmıyorum ben. Bence beni az daha öldürüyordu. Ama Pym öyle düşünmüyordu; Pym hepsinin, kusursuz .olduğunu düşünüyor ve daha fazlası için hep öne çıkıyordu. Şimdi düşününce, haftanın her akşammdaymış gibi gelen gelişigüzel bir adalet anlayışının sert yasalarına göre iki eliyle musluklara tutunup başını pis lavaboya yaslaması ve Bay Willow ya da temsilcilerinin darbeler arasında saymalarına kadar işlediğini bilmediği suçlardan arınması durumunda da böyleydi bu. Ancak sonunda yataktan enin titrek karanlığında yatıp ergenlik özlemlerinin gacırtılarını ve öksürüklerini dinlerken, yine de kendisinin bir prens olduğunu ve İsa gibi babasının kutsallığının cezasını çektiğine inandırırды kendini. İçtenliği, insana o-lan inancı azalmadan artmaya devam ederdi.

Pym kimi öğleden sonraları bahçıvan Noakes'le adamın sıra fabrikası yanındaki küçük evinde oturup pasta ve peksimet yer, Ascot'taki gölenlere katılmış büyük sporcuların uydurma hikayeleriyle yaşlı atletin gözlerini

yaşattırdı. Hepsi de uydurmaydı, ama hepsi de kendisi için gerçektir. Yaşlı Noakes kulaklarına inanamayarak, «Don olamaz!» derdi. «Büyük Don Bradman mutfak masasının üstünde dans etti, ha!» Pym, «Ve dans ederken de 'Beş Yaşında bir Çocuktum'u söyledi,» derdi. Noakes bu özel bil-

—154—

gilerin sevinciyle kendisinden geçmişken onu öylece bırakıp tepeden yukarı, yardımcı resim öğretmeni Bay Glover'e giderdi. Adamın paletleri yıkamasına, büyük salondaki mermer melek heykelinin mahrem yerlerini günlük boyalarından temizlemesine yardım ederdi. Bay Glover, Ncakes'un tam karşıtıydı. Pym ol-nıasa iki adamın bağdaştırılması olanaksızdı. Bay Glover okul sporunun Hitler'inkiden beter bir zorbalık olduğu düşüncesin-deya'i. Futbol ayakkabılarını nehre atmalarını ve oyun alanlarını sürüp ekmelerini isterdim. Bir değişiklik olarak Sanat ve Güzellikle uğraşırlardı belki o zaman. Pym de bu düşüncüyü paylaşır, babasının sanat okulunu iki katma çıkaracak, belki de milyonlara varan bir yardımda bulunacağını ama bunu bir sır olarak saklamalarını söylerdi.

Şeften Boyd, «Yerinde olsam baban hakkında pek konuşmazdım, burada üçkâğıtçıları hiç sevmezler,» dedi. «Boşanmış anaları da sevmezler,» dedi Pym bir kere olsun karşı çıkarak. Ancak esil stratejisi sakinleştirme, uzlaştırma ve bütün ipleri kendi eîinde tutmaktı.

Başka bir zaferi de yeni vatanının günahlarıyla ezilmiş görünen Alman öğretmen Bellog'du. Pym onu aşırı çalışmasıyla kuşatmıştı, adama Thomas Goode mağazasından Rick'in hesabına pahalı bir Alman bira masrapası almış, bütün masrafları kendisinden olmak üzere Monte'ye davet etmişti. Neyse ki, adam bu daveti reddetmişti. Pym hepsini olduğu gibi seviyordu Bel-log'u. O Alman ruhuna ihtiyacı vardı, tâ Lippsie'li günlerden beri bu yoldaydı zaten. Almanya kendisi için yeteneklerinin takdir edileceği, hoşlanılmayan bir yere kaçıştan başka bir anlam taşımadığı halde, kendini buna terketmek, Bay Bellog'un şaşkın ellerine atmak ihtiyacmdaydı. Hayatın başka bir yanının mahremiyetine, esrarına, kucaklamasına ihtiyacı vardı. Ne kadar seviyor olsa da İngilizliğin kapısını kapatmak, yeni bir yerde yeni bir ad sahibi olmak istiyordu. Hatta bunda zaman zaman aşırıya kaçarak Sefton Boyd'u öfkeden çıldırtma raddelerine getirecek biçimde hafif bir Alman aksanıyla konuşmaya da başlamıştı.

Ya kadınlar? Jack, avuç içinde iyi tutulan bir kadın ajanın nelere kadir olduğunu Pym'den iyi bilecek yoktu, ancak o

—IK.C:—

-----I \J\J

okulda değil kadına rastlamak, insanın değil ovucuna bir kadın almak, kendisini bile avuçlaması dayakla cezalandırılan bir suçtu. Sevmeye hazır olduğu Bayan Willow hep hamileydi. Pym'in arzulu bakışları boşuna harcanıyordu kadının üstünde. Yatakhane yöneticisi kadın pek fena sayılmazdı, ancak Pym bir gece yarısı uydurma bir başağrısı bahanesiyle kadına evlenme teklifi için odasına gidince hemen yatağına geri gönderilmişti. Yalnızca keman dersi veren ufaktefek Bayan Hodges kısa süreli bir umut vaad etmişti. Pym ona Harrods'dan aldığı domuz derisi bir nota çantası armağan etmiş ve profesyonel olmak istediğini söylemişti. Ancak kadın ağlamış ve başka bir müzik aleti öğrenmesini salık vermişti.

Bir gece Sefton Boyd'un yatağında herhangi bir heyecan duymadan birbirlerine sarılmış yatarlarken Boyd, «Kızkardeşim seninle yatmak istiyor,» demişti dedi. «Okul dergisindeki şiirini okumuş. Seni Keats sanıyor.» Pym buna pek şaşmamıştı. Şiiri gerçek bir şaheserdi. Jemima Sefton Boyd da haftasonları kardeşini almaya geldiği Land Rover'in ön camından birkaç kere kendisine kaşlarını çatarak bakmıştı.

«Soluğu kesilmiş bir halde bekliyor,» dedi Sefton Boyd. «Herkesle yapıyor zaten. Sevişme delisidir.»

Pym hemen şairce bir mektup döktürdü:

Yumuşacık saçlarınızda bir masal dolanıyor olmalı. Güzelliğin bir tür günah olduğunu hissettiniz mi hiç?

Manastır hendeğine iki kuğu kondu. Saçlarınızı' hayal ederek seyrediyorum onları. Sizi seviyorum.

Kız hemen karşılık vermesine rağmen, aradan yine de Pym' in gösterdiği bu cesarettten pişmanlık duyacağı bir süre geçmişti.

Mektubuna çok teşekkür ederim. Ayın yirmibe-şinden başlayarak uzun bir tatile giriyoruz. Bu tarihte sizin de haftasonu tatiliniz başlıyor. Çakışma-

— 156 —

lan ne kadar da büyük bir rastlantı. Annem sent. Pazar gecesi yatıya çağırarak ve Bay Willow'dan burada yatman için izin alacak. Beni kaçırmayı düşünüyor musun?

İkinci mektup çok daha kesindi:

Uşakların merdiveni daha güvenlidir. Bir mum yakacağım ve susamış olacağını düşünerek şarap bulunduracağım. Yazmakta olduğun şeyleri getir ama lütfen kucakla beni. Kapımın önünde son tatilde Smokey'le girdiğim atlama yarışlarında kazandığım kırmızı buket olacak.

Pym korkudan şaşkına dönmüştü. Böylesine deneyimli bir kadınla nasıl başa çıkabilirdi? Kadın göğsünü biliyor ve seviyordu. Ama Jemima'nın göğüsleri yok gibiydi. Vücudunun geri kalan yerleri ise anlaşılabilir bir tehlike ve hastalık karmaşasıydı: Lippsie'nin banyodaki görüntüsü de her an biraz daha bu-lanıklaşıyordu.

Arkadan bir kart geldi:

Ayın yirmibeşi haftasonu bizi Hadwell'e ziyarete gelerseniz memnun oluruz. Bay Willow'a da bu konuda ayrıca yazıyorum. Yaz akşamları resmi giyinmediğimiz için elbise konusunda bir endişeniz olmasın.

Elizabeth Sefton Boyd

Bay Willows'un evinin ardındaki tepede bir kız okulu vardı. Bu okulun bahçesine giren oğlanlar kırbaçlanır ve okuldan kovulurlardı. Ancak Nelson Evindeki Elphick, kızlar geçerken dar köprünün altında durduğu takdirde çok şey öğrenilebileceğini söylüyordu. Ne var ki, bu öğüdü tutan Pym kendisinininkine pek benzeyen dizlerden başka bir şey görememişti. Ayrıca kızları hokey maçına götüren spor öğretmenleri kadın da köprüden

— 157 —

aşağı eğilip gel, gel sen de oyna, diye kendisiyle bir de kabaca alay etmişti. Pym yeniden Alman şairlerine döndü.

Kasaba kütüphanesi Pym'in adamı olan yaşlı bir Fabian Derneği üyesi tarafından yönetiliyordu. Pym öğle yemeğine boş-vererek kimse kendisine engel olmadan «Yalnız Yetişkinler» Yazılı bölüme geçti. Evlilik Rehberi ipotek konusunda bir elkiti-bıydı. Çin Yastık Kitabı iyi başlamıştı ama sonunda oyunlar ve sıçrayan beyaz kaplanlar gibi konulara dalıyordu. Öte yandan bol resimli Aşk ve Rokoko Kadını bambaşka bir şeydi. Pym, Sefton Boyd'ların malikânesi Hadwell'e vardığında, parkta er-kekleriyle oynayan Yunan mitolojisinin çıplak güzellerini bulmayı umuyordu. Yemekte Jemima kendisini görmezlikten gelip yüzünü saçları arasına saklayarak Jane Austen okudu Jemima' nın en sevgili arkadaşı diye tanıştırılan Belinda adındaki çirkince bir kız da ona uyararak hiç konuşmadı.

Sefton Boyd, «Jemima kaşındığı zaman böyle olur işte,» dedi kızın duyabileceği kadar yüksek bir sesle.

Kızkardeşi onu yumruklamaya çalıştı, sonra öfkeyle «odadan çıktı gitti.

Pym yatak odasına çıkarken bir düzine saat ölüm çanını çalıyordu. Rick kendisini sık sık uyarmıştı parasından başka bir şeyini istemeyen kadınlara karşı. Şu anda okuldaki yatağının güvenliğini nasıl da özlüyordu.

Merdiven sahanlığından geçerken loş ışıktaki kanlıymış gibi parlayan buketi gördü. Bir kat daha çıkınca Belinda'nın odasının kapısından uzanmış çatık kaşlı yüzünü farkettiler. Kız kabaca, «İstersen buraya gelebilirsin,» dedi.

«Teşekkür ederim,» diyerek Pym kendi odasına girdi.

Yastığı üzerinde Jemima'ya yazdığı sekiz aşk mektubuyla dört şiir kordeleyle bağlanmış duruyordu.

Artık uyumsuz olduğumuzu anladığımdan beri sıkıcı bulduğum mektuplarını geri al lütfen. Sağını çıraklar gibi alnına neden düşürdüğünü pek anlayamadım, ama bundan sonra karşılaştığımızda birer yabancıdan başka bir şey olamayız.

— 158 —

Pym horgörü ve umutsuzluk altında ezilerek okula döndüğü akşam adreslerini ve adlarını bulabildiği yeni ya da eski bütün annelerine birer mektup yazdı.

«Sevgili Topsie, Cherry, sevgili Bayan Ogilvie, Mabel, sevgili Violet. Şiir yazdığım için acımasızca dövülüyorum burada. Çok mutsuzum. Lütfen beni bu korkunç yerden alın.» Ancak kadınlar mektuplarına karşılık verdiklerinde, onların bu hazır bekleyen sevgileri kendisini tiksindirmiş ve mektuplarını okumadan atmıştı. İçlerinden biri, en iyisi, bütün işini gücünü bırakıp büyük masraflar ederek yüz mil öteden gelip de Feathers'de kendisine bir karışık kebab ısmarladığında da, Pym onun sorularını pek uzak bir saygıyla karşıladı. «Teşekkür ederim, okul çok iyi, her şey iyi. Siz nasılsınız?» Sonra bir an önce bahçede oyuna dönmek için kadını istasyona bir saat erken bırakmıştı.

Sevgili Belinda,

Jem'in dengesiz olduğunu bildiren mektubun için çok teşekkür ederim. Kızların bu yaşlarda çok duyari olduklarını ve pek çok değişimlerden geçtiklerini biliyorum. Onun için bunun pek önemi yok. Bizim takım Junior birinciliğini elde etti. Sık sık senin güzel gözlerini düşünüyorum.

Magnus

Sonra Sefton Boyd'dan öğrendiği Edward üslubuyla babasına yazdı:

Sevgili Babacığım,

Burada çok gerekli olan bazı eğlenciler düzenlemekteyim. Herkes yaptıklarını bana minnet-. tar ancak pastahanede de fiyatlar bir hayli yükseldi. Beni rahata kavuşturacak bir beş sterlin daha göndermeni rica ederim.

Rick'in para göndermeyip kendisinin gelmesi Pym'i çok şa-

— 159 —

şırtmıştı. Babası para yerine sevgi getirmişti ki, Pym zaten ondan bunu, istemişti mektubunda.

Rick'in okula ilk geliyordu bu. Pym ünlü anababaların okula gelmesinin pek uygun düşmeyeceğini söyleyerek bunu o gün kadar yasaklamıştı. Rick de kendisinden pek beklenmeyen bir çekingenlikle durumu kabul etmişti. Şimdi temiz giyimli, sevgi dolu ve esrarlı bir biçimde alçakgönüllü olarak yine aynı çekingenlikle gelmişti. Okula da gelmemiş, elyazısıyla yazdığı bir mektupta Farleigh Abbott yolunda bir randevu yeri

saptamıştı. 'Pym babasının istediği gibi bisikletle geldiğinde Bentley ile babasının maiyetinin yarısını bulacağını sanmıştı. Oysa Rick de, yüzünde Pym'in kilometrelerce uzaktan görebildiği gülümse-mesiyle. Underneath The Arches'i ısıklı mırıldanarak, bisikletle gelmişti randevuya. Bisikletin torbasında sevdikleri şeylerden bir piknik yemeği, kendisi için bir şişe şampanya, Pym'e bir . | şişe gazoz ve Cennetten kalma bir futbol topu vardı. Bisikletleriyle kumsalda dolaştılar, denize çakıl taşları fırlattılar. Kumlarda yatıp kaz ciğeri yediler. Küçük kasabada dolaşırken Rick'in burayı satın alıp almamasını konuştular. Kiliseye bakıp dualarını hiç unutmamaya söz verdiler. Yıkık bir bahçe kapısını kale yapıp birbirlerine goller attılar. Öpüştüler, kucaklaştılar, ağladılar ve bütün hayatları boyunca dost kalmaya ve Pym Yüksek Adalet Divanı Başkanı olup da çoluk çocuğa karışsa bile her Pazar bisikletle dolaşmaya yemin ettiler.

«Bay Cudlove istifa mı etti?» diye sordu Pym.

Her doğrudan doğruya soruyla karşılaştığı zaman olduğu gibi yüzüne dalgın bir bakış yerleşmiş olmasına rağmen Rick soruyu cevaplandırdı.

«Cuddle uzun yıllardır iyi kötü günler geçirdi, şimdi d© biraz dinlenmek istiyor artık, evlât.»

«Yüzme havuzu ne durumda?» «Bitti bitecek. Sabırlı olmalıyız.» «Çok iyi.»

Rick en saygı uyandıran sesiyle, «Söyle bakalım evlât, ufukta beliren okul tatilinde sana bir yatak ve yiyecek bir sey-

— 160 —

ler sağlayacak bir iki arkadaşın var mı?» diye sordu.

Pym umursamaz görünmeye çalışarak, «Sürüyle,» dedi.

«Eh, onların davetlerini kabul etmen iyi olur. Ascot'taki inşaat hâlâ devam ettiği için orada hakkın olan tatilin tadını çıkaramayacağından korkuyorum.»

Pym babasının dediğini yapacağını söyledi ve herhangi bir şeyden kuşkulanmadığını göstermek için de elinden geldiği kadar çabaladı.

Ayrılma zamanı geldiğinde Rick'i mutluluğuna inandırmak için, «Çok esaslı bir kıza aşığım,» dedi. «Çok hoş bir şey. Her gün birbirimize mektup yazıyoruz.»

«Evlât, bu dünyada iyi bir kadının sevgisinden daha üstün bir şey olamaz ve eğer bunu hak eden biri varsa, o da sensin.»

Willow bir akşam din dersinde, «Senin baban tam olarak ne iş yapar?» diye sordu Pym'e.

Willow'un yüreğine işleyecek doğal yolu içgüdüsel olarak bilen Pym, pek bilmiyorum ama serbest ticaret falan yapıyor, efendim, dedi. Willow konuyu değiştirdi, ancak bir sonraki derste Pym'den annesini anlatmasını istedi. Pym yine içgüdüsel o-larak annesinin Bay Willow'un Hayat Tohumunu Ekme derslerinde pek sık adı geçen bir hastalık olan frengiden öldüğünü söyleyecekken kendini tuttu.

Niyet ettiğinden daha gerçeğe yakın olarak, «Ben küçükken birden ortadan kayboluverdi, efendim,» dedi.

«Kiminle kaçtı?» diye sordu Bayan Willow. Pym sonradan nedenini kestiremeyeceği bir karşılık verdi. «Bir çavuşla, efendim. Adam zaten evli olduğu için onu Afrika'ya kaçırdı.»

«Annen sana mektup yazar mı?»

«Hayır, efendim.»

«Neden?»

«Utancından herhalde, efendim.»

«Sana para gönderir mi?»

«Hayır, efendim. Parası yoktur. Adam her şeyini aldı elinden.»

«Hâlâ çavuştan mı söz ediyoruz?»

— 161 —

F.: 11

«Evet, efendim.»

Bay Willow bir süre düşündü. «Muspole Dostluk ve Bilim Limited Şirketinin çalışmaları konusunda bir bilgin var mı?»

«Hayır, efendim.»

«Ama bu şirketin müdürlerinden biriymişsin sen.»

«Bilmiyordum, efendim.»

«Öyleyse okul taksitlerini neden bu şirketin ödediğini de bilmiyorsundur, daha doğrusu ödemediğini?»

«Bilmiyorum, efendim.»

Bay Willow çenesini kaldırıp gözlerini kısarak sorgulama tekniğini değiştirdiğini belli etti. «Buradaki çocukların aileleriyle kıyaslanınca babanın onlardan daha lüks bir yaşantısı olduğunu söyleyebilir misin?»

«Sanırım öyledir, efendim.»

«Sanır mısın?»

«Evet, öyle, efendim.»

«Onun bu yaşantısını uygun görüyor musun?»

«Pek değil, efendim.»

«Günün birinde Tanrı ile Para arasında bir seçim yapmak zorunda kalabileceğini hiç düşündün mü?»

«Evet, efendim.»

«Bunu Peder Murgo ile konuştun mu?»

«Hayır, efendim.»

«Konuş öyleyse.»

«Konuşurum, efendim.»

«Hiç kiliseye girmeyi düşündün mü?»

Pym yüzüne acıklı bir ifade verdi. «Sık sık, efendim.»

«Bizim burada kiliseye girmek isteyen parasız öğrenciler için bir bursumuz vardır. Muhasebe senin bu burstan yararlanabileceğini düşünüyor.»

«Nasıl isterseniz, efendim.»

Peder Murgo, proleter geçmişi gözönüne alındığında, özei okullardan Tanrı hizmetine insan seçme gibi garipsenecek bir görevi yüklenmiş dişlek, ufaktefek bir adamdı. Willow'un herhangi bir sırrı olmayan, bir tür Makepeace Watermaster gibi. gürültücü bir kişiliği vardı, oysa Murgo cüppesi içinde, bir torbaya sokulmuş gelincik gibi kıvrılır dururdu. Willow'un korku-

— 162 —

süz bakışları bilgili olmanın sakinliğini yansıtırken, Murgo'nun-kiler bir hücrenin yapayalnız ıstırabını dile getirirdi.

«Kaçığın biri o,» dedi Sefton Boyd. «Dizlerindeki yaro kabuklarına bak. Domuz herif dua ederken koparıyor onları.»

«Kendine işkence ediyor.» dedi Pym.

«Magnus mu?» diye Murgo sert kuzeyli aksanıyla tekrarlardı. «Sana kim verdi bu adı. Magnus adı Tanrınınıdır. Sen arv-cak Parvus olabilirsin.» Kızıl gülümsemesi iyileşmeyen bir yara gibi parıldadı. «Bu akşam gel. Allenby merdiveni. Öğretmenler ziyaretçi odası. Kapıyı vurmadan girme.»

Kıskançlıktan kendinden geçen Sefton Boyd, «Çılgın, seni ellemeye kalkışacak,» diye bağırdı. Ancak Pym'in tahmin ettiği üzere Murgo kimseye dokunmazdı. Yapayalnız elleri ancak yemek ya da dua etmek için çıkardı kol yenlerinin içinden. O yaz döneminin geri kalan bölümünde Pym hiç hayal edemediği bir özgürlüğün bulutları üzerinde uçup durdu. Daha bir hafta önce Willow kriketi eğlence diye tanımlayanları kamçılayacağını bildirmişti. Oysa şimdi Pym katılmak istemediği oyunlardan Murgo ile yürüyüşe çıkacağını söylemekle kurtuluyordu. İhmal edilmiş ödevler geçiriliyor, kendisini bekleyen dayaklar erteleniyordu. Soluk soluğa kaldıkları yürüyüşlerde, bisiklet gezintilerinde, kasabanın küçük çayevlerinde ya da geceleri Murgo'nun küçük odasının bir köşesinde Pym her ikisini de hem şaşırtan, hem heyecana düşüren kendi yaşam kesitlerini açıklıyordu. Ev yaşantısının miskin materyalizmi. İnanç ve sevgi arayışı. Kendini tatmin gibi şeytanlara ve Kenneth Sef-İton Boyd gibi baştañkarıcıara karşı savaşımı. Belinda ile olan kardeş-kızkardeş ilişkisi. , Bir akşam çimenler arasında yatan sevgililerin yanlarından geçerlerken Murgo, «Ya tatillerin?» diye sordu. «Eğlenceli geçiyor, değil mi? Lüks hayat falan?»

! «Tatiller bir çöl,» dedi Pym. «Belinda'nımkiler de öyle. Babası borsacı.»

Bu tanım canlandırmıştı Murgo'yu.

«Çöl demek, öyle mi? Pekâlâ. Bunu kabul ederim. İsa da çöllerdeydi, Parvus. Çok uzun bir süre hem de. Aziz Anthony de. Nü kıyısında berbat bir kalede yirmi yıl hizmet etti. Bunu unutmuştun belki de.»

— 163 —

«Unutmamıştım.»

«Eh. yirmi yıl kaldı işte. Ama bu onun Tanrıyla konuşmasına engel olmadı. Ne de Tanrının .onunla konuşmasına. Ant-hony'nin ayrıcalıkları yoktu. Parası, malı mülkü, lüks arabaları ya da borsacı kızları yoktu. Yalnızca dua ediyordu o.»

«Biliyorum.»

«Lyme'a gel. Bu çağrıya kulak ver. Anthony gibi ol.» v

Aynı akşam Sefton Boyd, «Saclarının önünü ne yaptın öyle?» diye bağırdı.

«Kestim.»

Sefton Boyd gülmeyi kesti. «O maymun Murgo gibi olacaksın. Çılgın orospu, ona âşık oldun, değil mi?»

Sefton Boyd'un günleri sayılıydı. Bay Willow edindiği bazı bilgilere dayanarak -bugün bile bunların kaynağını düşündükçe yüzüm kızarır- gene Kenneth'in okulda kalmak için biraz fazla yaşlı olduğuna karar vermişti.

* * *

İşte sana yeni bir Pym, Jack. Hayranlık uyandırmasa da, Poppy'nin daha ilk gününden onu iliklerine kadar tanımış olmasına rağmen, sana anlaşılmaz gelse de, onu da dosyana katsan iyi edersin. İnsanların içindeki sevgiyi ortaya çıkarana kadar, ondan sonra da çok acımasızca olsa bundan kurtulana kadar rahat edemeyen Pym bu. Hiçbir şeyi kuşkuyla yapmayan, inanmadan yapmayan Pym. Olayları harekete geçirip bunların

kurbanı olan ve buna kararlılık adını veren, kendini anlamsız ilişkilere sokan ve bunlara sadakat diyen Pym. Bir sonraki olayın gelip kendisini bir öncekinden çıkarmasını bekleyen ve buna da yazgı diyen Pym. Hiç girmeyeceği bir yaşama kendini hazırlamak için bir yobazın ardından Dorset tepelerinden aşağı atlamaya hazırlandığından, Sefton Boyd'larla İskocya'da geçirilecek iki haftalık daveti reddeden Pym. Jemima dindarlığının üzerine gölge düşürdüğü için her gün Belinda'ya yazan Pym. Ve böylece Pym gidiyor, günlük kokuları içinde boğulacak gibi olduğu, ıslak bir köpek gibi kokan daracık bir kulübede yatıyor ve dindar olmak, okul taksitlerini ödemek ve Murgo'nun hayranlığını kazanmak için ısırganotu çorbasından neredeyse — 164 —

ölüyor. Bu arada kendi pisliği içinde giderek boğulurken kendini Tanrı yolunda olduğuna inandırmaya çalışıyor, eski vaat-lerinin üstüne yenilerini ekliyor.

Tanrının Pym'in beklediği kurtuluşu göndermesi için aradan tam bir ay geçmişti.

DERHAL CHESTER SOKAĞINDA OLMALISIN. ÇOK ÖNEMLİ ULUSAL VE ULUSLARARASI SORUNLAR.

RICHARD T. PYM. GENEL MÜDÜR. PYMCORP.

Telgrafi uzatırken çökmüş yanaklarından ıstırap gözyaşları süzülen Murgo, «Gitmen gerek,» dedi.

«Buna dayanabileceğimi sanmıyorum,» dedi aynen onun gibi etkilenmiş olan Pym. «Para para, hep para.»

«Bunu sen çekmedin, değil mi, Parvus?» diye sordu Murgo.

Pym telgrafi kendisinin çekmediğine yemin etti. Gerçek de buydu.

«Varlığının nasıl bir güç olduğunu bilemezsin. Bir daha eskisi gibi olacağımı sanmıyorum.»

Pym o ana kadar Murgo'nun değişebilme yeteneğine sahip olduğunu düşünmemişti.

Murgo son bir kıvranişla, «Eh,» dedi. «Elveda,» dedi Pym. «Teşekkürler.» Ancak ikisinin de sevinecek bir şeyleri var. Pym Noel zamanı dönmeye söz vermiş.

Bu sıralarda Dorothy'ye de yazmışım, Torn. Avam Kamarasında Sir Makepeace Watermaster eliyle. Oysa dayımın öldüğünü biliyordum. Bir hafta bekledikten sonra unuttum yazdığımı. Bir gün hiç beklenmedik bir anda, bir not defterinin çizgili yaprağına yayılmış, içki ya da gözyaşlarıyla lekeli, adressiz ama hiç gitmediğim Doğu Londra'dan postalanmış bir mektup aldım. Şu anda da karşımda bu mektup.

Mektubun Yılların Koridorundan bir ses yavrum, onu mutfak dolabındaki tabakların arasına koydum istediğim zaman bakmak için. Perşembe günü öğleden sonra saat üçte Euston istasyonun-

— 165 —

da olacağım. Elimde senin sevdiğin bir demet lavanta çiçeği olacak.

Pym verdiği karardan pişmanlık duyarak istasyona geç vardı ve dömir kemerlerden birinin altına saklanıp bekledi. Ortada içlerinde sarhoşlar dahil, pek çok anne vardı, ama kendi aradığı yoktu. Bir tanesi elinde bir gazeteye sarılı bir demet çiçek taşıyordu, ama Pym yanlış platformda beklemekte olduğuna inanmıştı artık. O sevgili Dorothy'sini istemişti, başında komik bir şapka olan bir kocakarıyı değil.

Haftaortası bir akşam, Tom. Chester Sokağında yağmur altında trafik homurtuları, ama Alman konsolosluk binasının içi Pazar sessizliğinde. Pym hâlâ dindar, zilin düşmesine basmasına karşın içerden zil sesi gelmiyor. Büyük bakır tokmağı tıklatıyor. Dantelli bir perde aralanıp kapanıyor. Kapı açılıyor ama ardına kadar değil.

Pym'in ardından kapıyı mikrop girmesinden korkarmış gibi kapatan ihyan bir adam koyu Cockney şivesiyle, «Adım Cunningham, beyim,» diyor. «Siz de oğul ve mirasçı olmalısınız. Selamlar, beyim.»

«Nasılsınız?» diyor Pym.

«İyimserim, beyim, teşekkür ederim. Bir anlaşma yolundayız. Başlarda biraz direnme bekleniyor. Ama bir ışığın parlamaya başladığını sanıyorum.»

Pym o kadarını da göremiyor, Bay Cunningham'ın güvenle önüne düştüğü koridor zifiri karanlık, tek aydınlık yerler kaldırılmış hukuk kitaplarının altında kalan soluk lekeler.

«Anladığım kadarıyla Almanca okuyormuşsunuz, beyim,» diyor Bay Cunningham yorgunluktan lenf bezleri şişmiş gibi. «Güzel bir dil. İnsanları konusunda pek emin değilim. Ama yerine düştü mü, iyi bir dil, inanın bana.»

Yaklaşan felaketin işaretlerini farketmiş olan Pym, «Neden yukarı çıkıyoruz?» diye soruyor.

«Asansör bozuk, beyim. Tamirci çağırıldı, sanırım şu anda yoldadır.»

— 166 —

«Rick'in çalışma odası aşağıda ama.»

«Yukarısı daha sakın, beyim.» diyen Bay Cunningham çifte kapıları açıyor. Sokak ışıklarının aydınlattığı

Devlet Dairesine giriyorlar. «Oğlumuz efendim,» diye Bay Cunningham, Pym'in geldiğini haber veriyor.

Pym ilk olarak Rick'in mum ışığının aydınlattığı kaşlarını görüyor, ardından da iri başını. Rick yerinden kalkıp oğlunu kucaklıyor.

«Nasıl evlât? Tren yolculuğun nasıl geçti?» Geçici bir iflas sorununa otostop yaparak gelmiş olan Pym,

«İyiydi,» diyor.

«Yiyecek bir şeyler verdiler mi sana? Ne verdiler bakalım?»

«Bir sandviçle bir kadeh bira,» diyor Murgo'nun manastırından tas gibi bir dilim ekmekle gününü geçirmiş olan Pym.

«Birde benim oğlanı görün!» diyor Bay Cunningham. «Her an bir şey yemedikçe işi rast gitmez.» Rick bilinçsizce, hemen hemen bir refleksle, «Fazla içmeme-lisin, evlât,» diyor. Pym'i koltukaltlarından yakaladığı gibi çıplak tahta döşemenin üzerinden geniş yatağa doğru sürüklüyor. «Yirmibir yaşma gelene kadar içki ve sigara içmezsen sana beş bin sterlin nakit para var. Eh, sevgilim, ne diyorsun oğluma bakalım?»

Yataktan kara giyimli bir gölge kalkıyor.

Dorothy, diye düşünüyor Pym. Lippsie bu. Şikâyet gelmiş olan Jemima'nın annesi. Ancak gözlen karanlığa alışınca, bu kesiş olma heveslisi, karşısındaki kadının başında ne Lippsje' nin eşarabının, ne de Dorothy'nin kumaş şapkasının olduğunu görüyor. Lady Sefton Boyd'un ürkütücü otoritesine de sahip değil. Lippsie gibi savaş öncesi Avrupa'sının antika üniformasını giymiş ama aralarındaki benzerlik de burada sona eriyor. Geniş eteğinin beli dar, dantelli bir bluz var üzerinde, başında tüylü bir şapka. Göğüsleri Aşk ve Rokoko Kadın üslûbunda, loş ışık yuvarlaklarını daha da ortaya çıkarıyor.

«Evlât, seni büyük imkânlar ve talihsizlikler tanımış, büyük savaşlar vermiş ve kaderin elinde büyük acılar çekmiş soylu ve kahraman bir hanımla tanıştırmak istiyorum.»

Kadın ölgün elini Pym'in öpebileceği ya da sıkabileceği bir

— 167 —

L

yüksekliğe kaldırıp, «Rothschild, sevgilim,» diyor yumuşacık bir sesle.

«O üstün eğitimle bu adı duymuş olmalısın, evlât. Baron Rothschild, Lord Rothschild, Kont Rotschild, Rothschild Bankası. Yoksa bana Hazreti Süleyman'ın tüm servetine sahip o büyük bir Musevi ailesinin adını bilmediğini mi söyleyeceksin?»

«Duydum elbette.»

«Tamam öyleyse. O zaman otur da bu hanımın neler anlatacağını dinle. Kendisi baronistir. Otur yavrum, gel buraya ikimizin arasına otur. Oğluma ne diyorsun, Elena?»

«Güzel bir çocuk, sevgilim.»

Pym, beni ona satıyor, diye düşünüyor. Ancak kendisi de pek isteksiz değil. Babamın son çaresiyim ben. İşte böyle, Tom. Çılgınlık hiç yok olmuyor ortadan. Babanla büyükbaban elektriği kesik, yarı döşenmiş bir West End sarayında Yahudi bir baronesle dipdibe oturmuşlar, yavaş yavaş anladığıma göre de Bay Cunningham kapıda nöbet tutuyor. «Şirket»in sonradan geliştireceği ustaca üçkâğıtçılıkların havasıyla kıyaslanabilecek bir hava var ortada. Jack Amcanla binlerce kere dinlediğimiz o sabırlı göçmen monologlarından birine başlıyor kadın yumuşacık sesiyle; gelgelelim bu gece Pym bütün bunların acemisi ve baronesin bacağı keşiş olma heveslisinin bacağına sımsıkı yapışık.

«Ben basit ama dindar bir aileden gelen kendi halinde bir dulum. Ailenin Çek kolunun son temsilcisi merhum Baron Luigi Svoboda-Rothschild'le mutlu ama çok kısa bir evliliğimiz oldu. Ben onyediy, o yirmibir yaşındaydık evlendiğimizde. En büyük üzüntüm ona bir çocuk doğuramayışımıdır. Malikânemiz önce Almanların, sonra da Rusların bir kadın gibi ırzına geçtikleri Brno'daki Nymphs Sarayıydı. Kuzenim Anna, Cape Town' da De Beers elmas madenlerinin başkanıyla evlendi, akla hayale sığmayacak kadar büyük evleri var onların, ama ben o kadar lüksten hoşlanmıyorum.» Pym keşişçe bir sırtmayla bundan kendisinin de hoşlanmadığını söylemeye çalışıyor. «Amcam Wolfram'la hiç konuşmam ve bunun için de Tanrıya şükrederim. Mazilerle işbirliği yaptı o. Yahudiler onu başaşağı astılar.» Pym bunu da onayladığını belirtmek için başını sallıyor. «Büyük am-

— 168 —

cam David bütün goblenlerini Prado'ya verdi. Şimdi yoksul bir köylü gibi yaşıyor, müze neden kendisine bir yemek parası vermedi anlamıyorum.» Pym ispanyol ruhunun bu bayağılığı karşısında üzüntüsünü göstermek için başını iki yana sallıyor. «Teyzem Waldorf...» Kadın şahane bir şekilde sözünü kesiyor. Pym ise kadının o karanlıkta vücudunun tedirginliğini görüp göremediğinin kaygısında.

Barones kendini toparlarken Rick, «Utanılacak bir şey bu!» diyor. «Oğlum bu Bolşevikler yarın bir ben geldim demeden As-cot'u basıp servet sahibi olurlar. Devam et, sevgilim. Ona Elena de, oğlum. Bundan hoşlanır. Züppe değil o, bizlerden biri.»

«Weiter, bitte,» diyor Pym. «Devam lütfen.»

«Weiter,» diye tekrarlıyor barones, Rick'in mendiliyle gözlerini kuruluyor. «Jawohl, sevgilim. S^hr gut!»

Bay Cunningham kapıdan, «Oğlanın aksanını bir duyacaksınız,» diye sesleniyor. «Benim oğlumdan farksız diyorum size.»

«Bir pırlanta bu kadın,» diyor Rick. «Bak görürsün, onun için elimden geleni yapacağım.»

Pym de öyle. En azından evlenecek kadınla. Ancak şimdilik sevgili merhum kocasının övülmesini dinlemek zorunda. Benim Luigi'm yalnızca büyük bir sarayın sahibi değil, aynı zamanda büyük bir maliyeciydi de ve savaşın başlangıcına kadar Prag'daki Rothschild Bankasının başkanıydı. «En zenginleri onlardı, değil mi?» diye soruyor Rick. «Öyle değil mi, evlât? Sen tarih okudun, kararı sen ver.»

Bay Cunningham bir artist ajanı gururuyla, «Sayamayacakları kadar, çoktu paraları,» diyor. «Öyle değil mi, Elena? Sor ona, sıkılma.»

Barones Pym'e sırlarını açıklamış gibi, «Öyle konserler verirdik ki,» diyor. «Bütün ülkelerden prensler gelirdi. Mermerden bir evimiz vardı. Aynalarımız vardı, kültürlüydük.» Eliyle Prens Magnus'un bir fotoğraftan yapılma paha biçilmez yağlıboya tablosunu gösteriyor. «Hepsini kaybettik ama.»

Rick alçak bir sesle, «Hepsini değil,» diye mırıldanıyor.

«Almanlar geldiğinde Luigi'm kaçmayı reddetti. Elinde tabancasıyla balkonda Nazi domuzlarının karşısına çıktı. Bir daha kendisinden haber alamadık.»

— 169 —

Yine bir duraklama gerekiyor, barones yerdeki kristal kadehlerden birinden bir yudum konyak içiyor. Pym hikâyeye Rick'in devam etmesine içerliyor; ne var ki, Rick artık hem sıkılmış, hem de bir sırrın açıklanması zamanı yaklaşıyor ve saray adabına göre sırlar ancak Rick tarafından açıklanabilir.

«Baron esaslı bir erkek, esaslı bir kocaydı, evlât. Ve esaslı bir kocanın yapması gerekeni yaptı. İnan bana anneciğim bunu takdir edecek durumda olsaydı aynı şeyi onun için hemen yarın yapmaktan çekinmezdim.»

«Bundan eminim,» diyor Pym.

«Baron sarayın en zengin hazinelerini bir kutuya koymuş ve kutuyu kendisinin ve bu kibar hanımefendinin dostlarına teslim etmiş. İngilizler savaşı kazandıklarında bu kutu genç ve sevimli karısına verilecekmiş, içindekiler çok değer kazanmış olsa bile.»

Barones hikâyeyi ezbere bildiği için kendisine dinleyici olarak yine Pym'i seçiyor ve dikkatini üzerinde toplamak için de norin elini oğlanın dirseğine dayıyor.

«Bir Gutenberg İncili, bir ilk dönem Renoir, iki Leonardo, Goya'nın Kaprislerinin bir takım ilk baskısı, üç yüz altın Amerikan doları, iki Rubens.»

Kadının sözü bitince Rick, «Cunningham bunun bir bomba olduğunu söylüyor,» diyor.

Bay Cunningham kapıdan, «Hiroşima,» diye sesleniyor.

Pym büyük sanat eserlerinin fiyatı olamayacağını belirtmek için ulvi bir gülümseme yerleştiriyor yüzüne.

Barones bunu görüyor ve anlıyor.

Aradan saatler geçmiş, koruyucusuyla barones gitmişler, büyük karanlık odada baba oğul başbaşa.

Pencerenin altındaki trafik uğultusu da kesilmiş. Baba oğul yatakta omuz omza oturmuşlar, Rick'in arka cebinden çıkardığı çok değerli bir sterlinle Pym'e aldıracağı balık ve kızarmış patatesi yiyorlar. Yemeği bir Harrods kutusundan çıkarılan bir şişe Chateau d'Yquem' le mideye indirmekteler.

«Hâlâ oradalar mı, evlât? Seni gördüler mi? Riley arabadaki o iki adam. İriyarı.»

— 170 —

«Korkarım oradalar,» diyor Pym.

«Kadına inandın mı, evlât? Benim duygularımı hesaba katmadan konuş. O iyi kadına inandın mı, yoksa onun kara yürekli bir yalancı, ayrıca bir serüven düşkünü mü olduğunu düşünüyorsun?»

«Müthiş bir kadın,» diyor Pym.

«Pek inanmış gibi konuşmuyorsun. Ağzındaki baklayı çıkar, evlât. Son şansımız o kadın bizim.»

«Sadece onun neden kendi insanlarına başvurmadığını merak ediyordum.»

«Sen o Yahudileri benim kadar tanımazsın. Dünyanın en iyi insanlarıdır, ama aralarında kadının yüzün© bakar bakmaz sırtından mantosunu çalacaklar da vardır. Aynı şeyi ben de sordum kendisine. Hem de dolaylı yoldan falan değil.»

Pym hoşnutsuzluğunu saklamaya gerek duymadan, «Cunningham da kim?» diye sordu.

«Connie sıkı adamdır. Bu iş sona erince onu da işe alacağım. İhracat ve Dış İşler. Onun o mizah yeteneği bizim için yılda en az beşbin sterlin değerindedir. Bu gece formunda değildi, çok gergindi.»

«İş ne?» diye soruyor Pym.

«Babana güven, hepsi bu işte. Rickie, dedi bana -bana Rickie der, o da açık konuşur çünkü- bana o kutuyu almanı, içindekileri satmanı ve parayı o büyük girişimlerinden birine yatırmanı istiyorum. Bütün sıkıntıları üzerimden al ve bana yaşadığın sürece kârın yüzde onunu ver, senin benden önce gitmen olasılığına karşı da gerekli sigorta ve güvence işlemlerini yap. O paranın senin olmasını ve onunla dünyayı nasıl dilerse öyle görmeni istiyorum. Bu büyük bir sorumluluk, evlât. Pasaportum olsaydı ben kendim giderdim. İmkânı olsa Syd'i gönderirdim. Syd giderdi. Sığır ve domuz. Bu işten sonra yapacağım şey bu. Bir iki dönüm toprak, birkaç baş hayvan. Emekliye ayırıyorum kendimi artık.»

«Pasaportuna ne oldu?» diye sordu Pym.

«Oğlum, seninle her zamanki gibi açık konuşacağım. Senin o okulun çok hesapçı. Nakit para istiyorlar ve parayı gününde istiyorlar. Sen kadının dilini konuşuyorsun, önemli olan bu. Sen-

— 171 —

den hoşlanıyor. Sana güveniyor. Benim .oğlumsun. Muspole'u gönderebilirdim ama geri dönüp dönmeyeceğinden emin olamam. Perce Loft fazla hukukidir. Kadını korkutabilir. Şimdi pencereye git de bak bakalım Riley gitmiş mi. Dikkat et yüzüne ışık vurmasın. İçeri giremezler. Arama emirleri yok. Ben namuslu bir yurttaşım.»

Pym yeşil dosya dolabının arkasına sığınıp gizlice sokağa bakıyor. Riley hâlâ orada.

Yatakta battaniye olmadığı için perdelere sarınıyorlar. Pym rüyasında baronesi görerek titriyor uykusunda. Rick'in kolu bir kere sertçe üzerine düşüyor, bir kere de Rick'in Peggy adında bir orospuya ettiği küfürlerle uyanıyor. Sabahın erken saatlerinde Rick'in ipek gömlekli ve donlu vücudunun kendisini itelediğini hissedip uyanıyor, yerde yatmanın daha rahat olacağına karar veriyor. Sabah Rick yine evden çıkmadığı için Pym birkaç parça eşyasını sapının altında babasının adının kabartma başharfleri bulunan bavuluna doldurup tek başına yürüyerek Victoria istasyonuna gidiyor. Üzerinde epey büyük gelmesine rağmen Rick'in devetüyü paltolarından biri var. Her zamandan daha leziz görünen barones peronda kendisini bekliyor. Bay Cunningham da uğurlayıcı olarak orada. Trenin helasında Pym, Rick'in verdiği zarftan bir tomar on sterlinlik banknotla gizli bir buluşma için ilk talimatını çıkarıyor.

Bern'e gidip Grand Palace Otelinde oda tutacaksın. Müdür yardımcısı Bay Bertl esaslı biridir, hesabınız da ödenmiştir. Sinyor Lapadi baronesle bağlantı kuracak ve sizi Avusturya sınırına götürecektir. Lapadi sana kutuyu verince içindekilerinin tamam olduğunu kontrol edeceksin ve ancak ondan sonra paraları ona vereceksin. Bu bizim kurtuluşumuz olacak.evlât. Taşındığın bu para çok güç kazanıldı, ama bu iş sona erdikten sonra bir daha hiçbirimiz sıkıntı çekmeyeceğiz.

Rothschild görevinin operasyon ayrıntılarını kısa keseceğim,

— 172 —

L

Jack -umutlu günlerini, kuşku günlerini, birinden ötekine ani sıçrayışları. O zamandan bu yana içinde bulunduğum onca operasyondan sonra, sonuçsuzluğa ağır ağır inişten önce gelen sokak köşelerinin ve parolaların hangileri olduğunu gerçekten unuttum. Tıpkı Pym'in görevini kaçınılmaz sonuna doğru nasıl bir kuşku ve körükörüne inançla kovaladığını unuttuğum gibi. O günden sonra onun kadar az başarı umudu olan ve çok daha büyük paralara malolan pek çok operasyon görmüş-şümdür. Sinyor Lapadi yalnızca baronesle konuşmuş ve kadın da ,onun verdiği bilgiyi horgörüyle aktarmıştı.

«Lapadi Vertrauensmann'ı ile konuşacaktım, şekerim.» Pym Vertrauensmann'ın ne olduğunu sorunca kadın sabırla gülümsüyor. «Vertrauensmann güvendiğimiz insandır. Dün değil, belki yarın da değil, ama bugün sonsuza kadar güveniriz ona.»

Bir iki gün sonra da: «Lapadi'nin yüz sterline ihtiyacı var, sevgilim. Vertrauensmann'ın kızkardeşi gümrük müdürünü tanıyan bir adamı tanıyormuş. Dostluğu için adama önceden para vermek doğru olurmuş.»

Rick'in talimatını hatırlayan Pym sözde bir direnç gösteriyor, ama barones elini uzatmış işaret parmağıyla başparmağın! zevkli bir imayla birbirine sürtüyor bile. «Evi boyamak istiyorsan önce gidip fırça alırsın,» diyor. Sonra Pym'in şaşkın bakışları altında eteğini beline kadar kaldırıp banknotları çorabının arasına sıkıştırıyor.

«Yarın sana güzel bir elbise alırsın,» diyor.

O gece Rick, Manş'ın öteki ucundan, «Ona para mı verdin!» diye gürlüyor. «Aman Tanrım! Sen bizi ne sandın? Bana Elena' yı ver.»

Barones telefonda, «Bana bağırma, sevgilim,» diyor sakın bir sesle. «Çok esaslı bir oğlun var, Rickie. Bana karşı çok sert davranıyor. Bir gün büyük bir aktör olacak sanırım.»

«Barones esaslı olduğunu söylüyor, evlât. Onunla bizim dilimizde mi konuşuyorsun?»

«Evet.»

«Şöyle esaslı bir karışık İngiliz kebabı yedin mi?»

«Hayır, pek para harcamıyoruz.»

«Öyleyse benim hesabıma ye bir tane. Bu gece.»

«Olur baba. Teşekkür ederim.»

— 173 —

«Tanrı senden razı olsun, evlât.»

«Senden de, baba,» diyor Pym, ama tıpkı bir uşak gibi telefonu kapatırken ayak ve bacaklarını bitleştiriyor.

Benim için çok daha önemli olan, Pym'in zeki bir kadınla yaptığı bu platonik balayı. Elena ile birlikte Bern'in eski kesiminde dolaşarak, Valais'nin hafif şaraplarını içiyor, büyük otellerde danslı çaylar seyreliyor ve geçmişini tarihe gömüyordu. Kadının âdeta içgüdüleriyle bulduğu süslü püslü, parfüm kokulu butiklerde sırtındaki eski püskülerini kürk ceketlerle, Anna Kare* nina çizmeleriyle değiştiriyorlardı. Pym'in sıkıcı okul üniforması da yerini deri bir ceketle, askısız pantolona bırakmıştı. Barones soyunuk bir haldeyken bile Pym'in

kararına başvuruyor, onu kendi seçimine yardım etmesi için aynalı küçük soyunma odasına alıyor, sanki farkında değilmiş gibi, Rokoko tilsiminin tadına doyumaz görüntülerini sunuyordu: kâh bir memebaşı, kâh dikkatsizce perde arasından görünen bir kalça, etek değiştirirken yuvarlak butlarının ortasında şaşırtıcı bir gölge. Lippsie bu, diye heyecanla düşünüyordu Pym; ölümü bu kadar düşün-meseydi Lippsie de böyle olacaktı.

«Gefall'ich dir, sevgilim?»

«Du gefallst mir sehr. Çok hoşuma gidiyorsun.»

«Bir gün güzel bir kız arkadaşın olunca onunla böyle konuşursan kız çılgına dönecek. Bu fazla bayağı mı?»

«Bence? kusursuz.»

«Öyleyse iki tane alalım. Biri kızkardeşim Zsa-Zsa için, o da aynı beden giyer.»

Beyaz omuzların hafif sallanışı, iç çamaşırının dikkatsizce bir düzeltilmesi, Pym gelen faturayı imzalayıp Herr Bertl'e gönderilmesini söylüyor ve pantolonundaki şişkinliğin farkedilme-mesi için arkasını dönüp öne eğiliyor. Herrengasse'de bir kuyumcudan Budapeşte'deki diğer bir kızkardeşe inci bir gerdanlık, ardından da, hemen o anda akla gelmiş gibi, baronesin dönerken Paris'e uğrayıp vermek üzere annesine safir bir yüzük alınıyor. Otelimizin lokantasında canlı balık akvaryumunun başında elini bir levreğin ardında gezdirirken yeni manikürlü parmağında şimdi bile görüyorum o yüzüğü. Şefgarson ağı elinde bekliyor balığı yakalamak için.

«Nein nein, sevgilim, o değil, şu şu! Ja, jo, prima.»

İşte böyle bir yemek sırasında, ki bu son yemekleri olacaktı, Pym kadına karşı duyduğu sevgiden öylesine etkilenmiş ve kafası karışmış ki, ona yaşamını bir keşiş olarak sürdürme kararını açtı. Kadın gürültüyle bıraktı çatâlıyla bıçağını.

«Bana keşişlerden söz etme,» dedi öfkeyle. «Çok keşiş tanıdım ben. Hırvat keşişleri, Sırp keşişleri, Rus keşişleri. Tanrı dünyayı keşişleriyle mahvediyor.»

«Ama daha pek kesin değil,» dedi Pym.

Kadının kahverengi gözlerinin yeniden ışığına kavuşması için Pym'in pek çok komik ses çıkarması, pek çok sırrını açıklaması gerekti.

«Adı Lippsie'ydi demek?»

«Biz öyle derdik. Onun gerçek adını sana söyleyemem.»

«Ve senin gibi küçük bir oğlanla yattı, ha? O kadar küçükken onunla seviştin demek? Bir orospuydu bence.»

«Belki de yalnızdı sadece,» dedi Pym.

Ancak kadının düşünceli tavrı kaybolmamıştı. Pym her zaman olduğu gibi kendisini yatak odası kapısına kadar götürünce bir an durup oğlanın yüzüne baktı, sonra başını elleri arasına alıp dudaklarından öptü. Kadının ağzı açılmıştı birden, Pym' inki de. Pym bacağına yaslanan bilmediği bir kabarıklık hissetti. Bunun sıcaklığını duyuyor, kadın ahenkli hareketlerle bastırdıkça yumuşacık tüylerin ipekiye sürünerek kaydığını hissediyordu. Kadın, «Schatz,» diye mırıldandı. Pym onun inlediğini duyunca, bir yerini mi acıttım, diye düşündü. Kadın başını çevirdi, boynunu Pym'in dudaklarına yasladı. Yatak odasının anahtarını eline verdi, Pym kapıyı açarken de başını öte yana çevirdi. Pym anahtar deliğini buldu, anahtarı çevirdi, kapıyı açıp kadının girmesi için yana çekildi. Sonra anahtarı kadının eline bıraktı. Baronesin gözlerindeki parıltının söndüğünü gördü.

«Öyle, sevgilim,» dedi kadın. Oğlanı iki yanağından öptü, kaybettiği bir şeyi arayarak gözlerinin içine baktı. Pym ancak ertesi sabah onun kendisine bu öpücükle veda etmiş olduğunu anladı.

i

— 174 —

— 175 —

Sevgilim -diye yazıyordu barones- Sen iyi bir erkeksin, vücudunu Mikelanj'dan almışsın ama babanın çok kötü sorunları var. Bern'de kalsan çok daha iyi edersin. Boşver. E. Weber seni hep sevecek.

Zarfın içinde Oxford'daki kuzenine aldığımız altın kol düğ-meleriyle Pym'in hiç görmediği Bay Lapadi için kendisine verdiği beşyüz sterlinin ikiyüzü vardı. Bunu yazarken kol düğmeleri kolumda. Altın bir taç içinde küçük elmaslar var. Barones üzerinde saltanattan bir hava olmasına bayılırdı.

Bayan Dubber'in evinde de sabah olmuştu. Pym kapalı perdeler ardından süt arabasının geçtiğini duydu. Kalemini elinden bırakmadan üzerinde RTP yazan pembe bir dosyayı önüne çekip işaret parmağıyla başparmağını yaladı ve sayfaları çevirerek beş altı tanesini çıkardı.

Richard T. Pym'den Peder Lyme Regis'e oğlu Magnus'u kaçırdığı için dava açacağını bildiren 1 Ekim 1943 tarihli mektubun kopyası.

Sahtekârlık Masasından Pasaport Kontrol Bürosuna hakkında cezai soruşturma yapıldığı için RTP'nin pasaportuna elko-nulmasını bildiren 15 Eylül 1948 tarihli duyuru. (Merkez'in polis bölümünden gayri resmi yollardan alınmış.)

Okul muhasebesinden RTP'ye bir mektup, kuru meyva, konserve şeftali ya da başka bir ticari malın okul taksidi yerine kabul edilemeyeceğini bildiriyor ve yönetim kurulunun Pym'i kendinizi oğlu papaz olmaya cday

yoksul esefle belirtiyor. «Sizin kendinizi oğlu papaz olmaya aday yoksul bir baba olarak tanımlamayı reddetmenizi de esefle karşılıyoruz.» (RTP dosyalarından.)

Bir ara Bern'de Grand Palace Otelinin müdür yardımcılığını yapmış Herr Eberhardt Bertl'in avukatlarından öfkeli mektuplar, onbirbin onsekiz İsviçre frangını aylık yüzde dört faiziyle istiyorlar. (RTP dosyalarından)

8 Kasım 1949 tarihli London Chronicle gazetesinden bir kesik: RTP'nin iflası ve Pym imparatorluğunun seksenüç şirke-

— 176 —

tinin battığı ilan ediliyor.

9 Ekim 1948 tarihli Daily Telegraph'tan bir kesik: Peggy'nin sevgili kocası John Reginald Wentworth aldığı yaralardan s.on-ra tutulduğu uzun hastalık sonunda Cornwall'daki Truro Hastanesinde ölmüş.

Ve kimbilir hangi gazeteden kesilmiş küçük bir haber: Grande Bretagrv© gemisinde Weber ve Cunningham adıyla bilinen ünlü sahtekârlar Sevil Dük ve Düşesi kimliğiyle yakalanmışlar.

Pym kırmızı bir kalemle her belgenin sağ üst köşesine birer numara yazıp, sonra aynı numaraları kendi yazılarının uygun yerlerine yazdı. Belgeleri tel zimbayla tutturup «Ekler» yazılı diğer bir dosyaya yerleştirdi sonra. Dosyayı kapatıp ayağa kalk-îs, rahatlamış gibi derin bir soluk aldı, sırtından yükünü çıkar-mışçasına kollarını arkasından aşağı salladı. Ergenlik çağının o korkunç biçimden yoksunluğu bitmişti artık. Erkeklik ve olgunluk çağırıyordu kendisini. Sonunda sevgili İsviçre'sindeydi, doğal casusların manevi yurdunda.

Pencereye gidip meydana bir kere daha gözden geçirdi; ingiltere'nin yorgun ışıkları soluyordu. Soyundu, son bir kadeh votka içti, aynada kendisine şöyle bir bakıp yatmaya hazırlandı. Yumuşacık adımlarla basıyordu yere, ayaklarının ucunda yürüyordu, kendisini uyandırmaya korkuyormuş gibi. Yatağa giderken masanın yanında durup hayatında bir kere olsun yırtmak zahmetine girmediği şifresi çözülmüş mesaja baktı.

Poppy, olduğun yerde kal, diye düşündü.

Jack Brotherhood beş yıl önce dişi Labrador köpeğini vurmuştu. Köpek hastaydı, sepeti içinde yatmış titriyordu, Jack hayvanı öldürmek için ilaç vermiş ama köpek hapları çıkarmış, sonra da halının üstüne pisleyerek kendini rezil etmişti. Jack rüzgâr ceketini giyip silahını kapının ardından aldığı anda, hayvan

— 177 —

R: 12

artık onun için avlanarnayacak kadar hasta olduğunu anlamış gibi suçlu suçlu bakmıştı yüzüne. Jack köpeğe kalkmasını emretmiş ama hayvan kalkmamıştı. «Yakala!» diye bağırınca köpek yerinde hafifçe doğrulmuş, sonra başı aptalca yana sarkarak sepetine uzanmıştı yine. Jack bunun üzerine silahı bırakmış, sundurmadan bir kürek alıp evin ardına bir çukur kazmıştı. Tepenin yamacına doğru, körfezi gören bir yere. Sonra en sevdiği ceketine sarmıştı hayvanı, çukurun başına götürmüş ensesine b'ır kurşun sıkırmıştı. Bu işi bitirince yarım şişe viskiyle yanında oturmuş, iyi ölümle ün kazanmamış bir dünyada en iyi ölümün onunki olduğunu düşünmüştü. Taş ya da dallardan bir haç koymamıştı hayvanın mezarına, ancak kilise kulesi, kuru söğüt ağacı ve yeldeğirmenini kerteriz olarak almıştı, oralardan geçerken hayvana kafasından bir selam gönderirdi. Ölümünden sonraki hayatı düşünmesi de bu kadardı işte. Ancak bu bomboş Pazar günü Berkshire yollarından geçip Oowns'da güneşin yükselmesini görene kadar. «Jack artık eskidi,» demişti Pym. «'Şirket1 onu on yıl önce emekliye ayırmalıydı.»

Ya seni ne zaman ayırmalıları evlâdım, diye düşündü. Yirmi yıl önce mi? Otuz yıl mı? Sen ne kadar eskidin? Kaç rulo filmi kaç gazete içine yerleştirdin? Mektup kutularına, mezarlık duvarlarının ötesine kaç bin gazete attın? Şifre kitabını açıp kaç saat dinledin Prag radyosunu?

Arabanın camını indirdi. Yanından akıp giden hava odun dumanı ve yeşillik kokuyordu. Brotherhood köylü bir ailenin ço cuğuydu. Ataları çingene ve rahip, orman korucuları ve korsanlardı. Sabah rüzgân yüzünü yalarken yine baldırı çıplak bir çocuk olarak Bayan Summer'in atına eyersiz biniyor ve bunun için de ölesiye dayak yiyordu. Suffolk bataklığının dümdüz çamurları üstünde donuyordu ama bir şey yakalamadan eve dönmeyecek kadar gururluydu. Abingdon aerodromunda bir baraj balonundan ilk kez paraşütle atlıyor ve bağırdıktan sonra rüzgârın etkisiyle insanın ağzının açık kaldığını öğreniyor. Beni kovdukları zaman gideceğim ancak, diye düşündü. Hele seninle bir konuşalım da ancak ondan sonra, evlât.

Son kırksekiz saatte ancak altı saat uyuyabilmişti, o da

— 178 —

baygınlık geçiren daktilo kızlara ayrılmış bir odada rahatsız bir kamp yatağında; ama yorgun değildi. Beşinci Kat Bakirelerinden Kate, üzerinde biraz fazlaca duran bir bakışla, «Sent bir dakika rica edebilir miyiz?» diye sordu. «Bo ile Nigel bir şey söylemek istiyorlar.» Uyumuyorken, telefona cevap vermi-yorken ya da Kate hakkındaki şaşırtıcı düşüncelerine kendint kaptırmamışken, yaşamının tıpkı düşman toprağına paraşütünü açmadan inermiş gibi geçip gittiğini seyretmişti. Demek böyle oluyor, burası düşman toprağı ve ayaklarım bir çınar yaprağı gibi döne döne oraya doğru gidiyor. Pym'i, birlikte yetiştikleri, içtikleri, çalıştıkları dönemleri hep düşünmüştü. Berlin'de bir gece sarhoş olduktan sonra yanyana iki odada iki askeri hemşireyle yattıkları şimdiye kadar hiç aklına gelmemişti.

«Bunu bize biraz daha erken haber verebilseydin, Jack. Böyle bir şeyin yaklaştığını görebilseydin...»

Haklısın, Bo. Dikkatsiz davrandım.

«Ama Jack, biz ona senin oğlun gözüyle bakardık.»

Evet öyle, değil mi, Bo.

Ve Kate'in her zamanki gibi Jack, Jack neredesin diyen kr-nayan bakışları.

Yaşamı boyunca başka olaylar da geçmişti kuşkusuz. Savaşın sona ermesinden bu yana Brotherhood'un meslek yaşamı «Şirket»in en son skandaliyle sık sık altüst olmuştu. Berlin'de grup başkanırken bu iş üç kere gelmişti başına: gece telgrafları, yalnızca Brotherhood okuyacaktır. Telefon -nerede?- Jack, kalk da hemen gel buraya. Islak sokaklarda koşuşturma. Birinci telgraf, bundan sonraki telgrafımda sözkonusu olan kişi bu servisin memurudur ve şimdi Sovyet ajanı olduğu ortaya çıkmıştır. Sabah gazetelerde okumalarından önce senin adamlarına durumu bildirmelisin. Sonra şifre defterlerinin başında uzun bekleyiş sırasında düşünürsün: o mu, öteki mi, ben miyim? İkinci telgraf, altı harflik bir ad. Kimin adı altı harf? Birinci M -Tanrım, Miller bu!- İkincisi A -Aman Tanrım, Mackay'mış! Sonunda varlığını bilmediğin bir bölümden adını duymadığın biri çıkar. En sonra dosya masana geldiğinde, Varşova şifre odasında beş paralık birinin bütün istediği patronunu kızdırmakken kendisini dünya çapında bir oyun oynar durumda bulduğunu öğrenirsin,

— 179 —

L

Ancak bu uzak skandaller şimdiye kadar karşılaşacağını hiç sanmadığı bir savaşın top sesleriydi. Bunları uyanlar .olarak değil de «Şirket»in gidişatı konusunda nefret ettiği her şeyin doğrulanması olarak görmüştü: bürokrasiye ve yarı diplomasiye kayması, Amerikan yöntem ve örneklerini benimsemesi. Bununla kıyaslanınca kendisinin özenle seçtiği kadrosu gözüne daha da iyi görünmüştü; gelgelelim başlarında Grant Lederer ile münasebetsiz eliçantalı Mormonlardan oluşan cadı avcıları kapısına dayanıp Pym'in kellesini istemişler ve bir iki bilgisayar rastlantısından başka bir şey olmayan hayal dolu kuşkularını önüne sermişlerdi. İşte o zaman elini masaya vuran ve bardakları hop hop zıplatan Jack Brotherhood olmuştu. «Bunu hemen burada kesin. Yaşam hikâyelerimizi en ince noktalarına kadar araştırarak olduğunuzda bu odada hain diye nitelenmeyecek bir kişi çıkmaz. Biri ayın onu gecesi nerede olduğunu hatırlamıyorsa yalan söylüyordur. Hatırlıyorsa bunu önceden düşünüp hazırlamıştır. Bir adım daha atacak olursanız her gerçeği söyleyen yalancı olur ve işini gücünü yapmaya çalışan herkes öteki taraf hesabına çalışıyordun Böyle devam edecek olursanız servisi Ruslardan daha iyi batırırsınız. Yoksa bu mu sizin istediğiniz?»

Ve Tanrı yardımcısı olsun, öfkesiyle, ünüyle, ilişkileriyle, bölümünün düşük maliyet ve yüksek başarı siciliyle o günü zaferle sona erdirmiş, böyle bir şeyin olmamasını dileyeceği bir günün gelebileceğini aklının köşesinden bile geçirmemişti.

Brotherhood arabanın camını kapatıp arabayı kendisini tanıyan kimsenin bulunmadığı bir köyde durdurdu. Çok erken gelmişti. Londra'dan, Kate'in kahverengi bakışlarından uzaklaşmak zorundaydı. Umutsuz bir hasar sınırlama toplantısı daha, haberi Amerikalılardan nasıl saklayacakları konusunda yeni bir konuşma, Kate'in acıyan ya da kınayan bir bakışı daha ve Jack Brotherhood herkesin ama en çok da kendisinin sonradan pişman olacağı şeyler söyleyebilirdi. Onun için bu işe gönüllü olmuş, Bo da kendisinden hiç beklenmeyen bir çabuklukla, aman ne iyi fikir, senden iyisini bulamazdık, demişti. Bo'nun kapısından çıktığı anda gittiği için sevindiklerini biliyordu. Kate dışında.

—180—

Bo arkasından, «Yalnız telefon etmeyi unutma,» diye- seslenmişti. «En az üç saatte bir. Kate durumu bilecektir, değil mi, Kate?»

Nigel, Brotherhood'u koridorda yakaladı. «Telefon ettiğinde Sekreterliği ara. Onun direkt hattını kullanmanı istemiyorum, seninle önce benim konuşmam gerekecek.»

«Ve bu bir emirdir,» dedi Brotherhood.

«Her zaman geri alınabilecek geçici bir izin.»

Kilisenin ahşap bir sundurması vardı, yanibaşından uzanan bir patika bir oyun alanına gidiyordu. Brotherhood tuğladan samanlıkları olan bir çiftlik avlusunun yanından geçerken sonbahar havasının süt koktuğunu hissetti.

Frankel o özenli Avrupalı İngilizcesiyle, «Onları aşama aşama boşaltırız. Jack,» diyor. «Eğer focsaltiesilacaksa yani.»

Nigel kenardan, «Ancak ben söylersem,» diye attıy.or.

Oda basık tavanlı, penceresiz ve aşırı aydınlık. Kapıdaki gözetleme deliğinin önünde üniformalı bir nöbetçi var. Duvarın önünde aralıklarla Frankel'in orta yaşlı kadın yardımcıları küçük masalarının başında oturuyorlar. Termoslarını getirmişler, sigaralarını paylaşıyorlar. At yarışında, geçirilen bir gün gibi daha önce de yapmışlar bunu. Frankel şişman ve çirkin, Latvia' lı bir şefgarson. Brotherhood işe aldı onu, Brotherhood terfi ettirdi, şimdi de Brotherhood'un pisliğini devralıyor. Öyle deniyor. Sabahın üçü. Altı saat önce dün bugün oldu.

Frankel bir doktorun sahte güveniyle, «Jack, birinci gün yalnızca başajanları boşaltırız,» diyor. «Prag'da Conger ile Watchman, Budapeşte'de Voltaire, Gdansk'da Merryman.» «Ne zaman başlıyoruz?» diye soruyor Brotherhood. «Bo işaret verdikten sonra,» diyor Nigel. «Hâlâ değerlendirme yapmaktayız, Pym'in sadakatinin tam olabileceğini kabul edi yoruz henüz.»

«Onları çok sessizce nakledeceğiz,» diyor Frankel. «Ne veda sahneleri, ne komşulara çiçek, ne de kediye bir yer aranması. İkinci gün telsizciler, üçüncü gün ikinci derece ajanlar. Dördüncü gün de geri kalanlar.»

«Onlara nasıl ulaşacağız?» diye soruyor Brotherhood. «Senin bununla bir ilgin yok, bizim işimiz bu. Beşinci Kat

— 181 —

bunun gerekliliğini söyler söylemez, ki tekrar ediyorum, şu anda tümüyle bir varsayım bu.»

Kate de arkalarından girmiş içeri. Kate tam bir evlenmemiş İngiliz kızı, soluk yüzlü, heykel gibi ve güzel, kırkında hiç sahip olamadığı aşkların yasını tutuyor. Kate hep Kate ama bunu her zamanki gibi onun gözlerinde okuyor.

Frankel, «Belki de işe giderlerken sokaktan toplarız,» diye devam ediyor. «Belki kapıyı vurup bir arkadaşlarına söyleriz, bir not bırakırız. Herhangi bir yolu deneriz, yeter ki, daha önce yapılmamış olsun.»

Nigel, «İş o raddeye gelince sen burada bize yardımcı olacaksın,» diyor. «Bize daha önce nelerin yapılmadığını söyleyeceksin.»

Frankel bir Doğu Avrupa haritası önünde, Brotherhood da bir adım gerisinde. Baş ajanlar kırmızı, ikinci ajanlar mavi. Bir insanı öldürmekten kolay bir raptiyeyi öldürmek. Brotherhood haritaya bakarken Viyana'da bir geceyi hatırlıyor. Pym ev sahibi, Brotherhood on yıllık hizmetten dolayı Londra'nın teşekkürlerini getiren Albay Peter. Pym'in Çekçe teşekkür konuşmasını, şampanyayı, madalyaları, el sıkışmalarını, güvenceleri, gramofon eşliğinde yapılan valsleri hatırlıyor. Erkeği fizikçi, kadını Çek İçişleri Bakanlığının kıdemli bir memuru olan şişmanca çift salonda Johan Strauss'un müziğiyle dönerlerken yüzleri heyecandan parlıyor.

«Ne zaman başlıyorsunuz?» diye bir daha soruyor Brotherhood.

Tehlikeli derecede sabırlı olan Nigel, «Jack, buna ancak Bo karar verir,» diyor.

Frankel masasından bir tomar telgraf alıyor. «Jack, Beşinci Kat en önemli şeyin meşgul görünmek, doğal davranmak ve her şeyi normalmiş gibi göstermek olduğunu söyledi. Mektup kutuları mı kullanıyorlar?

Öyleyse her zamanki gibi boşaltılacak kutular. Telsizleri mi var? Her şey normalmiş gibi, normal saatinde normal yayın yapılacak ve karşı tarafın yayınları dinlediği umulacak.»

Kendisi tekrarlamadıkça Frankel'in her söylediği geçersiz-miş gibi Nigel de, «Şu onda en önemlisi bu,» diyor.

«Tüm alan-

— 182 —

larda mutlak bir normallik. Zamansız bir adım öldürücü sonuçlar doğurabilir.»

Mavi gözleri alevlenmeye başlayan Brotherhood, «Geç bir adım da öyle,» diyor.

«Seni bekliyorlar, Jack,» diyor Kate. Yürü artık, yapabileceğin bir şey yok, demek istiyor.

Brotherhood kıpırdamıyor. «Hemen harekete geç,» diyor Frankel'e. «Elçiliklere al onları. Bir uyarı mesajı yayınla.»

Nigel konuşmuyor. Frankel yardım için ona bakıyor ama Nigel kollarını kavuşturmuş, onun omzu üzerinden yazı makinesinde bir şeyler yazan Frankel'in kadınlarından birine bakıyor. Frankel, Nigel'e doğru bakıp yüzünü buruşturarak, «Jack, onları elçilik ya da konsolosluklara almamız sözkonusu değil,» diyor. «Yasak. En fazla yapabileceğimiz, Beşinci Kattan emir geldiğinde yani, yeni kaçış belgeleri, para, ulaşım sağlamak ve dua etmek. Öyle değil mi, Nigel?»

«Emir alırsan,» diye Nigel sözünü düzeltiyor. «Conger doğruya gider,» diyor Brotherhood. «Kızı Bükreş'te üniversitede. Ona gidecektir.»

«Peki ya oradan nereye?» diye soruyor Frankel. Brotherhood hemen hemen bağılıyor artık, Kate'in onu önemek için yapabileceği bir şey yok. «Güneye, lanet olası Bulgaristan'a elbette! Eğer ona bir tarih ve bir yer verebilirsek bir uçak gönderip Yugoslavya'ya alabiliriz.»

Frankel de sesini yükseltiyor. «Jack, dinle beni, tamam mı? Nigel, beni onayla da hep olumsuz konuşuyor olmayayım. Küçük uçaklar yok, elçilikler yok, zorla sınır geçirtmeler yok. 1960'larda değiliz artık. Kuşlara yem atarmışız gibi Doğu Avrupa'ya uçak ve pilot dökemeyiz. Karşı tarafın hazırladığı kutlama komiteleriyle ne biz karşılaşmak isteriz, ne de Joe'larımızın karşılaşmalarını.»

«Doğru söylüyor,» diyor Nigel.

«Sana şunu söylemem gerekiyor. Jack. Senin örgütün şu anda öyle mikroplu ki, Dışişleri onu tutup çöp tenekesine bile atmaktan çekiniyor. Tek basması, Jack. Bakanlık senin elini sıkma için eldiven giymek zorunda. Değil mi, Nigel?» Frankel, Nigel'e bakıyor ama kendini rahatlatıcı bir söz duyamıyor. Brot-

— 183 —

herhood'ia gözgöze geline© uzun uzun ve beklenmedik bir korkuyla bakıyor yüzüne; anıtlara bakıp da kendi ölümlülüğümüzü düşündüğümüzü farkettiğimiz zamanlarda olduğu gibi. «Ben emir kuluyum, Jack. Öyle bakma bana. Güle güle.»

Brotherhood ağır ağır çıkıyor merdivenlerden. Bir adım önünde giden Kate tutması için elini tirabzanüan geri kaydırıyor. Brotherhood kadının hareketini görmezlikten geliyor.

«Seni ne zaman göreceğim?» diye soruyor Kat©.

Brotherhood sağırlaşmış da aynı zamanda.

O sabah Tom'un omuzlarına yüklenen sorumluluklar okul takımı Pandalar'ın kaptanı olarak o ilk ayda yüklendikleri kadar ağırdı. Bugün Pandalar'ın nöbet haftasının ilk günüydü. Bugün ve bunaan sonraki altı gün Tom sabah çanını çalacak, duşları denetlemekte görevli öğretmene yardımcı olacak, kahvaltıdan önce yoklama yapacaktı. Günlerden Hazar olauğu için mektup yazma saatinde başta olacak, kilisede Ders'i okuyacak, soyunma odasını denetleyecekti. Akşam olunca da okul yaşıntısının yönetimi konusunda önerileri dinleyen öğrenci kuruluna başkanlık edecek, önerileri kâğıda geçirip müdür Bay Caird'e sunacaktı. Bütün bunları bitirip de ışıkları söndürme zilini çaldıktan sonra Pazartesi sabahı yeniden başlayacaktı. Geçen hafta nöbet sırası Aslanlar'daydı ve işlerini iyi başarmışlardı. Bay Caird pek sık göstermediği bir inançla Aslanlar'ın oylamaya başvurarak ve tartışmalı her konuda kurullar oluşturarak iktidara demokratik yaklaşımın örneğini verdiklerini söylemişti. Tom şimdi kilisede ilahinin son notalarının bitmesini beklerken büyükbabasının ruhu için, Bay Caird için ve Çarşamba günü St. Saviour takımıyla olan maçlarını kazanmaları için dua ediyordu. En çok da, gelecek Cumartesi Pandalar'ın da Bay Caird'in hoşnutluğunu kazanmaları için. Bay Caird'in hoşnutsuzluğu Tom'un gerçekten de katlanamayacağı bir şeydi.

Tom uzun boylu bir çocuktu ve daha şimdiden babasının karakteristiği olan o ingiliz yöneticisinin sıçrayan yürüyüşünü benimsemişti. Saçlarının hafifçe dökülerek alınının açılması ona olgun bir hava veriyordu ki, okulda yüksek bir mev-

— 184 —

ki© gelmesinin nedeni belki de buydu. Elleri arkasında olarak mümessil sırasından kalkıp mihrabın önünde başını eğerek kürsünün basamaklarını çıktığını gören biri, onu öğrenci değil de Bay Caird'in genç kadrosundan biri sanabilirdi; Günün ders metnini okuyan kurbağa gibi sesi, bu büyük görünüşünün altındaki çocuğu ele verirdi ancak. Tom okuduklarını pek duymuyordu bile. İlk olarak kilisede Ders okuyordu ve parçayı okuya okuya ezberlemişti artık. Gelgelelim şimdi as»l okumaya geçtiğinde önündeki kırmızı siyah harflerin ne seslen vardı, ne d© anlamları. Yalnızca kürsünün iki yanındaki tırnakları yenmiş parmakları ve cemaatin en arka sırasındaki beyaz baş kendisini dünyaya bağlamaktaydı. Bunlar olmasaydı balon gibi uçar, kilise çatısından geçip göğe yükselirdim, diye düşünüyordu.

«Üzüm kabını tek başıma çiğnedim,» diye gürledi kendisi de sesin© şaşarak. «Yanımda kimse yoktu; onları da öfkemi© çiğneyeceğim ve hiddetim altında ezeceğim.» Bu tehditten korkmuştu Tom, bunu kime ve neden söylediğini kestiremiyor-du. «Kanları üstüm© bulaşacak v© üstümbaşım lekelenecek.»

Tom okumaya devam ederken, bir bölümü o ana kadar kendisi için yeni olan bambaşka şeyler düşünmeye koyuldu. Zihninin çalışırken bile çevresinde olanların etkisinde kalmayacağını biliyordu artık. Cuma günü jimnastik dersinde Latince gramer konusunda bir şeyler düşündüğünü farketmişti. Çünkü Latince dersinde de annesinin içmesini düşünüyordu. Fransızca dersinin ortasında da, hararetle mektuplaşmalarına rağmen artık Becky Lederer'i sevmediğini, okul muhasebecisinin kızlarından birine âşık olduğunu farketmişti, Aldığı görevin baskısı altında zihni fen laboratuvarındaki sualtı kablosu kesitine dönmüştü, Önce belirlenen işlerim yapan ve mesajları taşıyan bir tel kümesi vardı; sonra da bunların çevresinde görünmeyen bir balık sürüsü gibi dolaşan ve her nedense tel gerektirmeyen bir sürü mesaj. Şimdi de en pes sesiyle kutsal sözcükleri söylerken aynen böyle hissediyordu.

«intikam günü yüreğimde ve kurtuluş yılım geldi artık.» Gaz dolu balonları, Lloyd'da çalışan Tom'u, giriş sınavlarını kazanamazsa kopacak kıyameti, bisikletiyle geçerken rüzgârdan bluzu göğsüne yapışan muhasebecinin kızını düşünö-

— 185 —

yordu. Pandalar'ın kaptan yardımcısı Carter Major öğleden sonraki maçı yönetecek demokratik liderliğe sahip miydi? Ancak bütün bu sorunların aslında yerine geçtikleri o düşünceyi ısrarla aklına getirmemeye çalışmaktaydı. Sözcüklere yerleştire-mediği, resmini çizemediği o düşünce öylesine kötüydü ki, onu düşünmek bile gerçekleşmesine neden olabilirdi.

Jack Brotherhood hep gittikleri Digby Otelinin lokantasında, «Bifteğin nasıl?» diye sordu.

«Çok lezzetli, Jack Amca, teşekkür ederim.»

Bunun dışında her zaman olduğu gibi sessizlik içinde bitirdiler yemeklerini. Brotherhood'un Sunday Telegraph gazetesi, Tom'un da tekrar tekrar okuduğu bir romanı vardı. Kitabın sonunda her şey iyiye dönüşüyordu çünkü, başka kitaplar tehlikeli olabilirdi. Tom yemeğini yeyip annesini düşünürken, kimse Jack Amca gibi insanı okuldan almayı beceremez, diye aklından geçirdi. Babası bile her şeyin aynı ama her seferinde

küçücük farklılıklarla olacağını böyle inceden inceye düşünemezdi. Sakin o-lacaktın, telaş etmeyecektin, yine de son ana kadar başka başka şeyler yaparak gününün geçmesini bekleyecektin. Okul o gün boyu var olmayacak toir yerdı, böylece oraya dönmek gün boyunca sözkonusu olamazdı.

«Bir porsiyon daha ister misin?»

«Teşekkür ederim, istemem.»

«Biraz daha Yorkshire puding?»

«Biraz, lütfen. Teşekkür ederim.»

Brotherhood kaşlarını kaldırıncı garson koşarak geldi, Jack Amcaya koşarlardı garsonlar.

«Babandan haber aldın mı?»

Tom hemen karşılık vermedi, birden gözleri ağrımişti, soluk alamıyordu.

Brotherhood gazetesini bıraktı. «Ne oldu?»

Tom gözyaşlarına engel olmaya çalışarak, «Okuduğum Ders,» dedi. «Geçti artık.»

«Çok iyi okudun. Kim aksini söylerse vur kafasına.»

«Yanlış gününküydü. İşaretleri karıştırmışım.»

«Boş ver, dünün Dersi iyiyse ikinci kere dinlemenin bir zararı olmaz. Bir bira daha içer misin?»

— 186 —

Tom başını salladı, Brotherhood gazetesini eline almadan birayı ismarladı. Horgörüyle, «Zaten ilk seferinde anlamamışlardır nasılsa,» dedi.

Ne var ki, kötü olan, Tom'un yanlış Dersi okumamasıydı, doğrusunu okumuştı. Çok iyi biliyordu bunu ve yine bunu Jack Amcanın da bildiğinden kuşkulanıyordu. Kafasının içindeki kablunun çevresinde dolanan balıklardan ve düşünmemeye çalıştığı şeyden başka bir şey için ağlamaya ihtiyacı vardı.

Güzel havayı kaçırmamak için tatlı yememeye karar verdiler.

Sugarloaf çevresinde Savunma Bakanlığının dikenli teli o-lan kireçli bir tepeydi. Tom'un yaşamında en çok bulunmayı istediği yer burasıydı, ne babasıyla kayak yaptığı Lich, ne de annesiyle ata bindiği Viyana. Bittiği yerlerden hiçbirini düşmanları içeri sokmamak için dikenli telle çevrili bu tepe kadar özel olamazdı. Jack Brotherhood ile Tom, vaftiz babayla vaftiz oğlu, burada Tom'un av tüfeğiyle canları istediğince kilden yapıma kuşlara ateş edebilirlerdi. Buraya ilk geldiklerinde Tom içeri girebileceklerine inanamamıştı. Jack Amca arabayı durdurunca, «Ama her taraf kilitli. Jack Amca,» demişti. O ana kadar güzel bir gün geçirmişlerdi. Şimdi de her şey berbat olmuştu işte. Yollarını haritadan bularak on mil gitmişler ve sonunda kilitli ve girilmesi yasak yüksek beyaz kapılarla karşılaşmışlardı. Gün sona ermişti. Tom okulda olmayı, ceza olarak derslerini yapmayı istemişti.

«Öyleyse git de, 'Açıl susam açıl!' diye bağır.» demişti Jack Amca cebinden çıkardığı anahtarı Tom'a uzatırken. Az sonra beyaz kapılar arkalarından kapanınca burada olma hakkına sahip özel izin kâğıtlı özel kişiler oluvermişlerdi. Arabanın ardından Jack Amcanın yemek boyunca bir sır olarak sakladığı kilden kuşları fırlatma aracını çıkarmışlardı. Tom o gün yirmi atışta dokuz kil kuş indirmişti. Jack Amca da onsekiz. Jack Amca usta nişancıydı, her şeyde ustaydı, yaşlı olduğu halde kimseyi, hatta Tom'u bile, sevindirmek için oyun kaybetmezdi. Tom günün birinde onu yenecekse bileğinin hakkıyla yenecekti ki, ikisinin de dile getirmeden istedikleri buydu. İşte bugün de Tom bunu istiyordu; normal bir konuşma, normal bir yarışma. En

— 187 —

kötü düşüncelerini derin bir çukura gömmek ve İngiltere uğruna ölen© kadar bunları kimseye göstermemek. Tom'u rahatlatan açık hava olmuştu. Jack Amcanın hiçbir payı yoktu bunda. Tom çok konuşmayı, hele özel olan şeyler konusunda konuşmayı pek sevmezdi. Ancak çevresindeki gün yeniden doğuş gibiydi. Silah sesleri, yanaklarını şişiren, okul kazağının içine dolan Ekim rüzgârının uğultusu çocuğu yetişkin bir insan gibi konuşmaya zorluyordu. Son geldiklerinden bu yana Savunma Bakanlığının diktiği direk için Jack Amca, «Direği devirirsek Rusları içeri aldık demektir,» diye boru gibi yaptığı elleri arasından seslendi. «Bunu yapmak istemeyiz, değil mi?»

«İstemeyiz elbette!»

«Ne yapacağız öyleyse?»

«Atıcıyı direğin altına kuralım da öte tarafa ateş edelim.» Tom bağıırırken içindeki sıkıntının kaybolduğunu, omuzlarının rahatladığını hissetti, tepenin üzerinde böyle rüzgâr eserken istediği her şeyi söyleyebilecekti artık. Jack Amcanın fırlattığı on kuştan sekizini onbir mermide vurmuştu ki, rüzgâr hesaba katıldığında o güne kadar yaptığı en iyi atıştı t>u. Kuşları fırlatma sırası Tom'a geldiğinde Jack Amca onunla yarışabilmek için epey zorlandı, Tom adamı yenmek istemiyordu. Babasını belki, ama Jack Amcayı hayır; yoksa geriye hiçbir şey kalmazdı. Tom ikinci atışta önceki kadar başarılı değildi ama aldırıyordu; kollarının ağrması kendi suçu değildi. Ama Jack Amca kale gibi sapasağlamdı.

Tom boş kovanları toplamak için koşarken, «Onsekize ,on-dört,» diye bağırdı. «Çok iyi.» Sonra yine bağıarak ve neşeyle, «Babam iyi, değil mi?» diye sordu.

«Neden olmasın?» diye bağırdı Brotherhood da.

«Büyükbabamın cenaze töreninden sonra beni görmeye geldiğinde biraz sıkıntılı gibiydi.»
«Eh, olağan bir şey. Sen babanı gömmekten geliyor olsaydın nasıl olurdu?»
Hâlâ bağırarak konuşuyorlardı esen sert rüzgârın altında. Silahı doldurup atıcıyı yeniden kurdular.
«Hep özgürlükten söz etti,» dedi Tom. «Özgürlüğü bize kimsenin veremeyeceğini, kendimizin kapmamız gerektiğini

—188—

söyledi. Doğrusu sıkıldım konuşmasından.»

Jack Amca silahı doldurmakla öylesine meşguldü ki, Tom onun kendisini duyup duymadığını kestiremedi. Duymuşsa bile ilgilenmemişti belki.

Brotherhood silahın mekanizmasını kapatarak, «Haklı,» dedi. «Yurtseverlik bugünlerde pis bir sözcük oldu.»

Tom atıcıyı çalıştırdı, Jack Amcanın kusursuz nişanlanma-sıyla kilden kuşun parçalandığını gördü.

«Tam olarak yurtseverlikten söz etmiyordu,» dedi Tom.

«Öyle mi?»

«Sanırım eğer mutsuzsam kaçmam gerektiğini söylüyordu bana. Mektubunda da öyle yazıyordu. Sanki...»

«Sanki ne?»

«Sanki kendisi okuldayken yapmadığı bir şeyi benim yapmamı istiyordu. Garip aslında.»

«Ben hiç de garip bulmadım. Seni sınıyor, hepsi bu. Kaçmak istersen kapının açık olduğunu söylüyor. Bir güven davranışı gibi daha çok. Baban çok iyi bir insan, Tom.»

Tom ateş etti ve iskaladı.

«Mektup da ne oluyor?» dedi Brotherhood. «Seni gelip gördüğünü sanıyordum.»

«Geldi, ama mektup da yazdı. Uzun bir mektup. Garip bir şey gibi geldi bana.»

«Eh, sıkıntılıydı elbette. Ne çıkar bundan? Babası ölüyor, o da oturup oğluna bir mektup yazıyor. Onur duymalısın... İyi bir atıştı, evlât, çok iyi.»

«Teşekkür ederim.» Jack Amca atışını yazarken gururla baktı Tom. Jack Amca puanları hep yazardı.

«Ama kendisi öyle düşünmüyordu,» diye ekledi Tom. «Sıkıntı!; değildi, memnundu.»

«Bunu mu yazdı sana?»

«Büyükbabamın onun içindeki insanlığı yeyip yuttuğunu, aynı şeyi bende yapmak istemediğini söyledi.»

«Bu da sıkıntıyı göstermenin bir yolu,» dedi Brotherhood. «Baban hiç gizli bir yerden söz etmiş miydi? Hak ettiği sakinliği ve sessizliği bulabileceği bir yerden?»

«Pek sayılmaz.»

— 189 —

«Ama öyle bir yeri vardı, değil mi?»

«Pek sayılmaz.»

«Neresi?»

«'Bana kimseye söylemememi tembih etmişti.»

«Söyleme öyleyse,» dedi Jack Amca kesinlikle.

Bundan sonra artık insanın babasından söz etmesi demokrat bir okul mümessilinin gerekli görevi olmuştu.

Bay Caird ayrıcalıklı insanların hayatta en değer verdikleri şeyi feda- etmelerinin bir görev olduğunu söylerdi ve Tom'un da hayatta en değerli şeyi babasıydı. Brotherhood'un bakışlarını üzerinde hissedince ilgisini uyandırdığı için memnunluk duydu.

Arabaya binerlerken, «Jack Amca, babamı çok eskiden beri tanıyorsunuz, değil mi?» diye sordu.

«Otuzbeş yıl çok uzun bir zaman sayılırsa.»

«Uzun sayılır,» dedi kendisi için bir haftanın bir yüz yıl olduğu Tom. Arabanın içinde rüzgâr yoktu. Kemerini takarken sahte bir cesaretle, «Babamın bir şeyi yoksa polis neden onu arıyor, işte bunu bilmek isterdim,» dedi.

Jack Amca, «Bugün falımıza bakacak mısın, Mary Lou?» diye sordu.

«Bugün olmaz, hayatım. Havasında değilim.»

«Sen hep havasındasm yo,» dedi Jack Amca. İki kahkahalarla gülerlerken Tom'un yüzü kızardı.

Jack Amcanın söylediğine göre Mary Lou çingeneydi. İn kalçalı, kara saçlıydı, Viyana'daki Frau Bauer gibi dudaklarının üstüne boyayla bir dudak daha çekmişti. Parkın kenarında ahşap bir kahvede çörek yapar, çay satardı. Tom yumurta istedi. Yumurtalar Plush'takiler gibi tazeydi. Jack Amca bir fincan çayla meyvalı keklerinden istedi. Tom'un sözünü ettiği her şeyi unutmuş görünüyordu; Tom açık havadan başı ağrıdığı ve düşüncelerinden de utandığı için minnettardı adama. Akşam zilini çalmasına iki saat sekiz dakika vardı. Babasının öğüdünü tutup kaçabileceğini düşünüyordu.

Tom unuttuğunu ya da duymadığını sandıktan çok sonra Brotherhood, «O polis hikâyesi neydi?» diye sordu.

— 190 —

«Gelip Caird ile konuştular. Sonra da Caird beni çağırttı.» «Bay Caird, evlât.» Brotherhood çayından bir yudum aldı. «Ne zaman?»

«Cuma günü. Bay Caird beni çağırttı, odasında yağmurluk-û bir adam Bay Caird'in koltuğunda oturuyordu. Scotland Yard' dan babam için geldiğini, bende adresi olup olmadığını sordu. Babam büyükbabamın cenazesinden sonra dalgınlıkla kimseye bir şey söylemeden gitmiş ve adresini bırakmayı unutmuş.»

«Palavra,» dedi Brotherhood uzun bir süre sonra.

«Doğru .efendim. Gerçekten öyle.»

«Adamın boyu ne kadardı?»

«Bir yetmiş.»

«Yaşı?»

«Kırk.»

«Saç rengi?»

«Benimki gibi.»

«Traşlı mı?»

«Evet.»

«Gözleri?»

«Kahverengi.»

Bu, geçmişte çok kere oynadıkları bir oyundu.

«Arabası?»

«İstasyondan taksiyle gelmişti.»

«Nereden biliyorsun?»

«Bay Mellor getirdi adamı. Beni çello derslerine götürür Bay Mellor, istasyon taksi durağındadır.»

«Kesin konuş, evlât. Bay Mellor'un arabasıyla geldi. Sana trenle geldiğini söyledi mi?»

«Hayır.»

«Peki, Mellor böyle bir şey söyledi mi?»

«Hayır.»

«Polis olduğunu kim söyledi?»

«Bay Caird, efendim. Beni tanıştırdığı zaman.»

«Ne giymişti?»

«Gri bir takım elbise.»

«Rütbesini söyledi mi?»

«Müfettiş.»

— 191 —

Brotherhood gülümsedi. İnsanın içini rahatlatan, sevgi dolu bir gülümseme. «Seni budala seni, o Dışışleri müfettişiydi. Babanın çalıştığı yerden biri. Polis değildir onlar, evlât. Personel Bölümünden işsiz bir memur. Caird her zamanki gibi yanlış anlamış olmalı.»

Tom adamı öpebilirdi. Az daha öpecekti de. Ayağa kalktığı zaman boyu iki metreye yaklaşmıştı sanki, başını Jack Amcanın spor paltosunun kalın kumaşına gömmek istiyordu. Polis değildi' elbette, polisler gibi kısa saçları ve büyük ayakları yoktu ya da insana iyi davranırken bile o polis uzaklığı. Her şey yolunda, diye sevinçle düşündü. Jack Amca her zamanki gibi düzeltti işte hepsini.

Tom, Brotherhood'un uzattığı mendili alıp gözlerini kuruladı.

«Peki ne söyledin adama?» Tom babasının nerede olduğunu bilmediğini, Viyana'ya dönmeden birkaç gün İskoçya'ya gideceğini söylediğini anlattı. Tom polisle konuşması hakkında her şeyi, sorduğu soruları, babası ortaya çıktığı takdirde haber vereceği telefon numarasını -hayır kendisinde değildi, Bay Caird'deydi- anlattıktan sonra, Jack Amca Mary Lou'nun odasından telefon açıp Bay Caird'i aradı ve Konuşmaları gereken aile sorunları olduğunu söyleyerek saat dokuza kadar izin aldı.

«Ama ziller ne olacak?» diye korkuyla bağırdı Tom.

Her şeyi anlayan Jack Amca, «Zilleri Carter Major çalacak,» dedi.

Konuşmasının çok uzun sürdüğüne ve Mary Lou'ya ikisini de kahkahalara boğan bir beş sterlinlik verip Noel çorabına koymasını söylemesine bakılırsa Londra'ya da telefon etmişti. Bu kere gülmelerine Tom da katıldı. Tom sonraları nasıl olup da sözün dönüp dolaşıp Korfu'ya geldiğini kestiremedi; belki de konuşmalarının belirli bir yönü kalmamıştı artık, en son yaz tatilinden önce görüştüklerine göre insan eğer konuşmak istiyorsa pek çok konu vardı kuşkusuz. Tom da uzun zamandır böyle konuşmamıştı, hatta belki de ilk

— 192 —

kez konuşuyordu; Jack Amcada Tom için kusursuz bir karışım olan o hoşgörü ve disiplin vardı, Tom içindeki güvenli bölge kadar Jack Amcanın sınırlarının sağlamlığını hissetmeyi severdi.

«Artık epey büyüdün,» dedi Brotherhood. «Bazı ülkelerde bu yaşta üniforma giyerdin.»

«Biliyorum.»

«Dersler hâlâ sorun mu?»

«Biraz, efendim.»

«Gözün hâlâ Sandhurst'to mı?»

«Evet, efendim. Amcamın alayı notlarım iyi olduğu takdirde beni alacakmış.»

Jack Amca yaklaştı, sesi alçaldı. «Evlât, bunu sana söyleyip söylememem gerektiğini bilmiyorum, ama artık sır saklamaya hazır olduğuna göre söyleyeceğim. Sır saklarsın, değil mi?»

«Hiç kimseye söylemediğim pek çok sırrım var, efendim.»

«Baban aslında pek ağzısıklı bir insandır. Bunu biliyordun sanırım, değil mi?»

«Siz de öylesiniz herhalde.»

«Büyük bir insandır aynı zamanda. Ama bunu saklamak zorundadır, vatani için.»

«Ve sizin için,» dedi Tom.

«Hayatının büyük bir bölümü tümüyle örtülüdür. Hatta buna insan gözünden uzak da diyebiliriz.»

«Annem bilir mi?»

«İlke olarak bilir. Ayrıntılar konusunda hemen hiçbir şey bilmez. Biz böyle çalışırız işte. Baban sende yalancı, kaçamak, kimi zaman doğru söylemiyor gibi bir izlenim yarattıysa, bunun işi nedeniyle olduğuna ve nedeninin sadakati olduğuna kalıbını basabilirsin. Kendisi için bir gerilimdir bu. Sır insanda gerilim yaratır.»

«İşi tehlikeli midir?»

«Zaman zaman tehlikeli olabilir. O yüzden kendisine koruyucu verimiz. Yunanistan'da kendisini izleyen ve evinin çevresinde bekleyen motosikletliler gibi.»

«Ben de gördüm onları!» diyen Tom heyecanlandı.

«Kriket maçında yanma yaklaşan uzun boylu, zayıf, bıyıklı insanlar gibi...»

— 193 —

13

«Evet, evet! Hasır bir şapkası vardı.»

«Kimi zaman da babanın yaptıkları o kadar gizlidir ki, tümüyle ortalıktan kaybolması gerekir. Koruyucuları bile adresini bulamazlar. Ben bilirim ama. Dünyada başka kimse bilmez ve bilmemeidir. O müfettiş bir daha sana ya da Bay Caird'e gelecek olursa veya başkaları gelirse, onlara bildiğin her şeyi söylemeli ve sonra da hemen bana haber vermelisin. Sana özel bir telefon numarası vereceğim. Bay Caird ile de özel olarak konuşacağım. Baban her yardımı hak etmiştir ve bunu alır da.»

«C.ok sevindim,» dedi Tom.

«Simdi sana yazdığın o uzun mektuba gelelim. Böyle şeylerden mi söz ediyordu?»

«Bilmiyorum, hepsini okumadım. Sefton Boyd'un çakısı ve öğretmenler helasına yazılan yazılar hakkında bir sürü şey vardı.»

«Sefton Boyd kimdir?»

«Okulda bir çocuk. Arkadaşım.»

«Babanın da arkadaşı mı?»

«Hayır, babem babasıyla arkadaşmış, okul arkadaşı.»

«Mektubu ne yaptın?»

Tom kendisini cezalandırmıştı mektupla. Sımsıkı bir top o-lana kadar katlamış, pantolonun arka cebine yerleştirmişti, o-turdukça kalçasına batıyordu. Ama böyle bir şey söylemeden çıkarıp uzattı. Jack Amca mektubu özenle koruyacağına ve bir daha görüştüklerinde her şeyi konuşacaklarına söz verdi, eğer konuşacak bir şey varsa... kendi kanısına göre böyle bir gereklilik olmayacaktı.

«Zarfı sakladın mı?»

Saklamamıştı.

«Nereden postalamıştı? Ararsak bir iz bulabiliriz orada.»

«Reading damgalıydı,» dedi Tom.

«Tarihi?»

«Salı günü, ama Pazartesi posta kapandıktan sonrai da olabilir. Ben onun Pazartesi öğleden sonra Viyana'ya döneceğini sanıyordum. İskoçya'ya gitmediyse yani.»

Ancak Jack Amca bunu duymamış gibi yine Yunanistan'dan

— 194 —

söz ediyor, Korfu'da kriket alanında ortaya ç;kan o bıyıklı sıska adam konusunda ikisinin rapor-yazma adını verdikleri oyunu oynuyordu.

«O adam seni kaygılandırmıştır herhalde, evlât. Dostça görünse de babana bir kötülük yapacağını sanmışsındır. Yani baban onu o kadar iyi tanıyorsa neden eve çağırıp annenle tanıştırmadı, değil mi?

Düşününce bunun seni rahatsız edeceğini anlayabilirim. Babanın annenin yakınında bu kadar gizli bir yaşamı elmasının hoş bir şey sayılmayacağını düşünmüşsün-dür.»

Jack Amcanın her şeyi bilmesine bir kere daha şaşırın Tom, «Hoşlanmadım sanırım,» dedi. «Babamın koluna girmişti.»

Digby'ye dönmüşlerdi. Tom endişeden kurtulma sevinciyle iştahına yeni kavuşmuş, kızarmış patatesle biftek yiyordu. Brotherhood kendisine bir kadeh viski ısmarlamıştı.

Yeniden özel oyunlarına dönen Brotherhood, «Boyu?» diye sordu.

«Bir seksen.»

«Aferin, tam olarak bildin. Saçı?»

Tom duroksadı. «Kır düşmüş açık kahve gibi.»

«Bu da ne demek oluyor?»

«Hasır bir şapkası vardı, iyi göremedim.»

«Hasır şapkası olduğunu biliyorum. O yüzden soruyorum zaten. Saç rengi?»

«Kumral. Güneşte açılmış kumral. Dâhiymiş gibi geniş bir alnı var.»

«Şapkasının kurdelesini?»

«Kırmızı.»

«Olamaz.»

«Kırmızıydı.»

«Bir daha dene.»

«Kırmızı! Kırmızı!»

«Üç puan öyleyse. Sakal rengi?»

«Sakalı yoktu. Sarkık bıyıkları, sizin gibi kalın kaşları vardı.»

«Üç puan. Vücut yapısı?» «Kamburca ve titrek.»

•195 —

«Titrek de nasıl oluyormuş?»

«Hızlı yürürken aksıyordu.»

«Yani topallıyor mu?»

«Evet.»

«Öyle söyle. Hangi ayağı?»

«Sol.»

«Bir daha dene.»

«Sol.»

«Emin misin?»

«Sol!»

«Üç puan. Yaşı?»

«Yetmiş.»

«Saçmalama.»

«Çok yaşlı!»

«Yetmiş olmaz. Ben yetmiş yaşımda değilim, altmış bile değilim. Eh, altmış diyebiliriz. Benden yaşlı mı?»

«Aynı yaşta.»

«Elinde bir şey var mı?»

«Evrak çantası. Fil derisinden gibi gri. Bay Toombs gibi ipince.»

«Toornbs da kim oluyor?»

«Beden öğretmenimiz. Aikido ve coğrafya öğretir. Ayaklarıyla insan öldürmüş.»

«Pekâlâ, Bay Toombs gibi ipince, elinde fil derisinden bir evrak çantası var. iki puan. Ancak bir daha özne atıfta bulunma.»

«Ne gibi?»

«Bay Toombs. Onu sen tanıyorsun, ben tanımıyorum. Tanımadığım birini yine tanımadığım bir başkasıyla kıyaslama.»

Jack Amcanın hatasını yokladığı için heyecanlanan Tom, «Ama onu tanıdığınızı söylemişsiniz,» dedi.

«Tanıyorum. Dalga geçtim seninle. Senin bu adamın arabası var mıydı?»

«Volvo. Bay Kalumenos'tan kiralamış.»

«Nereden biliyorsun?»

«Adam arabasını kir alıyor. Limana gidip bekliyor, araba kiralamak isteyen olursa Volvo'sunu veriyor.»

— 196 —

«Rengi?»

«Yeşil. Çamurluğu çarpık, Korfu plakalı, anteninden bir tilki kuyruğu sallanıyor ve...»

«Kırmızı.»

«Yeşil!»

«Puan yok,» dedi Brotherhood, Tom'u kızdırarak.

«Neden?»

Brotherhood tilki gibi gülümsedi. «Araba onun değildi. Arabada daha iki kişi varken bıyıklı herifin kiraladığını bilemezsin. Tarafsızlığını kaybettin, evlât.»

«Ama diğerlerinin başıydı o!»

«Bunu bilemezsin. Tahmin ediyorsun. Böyle şeyler uydurarak savaşın çıkmasına neden olabilirsin. Poppy Teyze ile tanıştın mı hiç, evlât?»

«Hayır, efendim.»

«Bay Wentworth adı senin için bir anlam taşıyor mu?»

«Hayır, efendim.»

«Hiç duymadın mı?»

«Hayır, efendim. Bunun Surfey'de bir yer adı olduğunu sanıyorum.»

«Aferin, evlât. Bir şeyi bilmiyorsan ve bilmen gerekiyorsa asla yalan söyleme. Kural bu.»

«Yine benimle alay etmiyordunuz, değil mi?»

«Belki de ediyordum. Baban seninle bir daha ne zaman görüşeceğini söyledi?»

«Bir şey söylemedi.»

«Hiç söyler mi?»

«Pek değil.»

«Öyleyse bir sorun yok, değil mi?»

«Yalnızca mektup var işte.»

«Ne varmış mektupta?»

«Öfrnüş gibi sanki.»

«Saçma. Hayal kuruyorsun. Sana bildiğin başka bir şeyi söyleyeyim mi? Baban o gizli yerine gitti. Bunu biliyoruz. Sana adresini vermiş miydi?»

«Hayır.»

«En yakın İskoç kentinin adı?»

— 197 —

«Bana yalnızca İskoçya demişti. İskoçya'da deniz kıyısı. Herkesten uzakta yazacağı bir yer.»

«Sana söyleyebileceği her şeyi söylemiş, Tom. Daha fazlasını söylemesine izin yok. Kaç odası varmış?»

«Söylemedi.»

«Alışverişini kim yapıyormuş peki?»

«Onu da söylemedi, iyi bir pansiyoncu kadın varmış. Yaşlı bir kadın.»

«Baban iyi bir adamdır. Akıllı bir adam. Kadın da iyidir, bizden biri. Artık kaygılanma, olmaz mı?» Jack Amca yan gözle saatine baktı. «Haydi şunu bitir de kendine bir gazoz ısmarla. Ben bir köpek hakkında biriyle görüşeceğim.» Brotherhood hâlâ gülümseyerek tuvalet ve telefon işaretli kapiya doğru yürüdü. Tom gözlemciydi. Jack Amcanın yanaklarında mutluluk renkleri vardı.

Brotherhood'un Lambeth'de bir evi ve bir karısı vardı ve kuramsal olarak oraya gidebilirdi. Suffolk'daki yazlık evinde bir karısı daha vardı, .ondan boşandığı halde önceden haber vererek oraya da gidebilirdi. Pinner'de bir avukatla evii bir kızı vardı ve ikisini de görmek istemezdi ve bu duygu karşılıklıydı. Ancak görevleri olduğu için onu evlerine kabul ederlerdi. Sonra sahnede gücbela geçimini sağlayan işe yaramaz bir oğlu vardı; Brotherhood ona karşı iyi duygular besliyorsa, ki gariptir bugünlerde kimi zaman besliyordu, ve odasının darmadağınık-lığma ve esrar kokusuna dayanabilirse, ki zaman zaman ona da katlanabiliyordu, Adrian yedek yatağı dediği yağlı çarşaf yığnında onu ağırlardı. Ne var ki, Pym ile konuşana kadar hiçbirini istemiyordu. Shepherd Market'teki pencerenin önünde 'güvercinlerin kovalamaca .oynadığı, aşağıda kaldırımda orospuların savaş zamanında olduğu gibi devriye gezdikleri, pis kokulu, küçük ve güvenli dairesinin yalnızlığını seçti sonunda. «Şirket» zamcn zaman burasını elinden clmak ya da kirasını aylığından kesmek isterdi.

Kate, «Araştırmalar Çek Haberalmasının gazete yönetimini kullandığını ortaya çıkardı,» dedi yattığı yerden.

«Ama kesin bir şey yok yine de.»

— 198 —

Brotherhood votkasından iri bir yudum aldı. Sabahın iki-siydi. Bir saatir oradaydılar. «Büyük casus mesajının harflerini iğneyle gazeteyi delerek belirtiyor ve gazeteyi şefine gönderiyor. Casus şefi de gazeteyi ışığa tutup Kıyamet planlarını okuyor. Bundan sonrc da semafor kullanacak bunlar.»

Küçük yatakta bembeyaz ve ılıdayarak yatıyordu yanında bu yolunu kaybetmiş Cambridge mezunu. Kirli perdelerden giren gri pembe ışık vücudunu klasik parçacıklara bölmekteydi. Şurada bir baldır, burada bir bacak, bir meme yükseltisi, bıçak gibi bir kc!ça. Arkasını kendisine dönmüş, bir bacağını hafifçe bükmişti. Beşinci Katın bu güze! brıç oyuncusu kayıp bir aşk havasıyla ve ciddi şehvetiyle benden ne istiyor ki? Yedi yıldır birlikte o!malarına rağmen Brotherhood'un bu konuda hâlâ bir fikri yoktu. İs seyahatlerine çıkar, adı duyulmadık yerlere giderdi, kadınla aylarca konuşmaz, bir satır mektup yazmazdı, ama döndüğünde daha

bavullarını açmadan kollar arasında olurdu yine, o kederli ve aç gözleriyle kendisini isterdi. Bizlerden yüzlercesi mi var elinde... bizler onun görevden yaralı dönüp lütuflarını isteyen avcı pilotları mıyız? Kate o kusursuz aksanıyla, «Bo şölene katılması için ünlü bir psikolog da çağırdı,» dedi. «Zararsız sinir bozukluklarında bir uzman. Pym'in dosyasını adama verip başka insanları, özellikle Amerikalıları kaygıya düşüren, şiddetli gerilim içindeki sadık bir İngilizin profilini hazırlamasını söylediler.»

«Onun ardından da bir medyum çağırır artık,» dedi Brotherhood.

«Bahama, İskoçya ve İrlanda uçaklarını kontrol ettiler. Diğer yerleri a'e. Gemileri, araba kiralayan şirketleri ve daha akıllarına nereleri geldiyse. Kullandığı her telefonu araştırmak için izinleri var. İzinleri ve hafta tatillerini kaldırıp gözetleme ekiplerini yirmidört saatlik alarma geçirdiler ve hâlâ da kimseye bunun neden yapıldığı hakkında tek bir şey söylemediler. Kantini görsen cenaze salonu sanırsın, kimse kimseyle konuşmuyor. Onunla odasını paylaşan ya da ondan elden düşme araba alan herkesi sorguya çekiyorlar. Pym'lerin Dulwich'deki evinin kiracılarını çıkardılar, tahtakurdu uzmanları kisvesi altında evi baştan aşağı söktüler. Nigel şimdi araştırma ekibini Norfolk So-

— 199 —

kağındaki güvenli bir eve yerleştirmeyi düşünüyor, ekip öylesine kalabalıklaştı yani. Aşağı yukarı yüzelli kişi. Yakma kutusunda ne var?»

«Neden sordun?»

«O konunun üstü örtülü. Çocukların önünde konuşulmaz. Biri ondan söz etti mi, Bo ile Nigel hemen susuyorlar.»

«Basın?» dedi Brotherhood sanki kadının sorusunu geçiştirmek yerine cevaplamış gibi.

«Her zamanki gibi susturulmuş. «Tidbi'ten başlayarak hepsi. Bo dün yazışları müdürleriyle yemek yedi. Herhangi bir sızıntıya karşı verecekleri haberi kendisi yazdı bile. Söylentilerin güvenliğimizi nasıl zayıflattığı falan hakkında. İçerideki Gerçek Düşman, bilgiye dayanmayan fikir yürütmedir. Nigel .olanca ağırlığıyla abanıyor radyo ve televizyona.»

«Peki sahte polis işi neymiş.»

«Torn'un müdürüne giden bizden değilmiş. Ne 'Şirket'ten, ne de polisten.»

«Belki rakiplerdendir. Bizden izin alacak değiller ya.»

«Bo Amerikalıların kendi insan avlarını başlatmalarından korkuyor.»

«Amerikalı olsaydı en az üç kişi olurlardı. Bu cesur bir Çekti. Onların çalışmaları öyledir. Savaşta da öyle uçarlardı.»

«Müdür adamı tam bir İngiliz olarak tanınıyor, yabancı bir yanı yokmuş. Trenle gelip gitmemiş. Özel Bölümden Müfettiş Baring olarak tanıtmış kendini. Öyle biri yok. İstasyonla okul arası -taksi ücreti oniki sterlinmiş ve makbuz istememiş. Oniki sterlinlik bir makbuzu istemeyecek bir polis düşünebiliyor musun? Sahte bir kartvizit bırakmış. Matbaacıyı, kâğıdı yapanı araştırıyorlar ama polisi işe karıştırmıyorlar. Fincancı katırlarını ürkütmediği sürece akıllarına gelen her araştırmayı yapacaklar.»

«Peki, adamın verdiği Londra numarası?»

«Sahte.»

«Neşem yerinde olsaydı gülerdim. Peki, Bo kriket maçlarında Pym'in koluna giren eli çantalı, bıyıklı bey hakkında ne düşünüyor?»

«Bu konuda bir fikir beyan etmiyor. Kriket maçlarındaki ar-

— 200 —

kodşlarımızı kontrol ettirmeye kalkışırsak ne arkadaş kalır, ne ne de kriket, diyor. Çeklerin dosyasını aramak için yeni yeni kızlar tuttu, Atina'ya bir telgraf çekip araba kiralayan adamla konuşmak üzere Korfu'ya birini göndermelerini istedi. Şimdilik du-rurn, erteleme ve Magnus-lütfen-yuvana-dön diye dua etme.»

«Benim durumum ne bu arada?»

«Senin binayı başlarına indireceğinden korkuyorlar.»

«Bunu Pym'in zaten yaptığını sanıyordum.»

Brotherhood votkasından bir yudum daha aldı. «Adamları çıkarsalardı bari. Bir kere olsun yapılması gerekeni yapsalar ya.»

«Amerikalıları uyandıracak hiçbir şey yapmayacaklar. Bunu yapmak yerine son nefeslerini verene kadar yalan söylemeyi yeğlerler. 'Üç kısacık yılda üç büyük hain çıktı. Bir yenisi çıkarsa bu oyunun sona erdiğini kabul edelim daha iyi,' diyor Bo.»

«Demek Joe'lar Özel İlişkiler için ölecekler. Bu hoşuma gitti işte. Joe'ların da hoşuna gidecektir. Bunu anlayacaklardır.»

«Onu bulurlar mı dersin?»

«Belki.»

«Belki yeterli değil. Sana bir şey sordum, Jack. Onu bulacaklar mı? Bulacak mısın?»

Kadın ansızın teişaşlanmıştı. Brotherhood'un elinden kadehi alıp votkanın geri kalanını içti. Yatağın kenarından uzanıp çantasından sigarasını aldı, yakması için kibriti erkeğē uzattı. Brotherhood kadının sigarasını yaktı. Brotherhood hâlâ gözlerini kadının yüzünden ayırmadan, «Bo bir sürü yazı makinesinin önüne bir sürü maymun yerleştirdi,» dedi. «Belki biri işē yarayan bir şey çıkarır. Senin sigara içtiğini bilmiyordum, Kate.»

«İçmem.»

«İçki içmen de hoşuma gitti. Seni böyle sek votka içerken gördüğümü hatırlamıyorum. Votkayı böyle içmeyi kim öğretti sanc?»

«Neden içmeyecekmişim ki?»

«Önemli olan neden içtiğin. Bana bir şey söylemeye çalışıyorsun, değil mi? Hoşuma gideceğini sanmadığım bir şey. Bir an seni B.o'nun casusu sandım. Ama sonra, hayır olamaz, bana

— 201 —

bir şey söylemeye çalışıyor, dedim. Küçük ve mahrem bir itirafta bulunacak dedim.»

«Hain o.»

«Kim, yavrum?»

«Magnus.»

«Öyle mi? Neden?»

«Kucakla beni, Jack.»

«Yağma yok.» Brotherhood geri çekilince kadında küstahlık sandığı şeyin umutsuzluğun metanetle kabulü olduğunu gördü. Yüzü teslimiyetle kasılmıştı, kederli gözleri dimdik kendisine bakıyordu.

«'Seni seviyorum Kate,' dedi bana. 'Beni bu işten kurtar, seninle evlenirim, ölene kadar mutluluk içinde yaşarız.'»

Brotherhood kadının sigarasını alıp bir nefes çekti.

«'Mary'yi terkederim,' dedi. 'Gider başka bir yerde yaşarız. Fransa'da, Fas'ta. Kimin umurunda ki?' Sonra dünyanın öteki ucundan telefonlar etti. 'Seni sevdiğimi söylemek için aradım.' 'Seni seviyorum' kartı iliştilmiş çiçekler, kartlar. Bir şeyin içine konulmuş küçük notlar, kapının altından atılmış, çok gizli zarflar içine sokulmuş. 'Çok uzun bir süredir yaşıyorum eğer-öyle olursa, eğer-böyle olursalarla. Ben hareket istiyorum, Kate. Sen benim kçışışm. Yardım et bana. Seni seviyorum. M.'»

Brotherhood bir kere daha bekledi.

«'Seni seviyorum,'» diye kadın tekrarladı. «Hep böyle diyordu, inanmaya çalıştığı bir dini ayin gibi. 'Seni seviyorum.' Bunu yeterli sayıda insana yeterli sayıda söylerse bir gün gerçekleşeceğini düşünüyordu sanırım. Doğru değildi. Hayatında bir kadın sevmiş değildir o. Bizler onun için düşmanız. Okşa beni, Jack!»

Brotherhood kadına karşı bir yakınlık dalgası hissedince şaşırdı. Onu tutup sıkıca göğsüne yasladı.

«Be bunları biliyor mu?»

Brotherhood sırtının terlediğini hissediyordu. Kadının vücudunun kıvrımlarında Pym'in yakınlığının kokusunu duyuyordu. Kate başını salladı, ama erkek onu hafifçe sarsarak yüksek sesle söyledi: Bo hiçbir şey bilmiyor. Hayır, Jack, Bo'nun hiçbir şeyden haberi yok.

— 202 —

«Magnus tüm oyunu başlatana kadar benimle gerçekten ilgilenmiyordu,» diye anlattı Kate. «Bana istediği an sahip olabilirdi. Ama yeterli değildi onun için. 'Bekle beni, Kate. Bütün iplerimi koparıp özgür olacağım. Benim ben, Kate, neredesin?' Buradayım budala, yoksa telefona cevap verebilir miydim? O-nun aşk ilişkileri yoktur. Hayatları vardır. Bizler ayrı dünyalardayız onun için. Uzayda uçarken uğrayacağı yerler. Benim en sevdiğim fotoğrafım hangisiydi biliyor musun?»

ö

«Bildiğimi sanmıyorum, Kate.»

«Normandiya'da kumsalda çıplağım. Haftasonu gizlice gitmiştik. Sırtım ona dönük. Denize yürüyorum. Makinesi olduğunu bile bilmiyorum.»

«Sen güzel bir kızsın. Kate. Öyle bir resim beni de heye-canlandırabilir.» Brotherhood yüzünü görebilmek için kadının saçlarını arkaya itti.

«Benden çok seviyordu o resmi. Sırtım ona dönükken herhangi birisiydim -kumsaldaki sevgilisi- hayalleri.

Hayallerine dokunmadım onun. Beni bundan kurtarmalısın, Jack.» «Ne kadar battın bu işē?» «Yeteri kadar.»

«Ona mektup falan yazdın mı?» Kate evet anlamında başını salladı.

«Küçük bazı iyilikler yaptın mı peki? Kuralları ona uydurdun mu? Bana her şeyi anlatmalısın, Kate.» Kddnım başının göğsündeki baskısının arttığını hissederek bekledi. «Beni duyuyor musun?» Kate yine başını salladı.

«Ben öldüm, Kate, ama sen biraz daha dayanabilirsin. Eve gitmek için otobüs beklerken köşedeki McDonald'da Pym ile bir dondurma yediğin bil© ortaya çıkarsa, ne olduğunu anlamadan Ekonomik Gelişme'ye atıverirler seni. Bunu biliyorsun, değil mi?» Bir baş sallaması daha.

«Neler yaptın onun için? Bir iki sır mı çaldın? Bo'dan şöyle esaslı bir şey mi?» Bu kez Kate hayır anlamında başını salladı. «Haydi, Kate. Beni de kandırdı o. Seni köpeklerin önüne ctacak değilim. Ne yaptın onun için?»

«Özlük dosyasında bir kayıt vardı.» «Eee?»

«Onun çıkarılmasını istiyordu. Eskilerden kalma bir şey. Avusturya'da askerlik yaptığı zamanlardan askeri bir rapor.»

«Ne zaman yaptın bunu?»

«;C,ok eskiden. Birlikte cıkalı bir yıl olmuştu. Prag'dan yeni dönmüştü.»

«Ve sen de onun istediğini yaptın, dosyasını kurcaladın.»

«Önemsiz bir şey/ dedi. O zaman çok gençmiş. Delikanlıymış daha. Çekoslovakya'ya ufak çaplı bir casus sokmuş. Ancak Sabina adındaki bu kız olaya karışmış, Pym'le evlenmek isteyip taraf değiştirmiş. Pek kulak vermedim ben anlattıklarına. Biri dosyasın! karıştırır da bu olayı öğrenirse, asla Beşinci Kata yükselemeyeceğini söyledi.»

«Eh, gördün mü, dünyanın sonu gelmedi işte.»

Kate başını salladı.

«Bu Joe'nun bir adı var mıymış?» diye sordu Brotherhood.

«Şifre adı. Greensleeves.»

«Bu güzel işte. Tam bir İngiliz Joe. Greensleeves. Kâğıdı dosyadan aldıktan sonra ne yaptın, Kate? Anlat bana. Her şey ortaya çıktı artık. Devam et.»

«Kâğıdı çaldım.»

«Tamam. Peki sonra ne yaptın?»

«O da bana bunu sordu.»

«Ne zaman?»

«Bana telefon etti.»

«Ne zaman?»

«Geçen Pazartesi akşamı. Viyana'ya gitmiş olması gerektiği günden sonra.»

«Saat kaçta? Haydi Kate, gayet iyi gidiyoruz. Saat kaçta aradı seni?»

«On. Daha geç. Onbuçuk. Onla onbuçuk arası. Saat on haberlerini seyreliyordum.»

«Hangi bölümü?»

«Lübnan. Bombardıman. Trablus falan. Arayanın o olduğunu anlayınca sesini kapattım, bombardıman sessiz filmdey-miş gibi devam etti. 'Senin sesini duymak istedim, Kate. Her şey için çok üzgünüm. Üzüldüğümü bildirmek için telefon açtım. Kötü bir insan değildim, Kate. Hepsi sahte değildi.'»

«Değildi demek.»

«Evet. Değildi. Geçmişini anıyordu. Değildi. Babanın ölümünden, dedim, her şey yoluna girecek ağlama. Sanki ölmüşün gibi konuşma. Gel buraya. Neredesin? Ben sana geleyim. Gelemeyeceğini söyledi. Artık gelememiş. Sonra dosyası hakkında konuştu. Artık yaptığımı herkese anlatabilirmişim, onu korumama gerek yokmuş. Ama kendisine bir hafta'tanımalıymı-şım. 'Bir hafta, Kate. Onca yıldan sonra çok bir şey değil.' Sonra dosyadan aldığım kâğıdın hâlâ bende olup olmadığını sordu. Kâğıdı yok etmiş miydim? Bir kopyasını saklamış mıydım?»

«Sen ne dedin?»

Kate banyoya gidip makyaj eşyalarını koyduğu nakışlı çantayı getirdi, içinden çıkardığı katlanmış kâğıdı erkeğe uzattı.

«Ona bir kopyasını verdin mi?»

«Hayır.»

«İstemedi mi?»

«Hayır. Vermezdim. Bunu biliyordu sanırım. Kâğıdı aldım ve aldığımı söyledim, bana inanması gerekirdi. Bir gün yerine koyarım, diye düşünmüştüm.»

«Pazartesi sana nereden telefon etti?»

«Bir telefon kulübesinden.»

«Ödemeli mi?»

«Ne uzak, ne de kısa mesafeden. Dört tane elli penilik saydım. Ama onu tanıdığım için Londra'dan bile etmiş olabilir. Yirmi dakika kadar konuştuk ama o çoğunlukla pek konuşmadı.»

«Anlat. Haydi yavrum. Söz veriyorum yalnız bir kere anlatacaksın bunu, onun için iyi anlat.»

«Neden Viyana'da değilsin, dedim.»

«Buna ne karşılık verdi?»

«Bozukluk parasının bitmiş olduğunu söyledi. Söylediği son şey 'buydu. 'Bozukluğum kalmadı artık.'»

«Seni götürdüğü bir yer var mıydı? Gizli bir yer?»

«Ya benim evime ya da otele giderdik.»

«Hangi otellere?»

«Victoria'deki Grosvenor. Liverpool Caddesinde Great Eas-

tern. Demiryoluna bakan pek sevdiği odalar vardı.»

«Odaların numaralarını söyle.»

Brotherhood kadını kucağından indirmeden masaya yürüdü, söylediği iki numarayı yazdı, sonra eski robdöşambrını giyip belini bağladı. «Onu ben de severdim, Kate.» diyerek gülümsedi kadına. «Ben senden daha budalayım.» Ama bunun karşılığında bir gülümseme kazanamadı. «Her şeyden uzaklaşacağı bir yerden söz eder miydi sana? 'Böyle bir hayali var mıydı?» Kadına bir kadeh votka daha doldurdu.

«Norveç. Ren geyiklerinin göçünü görmek isterdi. Bir gün beni oraya götürecekti.»

«Başka nereye?»

«İspanya, İspanya'nın kuzeyi. Orada ikimize bir villa alacağını söylerdi.»

«Yazılarından söz eder miydi?»

«Pek etmezdi.»

«O büyük eserini nerede yazmak istediğini söyler miydi?»

«Kanada'da. Karla kaplı bir yere gidip konserve yiyerek yasayacaktık.»

«Peki ya deniz... deniz kıyısında bir yer yok muydu?»

«Hayır.»

«Sana hiç Poppy'den söz etti miydi? Poppy adında biri.»

«Kadınlarını hiç anlatmazdı bana. Söyledim ya, ayrı dünyalardaydık.»

«Peki ya Wentworth adında biri?»

Kadın başını salladı.

«Wentworth Rick'in Öç Tanrısıydı», diye Brotherhood ezberden okudu. «Poppy de benimki. İkimiz de yaşamlarımızı onlara yaptığımız kötülükleri düzeltmekle geçirdik. Bantları dinledin, Kate. Wentworth.»

«Çıldırılmış bu.»

«Burada kal,» dedi Brotherhood. «İstediğin kadar kalabilirsin burada.»

Kendisi masaya dönüp elinin bir hareketiyle üstündeki kitap ve kâğıtları yere attı, okuma lambasını yaktı, Pym'in Tom'a yazdığı buruşuk mektubun yanına Kale'den aldığı kahverengi kâğıdı yaydı. Londra telefon rehberleri hemen yambaşında yer-

efeydi. Önce Victoria'deki Grosvenor Otelinin numarasını çevirdi, gece kâtibi Kate'in verdiği odanın numarasını, bağladı. Uykulu bir erkek sesi cevap verdi.

','<Ote! dedektifi,» dedi Brotherhood. «Odanızda bir kadın olduğunu sanıyoruz.»

«'Elbette olacak. İki kişilik oda burası. Kadın do karım.»

Pym'in seslerinden biri değildi adamın sesi.

Great Eastern Otelinden de buna benzer bir sonuç almıştı. Independent Televizyon Haberlerini arayıp Scotland Yard' dan Müfettiş Markley olduğunu söyledi. Pazartesi gecesi saat en haberlerinde Trablus bombardımanının yayın saatini istiyordu. Adamın cevap vermesini beklerken Pym'in mektubunun sayfalarını çevirdi. Reading posta damgalı. Pazartesi gecesi ya da Salı sabahı postaya verilmiş.

«Onu onyedici dakika on saniye geçe aramış seni,» dedi Kate'e. Kate yastığa yaslanmış oturuyordu, başını round arasındaki bir boksör gibi geriye atmıştı.

Brotherhood bundan sonra postane araştırma birimine açıp gece nöbetçi memurunu buldu. «Şirket»in şifresini söy-leyince karşısındaki kadın sanki üçüncü dünya savaşı kopmak üzereymiş gibi kaderle yüklü bir sesle, «Sizi dinliyorum,» dedi.

«Olanaksız bir şey istiyorum ve bu isteğim en geç dün yerine getirilmeliydi.»

«Elimizden geleni yaparız.»

«Pazartesi gecesi on onsekizle on yirmibir arasında Reading bölgesinde bir telefon kulübesinden Londra'ya açılan bütün telefonlar hakkında bilgi istiyorum.»

«Olamaz,» dedi kadın.

«Sevdim bu kadını,» dedi Kate. Yatakta dönmüş, karm-üstü yatıyordu, başını kolları arasına gömmüştü.

Brotherhood telefonu kapatıp Kate'in, Pym'in dosyasından kaldırdığı kâğıtları incelemeye koyuldu. Üsteğmen Magnus Pym, Graz'daki 6 numaralı Sahra Soruşturma Ekibine bağlıydı. Kâğıdın altındaki dipnotunda, bu birliğin askeri haberalma birliği olarak kısıtlı yerel casus çalıştırma izni olduğu belirtiliyordu. 18 Temmuz 1951'de Kayıt İşleri tarafından hazırlanmıştı belge. Pym'in özlük dosyasına işleniş tarihi 12 ;Mayıs 1952. Kayıt ne-

deni, Pym'in bu servise resmen aday oimasi. Ekli belgede Pym' in Avusturya'da ki görevinin sonuna doğru komutanının verdiği rapor vardı: «... üstün bir genç subay... herkes tarafından sevilen, herkese saygılı... son

onbir aydır Sovyetler'in Çekoslovakya'deki savaş hazırlıkları konusunda birliğe gizli ve çok gizli bilgiler elde etmiştir GREENSLEEVES adlı kaynağı aracılığıyla...»

«Orada mısın?» diye seslendi Kate'e. «Dinle. Kötü bir şey yapmadın. Bunların eksik olduğunu farkedenden bile olmamıştır. Kimse bunu incelemeyi akıl edemezdi.»

Bir sayfa çevirdi: «... kaynak ile vaka subayı arasında yakın bir ilişki... kriz anında Pym'in sakin otoritesi... kaynağın yalnız Pym aracılığıyla çalışmaktaki ısrarı...» Sonuna kadar hızla okuyup yeniden başa döndü, bir kere daha ağır ağır okumaya başladı.

Kate'e, «Komutanı da aşımış Pym'e,» diye seslendi, «...ayrıntılar konusunda kusursuz belleği... genellikle sabaha karşı yazdığı kusursuz raporlar...»

«Sabina'dan söz bile etmiyor,» dedi kadına. «Neden o kadar kaygılandığını anlayamadım doğrusu. Geçmiş çağlardan kalma ve kendisine ancak yararlı olacak bir kâğıdı ortadan kaldırmak için seninle olan ilişkisini neden tehlikeye atsn? Kendi kötü niyetli kafasının içinde bir şey olmalı. Buna da hiç şaşmadım doğrusu.» Telefon çalışıyordu. Brotherhood çevresine bakındı. Yatak boştu, banyo kapısı kapalıydı. Birden korkuyla fırlayıp kapıyı açtı. Kate yüzünü yıkıyordu. Kapıyı yeniden kapatıp telefona koştu. «Efendim?»

«Jack, sen misin? Hazır mısın? Haydi.»

Brotherhood bir düğmeye basınca aynı sesi bu kere elektronik bir fırtına arasından duydu.

«Bu hoşuna gidecek, Jack. Beni duyuyor musun? A!o?»

«Duyuyorum, Bo.»

«Az önce Carver telefon etti.» Carver, Londra'deki Amerikan Bürosunun başıydı. «Adamlarının ortak dostumuz konusunda taze bilgiler elde ettiklerini söyledi. Konuyu tekrar açmak istiyorlarmış. Harry Wexler, Washington'dan geliyor.»

«Hepsi bu mu?»

«Yetmez mi?»

«Onun nerede olduğunu sanıyorlar?» diye sordu Brotherhood.

«İşin püf noktası da burada işte. Sormadılar, bu konuda kaygılı değiller. Onun hâlâ babasının işleriyle uğraştığını sanıyorlar. O yüzden bunun buluşmak için ideal bir zaman olduğunu söylediler. Dostumuz ailevi işleriyle uğraşırken. Onlara göre her şey normal. Yeni ipuçları dışında. Senin bu toplantıda bulunmanı istiyorum, Jack. Eskisi gibi benim için konuşmanı istiyorum orada. Bunu yapacak mısın?»

«fiu bir emirse her şeyi yaparım.»

«Normal durumlarda toplantıya kimleri alırsak onları çağıracağım. Kimse dışarda bırakılmayacak, yeni biri olmayacak. Onu aramaya devam ederken her şeyin yerli yerinde olmasını istiyorum. Bu iş boşuna telâş da olabilir. Whitehall dc buna inanıyor zaten. Bugünlerde çok akıllı insanlar var Bakanlıkta, bazıları memur bile değiller. Uyuyor musun?»

«Pek denemez.»

«Hiçbirimiz uyuyamıyoruz. Sımsıkı durmalıyız. Nigel su anda Dışişleri Bakanlığında.»

«Öyle mi?» Brotherhood telefonu kapattı. «Kate?»

«Ne var?»

«Benim jiletlerime el sürme, tamam mı? Dramatik hareketlere kalkışamayacak kadar yaşlıyız ikimiz de.»

Bir saniye bekledikten sonra Merkezi arayıp nöbetçi subayını istedi.

«Haberciniz var mı orada?»

«Evet.»

«Ben Brotherhood. Görmek istediğim bir Savaş Bakanlığı ' dosyası var. İngiliz Avusturya İşgal Ordusu.

Greensleeves Harekâtı. Bunu nerede bulabilirim?»

«Savaş Bakanlığı kapatıldığına göre Savunma Bakanlığında sanırım.»

«Senin adın ne?»

«Nicholson.»

«Sanmayı falan bırak. Neredeyse bul ve masanın üstüne

— 208 —

209 —

F.: 14

,\

koyunca beni ara. Kalem var mı?»

«Sanmıyorum. Nigel senden gelecek isteklerin önce Sekreterlikten geçirilmesini istedi. Kusura bakma, Jack.»

«Nigel Dışişleri Bakanlığında. Bo'ya sor. O arada 18 Temmuz 1951'de Gr'az'daki Altıncı Soruşturma Birliğinin komutanının adını öğren Savunma'dan. Acelem var. Greensleeves, yazdın mı? Belki müzikallerle pek ilgili değilsindir, ha?»

Brotherhood telefonu kapatıp Pym'in Tom'a yazdığı buruşuk mektubu aldı.

«Bir kabuk o,» dedi Kate. «Bütün yapman gereken şey onun içine girmiş olan yengeci bulmak. Onun hakkında gerçek bir şey arama. Gerçek, ancak bizim kendimizden ona verdiğimiz şeylerdir.»
«Öyle.» Brotherhood not almak için temiz bir kâğıt çekti önüne. Sana bir süre yazmazsam hep seni düşündüğümü unutma. Yardıma ihtiyacın olur tfa Jack Amcana başvurmak istemiyorsan şöyle yaparsın. Pym'in oğluna talimatlarını teker teker yazdı kâğıda. Dün konusunda kafanı fazla yorma, Tanrının iyiliğine güvenmeye çalış, yeter. Brotherhood, Kate'in duyması için yüksek sesle, «Lanet herif!» diye söylendi. Kalemni öfkeyle fırlatıp elleriyle başına bastırırken telefon çaldı. Brotherhood âdeti olduğu üzere telefonu açmadan önce saatine baktı.

Nicholson sesinde saklamadığı bir sevinçle, «İstediğin dosya yıllar önce kaybolmuş,» dedi.

«Kime verilmiş?»

«Bize. Kayıtlara göre bize verilmiş ve bir daha iade etmemişiz.»

«Bizden kime?»

«Çek bölümüne. 1953'te Londra memurlarımızdan biri istemiş.»

«Hangisi.»

«M.R.P. Pym olacak. Viyana'ya telefon edip dosyayı ne yaptığını sormamı ister misin?»

«Ben sabah kendim sorarım. Komutanı öğrendin mi?»

«Eğitim Birliğinden Binbaşı Harrison Membury.»

«Ne?»

«1950-54 arası Askeri Haberalmaya verilmiş.»

«Tanrım! Adresi var mı?»

Brotherhood adresi yazarken Pym'in, Clemenceau'nun bir sözünü söylediğini hatırladı: Askeri müziğin müzikle ne kadar ilgisi varsa, askeri haberalmanın da haberalmayla o kadar ilgisi vardır.

Telefonu kapattı.

Daha bir hevesle koyuldu çalışmaya. Yeşil Parkın ötesinde bir yerde bir Londra saati sabahın üçünü çalıyordu.

«Ben gidiyorum,» dedi Kate. Giyinmiş kapının yanında duruyordu.

«Gidemezsin, güldüğünü duyana kadar bir yere bırakmam seni.»

Brotherhood gidip kadını yeniden soydu, yatağa yatırdı.

«Neden kendimi öldüreceğimi sandın?» diye sordu Kate. «Sana böyle bir davranışta mı bulunmuştu birisi?»

«Bir kere yeter de artar diyelim.»

Kate o gece ikinci kere, «Yakma kutusunda ne var?» diye sordu. Ama Brotherhood da ikinci kere cevap veremeyecek kadar meşgul görünüyordu.

8

Bu noktadan sonra belleğim bir seçime başlıyor, Jack. Her zamankinden fazla. Pym benim hep gözümün önünde şimdi, sanırım senin için de böyle bu. Ama sen de karşımdasın hep. Seni hatırlatmayan her şey tren penceresinden akıp giden manzara gibi kayıyor. Sana Pym'in talihsiz Herr Bertl ile konuşmalarını anlatabilirim. Pym, Rick'in talimatı üzerine adama paranın postada olduğu konusunda güvence veriyor, babasının oteli almak için bir fiyat vermeye hazırlandığını bildiriyor. Ya da aşağıdaki dağ gibi ödenmemiş faturalara rehine olarak ge-ee gündüz otel odasından çıkmayan, Bern mağazalarının giyinme odalarının aynaları önünde Elena Weber'in süt gibi vücu-

•210 —

•211 —

dunu hayal eden, utangaçlığı için kendi kendine küfreden, telefonun çalmasını beklerken gününü sabah kahvaltısıyla idare etmeye çalışıp yeni yeni borçlar yapan Pym'i düşünüp biraz eğlenebiliriz. Ya da Rick'in ortadan kaybolduğu anı. Rick telefon etmemiş ve Pym onun numarasını aramaya kalkıştığında aldığı tek karşılık hep aynı sesi çıkaran bir kurt uluması olmuştu.

Syd'i arayıp da Meg ile konuşunca Meg de E. Weber'in verdiği öğüdü tekrarlamıştı. Başkalarının kendini dinlediğini söylemek isteyen bir sesle, «Olduğun yer her yerden iyidir, canım,» demişti. «Burada şimdi çok kişiyi yakan bir sıcak dalgası var.» «Syd nerede?» «Serinliyor, canım.» Ya da otelde her şeyin sakinleştiği bir Pazar öğleden sonrası Pym'in üçbeş parça eşyasını toplayıp yüreği ağzında olarak arka merdivenden inip yan kapıdan birdenbire düşman kesilen yabancı kente çıkışı anla-tılabilir.

Geçerli bir İngiliz pasaportum olmasına, hiç açlık çekmemiş olmama ve şimdi düşünüldüğünde sevecen bir söze özlem duymamama rağmen sana çocuk-mülteci Pym'i anlatabilirim. Pym kilise mumları yapan birine yardım etmiş, kiliseyi süpürmüş, bir birahane de fıçıları yuvarlamış, kendisini kızıyla evlenmesi için sıkıştıran yaşlı bir Ermeni için halı denklemini çözmüştür. Kız çek güzeldi ve durmadan içini çekip kendini kanepeye atardı, ancak Pym ona yaklaşamayacak kadar saygılıydı. Bütün bunları ve daha nicelerini yapmıştır. Geceleri, saatleri, kuyuları, taşlı kaldırımları ve kemerleriyle o mum ışığıyla aydınlanmış kentte hep geceleri koşan bir hayvan. Kar küre-miş, peynir taşımış, kör bir yük atını çekmiş, hevesli seyahat acentelerine İngilizce

öğretmiştir. Ve bu arada hep Herr Bertl'in köpeklerinin izini bulup kendisini adaletin önüne çıkaracakları korkusuyla. Oysa şimdi zavallı adamın bana karşı bir kin beslemediğini biliyorum, zaten öfkesinin en çılgın anında bile Pym' in olaydaki rolünü ağızına almış değildi.

Sevgili Babacığım,

Burada çok mutluyum, beni hiç merak etme. İsviçreliler iyi ve konuksever insanlar; burada hukuk okumak isteyen genç yabancılar için pek çok burs olanağı var.

— 212 —

L

Pym'in gece garsonluğuna ve yeniden okula başladığı, bir fabrika kadar büyük ve ışıkların hiç sönmediği bodrumdaki yatakhane de yattığı ve birincisinden bir taş atımı mesafede olan başka büyük bir otelden de söz edebilirim. Pym daracık demir karyolasına minnetle almış ve okuldaki yeni arkadaşlarını eğlendirdiği gibi tek istekleri memleketlerine dönmek olan Tici-nolu köylü garsonları da eğlendirmeye başlamıştı. Her çalan zile o kalkar, bir gece öncesinin yağlarıyla lekeli, ama Bay Wil-low'un yakaları kadar boğucu olmayan beyaz bir önlük giyerdi. Kimi zaman yanlarında kalmasını isteyen çiftlere şampanya ve kaz ciğeri taşırdı. Ancak yine isteklerini yerine getiremeyecek kadar saygılı ve her şeyden habersizdi. O günlerde dikenli telden bir kafes içindeydi sanki. Sadece yalnızken özlem duyardı. Bu düşümlüğü dolu olayları aklından geçirirken, Bern tren istasyonunun üçüncü sınıf büfesinde azizden farksız Herr Ollinger'le karşılaştığım geceye atlıyor yüreğim. O adamın iyilikseverliği yüzünden tüm yaşamımı -ve korkarım henüz bilmesen de senin yaşamını- değiştirecek olan insanla tanıştım.

Pym'in üniversiteye neden ve nasıl girdiği konusundaki hatırladıklarımı da sabırsızlıkla geçmek istiyorum. Pym bir sirkin kışık yerinde çalışıyordu. Burası ürkek yürüyüşlerinden sonra adımlarının ulaştığı istasyonun berisinde çıplak bir araziydi. Her nedense filler kendisini çekmişti. Herkes fil yıkayabilir, ancak içersi yalnızca kapının üstündeki projektörlerin panitisiyle yer yer aydınlanmışken yedi metrelik bir süpürgeyi kovaya daldırmanın ne kadar güç olduğunu şaşkınlıkla öğrenecekti. Sabahları isi bitince geçici Asco'u olarak benimsediği Selâmet Ordusu yatakhanesine gider, her şafakta sonbahar sisleri arasından yükselen üniversitenin yeşil kubbesini görürdü. Buraya ne olursa pisun girmesi gerekiyordu; Herr Bertl'in köpeklerinden daha büyük bir korkusu vardı çünkü: iflas sorunlarına rağmen Rick'in bir Bentley bulutu içinde görünüp kendisini kaptığı gibi eve götürmesi.

Rick'e müthiş hayal ürünü şeyler uydurmuştu. Sözüünü ettiğim o yabancılar bursunu kazandım. İsviçre, Alman ve Roma hukukuyla diğer bütün hukukları okuyorum. Kötü yola. sapma-

— 213 —

mak için bir de gece okuluna devam ediyorum. Pym varolmayan öğretmenlerini, üniversite papazlarının dindarlıklarını öve öve göklere çıkarıyordu. Ancak Rick'in haberalma düzeni zaman zaman aksasa da etkileyiciydi. Pym uydurduklarına bir kılıf bulamadıkça güvenceye kavuşamayacağını biliyordu. Bu yüzden bir sabah tüm cesaretini toplayıp üniversiteye gitti. Önce nitelikleri, sonra da yaşı konusunda yalan söyledi, zaten yaşını büyütrfese sahip olduğunu söylediği diğer niteliklere erişemezdi. E. Weber'in beyaz banknotlarından sonuncusunu bir veznedara uzatıp karşılığında üzerinde resmi olan ve yasallığını belirten bir belge aldı. Hayatımda bir sahte belgeye bu kadar sevindiğimi hatırlamıyorum. Pym tüm servetini, yani son yetmişbir frankını verebilirdi ona. Pym'in fakültesi Philosophie Zmei'di, bunun gerçekte ne olduğunu bugüne kadar pek anlamış değilim, Pym hukuka kaydolmak istemiş ama her nasılsa yanlış bir yere girmişti. İlan tahtasındaki öğrenci bültenlerinin çevirilerinden derslerde öğrendiğinden daha çoğunu öğrenmişti. Bunlar kendisini bir dizi değişik foruma davet ediyor ve Pym, Ollie ile 'Bay Cudlove'un zenginlere kustukları öfkelerinden ve Lippsie'nin kendisini mal mülk sahibi olmanın boşunalı-ğma karşı uyarılarından bu yana ilk kez buralarda politik düşüncelerin dile getirildiğini duyuyordu. Jack, daha değişik bir açıdan da olsa ve az sonra geleceğimiz nedenlerle sen de ha* tırlarsın o forumları.

Pym yine ilan tahtasından diplomatik masal ülkesi Elfa-nau'da bir İngiliz kilisesinin varlığını öğrenmişti. Çoğunlukla arka arkaya iki üç Pazar oraya gitti. Kilisede dua etti, duadan sonra kapının önünde oyalandı, önüne gelenin elini sıktı. Genç analara anlamlı bakışlarla baktı, birkaçına âşık oldu, kalın perdeli evlerinde çay içti, pasta yedi, onları anababasız yetişmesinin hikayeleriyle büyüledi. Çok geçmeden yurdundan uzak olan ruhu haftalık İngiliz havasından ayrılmaz olmuştu. Kaskatı diplomat aileleri, yaşlı Britanyalıları ile İngiliz kilisesi, Pym' in okul kilisesinin ve ilişkisini kestiği bütün kiliselerin yerine geçmişti.

Bunun karşısı, çalışmadığı zamanlar bütün gece bir kadeh birayla midesi bulanana kadar Disque Bleue sigarası içtiği ve

— 214 —

kendini bflidiği en yurtsuz, en yorgun dünya gezgini olarak gördüğü üçüncü sınıf tren istasyon büfesi ydi. Bugün istasyon şık butikleri, plastik kaplama restoranlarıyla bir iç kenttir; ancak savaş sonrası yıllarında burası hâlâ duvarlarında ellerinde bayraklar sallayan özgür köylülerin, bahçesinde doldurulmuş geyiklerin yer aldığı, sosis ve kızarmış soğan kokusunun hiç eksik olmadığı loş bir istasyon büfesi ydi. Birinci sınıf büfesini

boyunlarına peçete bağlamış siyah elbiseli beyler doldururdu; üçüncü sınıf ise gölgeli ve bira kokuluydu, bir Balkan yarasızlığı havası, akortsuz seslerle şarkılar söyleyen sarhoşları vardı. Pym'in en sevdiği masa paltoların asıldığı köşedeydi, burada Elizabeth adında bir garson kadın kendisine fazladan bir tabak çorba verirdi. Burası Herr Ollinger'in de sevdiği köşe olmalıydı ki, adam içeri girer girmez oraya yöneldi, Elizabeth'! sevgi dolu bir baş eğmesiyle selamladı, Pym'e de selam verdi, eski çantasını elinde evirdi çevirdi, dik saçlarını eliyle yatırdı, kayışı ucunda homurdanan yaşlı bir sarı köpeği okşayarak, soluk soluğa bir heyecanla, «Sizi rahatsız etmiyoruz ya?» dedi. Artık Yaratanımızın en iyi ajanlarını kılık değiştirerek gönderdiğini biliyorum. .Herr Ollinger'in yaşı kestirilemezdi, ama ben şimdi onun o zaman elli yaşlarında olduğunu tahmin edebiliyorum. Yüzü hamur gibi, gülümsemesi esefli, garnzeli yanakları yaşlı bir insanın kıcı gibi sarkıktı, iskemlesinin kendisinden üstün insanlarca dldurulmadığını kabul ettikten sonra öylesine dikkatle oturdu ki, her an orasına daha çok hakkı olan biri tarafından kovulacağım beklediğini düşünebilirdiniz. Pym oranın gediklisi olmanın güvencesiyle adamın kahverengi pardösüsünü kolundan alıp askıya geçirdi. Herr Ollinger ile sarı köpeğine müthiş ihtiyacı olduğuna karar vermişti. Yaşamının pek sakin bir dönemindeydi o sıralarda, bir haftadır iki çift laf etmemiştir kimseyle. Pym'in bu davranışı Herr Ollinger'i umutsuz bir minnet girdabına düşürmüştü. Gülümseyerek Pym'in çok dost bir insan olduğunu belirtti. Sonra Der Bund gazetesini alıp sayfaları arasına gömüldü. Köpeğe uslu durmasını söyleyip hayvanın burnuna dokundu ama köpek zaten örnek bir hoşgörülle beklemekteydi. Ne var ki, adam konuşmuştu, bu da Pym'e hazırla-

— 215 —

diği konuşmayı yapma fırsatını verdi: ben bir yabancıyım, beyefendi, yerel lehçenizi daha sökmedim, lütfen beni -bağışlayın ve lehçesiz Almanca konuşun. Bunun ardından da, öğrendiği gibi, soyadını ekledi: Pym. Herr Ollinger de adının Ollinger olduğunu söyledi, daha sonra da adı bir an talihsiz Bertl'in adını andırdığı için huzursuzluk yaratan köpeği Herr Bast!1! tanıştırdı.

«Ama çok iyi Almanca konuşuyorsunuz,» dedi Herr Ollinger. «Sizi Alman sanabilirdim. Değilsiniz demek? Öyleyse küstahlığımı bağışlayacağınızı umarım, nerelisiniz?»

Bu da Herr Ollinger'in kibarlığının bir kanıtıydı, çünkü o günlerde akli başında bir insan Pym'in Almancasını Alman Al-mancasıyla kanştıramazdı. Pym adama yaşam hikâyesini anlatmaya koyuldu ki, zaten ilk andan beri istediği şeydi bu. Adamı kendisi hakkında sorularla şaşırttı, bildiği tüm yollar deneyerek Herr Ollinger'i büyüsü altına almaya çabaladı, ki sonradan bunun boşuna zahmet olduğu ortaya çıkmıştı, Herr Ollinger dost seçiminde hiç de titiz bir insan değildi. Herr Ollinger bir meleklerle evli olduğunu ve müzik dehası olan üç melek kızı olduğunu anlattı. Ostermundigen'deki fabrikası babasından miras kalmıştı, bu da büyük sıkıntılara neden oluyordu. Eh, sonradan düşünülünce gerçekten de öyle olması gerekirdi, adamcağız her sabah müthiş bir çalışkanlıkla işe koyulup fabrikayı her gün biraz daha batınıyordu çünkü. Herr Ollinger, Herr Bast! m üç yıldır yanında olduğunu, ama bunun geçici olacağını, o günden beri köpeğin gerçek sahibini bulmaya çalıştığını da anlattı.

Pym de aynı açıkyüreklilikle karşılık vererek Alman bombardımanı altındaki yaşantısını, katedral bombalandığı gece Coventry'de halasını ziyarette olduğunu anlattı. Kadın katedralden yalnızca yüz metre uerde oturuyordu ve bir mucize eseri olarak evine hiçbir şey olmamıştı. Coventry'yi haritadan sildikten sonra kendisini bir amiral oğlu olarak sundu: yatakhane penceresi önünde durmuş sakin bir şekilde Alman bombardıman filolarının okulun üzerinden geçişlerini seyrediyor ve rahibe kılığındaki paraşütçülerini indirecekleri zamanı bekliyordu.

«Sığınaklarınız yok muydu peki?» diye haykırdı Herr Ol-

— 216 —

linger, «Çok feci bir şey bu! Küçük bir çocuktunuz o zaman! Karım duysa öfkeden çılgına döner. Wilderswil'dendir kendisi.» Herr Bastl bir çörek yeyip osurdu.

Pym artık bir hikâyeden ötekine atlıyor, Herr Ollinger'in o İsviçrelilere özgü felaket sevdasına hitap ediyor, savaş hikayeleriyle içindeki tarafsızlığı harekete geçiriyordu.

Pym, Bradford'da Muhabere Birliğindeki erken eğitimini nakledince, «Ama ne kadar küçük olmalıydınız o zaman,» diyerek şaşıtı. «Daha yuvanın sıcaklığını üzerinizden atamamış olmalısınız. Bir çocuktunuz daha.»

Pym hesabı isterken, «Tanrıya şükürler olsun ki, bize ihtiyaçları kalmadı,» dedi. «Dedem birincisinde öldü, babam ikincisinde kayboldu, bu yüzden ailemize artık başka bir fırsat tanınmasını isterdim.» Herr Ollinger, Pym'in hesabını ödemesine razı gelemezdi. Kendisi İsviçre'nin tertemiz havasını soluyor olabilirdi, ama bunun için üç kuşak İngilizce teşekkür borçluydu. Pym'in sosis ve birası Herr Ollinger'in eliaçığığının ilk adımıydı daha. Bunun ardından bir oda teklifi geldi, Pym bu şerefi kendisine bağışlamak istediği, sürece annesinden miras kalan Langgasse'deki küçük evinde yaşayabilirdi.

Oda büyük değildi. Hatta çok da küçüktü. Üç tavanarası odasının ortasındaki. Yalnızca ortasında ayakta durulabiliyor-du, ki oradayken bile başını tepe camı çıkıntısına soktuğunda rahat ediyordu. Yazları güneş günboyuydu, kışları ise karlar gümsiğim örtüyordu. Isınma duvara sokulmuş bir radyatörleydi, bunu da koridordaki bir odun sobasıyla ısıtıyordu. Donmakla yanmak arasında bir seçim yapmak zorundaydı, ikisinin

arası yoktu. Tom, yine de tâ Bayan Dubber'i bulana kadar herhangi bir yerde bu kadar mutlu olmuş değilim. Hayatımızda bir ke-recik olsun gerçekten mutlu bir aile tanıma fırsatı çıkar karşımıza. Frau Ollinger uzun boylu, aydınlık yüzlü ve tutumluydu. Pym sık sık evi denetime çıktığı zamanlardan birinde kadını kapı aralığından seyretmişti, kadın uykusunda gülümsü-yordu. Eminim ölürken bile gülümsemiştir. Kocasını tombul bir mavna gibi çevresinde dolandır, evin ekonomisini altüst eder,

— 217 —

kadına hayranlık duyar, rastladığı her kimsesizi ve asalağı kadının başına sarardı. Birbirlerinden çirkin kızları komşuları öfkeliendirme pahasına müzik aletleri çalarlardı; günün birinde kendilerinden çirkin ve beter müzisyenlerle evlendiler. Ollin-ger'ler damatlarını zeki ve sevimli insanlar olarak görürler ve böyle görmek isteyişleri de onları öyle yapardı. Sabahtan akşama kadar evin içinde bir dizi göçmen, uyumsuz ve keşfedilmemiş dâhi dolaşır, mutfağa girip kendilerine omlet yapar, sigaralarını yerde muşambanın üstünde söndürürlerdi. Yatak odasını kilitlemeden gidenin vay halineydi: Herr Ollinger odanın sizin olduğunu unuttur ya da kendini sizin o gece gelmeyeceğinize veya bir yer bulana kadar bir yabancıyla paylaşmaktan kaçınmayacağınıza inandırır. Odalar için kaç para ödediğimizi hatırlamıyorum. Elimizde hemen hiç denecek bir şey vardı ve ödediğimiz kesinlikle Ostermundigen'deki fabrikayı döndürmeye yetmezdi; bu da şuradan belli ki, son haber aldığımızda Herr Ollinger Bern postanesinde bir memur olarak mutlulukla çalışıyormuş. Herr Bastl dışında hatırladığım tek malı, kendisini utanarak tatmin ettiği bir erotik resimler koleksiyonuydu. O da çevresindeki her şey gibi paylaşılmaya hazır ve Aşk ve Rokoko Kadıru'ndan çok daha öğreticiydi. Pym'in yaşantısı bir kere için olsun hemen hemen bütünleşmişti artık. Bir yatağı, bir ailesi vardı. Üçüncü sınıf büfe-sindeki Elizabeth'e aşık, evlenmeyi ve erken bir babalığı düşünüyordu. Ayrıca Jemima'nın aşk serüvenlerini -'eminim bunların nedeni senin uzaklarda olman'- yazmayı kendisine görev bilen Belinda ile de yazışlıyordu. Rick ortalıktan yok olmadıysa da hiç olmazsa sakindi, kendisinden tek haber sık sık gelen Senin Yararına Olsun ve Yabancı Büyüsüne ve Tuzaklarına Kapılma notlarıydı. Bu mektupların hep kaçarken yazılmış gibi bir havaları vardı ve aynı adresten iki mektup yazıldığı görülmemişti. «Firs'de Topsy Eaton eliyle diye yaz, zarfa benim adımı yazmana gerek yok...» «Mektuplarımı alan Albay Mellow adına Hull postanesi postrestant adresine yaz...» Bir keresinde elyazısı bir aşk mektubu çeşni değişimine neden olmuştu: «Annie, sevgili yavrum, senin vücudun benim için dünyanın bütün servetinden değerlidir...» Rick mektubu yanlış zarfa koymuş olmalıydı.

— 218 —

L

Pym'in tek özlediği şey bir arkadaşı. Ona da bir Cumartesi öğieüzeri haftalık çamaşırını yıkamak için Herr Ollinger'in bodrumuna indiği sırada rastladı. Yukarda sokakta ilk kar sonbaharı itelemeye başlamıştı. Pym'in kucağında yüzünü örten ıslak çamaşırlar vardı ve o anda tek düşündüğü merdivenin taş basamaklarıydı. Bodrum ışığı saat ayarlıydı, her an sönebilir ve Pym de kazana sahip çıkmış olan Herr Bastl'a çarpıp yuvarlanabilirdi. Ancak ışık sönmedi, elektrik düğmesinin yanından geçerken kurnaz birisinin arasına bir kibrit çöpü sokmuş olduğunu gördü. Puro kokusu geliyordu burnuna; ama Bern, Ascot değildi, burada cebinde üç beş kuruşu olan herkes puro içebilirdi. Koltuğu görünce bunu Herr Ollinger'in her Cumartesi atlı arabasıyla gelen eskici Herr Rubi'ye hazırladığı bir armağan olduğunu düşündü.

Bir erkek sesi lehçesiz bir Almancayla, «Yabancıların İsviçre bodrumlarına çamaşır asmalarının yasak olduğunu bilmiyor musun?» dedi.

«Korkarım bilmiyordum.» Pym çevresinde özür dileycek birini ararken, ince yapılı -birinin koltukta oturmakta olduğunu farketti, adamın üzerinde boynuna kadar çekilmiş bir battaniye, elinde de bir kitap, başında kara bir bere vardı ve sarkık bıyıklıydı. Ayakları görünmüyordu, ama bacakları ters katlanmış gibnbir garipti. Koltuğun yanında Herr Ollinger'in bastonu duruyordu. Battaniyeyi tutan elin parmakları arasında küçük bir puro tütüyordu.

«İsviçre'de yoksul olmak yasaktır, yabancı olmak yasaktır, çamaşır asmak kesinlikle yasaktır. Bu kurumun bir üyesi misin sen?»

«Herr Ollinger'in bir dostuyum.»

«İngiliz dostu mu?»

«Adım Pym.»

Beyaz elin parmakları bıyığını tutup aşağı doğru burmaya başladı.

«Lord Pym mi?»

«Yalnızca Magnus.»

«Ama soylu bir aileden geliyorsun.»

«Eh, pek önemli sayılmaz.»

— 219 —

«Ve savaş kahramanısın,» dedi yabancı, İngilizlerin kuşkucu diye niteleyecekleri bir ses çıkararak.

Pym bu tanımdan hiç hoşlanmamıştı. Herr Ollinger'e kendisi hakkında anlattıkları geçmişte kalmıştı artık. Bunların yeniden canlandığını duymak hiç hoş değildi.

«Peki siz kimsiniz, eğer sormamda bir sakınca yoksa?»

Yabancıнын parmakları yanağını kaşırken çeşitli seçenekleri düşünüyor gibiydi. «Adım Axel, bir haftadır komşunum ve bu yüzden geceleri dişlerini gacırdatmanı dinlemek zorunda kalıyorum,» dedi purosundan bir nefes çekerek.

«Herr Axel mi?»

«Herr Axel Axel. Anababam ikinci bir ad vermeyi unutmuşlar.» Kitabını bırakıp ince elini uzattı. Pym adamın elini kuvvetle sıktı. «Tanrı aşkına, biraz yavaş ol,» dedi Axel gözlerini yumarak. «Savaş sona erdi artık.»

Pym'in huzuru kaçmıştı, çamaşır yıkamayı bir başka güne bırakıp yukarı çıktı.

Ertesi gün Herr Ollinger'e, «Axel'in adı ne?» diye sordu.

«Belki de başka adı yoktur,» dedi Herr Ollinger muzip bir tavırla. «Belki de bu yüzden kâğıtları yok.»

«Öğrenci mi?»

«Şair,» dedi Herr Ollinger gururla; ancak evin içi zaten şairlerle dolup taşıyordu.

«Çok uzun şiirler yazıyor olmalı. Bütün gece daktilosu başında yazıp duruyor.»

«Öyle,» dedi Herr Ollinger. «Hern de benim daktilomla.» Gururu tamdı artık.

Pym akşam yemeği için Frau Ollinger'e yardım ederken kadın, kocam onu fabrikada buldu, dedi. Daha doğrusu gece bekçisi Herr Harprecht bulmuş. Axel depoda çuvallar üstünde uyuyormuş. Kâğıtları olmadığı, yabancı olduğu ve koktuğu için Herr Harprecht onu polise teslim etmek istemiş, ama Tanrıya şükürler olsun, kocam tam zamanında kendisini önleyip Axel'e yiyecek vermiş, sürekli terlediği için de bir doktora götürmüş.

«Nereden geliyor?» diye sordu Pym.

Frau Ollinger hiç de huyu olmayan bir biçimde belirsiz konuştu. Oradan geliyor, dedi; oradan, sınırın ötesindendi, Av-

— 220 —

rupa'nın İsviçre olmayan bölgelerinden, insanların otobüs yerine tanklara bindikleri ve açların yiyeceklerini dükkânlardan satın almak yerine yıkıntılar arasında aradıkları yerlerden.

«Buraya nasıl gelmiş?» diye sordu Pym.

«Yürüyerek geldiğini sanıyoruz,» dedi Frau Ollinger.

«Ama sakat adam. Topa! ve- zayıf.»

«Büyük bir ihtiyacı ve güçlü bir iradesi olduğunu sanıyoruz.»

«Alman mı?»

«Çok çeşitli Alman vardır, Magnus.»

«Axel hangi türden?»

«Böyle şeyleri sormayız biz. Sen de sormasan iyi edersin sanırım.»

«Konuşmasından anlayamaz mısınız?»

«Anlamaya da çalışmayız. Axel konusunda meraklı olmamak en iyisi.»

«Hastalığı neymiş peki?»

«Belki de senin gibi savaşta çok çekmiştir,» dedi Frau Ollinger fazla anlayış belirten bir gülümsemeyle.

«Axel'den hoşlanmadın mı? Seni rahatsız mı ediyor?»

Benimle konuşmayan bir insan beni rahatsız edebilir, diye düşündü Pym. Duyduğum tek şey Herr Ollinger'in yazı makinesinin takırtısı, öğledensonraları gelen bayan ziyaretçilerinin şehvet çığlıkları ve Herr Ollinger'in bastonuna dayanarak helaya giderken ayaklarını sürürmesi. Boş votka şişeleri, koridorda purosunun mavi dumanı ve merdivenden inen zayıf vücudundan başka nesini görüyorum ki?

«Axel esaslı insan,» dedi.

Pym, Noel'in hayatının en neşeli günü olmasına karar vermişti; öyle de oldu, Rick'in «Hayatın en küçük gereklerinin bile Tanrı ihsanı olduğu İskoçya'nın ıssızlıklarında küçük bir özel otelde» yazdığı sıkıntılı mektuba rağmen. Sonradan öğrendiğime göre Gleneagles'ı kastediyordu. Noel Gecesi. En küçükleri olan Pym mumları yakıp Frau Ollinger'e ağacın altına armağanları yerleştirmeye yardım etti. Gün sabahtan beri karanlıktı, öğleden sonra sokak ışıklarının çevresinde lapa lapa dönmeye başlayan kar tramvay raylarını örtmüştü.

Ollinger kızları kocalarıyla

— 221 —

geldiler, yanlarında Basel'li utangaç bir evli çift vardı. Ardından daima sepya bir fona yandan görünen balık resimleri çizen Jean-Pierre adında bir Fransız dehası geldi. Onun ardından hep özür diler gibi duran Bay San adında bir Japon beyefendisi. Bay San, Herr Ollinger'in fabrikasında sanayi casusu olarak çalışıyordu. Şimdi bunu düşününce çok komik buluyorum doğrusu, Japonlar Herr Ollinger'in yöntemlerini taklide kalkışmışlarsa sanayi üretimlerini en azından on yıl geriye atmış elmalılardı.

Sonunda Axel de ahşap merdivenlerden ağır ağır inip aralarına katıldı. Pym adamı ilk kez rahat rahat seyredebiliyordu. Aşırı zayıf olmasına rağmen yüzü dolguncaydı. Yüzüne yandan düşen kumral saçları alnına

eğri ve kederli bir hava veriyordu. Sanki Yaratıcı şakaklarına parmaklarını bastırıp tüm yüzünü neşeüliğine karşı bir uyan oarak aşağı doğru çekmiş gibi. Sarkık kaşları, gözleri ve sonra da bir atnalı gibi tel tel bıyığı. Ve her nasılsa bütün bunun içinde de Axel vardı; gözleri gölgeleri arasından gülümseyen, Pym'in paylaşmasına izin verilmeyen büyük felaketin sağ kalan kişisi. Kızlardan biri adama bol bir hırka örmüş, Axel bunu da pelerin gibi zayıf omuzlarına atmıştı.

«Schön guten Abend, Sir Magnus.» dedi. Elinde başaşağı taşıdığı hasır bir şapka içinde çok güzel sarılmış paketler vardı. «Neden hiç konuşmuyoruz birbirimizle? Aramızda santimetreler değil de kilometreler var sanki. Hâlâ Almanlarla çarpışıyor musunuz? Biz müttefikiz artık. Yakında Ruslarla dövüşeceğiz.»

«Sanırım öyle,» dedi Pym zayıf bir sesle.

«Yalnızlık hissettiğiniz bir zamanda neden kapımı vurmuyorsunuz? Bir puro içer, biraz dünyayı kurtarınız. Havadan sudan söz etmekten hoşlanırsınız?»

«Hem de pek çok.»

«Tamam, havadan sudan söz ederiz öyleyse,» Axel ayaklarını sürüyerek Bay San'a doğru gidecekken durup döndü. Pelerinli omzu üzerinden ona pek kolaylıkla güvenip güvenmediğini düşünür gibi neredeyse meydan okurcasına baktı Pym'e.

«Aber damn können wir cloch Fr«un«fe sein, Sir Magnus? Demek s.onunda dost olabileceğiz?»

«Ieh wurde mich freuen!» diye Pym neşeyle karşılık verdi, adamla korkmadan gözgöze gelerek, mutluluk duyurum bundan!

— 222 —

Bir kere daha ei sıkıştılar. Axel o anda öylesine neşeyle gülümsedi ki, Pym'in yüreği sevgiyle doldu, bundan sonraki bütün Noel'lerde hep Axel ile birlikte olmaya söz verdi kendi kendine. Kızlar ilahilere başlayınca Pym de onlara katıldı. Alman-casını bilmediklerini İngilizce söyledi. Sonra konuşmalar yapıldı, orada olmayan dost ve akrabalar şerefine kadehler kaldırıldı. Axel'in şişkin gözkapakları gözlerini tümüyle örtmüş gibiydi bu sırada, birden sessizleşmişti. Ama sonra kötü anıları üzerinden atarmış gibi silkindi, ansızın ayağa kalkıp getirdiği şapkayı açtı. Pym ona yardım için çevresinde dolanırken, Axel'in nerede olursa olsun Noel'lerde hep böyle yaptığını içinde hissediyor gibiydi. Kızlara altına her birinin adını kazıdığı düdüklü yapılmıştı. Öylesine incecik bembeyaz elleriyle nasıl yontmuştu onları? Pym aralarındaki bölmenin öte yanında hiç ses duymamıştı oysa. Ağacı, boyaları, fırçaları nereden bulmuştu? Ollin-ger'lere sonradan hapishane yaşamının amblemi olduğunu anladığım kibrit çöplerinden bir gemi maketi yapmıştı. Lombos delikleri üzerine geniş ailemizin tek tek portreleri çizilmişti. Bay San ile Jean-Pierre'e bir zamanlar Pym'in Dorothy'ye bir tahtaya çakılmış çiviler arasında dokuduğuna benzeyen bez parçaları dokumuştu. Basel'li çifte de kem gözlerden korunmaları için yün kurridş üzerine yünden bir göz resmi. Pym'e de -beni en sona bırakmasını bir iltifat olarak kabul ediyordum- Sir Magnus'a da Grimme'shausen'in epey eski ve ciltli Simplicissimus'unun bir kopyası. Pym kitabı hiç duymamıştı ama Axel'in kapısını vuracak bir fırsat çıktığından bir an önce okumak için sabırsızlık duyuyordu bile. Kitabın kapağını açıp Axel'in yazdıklarını okudu: «Hiçbir zaman düşmanım olmayacak olan Sir Magnus'a.» Sayfanın sol üst köşesinde, daha soluk bir mürekkeple ama aynı elyazısının daha genç bir örneğiyle «A.H. Carlsbad Ağustos 1939» yazılıydı.

«Carlsbad yok artık, Sir Magnus,» dedi Axel. «Sîmplîcissk mus'u okuyunca bunun nedenini anlayacaksınız.»

«Neredeydi Carlsbad?»

«Benim doğduğum yeri.»

«O zaman bana geçmişinizden bir hazine verdiniz.»

«Değer vermediğim bir şeyi vermemi mi yeğlerdiniz?»

— 236 —

Peki ya Pym ne getirmişti? Tanrı yardımcısı olsun. Yönetim Kurulu Başkanının oğlu anlamlı törenlere alışkın değildi, o yüzden sevgili Axel'e yalnızca bir kutu puro almanın dışında bir şey düşünememişti, Pym, Herr Ollinger'i yalnız bir anında yakalayınca, «Neden Carlsbad yok artık?» diye sordu. Herr Ollinger fabrikasını çalıştırmanın dışında her şeyi bilirdi. Carlsbad Südet bölgesindedir, diye anlattı. Güzel bir kaplıca kentiydi, herkes giderdi oraya: Brahms, Beethoven, Goethe ve Schiller. Önce Avusturya'daydı, sonra Almanya oldu. Şimdi de Çekoslovakya oldu ve yeni bir ad aldı. Almanlar da oradan atıldılar.

«Peki Axel kimin şimdi?»

«Sanırım yalnızca bizim,» dedi Herr Ollinger. «Ona çok dikkat etmeliyiz, yoksa onu da elimizden alırlar, hiç kuşku olmasın.»

«Odasında kadınlar var,» dedi Pym.

Herr Ollinger'in yüzü muzipçe bir neşeyle pembeleşti. «Bern1 in bütün kadınlarını ağırladığını sanırım,» dedi. Arada birkaç gün geçti. Pym üçüncü gün Axel'im kapısını vurunca adamın açık pencere önünde puro içtiğini gördü, pencere pervazında beş altı tane kalın kitap vardı. Donuyor olmalıydı ama kitap okumak için temiz havaya ihtiyacı vardı sanki.

Pym cesaretini toparlayarak, «Yürüyüşe çıkar mısınız?» diye sordu.

«Benim ayağımla mı?»

«Benimkiyle gidemeyeceğimize göre.»

«Ben kalabalık yerlerden hoşlanmam. Sir Magnus. Yürü-yeceksek kent dışına çıkmalıyız.»

Bostl'ı yanlarına alıp Aare nehrinin ıssız kıyısında yürümeye başladılar. Pym polise benzer birilerini görebilmek için gözlerini dört açmıştı. Güneş almayan nehir vadisinde don bulutlar halinde dolanıyordu, soğuk acımasızdı. Axel bunun farkında değil gibiydi. Purosunu içerken yumuşacık sesiyle durmadan so-ruiar soruyordu. Onun yanında titreyen Pym, eğer Avusturya' dan buraya bu hızla yürüdüyse gelmesi yıllar sürmüştür, diye düşünüyordu.

— 224 —

«Bern'e nasıl geldin, Sir Magnus? İlerliyor muydun, yoksa geri mi çekiliyordun?»

Kendine yepyeni bir sayfa açma fırsatını kaçırmayan Pym hemen işe koyuldu. Huyu olduğu üzere gerçekleri değiştirmeye, hayatını gördüğüne uygun bir biçimde düzenlemeye dikkat ettiği halde, içgüdüsel bir tedbirlilikle kendini sınırlıyordu. Doğru, kendine soylu ve eksantrik bir ana yaratmış, Rick'i tanımlarken de onu servet, askeri üstünlük ve her an Ülkenin Büyüklerinin yanına girebilme gibi elde edemediği özlemlerine sahipmiş gibi göstermişti, ama diğer yönlerden gayet hesaplı ilerliyor, kendisiyle alay edebiliyordu. Hele o güne kadar kimselere söylemediği E. Weber hikâyesini anlatınca Axel ,o kadar çok güldü ki, kendini toparlamak için bir sıraya oturup yeni bir puro yakmak zorunda kaldı. Pym de onunla gülüyor, başarısıyla kendinden geçiyordu. «Aldırma. E. Weber seni hep sevecek» yazılı mektubu gösterince, «Bir daha!» diye bağırdı Axel. «Bir daha anlat, lütfen, Sir Magnus. Sana emrediyorum. Ama bu kere baştan aşağı değiştir de öyle anlat. Onunla yattın mı?»

«Elbette.»

«Kaç kere?»

«Dört beş.»

«Bir gece içinde mi? Sen bir kaplansın! Sana minnettar kaldı mı?»

«Çok ama çok deneyimliydi.»

«Jem'ma'ndan çok mu?»

«Eh, hemen hemen o kadar.»

«Daha küçücük bir çocukken seni kandıran Lippsie'nden de mi çok?»

«Lippsie'nin kendine özgü bir klasi vardı.»

Alex neşeyle vurdu Pym'in sırtına. «Sen bir prensisin, Sir Magnus, hiç kuşku yok. Böylesine iyi bir oğlan, ama tehlikeli serüven düşkünlüleriyle, genç İngiliz soylularıyla yatıyor. Seni seviyorum, duydun mu, seviyorum seni. Bütün İngiliz soylularını seviyorum ama en ço-k da seni.»

Yeniden yürümeye başladıklarında Axel, Pym'in koluna girmişti, ondan sonra da hiç çekinmeden baston olarak kullandı

•225 —

F.: 15

L

genci. Zaten hepimiz hayatımızın sonuna kadar başka türlü yürümüş değiliz ki.

O akşam bir köprü altında boş bir kahvehane buldular, Axel boynunda meşin bir kayışın ucunda taşıdığı kara keseden iki votka parasını ödemekte ısrar etti. Bu dondurucu yürüyüş boyunca ikisinin d© sahip olmadıkları eğitime başlamaya karar vermişlerdi. Ertesi günü dünyalarının ilk günü olarak kabul edeceklerdi, dünyanın gılgın bir yer olduğunu ve her an da bu gılgınlığının arttığını, doğru görünen her şeyin gerçekte yanlış .olduğunu öğrettiği için ilk konuları da Grimmshausen olacaktı. Pym'in Almancasını Axel'in ele almasına ve kusursuz konuşana kadar ardını bırakmamasını da kararlaştırmışlardı. Böylece Pym bir gün bir gece içinde Axel'in bacakları ve entelektüel yoldaşı olmuştu. Ve başta öyle karar vermemiş olmalarına rağmen, birkaç ay içinde Alman edebiyatını Fym'in önüne serdiği için de Axel'in öğrencisi. Axel'in bilgisi Pym'den fazlaysa da, merakının ve enerjisinin bundan geri kalır yanı yoktu. Belki de yurdunun kültürünü saf biri için canlandırırken kendisini de onun yakın geçmişiyile bağdaştırabiliyordu.

Pym ise öylesine uzun zamandır hayal ettiği krallığın zaferlerini görüyordu sonunda. Bütün o yüksek sesli heyecanına rağmen, ne o zaman, ne de sonra Alman edebiyatı kendisi için özel bir çekiciliğe sahip değildi. İlham perisinin Çinli, Polonyalı ya da Hintli olması hiçbir şeyi değiştirmeyecekti. Önemli olan, bunun Pym'e hayatında ilk kez kendini entelektüel bakımdan bir centilmen olarak görmesine aracı olmasıydı. Bu yüzden Pym sonsuza kadar şükran borçluydu ilham perisine. Axel' in araştırmalarında gece gündüz ona yoldaş olmakla Pym, Lip-psie'nin dünyanın herhangi bir köşesine götürebileceğini söylediği dünyaya sahip oluyordu kafasının içinde. Lippsie haklıydı, Herr Ollinger'in bir dostu yanında kendisine kaçak bir iş bulduğu Ostring'deki depoya giderken ne yürüyor, ne de tramvaya biniyordu, Mozart'la birlikte arabayla Prag'a

gidiyordu. Geceleri filleri yıkarken Lenz'in Asfeerler'inin sıkıntılarını paylaşıyordu. Üçüncü mevki büfesinde oturup Elizabeth'e tutkun bakış-

•226 —

farla bakarken kendisini intiharından az önce ne giyeceğini düşünen genç Werther olarak görüyordu. Bütün başarısızlıklarını ve umutlarını hesap edince kendi Karakter Gelişmesini, Wilhelm Meister'in çıraklık yıllarıyla kıyaslıyor, daha o günlerde tüm dünyaya kendisinin Rick'e kıyasla ne soylu bir insan olduğunu kanıtlayacak büyük biyografik romanını tasarlıyordu.

Evet Jack, daha başka tohumlar da atılmaktaydı: her ikisinin de o sıralarda hazmedebilecekleri kadar Hegel, biraz Marx ve Engels ve komünizm. Axel bunun dünyanın birinci günü olduğunu söylüyordu. «Hristiyanlığı insanlığa verdiği ıstırapla değerlendirmeye kalkarsak kim Hristiyan olur ki? Biz önyargı kabul edemeyiz, Sir Magnus. Biz okuduğumuz her şeye inanır ve bunları ancak sonradan reddederiz. Hitler bu insanlardan bu kadar nefret ettiyse o zaman o kadar kötü olamazlar.» Ve ortaya Rousseau ile devrimciler, Das Kapital ve Anti Dühring çıktı ve günlerce bir daha güneş yüzü görmedik. Ancak ne sonuca vardığımız konusunda hiçbir şey hatırlamadığıma yemin ederken şunu da söyleyeyim ki, okumanın s,ona ermesine ikimiz de sevinmiştik. Şu anda pek emin olmadığım bir nokta daha var: Pym'in Axel'den ders almaktan duyduğu mutluluk, Axel'in öğrettiği konulardan çok daha önemli olabilirdi. Önemli olan, Pym'in ertesi sabah erkenden kalktığı andan başlayarak mutlu olmasıydı. Gece kara radyatörlerinin iki yanındaki odalarında yataklarına çekildiklerinde Pym'in zihni uykusunda bile araştırmalarını sürdürüyordu.

Pym bir gün yemek için fondu ekmeği doğrarken Bayan Ollinger'e, «Axel Donmuş Et Madalyası almış,» dedi Frau Ollinger yüzünü buruşturdu. «Magnus, neler saçmalıyorsun?»

«Doğru söylüyorum. Rus cephesi madalyaları için Alman askerlerinin deyimi bu. Axel lisedeyken gönüllü olmuş. Babası kendisine Fransa ya da Belçika'da rahat bir yer bulabilirmiş. Tehlikeye atılmayacağı bir yer. Ama Axel buna razı olmamış. Sınıf arkadaşları gibi bir kahraman olmak istiyormuş.»

Frau Ollinger hoşlanmamıştı bundan. «Öyleyse onun nerede savaştığı konusunda pek konuşmasan iyi edersin. Axel okumaya geldi buraya, övünmeye değil.»

—007—

-- £.£. / ^^

«Yukarda kadınlar var.» dedi Pym. «Öğleden sonraları ayaklarının ucuna basarak çıkıyorlar yukarı, sonra sevişirken de çığlıklar atıyorlar.»

«Bu ona mutluluk veriyor ve çalışmalarına yardımcı oluyorsa hoşgeldiler derim ben onlara. Sen de ,o ihtiraslı Jemima'nı buraya çağırmak istemez miydin?»

Pym öfkelenerek odasına çıktı ve Rick'e uzun bir mektup yazıp sıradan İsviçrelilerin günlük konulardaki haksızlıklarını anlattı. «Burada kimi zaman yasaların şefkatin yerini aldığını sanıyorum,» diye yazdı. «Hele kadınların sözkonusu olduğu yerlerde.»

Rick hemen karşılık verip saflığın önemini vurguladı: «Senin için yaratılmış insana rastlayıncaya kadar Temiz kalman çok daha iyidir.»

Sevgili Belinda,

Burada durum biraz sıkıcı olmaya başladı. Evdeki yabancı öğrencilerden bazıları kadın arkadaşlarıyla biraz aşırıya kaçıyorlar, duruma el koymak zorunda kaldım, yoksa çalışmalarımı sürdüremeyecektim. Jem konusunda sen de aynı sert tutumu benimsersen ona gelecekte büyük bir iyilik yapmış olursun.

Axel bir gün hastalandı. Pym hayvanat bahçesinden serüvenlerinin hikayeleriyle döndüğünde onu en nefret ettiği yer olan yatağında buldu. Küçük .odasında puro dumanından göz-gözü görmüyordu, traşı uzamıştı, , soluk yüzü gölgeliydi. Ortalıkta bir kız vardı ama Pym'i görünce Axel ona gitmesini söyledi.

Pym, Herr Ollinger'in doktoruna, «Nesi var?» diye sordu.

Axel yattığı yerden alışılmadık sert bir sesle, «Kahraman İngilizler tarafından bombalandı. Sir Magnus,» dedi. «Şimdi anladın mı nesi var? Kışında yarım İngiliz mermisi var ve bir türlü sıçıp çıkaramıyor.»

Doktor sır saklamaya yeminli olduğu gibi konuşkan biri de

— 228 —

değildi, Pym'in omzunu okşayıp çıktı odadan.

«Belki de mermiyi atan sendin, Sir Magnus. Hiç Norman-diya'da bulundun mu sen? Belki de çıkartma kuvvetlerinin komutanı sendin, ha?»

Pym bir kere daha Axel'in ayakları oldu böylece, ilaçlarını, purolarını alıyor, yemeğini hazırlıyor, ona yüksek sesle okuyacağı kitapları bulmak için üniversite kitaplıklarını altüst ediyordu.

«Nietzsche yeter artık, Sir Magnus. Şiddetin temizleyici etkisini öğrendik artık sanırım. Kleist onun kadar kötü değildir ama onu da iyi okuyamıyorsun. Kleist havlar gibi okunmalı. O Prusyalı bir subaydı, İngiliz kahramanı değil. Ressamları al.»

«Hangilerini?»

«Soyutları. Yahudileri. Yasaklanmış olanların hepsini. Bu çılgın yazarlardan azat et beni.»

Pym, Frau Ollinger'e danıştı. «Öyleyse kütüphaneden Nazilerin sevmedikleri ressamaları iste,» dedi kadın. Kütüphane memuru Axel'in istediklerini ezbere bilen bir göç mendi. Pym, Klee ve Nolde'yi, Kokoschka ile Klimt'i, Kandinsky ile Picasso'yu aldı. Kitapların resimli sayfalarını ve katalogları konsolun üstüne, Axel'in başını çevirmeden bakabileceği yere yerleştirdi. Sayfaları çevirdikçe altlarında yazanı okuyordu. Kadınlar geldiğinde Axel hepsini geri gönderdi. «Tedavi ediyorum, şimdi,» dedi. «İyileşene kadar bekleyin.» Pym, Max Beckmann'ı getirdi. Steinlen'i, Schiele'yi getirdi. Ertesi gün yazarlar istendi yine. Brecht, Zuckmayer, Tucholsky ve Remarque'm eserlerini getirdi Pym. «Müzik,» diye emretti Axel. Pym, Herr Ollinger' in kurma gramofonunu ödünç alıp arkadaşı uyuyana kadar Men-delson ve Çaykovski çaldı. Axel ateşler içinde uyandı, terler yağmur gibi boşanıyordu yüzünden; körlerin sakatlara tutunarak yürüdüğü, açık yaralarda kanların donduğu, karlar içinde bir geri çekilişi anlatıyordu. İki kişinin bir yatakta, ölümlerin yerlerde yattıkları bir hastaneden söz etti sonra. Su istedi. Pym'in getirdiği bardağı çılgıncasına titreyen iki eliyle tuttu. Bardağı elleri titremeyene kadar kaldırdı, sonra başını eğip dudaklarını kenerına dayadı ve bir hayvan gibi, ateşli gözleriyle çevresini kontrol ederek içti. Bacaklarını toparladı, altını ıslattı. Pym çarşafı değiştirirken koltukta titreyerek bekledi.

— 229 —

«Kimden korkuyorsun?» diye Pym bir daha sordu. «Burada kimse yok ki. Yalnız ikimiz vanz.»

«Öyleyse senden korkuyorum herhalde. O köşedeki nedir?»

«Her Bastl.»

«Ben onu Şeytan sanmıştım.»

Pym bir sabah uyandığında Axel'i giyinmiş olarak yatağının yanında buldu. Axel askeri sesiyle, «Bugün Goethe'nin doğum günü ve saat öğledens sonra dört,» dedi. «Kente gidip o budala Thomas Mann'ı dinlemeliyiz.»

«Ayakta durabilen bir insan hasta değildir. Hasta olan kimse yürüyemez. Giyin haydi.»

«Sen hastasın ama.»

Pym giyinirken, «Mann da yasaklılar listesinde miydi?» diye sordu.

«O listeye giremedi.»

«Neden budala dedin?»

Herr Ollinger, Axel'e ikisini içine alacak bir yağmurluk vermişti. Bay San geniş kenarlı siyah bir şapka buldu. Herr Oilin-ger onları konferansa iki saat kala külüstür arabasıyla götürdü, salon dolmadan arkadaki yerlerine oturdular. Konferans sona erince Axel, Pym'i sahne arkasına götürüp soyunma pdaşının kapısına vurdu. Pym o ana kadar Thomas Mann'a pek aldırış etmemişti. Axel'in hatırı için sevmeye çalıştıysa da üslûbunu acemice ve fazla parfümlü bulmuştu. Ama Tanrı şimdi karşısındaydı işte, Makepeace Dayı gibi uzun boylu ve kemikli. «Bu genç İngiliz soylusu elinizi sıkmak istiyor, efendim,» dedi Axel, Bay San'ın şapkası altından otoriter bir sesle. Thomas Mann önce Pym'e, sonra ateşten solgun ve zayıf düşmüş Axel'e baktı. Soylu bir tokalaşmaya dayanıp dayanamayacağını anlamak istercesine sağ elinin için© baktı sonra. Elini uzattı, tokalaştılar. Pym tren istasyonlarındaki enerji makineleri gibi -şu düğmeyi tut enerjim seni canlandırır- Mann'ın dehasının kendisine akmasını bekledi. Ama hiçbir şey olmadı, neyse ki Axel'in heyecanı ikisine de yeter de artardı bile. «Ona dokundun, Sir Magnus! Kutsandın artık! Ölümsüzsün!»

Bir hafta sonra Mann'ın hastalıklı ruhlarının tapınağını ziyaret için Davos'a gidecek kadar para biriktirmişlerdi. Trende

— 230 —

tuvalette gittiler, Pym ayakta duruyor, başında beresi olan Axel ise sabırla oturuyordu. Kondüktör kapıyı vurup, «Biletler!» diye seslendi. Alex rahatsız edilmiş gibi bir ses çıkararak kapının altından tek biletlerini uzattı. Pym gözlerini kondüktörün ayaklarının gölgesinden ayırmadan bekledi. Kendi sinirlerinin kopmasından çıkan sesmiş gibi bir çat sesi duyuldu, ortası delinmiş biletleri yeniden kapının altından itildi. Gölge çekildi kapının önünden. Pym sessizce el sıkışırken, buraya yürüyerek böyle geldin, diye düşündü hayranlıkla. Seni İsviçre'ye böyle numaralar getirdi. Axel akşam Davos'ta Carlsbad'dan Bern'e olan kâbus gibi yolculuğunu anlattı. Pym kendisini öyle gururlu, öyle zengin hissetti ki, Thomas Mann'ın yeryüzünün en iyi yazarı olduğuna karar verdi orada.

Sevgili Babacığım -diye yazdı tavanarasma döner dönmez- Burada çok esaslı günler geçiriyor ve çok iyi bir eğitim görüyorum. Senin değerli fikirlerini ne kadar özlediğimi ve beni okumak üzere İsviçre'ye gönderdiğin için sana ne kadar minnettar olduğumu anlatamam. Bugün hayatı tüm çeh-releriyle tanıyan bazı avukatlarla tanıştım, bu kişilerin mesleğimde ilerlemek için bana yardımcı olacaklarından hiç kuşum yok.

Sevgili Belinda,

Artık bir kere ayağımı yere bastıktan sonra her şey yoluna girdi.

Bu arada birde sen vardın, değil mi, Jack? Öteki savaş kahramanı Jack. Kafamın öteki yanı olan Jack. Aynı insanı tanıdığımıza artık inanmadığım için sana seni anlatacağım şimdi. Benim için ne demek olduğunu, senin için yaptıklarımı ve elimden geldiğince bunun nedenini anlatmaya çalışacağım; olayları ve kişilerin yorumunu

paylaşamayacağımıza inandığım içirt bunu yapmak zorundayım. Jack için Pym çocuk casuslardan, çocuk Joe'lardan biri, henüz ehliyesmemiş ve eğitilmemiş ama

— 231 —

bir parça şeker için uzun uzun koşmaya hazır, yuları boynuna geçmek üzere olan, hazırlamakta olduğu .ordusunun özel yeni bir adayından başka bir şey değildi. Onu nasıl bulduğunu ve ona nasıl yaklaştığını hatırlamıyordur herhalde -zaten hatırlaman için neden de yok ki .Tek bildiğin, onun «Şirket»in hoşuna gidecek bir tip olduğuydu. Kralın İngilizcesini konuşan, yabana dil bilen, iyi bir özel okuldan mezun. Takım oyuncusu, disiplin nedir bilen biri. Öyle fantazj biri değil, o aşırı entelektüellerle uzaktan yakından ilgisi yok. Sağduyulu, bizden biri. Para bakımından rahat ama fazla aşırı da değil, babası küçük-çaplı bir büyük işadamı-Rick'i araştırmamış olman ne kadar da tipik bir davranışın ama. Bu yarının insanların örneğine başka nerede rastlayabilirdin ki? Elbette tarafsız İsviçre rüzgârında zaferle dalgalanan Saint George bayrağının altındaki İngiliz kilisesinde.

Pym'i ne kadardır izlediğini bilemeyeceğim. Bunu sen de bilmiyorsun bence. Dersi okumasından hoşlandığını söylediğine göre, Noel'den öncesinden beri ,onda gözün olduğu anlaşıyor. Sana üniversitede okuduğunu söylediğinde şaşırmana bakılırsa, ilk soruşturmalarını o üniversiteye kaydolmadan yapmış ve sonra bir daha oraya uğramamıştın. Noel günü ayinden hemen sonra senin elini ilk kez sıktı Pym. Kilise kapısı kalabalık bir asansör gibiydi, herkes şemsiyesini takırdatıyor, hep bir ağızdan konuşuyor, diplomat çocukları sokakta kartopu oynuyorlardı. Pym'in üzerinde E. Weber ceketi vardı ve sen, tüvitler içindeki Jak, yirmi dört yaşında erişilmeyen bir İngiliz dağıydın. Savaş ve barış kavramlarıyla aramızdaki yedi yaş bir, hatta iki kuşak sayılırdı. Axel ile .olduğu gibi; ikiniz de o çok önemli yıllar kadar büyüktünüz benden, hâlâ da öylesiniz.

O iyi kahverengi elbisenden başka neyin vardı, biliyor musun? Paraşütçü kravatın. Gümüş kanatlı atlar ve taçlı Bri-tannia'lar. .Onu almak için nerelerde bulunduğunu bana hiç söylemedin, ama şimdi bildiğim gerçek hayallerimden hiç de daha az etkileyici değil: Yugoslavya'da partizanlarla, Afrika'da Uzun Menzil Çöl Birliği ile düşman hatları arkasında ve yanılmıyorsam Girit'te. Benden yalnızca iki santim daha uzunsun, ama dün gibi hatırlıyorum, Pym o gün elini sıktığında ancak krava-

•232 —

tını görebiliyordu. Başını kaldırdıkayayı andıran çeneni ve mavi gözlerini gördü -kaşların o zaman bile gürdü- ve bütün okuduğu okullarda ve kimi zaman da hayallerinde sonunda kendisinin de olacağına inandığı kişiyle karşı karşıya bulunduğunu anladı: çevresindeki herkes cesaretini kaybetmişken soğukkanlılığını yitirmeyen bir İngiliz subayı. Sen Pym'e iyi Noeller diledin. Adını söylediğinde Pym senin kendisiyle alay ettiğini sandı.

Brotherhood «kardeşlik» demekti çünkü.

«Hayır hayır, gerçek adım,» diyerek güldün. «Benim gibi iyi bir insan neden takma ad kullansın ki?»

Diplomatik dokunulmazlığın varken gerçekten neden adını değiştirecektin ki? Onu ertesi günü öğle yemeğinden önce bir kadeh seri içmeye davet ettin, adresini bilmiş olsaydın davetiye göndereceğini söyledin; çok kurnaz davranıyordun, çünkü adresini de, doğum tarihini de, öğrenimini de ve üzerlerinde üstünlük kurmaya çalıştığımız kişiler hakkında bilmemiz gerektiğine inandığımız diğer saçmalıkları da biliyordun. Cebinden bir davetiye çıkardın, herkesin çene çaldığı o kalabalık arasında Pym'i döndürüp kartı sırtına dayadın ve ortasına Pym'in adını yazıp kartı verdin: «Yüzbaşı ve Bayan Jack Brotherhood şeref duyacaklardır.» Davet konusunda anlaşıldığını belirtmek için LCV harflerini şildin, dostluğumuzu göstermek için de «Yüzbaşıyı karaladin. «Kalmak istersen hindiyi bitirmemize yardımcı olursun, olduğun gibi gelebilirsin,» dedin. Pym senin yağmur altında uzaklaşmanı seyrederken kendisinin yaptığı tek kahramanlığın Sefton Boyd'un adını öğretmenler helasının duvarına kazımak olduğu zamanlar senin bütün savaş alanlarında tek başına Almanları yendikten sonra aynen öyle yürüyüp gittiğinden emindi.

;

Pym ertesi günü tam saatinde küçük evinin kapısı önündeydi, üzerinde «Yüzbaşı J. Brotherhood, Pasaport Subayı Yardımcısı, İngiliz Büyükelçiliği, Bern» yazılı kartının altındaki zile basıyordu. Hatırlarsın, o günlerde Felicity ile evliydin. Adrian altı aylıktı. Py mseni etkilemek için saatlerce oynadı onunda. Sen onu gayet hoş bir şekilde sorguya çektin, sen bırakınca da Felicity başladı. «Ama Magnus, burada çok yalnızlık çekiyor olmalısın, arkadaşın yok mu hiç? Eğlenmek için ne yaparsın, Mag-

— 233 —

nus?» Sonra üniversitenin dersi dışı faaliyetleri hakkında soracağı çok şey vardı, politik gruplar falan örneğin. Yoksa orası da Bern'in diğer yerleri gibi sıkıcı mıydı? Pym, Bern'i hiç sıkıcı bulmamasına rağmen Felicity'nin hatırı için sıkıcı bulunduğunu söyledi. Kronolojik bakımdan Axel ile dostluğu başlayalı oniki saat olmuştu, ama onu düşünmüyordu bile; sizin ikinizi de etkilemeye çalıştığı için buna ne gerek vardı zaten?

Sen Pym'e İsviçre'yi gezip gezmediğini sordun ve zaman zaman arabayla resmi bir yolculuğa çıktığında isterse onun da sana katılıp ülkeyi görebileceğini söyledin. Daha sonra ikimiz de çizmeler giyip Elfenau ormanında yürüyüşe çıktık. Yolda Pym'e sana «efendim» demesine gerek olmadığını söyledin; döndüğümüzde Felicity, Adrian'ı emzirmişti ve kendisinden yaşlı, yılışık gülümsemen bir adamla oturmuş

konusuyordu. Sen adamı elçilikten Sandy olarak tanıştırdın. Pym sizin meslektaş olduğunuzu ve Sandy'nin senin patronun olduğunu şöyle böyle çıkarabilmişti. Tabii şimdi onun senin şefin olduğunu ve sen malı satın almak için daha fazla girişimde bulunmadan kendi gözüyle görmek istediğini biliyorum. Ancak Pym o gün onu müdür, seni de bölüm başkanı olarak düşünmüştü ki, bu yapıya bir diyeceğin yoktu sanırım.

Felicity'nin pastalarından yerken Sandy, «Almanca nasıl bakalım?» diye sordu Pym'e. «Ama bu İsviçreli lehçesi arasında iyi Almanca öğrenmek de güç olmalı.»

Sen bir satış unsurunu vurgulayarak, «Magnus'un pek çok üniversiteli göçmen tanıdığı var,» dedin. Sandy aptal aptal gülüp elini dizine vurdu.

«Öyle mi? O grup arasında epey garipleri vardır herhalde!»

«Magnus bize onlar hakkında pek çok şey anlatabilir sanırım, öyle değil mi, Magnus?»

Sandy hâlâ yılışık yılışık gülümseyerek, «Bir sakıncası yok ya?» diye sordu.

«Ne sakıncası olacak?» dedi Pym.

Sandy kartlarını ustalıkla kullanıyordu. Pym'in insanlar önünde ani kararlar almaktan hoşlandığını hissetmişti ve bu bilgisini kullanarak Pym farkında olmadan ağzından laf alıyordu.

«Akademik eğitimin kutsallığı falan konusunda vicdani bir yükümlülük gibi bir şey yok mu yani?» diye ısrar etti Sandy.

«Hiç yok,» dedi Pym cesaretle. «Yurdum içinse, hayır.» Felicity gülümsemesiyle ödüllendirdi onu.

Pym o gün kendisini nasıl yorumladı bilemiyorum, ama aylarca aynı kişilik içinde yaşayacağı için sonraları ergeç bedelini ödeyeceği fazla bir sıvriliğe kaçmadığını tahmin ederim. Size sizin istediğinizi sandığı şeyleri anlatmıştı. Geçimini sağlamak için çalıştığını anlatamayacak kadar gururluydu, ki zaten onun kaçak çalıştığını bildiğiniz için, bundan hoşlanmıştı-nız. Kurnaz çocuk, diye düşündünüz, becerikli, ufaktefek hırsızlıklar yapmayacak kadar saf değil. Yetişkin bir göçmen görüntüsüne zarar getireceği düşüncesiyle Ollinger'lerdeki aile yaşamının üstünde pek durmamıştı Pym. Ona kız tanıdığı olup olmadığını sorduğunda -eşcinsel mi yoksa?- Pym durumu hemen kavrayıp Cosmo Kulübünde tanıdığı Maria adındaki İtalyan güzeli hakkında zararsız bir hikâye uydurmuş ama asıl kız arkadaşının İngiltere'deki Jemima olduğunu söylemişti.

Sen, «Hangi Jemima?» diye sordun. Pym, Sefton Boyd deyince odada kulakla duyulabilir bir sosyal rahatlama mırıltısı yükseldi. Gerçek bir Maria vardı ve kadın da gerçekten güzeldi ama Pym onunla hiç konuşmadığı için ancak uzaktan hayranlıkla seyretmekle yetiniyordu.

«Cosmo mu?» dedin sen. «Bunu hiç duymamıştım Sen duymuş muydun, Sandy?»

«Sanmıyorum. Biraz karanlık gibi geldi bana.»

Pym, Cosmo'nun yabancıların politik forumu gibi bir yer olduğunu ve Maria'nın da kulübün saymanı sayılabilecek bir memuru olduğunu anlattı.

«Renginin bir özelliği var mı?» diye sordu Sandy.

«Eh, esmerce,» dedi Pym kurnazca, sen ve Sandy ve Felicity kahkahalarla güldünüz. Felicity, Magnus'un politik anlayışının ne olduğu çok açık, dedi. Bundan sonra her biraraya geldiğimizde biri Maria'nın rengini sormuş ve ardından herkes böylesine sağlıklı bir yanlış anlama yüzünden kahkahayı basmıştı. Pym senin evinden çıktığında akşam olmuştu,

• — 235 —

ona soğuktan korunmak için bir şişe gümrüksüz viski vermiştin. «Şirket»e o günlerde maliyeti beş şilin falandı sanırım. Onu eve götürmeyi önermiştin, o yürümek istediğini söyleyince senden birkaç puan daha almıştı. Ve o akşam havalarda yürüdü Pym. Koşuyor, sıçırıyor, gülüyor, şişesini ve kendisini kucaklıyordu. Onyediydi böylesine mutlu olmamıştı. Bir tek Noel'de Tanrı kendisine iki aziz birden göndermişti. Biri kaçış halindeydi ve yürüyemiyordu, diğeri evinde seri ikram eden ve hayatında kuşku nedir bilmeyen yakışıklı bir İngiliz savaşçısıydı. İkisi de sevmişlerdi kendisini, şakalarına ve hikâyelerine bayılmışlardı, ikisi de yüreğinin boşluklarını doldurmaya hevesliydi. Pym de buna karşılık her birine aradığını sandığı karakteri veriyordu. Her ikisini de birbirlerinden gizleme karan bilinçli olarak alınmış değildi. Her biri kendi evinin hanımı olsun, diye düşündü Pym. Eğer düşündüyse tabii.

Axel şişenin etiketine bakarak o resmi İngilizcesiyle, «Kimden çaldın onu?» diye sordu.

Pym hiç duraksamadan, «Rahipten,» dedi. «Esaslı bir herif. Eski asker. Çalmadım ama o verdi. Kiliseye sürekli gelenlere birer şişe. Diplomatik fiyatlarla alıyorlar kuşkusuz. Dük-kânlardaki kadar para ödemiyorlar.»

«Sana sigara da vermeyi önerdi mi?»

«Neden ki?»

«Ya da ablanla yatmak için bir paket çikolata?»

«Ablarn yok ki benim.»

«İyi. İçelim öyleyse.»

Arabayla gezintilerimizi hatırlıyor musun, Jack? Sanırım hatırlamaya başladın artık. Atalarımızın otomobilden önceki dönemlerde ajanlarını nasıl yönettiklerini hiç düşündün mü? İlk yolculuğumuz çok denk düşmüştü doğrusu. Lozan'da bir randevun vardı. Üç saatlik. Bana Lozan'da neden üç saate ihtiyacın olduğunu

söylememiştin, oysa herhangi bir şey uydura-b'lirdin. Şimdi düşününce, senin bana işinin aslını anlatmadan işini anlamama yardımcı olduğunu farkediyorum. O sefer Pym' den hiçbir şey istemedin. Aranıza bir yakınlık doğması için çalışıyordun. Ona bir randevu ve bir başka buluşma yerj verip başarıp başaramayacağını öğrenmek istedin. «Bak, benim bir

— 236 —

yere daha uğramam gerekebilir. Saat üçte Dora Otelinin önünde değilsem, üçü yirmi gece büyük postanenin batısında ol,» dedin. Pym doğusunu batısını pek kestiremediği için yolda en az altı kişiye sorduktan sonra soluk soluğa da olsa tam üçyirmide oradaydı. Sen arabayı meydanın çevresinde dolaştırıp ikinci kere önüne geldiğinde, Pym ne kadar usta olduğunu göstermek için bir komando eri gfbi kapıyı açıp atladi içeri. Bir hafta sonra birlikte Cenevre'ye giderken, «Sandy ile konuştum, sana bir iş vermek istiyor, bir sakıncası var mı?» diye sordun.

«Yok elbette.»

«Çevirin iyi midir?»

«Nasıl çeviri?»

«Düini tutmasını bilir misin?»

«Sanırım.»

Sonra ona ilk görevini verdin. «Arada sırada teknik bilğf-ler geçer elimize. Pek hoşlanmadığımız şeyler üreten küçük İsviçre şirketleri hakkında. Patlayıcılar falan gibi. Pek g'zli değildir ama elçilikte yerel halktan pek çok çalışan olduğu için bunları dışardan birine, mümkünse bir İngilizize çevirtmek isteriz. Güvendiğimiz birine. Böyle bir iş yapar mısın?»

«Elbette.»

«Para da veririz. Çok değil ama arada sırada Maria ile yemeğe çıkacak kadar. Jemima'dan haber alıyor musun?»

«iyiymiş.»

Pym hayatında bu kadar korktuğunu hatırlamıyordu. Verdiğin zarfı cebine yerleştirdi, sen de ona bir Entrika Ustası gü-lümsemesiyle bakıp, «Talihin açık olsun, ahbab!» dedin. Evet ded'n, Jack. O günlerde öyle konuşurduk birbirimizle! Pym eve giderken zarfı cebinden cebine aktardı durdu korkuyla. Zarfın içinde ne vardı? Sen söyleme de ben sana söyleyeyim: palavra. Modası geçmiş silah kataloglarının fotokopileri. Sen Pym'in ruhunun peşindeydin, gereksiz çevirinin değıl. Pym zarfı ta-vanarası odasında da beş altı kere kaybetti. Yatağın altında, şiltenin altında, aynanın arkasında, bacanın içinde. Axel'in tahmin bile edemeyeceği saatlerde çevirdi broşürü. Pym'e yirmi frank ödedin. Oysa yalnız teknik sözlüğe yirmibeş frank ver-

— 237 —

i

misti ama centilmenlerin böyle şeylerden söz etmediklerini bilirdi. Rick'in arasıra gelen çekleri karşılıksız çıktığı zamanlar bile.

Bir köpek hakkında bir adamı görmeye gittiğin Zürih yolunda, «Son zamanlarda Cosmo Kulübüne gittin mi?» diye sordun. Pym gitmediğini itiraf etti. Axel ve Jack Brotherhood dünyasını dolduruyorken orada ne işi vardı ki?

«Oraya gidenlerden 'bazılarının sözünü sakınmayan kişiler olduklarını duydum,» dedin. «Maria için bir şey dediğim yok, aklına bir şey gelmesin. O tür yerlerde çok değişik görüşler vardır. Demokrasi gereği. Yine de şöyle bir yakından baksan iyi olur. Seni solcu sanırlarsa bırak sansınlar. Sağcı bir İngiliz arıyorlarsa öyle ol sen de. Gerekirse ikisi de. Ama aşırıya kaçma. İsviçrelilerle başının derde girmesini istemeyiz. Orada senden başka İngiliz var mı?»

«Bir iki İskoç tıp öğrencisi var ama onlar kızlar için geldiklerini söylediler.»

«Bir iki ad bizim için yararlı olur,» dedin.

Bu konuşmadan sonra Pym artık Pym değildi. Cosmo'daki adamımızdı. Önemli şeyler için telefonu kullanma. Ne yaptığını ve neden yaptığını bilmeyen sembol bir ajan. Onyediy yaşındaydı, seninle acele görüşmesi gerektiğinde Felicity'ye telefon edip amcasının geldiğini söyleyecekti. Senin ona ihtiyacın olursa Ol-linger'lere telefon edip Pym'i Birmingham'dan Mac'm aradığını söyleyecektin. Bunun dışında hep buluşmalarımızda kararlaştıracağımız randevu yerlerinde biraraya gelecektik. Oraya git ve herkesi büyüle, Magnus, dedin. Gözlerini, kulaklarını aç ama Tanrı aşkına İsviçrelilerle başımızı belaya sokma. Bu da gelecek ayın ücreti, Magnus. Sandy sevgilerini gönderdi. Ne ekersek onu biçeriz, Jack, harman için otuz beş yaz mevsimi gerekse de.

Cosmo kulübünün sekreteri konferanslarda yok yere ağlayan krallık yanlısı bön bir Romen kıızıydı. Pym bir gün kızı koridorda durdurunca Anka kırmızı gözlerle yüzüne bakıp başının ağrıdığını, çekip gitmesini söyledi.

Ancak Pym'in işi ca-

— 238 —

susluktu ve reddedilmeyi kabul edemezdi.

«Bir Cosmo gazetesi çıkarmayı düşünüyorum,» dedi. «Her gruptan parasal bir katkı alabileceğimizi hesaplıyorum.»

«Cosmo'da grup falan yoktur. Cosmo gazete falan istemez. Aptalın birisin sen, çek git haydi.»

Pym, Anka'yı küçük odasına kadar izledi.

«Bana üyelerin listesini ver yeter. Elimde liste olursa bir broşür gönderip bu işle kimin ilgilendiğini öğrenebilirim.»

«Gelecek toplantıya gelip kendin sorsana,» dedi Anka.

«Toplantılara herkes gelmiyor ki. Ben demokratik olma için herkesin düşüncesini bilmek istiyorum.»

«Demokratik hiçbir şey yoktur,» dedi Anka. «Hayal bunlar.» Bir çekmeceyi açıp karıştırmaya başladı. «Ne olacak, İngiliz işte! İngilizler hayalden ne anlarlar? Kaçık bu!» Adların ve adreslerin yazılı olduğu pis bir liste uzattı.

Sevgili Babacığım,

Gençliğime rağmen bir iki başarı elde ettim burada, işvirelilerin bana akademik bir unvan vermeyi düşündüklerini sanıyorum.

Seni seviyorum, sevgili Belinda, bunu daha önce kimseye söylememiştim.

Gece. Bern'in en karanlık kışı. Kent bir daha gündüzü gör-meyecek. Herrengasse'nin ıslak taşları üzerinden boğucu bir kahverengi sis yuvarlanıyor, iyi İsviçreliler cepheye giden yedekler gibi acele adımlarla yürüyorlar sokakta. Pym ile Jack Brotherhood küçük restoranın köşesinde oturuyorlar, Sandy özel sevgileriyle en içten tebriklerini göndermiş. Ajanla şefi ilk kez birlikte açık bir yerde yemek yiyorlar. Bir rastlantı olasılığına karşı kurnazca bir hikâye hazırlanmış. Jack elçiliğin İn-giliz-İsviçre Hristiyan Derneğinin sekreterliğini üstlenmiş ve derneğe üniversiteden üye kaydetmek istiyor. Bunun için İngiliz kilisesinden tanıdığı Magnus'a başvurmasından doğal ne olabilir? Hikâyenin daha da inandırıcı olması için konsolosluk-

— 239 —

ta çalışan güzel Wendy'yi de getirmiş. Bal rengi saçlı Wendy iyi bir ailenin kızı, üst dudağı sanki hep çenesinin altındaki bir mumu söndürüyormuş gibi hafifçe ileri çıkık ve kalkık. Wendy iki erkeği de fark gözetmeksizin seviyor; ürkütmeyen göğüsleri var, doğuştan insana dokunmaya hazır. Pym büyük başarısını nasıl elde ettiğini anlatmayı bitirince Wendy eliyle gencin yanağını okşuyor. «Magnus, çok cesursun. Şahanenin yanı. Jemima bunu bilse ne kadar gurur duyardı seninle. Öyle değil mi. Jack?» Sesi yumuşacık. Jack ile konuşurken saçları erkeğin yüzüne değecek neredeyse.

Brotherhood o askerce gülümsemesiyle, «Sıkı bir iş becerdin,» diyor. «Kilise seninle gurur duyacak.» Pym'in kilise için başardığı işin şerefine içiyorlar.

Kahvelerini içme zamanı gelmiş. Brotherhood cebinden bir zarf, diğerinden İngiliz kahramanı yüzüne esrarlı bir otoriterlik veren çelik çerçeveli yarım gözlüğünü çıkarıyor. Para değil bu sefer, para üstü yazısız beyaz zarfla gelir, böyle kirli kahverengi olanlarla değil. Brotherhood zarfı Pym'e vermeyip herkesin gözü önünde açıyor ve Wendy, şekerim bir kalem lütfen, diyor, parlıtlı altın olanını, ama sakın onu nasıl kazandığını anlatayım deme. Wendy de, «Sevgilim, senin için feda olsun,» deyip adamın avuçlarına bırakıyor kalemi. Brotherhood'un elleri kadının elleri üstüne kapanıyor. Jack kâğıdı önüne yayıyor.

«Bu adreslerden bir ikisini kontrol etmek istiyorum,» diyor. «Doğruluklarından emin olana kadar broşür göndermek istemeyiz, değil mi?»

Pym, uygundur, diyor; Wendy tırnağını listenin üstünde gezdirerek yanlarına çarpı işareti konulmuş bir ikisinin üzerinde duruyor.

Brotherhood, «Korumuzun bir iki üyesi kişisel özellikleri konusunda gereksiz bir utangaçlığa kapılmışlar,» diyor.

«Ben listeye bakmamıştım,» diyor Pym.

Brotherhood'un sesi alçalıyor. «Bakmaman da gerekirdi. Bu 'bizim işimiz.»

Wendy müthiş bir düşkünlüğüne uğramış gibi, «Sevimli Ma-ria'nı hiçbir yerde bulamadık,» diyor. «Ne yaptın kızı?»

— 240 —

«Korkarım İtalya'/a döndü,» diyor Pym.

Wendy, «Magnus sevgilim, yerine bir yenisini mi arıyorsun yoksa?» diye soruyor, hepsi kahrkahrı basıyorlar, en gürültüsünü de Pym; Wendy'nin göğüslerinden birini görmek için hayatını seve seve vereceği halde.

Brotherhood adresleri olmayan adlardan söz ediyor. Pym hiçbirinin yüzünü bilmiyor, karakterlerine bir tanım veremiyor. Başka tiir durumda olsa hemen b;r şeyler uyduracaktı, ama Brotherhood sorduğu soruların karşılığını önceden biliyor gibi ve Pym de bunu anlamaya başladı artık. Wendy bardakları dolduruyor.

Brotherhood bu kere adları olmayan adreslere geçiyor.

«A.H.,» diyor. «Bir şeyler hatırlatıyor mu sana? A ve H.»

Pym hiçbir şey hatırlamadığını itiraf ediyor. «Yeteri kadar toplantıya katılmadım.» diyor özür dilercesine.

«Sınavlardan önce sıkı bir çalışmaya girdim de.»

Brotherhood hâlâ gülümsüyor, hâlâ çok rahat. Pym'in sınava girmediğini biliyor mu? Pym, Wendy'nin kaleminin adamın avucu içinde kaybolduğuna dikkat ediyor. Kalemın sivri ucu ufacık trr top namlusu gibi parmakları arasından çıkıyor.

«Biraz düşün,» diyor Brotherhood. Bir şifreymiş gibi, «A-H,» diyor.

«Belki de A.H. Bilmemkim'dir,» diyor Pym. «A.H. Smith gibi. Schmidt. İstersen'z sormanın bir yolunu bulurum.»

Wendy partilerdeki oyunlarda müzik kesilince nasıl donup kalırsa öylece donmuş. Gülümsemesi bile donmuş yüzünde. Wendy kişiliğine ihtiyaç duyulana kadar orada olmama sekreter sanatına sahip, o anda kendis'ne ihtiyaç olmadığını hissetmiş sanki. Garson tabakları topluyor. Brotherhood geçerken adların görülmemesi için eliyle kâğıdı örtmüş.

«A.H.'nm Langgasse'de bir adresi paylaştığını söylesem bir şey hatırlar mıydın?» diyor. «Ya da orada oturduğunu söylediğini. Ollinger'in yanında. Sen de orada oturuyorsun, değil mi?»

«Ha, Axel'den söz ediyorsunuz,» diyor Pym.

— 241 —

R: 16

Bir yerlerde bir horoz ötüyordu ama Pym farkında bile değildi. Kulaklarında bir cıvıltı vardı, kalbi dürüst bir görev anlayışıyla çatlıyordu. Rick'in giyinme odasında, yanlış bir davaya verdiği sevgisini geri alacak bir yol arıyordu. Öğretmenler helâsmdaydı, okulun en züppe çocuğuna çakısıyla haddini bildiriyordu. Ateşler içinde yanarken ve her iki eliyle tuttuğu bardağından sulan dökerken Axel'in anlattığı hikâyeler vardı. Thomas Mann'ın sanatoryumunu ziyarete gittikleri Da-vcs'ta anlattığı hikâyeler vardı. Arasıra Axel'in odasını teftiş ettiğinde kendisinin elde ettiği kırıntılar vardı. Sonra bildiğinin farkında olmadığı şeyleri Brotherhood'un ustaca ağzından alması vardı. Axel'in babası İspanya'da Thalmann tugayı saflarında dövüşmüştü. Eski sosyal demokratlardan olduğu için Naziler tarafından tutuklanamadan ölmesi büyük şanstı.

«Solcu demek?»

«Ölmüş.»

«Ben oğlundan söz ediyorum.»

«Pek sayılmaz, öyle bir şey demedi. Öğrenim yapmaya çalışıyor. Bir yere bağlı değil.»

Brotherhood kaşlarını bitştirip koro listesine Thalmann adını yazdı. Axel'in annesi Katolikti ama babası Luteryen olan Los von Rom anti-Katolik hareketinin üyesiydi, dedi Pym. Annesi bir Protestonla evlendiği için günah çıkarma hakkını kaybetmişti.

«Ve de bir sosyalist» diye Brotherhood, Pym'e hatırlattı yazmaya devam ederken.

Lisedeyken Axel'in arkadaşları hep pilot olup İngiltere üzerinde uçmak istemişlerse de, okula gelen asker toplama ekipleri kendisini kara ordusuna gönüllü yazılmaya ikna etmişlerdi. Alex Rusya'ya gönderilmiş, tutsak düşmüş, kaçmış, ancak Müttefikler Fransa'ya çıkartma yapınca Normandiya cephesine tayin olmuş, orada da belkemiğinden ve kalçasından yaralanmıştı.

«Ruslardan nasıl kaçtığını anlattı mı?» diye Brotherhood, Pym'in sözünü kesti.

«Yürüyerek kaçmış.»

Brotherhood sert bir gülümsemeyle, «İsviçre'ye yürüyerek

— 242 —

geldiği gibi,» deyince Pym, Brotherhood ima edene kadar aklına gelmemiş olan bir şeyi görmeye başladı.

«Ne kadar kalmış orada?»

«Bilmiyorum. Ama Rusça öğrenecek kadar. Odasında Kiril harfleriyle yazılı kitaplar var.»

Almanya'ya dönünce aldığı yaralardan hasta düşmüş, ancak yürüyecek kadar iyileşince Amerikalılarla savaşıma gönderilmişti. Yeniden yaralanınca annesinin sarılıktan yattığı Carls-bad'a gönderilmiş, burada kadını eşyalarıyla birlikte bir elaraba-sına yükleyip Müttefiklerin kısa bir süre önce yerle bir ettikleri Dresden'e götürmüştü. Annesini Silezyalı göçmenlerin toplandığı bir mahalleye bırakmış, kadın bir süre sonra ölünce de yapayalnız kalmıştı. Pym'in başı dönüyordu artık. Brotherhood'un arkasındaki duvarın renkleri 'birbirine karışıyordu. Ben değilim bu. Benim bu. Ben yurduma karşı görevimi yapıyorum. Yardım et bana, Axel.

«Sonra da savaş bitti, barış geldi. Dokuzyüz kırk beş. Peki o zaman ne yapmış?»

«Sovyet kesiminden kaçmış.»

«Neden?»

«Rusların kendisini bulup yeniden hapishaneye sokacaklarından korkuyormuş. Onları sevmiyormuş, hapishaneyi sevmiyormuş, komünistlerin Doğu Almanya'yı ele geçirme biçimlerinden hoşlanmıyormuş.»

«Buraya kadar iyi bir hikâye. Peki ne yapmış?»

«Belgelerini yakıp yenilerini satın almış.»

«Nereden?»

«Carlsbad'da tanıştığı bir askerden. Münih'ten gelen ve kendisine benzeyen birinden. 1945'te Almanya'da kimse fotoğrafına benzemezmiş zaten.»

«O asker belgelerini neden istemiyormuş?»

«Doğu'da kalmak istiyormuş o.»

«Neden?»

«Axel nedenini bilmiyormuş.»

«Biraz zayıf bir neden değil mi?»

«Sanırım öyle.»

«Devam et.»

•243 —

«Memleketlerine iade edilenlerin treniyle Münih'e gelmiş, ama Amerikalılar kendisini trenden iner inmez yakalayıp hapse atmışlar, dövmüşler.»

«Neden yapmışlar bunu?»

«Belgeleri yüzünden. Aranan birinin belgelerini satın al-mışmış. Bir tuzağa girmiş kendi ayaklarıyla.»

«Tabii onlar aslında kendi kâğıtları değilse,» diye Brother-:hood yine bir şeyler yazdı. «Kusura bakma, ahbap, senin hayallerini yıkmak istemezdim. Ama ne yaparsın ki, dünya böyle. Ne kadar yatmış?»

«Bilmiyorum. Yeniden hastalanınca hastaneye kaldırmışlar, o da hastaneden kaçmış.»

«Kaçmakta epey ustaymış desene. Buraya yürüyerek mi gelmiş?»

«Kâh yürümüş, kâh trenlerde kaçak yolculuk yapmış. Almanlar bacağının birini kısaltmışlar. Rusya'dan dönmesinden sonra. O yüzden topallıyor. Bunu daha önce söylemem gerekirdi. Yani trene binmiş olsa bile epey yürümüş yine de. Münih'ten Avusturya'ya, oradan da gece sınırdan İsviçre'ye. Sonra da Ostermundigen'e.»

«Nereye?»

«Herr Ollinger'in fabrikasının olduğu yere.» Pym arkadaşı için mazeret uydurmakta olduğunu farkettiler.

«Kâğıtları yokmuş. Carlsbad'da kendi kâğıtlarını yakmıştı. Satın aldıkları da Amerikalılarda kalmış, başkasını da bulamamış. Bu arada hâlâ Müttefiklerin arananlar listesindeydi. Ne yaptığını bir bilmiş olsa Amerikalıların istedikleri her şeyi itiraf edeceğini söyledi. Ama bilmediği için sürekli dayak yemiştir.»

Brotherhood hâlâ yazarken alçak sesle, «Bunu daha önce de dinledik,» dedi. «Peki burada günlerini nasıl geçiriyor, Magnus? Arkadaşları kimler?»

Pym'in kulağına tedbirli olmasını fısıldayan sesler çok geç kalmışlardı.

«Yabancılar Polisinden kendisini tutuklamasından korktuğu için sokağa çıkmaya korkuyor. Kente ineceği zaman geniş kenarlı bir şapka giyiyor. Yalnızca Yabancılar Polisinden kork-,,muyor, sıradan İsviçreli de hakkında bir şeyler bilseler ken-

— 244 —

dişini ihbar ederlermiş. Ulusal oyunlarmış bu. Bunu kıskançlıktan yapıp iyi yurttaşlık derler, diyor. Bu anlattıklarım hep ev dedikodusu.»

«Yazık ki, daha önce anlatmadın.»

«Bir önemi yok ki bunların. Sizin ilgileneceğiniz bir şey değildi bu. Çoğunu Herr Ollinger anlattı zaten, sabahtan akşama kadar dedikodu yapmaya bayılır.»

Brotherhood'un arabası dışardaydı. İkisi de içinde oldukları halde Brotherhood arabayı hareket ettirmemişti. Wendy evine gitmişti. Brotherhood, Axel'in politik görüşünü sordu. Pym, Axel'in kalıplaşmış davranışlardan nefret ettiğini söyledi. «Anlat,» dedi Brotherhood. Artık yazmıyordu, cama dayadığı başı hareketlendi. Pym, Axel'in bir keresinde acının demokratik olduğunu söylediğini nakletti.

«Neler okuyor?»

«Her şeyi. Savaşta okuyamadıklarını. Çoğu zaman da daktiloyla yazıyor. Genellikle geceleri.»

«Ne yazıyor?»

«Kitap yazdığını söylüyor.»

«Ne okuyor?»

«Her şeyi. Hasta olduğu zamanlar ben kendisine kütüphaneden kitap alırım.»

«Senin adına mı?»

«Evet.»

«Yanlış bir hareket. Hangi kitapları alıyorsun peki?»

«Hepsini.»

«Anlat.»

Pym aldığı kitapları sayarken sonunda sıra Marx, Engels ve diğerlerine geldi. Brotherhood hepsini yazdı, Dühring'in kim olduğunu sordu.

Brotherhood, Axel'in alışkanlıklarını sordu. Pym puro, votka ve kimi zaman da kiraz rakısı sevdiğini söyledi. Viskiden söz etmedi.

Brotherhood, Axel'in cinsel yaşamını sordu. Pym kendisinin bu konudaki kısıtlılığını bir kenara iterek karışık olduğunu söyledi.

«Anlat,» dedi Brotherhood.

— 245 —

Pym, Axel'in cinsel yaşamı konusunda kendisinininkinden bile az bir şey bilmesine rağmen elinden geldiğince anlattı.

Küçümseyerek, sanki hepimizin yaptığı bir şeymiş gibi, «Bazen kadınları olur,» dedi. «Genellikle Cosmo'dan bir güzel, yemeğini yapar, odasını temizler. Onlara Martha'larım der.»

Sevgili Babacığım -diye o gece Pym odasında yaimz ve sıkıntılıyken babasına yazdı- Çok iyiyim, katıldığım seminer ve konferanslardan kafam karmakarışık. Seni çok özledim. Beni bu yakınlarda düş kırıklığına uğratan bir arkadaş yüzünden sıkıldım.

Bundan sonraki haftalarda nasıl da sevdi Axel'i Pym! Doğru, bir iki gün çok kırıldığı için yanına yaklaşmamıştı. Her şeyine kırıyordu, radyatörün öteki yanındaki her harekete kınılıyordu. Bana üstünlük taslıyor. Benimi güçlü yanlarıma saygı göstermeden bilgisizliğimle alay ediyor. En kötülerinden küstah bir Alman işte, Jack onu gözaltında bulundurmakta haklı. Pym, Axel'in aldığı mektuplara içerliyordu: Herr Ollinger eliyle Herr Axel. Utangaç müritler gibi ayaklarının ucuna basarak büyük düşünürün odasına çıkan ve iki saat sonra inen Martha'lara içerliyordu. Ahlâksız o. Anormal. Beni sarhoş ettiği gibi onları da sarhoş etmeye çalışıyor. Bir dahaki buluştuğlarında Brot-herhood'a anlatmak için bu gelişmeleri yazmaya başlamıştı. Üçüncü mevki büfesine artık sık sık gidip Elizabeth'e o dalgın bakışlarıyla bakıyordu. Ancak bu ayrılma denemeleri fazla uzun sürmedi ve Axel'e olan bağı giderek güçlendi. Yazı makinesinin takırtılarından arkadaşının ruhsal durumunu öğrenebileceğini farkettiler. Öfkeli mi, heyecanlı mı, yoksa yorgun mu anlıyordu artık. Kendi düşüncelerine kendisi de inanmayarak, bizi rapor ediyor, diye düşündü. Yabancı öğrencileri Alman şefine satıyor. Solcu babası gibi komünistler hesabına casusluğa başlamış bir Nazi savaş suçlusu o. Birbirlerine yakın oldukları günlerden birinde Pym, «Ne zaman okuyacağız?» diye sordu.

— 246 —

«Eğer bitirirsem ve yayıncı basarsa.»

«Neden şimdi okumuyorum?»

«O zaman köpüğünü alırsın bana da telvesi kalır.»

«Konusu ne?»

«Sır bu, Sir Magnus, bunlardan yüksek sesle söz edilecek olunursa asla yazılamazlar.»

Axel'in purosunu yakmak için kibrit çakışından uyuyama-dığı zamanları anlardı. Vücudunun kendisini çılgına döndürdüğü anları kestirebiliyordu. Bunu hareketlerinin değişen temposundan, saatlerce oturduğu tuvalete giderken tahta döşemede ayaklarının çıkardığı seslerden ve zorla şarkı söylemeye çalışmasından anlardı. Birkaç gece böyle geçince Pym, Axel'den tutarsızlığı yüzünden nefret etmeye başladı. Neden yeniden hastaneye gitmiyor? Not defterine Brotherhood için, «Alman marşları söylüyor,» diye yazdı. «Bu gece tuvalette Horst Wes-sel şarkısını söyledi.» Üçüncü gece Pym yattıktan çok sonra kapısı ansızın açıldı. Herr Ollinger'in ropdöşambrına sarılı olan Axel karşısındaydı.

«Eee? Beni başışlamadın mı daha?»

«Başılayacak ne var ki?» dedi Pym, gizli not defterini örtünün altına iterek.

Axel kapının önünde durdu. Ropdöşambr komik denecek kadar büyüktü kendisine. Terden bıyığı kara dişler gibiydi. «Senin şu papazın viskisinden biraz versene,» dedi.

Pym bundan sonra yüzündeki kuşku gölgeleri kaybolana kadar Axel'i bırakamazdı. Haftalar geçti, ilkbahar başladı ve Pym hiçbir şeyin olmadığını anladı. Axel'e ihanet etmiş olamazdı, öyle bir şey olsaydı çoktan bir şeyler yaparlardı. Brotherhood arada sırada bir iki soru soruyordu, ama bunların da sıradan bir havası vardı. Bir kere, «Bana onun kesinlikle dışar-da olacağı bir akşamı söyleyebilir misin?» diye sordu. Ama Pym, Axel'in yaşamında kesin diye bir şeyin olmadığını söyledi. «Öyleyse neden bizim hesabımıza onu bir yere yemeğe götürmüyorsun?» dedi Brotherhood. Pym bir gece denedi bunu. Babasından beklenmedik bir para geldiğini, Thomas Mann'a gittikleri zamanki gibi kılık değiştirip dışarı çıkmalarının ne hoş

— 247 —

bir şey olacağını söyledi. Axel, Pym'in nedenini sormaya cesaret edemediği bir bilgelikle salladı başını. Bir bahar sabahının erken saatinde, onlardan en çok korktuğumuz anda, en çok uzun yaşamak istediğimiz ve ölümden en korktuğumuz saatte geldiler. Gelmelerini gereksiz kılamazsam yakında benim için de aynen öyle gelecekler. Ön kapıya bir anahtar uydurmuşlar ve Herr Ollinger'in Bayan Dubber'in-kindenden pek de farklı olmayan zincirini açmanın yolunu bulmuşlardı. Aylardır gözetledikleri, ziyaretçilerimizin resimlerini çektikleri, sahte elektrik memurları ve cam temizleyicileri yolladıkları, mektuplarımızı okudukları için evin içini dışını biliyorlardı. Pym gacırdayan üst basamakta sessiz ayak seslerini sayabildiği için üç kişi olduklarını biliyordu. Axel'in kapısı önüne yerleşmeden önce helaya da bakmışlardı. Peşinde oldukları adam kendini helaya kilitlemesin diye kapının anahtarını da alırken bir takırtı çıkarmışlardı. Pym bir şey yapamazdı, çünkü o anda yattığı yerde derin bir uykuya dalmıştı. Lippsie ile ağabeyi Aaron'u görüyordu rüyasında. Aaron ile kendisi Bay Grimble'in okulunun damından aşağı itiyorlardı Lippsie'yi. Glades'de Do-rothy'ye gelen cankurtaran gibi

bir cankurtaran bekliyordu aşağıda, Herr Ollinger merdivenden yukarı çıkanları durdurmaya çalışıyor, ancak öfkeli bir İsviçreli kendisine odasına dönmesini emrediyordu. Rüyasında Axel'in odasından, «Pym, ulan orospu çocuğu neredesin?» diye bağırıldığını duyuyordu. Hemen ardından bir bacağı kısa bir adamın üç sağlıklı insanla mücadelesini ve Axel'in bir zamanlar kendisinin Faust Şeytanı olmakla suçladığı Bastl'in öfkeli karşı koymasını duyuyordu. Ama başını yastıktan kaldırıp da gerçek dünyaya kulak verince ortalık tümüyle sessizdi ve her şey yerli yerindeydi.

Bundan seni suçladım, Jack, itiraf edeyim. Yıllarca, hatta «Şirkeî»e girdikten sonra bile hep seninle tartıştım durdum kafamın içinde. Neden yapmıştın bunu ona? İngiliz değildi, komünist değildi, Amerikalıların iddia ettikleri gibi savaş suçlusu

— 248 —

değildi. Seninle bir alıp veremeyeceği yoktu. Suçu yoksulluğu, yasadışı olarak orada bulunması ve sakatlığıydı - bir de düşünce özgürlüğü. Ki bu da bazılarına göre bizim korumaya çalıştığımız bir şeydi. Ama sana kin besledim ve üzgünüm bundan. Çünkü şimdi senin bu işi fazla düşünmediğini biliyorum artık. Axel senin için bir pazarlık metaydı. Kendi kendine, İsviçreliler bundan hoşlanacaklar, dedin, onu ele veririm bir iki puan kazanırım. Bir iki telefon konuşması yaptın, İsviçre Güvenlik Servisinden birini en sevdiğin restoranda yemeğe çağırdın. Kahve ve şnapslarmızı içerken adama üstü yazısız kahverengi bir zarf verdin. Sonradan aklına gelince bir tane de Amerikalı meslektaşına verdin; eğer bir puan kazanacaksan bu neden iki olmasını? Sonuçta onu hapse tıkanlar Amerikalılar oldu, kayıtlarına her ne kadar yanlış geçirdilerse de. Sen o zaman pek küçük bir memurdun, değil mi? Önünde koskoca bir meslek vardı. Şimdi ikimiz de olgunlaştık epey. Anılarımı bu kadar uzattığım için özür dilerim, ama bu olayı unutmak benim için de çok uzun sürmüştü. Şimdi artık toparladım her şeyi. Servis'in dışından bir dostu olmanın bedeliydi bu.

«Bay Canterbury! Bay Canterbury! Biri sizi arıyor!»

Pym kalemını bıraktı. Kapıya bakmamıştı bile. Daha farkında bile olmadan ayağa fırlamış, hâlâ kilitli olarak duvara yaslı duran madeni evrak çantasına doğru uçmuştu. Cömeli karmaşık anahtarı birinci kilide sokup çevirdi, sonra ikinci deliğe soktu: saat yönünün aksine, yoksa ateş alır.

Çantayı eline alarak yumuşacık bir sesle, «Kim, Bayan Dub-ber?» diye sordu.

«Dolap getirmiş, Bay Canterbury,» diye kadın anahtar deliğinden hoşnutsuzlukla seslendi. «Daha önce dolabınız olmamıştı. Hiçbir şeyiniz olmamıştı. Kapınızı da hiç kilitlemezsiniz. Ne oldu?»

Pym güldü. «Bir şey olduğu yok. Yalnızca bir dolap. Ben istetmişim. Kaç tane?»

Pym çantasını alıp ayaklarının ucuna basarak pencereye gitti, sırtını duvara yaslayıp perde aralığından aşağı baktı.

I

— 249 —

«Bir tane, yetmez mi ki? Demirden kocaman çirkin yeşil bir dolap. Dolap istiyorsanız neden bana söylemediniz? Aşağı odadan Bayan Tutton'unkini verirdim.»

«Ben kaç kişi diye sordum.»

Gündüzdü. Evin önünde park etmiş sarı kamyonetin içinde bir kişi vardı. Pym alana baktı. Dikkatle. Sonra bir daha baktı.

«Kaç kişi olduğunun ne önemi var, Bay Canterbury? Dolap gelmişken adamları saymak niye?»

Pym içi rahatlayarak çantayı köşesine yerleştirdi, yeniden kilitledi. Saat yönüne yoksa ateş alır. Anahtarları cebine koydu. Kapıyı açtı.

«Kusura bakmayın, Bayan D. Dalmışım galiba.»

Kadın onun merdivenlerden inmesine baktı, sonra o da inip Pym'in önce adamlara, sonra yeşil dolaba bakışını, çekmecelerini yoklamasını seyretti.

Adamlardan biri, «Felâket ağır, beyim,» dedi.

«İçinde kim var?» diye sordu ikincisi.

Kadın Pym'in adamların önüne geçip odasına çıkarmasına, sonra yine adamlarla aşağı inmesine, cebinden çıkardığı parayla ücretlerini ödemesine, bahşış olarak da bir beş sterlin vermesine baktı.

Adamlar giderlerken Pym, «Özür dilerim. Bayan D,» dedi. «Üzerinde çalıştığım bazı eski Bakanlık arşivleri. Bu da sizin, buyrun.» Kadına odasından getirdiği seyahat broşürünü uzattı. «Hava tertibatlı otobüslerimizle Tunus'u keşfettin. Yaşlıları gezdirmek özelliğimizdir. Akdeniz'de Doğu. Ağzınızın suyunu akıtacak şeyler.»

Ancak Bayan Dubber broşürü almadı. «Tobby ile ben artık bir yere gitmiyoruz, Bay Canterbury. Sizi sıkın her neyse bizimle birlikte gitmeyecek, bundan kuşkunuz olmasın.»

•250 —

9

Brotherhood yıkanmış, traş olmuş, traş olurken yüzünü kesmiş, giyinmişti. BBC'de haberleri dinledikten sonra İngiliz radyosu haberleri örtbas etmeye çalışırken yabancı basın kimi zaman olayı öğrendiği için bir de Deutsche Welle'yi çevirmişti. Ancak İngiliz Gizli Servisinin kıdemli bir memurunun kaçtığı ya da Moskova'da

bulunduğuna ilişkin bir habere rastlamadı. Reçelle ekmeğini yemiş ve birkaç telefon konuşması yapmış olmasına rağmen, bir İngiliz sabahının altısıya sekizi arası kendisinden başka kimsenin ortalıkta olmadığı ölü saatlerdi. Normal bir günde parkı geçip Merkez'e gider, masası başında gece gelen raporları iki saat kadar okuyup Bo'nun özel odasındaki saat on toplantısına hazırlanırdı. Bo şakayla karışık, «Bu yağmurlu sabah Doğu Cephesinde durum nasıl. Jack?» diye sorardı konuşma sırası Brotherhood'a geldiğinde. Büyük Jack Brotherhood şefine durumu anlatırken odaya saygılı bir sessizlik çökerdi. «Conger'den gecen yılın Comecon rakamları Konusunda esaslı bilgiler var, Bo. Özel kuryeyle Maliyeye gönderdik. Bunun dışında bir şey yok. Joe'lar da, rakiplerimiz de tatilde-ler.»

Ama bu ne sıradan bir gündü, ne de Brotherhood, Bo'nun kendisini Batılı gizli servislerden ziyaretçiler geldiği zaman tanıştırtırken dediği gibi, gizli operasyonlar ustasıydı. Patlamak üzere olan en son skandalın en istenmeyen kişisiydi şimdi ve evinden sokağa çıktığında bakışları her zaman olduğundan çok daha dikkatliydi. Saat sekizbucuktu. Önce Yeşil Park'tan güneye dönüp çok hızlı adımlarla yürümeye başladı. Nigel kendisini gözetlemek için adam gönderdiyse ya Koşmak zorunda kalacaklar ya da daha ilerde bekleyen birine telsizle haber vereceklerdi. Gece yağın yağmur dinmişti. Havuzların ve söğütlerin üzerinde sıcak, sağlıklı bir sis vardı şimdi. Mall'a varınca bir taksiye binip sürücüyü Tottenham Court Road'a cekme-

— 251 —

sini söyledi. Orada indikten sonra bir süre yürüyüp ikinci bir taksiyle Kentish Town'a kadar gitti. Hedefi Viktorya tarzı villalardan oluşan boz bir tepeydi. Tepenin altındaki yerler hâlâ köhne binalarla kaplıydı, ama daha yukarlarda Volvo arabalarla tik ağacından çerçevesiz pencereler orta sınıfın güvenli bir şekilde oraya yerleşmiş olduğunu gösteriyordu. Brotherhood artık acele etmiyordu. Tepeyi ağır ağır, çevresinin zevkine vararak çıktı. Hayatta kazandığım tempo bu işte, gülümseme bu işte, diye düşünüyordu. İşine giderken yanından geçen bir kıızı selamladı. Kız da gülümseyip göz kırparak kendisini gözetleyen biri olmadığını kanıtladı. Onsekiz numaranın önüne gelince durdu, sanki evi satın almayı düşünüyormuş gibi başını geri atıp eve baktı. Üzerinde 18A yazan tahta bir ok bodrum merdivenlerini işaret ediyordu. Bir erkek bisikleti zincirle parmaklığa bağlıydı, pencerelerden birine Sosyal Demokrat Partinin bir posterı asılmıştı. Zile bastı. Okul ceketi giymiş bir kız açtı kapıyı. Daha onüç yaşında bir üstünlük havasına sahipti.

Brotherhood'a ağzını açma fırsatı vermeden, «Annemi çağırayım,» dedi ve eteğini savurarak hızla döndü.

«Anne. Bir adam geldi. Seni istiyor.» Sonra Brotherhood'un yanından geçip okuluna koştu.

«Nasılsın Belinda?» dedi Brotherhood.

Mutfaktan çıkan Belinda merdivenin başında durakladı, derin bir soluk aldı ve yukarı seslendi. «Paul! Hemen aşağı gel, lütfen. Jack Brotherhood gelmiş. Bir şeyler istiyor herhalde.»

Brotherhood onun böyle diyeceğini bilmiyordu ama bu kadar yüksek sesle bağıracağını düşünememişti; Belinda ilk karşılaşmalarında hep böyle kötü davranır, ama sonra tatlıla-şırıldı.

Çam tahtasıyla kaplı salonda üzerinde kıpırdayınca salıncak gibi sallanan alçak hasır koltuklara oturmuşlardı. Beyaz kartondan dev bir abajur çarpık bir şekilde tepelerinde sallanıyordu. Belinda elişi fincanlarla kahve getirdi. Mutfaktan hâlâ meydan okurcasına Bach müziği geliyordu. Belinda çocukluğunda geçmiş bir şeye öfkeliydi -elli yaşında olmasına rağmen yüzü

•252 —

hâlâ annesiyle yeni bir kavgaya hazırdı sanki. Kır saçlarını topuz biçiminde ensesinde toplamıştı, boynunda cevizi andıran bir kolye vardı. Yürürken giymekten nefret ediyormuş gibi üzerindeki kaftanı savuruyordu. Oturduğunda dizlerini açıyor, elinin birinin üstünü kaşıyordu. Yine de güzelliği inkâr etmeye çalıştığı bir kimlik gibi yapışıyordu kendisine, çirkinliği kötü bir kılık gibi üzerinden akıp gidiyordu.

«Eğer bilmiyorsan söyleyeyim, buraya geldiler, Jack,» dedi. «Gece saat onda. Geldiğimizde bizi kapı önünde bekliyorlardı.»

«Kim?»

«Nigel. Lorimer. Tanımadığım iki kişi daha. Hepsi de erkek tabii.»

«Buraya neden geldiklerini söylediler mi?» diye Brotherhood sorduysa da Paul kendisini susturdu.

İnsan Paul'a kızamazdı. Kabalık ettiği zamanlar bile pipo dumanları arasında öyle bilgece gülümserdi ki.

Piposunu ağzından çıkarıp mikrofonmuş gibi elinde tutarak, «Neler oluyor kuzum, Jack?» diye sordu.

«Sorgulama hakkında sorular. Sizlerin anayasal bir durumunuz yoktur, Jack. Bu hükümetin hizmetinde bile yalnızca bir kurumsunuz.»

Belinda sertleştirmeye çalıştığı bir sesle, «Belki bilmiyorsun, Paul Muhafazakâr iktidarlar zamanında yarı askeri servislerin sürekli yükselişi konusunda çok şey yayınladı,» dedi. «Guordian'ı okuma zahmetine katlansaydın bilirdin. S, on sayısında koca bir sayfa ayırdılar kendisine.»

«Onun için çanın cehenneme, Jack,» dedi Paul aynı yumuşak tavrıyla.

1 Brotherhood gülümsedi. Paul da gülümsedi. Yaşlı bir çoban İfcöpeği içeri girip Brotherhood'un ayakları dibine çöktü.

Başkalarının ihtiyaçları konusunda hep duyarlı olan Paul, fSigara içmek istersen iç,» dedi. «Belinda sigaraya tahammül «•demez ama çok istiyorsan sana bir sigarillos verebilirim.»

Brotherhood cebinden pis kokulu sigara paketini çıkarıp bir tane yaktı.

«Senin de canın cehenneme, Paul,» dedi aynı yumuşaklıkla.

Paul hayatının erken dönemlerinde zirveden inişe geçmiş-

— 253 —

ti. Yirmi yıl önce ilersi için çok şeyler vaad eden .oyunlar yazmıştı tiyatrolara. Hâlâ da yazıyordu. Uzun boylu ama insana güven verecek derecede atletik yapıdan uzaktı. Brotherhood'un bildiği kadarıyla, iki kere «Şirket»e girmek için başvurmuş, ama ikisinde de Brotherhood'un müdahalesine gerek kalmadan geri çevrilmişti.

Belinda bir solukta, «Magnus'u epey yükseğe terfi ettirecekleri için geldiler,» dedi. «Hemen terfi ettirmek istiyorlarmış işe bir an önce başlaması için.»

«Nigel mi?» diyen Brotherhood inanmayarak güldü. «Nigel, Lorimer ve iki kişi daha mı? Gecenin onunda kendileri mi soruşturmaya girmişler? Bel, Whitehall'un en üst düzey insanların yarısıydı o kapmdakiler, yarım aylık alan emekli soruşturma memurları değil.»

«Büyük bir mevkiye getirileceği için büyük kimselerin yapması gerekiyor soruşturmayı.» dedi Belinda, ancak yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

«Nigel mi söyledi bunu?»

«Evet, o söyledi.»

«Sen de inandın mı?»

Gelgelelim Paul dişlerini göstermeye karar vermişti artık. «Defol git, buradan. Jack,» dedi. «Çık git, tamam mı? Sevgilim, ona cevap verme. Konuşulmayacak kadar yapmacık ve budalaca şeyler bunlar. Haydi Jack, git artık. Önceden telefon etme şartıyla bir içki içmek için her zaman kapımız açıktır sana. Ama bu saçmalıklar için değil. Dışarı!»

Kapıyı açmış, iri eliyle su atarmış gibi hareketler yapıyordu, ancak ne Brotherhood kıpırdadı, ne de çoban köpeği.

Paul ben-daha-sert-olabilirim tavrını takınırken Brotherhood, Belinda'ya, «Magnus kaçtı,» dedi. «Nigel ile Lorimer sana masal anlatmışlar. Magnus kaçıp saklandı, onlar da kendisine Batı dünyasının en büyük haini .olarak bir senaryo hazırlıyorlar. Ben Magnus'un şefi olduğum için bu konuda onlar kadar hevesli olamıyorum. Onun yolunu şaşırdığına ama kaybolmadığına inanıyorum ve onu önce ben bulup konuşmak istiyorum.» Paul'a doğru konuşurken başını çevirmedi bile. «Şimdilik senin yazı-işleri müdürünü de tehdit ©diyorlar, Paul. Nigel'in istediği olur-

sa, iki güne kalmaz bütün meslektaşların Belinda'nın eski evliliğini o pis sütunlarında işlemeye başlayıp helaya bile gitsen' senin resmini çekecekler. O yüzden ne yapacağını düşünmeye başlasan iyi edersin. Bu arada bize biraz daha kahve getir ve bir saat de yalnız bırak, tamam mı?»

Belinda yalnızken erkeği tarafından korunmakta olduğu zamanlardan çok daha güçlüydü. Yüzündeki ifade şaşkın ama rahattı. Bakışları gözlerinin bir iki adım ötesinde bir aoktaya takılmıştı, başkaları kadar uzağı göremezse bile gördüğüne inancı iki kat daha fazlamış gibi. Pencere önündeki yuvarlak masanın başına geçmişlerdi, jaluzy Sosyal Demokrat Partiyi dilim dilim yapmıştı.

«Babası öldü, »dedi Brotherhood.

«Biliyorum. Gazetede okudum. Nigel de söyledi. Bunun Magnus'u nasıl etkileyebileceğini sordular. Bu bir aldatmacaydı sanırım.»

Brotherhood hemen karşılık vermedi. «Pek sayılmaz,» dedi sonra. «Hayır, tam bir aldatmaca değil, Belinda. Bunun onu az da olsa sersemletmiş olacağını düşünüyorlar.»

«Magnus.hep kendisini Rick'ten kurtarmamı isterdi. Elimden geleni yaptım ben. Nigel'e bunu anlatmaya çalıştım.»

«Nasıl kurtarmak, Belinda?»

«Onu saklayarak. Yerine telefonlara çıkarak. Yurtdışında değilken yurtdışında olduğunu söyleyerek. Bazen, Magnus'un 'Şirket'e girme nedeni budur, diye düşünürüm. Bir saklanacak yeri olması için. Jemima ile evlenmeye Korktuğu için benimle evlendiği gibi.»

«Jemima da kim?»

«Okulda yakın arkadaşımды.» Belinda kaslarını çattı. «Çok yakın hem de.» Çatık kaşları düzeldi, yüzün© bir özlem yerleşti. «Zavallı Rick. Onu bir tek kere gördüm. Düşünümüzde. Nikâhın ortasında davet edilmeden beliriverdi. Magnus'u hiç o kadar mutlu görmemişim. Bunun dışında telefonda bir sesti sadece. Güzel sesi vardı ama.»

«Magnus'un o günlerde başka saklanacak yerleri var mıydı?»

— 255 —

«Kadın demek istiyorsun, değil mi? Açıkça söyleyebilirsin bunu. Artık aldırmiyorum.»

«Saklanacağı herhangi bir yer. Hepsi bu. Bir yerlerde küçük bir köy evi. Eski bir dost. Nereye gidebilirdi, Belinda? Onu kim alırdı evine?»

Belinda'nın şimdi birbirinden ayırdığı elleri anlamlı ve zarıftı. «Herhangi bir yere gidebilirdi. Her gün yeni bir insandı. Eve yeni bir kimlikle gelir, ben de ona uymaya çalışırdım. Sabaha kalktığında değişmiş olurdu. Bu işi yaptı mı dersin. Jack?»

«Ya sen?»

«Hep soruya soruyla karşılık verirsin zaten. Unutmuştum bunu. Magnus da öyleydi.» Brotherhood bekledi.

«Şefi arayabilirsin,» dedi Belinda. «Şef hep sadıktı ona.»

«Şef mi?»

«Kenneth Sefton Boyd. Jemima'nın kardeşi. Magnus. 'Şef. benim için çok zengin,' derdi. Yani eşit olduklarını söylemek isterdi.»

«Magnus ona gitmiş olabilir mi?»

«Durumu o kadar kötüyse, evet.»

«Jemima'ya gider mi?»

Belinda başını iki yana salladı.

«Neden?»

«Jemima son günlerde erkekleri bırakmış diye duydum.» Kadın yine kızardı. «Onun ne yapacağı belli olmaz, hep öyleydi ya.»

«Wentworth adında birinden söz edildiğini duydun mu hiç?»

Belinda hâlâ başka bir şey düşünerek başını salladı. «Benden sonra olmalı,» dedi.

«Ya Poppy?»

«Benim zamanımda Mary vardı. Bir Poppy varsa Mary talihine küssün artık.»

«Ondan en son ne zaman haber aldın, Belinda?» «Nigel de aynı şeyi sordu.» «Nigel'e ne dedin?»

«Boşandıktan sonra ondan bir haber almama gerek olmadığını. Altı yıl evli kalmıştık, çocuğumuz olmamıştı.

Bir yanlış-

— 256 —

lıktı evlenmemiz, bunu yeniden yaşamanın anlamı yoktu.»

«Gerçek bu muydu?»

«Hayır, yalan söyledim.»

«Sakladığın neydi?»

«Magnus telefon etti.»

«Ne zaman?»

«Pazartesi gecesi. Tanrıya şükürler olsun, Pau dışarı çıkmıştı.» Kadın susup kocasının yukardan gelen daktilo takırtılarını dinledi. «Bir garipti sesi. Sarhoş sandım. Saat epey geçti.»

«Kaçtı?»

«Onbir falan olmalı. Lucy daha ev ödevlerini yapıyordu. Onu onbirden sonra çalıştırmam aslında, ama o gece Fransızca ödevi vardı. Magnus telefon kulübesinden aradı.»

«Nakit mi ödedi?»

«Evet.»

«Neredeydi?»

«Söylemedi. Yalnızca, 'Rick öldü. Bir çocuğumuz olmasını isterdim,' dedi.»

«Hepsi bu kadar mı?»

«Benimle evlendiği için hep kendisinden nefret ettiğini söyledi. Şimdi sükûna kavuşmuştu ama. Kendisini anlıyordu. Beni öylesine çaba gösterdiğim için seviyordu. Teşekkürler.»

«Bu kadar mı?»

«Teşekkürler. Her şey için çok teşekkür. Ve lütfen kötü umar* başışla.' Sonra da kapattı işte.»

«Bunu Nigel'e söyledin mi?»

«Neden hep aynı şeyi soruyorsun? Nig«i'i ilgilendirmezdi bunlar. Onu terfi ettirmeyi düşündükleri bir sırada sarhoş olduğunu, gecenin onbirinde telefonda duygusalığa kaçtığım söyleyemezdim.»

«Nigel sana başka ne sordu?»

«Karakteriyile ilgili şeyter. Magnus'un komünizme sempati beslediğini düşünmek için bir nedenim olmuş mu hiç? Oxford, dedim. Nigel onu bildiklerini söyledi. Üniversite politikalarının pek bir anlamı olmadığını söyledim. Nigel de öyle düşünüyordu. Hiç yolunu şaşırdığı olmuş mu? Dengesiz, alkolik, sıkıntılı gibi. Ona da, hayır, dedim. Bir sarhoş konuşmanın alkoliktik sayılamaya-

— 257 —

F.: 17

cağını düşünüyordum. Öyle olduğunu bilsem bile bunu Magnus* un dört meslektaşına söyleyemezdin. Onu korumak zorunda hissettim kendimi.»

«Seni daha iyi tanımları gerekirdi, Belinda. İşi ona sert verir miydin peki?» ,

«Ne isi? İş falan yok dedin ya.» Kadın Brotherhood'un da ikiyüzlülüğünden kuşkulandı.

«Yani bir iş olsaydı diyorum. Sorumluluk isteyen, çok yüksek düzeyde bir görev. Verir miydin?»

Kadın gülümsedi. Çok hoştu gülümsemesi. «Verdim ya, değil mi? Onunla evlendim.»

«Şimdi daha akıllısın. Bugün verir miydin?»

Belinda öfkeyle kaşlarını çatmış, tırnağını kemiriyordu. Brotherhood bekledi, kadından ses çıkmayınca başka bir soru sordu. «Sana Graz'daki günlerini sordular mı?»

«Graz mı? Askerliğini diyorsun yani? O kadar da gerilere gitmediler canım.»

Brotherhood dünyanın kötülüğüne hiç akıl erdiremeyeceğini söylemek istermiş gibi salladı basını. «Her şeyin Graz'da başladığını söyleyecekler, Bel. Orada askerliğini yaparken haydutlar arasına düştüğü konusunda bir varsayımları var. Buna ne dersin?»

«Saçmalyorlar.»

«Bundan nasıl emin olabilirsin?»

«Oradayken mutluydu. İngiltere'ye yepyeni bir insan olarak döndü. 'Bütünleştirdim artık. Başardım, Bel. Öteki yarım' kavuştum,' diyordu. Öylesine başarılı olmakla gurur duyuyordu.»

«Sana yaptığı isi anlattı mı?»

«Anlatamazdı. Çok tehlikeli ve çok gizli bir şeydi bu. Eğer bilseydim kendisiyle gurur duyacağımı söylediydi sadece.»

«Orada karıştığı operasyonlardan herhangi birinin adını söyledi mi sana?»

ftHayır.»

«Peki, ya J.oe'larmdan bazılarının adlarını?»

«Gülünç olma. Bunu yapamazdı.»

«Komutanından söz etti mi peki?»

«Çok akıllı olduğunu söyledi. Her yeni kişi çok akıllıydı Magnus için.»

— 258 —

«Sana yüksek sesle Greensleeves dersem bu sana bir şeyler hatırlatır mı?»

«İngiliz geleneksel müziğini.»

«Sabina adında bir kızdan söz edildiğini işittin mi hiç?»

Kadın başını salladı. «Benim ilk olduğumu söylerdi.»

«Ona inanmış mıydın?»

«Senin de ilkinse bunu söylemek güçtür, değil mi?»

«Demek Nigel ile dostları mutlu ayrıldılar buradan,» dedi Brotherhood. «Peki ya sen?»

Kadının yüzü pencereye doğru profilden görünüyordu. Brotherhood onun yüzünü kaldırmasını ya da kendisine çevirmesini bekledi ama Belinda kıpırdamadı.

«Benim yerimde olsaydın onu nerede arardın?»

Kadın hâlâ kıpırdamıyor, hâlâ konuşmuyordu.

«Den'ız kıyısında bir yerde mi? Öyle hayalleri vardı. Hayallerini parça parça bölüp her birini bir tanıdığına vermiş. Sana da bir parça vermiş miydi? İskoçya örneğin, ya da Kanada? Ren geyiklerinin göçü? Onu evine

alacak iyi bir kadın? Bunu bilmem gerek, Belinda, gerçekten bilmem gerek.»

«Seninle daha fazla konuşmayacağım, Jack. Paul haklı. Konuşmak zorunda değilim.»

«Yapmış olduğu her neyse mi? Onu kurtarmak için de mi?»

«Sana güvenmiyorum. Hele bu kadar iyi davrandığın zamanlar. Onu sen yarattın, -Jack. Senin her söylediğini yapardı. Kim olması gerektiğini. Kiminle evlenmesi gerektiğini. Kimi boşaması gerektiğini. Eğer bir kusur işlemişse bunda onun kadar senin de payın vardır. Benden kurtulması kolaydı, bana kapının anahtarını verip avukata gitti. Ama senden nasıl kurtulacaktı?»

Brotherhood kapıya doğru yürüdü.

«Onu bulursan bir daha telefon etmemesini söylersin-. Jack?» Brotherhood durakladı. Kadının yüzü yumuşamış, umut-îa dolmuştu. «O hep üzerinde çalıştığı kitabını yazdı mı?»

«Hangi kitabı?»

«Dünyayı değiştirecek olan büyük özgeçmiş kitabını.»

«Yazmalı mıydı?»

«'Bir gün kendimi bir odaya kilitleyip gerçeği söyleyeceğim.' Neden kendini kilitlemen gerekiyor ki, şimdi söylesene, dedim.

— 259 —

Ama bunu becerebileceğini sanmıyor gibiydi. Lucy'yi erken evlendirmeyeceğim. Paul da öyle. Ona doğum kontrol hapı içirip serüven yaşamasına izin vereceğim.»

«Kendisini nereye kilitleyecekti, Belinda?»

Kadının yüzündeki ışık bir kere daha soldu. «Bu işi başınıza siz açtınız. Jack. Hepiniz. Sizin gibi insanlarla karşılaşma-saydı hiçbir şey gelmezdi başına.»

Bekle, dedi Grant Lederer kendi kendine. Senden nefret ediyor hepsi. Sen de onların çoğundan nefret ediyorsun. Akıllı ol da sıranı bekle. On kişi bir odanın içindeki odadaydılar. Sahte duvarlarda sahte pencereler plastik çiçeklere bakıyordu. Lederer, iste Amerika böyle yerlerden kara pijamalı ufaktefek esmer adamlara karşı savaşlarını kaybetti, diye düşündü. Amerika insandan uzak, buzlu camlı odalardan kaybedecek sonuncusu dışındaki bütün savaşlarını. Duvarların birkaç metre ötesinde St. Johns Ormanının sakın diplomatik çevresi vardı. Ama odanın içinde Langley'de de olabilirlerdi, Saygon'da da.

Bakanlıktan Mountjoy neredeyse saygısızca, «Harry, saygım büyük ama senin bize bu söylediklerin, bazılarımızın tâ baştan beri söylediği gibi, vicdansız bir rakip tarafından başlatılmış olabilir. Bunları yeniden ortaya çıkarmak doğru mu şimdi? Ben bütün bunları Ağustos ayında gömdüğümüzü sanıyordum,» dedi. Wexler iki eliyle tuttuğu gözlüğüne bakıyordu. Lederer, gözlüğü ağır geliyor olmalı, diye düşündü. Wexler gözlüğü masaya bırakıp küt parmaklarıyla kısa kesilmiş saçlı kafasını kaşıdı. Lederer sessizce, 'neden susuyorsun, diye sordu adama. İngilizceyi İngilizceye mi çeviriyorsun? Concorde'la tâ Washington' dan buraya gelmek seni felce mi uğrattı? Yoksa servisimizi oyuna getirdikten sonra bizi eliaçıklıkla sofralarına davet eden bu İngiliz centilmenlerinden korkuyor musun? Tanrı aşkına, yeryüzünün en üstün haberalma servisinin en üst insanısın, pat-roîümsün benim. Neden kalkıp kendini göstermiyorsun? Lederer'in bu sessiz çağrısına karşılık vermiş gibi Wexler'in sesi yeniden insanın kilosunu söyleyen bir makinenin canlılığıyla yükseldi,

— 260 —

«Beyler, bizim durumumuz, Sir Eric,» diye başladı Wexler, Mountjoy'un asaletine doğru baş eğmeyi andıran, ama hiç de hoş olmayan bir hareket yaptı. «Yani CIA'nin bu konudaki tutumu -bu önemli toplantıda ve bu anda- bir yandan elimizdeki çok geniş bir kaynaktan elde edilen bilgi toplamı, öte yandan da yeni bilgilerin ışığında huzursuzluğumuzun haklı olduğudur.» Wexler dudaklarını yaladı. Ben de olsam öyle yapardım, diye düşündü Lederer. O kadar lafı ben de bir çırpıda etseydim, tükürürüm en azından. «Bu bakımdan lojistik durum ele alınınca... bir adım gerilemek ve bunu yaptıktan sonra yeni bilgilen daha öncekilerin ışığında iyice incelemek gerektiği...» Wexler, Bram-mel'e döndü, kırıksıklarla dolu ama masum yüzü özür dileyen bir gülümsemeyle aydınlandı. «Bo, sen bunun başka türlü yapılmasını istiyorsun, istediğini söyle de sana uyup uyamayacağımızı görelim.»

«Dostum, seni en çok rahatlatacak şeyi yapmalısın.» Bram-mel zaten ömrü boyunca herkese aynı şeyi söylerdi.

İngilizler her zamanki inatçı takımlarını ortaya sürmüşlerdi. Güvenlik Servisinden Hobshawn, Başbakanlıktan Mountjoy ve Dışişlerinden Dorney çeşitli şekillerde inanmazlık ya da doğrudan doğruya küstahlık tutumları içindeydiler. Lederer yalnız oturuş sırasının değiştirilmiş olduğuna dikkat etti: Jack Brotherhood o güne kadar sembolik bir biçimde Brammel'in yanında otururken şimdi buraya Brammel'in adamı Nigel geçmiş. Brotherhood da avının üstüne atılmaya hazır yaşlı bir kuş gibi masanın başına kurulmuştu. Masanın Amerikalılar yanında yalnızca dört kişiydiler. Özel İlişkimiz gözönüne alındığında İngilizlerin sayıca Amerikalılardan fazla olmaları ne kadar tipik, diye düşündü Lederer. Çalışma alanında bizim CIA bu orospu çocuklarına doksana bir fark atar oysa. Lederer'in sağında Harry Wexler tam zamanında boğazını temizledikten sonra halihazır durum dediği şeyin inceliklerini sıralamaya başlamıştı. Lederer'in solunda Londra Merkezi şefi Mick Carver vardı. Şımarık bir Boston'lu milyoner olan Carver zeki sayılıyordu, ama Lederer bunun herhangi bir kanıtını farketmiş değildi. Onun

— 261 —

yanındaki Muhabere Haberalmasından şaşkın bir matematikçi olan Artelii, Langley'den saçlarından sürüklenerek getirilmiş gibi oturuyordu. Aralarında da ben oturuyorum, Grant Lederer III, kendisi için bile sevimsiz olan Indiana'nın Southbend'inden avukat Lederer. Benim kendimi tanıtmak uğruna yaptığım amansız çalışma sonucunda herkes burada altı ay önce kanıtlanacak bir şeyi kanıtlamak için toplandı işte. Bilgisayarlar yalanı bilgi icat etmezler, iyiliklere karşılık vermek için karşı tarafa geçmezler, İngiliz Gizli Servisinde yüksek mevkilerde olan insanlara karşı kendiliklerinden yalan haberler uydurmazlar. İnsanın çekiciliğine, ırkına ya da geleneğine hiç aldırış etmeden tıos olmayan gerçekleri dile getirirler ve bunu da kendisini mümkün olduğu kadar sevimsiz yapmaya çalışan Grant Lederer III'e söylerler.

Lederer, Wexler'in darmadağın konuşmasını dinlerken orada yabancı olanın kendisi değil de Wexler olduğunu farkettili. Langley'de Tanrının sağında oturan büyük Harry E. Wexler, diye düşündü. Time'da Amerika'nın Efsanevi Serüvencisi olarak nitelenen Wexler. Domuzlar Körfezi olayında büyük bir rol oynayan ve Vietnam Savaşında mükemmel haberalma kusurları işleyen Wexler. Orta Amerika'da insanın hayal edebileceğinden çok iflâs etmiş ekonomileri deviren, Mafya'nınkiler de dahil olmak üzere en üstün zekâlarla fesat işbirliğine girmiş olan Wexler. Ve işte, ben, hırslı bir salak. Ve ne düşünüyorum ben? Ben doğru dürüst

konuşamayan bir insanın doğru dürüst düşünemeyeceğini düşünüyorum. Derdini anlatabilmenin mantığının yoldaşı olduğunu ve Harry E. Wexler'in bu ölçüye göre, benim değerli geleceğimi elinde tutuyor olsa da, bir sıfır olduğunu düşünüyorum.

Wexler'in sesine yeni bir güven gelince Lederer'in içi rahatladı. Lederer'in raporunu okumaya başladığı içindi bu güveni. «Karşı tarafa kaçtığı tahmin edilen kişi 1981 Martında bir rapo-nu'Ma...» Lederer birden bilgisayarın yerine geçerek, kod adı Dumbo, diye hatırladı. Kaynak Bölümü tarafından sağlanan bir orospuyla Paris'e yerleşmiş. Bir yıl sonra karşı tarafa geçen orospu oldu. «Muhabere Haberalma raporuna göre 1981 Martın^ da...» Lederer gözgöze gelmeyi umarak Artelli'ye baktı, ama

— 262 —

Artelli kendi âlemine dalmıştı. «Yine 82 Martında Polonya Har-beralmasındaki bir kaynak Moskova'dayken...» Kod adı Mustafa, diye hatırladı Lederer titreyerek; Rolonya güvenliğine soruşturmalarında yardım ederken aşırı işgüzarlığından öldü. Büyük Wexler sabahın ilk yumruğunu biraz sendeleyerek de olsa indirdi. «Beyler, bu belirtilerden bir şey ortaya çıkmaktadır. Adı burac a gerekme-yen bir Eatilt Haberalma Servisinin tüm Bakanlar'daki çalışmaları Prag'da Çek Gizli Servisi tarafından yönetilmektedir ve sızıntı da Washington'daki Anglo-Amerikcn Gizli Servis Örgütünün burnu dibinde yer almaktadır.» Kimse havaya sıçramıyor ama. Albay Carruthers tek camlı gözlüğünü çıkarıp, «Vay kurnaz vay!» demiyor. Wexler'in bu açıklamasının sansasyonelliği altı ay geride kaldı.

Lederer bir de Wexler'in anlatmadıklarını dinlemeye karar verdi. Benim yarıda kalan tenis derslerim örneğinin. Uçurumun kenarında olan evliliğim, güdük cinsel hayatım, baba olarak hiçbir katkıda bulunamam hakkında hiçbir şey yok. Beni o sabah isimden alıp da günde yirmibes saat Wexler'in kölesi olduğumdan bu yana geçen hayatım hakkında tek söz söylemiyor.» «Avukatsın, Çek dilini bilirsin, Çek yaşamı konusunda uzmansın,» demişti Personel kısaca. «Daha da önemlisi, ince hesaplara yatkın bir aklın var. Onu uygula, Lederer. Senden berbat şeyler bekliyoruz.» Parmaklarım kopana kadar bilgisayar basında sabahladığım gecelerden hiç söz etmiyor. Neden yaptım bunları? Ne oldu bana? Anacığım, benim yeteneğim içimde, ben de .onun sırtına binip kaderim© doğru sürdürdüm. Çek hedefine girişi olan Washington'daki gelmiş geçmiş bütün Batılı gizli servis memurlarının adları ve sicilleri. Lederer hepsini dört gün içinde tamamlıyor. Bağlantılarının adları, seyahatlerinin ayrıntıları, davranış örnekleri, cinsel ve dinlence zevkleri. Be© ikimiz için dua ederken Lederer bunları çılgın bir Cuma-Pazartesi içinde bitiriyor. Bütün Çek kuryelerinin, görevlilerinin, yasal ya da yasadışı yolcuların adları, ayrıca sahte pasaport sorununu çözümlemek için bunların özelliklerinin de bilgisayara girişi. Seyahatlerin tarih ve tahmini nedenleri, sıklıkları ve süreleri. Lederer, Maisie Morse'la birlikte bunu üç kısacık günde hazırlıyor. Wexler astının bu soylu fedakârlıklarını bilmezlikten

— 263 —

gelerek, «Ajanlarla iletişim açısından Çekoslovak yöntemlerine aşinalığımız nedeniyle,» diye devam ediyor. Ardından sözü Ar-elli alıyor.

Artelli notlarına bakmıyor, sözcükleri bir matematikçinin tuıumluluğuyla kullanmakta. Adına rağmen Bronx şivesi altına gizlemeye çalıştığı bir Fransız aksanıyla konuşuyor. «Belirtiler çoğaldıkça bölümümden Washington'daki Çekoslovakya Büyükelçiliğinin çatısından yapılan gizli telsiz yayınlarının yeni değerlendirilmesi istendi. Bunun yanı sıra Birleşik Devletler'de 1981 ve 1982 yılları içinde bilinen diğer Çek istasyonları yayınlarının değerlendirilmesi de yapılacaktı. Özellikle de San Francisco Konsolosluğundan. Sonra bu yayınların zamanlamasıyla kuşku-lanılan kişilerin hareketlerinin bir karşılaştırmasına gidildi.»

«Bir dakika.»

Nigel'in başı fırtınaya tutulmuş bir fırlıdak gibi dönüyor. Brammel bile insanî ilgi belirtisi göstermekte. Jack Brotherhood masanın ucundaki sürgün yerinden 45'lik namlu gibi parmağını Artelli'nin göbeğine nişanlamış. Lederer'in hayatındaki çelişkilerden biri de en çok hizmet etmek istediği kişinin Brotherhood olması; her ne kadar kendini kahramanına kabul ettirmek için gösterdiği çabalar çelik gibi bir karşı koymayla karşılanmışsa da.

«Bak Artelli,» diyor Brotherhood. «Pym'in izinli olduğu ya da başka bir nedenle Washington'dan ayrıldığı her seferinde, sizler Çek Elçiliğinden yapılan şifreli yayınların kesildiği konusu üzerinde çok durdunuz. Sanırım şimdi yine aynı şeyi söyleyeceksiniz.»

«Biraz daha süsleyerek, evet.»

Brotherhood'u n parmağı hâlâ hedefin üzerindeydi. Artelli ellerini masanın üstünden çekmemişti. Brotherhood, «Pym'in Washington vericilerinin yayın alanı dışına çıktığını bildikleri için kendisiyle konuşmaya çalışmadıklarını söyleyeceksiniz yine, öyle değil mi?»

«Evet, öyle.»

«Sonra o başkente döndüğünde yayınlar yine başlıyor.

— 264 —

'Merhaba, hoş geldin bakalım.' Tamam mı?»

«Evet, efendim.»

«Peki bir an için madalyonun öteki yanına bakalım. Bir insanı suçlamak istiyorsan yapacağın tam olarak bu değil midir?»

«Bugün değil,» dedi Artelli. «1981-82'de değil. On yıl önce belki. Ama seksenlerde değil.»

«Neden?»

«Bu kadar budalalık yapmazdım. Karşı taraf dinlese de dinlemese de yayına devam etmenin artık standard bir uygulama olduğunu biliyoruz. Bence...» Artelli sözünü yarıda kesiyor. «Belki de bunu size bırakmam daha doğru olur. Bay Lederer.»

Wexler başını kaldırmadan, «Hayır, sen anlat,» diyor.

Wexler'in bu aksiliği beklenmeyen bir şey değil. Toplantıda bulunanların hepsi Lederer'in adı üzerinde bir lanet değilse de bir ambargo olduğunu biliyor,

Arteü bir satranç oyuncusu, hiç acele etmiyor. «Bizim burada incelemekte olduğumuz haberleşme yöntemleri kullanıldıkları zaman bile modası geçmiş şeylerdi. Böyle bir duyguya kapılıyordunuz, bir koku alıyordunuz. EskiHiğin kokusu. Bir insanın diğeriyle çok uzun süreden beri devam eden alış.imiş bir ilişki duygusu. Yıllarca süren bir ilişki belki de.»

Nigel bayağı öfkelenmiş olarak, «Bu artık çok özel bir varsayım,» diyor. Efendisine doğru hafifçe dönmeden dimdik oturuyor yerinde. Efendisi ise aynı anda başını hem öne, hem iki yana sallamaya çalışıyor. Havada bir düşmanlık var. Ulusal hatlara çekilen bir düşmanlık. Brotherhood bir şey söylemiyor ama yüzü hafifçe kızarmış. Lederer bunu kendisinden başka farkedenden olup olmadığını bilemiyor. Brotherhood'un yüzü kızarmış, yumruğunu indirmiş, bir an için savunmayı tümüyle bırakmış gibi. Lederer onun, «Hayale dayanan palavralar,» dediğini duyuyor ama Artelli yeniden söze başlayınca gerisini duyamıyor.

«Daha önemli bir keşfimiz de t>u yayınlarda kullanılan şifre tiplerine ilişkin. Eski bir sistem kullanıldığını anlayınca yayınları değişik analitik yöntemlerle inceledik. Cadillac arabanın

— 265 —

kaputu altında buhar motoru bulacağınızı ilk anda düşünemeyeceğiniz gibi. Bu yayınların belirli bir eğitimden geçmiş kuşaktan bir kadın ya da erkek tarafından alındığını ve bu kişinin çağdaş şifre araçlarına sahip olamayacağını ya da sahip olmaya cesaret edemeyeceğini düşündük. Daha basit anahtarlar aradık. Şifre çözücü anahtarlar olarak rastlantısal olmayan metinler aradık özellikle.»

Bu herifin neden söz ettiğini anlayan varsa bunu göstermediği kesin, diye düşünüyor Lederer.

«Bunu yapar < yapmaz yapıda matematiksel bir dizi sezmeye başladık. Şimdilik hâlâ cebir bu. Ama orada mevcut. Mantıksal bir dil süreci. Belki de Shakespeare'den bir parçadır. Belki Hottentolarm bir çocuk masalı. Ama belirli bir metin üzerine kurulu bir örnek çıkmaya başladı artık. Bu metin söz-konusu yayınlar için kullanılan bir şifre kitabı. Bunun iki kişi arasında bir bağ gibi olduğunu saptadık - mistik bir şey âdeti. Sanki bir insan kimliği varmış gibi. Şimdi yalnızca bir tek sözcüğe ihtiyacımız var. Bundan sonra metni tanımamız güç olmayacak. O zaman da o mesajları tam olarak çözebileceğiz.»

«Ne zaman olacak bu?» diye sordu Mountjoy. «1990'do mı?»

«Olabilir. Bu gece de çözülebilir.»

Ansızın Artelli'nin anlattıklarından çok daha fazla şeyler kastettiği anlaşılıyor. Varsayım belirli bir şey olmuş. Onun bu imasını ilk karşılayan Brotherhood oluyor.

«Neden bu gece? Neden 1990'da değil?»

Artelli gülümseyerek, «Her taraftaki Çek yayınlarında çok garip şeyler olmaya başladı,» diye itiraf ediyor.

«Rastgele yayın, yapıyorlar. Prag radyosu dün gece varolmayan bir profesörü kullanarak dünya çapında bir casus çağrısı yaptı. Sanki yalnız sözlü bir haberi alabilecek durumda olan birine yardım çağrısı gibi. Sonra günün yirmidört saati imdat çağrıları... örneğin, sizin burada Londra'deki Çekoslovakya Elçiliğinden yüksek frekanslı yayınlar. Dört gündür sizin BBC yayınlarına yüksek frekanslı işaretler gönderiyorlar. Çekler sanki ormanda bir çocuk kaybetmişler de onun anlayabileceği mesajları bağıryorlarmış gibi.»

— 266 —

Artelli'nin yankısız sesi daha kulaklardan kaybolmadan Brotherhood konuşmaya başladı bile. «Elbette Londra'dan yayın var,» diyor şiddetle, yumruğunu meydan okurcasına masaya dayayarak. «Çekler karıştırıyorlar işi elbette. Tanrım, bunu kaç kere anlatacağız size? İki yıldır Pym dünyanın neresine ayak bassa orada onun hareketleriyle uyuşan bir Çek yayını başlıyor. Telsiz oyunu bu. Bir insanı suçlamaya çalışıyorsan telsiz oyununu böyle oynarsın. Israr edersin, sürekli tekrar edersin, tâ ki karşı taraftaki insanın sinirleri paramparça olana kadar. Çekler budala değillerdir. Ama öyle zaman geliyor ki, ben -bizlerin budala olduğumuza inanıyorum.»

Artelli aldırış etmeden çarpık gülümsemesiyle Lederer'e bakıyor, «Sen etkileyebilirsen etkile bunları,» der gibi. Grant Lederer de o anda karısı Bee'yi çırılçıplak bir halde üzerine çıkmış, kendisiyle cennetin melekleri gibi sevişirken hayal ediyor nedense.

Daha önce hazırladığı açılış konuşmasıyla doğrudan Bram-mel'e dönüyor. «Sir Michael, ben öteki uçtan başlayacağım. Eğer sizce bir sakıncası yoksa, on gün öncesinden Viyana'dan başlayıp oradan geriye, Washington'a döneceğim.»

İçinde yepyeni bir Lederer bağlarından kurtulmuş sanki, kendisinin bu yeni kimliğini sevinçle karşılıyor. Ben Londra, Washington ve Viyana arasında mekik dokuyan bir ödül avcısıyım, Pym'i bir an bile gözümünden ayırmam. Ben, Bee'nin mikrofonlardan uzakken bağıra çağıra yakındığı gibi, Pym'i yatakta aramıza sokan, huzursuz uykuyla dolu saatlerde kuşkuyla, terler içinde uyarlan, sabah kalktığına, «Seni ele geçireceğim, ele geçireceğim,» diyen Lederer'im. Son iki aydır -Pym'in adı bilgisayar ekranlarından bana göz kırpmaya başladığından beri- onu önce soyut bir şey, sonra bir kaçık meslektaş olarak izleyen insanım. Çeşitli komitelerde onun sadık ve ona hayran bir meslektaş olarak yanibaşında oldum. Aile babası Pym ile Viyana ormanlarında neşeli pikniklere katıldım, sonra koş koş masama dönüp az önce zevk aldığım şeyi parçalamaya başladım yeni bir şevkle. Ben kolaylıkla kendini birine

— 267 —

bağlayan, sonra da kendisine sıkı sıkı sarılan şeyi cezalandıran Lederer'im.

Pym'den yirmi yıl küçük olmama bakmayın. Ben Pym'de kendimde gördüğüm bir şeyi görüyorum: öylesine darmadağın bir ruh ki, çocuklarımla kızma birader oynarken bile aynı anda cinayet, intihar ve ırza geçme seçenekleri arasında sallanır durur. Lederer çevresinde uyuklayan yetkililere, «O bizden biri!» diye haykırmak isterdi. «Sizlerden biri değil. Benim gibi biri. İkimiz de çılgın psikopatlarız biz!» Ama Lederer ne bunu, ne de başka bir şey söyledi tabii. Bilgisayarı hakkında mantıklı, bilgece şeyler anlattı. Aynı zamanda Hampel ve Zaworski adlarını da kullanan Petz adında birinden söz etti, bu Petz de hemen hemen Lederer kadar ve tam olarak da Pym kadar yolculuk yapıyor ama izlerini örtmek için ikisinden de çok çalışıyordu.

Lederer ilk olarak aynı sakin ve ruhsuz sesiyle, her iki tarafın -Lederer burada kahramanı Brotherhood'a saygıyla baktı- Pym olayının peşinin bırakılmasına ve soruşturma komitesinin dağılmasına karar verdikleri Ağustos ayındaki durumu ele aidi.

Brotherhood bu kere karşısındakinin sözünü keseceği konusunda bir uyarıda bulunmadan, «Ama bırakılmadı, değil mi?» diye sordu. «Evinizi gözetlemeye devam ettiniz ve bahse girerim, bu kadarla da kalmadınız.»

Lederer, Wexler'e 'bakıyor. Wexler, beni bu işe bulaştırma, der gibi kaşlarını çatıp ellerine bakıyor. Ancak Lederer'in o topu karşılamaya hiç niyeti yok, bu işi Wexler'in yapmasını bekliyor.

Wexler istemeye istemeye, «Jack, biz varolan kaynaklardan azami yararı sağlamaya kararlıydık. Burada giderek hafifleyen bir yöntem izleme kararı almıştık,» dedi.

Ortalığa çöken sessizlikte Brammel sportmence gülümsüyor. «Yani gözetlemeye devam ettiniz. Bunu mu demek istiyorsun?»

«Çok kısıtlı olarak ve çok asgari düzeyde, Bo.»

«Ben bu işi derhal bırakacağımızda anlaştığımızı sanıyordum. Biz verdiğimiz sözü tuttuk.»

— 268 —

«CIA o anlaşılmayı manen desteklemeye karar vermişti burada, Bo, ancak bilinen gerçekler ve belirtileri ele aldığımızda operasyon için gerekli olanın ışığında...»

«Teşekkür ederim,» diyor Mountjoy, yemek reddeden bir insan gibi kalemini önüne fırlatıyor.

Ancak bu sefer Wexler sertleşiyor ki, Wexler de bunu iyi becerir. «Minnettarlığınızın boşuna olmadığını göreceksiniz, efendim.»

Lederer, Hans Albrecht Petz vakasının altı ay önce Pym olayıyla hiç ilgili olmayan bir biçimde ortaya çıktığını anlatıyor. Petz, Salzburg'daki bir Doğu-Batı toplantısında ortaya çıkmış bir Çek gazetecisi. Yeni !bir yüz olarak kabul edilmiş. İçine kapanık ama kurnaz yaşlı bir kimse, pasaportunun ayrıntıları, dosyada. Lederer adamın adını listeye alıp Langley'den nor-•• mal bir geçmiş araştırması istiyor. Langley Merkezi «aleyhine, hiçbir kayıt olmadığını» bildiriyor, ancak Petz'in yaşında ve mesleğinde ölen bir kişinin daha önce dikkati çekmemesinin normal olmadığını da belirtiyor. Bir ay sonra Petz bir tarım fuarını izlemek bahanesiyle Linz'de ortaya çıkıyor yine. Diğer gazetecilerle kaynaşmıyor, kendini sevdirmeye çalışmıyor, bir katkıda bulunmuyor. Lederer okuyucularına Petz'in yazdıklarını »bulmak için Çek basınına taratıyor, arria ancak Sosyalist Çiftçi'de Batının ağır traktörlerinin kısıtlılığı konusunda H.A.P. imzalı iki paragrafa rastlıyorlar. Lederer tam adamı unuttukça Langley kesin bir teşhis koyabiliyor. Hans Albrecht Petz kısa bir süre önce Atina'da bağlantısız gazeteciler toplantısı-na katılan Çek Gizli Servis elemanı Alexander Hampel ile aynı kişi. Petz-Hampel'e yetki almadan yaklaşmayın. Ayrıntılı bilgi bekleyin.

Lederer «Atina» dediği anda odanın have basıncının düştüğü gibi bir duyguya kapılıyor.

Brotherhood sinirli bir sesle, «Atina'da ne zaman?» diyor. «Tarih olmadan nasıl izleyebiliriz bu anlattıklarını?» Nigell'in saçları kendisi için ani ve yoğun bir kaygı kaynağı olmuş. Parmağının ucuyla kulağının arkasındaki telleri ki-' vırıp duruyor.

Wexler b:r kere daha araya giriyor; Lederer onun çekin-

— 269 —

genliğini ve saygısını silkip atmaya başlamasına seviniyor. «Jack, Atina toplantısı 15'İe 18 Temmuz arasındaydı. Hampel yalnızca birinci gün görüldü. Otel odasını üç günlük tutmuş ama orada yatmamıştı. Nakit ödedi. Yunan kayıtlarına göre Atina'ya 14 Temmuzda geldi ve bir daha ülkeden çıkmadı. Yani başka bir pasaportla çıkmış olmalı. Korfu'ya gittiği anlaşılıyor. Yunan uçuş listeleri çöplük gibidir ama buna rağmen Korfu'ya gittiği anlaşılıyor. Bu arada da biz adamlar ciddi olarak ilgilenmeye başlıyoruz.»

Geleneklere uyma duygusu bunalım anlarında daha da keskinleşen Brammel, «Biraz fazla ileri gitmiyor muyuz?» diyor. «Harry, eski oyun bu. Rastlantıyla suçlama. Telsiz oyunundan farkı yok. Biz bir adamı suçlu göstermek isteseydik aynı oyunu oynardık. 'Şirket'ten yaşlı birini alır, suçlamak istediğimiz zavallının bulunduğu yerlere gönderir ve rakiplerimizin, 'Vay canına bizim adamımız casusmuş,' demesini beklerdik. Tamam. Hampel, Pym'i izliyor. Peki bunda Pym'in onun suçortağı olduğunu gösterecek ne var?»

Lederer sahte bir alçakgönüllülükle, «O zaman hiçbir şey, efendim,» diyor. «Ancak biz o arada Pym ile Hans Albrecht Petz arasında geçmiş bir bağ saptamıştık. Salzburg toplantısı sırasında Pym ile kansı da bir müzik festivali için orada bulunuyorlardı. Petz, Pym'in otelinden iki yüz metre ötede kalıyordu.»

Brammel inatla, «Aynı hikâye,» diyor. «Tuzak. Kokusu uzaktan duyuluyor. Öyle değil mi, Nigel?»

«Aslında müthiş yüzeysel,» diyor Nigel.

Yine hava basıncı. Belki de makineler, sesi olduğu kadar oksijeni de yok ediyorlar. Brotherhood hâlâ zamanlama konusunda. «Lütfen bize o Atina izinin öğrenildiği tarihi söyler misiniz?»

«On gün önce, efendim,» diyor Lederer.

«Bize haber vermekte biraz ağır davranmışsınız, değil mi?»

Wexler öfkelenince aradığı sözcükleri daha çabuk buluyor. «Jack, sizlere bilgisayar rastlantılarından yeni bir diziye vakitsiz sunmak istememiştik.» Sonra şamar oğlanı Lederer'e dönüyor. «Ne bekliyorsun?»

— 270 —

On gün önce Lederer Viyana'daki haberleşme odasında. Gece saati. Hafif bir grip bahanesiyle iki kokteyl ve bir yemek davetini reddetmiş. Bee'ye telefon edip sesindeki heyecanı duyurmuş, bir ara koşup her şeyi karısına anlatmayı bile düşünüyor. Zaten oldum olası her şeyi anlatır ona, hatta işler kesat olduğunda olanlardan biraz fazlasını da. Ama kendini tutuyor.. Heyecandan parmakları kaskatı kesildiği halde tuşlara basmaya devam ediyor. Önce Pym'in Viyana içinde ve dışında bilinen en yakın hareket programlarını makineye veriyor ve Petz' in oralarda bulunduğu tarihlerde hem Salzburg'a, hem de Linz'e gittiğini saptıyor. «Linz'e de mi?» diye Brotherhood birden sözünü kesiyor. «Evet, efendim.»

«Anlaşmamıza aykırı olarak onu oraya kadar izledin herhalde?»

«Hayır efendim, Magnus'un ardından Linz'e gitmedik. Karım Bee'ye, Mary Pym'e telefon ettirdim. Bee bunu kadın kadına bir konuşma sırasında ondan öğrendi.»

«Yine de Linz'e gitmemiş, karısına öyle söylemiş olabilir.» Lederer bunun olabileceğini söylüyor ama yumuşak bir sesle Langley'a'en o gece gelen telsiz karşısında bunun önemi olmadığını belirtiyor. Sonra da telsizi masanın çevresindeki Anglo-Amerikan haberalma büyüklerine okuyor. «Linz bağlantısını bulmamızdan toes dakika sonra geldi bu, efendim. Okuyorum: 'Petz-Hampel 1925'te Carlsbad'da doğan Jerzy Zaworski ile aynı kişidir. Çek kökenli Batı Alman gazeteci 1881-82 yıllarında Birleşik Devletler'e dokuz kere yasal olarak girmiştir.»

«Mükemmel,» diyor Brammel hafifçe.

Lederer yılmadan devam ediyor. «Doğum tarihleri tahminidir. Sahte pasaportların hamiline bir iki yaş eklediklerini biliriz.»

Telsiz Lederer'in masasına geldiği anda hemen Herr Za-worski'nin Amerika yolculuklarını bilgisayara veriyor. Sonra bir düğmeye basmayla her şey yerli yerine oturuyor. Elli yaşlarındaki üç Çek gazetecisi yaşı belirsiz bir Çek casusuna dönüşüyor. Grant Lederer III de muhabere odasının ses geçirmez

— 271 —

duvarlarına güvenerek, «Yaşasın!» ve «Seni seviyorum, Bee!» diye bağıyor.

«Petz-Hampel-Zaworsky'nin 1981 ve 1882'de gittiği her Amerikan kentine Pym de aynı tarihlerde gitmişti. Bu tarihlerde elçilik çatısından yapılan yayınlar da kesilmişti. Bizim tahminimize göre ajanla kontrolörü arasında bir buluşma sözko-nusu olabilirdi.»

«Çok güzel,» dedi Brammel. «Bunu düşünen Çek haberal-ma yetkilisini bulup kendisine hemen özel Oscar'ımı vermek isterdim.»

Mick Çan'er çantasını masaya kaldırıp içinden bir tomar dosya çıkarıyor.

«Langley'in Petz-Hampel-Zaworsky hakkında hazırladığı profil. Yani Pym'in şefi olduğu tahmin edilen kişi hakkında.» Yaşlıların engellemesine rağmen yeni bir teknolojiyi göstermekte kararlı bir satıcı gibi. «Bir iki gün içinde, hatta belki bu gece, bir iki eklenti daha bekleyebiliriz. Bo, Magnus'un Viya-na'ya ne zaman döneceğini lütfen söyler misin?»

Diğerleri gibi Brammel de dosyasına bakmakta olduğundan, hemen bir karşılık vermemesi doğal. Bir sayfa çevirirken, «Kendisine dönmesini söylediğimiz zaman,» diyor. «Ondan önce değil. Babasının ölümüyle geriye epey karışık bir durum kaldı sanırım. Magnus'un işlerini yoluna koyması gerek.»

«Şimdi nerede?» diye soruyor Wexler.

Brammel saatine bakıyor. «Yemeğini yiyordur sanırım. Vakit geldi, değil mi?»

«Nerede kalıyor?» diye ısrar ediyor Wexler.

Brammel gülümsüyor. «Harry, sana bunu söyleyecek değilim. Bizim ülkemizde de bazı haklarımız olduğunu kabul edersin. Senin adamların bu gözetleme işlerinde aşırı gayretkeş davrandılar son zamanlarda.»

Wexier inatçı mı inatçı. «Kendisinden son haber aldığımızda Londra Havaalanında Viyana uçağı için biletini kontrol ettiriyordu. Aldığımız haberlere göre buradaki işlerini bitirmiş görevinin başına dönmekteydi. Ne oldu?»

Nigel ellerini bitiştiyor. Sonra o haide masaya dayayıp elleri küçük de olsa konuşanın kendisi olduğunu gösteriyor.

— 272 —

«Onu burada da mı izlettiniz yoksa? Bu biraz aşırıya kaçmak olmuyor mu?»

Wexler çenesini kaşıyor. Yüzünde esefü ama yenik düşmemiş bir ifade var. Yine Brammel'e dönüyor. «Bo, bizim de bunu öğrenmeye hakkımız var. Eğer bu bir Çek aldatma operasyonu ise, bu kadar kurnazcasını görmemiş olduğumu söyleyebilirim.»

«Pym kurnaz bir memurdur,» diyor Brammel. «Otuz yıldır Çeklerin huzurunu kaçırmaktadır. Böyle uğraşmalarına değer.»

«Bo, Pym'i çağırıp ıçığını cıcığını çıkarana kadar sorguya çekmelisin. Eğer bunu yapmazsan hepimizin saçlarına ak düşene ve hatta bazılarımız mezarlarına girene kadar bunu konuşup duracağız. Onun elinden geçen sırlar sizin olduğu kadar bizim de sırlarımız. Kendisine gayet önemli sorularınız ve bunları soracak çok uzman kişilerimiz var.»

«Harry zamanı gelince sen de, seninkiler de onu istediğiniz gibi sorguya çekebileceksiniz, benden sana söz.» Wexler çenesini ileri uzatarak, «Belki zamanı gelmiştir,» diyor. «Belki de ötmeye başladığında bizim de orada olmamız gerekir.»

«Ve belki de zaman konusunda bizim yargımıza güvenmeniz gerekir,» diyor Nigel. Wexler'e gözlüklerinin üzerinden güven verircesine bakıyor.

Bu arada Lederer çok garip bir duygu içinde. İçinden yükselen şeyi safrasıymış gibi önlemekten aciz. Bu uzlaşma ve aldatmacanın kısır döngüsü içinde Magnus ile kendisi arasındaki gizli benzerliği dışa vurmak zorunda. Adamı anlayışındaki tekeline kabul ettirmek ve başarısının kişisel özelliğini vurgulamak istiyor. Doğrudan Brammel'e hitap ederek, «Pym'in babasından söz ettiniz, efendim,» diyor. «Babasını tanıyorum. Benim de onunkine benzeyen bir babam var. Benimki küçük bir avukattır ve dürüstlük de güçlü yanı değildir. Pym'in babası da tam bir üçkâğıtçıydı. Tam bir dolandırıcı. Psikiyatrlarımız adamın insanı müthiş rahatsız eden bir profilini çizdiler. Richard T. Pym'in New York'tayken sahte şirketlerden bir imparatorluk yarattığını biliyor muydunuz? Hiç beklenmedik kişilerden, önem-

— 273 —

F. : 18

•li kişilerden para sızdırmıştı. Burada tam bir kontrol altına alınmamış dengesizlik söz konusu.» Lederer çizmeyi aşıyordu ama artık susamazdı. «Magnus'un karıma bile sulandığını biliyor muydunuz? Bunu ona çok görmüyorum. Karım çekici bir kadındır. Demek istediğim hangi taşı kaldırsanız altından çıkı-veriyor Pym. O ingiliz soğukluğu yalnızca 'bir cila.»

Lederer ilk kez intihar etmiş değil. Kimse duymuyor dediklerini, kimse, «Vay canına! Yok yahu!» demiyor. Brammel konuşmaya başladığında sesi iyilik kadar soğuk ve onun kadar geç kalmış.

«Bence işadamları hep üçkâğıtçıdırlar, sence öyle değil mi, Harry?» Lederer'in dışında herkesin yüzüne baktıktan sonra Wexler'e dönüyor. «Harry bir saat kadar ikimiz başbaşa konuşabilir miyiz? Eğer bir aşamada sert bir sorgulama olacaksa, baştan bunun bazı kurallarını koymamız gerekir sanırım. Nigel sen de gel bak adalet nasıl olurmuş. Sizler ise...» Brotherhood ile gözgöze gelince adamı güven dolu bir gülümsemeyle ödüllendiriyor. «Sonra görüşürüz. Okumanız bitince çifter çifter çıkarsınız, olmaz mı? Hepiniz birden değil, yoksa yörenin köylülerini korkutursunuz. Teşekkür ederim.»

Brammel ardında Wexler olduğu halde çıkıyor. Nigel herkesin çıkmasını bekledikten sonra işi başından aşkın bir cenaze levazımatçısı gibi masanın öteki yanına koşup Brotherhood'un koluna giriyor.

«Aferin Jack, iyi 'becerdin. İyice serseme çevirdik herifleri. Şimdi mikrofonlardan uzak bir yerde bir çift lâf edelim, tamam mı?»

Öğleden sonraydı. Toplantıyı yaptıkları villanın önündeki yolun üstüne sıcak bir sis oturmuştu; Lederer, Brotherhood'un gövdesinin aydınlık kapı önünü doldurmasını beklerken bir katil gibi dolaşıyordu sisin içinde. Mountjoy ile Dorney tek söz etmeden geçtiler yanından. Artelli ile geçen Carver daha konuşkandı. «Benim

burada yaşamam gerek, Lederer. Umarım bu sefer başarısın, yoksa seni cehennemin dibine sürerler bundan sonra.» Orosu çocuğu, diye düşündü Lederer.

— 274 —

Jack Brotherhood, Nigel'le konuşarak kapıda belirdi. Lederer kıskançlıkla bakıyordu ikisine de. Nigel dönüp içeri girdi. Brother ileri yürüdü.

«Bay Brotherhood? Jack? Benim, Lederer.»

Brotherhood durdu. Üzerinde her zamanki kirli pardösüsü, boynunda atkısı vardı, sarı sigaralarından birini yakmıştı.

«Ne istiyorsun?»

«Jack. Ne olursa olsun, Pym ne yapmış ya da yapmamış olursa olsun, bu işe onun ve senin karışmış olduğunuza üzuldüm.»

«Bir şey yapmış değildir herhalde. Belki de karşı taraftan birini ele geçirmiş ve bize söylememiştir. Benim tahminime göre sen hikâyeyi tersyüz ettin.»

«Bunu yapar mıydı? Magnus? Düşmanla gizli bir ilişkiye girer ve bunu size söylemez miydi yani? Ben böyle bir şey yapsam Langley diri diri derimi yüzerdi.»

Çağırılmadan Brotherhood'un yanında yürümeye başlamıştı. Kapıda bir polis duruyordu. Krallık Koşusu Topçu Kışlasını geçtiler. Tören alanından nal sesleri geliyordu ama sis yüzünden atlar görünmüyordu. Brotherhood hızlı adımlarla yürüyordu. Lederer ona ayak uydurmakta güçlük çekmekteydi.

«Kendimi gerçekten çok kötü hissediyorum,» diye itiraf etti Lederer. «Bir arkadaşına böyle davranmanın benim gibi bir insana neler yaptığını kimse anlamıyor sanki. Yalnız Magnus değil. Bee, çocuklar ve herkes... Beoky ile Tom birbirlerini seviyorlar. Bu olay hepimizi kendimizi düşünmeye zorladı. Şurada bir yer var, sana bir içki ısmarlayabilir miyim?»

«Bir köpek hakkında bir adamı görmem gerekiyor.»

«Peki, seni bir yere bırakabilir miyim? Köşenin ardında arabamla şoförüm var.»

«Sence bir sakıncası yoksa yürümeyi tercih ederim.»

«Magnus bana senin hakkında çok şey anlattı, Jack. Bazı kuralları çiğnedi sanırım ama işte öyle yakındık birbirimize. Gerçekten paylaşıyorduk. Müthiş bir bağı bu. Çılgınlık da burada işte. Biz gerçekten ülkelerimiz arasındaki Özel İlişkiydik. Buna inanıyorum. Anglo-Sakson ittifakına, Atlantik Paktına, hepsine ama hepsine inanırım ben. Magnus'la Varşova'da yap-

— 275 —

tığınız hırsızlığı hatırlıyor musun?»

«Korkarım hatırlamıyorum.»

«Haydi, haydi Jack, Seni tıpkı İncil'deki gibi çatı penceresinden indirmişti. Avınız beklenmedik bir anda eve dönebilir diye aşağı sahte Polonya polisleri yerleştirmiştiniz. Senin kendisi için bir baba olduğunu söyledi. Bir keresinde senden nasıl söz etti, biliyor musun? 'Grant/ dedi bana. 'Jack büyük oyunun gerçek şampiyonudur.' Neler hissettiğimi biliyor musun? Magnus yazılarında başarılı olsaydı her şey yoluna girecekti. İçinde çok fazla bir birikim var onun. Bunu bir yere boşaltması gerek.» Lederer sözcükler arasında çok hızlı soluyordu ama yine de devam etmekte ısrarlıydı, Brotherhood'un yanlış anlamaması gerekiyordu. «Ben suç eğilimli zihinlerin yaratıcılığı konusunda çok okumuşumdur.»

«Demek şimdi de suçlu, öyle mi?»

«Lütfen. Size okuduğum bir şeyi nakletmek isterim: 'Ahlâk açısından sanatçının tümüyle anarşik suçluluğuyla, ki L»u bütün yaratıcı zihinlerde doğuştan vardır, suçlunun sanatkarlığı arasında ne fark vardır?'»

«Benim için biraz fazla uzun, kusura bakma.»

«Jack, benim dediğim, hepimizin ruhsatlı suçlular olduğumuz. İsimiz bence ne biliyor musun? Suçlu ruhlarımızı devletin hizmetine sunmak. İşte bunun için biraz yanıldı diye neden Magnus hakkında değişik bir düşünceye kapılayım? Yapamam bunu. Magnus hâlâ o kadar iyi günler yaşadığım insandır. Ben de o günleri Magnus'la yaşamış olan kişiyim. Ağın ayrı yanlarına düşmüş olmamızın dışında değişen hiçbir şey yok. Bir keresinde taraf değiştirmekten söz etmiştik. Kaçarsak nereye gideceğimiz falan. Karılarımızı, çocuklarımızı bırakıp ansızın kaybolmak. O kadar yakındık birbirimize, Jack. Gerçekten de düşünürdük.»

St. Johns Wood High Caddesine girmişler, Regents Parkına doğru yürüyorlardı. Brotherhood'un adımları sıklaştı.

«O zaman nereye gideceğini de söyledi mi?» diye sordu Brotherhood, .«Washington'a mı? Moskova'ya mı?»

«Yuvasına. Bir tek yeri olduğunu söylemişti. Yuvası. Adam yurdunu seviyor, Bay Brotherhood. Magnus hain değildir.»

«Yuvası olduğunu bilmiyordum. Bana göçebe bir çocukluk geçirdiğini anlatmıştı.»

«Yuva dediği yer Galler'de bir kıyı kasabası. Viktorya döneminden kalma çok çirkin bir kilisesi var. Pansiyoncu kadın çok sert, saat onda kapıları kapatıyor. Magnus bugünlerden birinde o çatı odasına kendisini kilitleyip Pym'in Proust'a cevabı otan o oniki cildi yazacak.»

Brotherhood duymamış gibiydi, daha da hızlı yürüyordu şimdi.

«Yuva yeniden yaratılmış çocukluktur. Bay Brotherhood. Karşı tarafa geçme kendini yenileme ise, bu aynı zamanda bir yeniden doğuşu da gerektirir.»

«Bu budalaca söz senin mi, onun mu?»

«İkimizin de. Bunları da, çok daha fazlasını sık sık tartışmıştık. Karşı tarafa geçenlerden çoğu neden yine eski tarafa dönerler biliyor musun? Bunu da çözümlemiştik. Hep ana rahminden çıkıp yeniden dönme hikâyesi. Taraf değiştirenlerin ortak noktalarına hiç dikkat etmiş miydin? Hepsi de olgunlaşmamıştırlar.»

«Bu yerin bir adı var mı?»

«Affedersin anlamadım.»

«Bu Galler'deki cennetin. Adı ne?»

«Adını söylemedi. Annesiyle oturduğu bir şatonun yanında ol düğünü söyledi. Büyük malikânelerin olduğu bir yermiş, annesiyle avlara katılırlar, Noel balolarında dans ederler ve uşaklarla demokratça kaynaşırmış.»

«Çeklerin gazetelerin eski sayılarını kullanma numarala-nna hiç rastladın mı?»

Lederer konu değişiminden bir anlık şaşkınlığa uğradığı için susup düşünmek zorunda kaldı.

«Yakın bir dostumun bir işi,» dedi Brotherhood. «Bana sormuştu. Çek ajanı sokağa çıkmadan önce hep geçen haftanın gazetesini alıyor. Neden yapsın bunu?»

Lederer kendini toparlamıştı. «Söyleyeyim, eski ama kullanılan bir yöntemdir bu. İki taraflı çalışan bir Joe'muz vardı. Çekler onu günlerce eğittiler çekilmiş filmi gazeteye nasıl yerleştireceğini öğretmek için. Geceleri sokağa çıkıp karanlık bir

— 276 —

— 277 —

yer bulmaya zorladılar. Zavallının az daha parmakları donuyordu, soğuk sıfırın altında yirmiydi.»

«Ben geçmiş sayılar dedim.»

«Elbette. İki yöntem var. Biri ayın gününü, diğeri d© haftanın gününü kullanmak. Ayın günü bir karabasandır; otuzbir standart mesajı ezberlemek gerek. Ayın onsekiziye örneğin, 'Brno'da erkekler tuvaletinin arkasında saat dokuzbuçukta ve sakın geç kalma.' Altıysıya, 'Aylık param ne oldu?' falan gibi. Haftanın günleri de aynı şeyin kısaltılmış biçimidir.»

Brotherhood sonunda durarak, «Teşekkürler, arkadaşşıma söylerim,» dedi.

Brotherhaod'un başışlaması için her çareye başvurmaya hazır olan Lederer, «Bu gece sizi yemeğe davet etmekten büyük bir onur olamaz benim için,» dedi. «Adamlarınızdan birini kuşku altında bıraktım, ama bu görevimdi. İşimin kişisel v© özel yanlarını oyırabilseydim mutlu bir insan olurum, efendim. Jack?»

Taksi yaklaşıyordu.

«Efendim?»

«Magnus'a benden bir mesaj -dostça bir mesaj- iletebilir misin?»

«Ne mesaj?»

«Bu iş sona erince ne zaman olursa, nerede olursa arkadaşı olarak orada olacağım.»

<•

Brotherhood başını eğip taksiye bindi ve Lederer şoföre nereye gideceğini söylediğini duymadan yola koyuldu.

Lederer'in bundan sonra yaptığı tarihe geçmei, Pym olayının a'aha geniş tarihine değilse de, hiç olmazsa kendisinin her şeyi kesin olarak gördüğü ve sürekli olarak do hoşlanılmayan bir peygamber gibi bastan savılıp atıldığı özel tarihçesine yazılmalıdır. Lederer, Carver'e telefon etmek için telefon kulübesine girince üzerinde bozukluk İngiliz parası olmadığını farket-ti. Mulberry Arms'a girip kalabalık arasında bara güçlükle yaklaşarak para bozdurmak için hiç de istemediği bir bardak bira içti. Telefon kulübesine döndüğünde ise telefonun zaten çalışmadığını! farkettti. Dışarı çıkıp şoförünü aramaya koyuldu. Oysa şoförü Lederer'in Brotherhood'la yürüdüğünü görünce kendisi-

— 278 —

ne ihtiyaç olmadığını düşünmüş ve bir arkadaşının oturduğu Bat-tersea'ye gitmişti. Lederer, Carver'in günün olayları hakkında bir mesaj hazırlamakta olduğu elçiliğe ancak saat dokuzda vara bi ld,,.

«Yalan söylüyorlar!» diye bağırdı Lederer.

«Kim?»

«Lanet İngilizler! Pym kaçmış. Nerede olduğunu bilmiyorlar. Broiherhood'a kendisine bir mesaj iletmesini söyledim, sözü değiştirdi. Pym Londra Havaalanında kayboldu ve onlar da bizim gibi onu arıyorlar şimdi. Çek telsiz yayınlan gerçek. Lanet Çekler de onu arıyorlar. Dinlesene beni!»

Çarver dinliyordu. Lederer'in Brotherhood ile konuşmasını baştan sonra tekrarlattı ve böyle bir konuşmanın yapılmamış olması gerektiği ve Lederer'in yetkilerini aştığı kanısına vardı. Bunu Lederer'e söylemedi, akimin bir köşesine yazdı ve o gece CIA'ye çektiği ayrı bir telsizle Lederer'in siciline işlenmesini sağladı. Arna aynı zamanda yanlış bir yolla olsa da Lederer'in gerçeği öğrenmiş olacağını kabul etmiş ve bunu da bildirmişti. Böylece Çarver hoşuna gitmeyen bir ukalâyı arkadan bıçaklarken kendisini de güvenceye almıştı. Hiç de fena iş yapmış sayılmazdı doğrusu.

En tepedeki insanlara, «İngilizler bu işte dürüst davranmıyorlar,» dedi. «Çok dikkatle izlemem gerekiyor.» Müdür Bay Çaird'in odası ecza kokuyordu. Şiddetten nefret eden bir insan olmasına rağmen Bay Çaird tutkulu bir pulka-naîhlar koleksiyoncusuydu. Kurucumuz G. F. Grimble'm asık suratlı bir portresi, meşin döşemesi çatlamış koltuklara bakmaktaydı. Koltuklardan birinde Tom, karşısında da Brotherhood oturmaktaydı. Tom, Langley'in dosyasındaki Petz-Hampel-Za-worski fotoğrafına bakıyordu. Brotherhood da Tom'a. Bay Çaird, Brotherhood'un elini sıktıktan sonra odadan çıkmıştı. Brotherhood gözlerini Tom'dan ayırmadan. «Babanla kriket sahasının çevresinde yürüyen bu mu?» diye sordu.

«Evet, efendim.»

«Tanımında fazla yanılmamışsın, değil mi?»

— 279 —

«Hayır, efendim.»

«Fotoğrafta topalladığı görünmediği için sakat gibi durmuyor tabii. Babandan mektup ya da telefon aldın mı?»

«Hayır, efendim.»

«Sen ona yazdın mı?»

«Nereye göndereceğimi bilmiyorum, efendim.»

«Neden bana vermiyorsun?»

Tom gri kazağının içinden üzerinde ad adres yazılı O'lma-yan kapalı bir zarf çıkardı. Brotherhood zarfı ve resmi aldı.

«O müfettiş seni bir daha rahatsız etmedi, değil mi?»

«Hayır, efendim.»

«Ya başkaları?»

«Pek değil, efendim.»

«Ne demek istiyorsun?»

«Bu akşam gelmeniz çok garip de.»

«Neden?»

«Matematik sınavı. En kötü dersim.»

«Bir an önce çalışmalarına dönmek istersin öyleyse.» Brotherhood, Pym'in buruşuk mektubunu çıkarıp uzattı.

«Bunu geri istersin diye düşündüm. Çok güzel bir mektup. Gurur duymalısın.»

«Teşekkür ederim, efendim.»

«Baban mektubunda Syd Amca diye birinden söz ediyor. Kim bu? Talihin iyi gitmiyorsa, sıcak bir yemeğe, neşelenmeye, geceyi geçireceğin bir yatağa ihtiyacın varsa Syd Amcanı unutma.' Kim bu Syd Amca?»

«Syd Lemon, efendim.»

«Nerede oturur?»

«Surbiton'da, efendim. Demiryolu kenarında.»

«Yaşlı mı, genç mi?»

«Küçükken babama bakmış. Büyükbabamın arkadaşımı. Meg diye bir karısı vardı, öfdü.»

İkisi de ayağa kalktılar.

«Babamın bir şeyi yok ya, efendim?»

Brotherhood'un omuzlan dikleşti. «Annene gideceksin, duydun mu dediğimi? Annene ya da bana. İşler karışırsa yani.» Cebinden eski bir deri kutu çıkardı.

— 280 —

Tom kutuyu açtı. İçinde iki yanı lacivert, ortası mor bir kor-dele ucunda bir madalya vardı.

«Bunu n© için verdiler size?» diye sordu Tom.

«Karanlık gecelerde tek başına dolaşmaktan ötürü,» dedi Brotherhood. «Haydi şimdi git de dersini çalış.»

Gece berbattı. Brotherhood daracık yolda arabayı sürmeye çalışırken yağmur se! gibi boşanıyordu cama.

Magnus Pym, diye düşünüyordu: hain ve Çek casusu. Bunu ben biliyorsam on-iar neden bilemiyorlar?

Harekete geçecek kanıt olarak kabui etmeleri için kaç kere tekrarlanması gerek? Yağmurda bir meyhane çıktı önüne. Arabayı avluya çekip telefon etmeden önce bir viski içti. Nigel, «Beni özel numaramdan ara,» demişti.

«Fotoğraftaki adam Korfu'daki dostumuz. Kesin,» dedi Brotherhood.

«Emin misin?»

«Eminim. Çocuk da emin. Onun emin olduğunu biliyorum. Boşaltma emrini ne zaman vereceksin?» Brotherhood, Nigel'in eliyle telefonun ağızlığını örttüğünü duydu.

«O Joe'larm çıkarılmasını istiyorum, Nigel. Bo'ya başını kumdan çıkarıp emir vermesini söyle.»

Uzun bir sessizlik.

«Yarın sabah beşte telsiz başındayız,» dedi Nigel. «Londra'ya dön de uyu biraz,» Telefonu kapattı.

Londra doğudaydı. Brotherhood batıya, Reading'e doğru sürdü arabayı. Her operasyonda bir satır üstü bir de satır aitt vardı. Satır üstü kitabına göre yapılan işlerdi. Satır altı ise işi başarıyla yapmanın yolu.

Tom'a yazılan mektup Reading damgalıydı. Ya Pazartesi gecesi ya da Salı sabahı erkenden postaya verilmişti. Kate, beni Pazartesi akşamı aradı, demişti.

Belinda, beni Pazartesi akşamı aradı, demişti.

Reading istasyonu zevksiz bir alanın ucunda kırmızı tuğladan alçak bir ahır andırıyordu. Bir kenardaki bir ilan tahtasında Heathrow'a gidip gelen trenlerin tarifi asılıydı. Yap-

— 281 —

tığın da buydu işte. Ben de olsaydım öyle yapardım. Heathrow'do Iskcçya uçaklarını sorarak kendini bir sis perdesi ardına gizledin ve sonra bir trene atlayıp Reading'e geldin. Brotherhood meydanı gözden geçirirken bilet gişesini gördü. O yana yürüdü. Memurun ceketinin yaka deliğinde küçük bir madeni tekerlek vardı. Brotherhood adamın önüne bir beş sterlinlik bıraktı.

«Telefon etmek için biraz bozukluk rica edecektim.»

«Kusura bakma, ahabap. Yapamam.» Memur gazetesine döndü yine.

«Geçen Pazartesi yapıyordun ama.» Memurun başı ansızın kalktı.

Brotherhood'un yeşil kimliği üzerinde kırmızı bir çizgi çiziliydi. Arkasında, sahipsiz bulunduğu takdirde Savunma Bakanlığına gönderilmesi gerektiği yazıyordu. Memur kimliğin iki yüzüne de baktıktan sonra geri uzattı.

«Söyleşini hiç görmemiştin,» dedi.

«Uzun boylu biri,» dedi Brotherhood. «Kara bir evrak çantası vardı elinde. Siyah bir kravat da takmış olabilir.

İyi konuşan, kibar tavırlı. Epey telefon etmişti. Hatırladın mı?»

Memur gözden kayboldu, yerine yorgun bakışlı tombul bir Hintliyle geldi.

«Pazartesi gecesi senin nöbetin miydi?»

«Pazartesi gecesi nöbette olan bendim, efendim.»

«Siyah kravatlı hoş bir beyefendi.»

«Biliyorum. Meslektaşım bütün ayrıntıları anlattı.»

«Kaç para bozukluk verdin ona?»

«Tanrım, ne önemi var bunun? Bir adamın parasını bozmak istersem bu benim bileceğim bir şey. Kimseyle ilgisi yok ki bunun.»

«Kaç para bozdun ona?»

«Tam beş sterlin. Beş istedi, beş aldı.»

«Nasıl para verdin?»

«Elli penilikti hepsi. Yerel konuşma yapmayacaktı. Bunu ö-zellikle sordum. Bunda ne kötülük var?»

«Sana kaç para verdi?»

«Hatırladığım kadarıyla on sterlinlik vermişti. Pek emin olamam ama sanırım cüzdanından bir on sterlin çıkarıp, 'İşte,' dedi.»

— 282 —

«On sterlin bilet parasına da yetiyor muydu?»

«Bilet bir sorun değildi. Londra'ya ikinci mevki bilet tam dört sterlin otuz penidir. Ben kendisine on tane elli penilikle gerisim ufaklık olarak verdim. Başka sorunuz var mı? Umarım yoktur. Polisin soru sorması bitmiyor ki.»

«Adam bu muydu?» Brotherhood, Pym ile Mary'nin düğünlerinde çekilmiş resimlerini uzattı.

«Ama o arkadaki sizsiniz, beyim. Bunun resmi bir soruşturma olduğundan emin misiniz? Çok garip bir fotoğraf doğrusu.»

«Adam bu muydu?»

«Eh, değildi demiyorum.»

Brotherhood hafta arası Reading'den kalkan trenlere baktı. Londra'dan başka herhangi bir yere, Londra olamaz, çünkü biletini oraya aldı. Zamanın vardı. Duygusal telefon Konuşmalarını yapacak zamanın, Tom'a o duygusal mektubu yazacak zamanın vardı. Binmediğin uçağın saat sekiz kırkta Heathrow' dan havalandı. Sen en geç saat sekizde dönüşünü tamamlamış'elmalısın. Havayolları bilet memurunun ifadesine göre İs-

koçya uçakları hakkındaki sorularıyla ortalığı karıştırmaya başladığında saat sekizi çeyrek geçiyordu. Bundan sonra Reading vagonuna bindin, şapkanı burnuna kadar indirdin ve havaalanına veda ettin. Brotherhood yine tarife döndü. Geçirecek zamanın vardı, diye düşündü. Diyelim ki, Heathrow'dan sekizbuçuk trenine bindin. Dokuzonbeşle onbuçuk arasında Reading'den her iki yöne de beş altı tren var, ama sen bunların hiçbirine binmedin. Tom'a mektup yazdın. Nereden ama? Yeniden meydana döndü. Neon ışıklı meyhanede. Balık ve patates kızartması satan dükkânda. Orosupların devam ettikleri, bütün gece açık olan kahvede. Bu zevksiz meydanın bir yerinde oturup Tom'a dünyası yıkıldığında ne yapması gerektiğini yazdın.

Telefon kulübesi parlak bir ışığın altındaydı. Yerde kırık cam!or ve karton bardaklar vardı. Çirkin gri boyası aşk vaad-ieriyle ve çirkin yazılarla kirletilmişti. Yine de iyi bir yerdeydi. Buradan veda sözlerini söylerken meydanı gözetleyebilirdin. Hemen yakındaki duvarda duran posta kutusuna mektubunu

— 283 —

!!

atabilirdin. Ne olursa olsun seni seviyorum. Bundan sonra da Galler'e gittin. Ya da İskoçya'ya. Ya da ren geyiklerinin göçünü izlemek için Norveç'e. Veya konserve yemeğe hazırlıklı .olarak Kanada'ya. Yada kiliseyi ve denizi gören bir çatı odasında bütün bunların hepsi olan ya da hiçbir olmayan bir şeyi yaptın.

Brotherhood, Shepherd Market'teki dairesine vardığında isi bitmemişti daha. «Şirkeî»in Scotland Yard'daki resmi polis bağlantısı Müfettiş Bellows'du. Brotherhood adamın ev numa-rasım çevirdi.

«Sancı bu sabah sözünü ettiğim beyefendi hakkında neler öğrendin?» diye sordu. Adamın anlattıklarını yazdı.

«Yarın birini daha araştırabilir misin?»

«Benim için bir zevk olacak.»

«İster .'nan ister inanma adı Lemon. Syd veya Sydney. Yaş-dul, Surbiton'da demiryoluna yakın bir yerde oturuyor.»

Brotherhood bundan sonra istemeye istemeye Merkez'i arayıp Sekreterlikten Nigel'i istedi. Gecikmiş de olsa kurallara uymak zorunda olduğunu biliyordu. Tıpkı bu öğleden sonra Amerikalılara küçümsemeyle davranması gibi. Kölelikten değil de, mücadeleye ve her şeye rağmen takım çalışmasına inandığından, hep kurallara uyduğu için.

«Ne var?» diye sordu Nigel kaba bir sesle.

«Artelli'nin sözünü ettiği kitap.»

«Bence saçmalıyordu. Bo bunu en yüksek düzeye kadar götürecekt.»

«Grimmelshausen'in Simplicissimus'unu denemelerini söyle. İçimden bir ses öyle diyor. Epey eski bir kopyasını kullansınlar.»

Uzun bir sessizlik. Banyoda sanırım, diye düşündü Brotherhood. Bir kadınla yatakta.

«Şunu heceiesene,» dedi Nigel.

— 284 —

10

Pym kafasının içindeki seslere kulak verirken bir kere daha iradesinin yarattığı bir aydınlığın içine giriyordu. Kral olmak, diye mırıldandı. Ben olan o çocuğa taraf tutarak hoşgörülle bakmak. Onun kusurlarını ve çabalarını sevmek, basitliğine acımak.

Pym'in yaşamında kusursuz denecek bir zaman, bütün kişiliklerinin takdir edildiği ve bir daha hiçbir şeye ihtiyacı olmayacağı bir zaman olmuşsa bu, Rick'in onu Yüksek Adalet Divanı Başkanı olması ve Ülkenin Büyükleri arasında yerini alması için gerekli bir dönem olarak kabul edip gönderdiği Oxford Üniversitesindeki ilk yıllarıydı. İkisi arasındaki ilişki bundan iyi olamazdı. Axel'in gitmesinden sonra Pym'in Bern'deki son yapayalnız aylarında aralarındaki yazışmada dramatik bir yeşerme başlamıştı. Frau Ollinger kendisiyle pek konuşmaz ve Herr Ollinger de Ostermundigen'in giderek artan sorunlarıyla uğraşırken Pym, tıpkı ilk başlarda olduğu gibi, kent sokaklarında tek başına dolaşmaya başlamıştı. Ancak geceleri, yanbaşı duvar sessizken, Belinda ile tek güvencesi Rick'e uzun ve içtenlikli sevgi mektupları yazıyordu. Oğlunun bu iltifatından güç alan Rick'in mektupları da ani bir refah ve üslûp değişimine uğramıştı. İngiltere'den gelen o ıstırap dolu notlar sona ermişti artık. Mektup kâğıtları kalınlaşmış, başlıklar süslenmişti. Richard T. Pym Şirketinin Cardiff'ten gelen mektubu Talihsizlik Bulutlarının Ulu Tanrının eliyle dağıtıldığını bildiriyordu. Bir ay sonra Cieltan-ham'ın Pym ve Ortakları Emlâk ve Finans Girişimi, Pym'e bir daha kendisine hiç sıkıntı çekirtmeyecek olan adımların atıldığını bildirmekteydi. Daha sonraları gerçekten çok zarif yaldızlı bir kartta da yukarıdaki şirketlerin bundan böyle Pym ve Sürekli Emlâk Vakfı (Nassau) adıyla Park Lane W. adresinde birleşti-

— 285 —

ğini ve bunlara ilişkin başvuruların bu adrese yapılmasını bildirmekteydi.

Jack Brotherhood ile Wendy, Pym'i «Şirket»in hesabına son bir fondu yemeye çağırdılar. Sandy de geldi yemeğe. Jack, Pym'e iki şişe viski verirken yollarının bir daha kesişeceğini um düğünü söyledi. Herr Ollinger

kendisini tren istasyonuna kadar uğurladı .orada son bir kahve daha içtiler. Bayan Ollinger evde kalmıştı. Elizabeth kendilerine hizmet ediyordu ama biraz dalgın gibiydi. Parmağında yüzük olmamasına rağmen karnı şişkindi. Tren istasyondan çıkarken Pym sirke, fil çadırına, üniversiteye, yeşil kubbesine son bir kere baktı. Basel'e girerken Bern' in bütün içindekilerle suya gömüldüğünü anlamıştı artık. Alex yasadışıydı. İsviçreliler ele vermişlerdi onu. Ben kurtulduğuma sevinmeliyim. Paris yakınlarında bir yerde trenin koridorunday-ken gözlerinin yaşlı olduğunu farkettiler ve bir daha hiç casusluk yapmamaya yemin etti. Victoria istasyonunda Bay Cudlovs yeni bir Bentley arabayla onu bekliyordu.

«Şimdi ne diye çağıracağız seni? Doktor mu, profesör mü?» El sıkıştılar. «Magnus yeter de artar bile. Ollie nasıl?» Park Lane'deki eski Alman konsolosluk binası refah içindeki dengeliğin anıtıydı. TP'nin büstü yine yerine konmuştu. Pym deri koltuğun üzerinde oturmuş bir Güzelim'in kendisini Devlet Dairesine kabul etmesini beklerken hukuk kitaplarının, cam kapıların ve Pym'in renkleriyle yeni bir jokey heykelinin yine yerlerini almış olduklarına dikkat etti.

«Başkanımız sizi şimdi kabul edecek, Bay Magnus.» Bir an konuşamayarak gururla birbirlerine sarıldılar. Rick, Pym'in sırtını sıvazladı, yanaklarını okşadı, gözyaşlarını sildi. Bay Muspole, Syd ve Perce ayrı ayrı zillere basılarak çağırıldı-lar, yuvaya dönen kahramanı selamladılar. Bay Muspole bir tomar belge çıkardı, Pym en önemli yerlerini yüksek sesle o-kudu. Pym yaşamı boyunca Uluslararası Hukuk Danışmanlığına getiriliyordu; başka bir şirkette çalışmama karşılığında yılda beşyüz sterlin alacaktı. Oxford'daki hukuk öğrenimi böylece garantiye alınmıştı, bir daha hiçbir şeyin eksikliğini çekmeyecekti. İkinci bir Güzelim şampanya getirdi. Yapacak başka bir işi yok gibiydi. Herkes şirketin yeni memurunun şerefine kadeh

— 286 —

kaldırdı. Baba ile oğul yeniden kucaklaştılar. Rick bir daha ağlayıp zamanında elinde fırsat olsaydı neler yapabileceğini anlattı. Aynı akşam, The Furlong'da Amersham adlı bir malikânede Pym'in yuvaya dönüşü ikiyüz kişilik eski dostlardan oluşan samimi bir yemekle kutlandı. Pym aralarında dünyaca ünlü çeşitli şirketlerin başkanları, sahne ve perdenin ünlü yıldızları ve Büyük Avukatların bulunduğu kalabalık içinde pek az kimseyi tanıyordu. Bu avukatlardan biri Pym'i bir kenara çekip Oxford'a girişinin şerefine kendisine ait olduğunu belirtti. Eğlence sona erince Pym dört sütunlu yatağının üzerine uzanıp araba kapılarının çarpılmalarını dinlerken Rick bir süredir oturduğu loş köşeden, «İsviçre'de çok iyi işler becerdin, evlât,» dedi. «İyi bir savaş verdin. Dikkatlerden kaçmadı bu. Yemekten memnun kaldın mı?»

«Çok güzeldi.»

«Pek çok kişi bana, 'Rickie, o çocuğu geri getirmelisin, bu yabancılar onu orospuya çevirirler,' dedi. Ama ben onlara ne karşılık verdim biliyor musun?»

«Ne dedin?»

«Sana inandığımı söyledim. Sen de bana inanıyor musun, evlât?»

«Hem de nasıl.»

«Bu eve ne diyorsun bakalım?»

«Şahane bir yer.»

«Senindir. Senin adına aldım. Devonshire Dükünden.»

«Çok teşekkür ederim.»

«Burasını kimse elinden alamaz, evlât. Yirmi yaşında olsan da, elli yaşında olsan da. Baban neredeyse yuvan orasıdır. Ma-xie Moore ile konuştun mu?»

«Sanmıyorum.»

«Spur'lere karşı Arsenal'in golünü atan Maxie? Konuştun elbette. Blottsie'ye ne diyorsun?»

«O hangisiydi?»

«G. W. Blott'u bilmiyor musun? Perakende bakkaliye alanında dünyanın en ünlü adlarından biri. Günün birinde lord olacak. Sylvia'ya ne dersin?»

«Hoş biri.»

— 287 —

Rick sanki yaşamının yarısı bu sözcüğü aramakta geçmiş gibi üzerine atladı. «Hoş. Çok doğru. İki tane esaslı kocayı eskitmiş çok hoş bir kadındır.»

«Benim yaşımda biri için bile çok çekici.»

«Orada başına bir iş açtın mı? Yeryüzünde iyi dostlarla onarılmayacak hiçbir şey yoktur.»

«Ciddi bir şey olmadı.»

«Aramıza hiçbir kadiri giremez, evlât. O Oxford kızları babanın kim olduğunu bir öğrendiler mi, kurt sürüsü gibi üzerine atlayacaklardır. Kendini temiz tutacağına söz ver.»

«Söz veriyorum.»

«Hayatın sanki ona bağılıymış gibi hukukunu da öğreneceksin, değil mi? Bunun için para aldığını unutma.»

«Söz veriyorum.»

«Çok iyi öyleyse.»

Rick'in vücudunun sinsi ağırlığı yüz kiloluk bir kedi gibi Pym'in yanına sığdı. Pym'in başını kendisinininkine yaklaştırdı yanakları birbirine yapışana kadar. Parmaklarıyla Pym'in 'pijamasının altından göğsünün yumuşak etlerini ovuşturdu. Ağlıyordu. Pym de yine Axel'i düşünerek ağlamaya başladı.

Pym ertesi günü iki hafta erken gitmek için bir sürü acil neden ileri sürerek Koleje taşındı. Bay Cudlove'un hizmet tekliflerini reddedip otobüse binmişti. Sonbahar güneşinde parlayan sıra sıra tepelere ve biçilmiş mısır tarlalarına şaşkın şaşkın bakıyordu. Oxford'da şoföre teşekkür edip indi, büyülü sokaklara daldı, her köşede yolunu soruyor, unutuyor, aldırmandan bir daha soruyordu. Geniş etek giymiş kızlar bisikletleriyle yanından geçiyorlardı. Cüppeleri rüzgârda savrulan öğretmenler uçmaması için sımsıkı tutuyorlardı dümdüz tepeli şapkalarını. Pym'in çantası tüy gibi hafifti. Kolej kapıcısı beşinci merdiven demişti. Pym ahşap basamaktan çıkınca meşe bir kapının üstünde kendi adını gördü: M. R. Pym. İkinci kapıyı itti, birincisini ardından kapattı, elektrik düğmesini bulduktan sonra ikinci kapıyı da kapattı. O ana kadar geçmiş tüm yaşamının üzerine kapatmıştı kapıyı. Kent duvarları içinde güvencedeyim artık. Kimse bulamaz beni, kimse beni kendi işine koşturamaz. Bir

— 288 —

sandık dolusu hukuk kitabına takıldı ayağı. Bir vazo içinde orkideler vardı: «Yolun açık olsun, evlât.» Bir Harrods faturası en yeni Pym şirketler grubunun adına çıkarılmıştı.

Üniversite o günlerde geleneksel bir yerdi, Tom. Bizim giyinişimize, konuşmamıza, yeryüzünün kutsanmış kişileri olmamıza rağmen katlandıklarımıza çok gülerdin. Bizi geceleri içeri tıkıp sabahları bırakıyorlardı. Kızların ziyareti çay saatinde serbestti de, yemek ve kahvaltılarda gelmelerine izin yoktu. Öğrencilerden kimi Dekanın Joe'larıydı ve kuralları çiğnediğimiz anda bizi hemen ihbar ediyorlardı. Babalarımız -ya da çoğumuzun babası- savaşı kazanmışlardı, biz onlara üstünlük raslayamayacağımıza göre en iyi intikam olarak onları taklit ediyorduk. İçimizde askerlik yapmış olanlar vardı. Diğerlerimiz de kimsenin aradaki farkı anlamayacağını umarak askermişiz gibi giyiniyorduk. Pym ilk çekiyle bakır düğmeli lacivert bir ceket ikinci çekiyle süvari pantolonu ve yurtseverlik kokan taçlı bir mavi kravat aldı. Bir ay sonraki gelen çekinin tahsili bir ay sürdüğünden bundan sonra bir süre alışverişe ara verdi. Pym kahverengi ayakkabılarını boyuyor, kolunun yeninde mendil taşıyor ve saçını bir centilmen gibi kestiriyordu. Ken* dışından bir sınıf ilerde olan Sefton Boyd, Pym'e ünlü Gridiron Kulübünde bir yemek vermişti, Pym yemekten sonra onların kullandığı dili öylesine benimsemişti ki, aradan çok geçmeden o da kendinden küçüklere Charlie'ler, kendi çevresinden .olanlara Bizimkiler, kötü şeylere Korkunç, iyi şeylere Zararsız diyordu.

Sefton Boyd bir gün, «O Vincent kravatını nereden buldun?» dedi. «Senin boş zamanlarında boks yaptığını bilmiyordum.»

Pym kravata High Street'te Hall Brothers mağazasının vitrininde hayran kaldığını söyledi.

«Yerinde olsam biraz dolaba kaldırırdım onu. Seni takıma seçtiklerinde çıkarırsın.» Sefton Boyd el:ni Pym'in omzuna dayadı. «Bu arada adamına söyle de ceketine adi düğme diksin. Milletin senin Macaristan tahtında hak iddia eden biri olduğunu

•289 —

F.: 19

İ

sanmasını istemeyiz, değil mi?»

Pym bir kere daha her şeyi kucakladı, her şeyi sevdi, bütün varlığıyla kavradı hepsini. Derneklere girdi, birçok okul der-neğiyle kulübünün sekreteri oldu. Üniversite gazetelerine duygulu yazılar yazdı, ünlü konuşmacılarla röportajlar yaptı, onları tren istasyonunda karşılayıp dernek hesabına ağırladı, bomboş konferans salonlarına getirdi. Kriket oynadı, okul takımında kürek çekti, okul barında sarhoş oldu, yanına bulunduğu kişiye göre kâh topluma karşı dayanaksız yere alaycı, kâh koyu bir İngiliz gibi onun koruyucusu oldu. Alman edebiyatına kendini atıp da bunun Oxford'da, Bern'de olduğundan beş yüzyıl daha eski olduğunu öğrendiğinde pek şaşırmadı bile. Düşünceliğini kolayca atlattı. Öğrenim yuvası bu, diye düşündü. Kısa bir süre ortaçağın karmaşık metinlerine bir zamanlar Thomas Mann'a karşı gösterdiği enerjiyle dalıp gitti. Birinci dönemin sonunda Eski ve Orta Almanca'nın çok hevesli bir öğrencisiydi. İkinci dönemin sonunda Hikfebramslied'i ezbere okuyor, kolejin barında alçakgönüllü hayranlarının arasında Piskopos Ulfila'nın Gotik İncil çevirisini anlatıyordu. Üçüncü ders döneminde gençlik yaratıcılığının deneme alanı olan kıyaslamalı filoloji çayırlarında koşuşturmaktaydı. Kısa bir süre için onyedinci yüzyılın tehlikeli modernliğine girdiğinde, yirmi sayfalık bir tezle Grimmshausen'e saldırıyor, şairin Otuz Yıl Savaşlarında her iki tarafta da çarpışmakla inanırlığını ve eserini lekelediğini iddia ediyordu. Son olarak da Grimmshausen'in sahte adlara olan saplantısının eser sahipliğine kuşku düşürdüğünü ileri sürüyordu.

Ben hep burada kalacağım, diye kararını verdi. Öğretmen olup öğrencilerim için bir kahraman olacağım. 6u amacına varabilmek için hafif bir kekeleme huyuyla feragat dolu bir gülümseme benimseyip geceleri Nescafe içerek uykusuzluğa alıştırdı kendini. Sabah olunca traş olmadan aşağı iniyordu herkesin yüzündeki çalışma

çizgilerini görmesi için. Böyle bir sabah Hukuk Profesöründen bir notla kendisini bekleyen bir kasa eski porto şarabı buldu.

— 290 —

Sayın Bay Pym,

Harrods Mağazasından dün ilişikteki paketle birlikte babanızın sizin öğrencim olduğunuzu belirten çok hoş bir mektubunu aldım. Böylesine eli-açıklığı geri çevirmek huyunda değilsem de, bu davranışın, sizin Almanca okuduğunuzu öğrendiğim için, bana değil de Modern Dillerdeki meslektaşına yöneltmesini daha doğru buluyorum.

Pym günün yarısına kadar nereye saklanacağını bilemedi. Yakasını kaldırıp Christ Church çayırında dolaştı, tutuklanmak korkusuyla derslere girmede, Londra'da bir yardım derneğinde neredeyse boğaz tokluğuna sekreterlik yapan Belinda'ya mektuplar yazdı. Öğledens sonra karanlık bir sinemada saatler boyu oturdu. Akşam suçluluğu hâlâ geçmemiş olarak hikâyeyi Sefton Boyd'a anlatmak üzere paketi yüklendiği gibi Balliol yolunu tuttu. Ancak oraya vardığında daha iyi bir hikâye uydurmuştu.

Kapıya kadar prova ettiği sağlıklı bir bıkkınlıkla, «Merton1 da zengin bir herif benimle yatmak için uğraşılıyor,» dedi. «Büyük bir kasa porto şarabı yollamış Harrods'dan beni kandırmak için.»

Sefton Boyd sözlerinden kuşkulandı ise de bunu belli etmemişti. Kasayı Gridiron Kulübüne götürüp altı kişi sabaha kadar Pym'in bekâretine kadeh kaldırarak bitirdiler. Birkaç gün sonra da Pym kulüp üyeliğine alındı. Tatilde Watford'da bir mağazada halı satıcılığına başladı. Rick'e avukatlık için bir tatil kursuna gittiğini söylenmişti. İsviçre'deki tatil kursları gibi. Rick kendisini kadınsı entelektüellere karşı uyarıcı beş sayfalık bir mekupa karşılıksız elli sterlinlik bir çek gönderdi.

Bir yaz dönemi tümüyle kadınlara ayrılmıştı. Pym yaşamı boyunca bu kadar âşık olmuş değildi. Tanıştığı her kıza, onların kendisi hakkında iyi şeyler düşünmeyeceklerini tahmin ettiğinden, hemen aşk ilan ediyordu. Küçük kahvehanelerde, park sıralarında, şahane öğiedens onraları isi kıyısında dola-

— 291 —

şarlarken Pym kızların ellerini tutuyor, şaşkın gözlerinin içine bakıyor ve onlara kendisinin duymayı hayal ettiği her şeyi söylüyordu. Eğer biri karşısında beceriksizlik hissederse ertesi günü bir diğeriyle çok daha iyi olacağına inanıyordu. Kendi yaşında ve kafasında kadınlar Pym için bir yenilikti, onların kendisinin altında bir durumu kabul etmemelerine çok şaşıyordu. Hepsinin yanında rahatsızlık duyduğu zamanlar da kendisine karşılık vermeyi hiç ihmal etmeyen Beiinda'ya yazıyordu. Aşk sözleri hiç tekrarlanan şeyler değildi. Kızlardan birine müthiş başarılı olduğu isviçre sahnelerine dönmek arzusunda olduğunu söylüyordu; kız Almanca öğrenip kendisiyle gelmeliydi, birlikte oynarlardı. Bir diğeri kendisini boş şeylerin şairi olarak tanıtıyor ve isviçre polisinden elinden çektiklerini anlatıyordu.

Pym'in Avusturya'dan sınırdışı edilmeden önce yediği dayakların dehşetiyle kendisinden geçen kız, «Ama ben onların çok insansever ve tarafsız olduklarını sanırdım,» dedi.

«Eğer onlardan farklıysan öyle değillerdir. Burjuva ölçülerini kabul etmeyi reddettiğin takdirde hiç de öyle değillerdir. İsviçrelielerin iki önemli yasaları var: Yoksul olmayacaksın ve yabancı olmayacaksın. Ben ikisiydim de bunların.»

«Çok çekmişsin,» dedi kız. «inanılır gibi değil. Bense hiçbir şey yapmadım bugüne kadar.»

Bir üçüncüsüne de işkence çekenlerin yaşamlarını yansıtan bir romancı olduğunu söylemişti, evde eski bir evrak dolabında olan duran eserlerini henüz hiçbir yayıncıya göstermemişti.

Bir gün Jemima geldi. Annesi kızını daktilo öğrenmesi ve danslara gitmesi için Oxford Sekreterlik Okuluna göndermişti. Jemima uzun bacaklı ve hep geç kalmış biri gibi telâşlıydı. Her zamankinden de güzeldi.

Pym odasında kıza pasta ikram ederken, «Seni seviyorum,» dedi. «Nerede olmuşsam olayım, neler geçmişsem çekeyim seni hep sevdim.»

«Neler çekiyordun ki?» diye sordu Jemima.

Jemima için fazladan bir özellik gerekiyordu. Pym kendi cevabına kendisi de şaşırdı. Daha sonraları bu cevabın hep içinde beklediğine ve kendisi engel olamadan ağızından fırladığına ka-

— 292 —

rar verdi. «İngiltere içindi,» dedi. «Sağ kaldığım için talihliyim. Bunu kimseye söyleyecek olursam öldürürler beni.»

«Neden ki?»

«Bir sır bu. Kimseye söylemeyeceğime yemin ettim.»

«Öyleyse neden bana söylüyorsun?»

«Seni seviyorum, insanlara çok kötü şeyler yaptım. Sırları böyle tek başına taşımanın ne korkunç bir şey olduğunu bilemezsin.»

Pym bunu söylerken Axell'in sonlara yakın bir günde söylediği bir şeyi hatırladı: Geri dönmeyen hayat diye bir şey yoktur.

Jemima ile bir daha buluştuğunda çok gizli görevini yaparken tanıştığı kahraman bir kızdan söz etti. Haftada bir paraşütle Fransa'ya atlayan o güzel kadınların bulanık savaş fotoğrafları vardı gözlerinin önünde.

«Adı Wendy'ydi. Rusya'da birlikte gizli görevler üstlendik. Ortak çalışırdık.»

«O işi onunla yaptın mı?»

«Öyle bir ilişki değildi aramızdaki, Mesleki bir ilişkimiz vardı.»

Jemima pek ilgilenmişti bununla. «Yani orospu muydu?»

«Elbette ki değildi. Benim gibi gizli ajandı.»

«O işi hiç bir orospuyla yaptın mı?»

«Hayır.»

«Kenneth yaptı. İkiisiyle birden yapmış hem de. İki uça birer tane.»

Neyin ucunda, diye düşündü Pym öfkeyle. Ben gizli bir kahramanım ve o bana seksten söz ediyor!

Umutsuzluğu içinde oniki sayfa mektup yazdı Belinda'ya, kendisine duyduğu platonik aşkı anlattı; ancak kızdan karşılık geldiğinde duygularını unutmıştı bile. Jemima kimi zaman çağırılmadan, makyajsız ve saçlarını kulaklarının ardında toplamış olarak geliyordu, Karınüstü yatağına uzanıp Jane Austen okurken çıplak ayağını da havada salıyor ya da esniyordu.

«İstersen elini eteğimin altına sokabilirsin,» dedi.

«Teşekkür ederim, ben halimden memnunum,» dedi Pym.

Onu rahatsız etmeyecek kadar saygılı olduğundan, iskem-

— 293 —

leye oturup Eski Almanca Elkttabı'nı okudu kız yüzünü buruşturup gidene kadar. Bundan sonra bir süre gelmedi Jemima. Pym kıza haftanın her günü gittiği yedi sinemadan birinde rastlıyordu. Her seferinde bir başka erkekleydi, bir keresinde kardeşi gibi iki erkek vardı yanında. Bu dönemde Belinda da bir kere Jemima'ya kalmaya geldi, ama Pym'e kendisinden uzak durması gerektiğini, yoksa Jemima'ya haksızlık olacağını söyledi. Pym'in Jemima'yı etkileme ihtiyacı çılgınca boyutlara ulaşmıştı artık. Yemeklerini tek başına yiyor, çok ıstırap çekiyormuş gibi havalara giriyor ama Jemima hâlâ kendisine gelmiyordu. Bir akşam tuğla bir duvarın yanından geçerken yumruğunu kanatana kadar vurdu duvara, sonra kızın Merton Sokağındaki pahalı pansiyonuna koştu. Jemima uzun saçlarını elektrikli şöminenin önünde kurutuyordu.

Tentürdiyot sürerken, «Kiminle dövüştün?» diye sordu.

«Bu konuda konuşamam. Bazı şeylerden kurtulmak olanaksızdır.»

Jemima uzun saçlarını fırçalamaya devam ederken telleri arasından Pym'e baktı.

«Erkek olsaydım enerjimi kimseyi dövmeye harcamazdım ben,» dedi. «Futbol oynamaz, boks yapmaz, casusluk etmezdim. Ata bile binmezdim. Bütün enerjimi düzüşmeye saklardım, hep düzüşmeye.»

Pym kendisinin ulvî görevlerini anlamayanların saçmalıkları karşısında öfkesinden kudurarak ayrıldı kızın yanından.

Sevgili Bel,

Şu Jemima için yapabileceğin hiçbir şey yok mu? Onun böyle kendisini mahvetmesine seyirci kalmaya gerçekten dayanamıyorum.

Pym Tanrıya meydan okuduğunu biliyor muydu? Yıllar sonra bu fırtınalı deniz kıyısında bunları yazarken bunu artık ben kesinlikle biliyorum. O budalaca hikâyelerini uydururken Tanrıdan başka kimi kıskırtıyordu ki? Pym sanki dualarında kaderini çağırıyordu ve Tanrı da isteklerini, Tanrının sık sık yap-

— 294 —

tiği gibi, hemen yerine getirdi. Pym'in hayalinde yarattığı Pym hiçbir semavî gözün görmezlikten gelemeyeceği bir av gibi beklerken, ilahi cevap aradan yirmidört saat geçmeden Pym bu Cumartesi sabahı kendisini kimin sevdiğini öğrenmek için kapıcı kulübesine indiğinde, posta kutusunda kendisini bekliyordu. Bir mektup! Mavi bir zarf! Jemima'dan mı, yoksa Jemi-ma'nın arkadaşı erdemli Belinda'dan mı? Lalage'dan mı, Polly, Prudence ya da Anne'dan mı? Hiçbirinden değildi. Jack. Bütün kötü şeyler gibi mektup da senden geliyordu. Pym'e Oman'dan yazıyordun, ancak İngiltere'ye diplomatik kuryeyle geldiğinden pulu İngiliz puluydu ve Whitehall damgalıydı.

Azizim Magnus,

Mektup başlığından da göreceğin gibi, Bern'in o etpazarlarını terkedip çok daha sert iklimli bir yere geçtim artık. Yaşamın biraz daha heyecanlı olduğu burada Askeri Misyonu'na bağlı çalışıyorum. Yine kilise işleriyle uğraşıyorum arada sırada; bu Araplardan bazılarının çok güzel sesleri var doğrusu. Sana yazmamın iki amacı var:

- 1) Çalışmalarında başarılar dilemek ve, ilerlemene olan ilgimi yenilemek istiyorum.
- 2) Adını memleketteki kardeş kiliseye bildirdim, senin 'bölgede tenor sıkıntısı çekiyorlarmış sanırım.

Dostum olduğumu söyleyen Rob Gaunt adında biri seni ararsa, benim adıma sana bir yemek ısmarlamasına izin .verirsin sanırım. Ha, onun Yarbay olduğunu- da söylemeyi unutmamalıyım.

Her dakika bir yıl gibi geçtiyse de Pym'in fazla beklemesi gerekmedi. Ertesi Salı dersten döndüğünde kendisini ikinci bir zarfın beklediğini gördü. Bu zarf kahverengi, çok kalın ve sonraki yıllarda hiç rastlamadığım bir türdendi. Üstü dümdüz olduğu halde üzerindeki çok hafif çizgiler kâğıda oluklu mukavva havası veriyordu. Göndericinin adı adresi yazılı değildi. Zarfın üreticisi bile gizliydi. Ama Pym'in adı ve adresi yazı maki-

— 285 —

nesiyle tertemiz yazılmış, pul tam yerine dümdüz yapıştırılmıştı. Pym odasına çıkıp da zarfı açmaya çalışırken kapağının asit kokan ve çiklet gibi uzayan bir zamlı yapıştırılmış olduğunu gördü. Zarfın içinde ütüyle katlanmış gibi kalın bir beyaz kâğıt vardı. Büyük casus katlı kâğıdı açtığında ilk olarak kâğıtta filigran olmadığına dikkat etti. Harfler iriydi, sanki gözü iyi görmeyen birine yazılmış gibi, yazının ortalaması kusursuzdu:

Posta Kutusu 777 Savaş Bakanlığı Whitehall S.W.1

Azizim Magnus,

Ortak dostumuz Jack senin hakkında çok iyi şeyler anlatıyor, bize yardımın dokunabileceği bazı önemli konular olduğu için seninle tanışmak istiyorum. Ne yazık ki, şu anda çok doluyum ve sen bu mektubu aldığımda ben yurtdışında olacağım. Bu yüzden gelecek hafta Pazartesi günü oralarda olacak olan bir meslektaşımın bir konuşmanı rica ediyorum. Eğer bunu kabul edersen Burford otobüsüne bin ve öğleden az önce Monmouth Arms barında ol. Arkadaşım kolay tanınmak için el'nde Rider Haggard'm Aİİan Ouatermtün'ini taşıyacaktır. Senin de pembe renginden dolayı kolay tanınacak olan Financial Times gazetesi almanı salık veririm. Adı Michael'dir ve Jack gibi çok değerli bir savaş geçirmiştir. İkinizin iyi dost olacağınızdan hiç kuşku yok.

En iyi dileklerle,

R. Gaunt (Em. Yrb. Topçu Alayı)

Pym bundan sonraki <beş gün bir daha çalışmadı. Sabahtan akşama kadar sokaklarda dolaşarak, sık sık arkasına bakıp kendisini izleyenleri seçmeye uğraşıyordu. Kınalı bir kama satın aldı ve ucunu kırana kadar ağaçlara sapladı. Bir va-

•296 —

siyetname. yazıp Belinda'ya postaladı. Odasına girdiğinde ortalığı dikkatle araştırıyor, merdivenden inip çıkarken önce yabancı bir ses var mı diye çevreyi dinliyordu. Gizli mektuplarını nereye saklayacaktı? Hepsisi de atılmayacak kadar değerliydi. Bir yerde okuduğunu hatırlayarak Kluge'nin Etimolojik Sözlüğü'nün içini kesip mektuplarını yerleştirdi. Ondan sonra odasına her girdiğinde ilk işi içi boşaltılmış Kluge'ye bakmak oldu. Dikkati çekmeden Financial Times'ım almak için tâ Litt-lemore'a kadar yürüdü, ama köyün postanesinde böyle bir gazeteyi duymamışlardı bile. Oxford'a döndüğünde ise her yer kapanmıştı. Uykusuz geçen bir geceden sonra sabah şafak sökmeden aşağı Okuma Odasına indi ve dolaptan eski bir sayı aldı. Hafta içinde Burford'a iki otobüs vardı, ancak sonuncu otobüs randevusundan yirmi dakika önce orada olduğu için Monmouth Arms'ı bulacak zamanı olmayabilirdi. O telâşlı durumunda ilk otobüse binip dokuzu kırk gece orada olduğunda, otobüsün kendisini aradığı yerin kapısında indirmiş olduğunu gördü. Meyhanenin adının iri harflerle yazılmış olması ulusal güvenliğin çiğnenmesi gibi geldi kendisine, o yüzden bakışlarını çevirerek önünden hızla yürüdü. O sabah bitmek bilmedi. Saat onbir olduğunda, not defteri Burford'un park etmiş tüm arabalarının plaka numaralarıyla, sokaktan geçenlerden kuşkulu bulduklarının tanımlarıyla dolmuştu. Saat on-ikiye iki kala Monmouth Arms'ın barında otururken birden büyük bir korkuya kapıldı. Monmouth Arms'da mıydı, yoksa Golden Pheasant'ta mı? Yarbay Gaunt, Winter's Tale diye mi yazmıştı yoksa? Pym bahçeye çıkıp gizlice bir göz attı meyhanenin tabelasına; sonra tuvalete gidip soğuk suyla yüzünü yıkadı. Bölmede çişini yaparken bir yellenme sesi duydu, yamba-şmda lacivert pardösülü iriyarı birin!n durmakta olduğunu far-ketti. Adamın vücudu geri atılmış, gözleri ıstırap içinde havaya çevrilmişti. Pym bir an adamın vurulmuş olduğunu sanıp dehşete kapıldı, ancak sonra bu garip hareketlerinin nedeninin adamın kolunun altında taşıdığı kalın bir çildi düşürmemek için olduğunu farketti. Pym'in çışı kaçtığından önünü ilikleyip salona döndü, Financial Times'ın tezgâhın üstüne bırakıp bir bira ısmarladı.

— 297 —

I

Bir ses barmene, «İki tane oisun,» dedi. «Bugün beleştin içiyoruz. Nasılsın bakalım? Şöyle köşeye çekilmeye ne dersin? Gazeteni unutma.»

Sana birbirimize nasıl kur yaptığımızı anlatacak değilim. Jack. İki insan yatmaya karar verdiklerinde olaydan önce aralarında geçenler içerikten çok bir biçim konusudur. Neler söylediğimizi ben de pek iyi hatırlamıyorum aslında, Michael yaşamının çoğunu denizde geçirmiş çekingen bir insandı. Michael senin yerini alanların ilkiydi, Jack. Ondan sonra yanlış hatırlamıyorsam David, David'den sonra Alan gelmişti; Alan'dan sonrasını da hatırlamıyorum. Pym onların hiçbirinde kusur bulamazdı. Balsa bile bunu çok kurnaz bir kandırmacaya bağlardı. Bugün fee zavallıları gerçek yüzleriyle görebiliyorum: gizli servisler, otomobil kulüpleri ve zengin

özel yardım dernekleri arasında dolaşan o kayıp İngiliz mesleksizler sınıfı üyeleri. Kötü insanlar değillerdi. Namussuz değillerdi. Aptal da. Ancak sınıflarına yönelen tehditleri İngiltere'ye yöneltmiş sayarlar ve aradaki farkı öğrenmeye çalışmazlardı. Alçakgönüllü, pratik insanlar, masraf hesaplarını dolduran, aylıklarını alan ve sakın uzmanlıklarıyla Joe'larını etkileyen kişiler. Yine de kalplerinin gizli bir köşesinde o günlerde Pym'i besleyen hayalle beslenirlerdi. Ve bunun için de Joe'larma ihtiyaçları vardı. Kaygılı insanlar, meyhane yemekleri ve kulüpteki tenis oyunu kokan, para öderken sanki daha iyi yaşamının bir yolu olup olmadığını öğrenmek istemişçesine çevrelerine bakman insanlar. Pym elden ele geçirilirken onların hepsine saygılı davranmaya ve sözlerini dinlemeye özen gösterirdi. Onlara inanıyordu; kendisinin giderek artan hikâye hazinesinden nüktelerle eğlendiriyordu onları. Günlerini heyecanlı geçirtmeye çalışıyordu. Gitme saatleri geldiğinde, kimi zaman uydurmak zorunda kalsa bile, evlerine götürecek bir bilgi kırıntısı saklıyordu onlar için.

Pym bir gün Michael'in Yarbay Gaunt'un yerini almış olduğunu hatırlayarak, «Yarbay nasıl?» diye sordu. «Bu pek sorduğum bir soru değil, ahbap,» dedi Michael ve Pym'i şaşırtan bir hareketle bir köpek çağırır gibi parmaklarını şaklatmaya başladı.

Rob Gaunt var mıydı? Pym onunla hiç karşılaşmamıştı ve

— 298 —

sonraları bunu soracak bir duruma eriştiğinde de onun adını duymuş bir kimseye de rastlamamıştı. Kahverengi zarflar haftada ikişer üçer gelmeye başlamıştı. Kolej kapıcısı artık o kadar alışı ki, adresi okumadan Pym' in kutusuna atıveriyor zarfları. Pym zarfları saklamak için yeni bir sözlüğün içini oymak zorunda kaldı. Zarflarda hep talimat ve zaman zaman da para var. Pym'in bir de yirmi sterlinlik bir masraf harcaması var: Hegel Derneği sekreterine yemek yedi buçuk şilin... Kore'de Barış Kampanyasına beş şilin... SSCB ile Kültürel İlişki Derneği gecesine bir şişe seri ondört şilin... Pym ilk başlarda bu isteklerinden korkulu, efendisinin hoşgörüsünü suistimal ettiği inancında. Yarbayın kendi yerine daha ucuz, daha paralı, centilmenlerin maliyete bakmadıklarını bilen birisini bulacağından korkuyor. Ancak zamanla bu masraflarının efendilerinin hoşnutsuzluğunu uyandırmaktan çok çalışkanlığının belirtisi olarak kabul edildiğini öğreniyor. Sevgi Dostum Onbir -diye yazıyor Michael düşman mektuplarımızı ele geçirir ilkesiyle ad yazmaktan çekinerek- Sekizinde gönderdiğini aldım, her zamanki gibi bir harika. Son şarkıyı yukarı efendimize götürdüm, onu hiç böyle gülerken görmemiştim doğrusu. «Parlak ve bilgili,» büyük adam böyle dedi senin için. Şimdi alışveriş listemize gelelim.

1) Seçkin kulüp saymanımızın adını S ile değil Z ile yazdığından emin misin? Doomsday Kitabında eskiden Manchester İlkokulunda okumuş matematikçi bir Abraham S. var, ama Z. yok. Ama bunun için fazla yorma kendini, Bayan Talih cevabını senden yana itelerse sen de bize bildirirsin...

2) İskoç kardeşlerimizin Sarayevo Gençlik Festivaline bir heyet yollama konuşmaları için kulağını dört aç. Hükümet parasıyla dışarı gittikten

— 299 —

sonra hükümetin aleyhinde konuşanlar konusunda büyüklerimiz artık fazla titizleniyorlar.

3) 1 Martta Leeds Üniversitesinden gelecek ünlü şarkıcının sadık eşi Magdalene'e iyi dikkat et, kulağını ve gözünü üzerinden ayırma. Kocası kadar müzik dehası olduğu söylenen kadın çok özel bilimsel çıkarları yüzünden pek ortalara çıkmamayı yeğliyormuş. Bütün yorumların zevkle beklenmektedir...

Pym bunu neden yapmıştı, Tom? İlk başta eylem vardı. Ne amaç, ne de söz. Kendi seçimiydi bu. Kimse zorlamamıştı kendisini. Yol boyunca ya da tâ başında «hayır» diye bağırabilirdi ve kendisini şaşırtabilirdi. Bunu asla yapmadı. Havlu atmadan önce aradan on üniversite kuşağı daha geçti, ama o zaman artık çizgiler silinmemek üzere çizilmişti artık. Özgürlüğünü, talihini, yakışıklılığını, iyi yüreğini ve neşesini neden kaldırıp atıveriyordu, diye soracaksın. Neden bir sürü karanlık, mutsuz, yabancı geçmişli ve zihniyetli insana dostluk gösterebilirsin, kendini onlara kabul ettirebilirsin, istediklerini gülümseyerek yerine getirebilirsin onlara daha sonra ihanet edebilmek için? İnan bana Üniversite Solunun bir çekiciliği kalmamıştı artık o zaman, Berlin ile Kore bunun icabına bakmışlardı. Neden gece sabahlara kadar taşradan gelip Ekonomide parlak notlar alan kaşları çatık kızlar arasında oturup, yaşadıkça öğreneceği bir dünyayı biliyormuş gibi davranıp ucuz sigaralar içerek sağlığını bozarken, hayatta eğlenceli olan her şeyin utanılacak bir şey olduğu görüşünü ben:msediğini söylesin? Neden Peder Murgo gibi onların suçlaması için kendi burjuva kökenlerini onlara açıklasın, onların hoşnutsuzluklarda zevk duysun ve bundan hiçbir arınma sağlamasın? Bilmem gerek bunu. Ben bunları yaptım ve başkalarına da yaptırdım ve hep de inandırıcı oldum. İngiltere için. Özgür dünya yatağında rahat uyasın diye. Sevgi için. İyi bir insan, iyi bir asker olabilmek için.

İster Z ister S ile yazılsın, hiç kuşkun olmasın Abie Ziegler' in adı üniversitenin her yanındaki tüm solcu posterlerde büyük

— 300 —

harflerle yazılıydı. Able bir otuz boyunda, reklam delisi, pipo içen bir seks manyağıydı. Hayatta tek hırslı tanınmaktı ve bunun hızlı yolunun da tükenmek üzere olan Sol olduğunu biliyordu. Michael ile adamlarının

Abie hakkında istediklerini öğrenmelerinin on tane daha az zahmetli yolu vardı, ama Pym olmalıydı onların adamı. Büyük casus kendisini gizli görevine öylesine bir şevkle vermişti ki, telefon rehberinde adının Siegler mi, yoksa Ziegler mi diye yazıldığını öğrenmek için yürüyerek Manches-ter'e bile gidebilirdi. Michael'in adamı rolündeyken, bu ihanet değil, gerçek olan bir şey bu, diyordu. Kolej atıkları ve garip ak-sanlarıyla bana «burjuva dostumuz» diyen bu tiz sesli kadın ve erkekler, toplumsal düzenimizi altüst etmek isteyen kendi yurttaşlarım benim.

Pym vatani için, ya da buna ne diyorsa onun için, mektuplar yazıyor, adresler ezberliyor, toplantılara, ruhsuz yürüyüşlere katılıyor ve sonraları buralarda kimlerin bulunduğunu yazıyordu. Eğer kendisine iyi bir puan kazandıracaksa her türlü alçal-tıcı görevi yükleniyordu vatani için. Vatani için ya da Michaels için geceleri sokak köşelerinde, kendisine yatağında olması gerektiğini söyleyen gelip geçenlere hiç okunmayan Marksist broşürler dağıtıyordu. Sonra elinde kalan kopyaları bir çöplüğe atıyor, Parti kasasına kendi parasını koyup, gururundan bunu Mic-haels'den isteyemiyordu. Zaman zaman gecelen yarının ihtilâlcileri konusundaki raporlarını yazarken Axel'in hayali beiri-yordu önünde. Axel, «Ulan Pym, nerelerdesin?» diye fısıldıyordu kulağına. Pym, Michael'in ve kendisinin mantığının karışımıyla onu geldiği yere gönderiyordu: «Sen benim dostumken bile yurdumun düşmanıydın. Güvenilir değildin. Kâğıtların yoktu. Kusura bakma.»

Sefton Boyd bir gün yüzüstü çimenler arasında yatarken, «O Kızılar arasında ne işin var?» diye sordu. Sefton Boyd'un spor arabasıyla Codstow'a yemeğe gitmişlerdi. «Biri bana seni Cole Grubu arasında gördüğünü söyledi. Savaşın çılgınlığı hakkında berbat bir konuşma yapmışsın. Nedir bu Cole Grubu?»

«G. D. H. Cole'un yönetiminde bir tartışma grubu. Sosyalizmin yollarını araştırıyor.»

— 301—

«Eşcinsel mi bunlar?»

«Bildiğim kadarıyla hayır.»

«Öyleyse başkasının yollarını araştır. Bir posterde o pis adını gördüm. Sosyalist Kulübü kolej sekreteri. Sen Grid üyesisin oysa.»

«Ben her tarafı görmek isterim.»

«Onlar taraf falan değil, taraf olan biziz. Onlar tek taraflı, Avrupa'nın yarısını ele geçirdiler. İnan ban.»

«Ben bunu vatanım için yapıyorum,» dedi Pym. «Bu bir sırdır.»

«Palavra,» dedi Sefton Boyd.

«Doğru söylüyorum. Her hafta Londra'dan talimat alıyorum. Gizli Servistenim ben.»

«Grimble'dayken Alman ordusunda olduğun gibi. Willow'da Himmler'in teyzesiydin hani. Willow'un karısıyla yatıp Winston Churchill'e mesaj gönderdiğin gibi.»

Çok zamandır sözü edilen ve sık sık ertelenen gün sonunda gelip çattı ve Michael, Pym'i evine götürüp ailesiyle tanıştırdı. «Çok esaslı kadındır,» diye karısı konusunda Pym'i önceden uyardı. «Zehir gibi bir kafası vardır. Acımasızdır.» Bayan Michaels insanın iştahını kabartmayan göğüsleri üzerine epey açık bir bluzla yırtmaçlı etek giymiş, yırtıcı bir kadındı. Kocas, içinde yaşadığı anlaşılan bir barakada bir şeyler yaparken, Pym bir yandan kadına mutfakta yardım edip bir yandan kolları arasın dan kurtulmaya çalışıyordu ki, sonunda bahçede oynayan çocukların yanına kaçıp kurtuldu. Yağmur başlayınca çocukları içeri alıp kendini savunmak için çevresine yerleştirdi.

Bayan Michaels kapıdan, «Babanın adı neydi?» diye sordu. Onun sorgu dolu, kavgacı sesini hâlâ hatırlıyorum, sanki kendisiyle yukarı çıkıp yatmayı reddetmişim ve sonra da s.onun-cu çikolatasını yemişim gibi.

«R. T.,» dedi Pym.

Kadının elinde mutfakta okuduğu anlaşılan Pazar gazetesi vardı.

«Burada Gulworth North'ta Liberallerin adayı olarak bir R. T. Pym'den söz ediliyor. Yardımsever bir emlakçımıs. Bu adı taşıyan iki kişi olamaz, değil mi?»

— 302 —

Pym kadının elinden gazeteyi aldı. Rick'in Köpeğimle Ben resmine bakıp, «Olamaz,» dedi.

«Bunu bize söyleyebilirdin. Yani çok zengin ve üstünsün biliyorum, ama böyle bir şey, eğer bizim gibiyse çok heyecan vericidir.»

Pym korkarak döndü Oxford'a, üstünkörü de olsa, Rick'in açmadığı son dört mektubunu Axel'in Grimmelshausen'le ö-denmemiş faturalarını sakladığı çekmecedan alıp okudu.

Elliüç yaşındaki Pym devetüyü robdöşambrının içinde ürperi yordu. Arasına olduğu gibi ateşi çıkmadan hastalanmıştı. Uyandığından beri, ki uzamış sakalına bakılırsa epey olmuştu, ya-zıy.ordu. Ürpermesi titremeye dönüştü, boyun kasları kasıldı, bacaklarının arkası gerilmeye başladı. Aksırdı. İlk aksırığı uzun ve düşünceliydi. İkincisi ona cevap. Benim için dövüşüyorlar, diye düşündü: iyilerle kötüler içimde çarpışıyorlar. Ayağa kalkarken bir eliyle ağzını örtüp diğeriyle gazı biraz daha açtı. Sonra odanın içinde tutukluymuşçasına yürümeye başladı. Bayan Dubber'in halısından üç metre saydı, sağa döndü, iki buçuk metre daha yürüdü.

Durup ölçtüğü dikdörtgene baktı. Rick nasıl dayandı buna, diye sordu kendi kendine. Axel nasıl dayandı? Kollarını açıp hücrenin enini kendisine göre ölçtü. «Tanrım, sığmayacağım bile,» diye mırıldandı. Hâlâ açmadığı çantayı ateşin yanına götürüp oturdu. Alevlere bakarken titremesi de giderek artıyordu. Kendisini öldürdüğüm zaman ölmeliydi Rick. Pym aynı şeyi yüksek sesle tekrarladı kulaklarıyla duymak için. «Seni öldürdüğüm zaman ölmeliydin.» Masasına dönüp kalemini aldı. Yazılan her satır yazı arkamda kalmış demektir. Bunu bir kere yapacak, sonra da öleceksin. Hızla yazıyordu. Yazdıkça gülmeye başladı yine. Sevgi hâlâ ihanet edebileceğin bir şeydir, diye düşündü. Ancak seversen ihanet edebilirsin. Mary de dua ediyordu. Bakışları avuç içlerinin karanlığına çakılmış, okul minderini üstünde diz çökmüş, okulda değil de

— 303 —

Plush'taki küçük Sakson kilisesinde olmak için dua ediyordu. Babasıyla ağabeyi kendisini korurçasına iki yanında olurlar, rahip Albay emri verir gibi konuşur ve günlük buhurdanlığını yemekhane zili gibi sallardı. Ya da saçları fırçalanmış olarak yatağının yanında geçeliğiyle diz çökmüş, artık yatılı okula gitmemek için dua ediyor olsaydı. Mary ne kadar dua etse, ne kadar yalvarsa da, olduğu yerden başka hiçbir yere gidemeyeceğini biliyordu: her Çarşamba erken ayın için geldiğim Viya-na'daki İngiliz kilisesindeyim. İngiliz Elçisinin karısı, Amerikan Elçisinin karısı, Caroline Lumsden, Bee Lederer, Hollandalı, Norveçli ve Almanlarla birlikte. Georgie ile Fergus tek bir dini düşünceleri olmadan arkamdaki sırada diz çökmüş duruyorlar ve yatılı okulda olan ben değilim, Tom yatılı okulda, ben değil. Ve her şeyi bilen ama görünmeyen ve kaderimizin anahtarını elinde tutan Tanrı değil, Magnus. Ve seni namussuz Magnus, eğer içinde bir damlacık doğru kalmışsa olduğu yerden başını uzat da, bütün o bilgeliğin ve iyiliğinle -bir kere için yalana, kaçamağa ya da abartmaya başvurmadan- benimle aynı sırada dua eden Korfu'daki kriket maçı arkadaşın konusunda ne yapmam gerektiğini söyle. Tom'un gözlerinin kenarındaki kırışıklıklara kadar tarif ettiği ince, kır bıyıklı, düşük omuzlu, sırtına pelerin gibi yağmurluğunu atmış olan Korfu'daki arkadaşın. Kır meleğinin bu ne birinci, ne d© ikinci görünüşü. İki gün içinde üçüncü bu. Onun hakkında bir şey yapmadıkça bir adım daha yaklaştığını hissediyorum. Eğer bir an önce gelip ne yapmam gerektiğini söylemezsen bizi yatakta bile bulabilirsin, çünkü Berlin'de bana söylediğin gibi gerilimi azaltmak ve toplumsal engelleri yıkmak için biraz seksin üstünde bir şey olamaz.

İngiliz rahip Giles Marriott temiz yürekli ve alçakgönüllüleri inanca davet ediyordu. Mary ayağa kalktı, eteğini düzeltti, sıralar arasındaki yola çıktı. Caroline Lumsden ile kocası önünde yediler ama dindarlık kurallarına göre ancak ayın ekmeğini yedikten sonra selamlaşabilirlerdi. Georgie ile Fergus kazık gibi oturuyorlardı sıralarında; ne yapacaklarını bilmiyor olmalı. Mary ellerini çenesine götürüp başını eğdi, yeniden duaya başladı. Tanrım, Magnus, Jack, bana ne yapmam gerektiğini söyleyin! Bir adım arkamda, bayat puro kokusunu duyu-

— 304 —

yorum. Tom bunu da söylemişti havaalanında. «Küçük purolar içeriyor, anne, tıpkı babamın sigarayı bırakırken içtiği gibi.» Yürürken topallıyor da. Mary'nin arkasına sekiz on kişi dolmuş. Elçinin karısı, kızı ve bir sürü Amerikalı. Ancak topallama da topallamadır ve iyi Hristiyanlar gülümseyerek yol verirler topallayan bir insana. Şimdi de herkesin iyi yürekliğinin bu hedefi tam arkasında Mary'nin. Sıra mihraba doğru adım adım yaklaştıkça adam sanki benim kıcımı okşarmış gibi bir mahremiyetle topallıyor. Mary yaşamı boyunca böylesine imâli, küstah ve suçlu bir topallama görmemişti. Adamın neşeli gözlerinin sırtını yaktığını hissediyordu. Ensesinin yandığını, yüzünün kızardığını hissediyordu kutsal an yaklaştıkça. Mihrabın önünde İdare Subayının karısı Jenny Forbes yerine dönmeden önce diz çö-küyordu. Yeni konsolosluk subayıyla o kadar işi pişirdikten sonra çökerdi elbette. Mary minnetle aldı onun yerini. Çekil sırtımdan pis herif. Pis herif çekildi sırtından, ama bu sefer de yumuşacık bir sesle mırıldandığı sözler beyninin içinde çınlamaya başladı: «Onu bulmana yardımcı olabilirim. Evine bir haber göndereceğim.»

Mary'nin kafasında çığlık çığılaydı sorular. Nasıl? Ne haberi? İhanet konusunda talimat mı? Dün Uluslararası Kadınlar toplantısından çıkarken sokağın karşısında gülümseyerek kendisine baktığında, suçlayıcı parmağını üzerine doğrultmama-sının nedenini mi söyleyecekti? Adamın çıktığı yerden on metre ilerde arabalarını park etmiş olan Georgie ile Fergus'a neden «Tutuklayın şu adamı!» diye bağırması. Ya da Swab super-marketinde bir kere daha önüne çıktığı zaman?

Giles Marriott şaşkınlıkla bakıyor kendisine, İsa'nın Vücudunu ikinci kere uzatıyor. Mary çosukluğundan beri öğrendiği gibi sağ elini sol eli üstüne koyup haç işareti yaptı. Rahip ekmeği kadının ovucuna yerleştirdi. Mary ekmek parçasını dudaklarına götürdü, kupkuru dili üstünde kütük gibi yattığını hissetti. Kupayı beklerken, ben buna lâıyk değilim, diy© düşündü. Gerçek bu. Ne Senin masana, ne de başkasının masasına gitmeye lâıyk değilim. Onu ele vermediğim her an yeni bir ihanet anı oluyor. Beni kendisine çekiyor, ben de evet lütfen diyorum. «Mag-nus'un ve çocuğumun hatırı için sana geleceğim,» diyorum.

— 305 —

F.: 20

«Kötü de olsan eğer aydınlıksan sana geleceğim. Ben ışık arıyorum, nasıl olursa olsun da ışık olsun, karanlıkta çıldıracak gibiyim artık,» diyorum. «Magnus'un öteki yarısı olduğun için geleceğim sana, böylece benim de öteki yarısın sen.»

Mary yerine dönerken Bee Lederer ile göz göze geliyor. Dindarca gülümsüyorlar birbirlerine.

11

Böyle bir ara seçim görülmüş şey değildi, Tom. Doğarız, evleniriz, ölürüz. Ama bu yolda ilerlerken, eğer elimize fırsat geçerse eski dokumacılık ve balıkçılık seçim bölgesinden Liberal Parti adayı olmalıyız. Eğer bizim aday olacak şansımız yoksa o zaman da gizli komünizmden, sonucuna erdirilememiş cinsel araştırmalara kadar her şeyi yüzüstü bırakıp babamızın En Büyük ihtiyaç Anında yanına koşmalı, onun için buz gibi kapı önlerinde titremeli, bize öğrettiği yöntemlerle yaşlı kadınlardan oy toplamaya çalışmalı, hoparlörle tüm dünyaya onun ne esaslı bir adam olduğunu, halkın bir daha sıkıntı çekmeyeceğini ba-ğırması ve kendi kendimize de, seçim günü sona erer ermez bütün diğer hayatlarımızı bırakıp kalbimizin ve köklerimizden zaten ait olduğu ve öğrenciliğimizin yapıcı yıllarında da işçi davalarını gizlice benimsememizin buna tanıklık edeceği üzere, işçi sınıfı arasındaki yerimizi alacağımıza inanarak söz vermeliyiz.

Pym oraya vardığı zaman kışın ortasıydı ve ben dönmediğim için, buna cesaret edemediğim için hâlâ da kış şimdi. Kömür tozuyla boyanmış Flaman göğünün altında Don Kışot'un buz tutmuş değirmenleri hareketsiz, bataklıklar ve çayırlar karla kaplı. Aynı eğik damlı kasabalar ufuktan sarkıyor, seçmenlerimizin Brueghel yüzleri otuz yıl öncesinde olduğu gibi gayretkeşlikle pembe pembe. Yaşamboyu Liberal olan Bay Cudlove ile değerli yükünün başını çektiği Adayımızın Konvoyunda hâlâ tebeşir tozlu dershanelerle parafınla ısıtılmış salonların izleri var. Köy yollarında çukurlara bata çıka, küfürler edile edile gidilirken Ada-

— 306 —

yımız bir kadeh daha deviriyor, Sylvia ile Binbaşı Maxwell Cavendish alçak seslerle bir Askeri Kadastro haritası üzerinde tartışıyorlar. Anılarımda bu seçim kampanyası politik saçmalık tiyatrosunun dram turu gibi; karlar ve bataklıklar arasından geçip Adayımızın Kesin Olarak Son Konuşmasını yapacağı ve dolduramayacağımızı söyleyen birinden kiralanan Gulworth'un görkemli Belediye Sarayına girişimiz. Komedi orada birden sona eriyor. Tanrı bize oraya kadar eğlenmemizin karşılığı olarak bir tek basit soru biçimindeki faturasını sununca, maskeler ve palyaço çingirakları takırtılarla sahneye yuvarlanıyor.

Kanıtlar, Tom. Gerçekler.

İşte Rick'in o büyük gecesinde taktığı sarı ipekli fular burada. Bunu da yarış atlarının flamalarını yapan ,o talihsiz terzi hazırlamıştı. İşte ertesi günün Gulworth Mercury gazetesinin orta sayfası. Al sen kendin oku. ADAY ŞEREFİNİ SAVUNUYOR. GULWORTH NORTH YARGILASIN BENİ. Aydınlatılmış org boruları ve dönerek yükselen merdiveniyle platformu görüyor musun? Bir eksiğimiz Makepeace Watermaster. Büyükbabana bak Tom, sahnenin ortasında, baban da hemen arkasında perçemi önüne düşmüş çekingen çekingen bakıyor. Büyük azizin dindarlığının tavana yükselen gümbürtüsünü duyuyor musun? Pym, Rick'in söylevini, el hareketlerini, sesinin yükselip alçalışını ezbere biliyor. Rick, «yaşadığım sürece ve siz bütün bilgeliğinizle bana ihtiyaç duyduğunuz sürece» hayatını adayacak olan dürüst bir tüccar olarak tanıtıyor kendini. Seçim bölgesinin hizmetinde. Sol koluyla İnançsızların kafalarını kesmek için bir savurma hareketi yapmasına daha beş saniye var. Parmakları bitişik ve her zaman olduğu gibi hafifçe bükülmüş. Bize alçakgönüllü bir Hristiyan, baba ve dürüst bir insan .olduğunu, Gulworth North'u .ayık haliyle zaman zaman karıştırırsa da- Muhafazakârlık ve Sosyalizm çifte belâsından kurtulacağını söylüyor. Aşırılıklardan da nefret ediyor. Şimdi de iyi haberlere sıra geliyor. Bunu sesindeki inançtan farkedebilirsin. Rick Parlamento Üyesi olunca Gulworth North hayal bile edemediği bir Rönesans yaşayacak. Can çekişmekte olan ringa balığı ticareti ölüm dö-

— 307 —

şeginden kalkıp koşacak. Çökmüş dokuma sanayi bölgeye süt ve bal akıtacak. Çiftlikleri Sosyalist bürokrasiden kurtulup dünyanın kışkırdığı yerler olacaklar. Dökülmekte olan demiryolları ve kanalları mucizevi bir biçimde Sanayi Devriminin tuzaklarından kurtulacak. Yaşlıların birikimleri Devletin Elkoymasına karşı güvence altına alınacak, erkekler askere alınma kepezeliğinden kurtulacaklar. Rick'in pek azını okuduğu ama tümüyle inandığı Liberal Manifesto'da belirtilen Kazandıkça ,Öde vergilendirme düzeniyle diğer eşitsizlikler ortadan kalkacak.

Buraya kadar çok iyi, ancak bu gece son perdeyi oynuyoruz ve Rick özel bir şeyler hazırlamış. Kalabalığa cesaretle sırtını dönerek platformda arkasına dizilmiş olan sadık destekleyicilerine hitap ediyor. Dinle bak. «Önce o olmasaydı hiçbir şeyin olamayacağı sevgilim Sylvia'ya teşekkür ederim. Sylvia, çok teşekkür ederim! Haydi Kraliçem Sylvia'yı hep birlikte alkışlıya-lım!» Kalabalık heyecanla yerine getiriyor isteğini. Sylvia, Rick' in yanında bulunmasının nedeni olan o sevimli gülümsemesiyle karşılık veriyor. Ondan sonra Pym sıranın kendisine geleceğini sanıyor ama hayır. Rick'in mavi gözlerinde bir çelik parıltısı var bu gece. Sesi daha yüksek ama soluğu kısıtlı. Şampiyon daha kısa cümleleri daha büyük bir gürültüyle patlatıyor. Gulworth Liberal Partisi başkanıyla sevimli eşine teşekkür ediyor. Marjo-rie, neredesin, o kadar da çekingen olma? Ulaşımımızı sağlayan hanıma, Adayınızın hiçbir toplantıya geç kalmamasını sağlayan Bayan Bilmemkime

teşekkür ediyor. Sonra «benim bu kahraman ve sadık yardımcılara» geçiyor. Morrie ile Syd arka sıradan ölüm cezaları tecil edilmiş katiller gibi sırtıyorlar, Bay Muspole ile Binbaşı Maxwell Cavendish kaşlarını çatmayı yeğliyorlar. İşte fotoğrafta hepsi, bak Tom. Morrie'nin yanında Rick'in çöküşe geçmiş ününü kampanyamıza kattığı sarhoş radyo komedyeni var. Rick son haftalarda beyinsiz kriket oyuncularını, oteller zincirlerinin unvanlı sahiplerini ve sözümona Liberal şahsiyetleri aramıza almış, bunları köleler gibi kasabada gösterdikten sonra kısa süreli yararları sona erince yeniden Londra'ya post alıyor.

Şimdi bir de kendisini yaratanın sağında oturan Magnus'a bak. Rick sonunda ona geliyor, her sözü gizli bir bilgi ve kına-

— 308 —

mayla dolu. «Size kendisi söylemeyeceği için ben söyleyeyim. Çok alçakgönüllüdür. Oğlum bu ülkenin gördüğü en esaslı hukuk öğrencilerinden biridir, hatta yalnız bu ülkenin de değil. Bu benim yaptığım konuşmayı tam beş dilde ve her birinde benden çok daha iyi yapabilir.» Gülüşmeler. Utan utan sesleri. «Ama bu, babası için bu kampanyada ölesiye çalışmasını engellememiştir. Magnus, evlât, sen babanın en iyi dostusun. Seni selamlıyorum!»

Ancak gürültülü alkışlar bile Pym'in ıstırabını hafifletemiyor. Pym olmanın yapayalnız gerçeğinde; Rick'in konuşmasının devamını dinlerken, babasının kalıplaşmış sözlerini sayarak ve adayla aldatmacalarını sonsuza kadar yok edecek patlamayı beklerken yüreği korkuyla gümbürdüyor. Patlama yaldızlı süsle-riyle tavanı karanlık göklere kadar fırlatacak. Rick'in konuşmasının kapanışını oluşturan yıldızlan bile paramparça edecek. Rick giderek artan bir alçakgönüllülükle, «Size diyecekler ki... Bunu bana da söylediler -sokakta durdurup kolumdan tutarak- 'Rick,' dediler. 'Liberalizm bir idealler paketinden başka nedir ki? Biz idealle karın doyuramayız, Rick. İdealler bize bir fincan çay ya da esaslı bir İngiliz kuzusu pırzolası almazlar. Oğlumuzun öğrenim bedelini ideallerle ödeyemeyiz. Onu ülkenin en yüksek mahkemelerinde yerini almaya gönderirken cebine birkaç idealden başka bir şey koymamak olmaz. Bu modern dünyamızda ideal partisi olmanın anlamı nedir?» Rick'in sesi alçalıyor. Şimdiye kadar hareketsiz duran eli avucu yere bakacak biçimde uzanıp

uyor. «Ve ben onlara söylediğimi size de söyleyeceğim ey Guiworth'un iyi

kıp göğü gösterirken Pym, Makepeace Watermaster'in hayaletinin

a Belediye Sarayını doldurduğunu farkediyor. «Ben şunu söylüyorum:

me-yiz ama onların varlıklarından yararlanırsınız.»

ihtiraslı, bundan daha içtenlikli olmamış. Alkışlar öfkeli deniz gibi

e inananlarla ayağa kalkıp elini herkesten çok çırpıyor. Rick ağlıyor. Pym

ine kavuştular artık, Gulworth North'un Liberalleri çoktandır

bir Liberal aday kazanamamış burada. Rick'in yanında yerel Liberal Parti

Rick'in kulağına kendinden geçmişçesi-ne bir şeyler mırıldanıyor. Rick'in

i benimsemişler, hepsi ayakta, hepsi avuçları patlayın-caya kadar alkış

ve bağırlıyorlar. Durumunu hatırlayan Rick yeniden onlara dönüyor, o pek

maiyetini halka gösteriyor ve, «Bunu bana değil, onlara borçlusunuz,»

eri «Hain, baba katili, en iyi dostunun katili,» diyor sanki.

ış alkışladığı, güldüğü bu anda Pym'in yerleştirdiği bomba patlıyor.

m'e ve sevgili yardımcılara bakıyor, söyle coşturucu bir şarkıya

e Arches değil, ,o çok laik bu topluluk için, ama «İleri Hristiyan Askerleri»

alıyor ve önümüzde kesiliveriyor, dondurucu bir sessizlik geliyor ardından,

ını açmış da geçmişin ikinci meleklerini içeri almış gibi.

adan güvenilmeyen biri konuşmuş. Akustik o kadar berbat ki, bize kadar

na gelenler bile ihanet. Konuşan kişi daha yüksek sesle deniyor bir daha.

arak nefret ettikleri tiz bir İrlandalı kadın sesi. Bir adam, «Sus kadın!»

bu!» diyor. Pym Binbaşı Blenkinsop'un şarapla doymuş sesini tanıyor.

hadından, köylü bir Faşist ve Özgür Ticaretçi. Ancak tiz İrlandalı sesi

kadar vursanız, yağlasanız boşuna. Hah, biri yakaladı kadını. Yine binbaşı

nden belli. «Sayın bayan,» diyor ve kadını iteleyerek kapıya doğru

elliyor kendisini. Balkondan eğilen gazeteciler, «Adın ne bayan?»

bağır,» diyenler de var. Binbaşı Blenkinsop birden ne subay, ne de

lık-

ist sınıf kabadayısı şimdi. Öteki kadınlar, «Bırak onu, çek elini kadından,

rlar.

O anda kadını hem açık seçik görebiliyor, hem de duyabiliyoruz. Ufaktefek, karalar içinde dul bir kadın. Başında dört-köşe bir şapka var. Şapkanın kenarından kara bir tül sarkıyor, ya kendi ya da bir başkası yırtmış tülü. Millet kalabalıklara özgü sapıklıkla ne dediğini duymak istiyor. Kadın sorusunu belki üçüncü kez soruyor. Sözleri gülümseyerek gibi duran ağzından dökülürken Pym onun gülümsemediğini, içinde saklayamayacak kadar güçlü nefretinin o şekilde görüldüğünü biliyor. Kadın her sözcüğü öğrendiği gibi, kafasında sıraladığı gibi söylüyor. Cümlelerin kalıbının açıklığı bile saldırgan.

«Gulworth North seçim bölgesi Liberal Parlamento Adayının dolandırıcılık ve zimmetten cezaevinde yatıp yatmadığını öğrenmek istiyorum. İlginiz için çok teşekkür ederim.»

Kadının oku sırtına girerken Rick, Pym'e bakmakta. Darbenin etkisiyle mavi gözleri irileşiyor, ama tıpkı beş gün önce buzlu banyosunda yatarken, «Beni öldürmek yeterli değil, evlât,» dediği zamanki gibi Pym'den hiç ayrılmıyor bakışları.

Benimle birlikte on gün geriye dön, Tom. Heyecanlı Pym Oxford'dan yüreği kuş gibi hafiflemiş, vatanın koruyucusu .olarak gelmiş, demokratik sürece kendi ağırlığını da katmaya ve bu arada biraz da eğlenmeye kararlı. Kampanya başını almış gidiyor, ancak Gulworth trenlerinin Norwich'te kalma gibi bir huyları var. Tanrı İngiltere ara seçimlerinin Perşembeleri yapılmasını buyurmuş, bunun nedenini Kendisi bile unutmuş olsa da. Akşamüzeri; Aday ile arkadaşları gitmişler. Ancak Pym elinde çantasıyla Norwich istasyonuna indiğinde, Rick'in afişleriyle donanmış seçim arabasıyla sadık Lemon kendisini saat dokuzdaki Little Chedworth köyünde yapılacak büyük toplantıya götürmek üzere bekliyor. Arabanın camlarına HALK ADAMI PYM posterleri yapıştırılmış. Rick'in iri kafası da -şimdi artık bunun sattığı kafası olduğunu biliyorum- arabanın bagaj kapağı üzerinde. Arabanın üstünde gemi topundan iri bir hoparlör var. Dolu-

— 311 —

nay. Tarlalar karla kaplı ve Cennet çevremizde. Syd, Meg'in kıymalı böreklerinden verirken Pym, «Haydi St. Moritz'e gidelim,» diyor. Syd gülerek Pym'in saçlarını okşuyor. Syd pek dikkatli bir sürücü değil ama yollar boş, kar hafif. Syd viski de getirmiş. Çitler arasında döne döne giderken iri yudumlar al.yorlar şişeden. Syd savaş durumu konusunda Pym'e bilgi veriyor.

«Din özgürlüğünü savunuyoruz, Titch. Daha Az Bürokrasi ile Herkese Bir Ev.»

«Hep öyleydik zaten.»

«Adayımız bir İngiliz yurtseveri ve Kilise Müdavimi olarak kendisiyle gurur duyuyor. Vatani için çarpışmış bir Tüccar. Liberalizm İngiltere için doğru olan tek yol. Dünya Üniversitesinde öğrenim görmüş, hayatında bir tek damla sert içki koymamış ağzına. Sen de öyle, sakın unutma.»

«Peki kazanacak mı?»

«Bak. Buraya baban adaylığını ilan ettiği gün elinde parayla gelseydin elliye bir bahse girebilirdin. Lord Muspole ile ben ortaya çıktığımızda yirmibeşe birdi durum. Ertesi sabah da bire on. Şu anda ikiye dokuz ve fark giderek azalıyor, seçim günü bahsin başabaş olacağına seninle bahse girerim şimdi. Şimdi sor istersen kazanacak mı diye.»

«Rakipler kim?»

«Rakip falan yok. İşçi adayı Glasgow'lu bir öğretmen. Kırmızı bir sakalı var. Ufak tefek. Kızıl bir ayının kışından başını uzatmış bakan bir sıçana benziyor. Bizim Muspole herifin toplantılarından birini neşelendirmek için geçen gece birkaç kişi gön derdi. Hepsine etekler giydirdi, ellerine kaynana zırlıtları verdi, sabaha kadar sokaklarda dolaştırdı. Gulworth öyle kalabalıktan, gürültüden hoşlanan bir yer değil, Titch. İşçi adayının sarhoş arkadaşlarının sabahın üçünde kilise önünde Little Nellie of the Glen şarkısını söylemelerini hiç de hoş karşılamadılar.»

Araba ağır ağır bir yeldeğirmenine doğru kayıyor. Syd direksiyonu topluyor, yola devam ediyorlar.

«Peki ya Muhafazakâr?»

«Muhafazakâr da tam bir Muhafazakâr adayı. Haftada bir gün kentte çalışan, av köpekleri besleyen, yerlilere incik boncuk veren ve ilk suç işleyenlere tırnak sökülerek işkence yapıl-

— 312 —

ması geleneğinin geri getirilmesini isteyen toprak sahibi bir sömürgeci.»

Syd arabanın ışığını yakıp arkadan kabında Rick'in bir fotoğrafının bulunduğu etkileyici sarılı siyahlı bir broşür alıyor. Rick birisinin kendisine hayranlıkla bakan köpeklerinin arasında, yine bir başkasının şöminesi önünde oturmuş, hayatında hiç yapmadığı bir şeyi yaparak kitap okuyor. Başlık: «Gulworth North seçmenlerine Açık Mektup.»

Syd belli bir memnurlukla, «Sir Makepeace'in hayateti de bizi destekliyor,» diyor. «Arka sayfamıza bak.»

Pym broşürün arkasını çevirince isviçrelilerin ölüm ilanlarını andıran kenarı çerçeveli yazıyı görüyor:

SON BİR SÖZ

Adayınız en gurur duyduğu politik esinlemesini çocukluk Dostu ve Öğretmeni, dünyaca ünlü Liberal ve tam bir Hristiyan işveren olan Sir Makepeace Watemaster'den almıştır. Sir Watermaster' in sert ama adil eli,

adayınızın babasının zamansız ölümünden sonra kendisini Gençliğin tuzaklarından koruyarak, bugün Ülke Büyükleriyle günlük ; ilişkilere girebildiği Yüksek mevkiye getirmiştir.

Sir Makepeace Tanrı korkusu nedir bilen bfr aileden gelen, İçki Düşmanı ve eşsiz bir hatipti. O-nun o Parıltılı esini olmasaydı, Adayınız olarak yuvam diye kabul ettiğim ve seçtiğim takdirde ilk iş olarak toprak sahibi olmak istediğim Gulworth North'un halkının Tarihsel Yargılarına lâıyk olmak için öne çıkmayı düşünemezdim. Adayınız, İnsanın malsahibi olmaya Ahlaki Hakkı, özgür Ticaret ve gerektiğinde Kadınların kırbaçla okşanması vaazlarını son nefesine kadar veren Sir Makepeace'in al-çakgönüllülüğüyle çıkarlarınızı korumaya söz vermektedir.

Gelecekteki Alçakgönüllü Hizmetkârınız, Richard T. Pym

— 313 —

«Sen okumuş bir insansın, Titch, ne diyorsun?» diye soruyor Syd bütün içtenliğiyle.

«Çok güzel.»

«Elbette.»

Bir köy, sonra da bir kilise kulesi geliyor üzerlerine doğru. Ana caddede sarı bir pankart o gece Liberal Adayımızın konuşacağını müjdeliyor. Otoparkta bir iki eski Land Rover'le birkaç Austin karlara gömülmüş. Syd şişeden son bir fırt daha çekip dikiz aynasında saçlarını ortadan ayırıp tarıyor. Pym onun alışılmadık bir ciddiyetle giyinmiş olduğunu fark ediyor. Havada deniz ve gübre kokusu var. Önlerinde Little Ched-worth'un İçki Düşmanları Salonu yükseliyor. Syd, Pym'e bir nane şekeri veriyor, içeri giriyorlar.

İlçe sekreteri bir süredir konuşuyor ama yalnız ön sıradakilere, biz arkalarda oturanlar söylediklerinin tekini bile duymuyoruz. Salondakilerin geri kalan 'bölümü de ya tavan kirişlerine bakıyorlar ya da Sıradan İnsanın Adayının posterlerine. Arkasında dizi dizi hukuk kitaplarıyla Napolyon stili bir masanın başında oturan Rick. Rick hayatında ilk ve son kere bir fabrikada emekçilerle bir fincan çay içiyor. Gulsworth'un can çekişen balıkçı filosa Sir Francis Drake gibi bakan Rick. Puposundan derin nefesler çekerek bir ineği anlarcasma inceleyen tarım uzmanı Rick. İlçe sekreterinin bir yanında, sarı flamalar altında ilçe komitesinden bir bayan oturuyor. Sol tarafındaki iskemleler ise boş; Aday ile grubu oturacaklar oraya. Sekreter konuştuğu Pym Zorunlu Askerliğin Kötülükleri ve Büyük Tekellerin Laneti gibi sözler duyuyor. Saat dokuzbu-çukta ve sonra da onu on gece yaşlı bir Shakespeare karakteri haberci topallaya topallaya içeri girip Adayın gelmek üzere olduğunu, bu gece epey toplantıya katıldığını, kar yüzünden de geciktiğini iki kere söylüyor. Tam umutlan kestiğimiz sırada Bay Muspole yanında Binbaşı Maxwell Cavendish olduğu halde içeri giriyor. İki adam platforma çıkıyorlar, Muspole sekreter ve karısıyla el sıkışırken binbaşı da çantasından çıkardığı kâğıtları masanın üstüne yayıyor.

Pym kampanya sı-

— 314 —

rasında Rick'i o geceyle Beled'ye Sarayındaki toplantı arasında tam yirmibir kere dinlemiş ama bir kere bile binbaşının kâğıtlarına baktığını, hatta kâğıtların orada olduğunu farket-tiğini görmemişti. Ancak zamanla bunların not falan olmayıp bizi konuşmacıya hazırlayan bir sahne oyunu olduğunu öğrendi.

Pym heyecanla yanındaki Syd'e, «Maxie'nin bıyığı ne oldu?» diye fısıldıyor. Hafifçe dalmış olan Syd irkilerek uyanıyor. «Rehin mi verdi yoksa?» Pym sözünün karşılığında bir nükte bekliyorsa çok yanılıyor.

«Uygun görülmedi, hepsi bu.» Pym aynı anda Rick içeri girerken Syd'in yüzündeki saf sevginin ışığını görüyor.

Ne içeri giriş sırası, ne de görev paylaşımı değişmiş. Muspole ile binbaşidan sonra Perce Loft ve daha o zamandan karaciğeriyle 'başı belâya giren Morrie Washington geliyorlar. Perce Loft kapıyı açık tutuyor. Morrie içeri girerken zaman zaman olduğu gibi bu akşam da acemiler kendisini Rick sandıklarından yine alkış topluyor. Bunda şaşacak bir şey yok aslında, Muspole her ne kadar Rick'in üçte biri kadarsa da, hayatının büyük bölümünü ve bütün parasını İlâhı ile Bir Olmaya harcamış. Rick yeni bir devetüyü palto alırsa Morrie hemen koşup aynısından iki tane alır. Rick iki renkli ayakkabı giy-mişse Morrie de öylesini giymiştir, ayrıca ayağında beyaz çoraplar da vardır. Ancak bu gece Morrie maiyetin diğer üyeleri gibi kilise grisi giymiş. Rick'e olan sevgisinden yüzündeki ayyaş kırmızılığını bile gidermiş bir ölçüde. Morrie ile Perce başlarını geldikleri yöne çeviriyorlar ve bütün bekleyenler gibi kahramanlarını görebilmek için boyunlarını geriyorlar. Bakın! Alkışa başladılar! Biz de! Biz de! Rick hızlı adımlarla giriyor içeri, biz devlet adamlarının kaybedecek zamanımız yoktur; hatta platforma doğru yürürken bile Ülke Büyükleriyle konuşuyor bir yandan da. Sir Laurence Olivier mi yanındaki? Bence daha çok Bud Flanagan'a benziyor. Ama az sonra ikisi de olmadığını öğreneceğiz. Bertie Ragenza bu, radyo spikeri ve doğuştan Liberal, Platformda Muspole ile binbaşı ünlülerimizi sekretere tanıştırp yer gösteriyorlar. Sonunda tek ayakta kalan, çevresindeki posterlerdeki kişi oluyor. Syd gözleriyle dinleyerek öne

— 315 —

eğiliyor. Adayımız konuşmaya başlıyor.

Özellikle etkileyici olmaması amaçlanan bir açılış. İyi akşamlar, bu soğuk kış gecesi bu kadar kalabalık olarak buraya geldiğiniz için teşekkür ederim. Sizi beklettiğim için özür diliyorum. Kadınlara bir espri: annemi koca

bir hafta bekletmişim diyorlar. Kadınlardan kahkahalar ve esprinin gelir hanesine yazılması. Ama size şunu söz veriyorum Gulworth North halkı: bundan sonraki Parlamenteriniz hiçbirinizi bekletmeye-çektir.

Kahkahalar ve inançlıların alkışları. Aday sertleşiyor biraz.

«Bayanlar baylar, bu fırtınalı gecede dışarı çıkmış olmanızın nedeni tektir. Yurdunuzu sevmeniz. İki ettik o halde, ben de yurdumu sever ve kollarım. Ülken'in yönetilme ve yönetilmeme biçimleri beni çok ilgilendirir. Politika Halktır çünkü. Kendileri için ve birbirleri için neler istediklerini söyleyecek kadar yürekli insanlar. Adolf Hitler'i geldiği yere gönderecek kadar Cesur ve İnançlı insanlar. Bizim gibi insanlar. Burada toplananlar gibi. Sapma kadar İngiliz olan insanlar yurtları için kaygı duyuyorlar ve kendi özlemlerini yerine getirecek birini arıyorlar.»

Pym küçük salonda çevresine bakmıyor. Bütün yüzler çiçekler gibi Rick'in aydınlığına dönmüşler. Peçeli bir şapka giymiş, kendi gölgesinde oturan ufaktefek bir kadın dışında. Pym kadının yaşlı olduğunu tahmin edip bir yakınlık duyuyor ona. Zavalılık buraya biraz insan içinde bulunmak için gelmiş olmalı. Rick ise üç büyük parti arasındaki farkları pek bilmeyenlere Liberalizmin ne demek olduğunu anlatıyor. Liberalizm bir dogma değil bir yaşam biçimidir, diyor. Irk, renk ve din ayrımı gözetmeksizin insanda varolan iyiliğe inanmaktır. Politikanın ince noktaları böyle açıklandıktan sonra konuşmanın ana konusuna, yani kendisine dönebilir artık. Kendisinin alçakgönüllü kökenini ve büyük Sir Makepeace Watermaster'in izinden yürümeye yemin ettiği zaman annes'nin döktüğü gözyaşlarını anlatıyor. Keşke babam bu gece siz iyi insanların arasında olabilseydi. Kolu yukarı kalkıp bir uçak gösterir gibi kirşlere doğruluyor; Rick Tanrıyı gösteriyor 'bu hareketiyle.

«Little Chedworth seçmenlerine bu gece şunu söylemek

— 316 —

isterim. Benim yukardaki büyük ortağım olarak gece gündüz bana yardım etmeseydi -gülebilirsiniz buna isterseniz, ülkemizi kasıp kavuran Tanrısızlık ve kuşkuculuğa yem olmaksızın alaylarınızın konusu olmayı yeğlerim- o kişinin yardımı olmasaydı, ki benim kimden söz ettiğimi çok iyi anladığınızı biliyorum, bugün kendimi Gulworth North halkına sunacak duruma gelemezdim.» Rick ticaret pazarları anlayışını, bize neler borçlu olduklarını 'bilmeyen o yabancılara İngiliz malları satılmasından duyduğu gururu anlatıyor. Kendisine gösterilen her soruna İngiliz sağduyusunu getirebilecek durumda. «Hem de hepsine,» diye mırıldanıyor Syd. Bu görev için Pym'den daha iyi birini b'liyorsak hemen şimdi söyleyelim bunu. Kendilerini insanların doğuştan sahip oldukları tüm hakların efendileri sayan, oysa gerçekte milletin kanını emen Muhafazakârların o kadını sınıf önyargılarını yeğliyorsak bunu hiç çekinmeden hemen ayağa kalkıp söyleyelim. Kimse gönüllü olmuyor buna. Öte yandan yurdumuzu Marksistlere, komünistlere ve ülkeyi dizüstü çökertmeye kararlı sendikacılara - açık konuşalım İşçi Partisi bunun dışında nedir ki- teslim etmek istiyorsak sefil fesatçılar gibi karanlıklara sığınacağımız yerde, Little Chedworth'un seçmenlerinin gözleri önünde ayağa kalkıp açıklayalım bunu. Yine kimse çıkmıyor ortaya, oysa Rick de, platformdakiler de suçlu bir yüz ya da kabahatli bir el görebilmek için salonu tarıyorlar bakışlarıyla.

Syd. «Şimdi Güzel için G düğmesine bas,» d'ye mırıldanıyor ve Rick, Liberal idealleri gibi erişemeyeceğimiz ama varlıklarından yararlanacağımız yıldızlara doğru uzun bir tırmanışa başlarken zevkini arttırmak için gözlerini yumuyor.

Pym yine çevresine bakmıyor. Bütün yüzler Rick'e sevgiyle dolu, peçeli yaşlı kadın dışında, işte ben bunun için geldim buraya, diye heyecanla düşünüyor Pym. Demokrasi insanın babasını dünyayla paylaşmasıdır. Alkışlar kesiliyor ama Pym tek alkışlayanın kendisi olduğunu farkedene kadar el çırpmaya devam ed'yor. Adının söylendiğini duymuş gibi, kendini ayakta bulunca da şaşırıyor. Pek çok yüz kendisine dönük. Oturmak istiyor ama Syd elini koltukaltına sokup ayakta dur-

— 317 —

maya zorluyor. İlçe sekreteri konuşuyor ve bu kere sesi gür.

«Adayımızın ünlü oğlu Magnus'un Oxford'da-ki hukuk çalışmalarına büyük kampanyamıza yardımcı olmak için ara verdiğini ve bu gece burada bulunduğunu öğrendim. Lütfedersen senden de bir şeyler dinlemek isteriz, Magnus. Magnus? Nerede kendisi?»

«Burada, patron!» diye bağılıyor Syd. «Ben değilim. O.»

Pym direniyorsa da farkında değil. Bayıldım. Kaza geçirdim. Syd'in viskisi çarptı beni. Kalabalık yol veriyor, güçlü eller kendisini platforma doğru itiyor, seçmenlerin bakışları üzerinde dolaşıyor. Pym platforma çıkıyor, Rick oğlunu kucaklıyor, ilçe sekreteri Pym'in omzuna sarı kurdele takıyor. Pym konuşuyor... binlerce kişi kendisine bakmakta -eh, en azından altmış kişi- konuşmaya başladığında gülümsüyorlar.

Pym daha aklına hiçbir şey gelmeden, «Sanırım hepiniz, bu güzel konuşmasından sonra bile, babamın nasıl bir insan olduğunu soruyorsunuzdur kendi kendinize,» diyor.

Doğru. Bunu yüzlerinden okuyor. İnançlarının doğrulanmasını istiyorlar ve Oxford'lu avukat Magnus yapıyor bunu. Konuşurken her zaman olduğu gibi söylediği her söze inanıyor. Rick'i, Rick'in kendisini resmettiği gibi resmediyor, ancak bunu seven bir oğul ve sözlerini seçmesini bilen usta bir hukukçu kafasıyla yapıyor.

Rick'ten sıradan insanın dürüst dostu olarak söz ediyor. «Yirmi yıldır en iyi dostum olduğu için bunu en iyi

ben 'bilirim.» Kendi çocuk dünyasında onun erişilebilir bir yıldız olarak, soylu bir alçakgönüllülük örneği gibi parladı-ğını anlatıyor. Koruyucu meleğimiz TP'nin etkisini anlatıyor. Yeni bir eve taşındığımızda nasıl ilk iş olarak TP'nin resmi asıldı. Dürüst bir insanın adalet duygusuna sahip bir babadan söz ediyor. Rick babam olduğu sürece nasıl olur da hukuktan başka bir meslek düşünebilirdim, diyor. Rick'in yanında tavşan kürkü yakalı mantosu ve yüzüne yapışık gülümsemesiyle duran Sylvia'ya dönüyor. Boğazı düğümlenerek ona zavallı annesinin bırakmak zorunda kaldığı annelik yüklerini sırtladığı için teşekkür ediyor. Sonra hepsi başladığı gibi çabucak sona eriyor ve Pym kapıya doğru ilerleyen Rick'in arkasından yürürken hem gözlerini siliyor, hem el çırpıyor. Peçeli kadının yine

— 318 —

tek başına oturduğunu görüyor. Gözlerinin parıltısında, herkes öylesine kendinden geçmişçesine hayranken, meşum ve onaylamayan bir şey var. Pym'in coşkusu yerini suçlu bir kaygıya bırakıyor. Bir dul değil bu, yeniden dirilmiş olan Lippsie. E. Weber bu. Dorothy. Hepsine de haksızlık ettim ben. Bu kadın benim ihanetime tanık olmak için Oxford Komünist Partisinin gönderdiği gözlemci. Michaels gönderdi onu.

«Nasıldım, evlât?»

«Müthiş!»

«Sen de öyle, evlât. Yüz yaşına kadar yaşasam da bundan daha çok gurur duyamam bir daha. Sağını kime kestirdin?»

Pym'in saç uzun zamandır kesilmemiş ama bir şey demiyor. Rick, Pym'in koluna girmiş kucaklar biçimde yürüdüğünden otoparkta çarpık asılmış iki palto gibi yalpalyorlar. Bay Cudlove, Bentley'in kapısını açmış, gözlerinde bir öğretmenin gururlu yaşları var.

«Fevkalâdeydi, Bay Magnus,» diyor. «Karl Marx canlandı sandım. Bunu asla unutamayacağız.»

Pym dalgın dalgın teşekkür ediyor adama. Sahte bir başarının doruğundayken sık sık olduğu gibi Tanrının yaklaşan misillemesinin korkusu var içinde. O kadına ne gibi bir haksızlık yaptım, diye soruyor kendi kendine. Gencim, Rick'in oğluyum. Üzerimde terzi Hail Brothers'den parası ödenmemiş bir takım elbise var. Neden diğerleri gibi sevmiyor beni o? Kendisinden önce gelen ve sonra gelecek olan bütün sanatçılar gibi yalnızca seyircilerden kendisini alkışlamayanı düşünüyor.

Ertesi Cumartesi saat gece yarısına yaklaşıyor. Seçim kampanyası giderek şiddetlenmekte. Birkaç dakika sonra Seçim Gününe üç gün kalmış olacak. Pym'in penceresinde «Perşembe günü SANA ihtiyacı var» yazılı yeni bir poster asılı. Aynı şeyin yazılı olduğu sarı bir bez de karşıya, rehincinin vitrinine gerilmiş. Pym giyinik olarak yatağına uzanmış gülümsüyor, ancak kampanyayı aklının ucuna bile getirmiyor. Bize Yaşlı Kadınları seçim sandıklarına götürmek üzere arabasını veren Li-

—o-ı n

—^ o | \y ~~*

beral bir çiftçin'n Judy adındaki kızıyla Cennette şimdi. Cennet de kızın Little Kimble'a giderken park etmiş kamyonetinin ön koltuğu. Dudaklarında Judy'nin teninin tadı, burnunda saçlarının kokusu var. Elleriyle gözlerini örtüyor, insanlık tarihinde bir genç kızın memelerini tutmuş olan eller bunlar. Odası Bayan Searle'nin pansiyonunun birinci katında. Meyhaneler kapanmış, bağırışmalar ve iç çekişler kasabanın başka bir köşesine göçmüş Sokaktan b:r kadın sesi, «Yatağın var mı, Mattie?» diye bağırıyor. «Benim, Tessie. Haydi moruk karı donuyoruz.» Bay Searie, Tessie'ye müşterisini otobüs durağının arkasına götürmesini salık veriyor. «Sen bizi ne sanıyorsun, Tess,» diyor. «Kerhane mi burası?» Değil elbette. Burası Liberal Adayın Kampanya Merkezi ve evsahibimiz yaşlı (Mattie Searie, bir ay öncesine kadar bilmemesine rağmen, doğduğu günden beri Liberal.

Pym erotik hayallerini kaybetmeden ayaklarının ucuna basarak pencereye gidip otel avlusuna bakıyor. Bir tarafta mutfak, öteki yanda şimdi kampanyanın komite odaları olan yemek salonu var. Pym ışıklı olan pencerede yorgunluk nedir bilmeyen yardımcılarımız Bayan Alcock ile Bayan Catermole'un günün son zarflarını kapattıklarını görüyor.

Yatağına dönüyor. Bekle, diye düşünüyor. Bütün gece çalışamazlar. Hiç sabaha kadar çalışmadılar şimdiye kadar. Bir alandaki başarısı kendisini bir başka alanda başarıya götürür, diye düşünüyor. Yarın Pazar olduğu için Adayımız askerlerini dinlendirip seçkin kişilerin gittiği Baptist kiliselerine uğrayarak sadelik ve hizmet konusunda vaazlar verecek. Pym yarın akşam sekizde otobüsle Nether Wheatley'e gidecek, Judy babasının kamyoneliyle kendisini orada bekleyecek. Arabada babasının on yaşındayken kızına yaptığı kızak da olacak. Kız tepeyi ve yanındaki samanlığı çok iyi biliyor. Aralarında anlaşmışlar: ne kadar kayarlarsa kaysınlar Judy saat onbuçukta Magnus Pym'i samanlığa götürecek ve orada sevişecekler.

Ancak bu arada Pym'in çıkacak ya da inecek bir başka yamacı var. Komite odasının ötesinde bodruma inen merdiven var ve Pym bodrumda hayatının üçte ik'sinde merak ettiği ve çok kere de boşuna açmaya çalıştığı eski yeşil evrak dolabı-

— 320 —

mn bulunduğunu görmüş. Pym'in yastığının altındaki çantasında mavi çelikten bir pergel var. Michaels ona ucuz kilitleri açmasını öğretmiş. Pym'in şehvetli ihtiraslarla alevlenen kafasının içinde sakın bir inanç yatıyor: Judy'nin memelerini tutan bir insan Rick'in sırlarının kalesini bir darbeye açabilir.

Elleriyle yüzünü örtüp günün o tadına doyumaz anını bir daha yaşıyor. Uykudan yine kapının ötesinden çirkin sözler söyleyen Bay Muspole ve Syd tarafından uyandırılıyor.

«Haydi Magnus, biraz bırak da dinlensin artık. Kör olacaksın sonunda.»

«Eğer uzamasına izin vermezsen kuruyup kopacak, 'Magnus. Doktor sonra kibrit çöpüyle sertleştirmek zorunda kalacak. Judy RTE der sonra?»

Sabah kahvaltıda Binbaşı Maxwell Cavendish maiyete günün emirlerini yağıdırıyor. Broşürler işe yaramaz artık, dryor. Onlara hoparlörlerle saldırmalı, kendi kapılarında cepheden saldırılar düzenlemeliyiz. «Burada olduğumuzu biliyorlar. Bu işe nasıl asıldığımızı biliyorlar. Gulworth için en iyi aday ve en iyi politikanın bizde olduğunu biliyorlar. Şimdi artık tek tek oy peşine düşeceğiz. Onları teker teker enseleyip irade gücüyle sandıklara götüreceğiz. Teşekkür ederim.»

Şimdi de ayrıntılar. Syd bir numaralı hoparlörle iki hamm alıp -kahkahalar- yarış alanının yanında çingenelerin kaldıkları yere gidecek... çingenelerin de herkes gibi oyları var. «Hazır oraya gitmişken Prens Magnus'a bir beşlik oyna!» sesleri. Bay Muspole ile bir hanım iki numaralı hoparlörü alacaklar. Saat dokuzda Belediye Sarayından Binbaşı Blenkinsop ve sefil ajanımız alınacak Magnus yine Judy Barker'le Little Kimble ve çevresindeki beş köyü dolaşacak.

«O arada Judy'yi de becerirsin,» diyor Morrie Washington. Bu şakaya pek gülen yok. Maiyet Judy konusunda rahatsız. Kızın sakinliğine ve kendi maskotları üzerinde böyle hak iddia etmesine içerliyorlar. Kızın arkasından, Judy Barker bize pek havalardan bakıyor, diyorlar. Barker sandığımız gibi biri çıkmadı. Ancak Pym son günlerde maiyetin fikirlerine hiç aldırış etmiyor. Şakalarına omuz silkiyor ve komite odaları boşken bodruma inip Michaels'in pergelini eski yeşil dosya do-

321 —

F. : 21

lobinin kilidine sokuyor. Bir ayağı yayı tutacak, diğeri pimi itecek. Kilit açılıyor. Bir mucizeyle karşışışayım ve mucize benim. Bir daha geleceğim. Dolabı yeniden kilitleyip yukarı koşuyor. Hayatin sırlarına üstünlüğünü kanıtlamasından bir dakika sonra tam zamanında otelin kapısı önünde. Judy'nin kamyonu yanına duruyor, hoparlör arabasının üstüne iple tutturulmuş. Judy gülümsüyor ama konuşmuyor. Bu üçüncü sabahları, birincisinde yanlarında bir kadın vardı. Ama yine de Pym kız vites değiştirirken ya da mikrofonu kendisine uzatırken elini eline sürmeyi başarmıştı. Öğlen ayrılırken de kızın yanağını öpmek üzere uzanmış, kız uzun elini ensesine bastırarak cesaretle dudaklarını kendi dudaklarına kaydırmıştı. Uzun boylu, sevimli, tarımsal bir sesi olan bir kız. Geniş bir ağız ve ciddi gözlüğünün ardında neşeli gözleri var.

Gulworth'un varoşlarından geçerken Pym mikrofona, «Halkın Adayı Pym'e oy verin,» diye sesleniyor.

Judy'nin elini tutuyor artık, önce kızın kucağında, şimdi de Judy'nin öncülüğüyle kendi kucağında.

Judy arabayı boş bir yola sokuyor, motoru kapatıyor, ceketinin sonra da bluzunun düğmelerini acıyor.

Pym daha fazla engel beklerken kızın soğuktan başları kaskatı kesilmiş küçük ve kusursuz memeleriyle yüzyüze geliyor. Pym ellerini kızın göğüsleri üzerine koyarken Judy de gururla kendisini seyrediyor.

Pym o gün artık havalarda uçuyor. Judy süt sağlamak için babasına yardım edeceğinden onu Norwich yolunda bir meyhanenin önünde bırakıyor. Pym burada Syd, Morrie ve Muspole ile buluşup secim bölgesinin dışındaki bu tarafsız topraklarda kafayı çecekler. Secim gününün bu kadar yaklaşmasıyla bir okul dönemi sonu neşesi var üzerlerinde, kapanış saatine kadar orada kaldıktan sonra Syd'in arabasına doluşuyorlar, sınıra kadar hoparlörden Underneath the Arches! söylüyorlar, secim bölgesi sınırında ise ceketlerini giyip dindar ifadelerini takınıyorlar. Pym akşam Rick'in yardımcılara son Cumartesi moral konuşmasına katılıyor.

Agincourt savaşının arifesinde V. Henry de bu kadar konuşmuş olabilirdi ancak. Son hamleden

kaçınmamalılar. Hitler'i hatırlayın. Dosdoğru zafere. Maiyet

— 322 —

kulaklarında bu sözler çınlayarak arabalara koşuyor. Pym'in konuşması da artık programın bir parçası. Halk bayılıyor buna, maiyet içinde de bir yıldız sanki. Bentley'de iki şampiyon el sıkışıyorlar, birer kadeh ılık şampanya içerken notlarını karşılaşıyorlar.

«O ickarartıcı kadın oradaydı,» diyor Pym. «Bizi izliyor sanırım.»

«Hangi kadın, evlât?»

«Bilmiyorum. Yüzünde peçe var.»

Bu olayların arasında bir yerde Pym cinsel hayatının en tehlikeli akını yapm'ayı başarmış. Kasabanın öteki yanındaki Ribsedale'de nöbetçi eczaneyi bulmuş, tramvayla oraya gitmiş, içeri girmeden önce arkasından gelen olup olmadığını dikkatle kontrol ettikten sonra cesaretle tezgâha yürüyüp üç tane prezervatif almıştı. Yaşlı adam kendisini ne tutuklamış, ne de evli olup olmadığını sormuştu. İşte şimdi bir kere daha pencereye

gidip aşağı bakarken ganimeti mor ve beyaz ambalajı içinde, Pym'i Seç broşürlerinin arasından kendisine göz kırpyordu.

Komite odalarında ışık yok. Haydi.

Yol acık ama Pym doğrudan doğruya hedefe gitmeyecek kadar usta. Jack Brotherhood keşif için harcanan zamanın boşa harcanan zaman olmayacağını söylerdi. Düşmanın kalbine kadar çarpışarak girip kazanacağım. Günün bültenlerini okuyormuş gibi yaparak işe holden başlıyor. Zemin kat boş artık. Mattie'nin pis bürosu boş, kapısına zincir vurulmuş. Pym ağır ağır yukarı çıkıyor. Odasından iki kapı sonra salon var. Pym kapıyı açıp gülümsüyor. Syd ile Morrie Washington, Mattie Se-arle'nin at hırsızına benzeyen ama koyun hırsızı da olabilecek iki yakın dostuyla bilardo oynuyorlar. Kasabadan bulunma iki Güzelim de istekalara tebeşir sürüyorlar, oyuncularını rahatlatıyorlar. Hava epey yüklü.

Pym sanki bir el oynamayı umuyormuş gibi, «Ne oynuyorsunuz?» diyor.

«Polo,» diyor Syd. «Haydi git işine, Titch, komik olmaya çalışma.»

-- 323 --

«Yani kaç oyun demek istemiştin.»

«Dokuz,» diyor Morrie.

Syd atışını yapamayınca bir küfür savuruyor. Pym kapıyı kapatıyor. Buradan en ez bir saat bir tehlike gelmez. Devriye nöbetine devam ediyor. Bir kat yukarı çıkınca, herhangi gizli bir binada olduğu gibi hava iyice gerginleşiyor. Buradaki sakın odada çağırılan konuklar ayakkabılarını çıkarıp Adayımız ve yakın çevresiyle bir iki el poker oynayabilirler. Pym kapıyı vurmadan giriyor içeri. Para ve konyak kadehleriyle masada Rick, Perce Lofi, Mattie Searle oyundalar. Ortada pot olarak maiyetin nakit para diye kabul ettiği benzin karneleri var. Mattie oyunu yükseltiyor, Rick adamı görüyor.

«Evlât, bu sabah Albay Barker'le Little Kimble'a gitmişsin,» diyor Rick.

Rick'in Judy'ye neden Albay Barker dediğini unuttum. Bunun maiyetle ilgili bir olayda ünlü bir seveciye ilişkin bir şey olduğunu sanıyorum. Ama nedeni ne olursa olsun, Pym bu tür şeyleri dinlemek istemiyor.

Perce Loft, «Oğlan yerleri öptürmüş millete,» diye Rick'i onaylıyor.

Rick, «Bana sorarsan başka şeyler de öpmüştür o,» diyor, şakayı yapan o olduğu için hepsi gülüyorlar.

Pym babasının kucaklaması için eğildiği sırada Rick'in, Judy'nin kokusunun sindiği yanağını kokladığını fark ediyor.

Rick oğlunun yanağını uyarır gibisine okşayarak, «Aklını seçimden ayırma, evlât,» diyor.

Koridorun ucunda Morrie Washington'un halkla ilişkiler bürosu var. Oda son seçim yardımlarına yolu açacak viski kasaları ve naylonlarla dolu. Burası aynı zamanda yalan haber yazma merkezi de. Muhafazakâr adayının Sir Oswald Mosley'i desteklediği konusundaki doğru olmayan haberlerle İşçi adayının öğrencilerine aşırı düşkün olduğu söylentileri buradan yayılmış, Pym pergeliyle kilidi açıp çekmeceleri karıştırıyor. Bir banka dekontu, bir takım müstehcen oyun kâğıdı. Dekont Bay Morris Wurzheimer adına ve hesaptan yüz yirmi sterlin fazla para çekildiğini bildiriyor. Judy gerçeği olmasa oyun kâğıtları etkileyici olabilirdi. Pym her şeyi yerli yerine koyup son mer-

•324 --

diveni de çıkıyor ve Bey Muspole'un telefon konuşmasına kulak veriyor. En üst kat kasa odası, şifre odası ve harekât merkezi. Koridorun ucunda Pym'in bile giremediği Adayımızın Dairesi var. Sylvia bütün gün odada ya başağrılarıyla boğuşuyor ya da Bay Muspole'dan satır, aldığı esrarengiz bir lambanın' karşısında bronzlaşmaya çalışıyor. Bu yüzden oraya güvenlik içinde giremez Pym. Yandaki odada büyük para ve desteğin sözkonusu olduğu ve sözlerin verildiği Eylem Komitesi var. Bunların ne gibi sözler olduğunu hâlâ pek bilemiyorum, Syd bir keresinde eski limanı çimentoyla doldurup otopark yapma planından söz etmiş ve bunun epey nüfuzlu bir müteahhidin pek hoşuna giden bir şey olduğunu söylemişti.

Bay Muspole birden kapatıyor telefonu. Pym topukları üzerinde ses çıkarmadan dönüp aşağı koşmaya hazırlanıyor. Ama telefonda yeni bir numara çevrilmesf kendisini yakalanmaktan koruyor. Bay Muspole bir hanımla konuşuyor, sevgi dolu sorular soruyor, aldığı karşılıkla mırıl mırıl mırıldanıyor. Muspole saatlerce sürdürür bu konuşmaları. Onun da zevki bu.

Muspole'un sesinin güven veriei bir acıklılığa kavuşmasını bekledikten sonra Pym zemin kata dönüyor. Avlu kapısının anahtarı içerde. Pym anahtarı kilitte hafifçe çevirip cebine atıyor. Bodrum merdiveni kedi kokuyor. Basamaklarda kutular var. Avludan görünmemesi için elektriği yakmadan elyordamıyla aşağı iniyor. Bern'de ıslak çamaşırlarını tas merdivenden başka bir bodruma taşıdığı ve Herr Bastl'a çarpıp düşme korkusu geçirdiği başka bir günü yaşıyor kafasında. Sonuncu basamağa geldiğinde gerçekten de ayağı kayıyor. Öne doğru sendeleyerek bodrum kapısına düşüyor, dengesini korumaya çalışırken iki eliyle itiyor kapıyı. Kapı gacırdarak açılıyor. Pym dengesini bulduğunda bodruma varmış bile, içersinin soluk bir ışıqla aydınlanmış olmasına şaşıyor. Loş ışıqla yeşil dosya dolabını ve yanbaşında bir bisiklet projektörünün solgun ışığında kilitleri kontrol etmekte olan eli kesikli bir kadın görüyor. Kendisine çevrili gözleri koyu renkli ve kavgacı.

Hiçbir suçluluk yok yüzünde. Pym'in o anda bu kadının Little Chedworth'tan beri beş altı toplantıda kendisini hep aynı yoğun ve hoşnutsuz sakinlikle izleyen kişi olduğunu anlamamasına şaşıyorum. Pym

— 325 —

kadına adını sorduğu zaman yine hiçbir uyarı kokusu seze-meden bunun bildik bir ad olduğunu farkediyor. Kadının üstünde annesinin olabilecek uzun bir etek var. Sert yüzlü, saç-ıarı zamanından çok önce kırlaşmış. Gözleri o loşlukta bile parıltılı, rahatsız edecek kadar dimdik bakıyor insanın yüzüne.

Kadın meydan okurcasına, sert bir ırlanda şivesiyle, «Adım Peggy Wentworth,» diyor. «Heceleyeyim mi, Magnus? Marga-ret'in kısaltılmışı olan Peggy, bunu hiç duymuş muydun? Baban Bay Richard Thomas Pym kocam John'u öldürdü ve beni de ölüm haline getirdi. Beni kocamın yanına yatıracakları güne kadar bunun kanıtını arayacağım ve o zalimi adaletin önüne çıkaracağım.»

Pym kıpırdayan bir ışık görünce arkasına dönüyor. Sırtına bir battaniye atmış olan Mattie Searle var kapı önünde. Sağ-iarri kulağıyla konuşulanları duymak için «başını hafifçe eğmiş, gözlüğünün üzerinden önce Pym'e, sonra Peggy'ye bakıyor gözlerini kırıştırarak. Ne kadarını duydu bilemiyor Pym. Ancak korkudan zihni çalışmaya başladı bile.

«Seni Oxford'dan Emma ile tanıştırayım, Mattie.» diyor. «Emma, bu da otelin sahibi Bay Searle.»

«Tanıştığımıza memnun oldum,» diyor Peggy sakin sakin.

«Emma ile gelecek ay bir piyeste oynayacağız, Mattie. Prova yapabilmemiz için geldi Gulworth'a. Burada kimseyi rahatsız etmeden çalışacağımızı düşünmüştük.»

«Öyle,» diyor Mattie. Peggy'den Pym'e, Pym'den Peggy'ye bakıyor, Pym'in yalanlarına inanmadığını göstererek. Sonra ayaklarını sürüyerek yukarı çıkıyor.

Bundan sonra kadının Pym'e ne anlattığını pek kesin olarak söyleyemeyeceğim, Tom. Fym'in ilk düşündüğü otelden uzaklaşmaktı, bu yüzden önlerine ilk çıkan otobüse atlayıp son durağa kadar gittiler. Burası limanın en berbat yeri idi; camlan kink terk edilmiş depolar, denizden yükselen darağaçları andıran vinçler. Bir grup bileyici çingene kamp kurmuşlardı bir kenarda, bunlar gündüzleri uyuyup geceleri çalışıyor olmalı-

— 326 —

lardı ki, tekerleklerini çevirdikçe çıkan kıvılcımların ışığında yüzlerini hatırlıyorum. Erkek gibi kasları gelişmiş genç kızların birbirlerine müstehcen şeyler söyleyerek balık sepetlerini taşımalarını, aralarında kendilerinden başka kimseyle uğraşmayacak kadar burunları havada sarı muşambalı balıkçıların dolaşmalarını hatırlıyorum. Peggy'nin beni acımasız monologuy-ia hapsettiği hücrenin pencerelerinden gördüğüm her yüze ya da duyduğum her sese nasıl bir minnet duyduğumu hatırlıyorum.

Rıhtımdaki bir çayhanenin önünde Peggy, Rick'in çiftliğini nasıl çaldığını anlattı Pym'e. Hikâyeye otobüse bindikleri an başlamış, o zamandan beri de bir daha susmamıştı. Pym kadının anlattıklarının hepsinin doğru olduğunu biliyordu, hatta kadının sesindeki zehir karşısında zaman zaman içinden Rick'i savunsa bile. Isınmak için yürümüşler, gelgelelim kadın bir an bile susmamıştı. Pym kadına bir balıkçı lokantasında fasulye ve yumurta ısmarladığı zaman bile, Peggy dirseklerini masaya yayıp ekmeğini keserken ve çay kaşığıyla hardalı alırken bile konuşmaya devam etmişti. Lokantada otururlarken Pym'e kocası John'un harman makinesine düşüp de iki bacağını ve bir elinin parmaklarını kaybettiğini ve buna karşılık sigortadan aldığı dokuz bin sterlini Rick'in büyük vakıf fonuna kaptırmasını anlattı. Bunları anlatırken kocasının bacaklarının nereden kesildiğini kendi zayıf bacakları üzerinde hiç bakmadan işaret edişini gören Pym onun saplantısını bir daha farkettiler ve korktu. Sana taklidini yapmadığım tek ses Peggy'nin ırlandalı köylü şivesiyle Rick'in kilise sesiyle vaadlerde bulunmasıdır, Tom. Yüzde onikibuçuk faiz artı kâr şekerim, John yaşadığı sürece rahat edecek, o gittiğinde sana da yeteri kadar kalacak, üniversiteye gidip oğlum gibi hukuk okuyacak olan o esaslı oğluna da.

Kadın John Wentworth'un kurban olduğu kadar eşeğin biri de olduğunu anlattı. Herif mezarına Rick'in kurtarıcı ve dost olduğuna inanarak gitmişti. Çiftliği Cornwall'da her buğday tanesinin denizden esen rüzgârdan söke söke kurtarılacağı bir yerdeydi. Tamar Gülü'nü kendisinden daha akıllı olan babasından miras almıştı, oğlu Alastair de kendisinin tek mirasçı-

— 327 —

siydi. John öldüğünde kimseye tek kuruş kalmamıştı ortalıkta. Her şey ellerinden alınmış, sahip oldukları her şey boğazlarına kadar -Peggy fasulyeli bıçağını boğazına götürdü bunu göstermek için- ipotekliydiler. Kazadan sonra John'u hastanede ziyaret eden Rick'i, odasındaki çikolataları, çiçekleri, şampanyayı anlattı. Pym ameliyattan sonra kendine geldiğinde yatağının yanındaki karaborsa meyva sepetini hatırladı. Rick'in savaş yıllarında Büyük Sefer ilan ederek yaşlılara ve düşkünlere yardıma koşmasını, kendisinin de ona yardım edişini hatırladı. Rick'e hırsız diyen Lippsie'nin hıçkırıklarla dolu sesini ve Rick'in Lippsie'ye yazdığı mektuplarda her şeyi yoluna koyacağına söz vermesini hatırladı.

«Hastaneye gidip onu görmem için bana da bedava bir bilek vermişti,» diyor Peggy. «Sonra da baban beni arabasıyla evime kadar getiriyor, Magnus. Paramızı alana kadar hiçbir iş yapmayacağı, kadar ağır gelmedi kendisine.» John'a imzalatıldığı belgelerin tanıkları hep en güzel hemşirelerdi. Baban nasıl da sabırlıydı John'a

karşı, nasıl da anlamadığı şeyleri sabırla anlatır, gerekirse bir daha bir daha anlatırdı. Ama John dinlemezdi, şaşkın adam enayicesine güven duyuyordu babana.»

Peggy bir öfke nöbetine kapılıyor. «Sabahın dördünde süt sağmaya kalkıp gece yarısında hesapların üstünde başım düşüp uyuyorum!» diye bağıyor diğer masalardan uykulu yüzler kendilerine çevrilirken. «Ve o budala kocam Truro Hastanesindeki sıcacık yatağında baban aziz rolünü oynarken her şeyimizi ona veriyor benim haberim olmadan, Magnus. Sen o güzelim okulunda o güzelim elbiselerle dolaşırken Alastair'imın okula gidecek bir çift ayakkabı bile yok ayağında.» John'un ölümünden sonra büyük vakıf fonu geçici bir nakit sıkıntısından dolayı yüzde onikibuçuk faiz artı kârı ödeyemiyor kuşkusuz. Ana parayı da iade edemiyor. John Wentworth ölümünden az önce bu geçici durumu atlatmak için akıllıca davranıp çiftliğini ve hayvanlarını, hatta neredeyse karısıyla çocuğunu bile ipotek etmiş bir daha hiç kimsenin bir şeye ihtiyacı olmaması için. Paraları da sevgili dostu Rick'e vermiş. Rick tâ Londra'dan Perce adında ünlü bir avukat getirmiş ölüm döşeginde olan John'a ne akıllıca

— 328 —

bir hareket yaptığını anlatması için. John da her zaman olduğu gibi herkesi memnun etmek için kendi elyazısıyla uzun bir mektup yazıp bu kararını kendi sağlam iradesiyle aldığını, bunun son nefesini verirken bir azizle avukatının etkisiyle olmadığını belirtmiş. Bütün bunların nedeni, Peggy ya da Alastair'in daha sonraları kabalık ea'ip mahkemede belgenin geçersizliğini iddia etmelerini ya da John'un dokuzbin sterlinini geri almaya kalkışmalarını önlemek.

«Bütün bunlar ne zaman oldu?» diye soruyor Pym.

Kadın tarihleri, haftanın gününü, günün saatini söylüyor. Çantasından Perce imzalı bir tomar mektup çıkarıyor: «Başkanımız Bay R. T. Pym önemli bir ulusal görevle belirsiz bir süre burada bulunamadığından... Tamar Gülü mülkiyetine ilişkin belgeler sizin adınıza önemli bir Meblağ almanız gözönünde bulundurularak düzenlenmektedir...» Kadın Pym'in oturdukları kırık sıra üzerinde sokak lambası altında mektupları okumasını gözlerindeki çılgın parıltıyla seyrediyor. Peggy konuşmayı sürdürdükçe Pym kulaklarını kapatmak ya da eliyle kadının ağzını örtmek istiyor. Koşup rıhtımdan aşağı atmak istiyor kendini. Sus artık, diye bağırmak istiyor. Ama bütün yaptığı kadına, size hikâyenize devam etmemenizi rica etsem, demek oluyor.

«Neden ama?»

«Dinlemek istemiyorum. Buraları beni ilgilendirmiyor. Sizi soydu. Gerisinin önemi yok artık.»

Peggy o fikirde değil. İrlandalı sırtına İrlandalı suçluluk kırbaçlarını indirirken buna neden olarak Pym'in orada oluşunu kullanıyor. Boşanır gibi konuşuyor. Ona anlatmak istediği en iyi tarafına geldi şimdi.

«Lanet herifin seni de büyüğü aitına almış oduğunu gördükten sonra neden susacakmışım? Pis kollarının arasına almış seni îpkî aynalı, süslü yatağının içindeymiş gibi...» Kadın Rick'in Chester Sokağındaki yatak odasını anlatıyor- «...ne de olsa hastalıklı bir oğlu ve iflas etmiş bir çiftliği olan yapayalnız bir kadınsın artık...»

«Size kötülük ettiğini bilmek yeterli,» diyor Pym. «Lütfen Peggy, bundan ötesi mahrem şeyler artık.»

«Seni Londra'ya birinci mevkide getiriyor biletle ayağına

— 329 —

göndererek, tam da önemli ulusal işinden döndüğü anda, neden mi, çünkü avukatları ardına salacağını biliyor da ondan. Eh, bu durumda gitmez de ne yaparsın? Hele iki yıldır erkek yüzü gör-memişsen ve her gün aynada vücudunun biraz daha kuruduğunu izliyorsan, o zaman gidersin işte!»

«Eminim bunda haklı nedenleriniz vardı,» diyor Pym. «Lütfen başka bir şey anlatmayın.»

Peggy, Rick'in sesini taklit ediyor yine, «'Bu işi bir kere halledelim artık bitsin, Peggy sevgilim. Ben yalnızca senin iyiliğini isterken bir aksiliğin aramıza girmesini asla kabul edemem.' Tabii sen de gidersin elbette, değil mi?» Kadının sesi boş meydana ve suların üzerinde cınlıyor. «Gidersin elbette! Eşyalarını toplar, oğlunu alıp kapını kilitler ve gidersin. Çünkü paranı almaya, adaletin yerine geldiğini görmeye gidiyorsun. Onu gördüğün anda hayatının en büyük kavgasını koparmaya hazır olarak gidersin. Çamaşır yıkamayı, bulaşıkları, süt sağmayı olduğu gibi bırakırsın. O aptal icra memuruna, Alastair ile ben Londra' ya gidiyoruz, sen buralara göz kulak oluver, deyip yola koyulursun. Orcya vardığında Bay Perce Loft ve Bay Lanet Muspole ile iş toplantısı yapılacağı yerde, adam sana Bond Caddesinden güzel elbiseler alır, prensesmişsin gibi davranır, lüks arabalara bindirir, lüks lokantalara götürür... eh, kavganı da her zaman daha sonraya bırakabilirsin, değil mi?»

«Hayır,» diyor Pym. «Bırakamazsın. Ya o an edersin ya hiç edemezsin.»

«Bunca yıldır seni yerlerde sürümüşse, soyup soğana çe-virmişse ondan koparabileceğini koparmak istersin kuşkusuz.» Kadın yine Rick'in sesini taklit ediyor. «'Senden hep hoşlanmışım-dır, Peggy. Alımlı kadınsın. O sevimli İrlandalı gülümsemende hep gözüm vardı, üstelik yalnız gülümsemende de değil.'» Devam ediyor sonra. «Oğlana da bir şeyler hazırlamış. Arsenal'© götürüyor bizi. Lordlar ve düklerle özel bir locada oturuyoruz, daha sonra Ouagilino'da yemeğe gidiyoruz, üzerinde adı yazılı üç karışıık pastayı gördüğünde Alastair'in dili tutuluyor. Ertesi gün Harley Caddesinde bir uzman oğlanın ciğerlerini dinliyor, ardından bu

cesareti için Aiastair'e, üzerinde 'RTP'den esash bir gence' yazılı altın bir saat armağan ediliyor. Doğrusunu ister-

— 330 —

sen, senin şu anda kolundakine çok benzeyen bir saatti, seninki de altın mı? Eh, bir erkek sana onca kötülük yaptıktan sonra bir de bunları yaparsa aradan iki gün geçince dünyada ondan kötülerini de olduğunu düşünüyorsun. Çoğu, değil Ouagline'da sana üç karışık pasta ısmarlamak, bir çöreği bile paylaşmazlardı. Bunun için büyüklerin bir gece kulübüne gidip biraz eğlenmeleri için oğlanı birisiyle eve yatmaya gönderiyorsun. Benden oldum olası hoşlandıysa neden eğlenmeyelim biraz, değil mi öyle?»

Kadın Pym orada değilmiş gibi konuşuyor, haklı da bunda. Pym'in kulaklarını sağır etti artık, ama Pym hâlâ duyuyor sesini. Peggy kırık çitleri ve durmuş saatiyle hayvan pazarına konuşuyor, Pym uyuşmuş, ölü ve buradan başka her yerde. Ortaokuldaki Overflow Evinde Rick'in sesi ve Lippsie'nin hıçkırıklarıyla uyanıyor uykusundan. Glades'de, Dorothy'nin yatağında başını annesinin omzuna dayamış gün boyunca pencereden bembeyaz gökyüzüne bakıyor. İsviçre'de bir tavanarası odasında düşmanını memnun etmek için dostunu neden öldürdüğünü merak ediyor.

Peggy kendisinininkiyle birlikte Rick'in çılgınlığını da anlatıyor. Nefret ediyor onun dırdırcı sesinden Pym. Nasıl da övünür-dü adam. Bütün söyledikleri yalandı, doğduğu anda başlamıştı yalana. Yok Lady Mountbatten'in aşığıymış ve kadın kendisinin Noel Coward'dan bile iyi .olduğunu söylemiş. Paris Büyükelçiliğine getirmek istemişler de kadınınsı insanlara tahammülü olmadığı için nasıl da geri çevirmiş. Ve içindeki kokmuş sırlarıyla o saçma yeşil evrak dolabı. Bir insanın asılacağı ipi kendi elleriyle örmesi. Bir gece üzerinde geceliği olduğu halde çıplak ayakla dolabın yanına götürmüştü Peggy'yi. Buna bak, yavrum. Kayıtlar, diyordu. Yaptığı bütün iyilikler ve kötülükler. Masumluğunun kanıtları. Dürüstlüğünün kanıtları. Yargılandığı zaman bu dolaptaki her şey teraziye konacak ve o zaman gerçek kişiliğini görecektik. Biz zavallı günahkârlar burada onun için kanlarımızı akıtırken, açlık çekerken o meleklerin yanında olacaktı. Tanrıyı aldatmak için hazırlıyordu bunları! Pym kadına dolabı nerede bulacağını nasıl bildiğini soru-

— 331 —

yor. «O saçmasapan şeyi taşırlarken gördüm. Kampanyanın ilk günü Searle'nin oteli önünde gözetlemeye başlamıştım. O eşcinsel Cudlove arabasıyla getirdi. Orosu çocuğu Loft da bodruma taşımaya yardım etti. Herif ilk kez kirletti ellerini. Hepsini buradayken Rick dolabı Londra'da bırakmaya cesaret edemedi. Kanıtları onun yüzüne vurmalyım, Magnus. Dediği gibi dolapta kanıt varsa, bunu oradan alıp yüzüne vuracağım, yemin ederim, Magnus. Evet, kendisinden birkaç kuruş aldım, bunu kabul ediyorum. Ama bana aşka ihanet ettikten sonra para nedir ki? John'um mezarda çürütürken onun lordlar gibi dolaşması karşısında para nedir ki? Ve sokakta herkes onu alkışlıyor şimdi. Cennete de hileyle girecek ayrıca. Benim gibi bir kurbanı onun iradesine boyun eğdi diye Cehennem alevlerinde yanacakken neden dünyaya olan borcunu ödemesin? Nerede kanıtlar, bütün istediğim bu benim.»

«Yeter artık,» diyor Pym. «Ne istediğinizi biliyorum.»

«Nerede adalet? Kanıtlar oradaysa alacağım işte. Elimde Perce Loft'un bir iki erteleme mektubundan başka hiçbir şey yok. Yağmur damlasını duvara çivilemek gibi bir şey elimdeki-ler.»

«Sakin olun artık,» diyor Pym. «Lütfen. »

«O budala Muhafazakâr Larkin'e gittim. Yarım gün bekledim ama sonunda görüştüm herifle. Riek Pym bir dolandırıcı, dedim. Ama Muhafazakârların hepsi dolandırıcıyken bunu söylemenin ne yararı olabilirdi ki? İşçi Partililere söyledim ama on-iar da, 'Ne yaptı?' diye sordular. İnceleyip bana haber vereceklermiş. Ne bulacaklar ki zavallı budalalar?»

Mattie Searle avluyu süpürüyor. Pym adamın sorgu dolu bakışlarından etkilenmemiş görünüyor. Kapıdaki polisi geçip Overflow Evine ve Lippsie'nin bisikletine erişmesini sağlayan kendine güveni yürüyüşüyle yürüyor. Otoriteyim ben. İngilizim. Yolumdan çekil Jütfen.

«Bodrumda bir şey bırakmıştım,» diyor önemsizce.

«Ha, evet,» diyor Mattie.

Peggy Wentworth'un testere gibi sesi ruhunu doğruyor

— 332 —

Pym'in. Bu ses hangi korkunç yankıları uyandırdı içinde? Çocukluğunun hangi bos evinde duyuyor kadının sesini? Sonunda dirilip mezarından konuşan Lippsie bu kadın. Kafamın içindeki - dünyanın gacırtılı sesi. Hiç armamayacağım günahım. Başını musluk küvetine sok, Pym. Şu muslukları tut ve sana neden hiçbir cezanın senin için yeterli olamayacağını anlatmamı dinle. Babasının oğlu ne olacak, kuru ekmekle su verin bir süre. Neden yatağını ıslatıyorsun, evlât? Yatağını ıslatmadan geçecek bir yılın sonunda seni bin sterlin nakit paranın beklediğini bilmiyor musun? Pym komite odasının ışıklarını yakıyor, bodrum merdiveninin kapısını açıp gürültülü adımlarla aşağı iniyor. Karton kutular. Mal. Eksiklikleri dolduracak şeyler. Michael'in pergeli İsviçre çakısından daha uygun. Yeşil dosya dolabının kilidini açıp birinci çekmeceyi çekiyor.

Lippshitz, ilk adı Anna: yalnızca iki cilt. Lippsie, sonunda seni buldum, diye düşünüyor sakinlikle. Kısa bir yaşamdı, değil mi? Şimdi zamanım yok, ama sen olduğun yerde dinlen biraz daha, sonra gelip alacağım seni. Watermaster, Dorothy: tek cilt. Kısa bir evlilikti o da, ama sen de bekle Dot, daha önce başka hayaletlerle işim var. Birinci çekmeceyi kapatıp ikincisini açıyor. Neredesin orospu çocuğu Rick? İflâslar: bir çekmece dolusu. Üçüncüyü açıyor. Keşfinden aiev alev yanıyor vücudu. Ama parmakları hafif ve oynak. Bunun için doğdum ben, eğer gerçekten doğmuşsam. Tanrının dedektifiyim ben. Rick'in yazısıyla bir düzine kadar Wentworth. Pym, Rick'in uisai öern-IHİK nedeniyle ortalarda görünmediği tarihlere bakıyor önce. Dorothy ile kendisi Gıades'de cezalarını çekerken Rick'in Düşüşünü ve uzun tatilini hatırlıyor. Neredeydin ulan Rick? Haydi evlât, dostuz değil mi? Az sonra Herr Bastl'in havlamasını duyacağım.

Sonuncu çekmeceyi açınca Pym Davası 1338 yazılı üç şişkin dosya görüyor. Hemen yanında Pym Davası 1844 yazılı bir tek dosya daha var. Pym 1938'in birincisini alıyor, sonra bırakıp üçüncüsünü çıkarıyor. Sonuncu sayfayı açıp yargıcın kararını okuyor. Tutuklunun hemen cezaevine konulması. Sakin sakın başa dönüp okumaya koyuluyor. O günlerde fotoğraf makinesi yok. Ses alma makineleri yok. Yalnız görebildiğin, duyduğun,

— 333 —

hatırd tutabildiğin şeyler. Bir saat kadar okuyor. Saat sekizi çalışıyor ama kendisi için bir anlamı yok bunun. Mattie hâlâ avluyu süpürüyor ama bu kere hatları pek kesin değil artık.

«Buldun mu?» diye soruyor Mattie.

«Sonunda, evet.»

«Böyledir bu işler,» diyor Mattie.

Pym yatak .odasına giriyor, anahtarı çeviriyor, masanın önüne bir iskemle çekip yazmaya çalışıyor. Kapı hafifçe, sonra daha sertçe vuruluyor. Yumuşak bir ses, «Magnus?» diyor, ayak sesleri ağır ağır basamaklarda kayboluyor. Ancak Pym olayların yüreğine varmış artık, kadınlar nefretini uyandırıyor, Judy bile gereksiz şimdi kaderi önünde. Kızın avludaki ayak seslerini, sonra da önce yavaş giden, sonra birden hızlanan kamyonetini duyuyor. Şükürler olsun kurtuldu.

Sevgili Peggy -diye yazıyor- ilişiktekinin işine yarayacağını umarım.

Sevgili Belinda -diye yazıyor- Demokratik sürecin işleyişini görmek beni gerçekten büyüledi diyebilirim.

Dışardan bakışta kaba bir araç gibi görünen şey aslında pek çok hassas kontrollara ve dengelere sahip.

Londra'ya döndüğümde görüşelim.

Sevgili Babacığım -diye yazıyor- Bugün Pazar, dört gün sonra kaderimizi öğreneceğiz. Ancak sana yorucu kampanyayı yürüttüğün inanç ve cesareten dolayı hayran olmayı öğrendiğimi bilmeni isterim.

Rick platformdaki yerinde kıpırdamıyor bile. O çelik bakışları hâlâ Pym'in üzerinde. Sakin görünüyor ama.

Salonda arkasında olanlarla başa çıkamayacak gibi değil anlaşılan. Tek düşündüğü hâlâ tehlikeli bir yoğunlukla baktığı oğlu. Rick o ak-

şam gümüş renkli kravatını takmış, manşetli 'krem rengi ipekli gömleğini giymişti, kol düğmeleri Asprey'den alınmış iri RTP harflerinden oluşuyordu. Saçlarını /o gün kestirmişti, baba oğul yüzyüze dururlarken Pym berberin sürdüğü losyonun kokusunu duyuyordu. Riek bir an Muspole'a kaydirdi bakışlarını, Rick daha sonraları Muspole'un ona başını sallayarak bir işaret verdiği izlenimine kapılmıştı. Salonda mutlak bir sessizlik vardı. Ne bir öksürük, ne de iskemle gıcirtısı işitiliyordu, hatta Rick'in sevgili annesini ve o kadar kahramanca ölmüş babasını hatırlattığı için her zamcn ön sıralara oturttuğu yaşlılardan bile çıt çıkmıyordu.

Riek sonunda döndü, özellikle ikiyüzlü bir hareket yapacağı zamanlar kullandığı adımlarıyla dinleyicilere doğru yürüdü. Mikrofonu kapattı: şu anda makine bile girmesin aramıza. Platformun ucuna kadar yürüdü, merdivenin başında durdu. Çenesini kастı, kendisine dönük yüzlere baktı, konuşmadan önce yüzüne ruhunun derinliklerini tarıyormuş gibi bir ifade verdi. Pym ile dinleyiciler arasında bir yerde ceketinin düğmelerini çözmüştü. Buramdan vur beni, diyordu. İşte kalbim. Sonra da konuştu. Sesi her zamankiden yüksekti. Sesini kavrayan duygusallığı hissedin.

«O soruyu bir daha tekrarlar mısın lütfen, Peggy? Herkesin duyabileceği bir sesle canım.»

Peggy Wentworth istenileni yaptı. Ancak şimdi Rick'i suçlayan kişi olduğu kadar konuşuydu da.

«Teşekkür ederim, Peggy.» Rick sonra kadının da herkes gibi oturması için bir iskemle getirilmesini istedi.

İskemleyi Bin-boşu Blenkinscp getirdi. Peggy gerçeğin anlatılmasını bekleyen kabahat işlemiş bir çocuk gibi oturdu. Pym olanların önceden hazırlanmış olduğu duygusuna kapılmıştı. Buna bugün bile inanıyorum.

Peggy'nin kendilerini izlediğini farketmiş olmalıydı, Rick de her zaman olduğu gibi ondan önce davranıp savun-!Tios:nı hazırlamıştı. Muspole'un adamları kadını salona girmekten alıkoyabilirlerdi. Binbaşı

Blenkinsop'a kedinin salonda bulunmasının uygun olmayacağı söylenebilirdi. Maiyetin kitabında Peggy gibi beş parasız ve kaçık bir şantajcıyı önemli geceden uzak tutmak için binbir yol vardı. Riek bunların hiçbirini

— 335 —

kullanmamıştı. Her zamanki gibi yargılanmak istiyordu. Yargılanmak ve lekesiz bulunmak istiyordu.

«Bayanlar baylar. Bu hanım Peggy Wentworth'tur. Uzun zamandan beri tanıdığım ve yardım etmeye çalıştığım, hayattan çok darbeler yemiş ve bunlardan beni suçlu bulan bir duldur. Bu toplantıdan sonra kendisinin anlatmak istediklerini dinleyeceğinizi, ona hoşgörölü ve sabırlı davranacağınızı umarım. Gerçeğin ne olduğuna sizler bütün bilgeliğinizle karar verin. Peggy' ye de bana da merhametle davranacağınızı ve birisini suçlamadan talihsizliklerimizi kabul etmenin hepimiz için ne kadar güç olduğunu hatırlamanızı rica ediyorum.»

Rick ellerini arkasında kavuşturdu. Ayakları birbirine yapışık kadar yakındı.

«Bayanlar baylar, eski dostum Peggy Wentworth haklı sayılır.» Rick'in orkestrasının tüm seslerini bildiğini sanan Pym bile onun böylesine açık, sade ve tumturağa kaçmadan konuştuğunu duymamıştı. «Bayanlar baylar, uzun yıllar önce hayatta ilerlemeye çalışan çok genç bir çocukken -hangimiz bir an önce köşeyi dönmek için aşırı heyecanlı değildik o günlerde?- vezneden birkaç pul ödünç almış ve yerine koymaya vakit bulamadan yakalanmışım bir büroda getir götür işlerinde çalışırken. Bu ilk suçumdu, doğru. Annem, tıpkı Peggy Wentworth gibi bir duldur. Kendisine lâıyk olmak istediğim bir babam vardı önümde ve evimizde yalnızca kızkardeşlerim bulunuyordu. Üzerimdeki sorumluluklar kabul edeyim beni Talihin, kör bilgeliği içinde, uygun gördüğü yöne savurmuştu. Adalet cezasını ödetti bana. Bunu tam olarak ödedim ve hayatımın sonuna kadar da ödeyeceğim.»

Rick'in çenesi birden havaya kalktı, elleri birbirinden ayrıldı, bir kolu öndeki yaşlı kadınlara uzanırken sesi salonun arkasındaki karanlıklara erişti.

«Dostlarım -Peggy, seni de hâlâ dostum olarak sayıyorum-Gulworth North'lu sadık dostlarım, bu gece aranızda hâlâ içgüdülerine kapılacak kadar genç kız ve erkekler görüyorum. Çocukları ve torunları kendi içgüdülerine kapılıp yanlışlar yapmak ve sonra da bunları düzeltmek üzere dünyaya atılmış elan hayat deneyimli insanlar görüyorum aranızda. İçinizde daha

— 336 —

yaşlı olanlara sormak istediğim bir şey var. Bu gençlerden biri -evlât O'lsun, torun ol&un ya da ülkenin sunduğu en yüksek hukuk ödülllerinden bazılarına hak kazanmış olan şurada oturan oğlum olsun- bunlardan biri bir yanlış yapar ve toplumun istediği bedeli öder ve evine döndüğünde, 'Anne ben geldim! Baba, ben geldim!' derse burada oturanlardan hangisi onun yüzüne kapıyı kapatacaktır?»

Ayağa fırlamışlardı. «Rickie!» diye bağıyordu. «Oyumuz senindir, Rickie!» Arkasında biz de ayağa kalkmıştık. Pym gözyaşları arasında Syd ile Morrie'nin kucaklaştıklarını görüyordu. Rick ilk kez alkışların farkında değilmiş gibi göründü. Tiyatro oyuncusu gibi bir tavırla çevresine bakmıyor, nerede olduğunu çok iyi bildiği halde, «Magnus, oğlum neredesin?» diye sesleniyordu. Sonra .oğlunu bulmuş gibi yapıp Pym'in kolunu yakaladı, havaya kaldırıp kendisine doğru çekti, kalabalığa doğru, «İşte biri! İşte biri!» diye bağıyordu. Bedeli ödeyip evine dönen tövbekar demek istiyordu sanırım, ama gürültüden bundan hiç emin olamayacağım. Belki de, «İşte oğlum,» demişti. Pym artık kendini tutamıyordu. Rick'e böylesine hayranlık duymarmış-tı o güne kadar. Duygululuğundan boğulacak gibi oluyor, alkışlıyor, iki eliyle Rick'in elini sıkıyor, babasını kucaklıyor, sırtını okşuyordu.

Tam ,o anda Judy'nin solgun yüzüyle ciddi gözlüğünün ardındaki iri soluk gözlerini gördüğünü sandı. Kalabalığın ortasında, kendisine bakıyordu. Babamın bana ihtiyacı vardı, demek istedi kızı. Otobüs durağını unuttum. Telefon numaranı kaybettim. Yurdum için yaptım bunu. Bentley kapının önünde bekliyordu. Pym Rick'in yanında oradan uzaklaşırken Judy'nin kendisine seslendiğini hayal etti: «Pym, orospu çocuğu, neredesin?»

Şafak söküyordu. Traşı uzamış Pym günün ışımasını istemeyerek oturuyordu masası başında. Çenesini eline almış yazdığı son sayfaya bakıyordu. Hiçbir şeyi değıştirme. Geriye de bakma ileriye de. Bu işi bir kere yapar, sonra ölürsün. Karmaşık yolu üzerinde kendisini bütün otobüs duraklarında boş yere bekleyen kadınlar geçti gözlerinin önünden. Kalkıp bir neskafe

— 337 —

F. :22

hazırladı, sıcak sıcak içti. Scnra tel zımbasıyla işaret kalemını alıp çalışmaya koyuldu.

Gulworth Mercury ve Evening Sîar'dan kesikler. Liberal Adayın Seçim Arifesinde Belediye Sarayındaki konuşması. Haklarında dava açılmaması için yazarlar Peggy Wentworth'un suçlamalarını dile getirmeyip bir saldırıya karşı Adayın canlı savunmasından söz ediyorlar. Tel zımbası da çalışmıyor. Deniz havası her şeyi pastandırıyor.

Gulworth North araseçim haberini veren Times gazetesi:

McKechnie (İşçi) 17.970 Lakin (Muhafazakâr) 15.711 , Pym (Liberal) 6.404

Oxford Üniversitesi Gazette'inden bir kesik: Magnus Richard Pym Modern Diller bölümünden B. A. derecesiyle mezun olmuş. Michaels'in çelik pergelleriyle açılan öğretmenin çekmecesinden alınan geçmiş sınav kâğıtlarının incelendiği gece saatlerinden hiç söz edilmiyor.

Ama Pym gazeteyi tam kesecekken duruyor, başı elleri arasında bakıyor kâğıda.

Rick biliyordu. Namussuz adam biliyordu. Başı hâlâ elleri arasında olduğu halde aynı gecenin daha geç bir saatine Gul-worth'a dönüyor. Babayla oğul Bentley'deler. Belediye Sarayı arkalarında, önlerinde Bayan Searle'nin pansiyonu var. Kalabalığın uğultusu kulaklarında hâlâ. Dünyanın kazanan adayın adını öğrenmesine daha yirmidört saat var ama Rick kimin kazandığını şimdiden biliyor. O ana kadar bütün yaşamı boyunca yargılandı ve alkışlandı.

En yumuşak sesiyle, «Sana bir şey söyleyeyim, evlât,» diyor. Sokak ışıklarıyla bilge yüz hatları yanıp sönüyor, zaferini kesintili gösteriyor. «Hiç yalan söyleme, evlât. Ben onlara gerçeği söyledim. Tanrı beni duydu. Hep duyar zaten.»

«Müthiş bir şeydi,» diyor Pym. «Kolumu bırakabilir misin, lütfen?»

«Hiçbir Pym yalancı değildi, evlât.»

Pym kolunu çekerken, «Biliyorum,» diyor.

«Neden bana gelmedin, evlât? Baba diyebilirdin, hatta bü-

— 338 —

yüdü'n artık, Rick diyebilirdin, hukuk okumuyorum artık. Yabancı dil okuyorum. En iyi dostum gibi ben de dünyaya açılmak, ırk, din, dil ayrımı gözetmeksizin insanların toplandıkları yerlerde sesimi duyurmak istiyorum, diyebilirdin. Gelip de bunu söyle-seydin sana ne cevap verirdim, biliyor musun?»

Pym bunu umursamayacak kadar öfkeli, umursamayacak kadar ölü.

«Artık büyüdü'n oğlum, derdim. Kendi kararını kendin ver.» Rick, Pym'in elini tutuyor, neredeyse parmaklarını kırarak. «Benden öyle kaçınma, evlât. Sana kızgın değilim. Biz dostuz, unuttun mu? Birbirimizden gizli ceplerimizi karıştırmamıza, çek-tnece karıştırmamıza, otel bodrumlarında yolunu şaşırmış kadınlarla konuşmamıza gerek yok. Biz istediğimizi açık açık söyleriz. Kartlarımızı masanın üstüne yayarız. Haydi şimdi gözlerini kuruta da babanı bir kucakla bakayım.»

Büyük devlet adamı adının harfleri işlenmiş ipekli mendiliyle Pym'in öfke ve iktidarsızlık yaşlarını siliyor.

«Bu gece şöyle esaslı bir İngiliz bifteği ister miydin, evlât?»

«Canım pek çekmiyor.»

«Mattie bize bol soğanlı bir biftek pişiriyor. İstersen üyü' yi de çağırabilirsin. Sonra hep birlikte iskambil oynarız. Kız hoşlanır bundan.»

Pym başını kaldırıp işaret kalemini aldı, çalışmaya devam etti.

Oxford Üniversitesi Komünist Partisi tutanaklarından Do-va'nın yorulmak bilmeyen emekçisi Yoldaş M. Pym'in ayrılışını bildiren yazı. Büyük çabalan için kardeşçe teşekkürler.

Pym'in kolej veznedarından son dönemin karşılıksız çekini iade ettiğine ilişkin bir yazı. Kitapçı Blackwell ve Parker ile Terzi Hail Brothers'den de aynı konuda birer mektup ve iade çekler.

Pym'in bankasından bir mektup: Magnus Dynamic & Astral Şirketinin (Bahama) ikiyüzelli sterlinlik çeki karşılıksız çıkmış.

London Gazette'in 29 Mart 1951 tarihli sayısından: RTP ve ona bağlı seksenüç yan kuruluşu için yeni bir iflâs talebi.

— 339 —

Başsavcılıktan Pym'e adı yukarda geçen şirketlerle ilişkisini açıklaması için bir çağrı.

Pym'e sığınak vaad eden askerlik şubesi çağrı mektubu. Her iki elle sıkı sıkıya sarılınmış.

Pym mutfak kapısını hafifçe araladı. «Sizinle biraz oturabilir miydim, Bayan D?»

Ancak kadının koltuğu boş ve ateş sönmüş. Sandığı gibi akşam değilmiş, sabah olmuş meğerse.

12

Aynı şafak. On dakika sonra. Brotherhood artık kendisine hücre gibi gelen evinde yalnız ve uyanık yatmış, kıpırtılı Londra göklerinde geçmişinin hayallerini seyrediyor. Uyanık olduklarını bilmeyen kapalı yer insanların oynadığı bir açık hava oyunuydu bu. Kaç kere oturmuştu böyle lastik botlarda, kutup tepelerinde, eldivenli elleriyle kulaklıklarını başına sıkıca bastırıp hayatın yokolup gitmediği anlamına gelecek bir fısıltıyı dinlemek için. Merkez'in üst katındaki haberleşme odasında ne kulaklık vardı, ne insanın ıslak elbiselerini ve parmaklarını donduracak sıfırın altında rüzgârlar, ne de zavallı birinin dermansız düşene kadar çevireceği bisiklet jeneratörü. Ne de en çok ihtiyacın olduğu anda başına çökecek olan İki tonluk anten. Ne de Almanların soluğunu ensesinde hissederken demir gibi sert toprağa gömülecek iki tonluk bir bavul. Burada sevimli ışıklı, parlak düğmeli, tozları yeni alınmış yeşil gri kutular vardı. Alıcılar ve amplifikatörler. Parazitleri kesecek düğmeler. Ve yumuşak kıklarının rahat etmesi için efendilerin oturacağı rahat koltuklar. Ve odada kafatası derini geren esrarlı bir hava eserken, sen hapsedildikleri küçük pencerede yeşil rakamların hayatın sonraki yılları gibi hızla akıp geçmesini seyrederdin: şimdi kırk

— 340 —

yaşımdayım, şimdi kırkbeş, şimdi yetmiş, şimdi ölüme on dakikam kaldı.

Yükseltilmiş bir köşede iki kişi düğmelen çeviriyorlardı. Bun-Jar hayatın ne olduğunu hiç bilemeyecekler, diye düşündü Brotherhood. Hayatını paketten çıkan bir şey olduğunu düşünerek gidecekler mezarlarına. Bo Brammel ile Nigel provaları seyreden prodüktörler gibi onların altında oturuyorlardı. Arkalarında da Brotherhood'un pek aldırış etmediği sekiz on gölge daha vardı. Harekât Şefi Lorimer'i gördü. Kate'in orada olduğunu far-ketti ve Tanrıya şükürler olsun yaşıyor, diye düşündü. Sahnenin bir kenarında Frankel bir dizi başarısızlığı sıralıyordu. Orta Avrupalı aksanı biraz koyulaşmıştı.

«Dün sabah yerel saatle dokuzu yirmi geçe Prag İstasyon Şefi, Watchman'm evini bir telefon kulübesinden aradı, Bo. Numara meşgul. Kentin çeşitli yerlerinden iki saat içinde beş kere daha aradı. Hâlâ meşgul. Conger'i aramayı denedi. Hat bozuk. Herkes birden yokolmustu ortadan. Öğle üzeri İstasyon Conger' in kızının yemeğe gittiği kantine küçük bir kız gönderdi. Con-ger'in kızının aklı başında, belki babasının nerede olduğunu bilir. Bizim kız da onaltı yaşında, ufaktefek, gözüpek. İki saat kalıyor orada, oturanların arasında dolaşıyor, kuyruktakilerin arasına giriyor. Kız yok. Fabrika kapısındaki kapıcıya kızın oda arkadaşı olduğunu söyleyip giriş listelerine bakıyor. Bizimki o kadar masum ki, bakmasına ses çıkarmıyorlar. Conger'in kızı o gün işe gelmemiş, hastalık izni de almamış. Ortadan yok olmuş.»

Gergin havada kimse başkasiyla konuşmuyor. Herkes kendi kendine konuşuyor. Oda hâlâ dolmakta. Bir casusluk ağını adam gibi gömmek için kaç kişiye ihtiyaç var, diye düşündü Brotherhood. Sekiz dakika kaldı. Frankel ağıtını okumayı sürdürüyor: «Yerel saatle dün sabah yedide Gdansk İstasyonu adamlarından ikisini Merryman' in oturduğu sokağın ucundaki telgraf direğini onarmaya gönderiyor. Merryman'ın evi bir çıkmaz sokakta. Başka çıkış yolu da yok. Her gün evinden yediyi yirmi geçe çıkıp arabasıyla işine gider. Ama dün arabası evinin önünde değil. Oysa ondan önce hep evinin önünde park eder. Dün değil ama. Bizimkiler

— 341 —

çalıştıkları yerden evinin kapısını görüyorlar. Kapı açılmıyor. Evin o kaplından ne biri çıkıyor, ne biri giriyor. Alt katın perdeleri kapalı, ışık yok, taze bir araba izi yok yerlerde. Merryman'ın en iyi dostu bir mimar. Kimi zaman işine giderken ona uğrayıp bir kahve içer. Mimari Joe değil, güvenlik yoklamasından geçmemiş.»

«Wenzel,» dedi Brotherhood.

«Mimerın adı Wenzel, Jack. Bizimkilerden biri Bay Wen-zel'e telefon edip Merryman'ın annesinin hasta olduğunu söylüyor. Bu kötü haberi vermek için kendisini nerede bulabilirim, diye soruyor. Bay Wenzel! laboratuvarı deneyin, diyor. Ne kadar hasta, diye soruyor. Bizimki ölüm halinde belki, diyor. Merryman'ın bir ar, önce gitmesi gerek yanına. Lütfen onu Maximilian'm bir an önce annesinin yanına gitmesi gerektiğini söylediğini bildirin, diyor. Maximilian her şey bitti demek. İşi bırak, kaç, hangi yolla olursa olsun ortadan kaybol demek. Bizimki Bay Wenzel'den sonra Merryman'ın çalıştığı laboratuvarı arıyor. 'Ben Maximilian,' diyor. 'Merryman nerede, çok önemli. Kendisine Maximilian'm annesi hakkında konuşmak istediğini söyleyin.' Ama Maximilian'm o gün işe gelmediğini, Varşova'ya bir konferansa gittiğini söylüyorlar.»

Brotherhood hemen itiraz etti. «Bunu söylemezler,» diye hırladı. «Laboratuvarlar çalışanların ne yaptıkları konusunda bilgi vermezler. Çok gizli kuruluşlardır, Tanrı aşkına. Birileri bizimle oyun oynuyor.»

«Öyle, Jack. Ben de aynı şeyi düşündüm. Devam etmemi ister misin?»

Bir iki baş çevrilip odanın arkasındaki Brotherhood'un yerini saptadı.

«Merryman'ı bulamayınca Varşova'ya doğrudan doğruya Voltaire'le ilişki kurması talimatını verdik,» diye Frankel devam etti. Durakladı. «Voltaire hastaymış.»

Brotherhood öfkeli bir kahkahayla güldü. «Voltaire mi? Hayatında bir gün bile hasta olmamıştır o.»

«Çalıştığı bakanlıktan hasta olduğunu söylüyorlar. Jack, karısı hasta olduğunu söylüyor, metresi hasta diyor. Zehirli

— 342 —

mantar yeyip hastaneye yatmış. Hasta. Resmî bu. Hepsi aynı şeyi söylüyorlar.»

«Ne de resmî amal»

«Ne yapmamı isterdin, Jack? Senin yapacağın ve benim yapmadığım neyse onu söyle. Tamam mı? Bomba düşmüş gibi bir sessizlik var ortalıkta.»

«Mektup kutularını dolduracağını söylemiştin.»

«Merryman için yaptık dün. Para ve talimat.»

«Ne oldu peki?»

«Hâlâ orada. Para ve istediği kadar talimat. Yeni belgeler, haritalar, aklına ne gelirse. Conger için iki işaret bıraktık, biri' bizi araması için, diğeri kaçması için. Birinci katta perde, bodrum katında tek ışık. Tamam mı, Jack? Anlaştığımız yöntemler değil mi bunlar?»

«Uygun.»

«Cevap yek ama. Ne telefon ediyor, ne bir satır yazı yazıyor, ne de kaçıyor.»

Beş dakika kadar bekleme seslerinden başka bir şey duyulmadı odada: iskemle gacırtısı, çakılan kibritlerin hisırtısı, lastik tabanların hafif kayması. Kate, Brotherhood'a baktı. Brotherhood güven dolu bir gülümsemeyle iade etti kadının bakışını. «Biz seni düşünüyoruz, Jack,» dedi Bo. Ama Brotherhood karşılık vermedi, onun da

Bo'yu düşünmediği kesindi. Bir zil çaldı. Platformdan biri, «Conger efendim,» dedi. «Tam zamanında.» Düğmeleri çevirdi. Başın.'n üstünde bir ışık yandı, ikinci adam bir şalter indirdi. Kimse el çırpmadı, kimse ayağa fırlayıp, «Yaşıyorlar!» diye bağırma d ı.

Frankel, «Conger yayına hazır, Bo,» dedi gereksiz yere. Arkasındakiler kulaklıklarını takmışlar otomatik hareketlerle çalışıyorlar, odadakileri duymuyorlardı. «Şimdi ilk yayını yapacağız. Elyazısı yek, bant kullanıyoruz. Conger de öyle. Hızlandırılmış Mors. Yayın birbuçuk iki dakika sürer. Şifre çözümü de 'beş... 'Seni almaya hazırız. Konuş.' Böyle diyeceğiz. Şimdi Conger konuşuyor yine. Soldaki kırmızı lambaya bakın, lütfen. Yanıyor, yani konuşuyor demek... bitti şimdi.»

«Pek uzun değildi,» diye Lorimer ortaya konuştu. Lorimer daha önce de çok ajan gömmüştü.

— 343 —

«Şimdi şifrenin çözülmesini bekleyelim,» dedi Franke! biraz aşırı bir neşeyle. «Üç dakika, beş dakika. Bir sigara içebiliriz, tamam mı? Herkes rahatlasın. Conger yaşıyor ve sağlıklı yerinde.»

Telsizciler bantları aktarıyorlar, aletlerini düzenliyorlardı.

Kate, «Sağ olduğu için şükredelim,» dedi. Bir Beşinci Kat kadınından bu tür ahşılhamış duygusallık gösterisi karşısın*-da birkaç kişi sertçe çevirdiler başlarını.

Makaralar dönüyordu. Bir an Mors alfabesinin uyumsuz seslerini duydular. O da kesildi.

«Hey!» dedi Lcramer.

«'Bir daha çalıştırın,» dedi Brotherhood.

Kate, «Ne oldu?» diye sordu.

Teknisyenler makaraları sarıp bir daha çalıştırdılar. Mors yine başladı ve eskisi gibi sustu yine.

«Öteki uçta bir arıza olabilir mi?» diye sordu Lorimer.

«Elbette,» dedi Frankel. «Sancısı aksıyordur, kötü bir hava tabakasına rastlamıştır. Az sonra yeniden göndermeye başlar. Sorun değil.»

Teknisyenlerden uzun boylusu kulaklıklarını çıkardı. «Bay Franke!, şifreyi çözebilir miyiz? Bazen arıza olduğunda bunu bize ilk mesajda bildirirler.»

Frankel'in başını sallaması üzerine adam makarayı başka bir alete taktı. Yazıcı hemen çatırdamaya başladı.

Nigel ile Lorimer platforma yürüdüler, yazıcı sustu. Nigel kâğıdı koparıp birlikte okumaları için Lorimer'e doğru tuttu. Brotherhood kalkmış onlara doğru yürüyordu. Platforma çıkıp kâğıdı ellerinden aldı.

Kate kendi kendine, «Yapma, Jack,» diye mırıldandı.

Sabrı tükenen Brotherhood, «Neyi yapmayayım?» dedi. «Kendi ajanlarımla ilgilenmeyeyim mi yani? Ne yapmamamı istiyorsun?»

Nigel, «Frankel bir kopya çıkarmalarını söyle,» dedi. «O zaman itişmeye gerek kalmadan hepimiz bakabiliriz.»

Brotherhood kâğıdı önünde tutuyordu. Nigel ile Lorimer omzu üzerinden okumak için îki yanına geçtiler.

Nige! yüksek sesle okudu. «Sıradan bir haberaima raporu,

— 344 —

Bo. Yayın uzunluğu üçyüzyedi grup. Yayını yapılan kırkyedi. Konu, Pilsen'in kuzeyindeki dağlarda Sovyet füze üslerinin yer değişimi. Arakaynak on gün önce bildiren -Mirabeau. Mira-beau da haberi Sovyet ordusundaki şifre adı Leo olan arkadaşından almış... Hatırladığım kadarıyla, Leo geçmişte iyi bilgiler vermişti. Mesaj şöyle: Arakaynak Talleyrand boş treylerlerin bölgeden ayrıldıklarını bildiriyor. Mesaj yarıda kesilmiş. Bir arıza olmalı ya da dediğin gibi kötü hava şartları.»

Frankel uzun boylu teknisyene emir yağdırmaya başlamıştı bile. «'Mesajınız karışık,' bilgisini ilet. Hemen. Yeniden beklediğimizi söyle. Eğer şimdi yayın yapamıyorsa yapana kadar burada bekleyeceğiz. Örgüt üyelerinin yoklamasını istediğimiz! söyle. Bunun için belirli sözcüklerin var mı, yoksa bir taslak hazırlamamı ister misin?»

«Hepsini söyle,» diye yüksek sesle emretti Brotherhood. «Ve herkes ağlamayı bıraksın lütfen... Bir kayıp yok.»

Brotherhood ellerini yağmurluğunun - ceplerine sokmuştu. Yürümeye başlads. Nigel ile Lorimer hâlâ sahnede ydiler, ilahi kâğıdını birlikte tutan iki koro oğlanı gibi. B ram me l kayrtsızca doğrulmuştu oturduğu yerde. Kate hiç de kayıtsızca olmaksızın bakıyordu adama.

«Onlara yeniden göndermelerini ya da yoklama istediğinizi söyleyebilirsiniz, kaçmalarını ya da kendilerini Vistül'e atmalarını da, farketmez artık,» dedi Brotherhood.

Nigel, Lorimer'e, «Zavalılık,» dedi. «Joelar onun adamları tabii. Gerilime dayanamıyor.»

«Onlar benim Joe'larım değil ve hiç de olmadılar. Sana veriyorum hepsini, tepe tepe kullan!» Brotherhood çevresinde aklı başında birini aradı. «Frankel. Tanrı aşkına, Lorimer. Bu örgüt karşı tarafın bir adamını yakalarsa ne yapar? Eğer bize uymaya razı olursa onu kullanırız. Olmazsa deliğe tıklarız. Şimdi değişti mi bu?»

«Eee,» dedi Nigel. Brotherhood'un suyuna giderek.

«Eğer onu kullanmaya karar verirsek bunu doğal olarak ve mümkün olduğu kadar çabuk yaparız. Neden? Karşı tarafa hiçbir şeyin değişmediğini göstermek için. Pürüzsüz olmasını isteriz. Arabasını saklayıp evini kapatmayız. Onun ya da kızının

— 345 —

ortadan kaybolmasına izin vermeyiz. Mektup kutularını başıboş bırakmaz, zehirli mantar falan gibi hikâyeler uydurmaz. Telsizcileri yayının orta yerinde susturmaz. 6u yapacağımız son ama en son şeydir. Meğer ki...»

Brotherhood'un isteyerek görmezden geldiği Nigel, «Seni anlamıyorum, dostum,» dedi. «Doğrusunu istersen kimsenin anladığını da sanmıyorum. Doğal olarak sınırlarının bozulduğunu kabul ederim, eğer kusuruma bakmazsan biraz da hayale kaçtığın kanısındayım.»

«Meğer ki ne, Jack?» diye sordu Frankel.

«Meğer ki, karşı tarafın örgütlerini dağıttığımızı bilmelerini istiyor olalım.»

«Ama bunu neden istesinler. Jack? Açıkla lütfen, anlat.»

«Neden başka bir zaman açıklamıyorsun?» dedi Nigel.

«•Bir örgüt hiç olmadı da ondan. Daha ilk gününden bizim sandığımız örgütler onlarındı. Aktörleri onlar tutup senaryoyu onlar yazdılar. Pym'e sahiptiler ve neredeyse bana da sahip oluyorlardı. Hepinize de sahiptiler aslında. Siz daha uyanmadınız, hepsi bu.»

«Peki neden bize bir şeyler söyleme zahmetine girsinler?» diye sordu Frankel. «Neden yanda kesilmiş sahte bir mesai göndersinler? Neden Joe'larm ortadan kaybolmalarını kamufle etsinler?»

Brotherhood gülümsedi. Neşesizce ve nazik olmayan bir biçimde. Ama Frankel'e dönüp gerçekten gülümsedi. «Çünkü evlât, ellerinde olmadığı halde bizim Pym'i ele geçirmiş olduklarını sanmamızı istiyorlar. Ellerinde bize satabilecekleri tek yalan bu artık. Onu kendileri için bulmak istiyorlar. Günün tek iyi haberi bu. Pym hâlâ kaçak ve onlar da onu en az bizim kadar istiyorlar.»

Brotherhood'un yürüyüp ses geçirmez kapının kilitlerini açmasına baktılar. Işıklar yanarken bakışlarıyla birbirlerine, Zavallı Jack, tüm hayatının çalışması boşa gitti, diyorlardı. Bütün Joe'larını kaybetti ve bunu kabul edemiyor. Onu böyle yıkılmış görmek korkunç bir şey. İçlerinde yalnız Frankel, Brotherhood' un gitmemiş olmasını istiyordu.

— 346 —

Nigel, «Yeniden yayın yapmasını söyledin mi?» diye sordu. «Söyledin mi diyorum sana?»

«Simdi mesajı Hetirim.»

«Aferin,» dedi Bo oturduğu yerden.

Brotherhood koridorda bir sigara yakarken kapı açılıp kapandı. Kate de çıkmıştı

«Daha fazla kalamadım,» dedi kadın. «Çılgınlık bu.»

Hö!â öfkeli olan Brotherhood, «Daha da beter olacak,» dedi. «Bu hiçbir şey değildi.»

Yine geçe olmuş, Mary kendini üst kat penceresinden aşağı atmadan ya da yemek odasının duvarlarına pis şeyler yazmadan bir günü daha geçirmişti. Hâlâ epeyce ayık olarak yatağının üzerinde oturmuş bir kitaba, bir telefona bakıyordu. Telefonda ikinci bir tel çıkıp gri bir kutuya giriyordu. Benden sonrasının işleri bunlar, diye düşündü. Bu modern aygıtlara aklım ermiyor. Kadehine bolca viski doldurup son on dakikadır kendi kendisiyle sürdürdüğü tartışmayı sona erdirene kadar yanındaki masaya bıraktı, işte orada, istersen içersin, istemiyorsan kahrolası şeyi olduğu yerde bırak. Mary giyinikti. Sö-zümona başı ağrıyordu ama başağrısı kendisine asılmadan hemen önce gardiyanların davrandığı saygıyla davranan Georgie ile Fergus'un sıkıcı arkadaşlığından kurtulmak için bir yalandı. «Bir oyun oynamaya ne dersin, Mary? Keyfimiz yok, öyle mi? Bcşver. O çoban böreği de esaslıydı, değil mi, Georgie? Dadım gittiğinden beri çoban böreği yememiştım.» Mary saat onbirde içinden çılgınlık atarak bulaşığı onlara bırakmış ve yukarı kitapla notun yanına çıkmıştı. Tırtıklı kenarlı bir kart. Gümüş kenarlı. Tırtıklı bir zarfta.

Sevgili Mary,

I

M.'nin başına gelen felâkete çok üzüldüm. Bunu bu sabah bedavaya kapattım, acaba bunu da bana, diğerleri gibi, meşin cilt yapabilir misin? Kitabın adı sırtta ikinci ve üçüncü boğum arasında yıldız olsun. Kapak içi kâğıtları bana yeni gibi gel-

— 347 —

f

di, istersen yırtıp atabilirsin. Grant da evde olmadığı için neler hissettiğini anlıyorum. Ona sürpriz yapmak istiyorum, bu işi çabuk yapabilir miydin acaba? Her zamanki fiyata tabii!

Sevgiler, Bee

Mary elini viskiden ve zihnini de bıyıklı hayaleti düşünmekten uzak tutup tüm bilgisiyle kâğıda baktı. Yazı Bee Le-derer'in elyazısı değildi. Taklitti ve oyunu bilen herkes bunun ne kadar berbat bir taklit olduğunu anlardı. Yazan kişi Bee' nin Amerikan yazısına epey sadık kalmışsa da, sivri «u» ve «n» lerle kuyruksuz «t»lerde Alman etkisi hemen göze çarpıyordu. İmlâ da Bee'nin değildi; Bee «boğum» gibi «felâket» gibi şeyleri

yanlışsız Yazamazdı. Yunanistan'dayken Mary'ye yazdığı mektuplar akıl almaz imiâ yanlışlarıyla doluydu. Meşin cilde falan gelince, Mary Bee'ye o güne kadar üç kitap ciltlemişti ve Bee'nin ciltlemenin c'sini bildiği yoktu, tek düşündüğü kitapların Granî'm rafında güzel duracağıydı, tıpkı İngiltere'deki eski kütüphanelerde olduğu gibi. Yok meşinmiş, yok kitabın adı sırtta şuraya yazılacaktı, bunları söyleyen Bee değil, notu yazan her kimse oydu. Hele Bee'nin kapak içi kâğıtlarının özgün olmadığını söylemeye kalkması... daha bir ay önce Mary'ye kapakların içine yapıştırdığı o güzel desenli duvar kâğıtlarını nereden aldığını sormuştu. Notun metni o kadar kötüydü -ve o kadar Bee'nin üslûbundan uzaktı ki- Mary bunun âdeta isteyerek hatalı yazılmış olduğu kanısına varmıştı; öğledensonra kapiya getirildiği zaman Fergus'u kandıracak kadar iyi ve Mary'ye bunun başka bir anlama çekilecek bir işaret olduğunu anlatacak kadar kötü. Uyarıldığı anlamına çekilecek gibi örneğin.

Aptal Fergus gelenin kılık değiştirmiş bir Rus olduğunu düşünerek -ki bu da olasıydı, Bee hayatında özel teslim servisini kullanmamıştı- elinde koca havantopu gibi tabancasıyla dolaba saklanmışken, Mary kapıyı açtığında ipuçlarını okumaya başlamıştı. Bee, Becky'nin okulundan dönerken kitabı

— 348 —

kendisi getirir, mektup deliğinin arasından seslenirdi. Bee Salı günü Uluslararası Hanımlar toplantısında Mary'yi kısıtır ve koca kitabı orada verip ona taşıırdı.

Fergus, «Kartı okumamda bir sakınca var mı?» diye sormuştu. «Normal bir şey bu, Londra'dakileri bilirsin. Bee. Bu Bayan Lederer'olmalı, Amerikalı beyefendinin karısı?»

«Evet, öyle olmalı,» diye onaylamıştı Mary.

«Güzel bir kitap doğrusu, ingilizce de üstelik. Epey eski bir görünüşü var.» Fergus usta parmaklarla sayfaları çeviriyor, kalemle işaret edilmiş yerlerde duruyor, zaman zaman sayfaları ışığa kaldırıp bakıyordu.

Mary Romen rakamlarını göstererek, «1698,» demişti.

«Vay canına, sen o rakamları okuyabilir misin?»

«Artık geri alabilir miyim?»

Holdeki saat onikiyi çalıyordu. Fergus ile Georgie şu anda mutluluk içinde birbirlerinin kollar arasında olmalıydılar. Mary gizli tutukluluğunun sonsuz günlerinde onların aşkının olgunlaşmasını izlemişti. Bu gece yemeğe indiğinde, Georgie' nin yüzünde birkaç dakika önce sevmiş birinin o saklanama-yan parıltısı vardı. Bir yıla kalmaz Amirler'in egemen olduğu bir bölümde gözetleme yapan, mikrofon yerleştiren, su buharında mektup açan çiftlerden biri olurlardı. Bir yıl sonra da fazla mesailerini, şişirilmiş masraf hesaplarını birleştirerek East Sheen'de bir evin peşinatını öderler, iki çocukları olur ve «Şirketsin eğitim destek fonundan para almaya hak kazanırlardı. Hiç de pişmanlık duymayan Mary, haksızlık ediyorum, diye düşündü. Şu anda Fergus'la bir saat geçirmeye ben de hayır demem. Telefonu kaldırıp bekledi.

«Kimi arıyorsun Mary9» Fergus'un sesi.

O andaki aşk hayatı ne olursa olsun Mary'nin ettiği telefonlarda araya girme konusunda çok uyanıktı Fergus.

«Canım sıkılıyor. Bee Lederer ile konuşmak istedim. Bir sakıncası mı var?»

«Magnus hâlâ Londra'da, Mary. Gelişini ertelemiş.»

«Nerede olduğunu biliyorum. Hikâyeyi de biliyorum. Yetişkin bir insanım ben.»

«Seninle sık sık telefonda konuşuyor, bir iki güne kadar

— 349 —

gelecek. Merkez lazar oradayken biraz konuşmak istemiş.»

«Biliyorum, Fergus, bir şeyim yok benim.»

«Normal olarak böyle geç saatlerde arar mıydın onu?»

«Magnus da, Grant da evde değillerse, evet.»

Mary bir tık, ardından da çevir sesini duydu. Numarayı çevirir çevirmez Bee hemen yakınmaya başladı.

Aybaşı sancısı tutmuş, felâketmiş durumu. Zaten kışları hep böyle olurmuş, hele Grant kendisini doyurmak için yanında olmayınca. Kırk kırk güldü sonra. «Mary, gerçekten çok özlüyorum o işi. Ben orospu muyum yani, ha?»

«Tom'dan uzun bir mektup aldım,» dedi Mary. Yalan. Evet, mektup gelmişti ama uzun falan değildi. Tom'un geçen Pazar Jack Amcayla ne kadar iyi vakit geçirdiğini okurken Mary'nin tüyleri diken diken olmuştu.

Bee neredeyse müstehcen sayılacak kadar Tom'a hayran olduğunu söyledi. «Bu çocukların bir sabah aralarındaki kadın erkek farkını anlamış olarak uyanacakları gün neler olacak tahmin ediyor musun, Mary?»

Ediyorum, diye düşündü Mary. Birbirlerinden nefret edecekler. Bee'nin ağzını arayıp o gün neler yaptığını öğrenmeye çalıştı. Hiç, oradan oraya dolaştım işte, dedi Bee. Kanada Elciliğinden Cathie Krone ile tenis randevusu varmış ama Bee' nin durumu yüzünden birlikte bir kahve içmeye karar vermişler. Kulüpte salata, Tanrı aşkına biri kalkıp da şu lanet Avusturyalıları salata yapmasını öğretsin. Öğleden sonra da elçilikte Nikaragua Kontra'ları yararına bir kermes, sanki Nikaragua Kontralrı kimsenin umurundaymış gibi?

«Gidip kendine bir şeyler almalısın,» diye önerdi Mary. «Bir elbise, bir antika falan.»

«Yerimden kıpırdayamıyorum bile ben. Namussuz herif ne yaptı biliyor musun? Arabayı havaalanına giderken servise bıraktı. Ne arabam var anlayacağın, ne de yatacak erkeğim.»

«Ben kapatayım artık,» dedi Mary. «Magnus'un gece yarısı telefon edeceğini hissediyorum, numarayı meşgul bulursa kıyameti koparır.»

«Demek babasının ölümünü böyle karşıladı, ha,» dedi Bee. «Ağlamaklı mı, yoksa öylece kabullenmiş mi? Bazı er-

kekler hayatları boyunca babalarını hadım etmek isterler sanırım. Grant'ın konuşmasını bir dinlesen.»

«Döndüğü zaman öğreneceğim,» dedi Mary. «Gitmeden önce iki çift lâf edemedik.»

«Çok dokunmuştu demek, ha? Grant namussuzunu ise hiçbir şey etkilemez.»

«İlk başta ağır bir darbe oldu,» diye itiraf etti Mary. «Ama şimdi kendini toparlamış gibi.» Telefonu kapatır kapatmaz iç hattın zili çaldı.

«Sana gönderdiği o güzel kitaptan neden söz etmedin, Mary?» diye sordu Fergus. «Onun için aradığını sanmıştım.»

«Sana ne için aradığımı söylemiştim. Canım sıkıldığı için, valnız olduğum için telefon ettim. Bee Lederer bana haftada onbeş kitap gönderir. Seni memnun etmek için neden lanet bir kitaptan söz edecektim ki?»

«Ben seni kızdırmak istemedim, Mary.»

«O kitaptan söz etmedi, ben de etmedim. Lanet notunda gerekli bütün talimatı verdi ya.» Mary kendi kendine küfür ederek, çok fazla itiraz ediyorum, diye düşündü. Kafasının içine sorular sokuyorum. «Bak, Fergus. Bugün yorgunum ve aksiyim, tamam mı? Haydi beni rahat bırak da, ikinizin de en iyi yaptığı şeye dönün, tamam mı?»

Kitabı aldı. Yeryüzünde hiçbir kitap, göndericisinin kimliğini böylesine açıkça ortaya koyamazdı. De Arte Graphica. Yazan C.A. du Fresnoy. İngilizceye çeviren ve Şiir ile Resim arasındaki paralelliği belirten Özgün Önsözü yazan Bay Dryden. Mary viskisini bitirdi. Ben hâlâ Jack'inken 'Magnus'un Berlin'e getirdiği kitap. Merdivenleri koşu koşu çıkmıştı. «Hey Mary, aç kapıyı!» diye bağırmıştı. Daha sevişmeye 'başlamamıştık. Mabs demiyordu bana henüz. «Bana acele bir iş yapmanı istiyorum. Bunun cildi içine bir CD koyabilir misin? Bir tek yaprak olacak. Bu geceye bitirebilir misin?» Kısa bir süredir flört ettiğimiz için anlamamış numarası yaptım. Diplomatik arabalar dışında CD diye bir şey duymadığımı söyleyince, Magnus da CD'nin bir gizleme yöntemi, olduğunu anlattı ve Jack Brother-hood'un bu işi en iyi yapabilecek olanın Mary olduğunu belirttiğini söyledi. «Mektup kutusu olarak bir kitabevini kullanıyo-

— 350 —

— 351 —

ruz.» dedi. «Antika kitap meraklısı bir Joe'm var da.»

Mary cilt kapağını dikkatle sıyırırken, kenar kâğıtlarını çıkardım, diye düşündü. Deriye varana kadar sıyırdım kartonu. Başkası olsa önce üstten başlar, deriyi çıkarırdı. Ama Mary değil. Magnus için kusursuzdan ötesi düşünülemezdi. Ertesi gece de beni yemeğe çıkardı. Ondan sonraki gece de yattık. Ertesi sabah Jack'a olanları anlattığımda anlayışlı davrandı, ikimizin de talihli olduğumuzu, kendisinin aradan çekileceğini söyledi, eğer istediğim bu ise. Öyle istediğimi söyledim. Jack'a, mutluluğum içinde, Magnus ile beni biraraya getiren şeyin De Arte Graphica olduğunu anlattım. Magnus hayatının büyük romanını yazmaya kararlı ve benim de resim için çıldırdığım düşünüldüğünde, olağandışı bir şeydi mutluluğun Şiir ile Resim arasındaki paralelliği ele alan bir kitapla gelmesi.

Koridorda Mary'nin önüne dikilen Fergus, «Nereye gidiyorsun?» dedi. Kitap Mary'nin elindeydi.

«Uyuyamıyorum,» dedi adama a'öğru uzatarak. «Bodruma inip biraz bununla uğro-şacağım. Haydi sen hanımın yanına dön de beni rahat bırak artık.»

Mary bodrum kapısını kapatıp tezgâhının başına geçti. Az sonra kaçmadığımdan ya da bileklerimi kesmediğimden emin olmak için Georgie bir fincan çayla görünür, diye düşündü. Bir kâseye ılık su doldurup bezini ıslattı, yan kâğıtlarını kaldırmaya başladı. Notu yazan neden söz ettiğini bilen biriydi. Bu kadar eski bir kitapta kullanılan tutkal hayvani kökenliydi ve kristal-leşmiş olurdu. Mary, Magnus'un kitabını hazırlarken de hayvani tutkal kullanmıştı. Ancak yeni kâğıt suya çabuk tepki gösteren un tutkalıyla yapıştırılmıştı. Yan kâğıdı kalktı, karton kaldı. Mary küçük bir bıçak alıp kartonu kazımaya başladı. Eğer halat kartonu kullanmışlarsa yandım. Halat kartonu eski savaş gemilerinden alınma gerçek halattan yapıldı. Bükülmüş, katranlı ve sımsıkı olurdu. Saatler sürerdi kazıması. Ama kaygılanmasına gerek kalmadı. Modern bir fabrikadan çıkma karton kuru toprak gibi ufalanıyordu. Kazımayı sürdürürken şifrenin yazılı olduğu bez tam da Magnus'un kitabına koyduğu yerde, meşin kabın hemen altında göründü. Bezin üstünde dört'1 gruplu şifre yerine büyük harflerle bir yazı vardı ve «Sevgili

— 352 —

Mary» diye başlıyordu. Mary bez parçasını eibisesin'n göğsünden içeri tikiştirdi ve Bee'nin isteği üzerine yeniden ciltleyecek-miş gibi yan kâğıdının geri kalanını da kazımaya devam etti.

Yanına oturan Georgie, «Dayanmadım, seni seyretmeye geldim,» dedi. «Benim de böyle bir uğraşa ihtiyacım var, Mary. Bir türlü huzurlu olamıyorum.»

«Zavalılık,» dedi Mary.

Gece olmuştu, Brotherhood öfkeliydi. «Şirket»ten uzakta olduğu halde, sokaklarda olduğu halde, kendisini rahatlatacak işi olduğu halde öfkeliydi yine. İki gündür durmadan artıyordu öfkesi. Bu sabah Joe'iar hakkında patlaması bunun başlangıcı değildi. Öfkesi bir gün önce Brammel'i kurtarmak için yalan söylemesinden sonra toplantıdan çıkarken ağır yanan bir fitil gibi ateşlenmişti. Tom ile konuşurken ve sonra Reading istasyonuna gittiğinde de öfkesi sadık bir dost gibi yanibaşın-daydı. «Pym ahlâk yasalarını çiğnedi. Kendi isteğiyle yasadışı ilan etti kendini.» Bu sabah telsiz odasında öfkesi neredeyse en üst sınırına varmış ve sonra her saat boyunca gereksiz toplantılarla giderek patlama raddesine gelmişti. Brotherhood acınarak bakılan ve tümüyle suçlu görülen bir kişi açısından kendi savlarının kendisine karşı kullanılmasını dinlemiş ve kendisi Pym'i savunmasının şimdi kabullenilip kuruılaştırılmış bir hareketsizlik politikasına dönüştürülmesini seyretilmişti. Brammel iki olumlunun bir olumsuz ettiğini kanıtlanmış gibi anırmayı andıran sesiyle, «Ama Jack, sen kendin bunların hep-s'nin önemsiz ayrıntılar olduğunu söyledin,» dedi. «'Herhangi bir dizi rastlantıyı bilgisayara verirsen her şeyin olası olduğunu görürsünüz...' Bunu kim söylemişti, ha? Ben bilerek senin sözlerini tekrarlıyorum, Jack. Senin ayaklarının dibinde oturuyoruz, unuttun mu? Doğrusu Pym'i sana karşı savunacağım hiç aklıma gelmezdi!»

«Yanılmışım,» dedi Brotherhood.

«Yanıldığını kim söylüyor? Yalnızca sen kendin sanırım. Pym'in bacasının içinde bir Çek şifre defteri çıkmış, ne olur bundan yani? Haberimiz olmayan bir fotoğraf makinesi varmış

•353 —

R: 23

belgeleri kopya için. Jack, ajan yetiştirirken zamanında elinden geçen şeyleri bir düşünsene! Altın külçeleri, fotoğraf makineleri, mikronokta mercekleri ve daha bir sürü şey. Bunlarla kendi rehinci dükkânını açabilirdin isteseydin. Tamam, bunları iade etmesi gerekirdi, ben de senin gibi düşünüyorum bu konuda. Ama bir de şöyle düşün: muhbirlerinden birinden aldığı bir şeyi ailesinden saklamak için bir çekmeceye koyuyor ya da bacanın içine tikiyor ve bir gün bu ortaya çıkıyor. Bu onu hırsız yapmaz ki. En fazlasından dikkatsiz diye nitelenmesine yol açar, hepsi bu.»

«O dikkatsiz değildir,» dedi Brotherhood. «Rizikoya giren; bir insan değildir.»

«Şimdi olmuş olabilir ama. Sınırları bozuldu adamın. Alışılmadık, kendisine uymayan şeyler yapıyor, bir yere saklanmış,, imdat çağrıları yayınıyor. Belki de bir kadın dostunun yanında. Yakında öğreneceğiz. Senaryoya bir bak, Jack. Babası ölüyor. Adamda sanatçı kişilik var, hep büyük bir roman yazmak, resim yapmak falan ister. Hayatının menopoza dönemine varmış. Çok uzun zamandır hafif bir kuşku bulutu altında yaşıyor. Sınırlarının bozulmasına şaşmamak gerek, değil mi? Böyle olmasa şaşardım aslında. Tamam, bunu hokla bulmuyorum. Ay-ncaya yakma kutusunu neden aldığını da öğrenmek isterim. İçindekilerin hepsini bildiğini ve çoğunu kendisinin yazdığını söylemene rağmen bunu bilmek isterim. Onu bulunca bir süre faal işten çekerim belki de. Ama benim bu konuda kıyamet koparmama da gerek yok bence. Bakanımaya gidip, 'Bir tane daha bulduk,' dememe gerek yok. Hele de Amerikalılara. Karşılıklı anlaşmalar da güme gider, ortak haberalmalar da, normal diplomatik kanallardan çok daha etkin olan Langley direkt telefon hattı da. Eroin olana kadar bütün bunları tehlikeye atmam! ister misin?»

Brammel'in evinin arka kapısından çıkarırken Nigel, «Bo yalnız çalışmayı bırakman gerektiğini düşünüyor,» dedi. «Korkarım ben de aynı fikirdeyim. Bundan sonra benim özel onayım olmadan soruşturma yapmayacaksın. Daima hazırda bekleyecek ve hiçbir şey başlatmayacaksın. Anlaşıldı mı?»

Evi karşı kaldırımdan inceleyen Brotherhood, anlaşıldı, di-

— 354 —

ye düşündü. Yaşlılık dönemi ödülleri tehlikeye girdiği çok açık olarak anlaşıldı artık. Mitolojide kendi kötü öğütlerinin sonuçlarına tanık olana kadar yaşayanın kim olduğunu hatırlamaya çalıştı. Ev Chelsea'nin güzel bir köşesinde, kapının üzerinden kısmen görünen uzun bir bahçenin arkasındaydı. Brotherhood evin önünden birkaç kere geçip üst kat pencerelerine baktı, ufukta bir kilise görünüp görünmediğini kontrol etti. Pym'in sembolleri belleğine kazınmıştı sanki. Dördüncü katta bir odanın ışığı yanıyordu-, perdesi çekilmişti. Perdenin ardından bir gölge kadın mı, erkek mi olduğunu kestiremeyecek kadar çabuk geçip kayboldu.

Brotherhood son bir kere baktı yolun iki yakasına. Bahçe kapısının yanındaki sütunda gömme bir zil vardı. Zile basıp bekledi. Kapıyı itti sonra. Kapı gacırdarak açıldı. İçeri girip arkasından kapattı. Bahçe üç tarafı duvarla çevrili gizli bir İngiliz kırıydı sanki. Hiçbir yerden görünmüyordu. Trafik sesleri birden yok olmuştu. Taş döşeli yol süpürülmemiş solgun yapraklarla kaygandı. Evim, diye düşündü. İskoçya'da evim, Gal-ler'de evim. Deniz kıyısındaki evim. Bir üst pencere ve bir ki-Jise olarak yuva. Kendisini büyük malikânelere ziyarete götüren aristokrat bir ana gibi yuva. 'Bir göğsünü sonbahar gecesine açmış bir kadın heykelinin yanından geçti. Ortasında hep aynı gerçek olan tek merkezli fanteziler dizisi olarak yuva. Kim söylemişti bunu... Pym

mi, kendisi mi? Seilmeyen kadınlara verilen sözler olarak yuva. Yaklaşırken ön kapı açıldı. Genç bir uşak yaklaşmasını seyrediyordu. Ardında koyu renkli duvar kâğıdı, önünde yaldızlı aynalar ve bir avize parıldamaktaydı. Polisten Müfettiş Bellows, «Orada Stegwold adında bir delikanlıyla yaşıyor,» demişti. «Yaşın tutsaydı sana onun suç listesini okurdum.»

Brotherhood ayaklarını paspasa silip pardösüsünü çıkarırken, «Sir Kenneth evde mi, oğlum?» diye sordu. «Bilmem. Kim diyeyim?»

«Bay Marlow, evlât, ortak bir konu hakkında kendisiyle orv dakika kadar yalnız konuşmak istiyordum.»

«Kimin tarafından geliyorsunuz?» diye sordu oğlan,

«Seçim bölgesinden, evlâdım.»

— 355 —

I

Genç hemen yukarı çıktı. Brotherhood holü gözleriyle taradı. Karmakarışık atılmış şapkalar. Eskilikten rengi atmış bir araba pelerini. Aynı durumda bir Muhafız şapkası. Coldstream Muhafızları arması olan bir kep. Mavi bir Çin vazosu içinde golf sopalan, bastonlar, çarpılmış ten:s raketleri. Genç merdivenlerden bir elini tırabzana dayayarak indi.

«Sizi kabul edecek. Bay Marlow.»

Merdivenin yan duvarında kaba yüzü adamların portreleri asılıydı. Bir yemek salonunda bir şölene yetecek gümüş takımlar kullanılarak iki kişilik sofralar hazırlanmıştı. Bir büfe üzerinde bir sürahi, soğuk etler ve peynirler duruyordu. Brotherhood kirli tabakları görünce yemeğin bitmiş olduğunu far-ketti. Kütüphane küf ve sobadan gelen parafin kokusuyla doluydu. Üç duvarı çevresinde ikinci bir kat dolanıyordu, tırabzanların yansı kopmuştu. Soba şöminenin içine yerleştirilmişti. Sir Kenneth Sefton Boyd sobanın önündeydi. Üzerinde kadife bir ceket, yakası açık bir gömlek, ayaklarında altın işlemeleri eskimiş saten terlikler vardı. İriyari, kalın enseli, çenesinin ve gözlerinin altında et torbacıkları olan biriydi. Ağzı sanki yumruk yemiş gibi bir yana çarpılmıştı. Konuşurken ağzının bu çarpık yanı oynuyor, öteki yanı kıpırdamıyordu.

«Marlow?»

«Nasılsınız, efendim?» dedi Brotherhood.

«Ne istiyorsun?»

«Mümkünse sizinle yalnız konuşmak istiyordum, efendim.»

«Polis misin?»

«Onun gibi bir şey.»

Brotherhood, Sir Kenneth'e bir kartvizit uzattı. Bu kart hamili ulusal güvenlik soruşturması yapmaktadır. Teyit için lütfen Scotland Yard'dan şu numarayı arayın. Numara Brotherhood'un bütün takma adlarını bilen Bellows'un bürosunun numarasıydı. Sir Kenneth etkilenmemiş olarak kartı geri verdi.

«Casussun demek.»

«Bir bakıma öyle diyebiliriz.»

«İçki ister misin? Bira? Viski? Ne istersin?»

«Eh madem söylediniz bir viski olsun bari.»

«Viski, Steggie,» dedi Sir Kenneth, «Bir viski getir, tamam

^ursamad/ğın bir şeyi mı? Buz mu istersin, soda mı? Viskini neyle lu

«Biraz su olsa yeter.» -dunun sırlarını

«Pekâlâ, su ver öyleyse. Sürahiyle getir. Masanın v rak. İsteddiği kadar alır kendi, sen de odadan çık.

değmişken benim kadehi de doldur bari. Oturmak ister Marlow?»

Steggie kapıdan, «Hani Albion'a gidiyorduk,» dedi.

«Şimdi olmaz. Bu adamla konuşmam gerek.»

Brotherhood oturdu. Sir Kenneth de karşısına. Adamın bakışı solgun ve cansızdı. Brotherhood gözleri bundan daha canlı ölüler görmüştü. Elleri kucağına düşmüştü, biri kıyıya vurmuş balık gibi titreyip duruyordu.

Aralarındaki masada bir tavla vardı, oyun yarıda kesilmişti. Kiminle oynuyordu, diye düşündü Brotherhood.

Kiminle yemek yedi? Müziği kiminle dinliyordu? Benden önce kim ısıttı oturduğum yeri?

«Beni gördüğünüze şaşırdınız mı, efendim?»

«Beni şaşırtmak için bu kadarlık şey yetmez.»

«Son zamanlarda buraya gelip garip sorular soranlar oldu mu? Yabancılar örneğin? Amerikalılar?»

«Bildiğim kadarıyla hayır. Neden ki?»

«Bizimkilerden de sorguya çıkarıldılar oldu, diye duydum. Gelen oldu mu, diye merak etmişim. Bürodan çıkmadan öğrenmeye çalıştım ama koçrdinasyon yok pek, üstelik olaylar da çok hızlı geliyor.»

«Ne oluyor?»

«Eski okul arkadaşınız Bay Magnus Pym ortadan kayboldu, efendim. Onun nerede olduğunu bilebilecek herkes sorguya çekiliyor. Bunların arasında siz de varsınız elbette.»

Sir Kenneth'in bakışları kapıya çevrildi.

«Dışarda sizi rahatsız eden bir şey mi var, efendim?»

Sir Kenneth kalkıp kapıyı açtı. Brotherhood merdivende ayak sesleri duydu, ama aceleyle Sir Kenneth'i bir yana ittiği halde kim olduğunu görmedi.

Sir Kenneth merdivene, «Steggie, sen Albion'a önden git,» diye seslendi. «Şimdi git. Ben daha sonra gelirim. Bunları duymasını istemiyorum,» dedi Br.otherhood'a. «Bilmediği şeyden bir zarar gelmez sonra.»

•356 —

•357 —

«Sabıka kaydını düşününce size hak vermemek mümkün değil.» dedi Brotherhood. «Ayakta olduğumuza göre yukarı bir göz atmamda sizce bir sakınca var mı?»

«Elbette var. Bir daha da bana dokunma. Senden hoşlanmadım. Arama emrin var mı?»

«Hayır.»

Sir Kenneth koltuğuna oturduktan sonra cebinden çıkardığı bir kibrit çöpüyle tırnaklarını temizlemeye koyuldu. «Bir arama tezkeresi çıkart.» dedi. «O zaman evimi aramana izin verebilirim. Ama ona rağmen vermeyebilirim de.»

«Burada mı?» diye sordu Brotherhood.

«Kim?»

«Pym.»

«Bilmem. Anlamadım zaten. Pym de kim oluyor?»

Brotherhood hâlâ ayaktaydı. Bembeyaz kesilmişti yüzü, sesini kontrol altına almak için bir süre bekledi.

«Sizinle bir anlaşma yapmaya hazırım.»

Sir Kenneth hâlâ bir şey duymuyordu.

«Onu bana teslim edin. Yukarı çıkın. Ya da zili çalın. Aranızda anlaştığınız neyse onu yapın ve Pym'i bana teslim edin. Karşılığında sizin ve Steggie'nin adını karıştırmayacağım bu işe. Bunun karşısı 'Parlamentar Baron kaçak arkadaşını saklıyor' manşetleridir. Suçortağı olarak kabul edilmeniz d© olasıdır. Steggie kaç yaşında?»

«Yeteri kadar.»

«Burada işe başladığında kaç yaşındaydı?»

«Git öğren. Ben bilmiyorum.»

«Ben de Pym'in dostuyum. Benden çok daha kötülerini gelecek onu aramak için. Sorun kendisine. Kabul ederse ben de kabul ediyorum. Sizin adınızı karıştırmayacağım. Bana onu verin ve ne siz, ne Steggie bir daha ne pnu, ne de beni göreceksiniz.»

«Anlaşılan sizin bizden daha çok kaybedecek şeyiniz var,» dedi Sir Kenneth temizlediği tırnaklarına bakarak.

«Sanmam.»

«Hepimizin elinde kalanın ne olduğu sorunu ne de olsa.

— 358 —

Elinde olmayan şeyi kaybedemezsin. Umursamadığın bir şeyi aramazsın. Senin olmayanı satamazsın.»

«Pym satıyor ama. Anlaşıldığı kadarıyla yurdunun sırlarını satıyordu.»

Sir Kenneth hâlâ hayran hayran bakıyordu tırnaklarına. «Para için mi?»

«Herhalde.»

Sir Kenneth başını salladı. «Paraya aldırış etmezdi. Bütün istediği sevgiydi. Ve sevgiyi nerede bulacağını bilemezdi. Palyaçoluk ederdi doğrusu. Çok çalışırdı.»

«Bu arada şimdi elinde kendisinin olmayan bir sürü kâğıtla İngiltere'de dolaşıyor ve sizle ben yurtsever İngilizler olarak kabul ediliyoruz.»

«Pek çok kişi yapmaması gereken şeyi yapmaktadır. Dostlarına o zaman ihtiyaçları olur zaten.»

«Oğluna yazdığı mektupta sizden söz etmiş. Bunu biliyor muydunuz? Bir çakı hakkında birtakım saçmalar. Bu size bir şey hatırlatıyor mu?»

«Doğrusunu istersen hatırlatıyor.»

«Ya Poppy?»

«Bu adda bir kadın duymadım.»

«Erkek de olabilir.»

«Güzel bir fikir ama onu do duymadım.»

«Wentworth?»

«Hiç gitmedim oraya. Nefret ettiğim bir yerdir. Neden sordun?»

«Avusturya'da Sabina adında bir kız varmış. Ondan hiç söz etmiş miydi?»

«Pek hatırlamıyorum. Pym'in pek çok kızla ilişkisi vardı. Bunun kendisine pek yararı olmadı ya.»

«Size telefon etti, değil mi? Pazartesi gecesi, bir telefon kulübesinden?»

Sir Kenneth beklenmedik bir hareketle kolunu neşeyle ileri atıp yüksek sesle, «Körkütük sarhoştı.» dedi.

«Altımız babasının bir kasa şampanyasını içtiğimizden bu yana onun böyle sarhoş olduğunu duymamıştım. Şampanyayı Merton'dan bir eşcinselin verdiğini söylemişti, nedenini bilmiyorum doğrusu. Oysa

o günlerde Merton'da eşcinsel falan yoktu. Zengin yoktu en azından. Bütün zenginler hep Trinity'deydik.» Saat gece yarısını geçmişti. Brotherhood penceresinin pervazında kumrular dolaşan Shepherd Market'teki evinde bir votka daha doldurup üstüne karton kutudan portakal suyu ekledi. Ceketini yatağın üstüne atmıştı, masanın üstündeki ses alma makinesini dinlerken bir yandan da yazıyordu:

«... Genellikle Parlamento toplantıdayken Wiltshire'a gitmem, ama Pazar günü ikinci karımın doğumgünüydü, oğlumuz da okuldan geldiğinden görev kabilinden bir iki günlüğüne gittim, hem de seçim bölgemde ne olup bittiğini şöyle bir bakarım diyordum...»

Kaseti ileri aldı. «... Wiltshire'dayken genellikle telefonlara ben çıkmam, ama Pazartesi günü karımın bir gecesiydi, ben de telefon çaldığında kütüphanede tavla oynuyordum, kadının oyununu kesmeyip telefonu ben açayım dedim. Saat onbirbuçuk olmalıydı. Bir erkek sesi. Sevgililerinden biri olmalı, diye düşündüm. Gecenin bu saatinde iyi cesaret doğrusu. 'Alo? Şef sen misin? Şef!' 'Sen kimsin?' dedim. 'Magnus. Babam öldü. Cenazesine geldim.' Vah zavallı, diye düşündüm. Kimse babasının ölüp de baş<na kalmasını istemez - iyi mi- biraz su daha ister misin?»

Brotherhood sürahiye uzanırken teşekkür ettiğini duyuyor. Sonra da su sesi.

«'Jem nasıl?' diye sordu. Jemima kızkardeşimdir. Bir zamanlar çok yakındılar birbirlerine ama sonunda bir şey olmadı. Bir çiçekçiyle evlendi sonra. Duyulmamış bir şey. Herif Basings-toke yolunda çiçek yetiştiriyor. Adını bir tabelaya yazmış. Jemima buna aldırıyor gibi. Ama kocasını pek görmüyordur ya. Bizim Jem de benim gibi sorunlu bir insandır.»

Kaseti yine ileri aldı.

«...sarhoş. Ağlıyor mu, gülüyor mu, anlayamadım. Zavallı, diye düşündüm. Kederlerini içkide boğuyor. Ben de olsam aynı şeyi yapardım. Bir de baktım ki, zamanında gittiğimiz bir okuldan söz ediyor. İki üç okula birlikte gitmiştik. Oxford'da, bir iki

tatilde birlikte olmuştuk, şimdi de kırk yıl sonra hem de gece yarısı telefonda nasıl okulda öğretmenler helasına benim adımın başharflerini yazdığını ve benim bunun için kırbaçlandığımı anlatıyordu. 'Senin adını yazdığım için pişmanlık duyuyorum, Şef,' Pekâlâ, oldu bir kere. Zaten bunu onun yaptığından hiç kuşku yoktu ki. Üstelik adımı berbat da etmişti. Ne yapmıştı bili-, yor musun? Soyadımı bir tireyle ikiye ayırmıştı. Müdür Grimb-le'a, 'Adımı neden böyle yazayım ki, kayıt defterine baksanıza,' demiştim. Hiç farketmemişti ama, yine de kırbaçlanmışım. Adalet falan yoktu tabii. O günlerde herkes kırbaçlandığı için pek de aldırmamıştım zaten. Hem ben Pym'e de pek iyi davranmazdım doğrusu. Hep ailesi için iğnelerdim kendisini. Babası üçkâğıtçıydı. Teyzemi mahvetmişti. Anneme de asılmıştı, ama yatağa atamamıştı, kurnaz kadını annem. İskoçya'da bir yerde yeni bir havaalanı inşaatı planları. Bölgede işleri ayarlamıştı, iş yalnızca toprağı satın almaya, yerel izin çıkartmaya kalmıştı. Bir kuzenim Argyll'in yarısına sahiptir. Bu işten ona söz ettim. Hepsisi de yalanmış. Dolandırıcılık. Müthiş bir şey. Bir kere onlarda kalmıştım. Ascot'ta bir genelev. Çevre tümüyle sahtekâr dolu, Magnus hepsine de 'Efendim' diyor. Babası bir kere Parlamente'ye girmeye kalkıştı. Girememesi yazık oldu doğrusu. Esaslı arkadaşlık yapılabilirdi...»

Brotherhood kaseti yine ileri sardı. «... Kutuya para atıp duruyordu. Nereden telefon ettiğini sordum. Londra'dan, dedi. İzlendiği için telefon kulübesinden aramak zorundaymış. 'Şimdi kimin adını kazıyorsun?' diye sordum. Bir espriydi yaptığım ama anlamadı. Babasına üzülmuştum. Ağlamasını istemiyordum. Oldum olası dramatik herifin biriydi zaten. Başı dertte olmadıkça içi rahat etmezdi. Numaranı ver de seni arayayım, dedim. Birinin bana böyle söylememi tembih etmiş olduğunu söyledi. 'Boş konuşuyorsun. Benim arkadaşlarımdan yarısı hep birilerinden ka-Çıyolrcdır,' dedim. Babasının öldüğünü ve ilk olarak kendi yaşamına bakabildiğini söyledi. Hep böyleydi zaten. Sonra yine o helaya kazıdığı adıma döndü. 'Gerçekten üzgünüm, Şef,' dedi. 'Oğlum, onu yapanın sen olduğunu ben zaten biliyordum, hayatımız boyunca böyle suçluluk duymamız doğru değil, paraya ihtiyacın var mı? Yatacak bir yer ister misin, gel malikânede bir

yerde kal,' dedim. 'Gerçekten üzgünüm, Şef, gerçekten pişmanım,' dedi. Ben de, 'Benden bir şey istiyorsan söyle. Londra rehberinde numaram var, bir şey istersen beni ara,' dedim. Yirmi dakikadır konuşuyordu. Telefonu kapattıktan yarım saat sonra yine açtı. 'Şef, benim yine, senini© konuşmam gerek, dinle beni, Şef,' dedi. Eh, sıkıntıda olan eski bir arkadaşın yüzüne de telefon kapatılmaz ya.»

Brotherhood, Sir Kenneth'in saatinin onikiyi çaldığını duydu. Artık çok hızlı not alıyordu. Merkez'deki gerçeği tanımlayan tek merkezli hayaller, diye düşündü. Beklediği yer gelmişti şimdi.

«... gizli işlerde olduğunu söyledi. Buna pek şaşmadım... Brotherhood diye birinin yanında çalıştığını söyledi. Doğrusunu istersen, anlattıklarını pek dikkatle dinlediğimi söyleyemem. İkisi için de çalışıyormuş. Baba gibiymişler ikisi de. Onlar hakkında bir kitap yazacakmış ve olayların gerçek yüzünü anlatacakmış. Ne olayları artık Tanrı bilir. Brotherhood'a yazacakmış, öteki adama yazacakmış, sonra gizli bir yere gidip kendini

öldü-recekmiş... burasını yanlış anlamış olabilirim. Belki de gizli yerine gidip oradan yazacaktı o adamlara. Doğrusu anlattıklarına pek kulak vermiyordum. Sarhoşlara hiç tahammülüm yoktur. Ben de sarhoşun biriyim çünkü.»

Brotherhood'un dürtüklemesi.

Uzun bir sessizlik.

Brotherhood'un yeni bir dürtüklemesi.

Sir Kenneth'in sesi belli belirsiz. «Onun adamı olduğunu söyledi.»

«Kim kimin adamı?»

«Pym öteki herifin adamıymış. Brotherhood'un değil. Ötekinin. Onu her nasılsa incittiğini söyledi. Sarhoştur, diyorum sana.»

«Peki bu adamın adı?» diye sordu Brotherhood.

«Bilemeyeceğim. Farkında değilim. Kusura bakma ama aklımda kalmamış.»

«Peki ya bu gizli yer neredeymiş?»

«Söylemedi.»

Brotherhood makineyi kapatmadı. Sefton Boyd'un sigarasını

— 362 —

yakması. Steggie'nin dönüşünü bildiren ön kapının çarpılması.

Brotherhood ile Sir Kenneth merdiven sahanlığımdalar.

«Ne dedin?» Sir Kenneth'in sesi çok yüksek.

«Peki nerede olduğunu tahmin edersiniz dedim.»

«Yukarda, ahab. Öyle demiştin ya.» Brotherhood hayalinde Sir Kenneth'in şişkin yüzünün kendisinininkine yaklaştığını görüyor. «Arama emri alırsan belki de çıkıp bakabilirsin. Belki de bakamazsın. Bilemem.»

Brotherhood, Sir Kenneth'in merdivenlerinde kendi ayak seslerini dinliyor. Hole iniyor, Steggie'nin hafif ayak sesleri ken-disininkilere karışıyor. Steggie gürültüyle açıyor kapıyı. Brotherhood bir elini ağzına kapatıp ötekiyle ensesinden delikanlıyı dışarı çekerken Steggie'nin boğuk çılgılığı. Sonra Steggie'nin Sir Kenneth'in sütunlarına vurulan kafası, kendisinin Steggie'nin kulağı dibindeki sesi.

«Sana daha önce de böyle yapmışlar mıydı? Böyle duvara çarpılmış mıydın?»

Cevap yerine bir inilti. «Evde başka kim var, evlât?» «Hiç kimse.»

«Bu gece üst katta pencere önünde gezinen kimdi?» «Bendim.» «Neden?» / «Benim odam orası.»

«Ben siz ikinizin büyük yatak odasında yattığınızı sanıyordum.»

«Yine d© kendi odam var benim.»

«Evde sizden başka kimse yok mu?»

«Hayır.»

«Ya geçtiğimiz hafta?» : «Hayır dedim ya. Hey, dur bakalım!»

Yolda yürümekte plan Brotherhood dönüyor. «Ne var?»

«Anahtarım yok. İçeri nasıl gireceğim?»

Brotherhood'un bahçe kapısını çarpması.

•363-

Kate'e telefon etti. Cevap yok.

Karısına telefon etti. Cevap yok.

Paddington'u arayıp Paddington'dan kalkan ve Reading'den geçip Penzance'a giden yataklının uğradığı istasyonları ve saatlerini yazdı.

Bir saat kadar uyumayı denedikten sonra yine masasına döndü. Langley'in dosyasını açıp Herr-Petz-Hampel-Zaworski' nin. Pym'in casus şefi olduğu sanılan bu adamın kayıtlarını okudu. «...Gerçek adı bilinmiyor.... 1861'de Mısır'ı ziyaret eden arkeoloji heyeti üyesi (Petz)... 1966'da Doğu Berlin'de Çek Askeri Heyetinde (Hampel)... boyu birseksen, kamburca, sol ayağı hafif aksak...»

Sefton Boyd, «Brotherhood'la öteki adam vardı,» demişti. «Baba gibiydiler ikisi de. Onun adamıymış.»

Belinda'mn, «Bunu başınıza siz açtınız,» dediğini hatırladı. «Onu siz yarattınız.»

Fotoğrafa bakmaya devam ediyordu. Aşağı kıvrık gözkapak-ları. Sarkık bıyık. Parlıtlı gözler. Gizli Slav gülümsemesi. Kimsin sen9 Seni hiç görmediğim halde neden tanıdıkmişsin gibi bir izlenim var içimde?

Grant Lederer kendisinin hiç bu kadar adam yerine konduğunu hissetmemiş, hiç bu kadar dimdik durmamıştı ayaklan üstünde! Zaferinin o kusursuz sakinliğiyle, adalet yaşıyor, diye düşündü. Efendilerim otoritelerini hak ediyorlar. Soylu bir makam beni sınadı ve işe almaya değer buldu. Grosvenor Alanındaki Amerikan Elçiliğinin altıncı katındaki harekât odasına varlıklarını bile bilmediği insanlar doluyordu. Bunlar Londra Merkezinin uzak köşelerinden gelmelerine rağmen, içeri girerlerken kendisine dostça bir bakışla bakıyor gibiydiler, insanın tanımak isteyeceği esaslı Amerikalılar, diye düşündü. CIA adam seçmesini biliyor doğrusu. Oturdıkları anda Wexler sözü aldı.

Kapı kilitlenirken, «Bu işi bitirme zamanı geldi,» dedi. «Size Gary'yi tanıştırayım. Gary Güney Avrupa Haberalma başkanıdır. Bize Pym olayının önemli bir gelişmesini anlatacak.»

Gary tipik bir Kentucky'liydi; uzun boylu, zayıf ve neşeli.

— 364 —

Lederer daha şimdiden hayrandı adama. Yanında, önünde bir kâğıt tomarı olan bir yardımcısı oturuyordu ama Gary kâğıtlara bakmadan konuşuyordu. «Aradığımız kişi şimdi PHZ olarak söz edeceğimiz Petz-Hampel-Zaworski,» dedi. Bir GAH ekibi kendisini Salı günü saat onbucukta Viyana'da Çek Elciliğinden çıkarken görmüştü. Gary PHZ'nin gününün en küçük ayrıntısını bile atlamadan anlatırken Lederer büyülenmişcesine dinliyordu adamı. PHZ'nin kahve içtiği yer, işlediği yerler, uğradığı kitapçılar, kiminle yemek yediği, nerede ve ne yediği, PHZ'nin topallaması, gülümsemesi, özellikle kadınlara karşı sevimliliği. Puroları, nereden aldığı, nasıl yaktığı. Onsekiz kişi tarafından izlendiğinin farkında olmadan rahatlığı. 'İsteyerek ya da istemeyerek' Bayan Mary Pym'e yaklaştığı iki yer. Gary bunlardan birinde gözgöze gelindiğinin saptandığını söyledi. Diğerinde Bayan Pym'in yanında muhafız olarak bulunduğu sanılan bir çift yüzünden yanlarına fazla yaklaşılammıştı. Ve son olarak da Gary' nin üç adamı Viyana'daki ingiliz kilisesinin arka sıralarmdayken PHZ ile Mary Pym iki sıra başına oturmuşlardı. Lederer'in sırası gelmişti artık. Gary beklentiyle kendisine bakıyordu.

«Grant, sanırım bundan ötesini sen anlatacaksın, gerisi bizden uzak,» dedi Gary insanın hoşuna giden bir terslikle.

«Bu olay Bee'nin başarısıdır, benim değil. Bee, Bayan Le-derer'dir eşim yani,» diye Lederer karşısındaki yaşlı adama döndü. Ama birden bunun Londra Merkezi şefi Carver olduğunu ve Carver'in de kendisinden pek hoşlanmadığını farketti. «Presbi-teryen mezhebindendir Bee. Anası babası da öyleydi. Bayan Lederer son zamanlarda dindarlığını örgütlü bir dinle bağdaştırmayı başarmış ve Viyana'da İngiliz kilisesi olarak da anılan Anglikan kilisesine devam başlamıştır. Ne de seksi bir kilisedir orası değil mi, Gary? Melekler falan, kiliseden çok dindar birinin yatak odası sanki. Mick, Langley'de bu ,olay nedeniyle bazı adlar ortaya atılacaksa bence bu Bee'nin adı olmalı.» Lederer hâlâ başlayamamıştı hikâyesine.

Gerisi daha kolay geldi ama. PHZ'nin ardından sıraya giren gözetleme ekibi değil de Bee olmuştu. Mary ile adamın hemen arkasındaydı. PHZ'nin eğilip Bee'nin .kulağına bir şey fısıldadığını bir metre öteden gören de Bee'ydi. Mary sanki iyice

— 365 —

duymak istermiş gibi hafifçe gerilemiş, sonra hiçbir şey olmamış gibi işine devam etmişti.

«Demek istediğim bu uzun operasyonda konuşma bağlantısına tanık olan benim esimdi.» Hayranlıkla salladı başını Lede-rer. «Ve ayın sona erince Bee hemen evimize koşup buraya, elçiliğe bana telefon etti ve böyle bir durum için kullanmayı kararlaştırdığımız şifreyle olayı anlattı. Bee CIA ekibinin kilisede olduğunu bilmiyordu bile. Mary kiliseye gideceği için gitmişti. Yine de tek başına GAH'dan altı saat önce bize haberi iletebildi. Tek üzüldüğüm nokta Bayan Lederer'in dudak okumayı bil-memesidir.» Lederer soluk soluğa kalmıştı.

Lederer alkış beklemiyordu. İçinde bulunduğu toplumun böyle alışkanlıkları yoktu. Ortaliğa çöken o gebe sessizlik çok daha büyük bir takdirdi.

Sessizliği bozan şifreci Artelli oldu. «Buraya, elçiliğe mi?» dedi.

«Efendim?»

«Karınız buraya, elçiliğe mi telefon etti? Viyana'dan, öyle mi? Kilisede olanlardan hemen sonra? Evinizdeki açık telefondan mı?»

«Evet, efendim, ben de haberi hemen Bay Wexler'e ilettim. Sabah saat dokuzda bilgi masasındaydı.»

«Dokuzbuçuk,» dedi Wexler.

Artelli bir yandan yazarken, «Kullandığı şifre neydi?» diye sordu.

Lederer'in açıklamaktan mutluluk duyacağı bir şeydi bu. «Bee'nin teyze ve amcalarının adları. Mary Pym ile Bee'nin Edie Teyzesi arasında psikolojik profil açısından bir yakınlık bulurduk. İşte hepsi bunun üzerine kuruldu. 'Edie Teyze bugün kilisede ne yaptı biliyor musun?'.. Bee çok kurnazdır.»

«Teşekkür ederim,» dedi Artelli.

Bundan sonra konuşan Carver'in sorusu pek de dostça değildi. «Grant, yani karın bu operasyonu biliyor mu diyorsun? Pym olayının karılara bile söylenmeyecek bir şey olduğuna karar vermiştik sanıyorum.»

«Elbette öyle.» dedi Lederer. «Ancak Bayan Lederer bu

— 366 —

olayda etkin bir biçimde benimle çalıştığına göre, onun Pym hakkındaki genel kuşkuyu bilmemesi biraz hayal olurdu bence. Ayrıca şunu da belirtiyim ki, Bee'nin inancına göre bu pisliğin altında Mary'nin çok ama çok derinliklere gömülmüş bir rol oynadığını öğreneceğiz.»

«Bayan Lederer PHZ'yi de biliyor mu?» diye sordu Carver. «Grant, bu adam aradığımız büyük, balık olabilir. Ama Bayan Lederer onu da biliyor, öyle değil mi?»

Lederer'in yüzünün kızarmasını önlemek için yapabileceği hiçbir şey yoktu. «Bayan Lederer bu buluşma konusunda içgüdülerine göre davrandı. Carver, bu konuda onu kınayacaksın önce beni kınamalsın.» «PHZ için kullandığınız şifre neydi?» diye atıldı o lanet Fransız aksanıyla Artelli.

«Bobby Amca.»

«Bobby içgüdüden başka bir şey ama, Grant,» diye itiraz etti Carver. «Bobby aranızda kararlaştırdığınız bir ad. Karma Petz-Hampel-Zaworski hikâyesini anlatmasaydın Bobby adı üzerinde nasıl anlaşılabildiniz?» Wexler toplantıyı ele aldı yine.

«Peki peki, tamam,» diye söylendi. «Bunu sonra düşünürüz. Bu arada ne yapacağız? GAH bölünüp ikisini de izleyecek. Tamam mı, Gary? Nereye giderlerse.»

«Yeni bir ekip topluyorum. Yarın bu saatte iki ekibim olacak.»

«Peki İngilizlere ne söyleyeceğiz, nasıl söyleyeceğiz ve ne zaman söyleyeceğiz, şimdi de bunu konuşalım.»

Artelli, Lederer'e bakarak, «Bunu söyledik bile,» dedi. «İnr gilizler ABD Elçiliği telefonlarını son günlerde dinlemekten vazgeçmemişlerse yani, ki bunu yaptıklarını da hiç sanmıyorum.»

Adalet yaşıyordu, ama Grant Lederer'in sabah olmadan öğrendiği gibi, adalet yaşadığı gibi ölürdü de. Sağlığı ansızın bozulduğu için Viyana'daki görevinden hemen alınmıştı. Karısı

— 367 —

Lederer'in hayal ettiği takdirleri alacağı yerde, derhal kocasının ardından Virginia'ya Langley'e dönme emrini almıştı.

CIA'nın sayıları giderek artan ruh doktorlarından biri, «Le-derer aşırılığa kaçma eğilimi gösteriyor, daha az heyecanlı bir ortama ihtiyacı var,» diye yazmıştı raporuna.

Önerilen sakinlik İstatistik bölümünde bulundu ki, burası da adamcağızın az daha aklını kaçırmaya neden oluyordu.

13

Yeşil dolap Pym'in odasının ortasında bir zamanlar alayının gözbebeği olan terkedilmiş bir top gibi duruyordu. Tutamaklarının kromu ve boyası dökülmüştü, ağır bir tekme ya da düşme sonunda bir yanı içeri göçmüştü. Çizikler paslı lekeler dönüşmüş, paslar vida deliklerine kadar ve boyaların altında yayılmış, dolabın boyası insanı utandıran ergenlik çıbanları gibi kabarmıştı. Pym dolabın çevresinde bir vahşinin korku ve tiksini-tisiyle dolaşıyordu. Tanrıdan gelmişti bu. Yine oraya dönecekti. Yakma kutusunu da içine koymalıydım ve onu da Yaratanına gösterseydi, diye düşündü. Aziz Rick'in İncili'ne göre dört dopdolu masumluk çekmecesini.

Benimsin artık. Yenik düştün. Kayıtlar bana geçti. Bunu kanıtlayacak anahtarım var zincirimin ucunda.

Sana şimdi cadılardan söz etmeliyim, Tom. Dolunay kızıla dönüşüyor olmalı ve baykuşlar da kötü cinayetler işlenirken baykuşlar ne yaparsa onu yapıyor olmalı. Ancak Pym onlara karşı sağır ve kör. Şu anda özel vagonunda Teğmen Magnus Pym olarak çok uzun yıllar önce daha değişik bir Pym'in henüz olgunlaşmamış bir döneminde Bay Lapadi'nin E. Weber' in o uydurma altınlarını koleksiyonuna katmak için beklediği sınır kasabasından işgal altındaki Avusturya'ya giriyor. İlk gö-

— 368 —

revine giden bir Romalı fatih. Güneş altındaki tarlalarda mısır toplayan köylü kadınların çıplak göğüslerine gevrilmiş o askeri perhiz bakışlarından anlaşıldığı kadarıyla, kendi kaderine ve insan zayıflıklarına karşı çifte kavrulmuş. Hazırlık dönemi bir İngiliz Pazarı rahatlığıyla geçmiş, Pym her ne kadar bir rahatlık aramadıysa da. İyi terbiye ve kötü eğitimden oluşan o ayrıcalıklı İngiliz nitelikleri hep kendi lehine kullanılmış. Oxford' daki karanlık politik ilişkileri bile birer lütuf kendisi için. Mic-hael'lerden sonuncusu havuzbaşında yemeklerini yeyip klorlu sular arasında cıvıldaşan kızların masum vücutlarını seyrederek, «Pongolardan biri sana hiç klan üyesi olup olmadığını sorduğunda gözünün içine bak ve Asla de,» diye salık vermişti.

«Pongolar mı?»

«Savaş Bakanlığı, ahabap. 'Şirket' senin güvenlik soruşturması işini doğrudan ayarlıyor. Sen heriflere kendi işlerine bakmalarını söylersin.»

«Teşekkürler,» dedi Pym.

Aynı akşam Pym örgütün Çok Kıdemli Bir Üyesinin yanına çıkarıldı. Bu kendisine ilk yaklaşan Albay Gaunt muydu acaba? Daha yüksek denildi Pym'e. Sorma.

Kıdemli Üye, «Size teşekkür ederiz,» dedi.

«Zevkle yaptım,» dedi Pym.

«O insanlarla birarada bulunmak zorunda kalmak pis iştir. Birinin yapması gerek ama.»

«O kadar da kötü değildi, efendim.»

«Senin adını defterlerimizden silmeyeceğiz. Sana kesin bir söz veremiyorum, bugünlerde 'bir seçim kurulu var başımızda. Üstelik sen parkın karşı tarafmdakilerin adamısın, birbirimizin sularında pek avlanmayız biz. Yine de ülke dışında Mata Ha-ricilik oynamak yerne yurdunu ülke içinde savunmayı yeğlersen bize haber ver.»

«Olur, efendim. Çok teşekkür ederim.»

Kıdemli Üye bakımlı, esmer ve o gösterişli zarflarından biri gibi sıradandı. Bir taşra avukatının huysuz davranışlarına sahipti ve zaten Büyük Çağrıya uymadan önce de rnesleği oydu. Masanın üzerinden eğilip esrarlı bir gülümse-

— 369 —

F. : 24

meyle baktı Pym'in yüzüne. «İstemiyorsan söyleme. Ama o insanlara nasıl bulaşmıştın?»

«Komünistlere mi?»

«Hayır, hayır. Bizim kardeş örgütümüze.»

«Bern'de, efendim. Orada okuyordum.»

Büyük adam zihnindeki haritayı inceleyerek, «İsviçre'de,» <Jedi.

«Evet, efendim.»

«Karımla bir kere Bern yakınlarında kayak yapmaya gitmiştik. Mürren diye küçük bir yer. İngilizlerin yönettiği bir yer olduğundan arabaların girmesine izin verilmiyordu. Pek haşlanmıştık doğrusu. Sen ne gibi bir hizmet veriyordun?»

«Aslında size yaptıklarımı, efendim. Yalnız biraz daha teh-Jikeliydi.»

«Nasıl?»

«Orada korumasız oluyor insan.»

«'Bana çok sakın bir yer gibi gelmişti. Eh, sana iyi şarvs-îar dilerim, Pym. O heriflere dikkat et. İyidirler ama biraz da kaypaktılar. Biz de iyiyiz ama onur diye bir şeyimiz kalmıştır daha. Aramızdaki fark budur.»

Pym kılavuzuna, «Müthiş bir adam,» dedi. «Sıradanmış gibi davranıyor arna insanın ruhunu okuyor.»

Birkaç gün sonra elinde bavuluyla eğitim alayının nöbet odasına teslim olan Pym, burada iki ay boyunca yetiştirilişinin ödülleri almaya başlamıştı. Galli madenciler ve Glasgow'lu kabadayılar açık açık analarının özlemiyle ağlarlarken, kışladan izinsiz kaçtıkları için cezalandırılırlarken, Pym kimse için ağlamadan mışıl mışıl uyuyabiliyordu. Kalk borusuyla arkadaşları küfürler ederek yataklarından kalkmadan çok önce o çizmeleriyle kemer tokasını parlatmış, yatağını yapmış ve giyinmiş olurdu. Tören alanında ve futbolda üstün başarılıydı. Ne kendisine bağlıınca korkuyor, ne de otoritede bir mantık arıyordu.

Albay bir gün Corunna Savaşı konusunu anlatırken birden, «Topçu Pym nerede?» diye bağırdı ve sanki kendisi değil de 'başkası konuşmuş gibi öfkeyle başını kaldırdı. Salondaki çavuşlardan her biri Pym'in adını haykırdılar, tâ ki Pym ayağa ^kalkana kadar.

— 370 —

«Pym sen misin?»

«Efendim!»

«Bu dersten sonra beni gör.»

«Başüstüne, efendim!»

Bölük Karargâhı tören alanının öteki yanındaydı. Pym oraya gidip selama durdu. Albayın yaveri odadan çıktı.

«Rahat, Pym. Otur.»

Albay bir askerin sözlere güvensizliğiyle ağzından çıkan kelimeleri tartarak konuşuyordu, ince bal rengi bir bıyığa ve tümüyle aptal bir insanın bomboş bakışlarına sahipti.

«Bazı kimseler senin subay çıktığın takdirde belirli bir kuruluştaki belirli bir eğitim kursuna devam etmenin iyi olacağını söylediler, Pym.»

«Evet, efendim.»

«Senin hakkında özel bir rapor vermem istendi»

«Evet, efendim.»

«Bunu yapacağım. Hatta senin için iyi bir rapor vereceğim.»

«Teşekkür ederim, efendim.»

«Dikkatlisin. Kuşkucu değilsin. Barışın lüksleri seni kirletmemiş, Pym. Bu ülkenin ihtiyacı olan bir kişisin sen.»

«Teşekkür ederim, efendim.»

«Pym.»

«Buyrun efendim.»

«O aralarına karışacağın insanlar belirli bir bilgiye sahip, sağlığı epey yerinde emekli bir piyade albayı arayacak olurlarsa beni hatırlayacağını umarım. Biraz Fransızcam vardır. İyi ata binerim. Şarapları iyi tanırım. Bunları söyle onlara.»

«Söylerim, efendim. Teşekkür ederim, efendim.»

Belleği pek güçlü olmayan albay konuşmakta olduğu konuya sanki yeni bir şeymiş gibi sık sık dönerdi.

«Pym.»

«Evet, efendim.»

«Zamanını kolla. Acele etme. Aceleden hoşlanmazlar. Kurnaz ol. Bir emirdir bu.»

«Başüstüne, efendim.»

«Adımı biliyor musun?»

— 371 —

«Evet, efendim.»

«Hecele bakayım.»

Pym denileni yaptı.

«İsterlerse adımı da değiştiririm. Bana haber versinler yeter. Birinci olmuşsun, Pym.»

«Evet, efendim.»

«Bu yolda devam et.»

Pym akşamları yalnız adamların yanlarına oturup aşk mektupları yazdırırdı. Adamlar yazı yazmasını beceremediklerinde mektupları kendisi yazar, hatta istek üzerine kendisinden sevgi sözcükleri de eklerdi. Kimi zaman da bu söz yeteneğinin ,bir parlayışıyla kendi hesabına bir şeyler yazmaya da kalkardı.

Sevgili Belinda,

insanın emekçi arkadaşları arasında nasıl basit iyiliklere ve neşeye rastlanıldığını anlatamam sana. Dün yirmibeşliklerimizi ilk Atışımız için İngiltere'de Bir Yere götürdük. Şafak sökmeden otobüse binmiştik, gideceğim'z yere vardığımızda saat onbir olmuştu. Birbuçuk tonlukların tahta sıraları insanın belkemiğini birkaç yerden parçala-. yacak biçimde çizilmiş olmalı. Altımızda minder yoktu. Yine de arkadaşlar yol boyunca neşeyle şarkılar söylediler. Dönüşte de ancak birkaç neşeli homurtudan başka bir şey duyulmadı. Onlardan biri olmanın ayrıcalığını hissediyor ve subaylığı reddetmeyi ciddi olarak düşünüyorum.

Ancak subay olma olasılığı belirince Pym fazla bir güçlük •çıkarmadan kabul etti bunu. Trenin her tünele girişinde omuzlarındaki apoletlerin varlığını gizlice yoklamasından da belli subaylığa fazla bir itirazı olmadığı. Köylü kızların çıplak göğüslerine gelince, seçimden bu yana ilk kez görüyor onları da. Tren her yeni vadiye girdiğinde hoşnutsuz bakışlarını zorluyor daha çoğunu görebilmek için ve bu konuda pek de düş-;kırıklığına uğramıyor. Haberalma Dairesindeki ilk komutanı.

«Seni önce Viyana'ya göndereceğiz,» demişti. «Dışarda çalışmaya başlamadan önce bölgenin havasına alışırsın biraz.»

O günlerde Avusturya bizim sevmeyi öğrendiğimiz ülkeden çok başka bir yerd, Tom. Viyana, Berlin gibi, baban gibi bölünmüş bir kentti. Birkaç yıl sonra diplomatlar herkesi şaşırtan bir davranışla üzerinde tartışacak 'bir Almanya varken Avusturya gibi küçük bir şeyle uğraşmama karan aldıklarında, işgal kuvvetleri bir anlaşma imzalayıp ülkelerine döndüler ve böylece ingiltere Dışişleri Bakanlığı benim hayatım süresinde bir tek olumlu iş yapmış oldu. Ancak Pym'in oraya vardığı günlerde oyun bütün görkemiyle devam etmekteydi. Amerikalıların başkentleri Linz ile Salzburg, Fransızların Innsbruck, İngilizlerin Graz ve Klagenfurt'tu ve herkesin de Viyana'da oynayacak bir kesimleri vardı, Viyana'nın merkezi ise dörtlü kontrol altındaydı. Noel'de Ruslar bize tahta kovalar içinde havyar, b:z de onlara erikli pasta verirdik. Pym Avusturya'ya vardığında pek tutulan bir hikâyeye göre, askerlere yemekten önce havyar verildiğinde, Argyll alayından bir onbaşı nöbetçi subayına reçelin balık koktuğunu şikâyet etmişti. İngiliz Viyana' sının beyni Div Int denilen b:r villadaydı ve Teğmen Pym de Sovyetlerin seyyar çamaşırhanelerinden Macar süvarilerine kadar bütün hareket eden birliklerin raporlarını okumak ve haritalara renkli iğneler batırmak olan görevine burada başlamıştı. En heyecan verici haritası çalıştığı yerden arabayla yirmi dakika uzaklıkta olan Sovyet Kesimini göstereniydi. Pym bu haritanın sınırlarına baktığında bile tüyleri tehlike heyecanıyla diken diken olurdu. Yorgun olduğu ya da kendini unuttuğu başka zamanlarda da bakışları Çekoslovakya'nın batı ucuna, eskiden Carlsbad olan Karlovy Vary'ye, Brahms ile Beethoven'in pek sevdikleri 'bu onsekizinci yüzyıl kaplıcasına kayardı. Orasıyla kişisel hiçbir bağı yoktu ve ilgisi tümüyle tarihten doğuyordu.

O ilk aylar garip bir yaşantısı vardı, kaderi Viyana'da değildi ve şimdi geçmiş hayal edince başkentin onu doğanın daha sert yasalarına terketmeye hazırlandığını hissediyorum. Mes-

t

— 372 —

— 373 —

lektaş subaylar tarafından ciddiye alınmayacak kadar küçük rütbeli, protokolce Diğer Rütbelerle karışması engellenen, restoran ve gece kulüplerinde eğlenmeye gidemeyecek kadar yoksul olan Pym, yasadışı günlerinde Bern'de olduğu gibi, el konulmuş otel odasıyla haritaları arasında gidip gelmekle yetiniyordu. O zaman kabul etmeyeceğim ama şimdi artık kabullenebileceğim bir şey var. Sokaklarda Viyanalıların o çılgın Al-mancaları konuşmalarını duyduğunda, bodrumlarda ve bombalanmış evlerde boy göstermeye başlayan küçük tiyatrolarından birine gittiğinde, başını çevirip de yanında topallayarak yürüyen iyi bir arkadaş görmenin özlemini çekiyordu. Ancak arkadaşı falan yoktu; kendi kendine, bu benim canlanan Alman ruhum, diyordu. Alman doğasında vardı kendini yetersiz hissetmek. Başka akşamlarda büyük gizli ajan sırf o iş için aldığı yeşil Tirolyen şapkayı başına geçirip Sovyet Sektöründe bir keşif gezisine çıkar, şapkanın siperi altından Sovyet karargâhı önünde yirmi adım arayla dizilmiş elleri makineli tüfekli tıknaz Rus nöbetçilerini gözetlerdi.

Kendisini durduracak olurlarsa askeri belgesin} Tatar suratlarına doğru tutması yüzlerinin bir gülümsemeye aydınlanması için yeterliydi. Askerler birer adım geri gidip gri eldivenli elleriyle selamlardılar kendisini.

«İngilizler iyi.»

«Ruslar da iyi ama,» derdi Pym gülerek. «Ruslar gerçekten çok iyi.»

«Kamarad!»

«Tovarich. Kamarad.»

Pym bir sigara ikram eder, kendisine uzatılan paketten bir tane alırdı. Div Int'te çalışan gizli tüccarlardan birinden aldığı iri alevli Amerikan Zippo çakmağıyla yakardı sigaraları. Çakmağın alevi nöbetçiyle kendi yüzünü aydınlatırdı. Pym işte o zaman Oxford'da komünistler aleyhinde casusluk yapmış olmasına ve şimdi Viyana'da da aynı işi sürdürmesine rağmen, hâlâ kalben komünist olduğunu ve Ascot'un müzikli içki dolaplarından ve ruletlerinden çok, Rusya'nın karlarını ve mısır tarlalarını özlediğini söylemek isterdi. Ama neyse ki, bunu anlatacak Rusçası yoktu.

Kimi zaman gecenin geç bir saatinde bomboş sokaklar-

•374 —

dan içinde yalnızca ordu malı bir yangın söndürücüsü ve Rick'in fotoğrafı olan bir keşiş hücrelerini andıran küçük yatak odasına dönerken durur, ferahlayana kadar temiz gece havasını içine çeker, sisler içindeki kaldırım taşlı caddelere bakar ve Lippsie'nin elinde karton bavulu, başında göçmen başörtüsüyle kendisine doğru yürüdüğünü hayal ederdi. Kadına gülümseyerek bakar, özlemleri ne olursa olsun, hâlâ kafasının içindeki dünyada yaşamakta olduğu için kendi kendini kutlardı.

Viyana'da üçüncü ayını doldururken Marlene, Pym'den kendisini korumasını istedi. Marlene ünlü bir güzel ve Çek dili çevirmeniydi.

Pym bir akşam bir dizi yüksek rütbeli subayın ardından büyük merdivenden inerken kız bir sivilin o sevimli utangaçlığıyla yanına yaklaşır, «Siz Bay Pym'siniz, değil mi?» diye sordu. Üzerinde beli sıkılmış bol bir yağmurluk, başında küçük boynuzları olan bir şapka vardı.

«Weichsel Oteline mi gidiyorsunuz?»

Pym her akşam otele yürüyerek gittiğini söyledi.

«Sizinle yürümeme izin verir misiniz acaba? Dün bir adam ırzıma geçmeye kalkıştı. Beni kapıma kadar götürürsünüz, değil mi? Size yük olmuyorum ya?»

Yiğit Pym bundan sonra her akşam kızı odasına kadar götürüp sabahları kapısından almaya başladı. Günü bu iki parıltılı dönem arasında akıp gidiyordu artık. Ancak aylığını aldıktan sonra kızı yemeğe davet ettğinde, yeni gelenlerin komutanı olan öfkeli bir yüzbaşının huzuruna çağırıldı.

«Sen zampara domuzun birisin, anladın mı?»

«Evet, efendim.»

«Ast rütbeli Div Int subayları sivil personelle açıkça dostluk kuramazlar. Senden daha kıdemli olmadıkları sürece. Duydun mu?»

«Evet, efendim.»

«Bok ne demek biliyor musun?»

«Evet, efendim.»

«Hayır bilmiyorsun. Pym, bok kravatı gömleğinden daha açık haki renk olan bir subaydır. Son günlerde kravatına baktın mı?»

•375-

«Evet, efendim.»

«Ya gömleğine baktın mı?»

«Evet, efendim.»

«Onları karşılaştı, Pym. Kendine nasıl bir subay olduğunu sor. O kadın sınırlı bilgilerden yukarı için güvenlik soruşturmasından bile geçmemiştir.»

Pym kravatını değiştirirken, bunlar hep eğitim, diye düşündü. Dışarda çalışmak için yetiştiriliyorum. Yine de Marle-ne'nin kendisi hakkında o kadar çok şey sorması Pym'i kaygılandırmıştı, kızı verdiği cevaplarda o kadar dürüst olmamayı isterdi

Bu olaydan kısa bir süre sonra Pym'in çalıştığı yere alıştığı kabul edilmiş olmalıydı. Yüzbaşı bir gün yine kendisini çağırtmış ve iki fotoğraf göstermişti. Biri yumuşak dudaklı bir genç adam, diğeri sırttan tombulca bir sarhoş.

«Bu adamlardan birini gördüğün anda bunu kıdemli bir subaya bildireceksin, anlaşıldı mı?»

«Kim bunlar?»

«Sana soru sormaman gerektiğini öğreten olmadı mı daha? Kıdemli bir subay bulamazsan bunları sen tutuklayacaksın.»

«Nasıl?»

«Yetkini kullanarak. Saygılı ama sert ol: 'İkiniz de tutuklusunuz.' Sonra onları en yakın kıdemli subaya götür.»

Pym bir iki gün sonra Daily Express gazetesinden adamların Guy Burgess ve Donald MacLean olduklarını ve ikisinin de İngiliz Dışişlerinde çalıştıklarını öğrendi. Birkaç hafta boyunca her yerde onları aradıysa da bir sonuç alamadı, çünkü adamlar o arada çoktan Moskova'ya sığınmışlardı.

İşte şimdi hangimizin sorumlu olduğunu söyle bana, Tom. Her Düşüşten önce Cennetten bir tadımlık sunan Pym'in özlem dolu ruhu mu, yoksa Tanrı'nın çarpık mizah anlayışı mı? Sana Bern'deki Ollinger'lerden söz ederken hayatta ancak bir kere gerçekten mutlu bir aile tanıma fırsatının bizlere verildiğini söylemiştim. Ama daha önce Nairobi'de İngiliz Kütüphanesinde

— 376 —

çalışan ve bir zamanlar Eğitim Alayında subay olan ve askeri mantığın sevimli bir kaprisiyle Sahra Güvenliğin darmadağınık safları arasına katılan Binbaşı Harrison Membury'yi unutmuştum. Binbaşının güzel karısını, birer Fraulein Ollinger olma yolundaki -yalnız bunlar müzik yapmak yerine keçi ve bir domuz yavrusu besliyorlardı- kızlarını unutmuşum. Garnizon yönetici subayı, Membury'lerin haberalmadan oldukları ve dokunulmazlıkları bulunduğu için bu duruma müthiş içerlemekteydi. .Graz'ın bir mil dışında tepelerin ağaçlıklı bir kesiminde Barok tarzı pembe bir villa olan 6 Numaralı Sahra Sorgulama Birimini de unutmuştum. Villaya küme küme telefon teli giriyor, kuleli çatısını antenler k'rtletiyordu. Bahçe kapısının kenarında bir kapıcı evi vardı, cipten inerken kapıyı açmak üzere çılgın bakışlı yemekhane garsonu sarışın Wolfgang koşarak inderdi merdivenlerden. Ancak Membury için evin en çekici yanı, gününü balık doldurmakla geçirdiği göldü.

Membury bir balık çılgınıydı ve g:zli ödeneğimizin önemli bir bölümünü nadir rastlanan bir alabalık türü yetiştirme uğrunda harcardı. Temiz yüzlü, iriyarı bir insan düşün, güçsüz kuvvetsiz ve bir yatalağın zarif hareketlerine sahip. Hayalci dindar bakışlar ve tavırlar. Parmaklarının ucuna kadar tam bir sivil. Şimdi onu Pym'in göreve başladığı ilk günde olduğu gibi görüyorum: askeri üniforması ve karnının üstüne çekilmiş ya da altına itilmiş geniş kemeriyle yakıcı bir öğledensonrası sevgili gölünün yanında çömelmiş suya karides ağına benzer 'bir şey sokarken, kendisini rahatsız eden bir turnabalığına alçak sesle utangaç küfürler savuruyor.

«Pym sensin demek! Geldiğine çok sevindim. Bak, ben yosunları koparıp göl yatağını tarayacağım altlarda ne olduğunu öğrenmek için. Ne dersin, ha?»

«Sıkı bir iş, efendim.»

«Evli misin?»

«Hayır, efendim.»

«Çok güzel. Öyleyse haftasonları boşsun demektir.»

Adamın kardeşi olduğunu hiç duymamış olduğum halde onu hep iki kardeşin biri olarak düşünürüm her nedense. Yanında çalışanlar pek hatırlayamadığım bir çavuş, Cambridge'

— 377 —

de Ekonomi okumuş Kaufman adında bir şoför ve yardımcısı da askerliği bitince yine işinin başına dönecek olan pembe yanaklı bir banker olan Teğmen McLaird'di. Villanın bodrumunda Avusturyalı memurlar telefon dinlerler, mektupları buharla açıp içindekileri okumadan askeri çöp tenekelerine boşaltırlardı. Membury balıklardan nefret eden birinin çöpleri göle boşaltmasından korktuğundan, tenekeler Graz belediyesince haftada bir düzenli olarak alınırdı. Son olarak da ağaç ressamı Hannah vardı; genellikle iri adamların karılarının olduğu gibi ipincecik bir kadın. Hannah benim resim yapmayı ilgi çekici bulmamı sağlamıştı, onu en çok yakası epey açık beyaz elbisesiyle sehpa önünde hatırlıyorum, kızlar çimenlerin üstünde koşuyorlar, Membury ile ben üzerimizde mayolarımız, kahverengi sularda çalışıyoruz. Bugün bile kadını o çocukların anaları olarak düşünebilmem çok güç.

Pym için bundan daha iyi bir yaşantı hayal edilemezdi. Askeri kantinden şişesi yedi şiline viski, yüz tanesi oniki şiline sigara alabiliyordu. Bunları fazla bir çaba göstermeden Avusturya parasına çevirmesi mümkündü, ancak bu iş için en güvenli yol Kayıt Bürosunda oturup gizli dosyaları okuyan ve Bay Cudlove'un Ollie'ye baktığı gibi sevgi dolu 'bakışlarını Wolfgang'm üzerinden ayırmayan yaşlı Macar Rittmeister'e başvurmaktı. Bütün bunlar hep alışkın olduğu şeylerdi, Pym'in yaşamadığı çocukluğunu sürdürebilmesi için hepsi de gerekliydi kendisi için. Pazar günleri Membury'lerle kiliseye ayine gider, yemekte de Hannah'nın elbisesinin göğsünden içeri bakardı. Pym masasını büyük adamın odasının girişine taşıırken, Membury bir dâhi, diye düşünüyordu. Membury casusluğa zorlanmış b;r Rönesans İnsanı. Bir süre sonra kendisine de bir gizli ödenek sağlanmıştı. Bundan birkaç hafta sonra da Membury tek şeritle çok budala bir görünüşü olduğunu söylediği için Wolfgang'm omzuna dikeceği ikinci şeridi de gelmişti.

Sonra Joe'lan vardı.

McLaird kent dışında bir yerde yemek yerlerken birini tanıştıırarak, «Bu Pepi,» dedi. «Pepi Almanlar için Kızılalarla savaşmıştır, şimdi de bizim için savaşıyor. Sen müthiş bir komünist aleyhtarısın, değil mi, Pepi? O yüzden motosikletiyle Rus

kesimine geçip Rus askerlerine müstehcen resimler satar. Ayda dört yüz Player Medium sigarası. Taksitle.» McLaird Mavi Gül'ün yemek salonunda dört çocuklu tombulca bir evkadinını tanıştırdı. «Bu Elsa. Dostu St. Pölten'de bir kahvehane işletir. Ona kapısının önünden geçen Rus kamyonlarının plaka numaralarıyla birlikleri bildirir. Öyle değil mi, Elsa? Hepsini de aşk mektuplarının arkasına gizli bir şifreyle yazar. Ayda üç kilo orta kavrulmuş kahve. Taksitle.»

Joe'lar bir düzine kadardı, Pym hemen bildiği bütün yolları kullanıp onlardan yararlanmaya koyuldu. Bugün onları hatırladıkça tümünün de bir casus şefinin karşısına çıkabilecek en yeteneksiz insanlar olduğunu biliyorum. Ama Pym için hepsi de yalnızca en usta casuslardı ve kendi canı pahasına onların haklarını korumaya kararlıydı.

Jack, arkadaşı Marlene gibi Viyana'da çevirmen olan Sa-bina'yı en sona bıraktım. Sabina da tıpkı Marlene gibi Aşk ve Rokoko Kadın'ın sayfalarından fırlamış olan dünyanın en güzel kızıydı. E. Weber gibi ufaktefekti, geniş ve dolgun kalçaları, istekle dolu gözleri vardı. Kış olsun yaz olsun memeleri dimdik ve güçlüydü ve 'kalçaları gibi günlük elbisesini iterek ısrarla Pym'in dikkatini istiyorlardı. Yüz hatları keder ve kör inançla boğuşan bir Slav perisinin hatlarıydı, ancak inanılmaz bir tatlılığa da sahipti, Lippsie yeniden dünyaya gelse ve yir-miüş yaşında olsa, Sabina'nın biçimine girerek akıllıca bir iş yapardı.

Sabina Onbaşı Kaufmann'ın cipine binerken Rokoko bacaklarını saklamaya gerek görmeden Pym'e horgörüyle, «Mor-lene senin saygın bir insan olduğunu söyledi,» dedi.

«Bir suç mu bu?»

«Önemli değil.» Kamplara gidiyorlardı. Sabina Almancanın yanısıra Çek ve Hırvat dillerini de konuşurdu. Boş zamanlarında Graz Üniversitesinde Ekonomi okuyordu ki, bu da kendisine Onbaşı Kaufmann ile konuşma hakkı vermekteydi.

«Kaufmann, karma tarım ekonomisine inanıyor musun?»

«Hiçbirine inanmıyorum.»

«Keynes'çi misin sen?»

«Kendi paramla olmazdım.»

070

^^^ \j i \j ----

İkisinin arasındaki konuşma böylece sürüp giderken Pym kızın bembeyaz omzuna sürtünmek ya da eteğinin biraz daha yukarı doğru açılmasını sağlamak için yollar düşünürdü.

Bu yolculuklarda hep kamplara giderlerdi. Doğu Avrupalı göçmenler 'beş yıldır hızla kapanan dikenli tel gediklerinden Avusturya'ya dolmaktaydılar. Çalıntı otomobil ve kamyonlarla sınırları yararak, mayın tarlalarından geçerek, trenlerin altında gizlenerek sürekli geliyorlardı ülkeye. Süzölmüş yüzleri, saçları kısa kesilmiş çocukları, yaşlı ve şaşkın köpekleri, Lippsie' leriyle geliyorlar, tahta sandıklar üzerinde satranç oynayıp birbirlerine bir daha hiç görmeyecekleri insanların resimlerini gösteriyorlardı. Macaristan'dan, Romanya'dan, Polonya'dan, Çekoslovakya'dan, Yugoslavya'dan ve kimi zaman da Rusya' dan geliyorlar, Kahada'ya, Avusturalya'ya ve Filistin'e doğru yollarına devam edeceklerini umuyorlardı. Çok değişik yollardan ve çoğunlukla çok değişik nedenlerle gelmişlerdi, içlerinde doktorlar, bilimadamları ve yapı ustaları vardı. Kamyon sürücüleriydiler, hırsızdılar, canbazdılar, ırz düşmanlarıydı, mimardılar. Pym, Sabina ve Kaufmann ile kamp kamp dolaşarak hepsini sorguya çeker, sınıflandırır, kayıtlara geçirir sonra ganimetiyle birlikte Membury'ye dönerdi.

İlk başlarda duygululuğu bu sefalet karşısında öylesine bir yara almıştı ki, konuştuğu herkese duyduğu ilgiyi saklayama-dan gösterirdi: evet, ölsem de seni Montreal'e göndereceğim; evet, sağ salım buraya geldiğini Canberra'deki annene bildireceğim. Sorguya çektiği bu insanlar bir günlerinde kendisinin yasamı boyunca geçtiklerinden daha çok şey çekmişlerdi. Pym kendisinin aç çekmemiş olması yüzünden de utanıyordu. Kimi daha çocukluklarından beri sınırlar geçiyorlardı. Diğerleri ölüm ve işkenceden öyle sıradan bir şeymiş gibi söz ediyorlardı ki, Pym onların bu ilgisizliklerine hemen öfkeleniyordu. Ancak onun bu şeyleri onaylamazmış gibi tavır almasıyla bu kere onlar kızıyorlar ve kendisiyle alaya başlıyorlardı. İyi bir işçi olan Pym'in yapacak bir işi, memnun edecek bir komutanı ve bir kere karar verdi mi bunu becerebileceği kıvrak 'bir zekâsı vardı. Bir kimsenin ana konudan ayrılıp da sayfa kenarlarına kendiliğinden bir şey eklediğini kendi davra-

nışlarından bildiği için hemen anlardı. Dikkatini dağıtmadan havadan sudan söz etmeyi bilir, aldığı işaretleri değerlendirirdi. Bir gece tepelerden geçişlerini anlatıyorlarsa Pym de elinde Lippsie bavuluyla onlarla geçer, buz gibi dağ havasının eski paltolarının içine dolduğunu duyardı. Biri doğrudan doğruya bir yalan söyledi mi. Pym zihinsel pusulasının yardımıyla hemen gerçeğin bütün olasılıklarını okuyuverirdi. İçinden yükselen soruları yepyeni bir avukat olarak bir suçlama biçimine sokmayı çok çabuk öğrenmişti. «Nereden geldin? Ne askeri gördün orada? Apoletleri ne renkti? Silahlan nasıldı? Hangi yoldan geçtin? Gelirken nerede nöbetçiye, nerede engele, köpeğe, mayın tarlasına rastladın? Ayağında nasıl bir ayakkabı vardı? Dağ geçidi o kadar

dikse büyükananı nasıl geçirdin? Karın hamile madem, peki sen iki çocukla ağır bavulunu nasıl taşıdın? Macar g'zli polisinin seni sınıra kadar getirip nereden geçeceğini gösterdikleri ve şans diledikleri daha doğru değil mi? Casus musun, eğer casussan bizim için casusluk yapmak istemez miydin? Yoksa yalnızca bir suçlusun da geri verilmek istemeyeceğin için mi casusluk önerimizi kabul ediyorsun?» Böylece Pym kendisinin karmaşık yaşam deneylerinden yararlanarak onların yaşam h'kâyelerini çözmeye uğraşiyor ve çatık kaşları, sıkıntılı ve zaman zaman şahane gülümseme-leriyle Sabina da bu iş için kullandığı tutkulu sesi oluyordu. Kimi zaman da her şeyi iki kere dinlemenin gizli avantajından yararlanabilmek için kızın söylenenleri Almancaya çevirmesini istiyordu.

Bir gece Wiesler Otelinde subay eşlerinin hoşnutsuz bakışları altında dans ederlerken kız, «Bu budalaca oyunları oynamayı nerede öğrendin?» diye sordu.

Pym güldü. Erkekliğin hemen eşiğinde, Sabina'nın bacağı bacağına değerken herhangi b'rme neden borçlu olsundu? Oxford'da tanıdığı ve sonra casus olduğu ortaya çıkan bir Alman hikâyesi uydurdu hemen.

Hemen o anda yarattığı anılarına gömülerek, «Aramızda müthiş bir zekâ savaşı vardı,» dedi. «Kitapta olan bütün numaraları denedi üstümde, ben savaşa başladığımda bir bebek •kadar masumdum, bana her söylediğine inanırdım. Ama sonra

— 381 —

çatışma eşitlemeye başladı.»

«Komünist miydi?»

«Sonradan öyle olduğu ortaya çıktı. Bunu saklamaya çalışıyordu ama üstüne üstüne yürüyünce hemen bir yerden açık veriyordu.»

Sabina erkeğe daha çok sokularak içindeki kuşkuyu dile getirdi, «Eşcinsel miydi?»

«'Bildiğim kadarıyla hayır. Tümenle kadın geçmişti elinden.»

«Yalnız asker kadınlarla mı yatardı?»

«Yani pek çok kadınla ilişkisi vardı demek istedim.»

«Bence eşcinselliğini örtmeye çalışıyordu. Normal bir şey bu.»

Sabina kendi yaşamından sanki nefret ettiği birine ait bir şeymiş gibi söz ediyordu. Aptal Macar babası sınırda vurulup öldürülmüştü. Aptal anası ciğeri beş para etmez aşığına bir çocuk doğurmaya çalışırken Prag'da ölmüştü. Ağabeyi budalanın tekiydi ve Stuttgart'ta tıp öğrenimi yapıyordu. Sarhoş amcaları Naziler ve komünistler tarafından kurşuna dizdirmişlerdi kendilerini.

Bir akşam yine üçü cipin önünde eve dönerlerken Sabina her zamankinden daha sert bir sesle, «Cumartesi günleri sana Çekçe öğretmemi ister misin?» diye sordu.

Pym yan taraftan kızın elini tutarak, «Buna çok sevinirim,» dedi. «Bundan gerçekten haşlanmaya başladım.»

«6u kere sevişiriz sanırım, bakalım hele.» Kaufmann cipi az daha hendeğe sokuyordu.

Cumartesi gelip çatmıştı, ne Rick'in gölgesi, ne de kendi korkuları Pym'in, Sabina'nın kapısını çalmasını engelleyemezdi artık. Kızın ayak seslerinin her zamankinden daha yumuşak olduğunu duydu. Kapının deliğinden kendisine bakan gözbe-beklerini gördü, güven verici bir gülümsemeyle baktı kıza. Yılların suçluluğunu ortadan yoketmek için yeteri kadar viski getirmişti. Ancak Sabina'nın suçluluk falan duyduğu yoktu, kapıyı açtığında cırlıçıplaktı. Pym dili tutulmuş bir halde elinde torbasıyla kalakaldı. Kızın kapının zincirini takmasını, cansız ellerinden torbayı alıp içindekileri dolaba yerleştirmesini şaş-

— 382 —

kın şaşkın seyrediyordu. Havanın ılık olmasına rağmen şöminede ateş yakmış, yatağın örtülerini açmıştı.

«Çok kadının oldu mu, Magnus? O kötü arkadaşın gibi tümenle kadının oldu mu?»

«Sanmıyorum.»

«Bütün ingilizler gibi eşcinsel misin sen de?»

«Değilim.»

Kız Pym'i yatağa götürdü. Oturtup gömleğinin düğmelerini çözdü. Çamaşırcının kamyonu dışarda beklerken üppsie'nin yaptığı gibi. Sonra geri kalanları da çıkarıp hepsini iskemlenin .arkasına yerleştirdi. Pym'i sırtüstü yatırıp üzerine çıktı sonra.

«Bilmiyordum,» dedi Pym yüksek sesle. ' . «Efendim?»

Pym bir şeyler söylemeye kalkıştı ama anlatacak çok şey •vardı ve çevirmeni ise meşguldü artık. Bütün özlemlerime rağmen ne özlediğimi şimdiye kadar bilmiyordum diyecekti. Uça-'bilirim, diyecekti, yüzüstü de yüzerim sırtüstü de, yan da, başımın üstünde de. Bütünleştim artık ve sonunda erkekler sınıfına girdim demek isterdi.

Altı gün sonra villada güzel bir Cuma öğleden sonrası. Membury'nin odasının pencerelerinin altındaki bahçede deri pantolonlu Rittmeister, Wolfgang'a bezelye ayıklıyor. Membury ceketinin önü göbeğine kadar açık bir halde masası başında oturmuş, yüzlerce balıkçı teknesinin kaptanlarına göndermeyi düşündüğü bir soru cetvelini hazırlamakta. Haftalardır tek düşündüğü şey, deniz alabalığının kış göç yollarını izlemek ve birliğin tüm kaynaklarını tümüyle buna harcamak.

Pym, «Biri bana garip bir yaklaşımda bulundu,» dedi. «Bizim tarafa geçebileceğini söylüyor.» Pym ilk olarak birinin kendi taraflarına geçtiğine tanık oluyor değildi, hatta bu altıncı kere bile olmuyordu, ancak böyle bir şey ilk kez ayışığın aydınlattığı bir bahçede çırılçıplak bir Çek çevirmeni tarafından kulağına fısıldanıyordu. Daha bir hafta önce Pym ile Membury, paha biçilmez sırlarla yüklü çalıntı »bir uçakla gelecek olan Romanyalı bir yüzbaşıyla metresini Ca-rinth ovasında beklemişlerdi. Membury Avusturya polisinin bölgeyi kordon altına almasını sağlamıştı, Pym de gizli mesajlarda verilen talimata uygun olarak havaya işaret fişekleri fırlatmıştı. Ancak sabah olduğunda gelen giden olmamıştı.

Cipin içinde titreyerek beklerken Membury, «Şimdi ne yapmamız gerek acaba?» diye söylenmişti.

«Rittmeister'in daha kesin olmasını isterdim doğrusu. İnsan aptal gibi kalıyor ortalıkta.»

Ondan bir hafta önce de yeşil paltoları içinde kılık değiştirmiş olarak sınır bölgesinin ıssız bir meyhanesinde her an Sovyet uranyum madeninden gelecek olan birini beklemeye gitmişlerdi. Meyhanenin kapısını açar açmaz içerdeki konuşmalar kesilmiş, köylüler garip garip bakmışlardı yüzlerine.

Membury pek ender olarak gösterdiği bir kararlıkla, «Bilardo,» demişti. «Şurada bir masa var. Oyuna başlayalım, çevreye uymuş oluruz.»

Üzerinden yeşil paltosunu çıkarmamış olan Membury tam topa vurmak için eğildiğinde ağır madeni bir şey gürültüyle ayakları dibine yuvarlanmıştı. Pym bakınca komutanının 38'lik tabancasını iri ayakları arasında görmüştü. Hemen eğilip almıştı tabancayı. Ancak yine de gereği kadar çabuk davranamamış, korkan köylüler bir anda meyhaneyi boşaltmışlar, meyhaneci de kendisini bodruma kilitlemişti.

«Artık gidebilir miyim, efendim?» diye sordu Kaufmann. «Ben asker değilim, korkağın biriyim ben.»

«Gidemezsin,» dedi Pym. «Sus artık.»

Samanlık, Sabina'nın dediği gibi sınırlarına karaçam dizilmiş dümdüz bir tarlanın tam ortasındaydı. Ardında bir göl vardı. Gölün arkasında da bir tepe ve tepenin üzerinde vadiyi gözetleyen tek bir kule.

Sabina bacaklarını öperken, oksarken, Pym'i canlandırırken, «Sivil giyinip arabayı Klein Brandorf kavşağında park edeceksin,» demişti. Bulundukları meyva bahçesi tuğla duvarla çevriliydi, içinde kahverengi bir tavşan ailesi yaşıyordu. «Yan lambalarını yanık bırakacaksın. Herhangi bir aldatmacaya kalkar

— 384 —

ya da yanında seni koruyacak birini getirirsen adam ortaya çıkmayacaktır. Ormanda kalacak ve kızacaktır.»

«Seni seviyorum.»

«Beyaza boyalı bir taş var. Kaufmann orada durmalı. Kaufmann beyaz taşı geçecek olursa adam ormanda kalacak, gelmeyecektir.»

«Neden sen de geliniyorsun?»

«Gelmemi istemiyor. Yalnızca Pym'i istiyor o. Belki de eşcinseldir.»

«Teşekkür ederim,» dedi Pym,

Beyaz taş önlerinde parıltıyordu.

«Burada dur,» dedi Pym.

«Neden?» diye sordu Kaufmann.

Akşam sisi çizgi çizgiydi tarlanın üzerinde. Gölün yüzeyi sıçrayan balıklarla pıtır pıtırı. Güneş batarken karaçamlar altın sarısı tarlaya birer mil uzunluğunda gölgeler seriyorlardı. Samanlığın kapısı kenarında kesilmiş odunlar vardı, pencereleri sakı sakı sardunyayla süslenmişti. Pym yeniden Sabina'yı düşündü.

Sırtının genişliğini, vücudunu saran bacaklarını. «Sana söyleyeceklerimi hiçbir İngilizle söylemedim bugüne kadar. Prag' da Jan adında küçük kardeşim var. Bunu Membury'ye söylersen beni hemen işten atar. İngilizler

komünist bir ülkede ailemizden birinin olmasını istemezler. Anlıyor musun?» Evet Sabina, anlıyorum.

Göğüslerin üzerine düşen ayışığını gördüm ben, ıslaklığın dudaklarımda, gözkapaklarıma yapıyor. «Dinle.

Karde sim senin için şu mesajı gönderdi. Yalnızca Pym için. Arada ben olduğum için güveniyor sana, senin

hakkında kendisine iyi şeyler anlattığım için. Oradan kaçmak isteyen bir dostu varmış. Bu arkadaşı çok

yetenekli, çok zeki, üst düzeyde biri. Sana Ruslar hakkında pek çok bilgi getirecek. Ama önce Membury'ye bu

bilgiyi nasıl edindiğin hakkında bir hikâye uydurmalısın. Akıllı bir insansın. Pek çok hikâye uydurabilirsin.

Şimdi de kardeşim ve arkadaşı için uydur bir tane.» Evet uydurabilirim Sabina. Senin için, sevgili kardeşin

için bir milyon hikâye uydurabilirim. Kalemimi getir bana, Sabina. Eşyalarımı nereye koydun? Şimdi

günlüğünden bir sayfa yırt ver bana, sana Beyaz Gül'de bana telefon edip karşı koyamayacağım bir teklifte

bulunan garip bir adam

— 385 —

F. :25

L

hakkında bir hikâye uydurayım.

Pym paltosunun önünü açtı. «Hep vücudunun önünden çek silahı,» demişti Sussex'te komünizmle nasıl savaşılacağını öğrettikleri o yerde silah eğitmeni. «Karşıdaki senden önce ateş ederse daha iyi korunmuş

olursun böylece.» Pym bunun sağlıklı bir öğüt olduğundan pek emin değildi. Kapıya varınca kapalı olduğunu gördü. İçerisini görebilecek bir delik bulma umuduyla samanlığın çevresini dolaştı. «Sana iyi bilgiler getirecek,» demişti Sabina. «Viyana'da çok ünlü olacaksın, Membury d©. Div Int'te Çekeslovaya'dan gelen sağlam bilgi pek azdır. Bu tür bilgilerin çoğu Amerikalılardan gelir ve bu yüzden de doğru değildir.» Güneş batmış, hava hızla kararıyordu. Pym gölün öte yanından bir tilkinin uluduğunu duydu. Samanlığın arkasında içlerinde taze saman olan bir dizi kümes vardı. İki ülke arasındaki sahipsiz topraklarda tavuklar, diye düşündü. Yurtsuz yumurtalar. Tavuklar kafalarını Pym'den yana çevirip tüylerini kabarttılar. Gölden kalkan bir balıkçıl tepelere doğru uçu. Pym samanlığın ön tarafına geldi yine.

«Kaufmann!»

«Buyrun, efendim?»

Aralarında yüz metre olmasına rağmen akşam sessizliğinde sesleri iki sevgilininki gibi yakındı.

«Sen mi öksürdün?»

«Hayır, efendim.»

«Öksürme öyleyse.»

«Hıçkırıyordum, efendim.»

«Orada nöbet tut, ama ne görürsen gör sana emir vermedikçe buraya yaklaşma.»

«Mümkünse kaçmak isterdim, efendim. Doğrusunu isterseniz bu yaptığım şey yerine karşı tarafa geçen olmayı yeğlerdim. Burada tam hedef oluşturunca. Hiç de insanımsım gibi değil, efendim.»

«Kafandan hesap falan yap.»

«Yapamıyorum, denedim ama aklıma hiçbir şey gelmiyor.»

Pym samanlığın sürgüsünü çekip içeri girdi. Burnuna puro ve at kokusu çarpmıştı. Korkusundan başı dönerken, St. Moritz,

— 386 —

diye düşündü. Samanlık çok büyük ve güzeldi, bir ucu eski kalyonlar gibi kalkıktı. Yükseltilmiş yerin üstüne bir masa ve yanan bir gaz lambası vardı. Pym lambanın ışığında eski kirizlerle çatıya hayran hayran baktı. Sabina, «İçerde bekle, gelecek,» demişti. «İçeri önce senin girdiğini görmek istiyor. Kardeşimin arkadaşı çok tedbirli bir insandır. Pek çok Çek gibi esaslı ve dikkatli bir kafası vardır.» Masanın önüne iki dik arkalıklı iskemle çekilmiş, bir dişçinin bekleme odasıymış gibi üzerine de dergiler serilmişti. Çiftçi hesap kitabını burada yapıyor olmalıydı. Samanlığın bir ucunda köy işi bir merdivenle üst kata çıkılıyordu. Bir haftasonu seni buraya getireceğim. Şarap, peynir, ekmek ve battaniye getireceğim, sen de altına bir şey giymediğin farbalalı eteğini giyersin. Merdivene tırmanıp yukarı baktı. Sağlam döşeme, yerde ne saman var, ne de fare izi. Köylü Rokokosu için şahane bir yer. Yine aşağı inip iskemlelerden birine oturmak üzere ışığın yandığı yere doğru yürüdü. Sabina, «Sabırlı olmalısın, hatta gerekirse gece sabaha kadar,» demişti. «Sınırı aşmak hele bugünlerde çok tehlikeli artık. Yaz sonu olduğundan insanlar geçitler kapanmadan bu tarafa geçmek istiyorlar. O yüzden ortalıkta pek çok nöbetçi ve casus var.» Masanın başında ince yapılı biri oturuyordu. Poz verirmiş gibi hafifçe öne eğilmişti. Bir elinde puro, diğerinde otomatik bir tabanca vardı. Otomatiğin namlusu gibi bakışları da Pym'e çevriliydi.

«Bana doğru yürümeye devam et, Sir Magnus,» dedi Axel heyecanlı bir sesle. «Ellerini yukarı kaldır ve Tanrı aşkına kendini büyük bir kovboy ya da bir savaş kahramanı sanma. İkimiz de öyle rastgele ateş edenler sınıfından değiliz. Silahlarımızı bir yana bırakıp güzel güzel konuşacağız. Mantıklı oi. Lütfen.»

Tom, Pym'in o anda zavallı kafasının içinden geçen düşünceleri ve duyguları dile getirmeyi ancak hepimizin yardımıyla Tanrı yapabilir. İlk tepkisinin inanmamak olduğundan eminim. Son birkaç yılda pek sık rastlamıştı Axel'e, bu da o görüntülerden biri olmalıydı. Kendisini uyurken seyreden Axel, başında be-resiyle yatağının başında duran Axel. «Gel haydi Thomas Mann'a bir daha bakalım.» Yüksek Almancaya düşkünlüğüyle

— 387 —

alay eden Axel, rastladığı herkese, Oxford komünistlerine, bütün kadınlara, Jack'lara, Michael'lere ve Riçk'e sadık olduğunu ilan etme kötü huyunu kınayan Axel. Bir keresinde, «Sen eiddi bir budalasın, Sir Magnus,» demişti. «Her şeyi bölerek aradan sıyrılıp geçeceğini sanıyorsun.» Axel aksak ayağıyla İsis kıyısında Pym'in yanıbaşında yürümüş ve onun Jemima'yı etkilemek için yumruğunu duvara indirdiğini görmüştü. Hele ara seçimde Pym, Axel'in parıltılı kafasını seyircilerin arasında görmesinin sayısını bile unutmuştu. Ya da alaycı bir alkışla birbirine çarpan o ince, sakın ellerini. Vicdanı böylesine Axel ile yükiü olduğu için Axel'in gerçekte varolmadığını biliyordu. İşte kafasında böylesine kesin yargılar olduğu için de Axel'i görmenin yarattığı ikinci etki de, hangi nedenle olursa olsun Pym'in krallığı sınırları ötesine bir daha adı işitilmemek, yüzü görülmemek üzere sürülmüş birinin orada oturmaya kalkışması, purosunu içmesi, gülümsemesi ve tabancasını üzerine doğrultması karşısında duyduğu öfke oldu.

Pym, Axel'e doğru yürümeye, sonra da koşmaya başladı. Axel'in emrettiği gibi kollarını başının üstünde tutuyordu. Axel' in belindeki askeri tabancayı çıkarıp kendisinininkiyle birlikte masanın ucuna saygıyla bırakmasını sabırsızlıkla bekledi. Sonra kollarını indirip Axel'in boynuna doladı. Onların daha sonra

kucaklaşmalarını hiç hatırlamıyorum. Ancak o akşam aralarındaki çocuksu duygusallığın sonu olarak, Bern'deki son günleri olarak, onların Slavlar gibi birbirlerini kucakladıklarını, güldüklerini, sonra ayrılık yıllarının birbirlerinde ne gibi bir hasar meydana getirdiğini anlamak için birer adım uzaklaştıklarını hatırlıyorum. O zaman çekilen fotoğraflardan ve genç subayın o sıralarda düşüncelerinde büyük bir yer tutan aynaya bakışlarını hatırladığımdan, Axel'in hâlâ deneyim pelerinini sırtına geçirmeye çalışan yakışıklı bir gencin tipik Anglosakson yüz hatlarını gördüğünü kabul edebiliriz. Pym ise Axel'in yüzünde bir daha hiç silinmeyecek olan bir sertleşme, bir yontulma, bir biçimleş-meye tanık olmuştu arkadaşını ilk gördüğü anda. Axel yaşamının sonuna kadar hep öyle kalacaktı. Yaşamın için son sözünü söylemişti artık. Hak ettiği erkek yüzüne kavuşmuştu. Yumuşak hatlar kaybolmuş, yerine kazanmış bir güve'nlilik bırak-

— 388 —

misti. Saç çizgisi gerilemişti. Kara teller arasına karışan kır teller saçlarına asker görünüşü veriyordu. O palyaço bıyığıyla palyaçonun kalkık kaşları daha kederli bir neşeye bürünmüşlerdi şimdi. Ancak tembel gözkapakları altındaki parıltılı gözleri her zamanki kadar neşeliydi.

Axel, Pym'i bırakmayarak neşeyle, «Seni çok iyi gördüm, Sir Magnus!» dedi. «Ço>k esaslı görünüyorsun. Senin altına bir beyaz at çekip Hindistan'ı vermeliyiz sana.»

Pym aynı şaşkınlıkla, «Peki ama sen kimsin?» diye bağırdı. «Nerelerdesin? Burada ne işin var? Seni tutuklamam mı gerekiyor?»

«Belki de benim seni tutuklamam gerek. Belki de tutukladım bile. Ellerini havaya kaldırdın, unuttun mu? Dinle. Burası tarafsız bölge. İkimiz de birbirimizi tutuklayabiliriz.» «Tutuklusun öyleyse,» dedi Pym. «Sen de. Sabina nasıl?» «İyi,» dedi Pym sırtarak.

«Onun hiçbir şeyden haberi yok, tamam mı? Yalnız kardeşinin söylediklerini biliyor o. Onu koruyacak mısın?» «Söz veriyorum,» dedi Pym.

Axel elleriyle kulaklarını örtermiş gibi yaparak, «Aman sakın söz verme, Sir Magnus,» dedi. «Sakın söz verme, e mi?»

Pym sınırı aşan biri olarak Axel'in epey hazırlıklı gelmiş olduğuna dikkat etti. Çizmelerinde çamurun zerresi bile yoktu, elbiseleri resmi görünüşlü ve ütülüydü. Pym'den ayrılınca evrak çantasını masanın üstüne küttektek bırakıp içinden bir şişe votkayla iki kadeh çıkardı. Ardından da Bern'deyken Pym'i almaya gönderdiği gibi turşu, sucuk ve bir somun kara ekmek. Axel'in öğretmiş olduğu ciddiyetle birbirlerine kaldırdılar kadehlerini. Sonra birer kadeh daha içtiler. Hatırladığım kadarıyla ayrılırlarken şişenin dibi görünmüştü. Ancak Pym'in duyguları1 öylesine yoğundu ki, bir kasa bile içseydi etkilemezdi kendisini. Konuşmaya başladıkları zaman bile Pym çatı pencerelerinden giren rüzgârın uğultusuna kadar her şeyinin Bern'deki ta-varasma benzediği samanlığın dört bir yanına kaçamak bakışlarla bakıyordu her şeyin son gördüğündeki gibi olduğundan emin olmak için. Uzaklardan gelen tilkinin ulumasını duyunca

— 389 —

onun da herkes gittikten sonra ahşap merdivende havlayan Herr Basîl olduğundan emindi. Ancak, dediğim gibi, o duygusallık günleri sona ermişti artık. Magnus onları öldürmüştü; şimdi dostluklarının erkeklik günleri başlıyordu.

Şimdi de birbirlerine rastlayan eski dostlar buluşmalarının gerçek nedenini dile getirmeyi en sona bırakırlar, Tom. Daha önce arada geçen yılların hesabını vermeyi yeğlerler ki, bu da onlara asıl konuşacakları konuda bir haklılık vermiş olur. Pym ile Axel de böyle yaptılar. Yalnız sen şimdi Pym'in kafasının nasıl çalıştığını artık öğrendiğinden konuşmayı bu yola dökenin Axel değil de Pym olduğunu anlamışsındır. En azından Axel'in o ortadan kaybolması olayında Axe l'e olduğu kadar kendisine de, hiçbir günahı olmadığını göstermek için.

Bunu iyi de basardı. O günlerde çok usta bir oyuncuydu doğrusu.

Sosisi dilimleyip ekmeğine yağ sürerken, yani kısacası aktörlerin «iş» dedikleri şeyleri yaparken, «Doğrusunu istersen Axel, hayatımdan böylesine ani olarak kopan biri olmamıştı o güne kadar,» dedi. «Gece ikimiz de biraz içmiştik, iyi geceler dedik birbirimize, sen gittin yattın. Sabah duvarını yumrukladım ama cevap alamadım. Aşağı indiğimde zavallı Bayan O. hüngür hüngür ağlıyordu. 'Yabancılar Polisi Axel'imizi aldı! Merdivenden sürükleye sürükleye indirdiler, hatta biri de Bastl'ı tekmeledi,' dedi. Anlattıklarına bakılırsa ölü gibi uyuyor olmalıymı-şım.»

Axel yine eskisi gibi candan gülümsedi. «Ölülerin nasıl uyuduklarını bir bilebilseydik.»

«Senin geri dönmeni bekleyerek bir süre evin içinde dolandık durduk. Herr Ollinger birkaç yararsız telefon konuşması yap-îi ama doğal olarak hiçbir şey elde edemedi. Frau O bir kardeşinin Bakanlıklardan birinde çalıştığını hatırladı sonra. 'Aman ne farkedez, ne olacaksa olsun,' diyerek sonunda ben gittim Yabancılar Polisine. 'Arkadaşım kayboldu. Bu sabaha karşı birileri gelip götürdüler, sizin adamlarınız olduklarını söylemişlerdi. Arkadaşım nerede?' dedim. Masayı biraz yumrukladımsa da bir şey beceremedim. Yağmurluklu iki ürkütücü tip beni başka bir

— 390 —

odaya sokarak fazla konuşursam benim başıma da aynı şeyin geleceğini söylediler.»

«Çok yürekliymişsin, Sir Magnus.» Axel elini uzatıp teşekkür edencesine Fym'in omzuna dokundu.
«Hiç de değil. Bir yere gitmem gerekiyordu. İngilizdim, haklarım vardı benim.»
«Elbette. Elçiliktekileri de tanıyordun.»
«Onlar da bana yardım edebilirlerdi. Yani etmeye çalıştılar demek istiyorum. Onlara başvurduğum zaman.»
«Oraya da mı gittin?»
«Elbette. Daha sonraları ama. Hemen değil. Son çare olarak. Ama onlar da araştırdılar. Sonunda Langgasse'ye döndüm... ve doğrusunu istersen seni gömdük. Korkunç bir şeydi. Frau O hâlâ senin odanda ağlıyor ve bıraktığın eşyaları ayırmaya çalışıyordu. Zaten çok bir şey kalmamıştı geriye. Yabancılar Polisi bütün kâğıtlarını almıştı. Ben kütüphaneden aldığım kitapları geri götürdüm. Giyeceklerini bodruma astık. Sonra da sanki bombalanmış gibi dolandık durduk evin içinde. 'İsviçre'de böyle bir şey olsun ha!' diyorduk hep. Ölüm gibi bir şeydi bu.»
Axel güldü. «Benim için yas tutmanız da iyi bir şeydi. Teşekkür ederim, Sir Magnus. Cenaze töreni de yaptınız mı?»
«Ceset olmadan mı? Frau O'nun tek istediği suçluyu bulmaktı. Birinin seni ihbar ettiğine inanıyordu.»
«Bunu kimin yaptığını sanıyordu?»
«Sırayla herkesten kuşkulandı. Komşulardan. Dükkâncılardan. Belki de Cosmo'da birinden. Martha'lardan birinden.»
«Hangisini seçti sonunda?»
Pym en güzellerinden birini seçip kaşlarını çattı. «İngilizce okuyan güzel bacaklı bir sarışın hatırlıyorum.»
«'Isabella mı? Beni Isabella mı ihbar edecekti?» diye Axel kulaklarına inanamayarak sordu. «O kız bana âşıktı, Sir Magnus. Neden yapsın bunu?»
«Belki de nedeni buydu. Sen gittikten birkaç gün sonra gelip seni cradı. Olanları anlattım. Ağladı, bağırdı çağırırdı, kendini öldüreceğini söyledi. Frau O'ya onun geldiğini söylediğimde, 'İhbar eden oydu, öteki kadınları kışkırttığı için ihbar etmiş olmalı,' dedi.»
— 391 —

«Sen ne düşünüyordun peki?»
«Bana pek uzak bir olasılık gibi geldi, ama o günlerde her şey öyle geliyordu zaten. Onun için Isabella da yapmış olabilir. Doğrusunu konuşmak gerekirse, kimi zaman biraz kaçıkmiş gibi davranırdı. Onun kıskançlıkla -ıçgüdüleriyle- böyle korkunç bir şey yaptığını ve sonra da yapmadığını söylediğini düşünebilirim. Kıskanç insanların bir tepkisidir bu, değil mi?»
Axel hemen karşılık vermedi. Pym onun koşullarını ileri sürmeye hazırlanan taraf değiştirecek biri olarak çok sakın olduğunu düşünüyordu. «Bilemiyorum, Sir Magnus. Çoğunlukla senin hayal gücün yoktur bende. Başka kuramın var mı?»
«Var denilemez. Bunun o kadar çok yolu olabilirdi ki.»
Axel gecenin sessizliğinde gülümseyerek doldurdu kadehlerini, «Sen bu konuda benden çok kafa yormuşa benziyorsun. Bu beni çok etkiledi doğrusu.» Slavlara özgü biçimde tembelce ellerini havaya kaldırdı.
«Yasadışıydım ben. Serserinin biriydim. Ne param vardı, ne de kâğıtlarım. Kaçaktım. Beni yakaladılar ve sınırdışı ettiler. Yasadışının başına gelen bir şeydir bu. Balığın boğazına olta iğnesi takılır. Hainler kafalarına kurşunu yerler. Yasadışılar da sınırdışı edilirler. Öyle çatma kaşlarını. Bitti artık hepsi. Kimin yaptığı kimin umurunda ki? Yarına içelim!»
«Yarına,» dedi Pym. İçtiler. «Hey, o büyük kitabına ne oldu?» diye sordu Pym suçluluktan arındırılmış olmasının gizli sevinciyle.
Axel daha gürültülü bir kahkaha attı. «Ne mi o'du? Dört yüz sayfa ölümsüz felsefe, Sir Magnus. Yabancılar Polisinin onu baştan sena okumaya çalıştığını düşün hele!»
«Yani kitabı alıkoydular mı demek istiyorsun? Çaldılar yani? Korkunç bir şey bu!»
«İsviçreli hakkında pek saygılı şeyler yazmamıştım belki de.»
«Peki sonra yeniden yazdın mı?»
«Yeniden yazmak mı?» Hiçbir şey Axel'in kahkahalarını önleyemezdi. «İki kere berbat olurdu o zaman. Onu da Axel ile gömmek daha hayırlıydı. Simplicissimus sende mi hâlâ? Onu satmadın ya?»
«Elbette satmadım.»
— 392 —

Bir sessizlik oldu. Axel, Pym'e bakıp gülümsedi. Pym de ellerine baktı, gülümsedi, sonra bakışlarını Axel'e çevirdi. «Eh, şimdi ikimiz de buradayız,» dedi. «Öyle.»
«Ben Teğmen Pym'im, sen de Jan'ın akıllı arkadaşı.» Hâlâ gülen Axel, «Öyle,» dedi.
Pym aralarında huzursuzluk yaratabilecek olan tek konuyu kendince böyle ustalıkla bir yana attıktan sonra, içindeki habercilik duygusuyla sınırdışı edilmesinden bu yana Axel'in neler yaptığı sorununa kurnazca yaklaşabilirdi. Elinde ne gibi kozlar vardı, İngilizleri Amerikalılara -hatta Tanrı korusun-Fransızlara yeğlemesi karşılığında ne gibi bir bedel bekliyordu? Bu davranışında Axel'den hoşnutsuzluğunu belirten bir çekingenlikle

karşılaşmadı ilk başlarda; Axel herhalde Pym'in otoritesi karşısında pasif bir rol oynamayı kabullenmiş görünüyordu. Pym eski dostunun geçmişini anlatırken, kendisinden üstünlerin huzurunda olan yurtsuz bir insanın çok iyi bildiği o alçakgönüllülüğü benimsediğini de farketmemiş değildi. İsviçreliler kendisini Alman sınırına götürmüşlerdi; Pym'in kontrol etmek isteyeceğini düşünerek sınır kapısının adını da vermişti hatta. Onu Alman polisine teslim etmişler. Almanlar da artık geleneksel olan bir dayaktan sonra Amerikalılara teslim etmişlerdi. Amerikalılar önce kaçtığı için, sonra döndüğü için ve en son da kimliğini çaldığı insan bir savaş suçlusunu olduğu için meydan dayağından geçirmişlerdi kendisini. Amerikalılar hakkında bir suçlama hazırlarken cezaevine koymuşlardı Axel'i. Onu teşhis edemediklerini söyleyemeyecek kadar ürkütülmüş yeni tanıklar bulmuşlar, yargılanacağı günün tarihini belirlemişlerdi. Axel hâlâ bir Nazi Canavarı değil de, Çarlsbad'lı Axel olduğunu söyleyebilecek birini bulamamıştı. Daha da kötüsü, Amerikalıların topladıkları kanıtlar epey sudan olduğu için Axel' in itirafı giderek önem kazanmış ve doğal olarak da Amerikalılar bunu elde etmek için onu daha çok dövmeye başlamışlardı. Savaş suçlarının, hatta uydurmalarının bile, modası geçmeye başladığından sonunda başka bir trene bindirip Çeklere tes-

— 393 —

lim etmişlerdi. Diğerlerinden geri kalmak istemeyen Çekler de hem savaşta Alman askeri olduğundan, hem de savaştan sonra Amerikalıların eline düştüğünden dövmüşlerdi Axel'i.

Axel bir kere daha gülümseyip ellerini açarak, «Sonunda bir gün dayağı kesip beni koyverdiler,» dedi.

«Bunun için anladığım kadarıyla ölü babama teşekkür borçluyum. İspanya'da Thalmann tugayı saflarında dövüşen büyük Sosyalisti hatırlıyor musun?»

«Elbette.» Pym, Axel'in kıvrak hareketler yapan elleriyle parıltılı koyu gözlerine bakarken onun içindeki Almanlığı bir yana atıp Slavlığı giyinmiş olduğunu farkettiler. «Bir soylu oldum birdenbire,» dedi Axel. «Yeni Çekoslovakya'da Bay Axel'dim artık. Eski Sosyalistler babamı severlerdi. Yenileriyle zaten okuldan arkadaşlık ve artık Parti kadrolarına girmişlerdi. 'Sir Axel'i neden dövdünüz?' diye sordular gardiyanlarıma. 'Esaslı bir kafası vardır onu, dayağı kesin ve onu çıkarın artık. Hitler'in saflarında savaşmışsa ne olmuş yani? Pişman olmuş işte. Şimdi de bizim için savaşsın, öyle değil mi, Axel?' Elbette, dedim ben, neden .olmasın. Bunun üzerine beni üniversiteye gönderdiler.»

«Ne okudun peki?» diye şaşkınlıkla sordu Pym. «Thomas Mann mı? Nietzsche mi?»

«Daha da iyisini. Kendine yarar sağlamak için Partiyi nasıl kullanacağını. Gençlik Birliğinde nasıl yükselinin Komitelerde nasıl sivrilinir. Öğretim üyeleri ve öğrenciler arasında nasıl temizlik yapılır, arkadaşların sırtına nasıl basılır, baba ünü nasıl kullanılır. Hangi kış yalanır, hangisi tekmelenir. Nerede çok konuşmak, nerede çeneni tutmak gerekir. Ama sanırım bu sonuncusunu m

Pym çok tehlikeli bir mantıksızlık duygusuna kapıldı. «Peki buraca ne işin var öyleyse? Neden bizim tarafa geçmek istediğini sorabilir miyim?»

«Senden söz edildiğini duydum. Div Int'in büyük Teğmen 'Pym'i. Dil uzmanı. Kahraman. Kadınların sevgilisi. Senin beni, benim de seni izlemem çok heyecan verici bir şey gibi geldi bana. Eski tavanarast odamızda, aramızdaki incecik bir duvarla olduğumuzu düşünmek o kadar güzel bir şeydi ki. Tak tak!

— 395 —

Ş

m-.\:

Onunla görüşmeliyim, diye düşündüm. Elini sıkmalıyım. Ona bir içki vermeliyim. Eski günlerde olduğu gibi belki dünyayı yeniden rayına oturturuz, diye düşündüm.»

«Anlıyorum,» dedi Pym. «Çok güzel.»

«Mantıklı insanlarız, diye düşündüm. Belki başbaşa verebiliriz. Belki artık savaşmak istemiy.or. Belki ben de istemiyorum. Belki de kahraman olmaktan bıktık artık. İyi adamlar çok az, diye düşündüm. Dünyada Thomas Mann'ın elini sıkın koç kişi var, diye düşündüm.»

«Benden başka hiç,» dedi Pym gerçek bir kahkahayla, birer kadeh daha içtiler.

«Sana çok şey borçluyum, Sir Magnus. Çok eli açık bir insandın. Senin gibi iyi yürekliğini tanımadım bir daha. Şano bağırdım, küfürler ederdin. Sen ne yapardın? Kustuğum zaman başımı tutarda. Bana çay yapardın, üzerimdeki kusmukları ve bokları temizlerdin, bana kitap getirirdin, gece sabaha kadar okurdun. Bu adama çok şey borçluyum, diye düşündüm. Mesleğinde bir iki adım ilerlemesini sağlamak boynumun borcudur. Ona benim için aç olan bir davranışta bulunmalıyım. O-nun dünyada etkin bir yer almasını sağlayabilirsem iyi bir şey yapmış olurum. Hem onun için, hem de dünya için iyi bir şey. Bugünlerde iyi insanlar pek etkin yerlere gelemiyorlar. Bir oyun oynayıp buluşayım onunla. Elini sıkayım. Teşekkür ederim, Sir Magnus, diyeyim. Ona olan borcumu ödemek ve mesleğinde ilerlemesini sağlamak için bir armağan götüreyim. Çünkü onu seviyorum, diye düşündüm. Anlıyor musun?»

Getirdiği içi renkli kâğıtlara sarılı paketlerle dolu bir hasır şapka değildi. Çantasından bir dosya çıkarıp Pym'e uzattı.

Pym dosyayı açarken, «Büyük bir iş basardın, Sir Magnus,» dedi. «Sana bunu alabilmek için çok uğraştım. Çok tehlikeye girdim. Aldırma ama. Grimmelshausen'den çok daha iyidir bence. Ne yaptığımı öğrendikleri takdirde canımı da senin için verdim demektir.»

Pym gözlerini kapatıp açıyor ama hâlâ aynı gece aynı samanlıkta buluyor kendini. Pym armağanın sayfalarını çevirir-

ken Axel anlatmaya devam ediyor. «Ben votkaya aşırı düşkün, ufaktefek, tombul bir Çek çavuşuyum. İyi asker Schweik'im. O kitabı okumuş muyduk? Adım Pavel. Duydun mu? Pavel.»

«Okuduk elbette. Esaslı kitaptı. Bu gerçek mi, Axel? Bir şaka falan değil ya?»

«Şişko Pavel sana bir şaka yapmak için kendini tehlikeye atar mı sanıyorsun? Pavel'in kendisini döven bir karısıyla, babalarından nefret eden çocukları var. Rus efendileri köpekmiş gibi davranıyorlar adama. Dinliyor musun?»

Pym başını yarımyamalak sallayarak dinlediğini belirtiyor. Aynı zamanda okuyor da.

«Dostun Axel H. diye biri yok. Bu gece onunla buluşmadın. Çok eskiden Bern'de büyük bir kitap yazmakta olan hastalıklı bir Alman askeri tanıydın, onun adı Axel'di belki de. Axel ortadan kayboldu. Biri adamı ihbar etti, gerisini bilmiyorsun. Bu gece Çek Askeri Haberalmasmdan sarımsaktan, sevişmekten ve üstlerine ihanetten hoşlanan şişman Pavel Çavuş ile buluştun. Çekçe ve Almanca konuşuyor, Ruslar Avusturyalılara güvenmedikleri için onu kullanıyorlar. Bir hafta Wiener Neustadt'taki karargâhlarında habercilik yapıyor, bir hafta sınır bölgelerinde küçük çaplı casuslar aramaya çıkıyor. Öteki hafta da Güney Çekoslovakya'deki kema'i birliğine dönüyor ve orada da Ruslar tarafından yeniden itilip kakılıyor.» Axel, Pym'in kolunu tutuyor. «Bunu görüyor musun? Dikkatli bak. Maaş defterinin kopyası bu. iyi bak, Sir Magnus. Dikkat et. Ünîerlager'i olmayan kimseye inanılmayacağını bildiği için sana getirmiş bunu. Ünîerlagen'i hatırlıyor musun? Belgeler. Bern' de sahip olmadığım şeyler. A! bunu. Membury'ye göster.»

Pym istemeyerek kaldırıyor bakışlarını okumakta olduğu dosyadan, Axel'in hayran kalması için kendisine uzattığı parlak kâğıt tomarına bakıyor. O günlerde fotokopi epey zahmetli bir iş; kartpostal boyunda fotoğrafların kenarları delinmiş, bir ayakkabı bağcıyla deftere dönüştürülmüş. Axel'in zorlaması üzerine Pym dikkatini dosyadan belgelerdeki fotoğrafa veriyor şiş gözlü, asık suratlı, kısa kes'lmış saçlı, domuzu andıran bir adam.

«Benim bu, Sir Magnus.» Axel tıpkı Bern'de yaptığı gibi

— 396 —

— 397 —

dikkatini çekmek için Pym'in omzunu dürtüklüyor. «İyi bak. Açgözlü biri bu. Çok csurur, durmadan kafasını kaşır, komutanının tavuklarını çalar. Ama yurdunun Prag sokaklarında çalımla dolaşan ve kendisine pis bir

Çek olduğunu söyleyen terli ivan'lar tarafından işgal edilmesinden hoşlanmıyor. Bir sürü sarhoş Kazağa dalkavukluk etmek üzere Avusturya'ya gönderilmekten de hoşlanmıyor. Böylece yürekli 'biri aynı zamanda, anlıyor musun? Yürekli bir korkak.»

Pym okumasını yine kesip bu kere daha sonraları kendisini utandıracak olan bürokratik bir yakınmada bulunuyor. «Bu mükemmel karakteri uydurman çok iyi ama, Axel, ben ne yapacağım bunu? Ben bizim tarafa geçmek isteyen birini ortaya çıkarmak zorundayım, 'bir maaş defterini değil. Graz'da canlı bir insan istiyorlar benden. Elimde böyle biri yok, değil mi?»

Pym'in bu anlayışsızlığı karşısında artık katılmamayacak hale gelmiş gibi, «Budala!» diyor Axel. «Seni masum İngiliz bebeği! Yerinde kaldığı halde taraf değiştirenlerden söz edildiğini duymadın mı sen? Pavel aradığın insan işte! Taraf değiştiriyor ama olduğu yerde kalıyor. Akıllı davranırsan bir kere değil, yirmi kere, yüz kere geçmiş olacak sizin tarafa. Hcuber-alma memuru o, bir haberci, alçak rütbeli bir casus, şifre çavuşu, pezevenk. Bunun ele geçirilebilecek bilgiler açısından ne demek olduğunu anlamıyor musun? Sana sürekli olarak yeni yeni bilgiler getirecek. Sınır birliklerindeki dostları sınırı geçmesinde yardımcı olacaklar. Bir daha karşılaştığımızda Viya-na'nın hazırladığı sorulan getireceksin ona. Müthiş bir sanayi ortamında 'bulacaksın kendini: 'Bize şunu sağlayabilir misin, Pavel? Şu ne demek oluyor, Pavel?' Eğer ona karşı saygılı olursan, tek başına gelersen, elinde bir iki armağan getirersen belki de karşılık verecek sorularına.»

«Göreceğim sen mi olacaksın?»

«Pavel'i göreceksin.»

«Pavel sen mi olacaksın?»

«Dinle, Sir Magnus.» Axel aralarındaki çantayı iterek kadehini Pym'inkinin yanına koyup iskemlesini omuzları birbirine değecek kadar çekiyor. Kulağının dibinde ağzı şimdi. «Çok ama çok dikkatle dinliyor musun beni?»

— 398 —

«Elbette.»

«Senin inanılmaz derecede aptal olduğuna inandığım için bu oyunu oynamaman daha iyi olurdu. Dinle.»

Pym, Axel'in kendisine Kant'ı anlamadığı zaman neden aptal olduğunu açıkladığında olduğu gibi sırtıyor.

«Axel bu gece sana yaptığım hayatı boyunca örtemez bir daha. Senin için canımı tehlikeye atıyorum. Sabina'nın sana kardeşini vermesi gibi Axel de Axel'i veriyor şimdi sana. Bunu anlıyor musun? Yoksa bütün geleceğimi senin ellerine teslim etmekte olduğumu anlamayacak kadar budala mısın?»

«Ben senden bunu istemiyorum, Axel.» «Çok geç artık. Kâğıtları çaldım bir kere. Buraya geldim, sen belgeleri gördün, orada ne yazılı olduğunu biliyorsun. Pan-dora'nın kutusu bir kere açıldıktan sonra kapanmaz artık. O akıllı Binbaşı Membury'nin -Div Int'teki o aristokratların- hiçbirisi böylesine bir bilgi görmenişlerdir! bugüne kadar. Ne dediğimi anlıyor musun?»

Pym başını sallıyor, Pym kaşlarını çatıyor, gülümsüyor, Axel'in kaderinin bu değerli ve yetişkin olgun bekçisi dört yonma aynı anda bakmaya çalışıyor.

«Karşılık olarak bana bir söz vermelisin. Daha önce sana söz vermemeni söylemiştim. Ama şimdi de vermeni söylüyorum. Bana, Axel'e, sadık kalacağına söz vermelisin. Çavuş Pavel önemli değil. O uydurma bir kişi, ona istediğin kadar ihanet edebilirsin. Ama Axel... ben yani, bu Axel... bana bak, ben yokum. Ne Mernbury için, ne Sabina için, ne de senin için. Yokum ben. Yalnız olduğun zaman, canın sıkıldığı zaman, birini etkilemek ihtiyacı duyduğun ya da birini satman ya da satmalman gerektiği zaman ben senin oyununun bfr yarattığı değilim. Seninkiler seni tehdit ederlerse, hatta işkence ederlerse bile beni inkâr etmelisin. Bundan elli yıl sonra bite seni çarmıha gerekcek olsalar da beni inkâr edecek misin, benim için yalan söyleyecek misin? Cevap ver.»

Pym, Axel'in varlığını bunca yıl inkâr ettikten sonra şimdi ona bunu sürdüreceğine söz vermesine şaşacak kadar bir zaman buluyor. Birincisinde öyles'ne başarısız olduktan sonra insanın sadakatini kanıtlaması için ikinci bir fırsatın tanın-

" \

r

— 399 —

ması gerçekten çok ender rastlanılır bir şey olmalı.

«Söz veriyorum,» diyor Pym.

«Neye söz veriyorsun?»

«Seni gizli tutacağıma. Seni belleğime kilitleyip anahtarını sana vereceğim.»

«Sonsuza kadar. Sabina'nın kardeşi Jan'ı da.»

«Sonsuza kadar. Jan'ı da. Senin bu verdiğin Sovyetlerin Çekoslovakya'daki Savaş Düzenleri, Eğer gerçekse.»

«Biraz eskidir, ancak siz İngilizler antikalara değerlendirmesini bilirsiniz. Viyana ve Graz'daki haritalarınız bundan da eskidir. Ve pek de gerçekçi değildir. Membury'den hoşlanıyor musun?»

«Sanırım. Neden sordun?»

«Ben de hoşlanıyorum ondan. Balıklarla ilgileniyor musun? Göldeki balıkların çoğalmasına yardımcı oluyor musun?»

«Zaman zaman. Neden sordun?»

«Önemli bir uğraş bu. Onunla birlikte çalış. Yardım et ona. Dünya berbat bir yer, Sir Magnus. Bir iki mutlu balık dünyayı daha iyi yapacaktır.»

Pym ayrıldığında saat sabahın altısıydı. Kaufmann çoktan cipe girip yatmıştı. Pym adamın çizmelerinin cipin arkasından dışarı uzandığını görüyordu. Pym ile Axel beyaz taşa kadar yürüdüler, Axel Aaare kıyısında yürüdükleri zamanki gibi Pym' in koluna yaslanıyordu. Taşa vardıkları sırada Axel eğilip yerden bir gelincik kopardı, Pym'e uzattı. Sonra bir tane de kendisine kopardı, biraz düşündükten sonra onu da Pym'e verdi.

«Biri sen, biri ben, Sir Magnus. İkimizin de birer eşi olmayacak bir daha. Sen dostluğumuzun bekçisisin. Sabina'ya sevgilerimi ilet. Çavuş Pavel'in de yardımı için teşekkür olarak kendisini öptüğünü söyle.»

Değer verilen b:r kaynağa sahip bir insan, kendisine hayranlık duyulan bir kimsedir, Tom. Pym bunu birkaç hafta içinde iyice anlamıştı artık. Viyana'dan gelen Çok Önemli Konuklar sırf yanında olabilmek, zaferini hissedebilmek için kendisini yemeğe davet ediyorlardı. Membury de, Anthony'sini cü-

— 400 —

celeştiren bir Sezar olarak, balıklarını hayal ederek ve hep yanlış kimselere gülümseyerek katılıyordu bu yemeklere. Daha az kıdemli ama yine de önemli diğer subaylar Pym hakkındaki düşüncelerini bir gece içinde değiştiriyorlar, kesimler arası kurye çantasıyla kendisine saygılı notlar gönderiyorlardı. «Mar-lene sevgilerini gönderiyor, kendisine veda etmeden Viyana' dan ayrıldığı için çok üzgün. Bir an için senin komutanın olma- çağımı sanmıştım ama kader başka bir yol çizmiş bize. Savaş Bakanlığından izin alır almaz M ile nişanlanacağız.» Başlıba-şına bir efsane Pym, onu tanımak bile olayların ortasında olmak demek: «Genç Pym müthiş işler beceriyor. Bana kalsa, yedeksubay faian demeden üçüncü şeridi takardım omzuna.' Londra'nın emriyle Çavuş Pavel'e Greensleeves şifre adı, Pym'e de bir takdirname veriliyor. Şehvetli Çek çevirmenleri gurur duyuyorlar kendisiyle ve bunu çeşitli zarif yollarla gösteriyorlar. Sabina dolgun, kederli dudaklarıyla Pym'i koparırcasına ısırırken, «Oianları kesinlikle anlatmamalısın bana, kuraldır bu,» diyor.

«Asla anlatmayacağım.»

«Jan'ın arkadaşı yakışıklı mı? Güzel mi? Sana benziyor mu? Onu görür görmez âşık olur muydum, ha?»

«Uzun boylu, güzel ve çok akıllı.»

«Seksi mi?»

«Çok seksi hem de.»

«Senin gibi eşcinsel mi?»

«Baştan aşağı hem de.»

Bu tanım kızı tatmin etmişti.

«Sen iyi bir insansın, Magnus. Bu adamı kardeşimmiş gibi koruyorsun.»

Sonunda Çavuş Pavel'in ikinci kere ortaya çıkacağı gün geldi çatı. Axel'in tahmin ettiği gibi Viyana uzun bir soru listesi hazırlamıştı. Pym steno defterine yazdı soruları. Yanında füme somonlu sandviçle Membury'den aldığı bir şişe Sancer-re'i de getirmişti. Ayrıca Div Int'in yemek uzmanlarının kahraman bir casusun canının çekeceğini tahmin ettikleri bir sürü şeyle askeri kantinden aldığı sigara, kahve ve çikolatalar da

— 401 —

F. : 26

vardı. Sandviçleri yeyip votkalarını içerken aralarındaki pürüzlü noktaları konuştular.

Pym bir ara, «Bu kere ne getirdin bana?» diye sordu söz doğal olarak kesildiği zaman.

Axel bir kadeh daha votka doldururken, «Hiçbir şey,» dedi. «Onları bir süre aç bırakmamız gerek. Gelecek sefere iştahları daha çok kabarmış olur.»

Pym ertesi günü Axel'in talimatına harfiyen uyarak Mem-bury'ye, «Pavel vicdani bir bunalım geçiriyor,» dedi.

«Karısıyla başı dertte, kendisi her Avusturya'ya gönderildiğinde kızı beş para etmez bir Rus subayıyla yatıyor.

Onu zorlamadım. Sizim yerimizde olduğumuzu, bize güvenebileceğini, sıkıntılarını ağırlaştırmak istemediğimizi söyledim. Sonunda bunun için bize teşekkür edeceğini sanıyorum. Ama Prag'ın doğusunda yoğunlaşan zırhlı birlikler konusundaki sorularımızı sordum, ilginç şeyler söyledi.»

Viyana'dan gelen bir albay vardı toplantıda. «Ne dedi?» diye sordu.

«Birliğin bir şeyi korumakta olduğunu sanıyor.»

«Bir fikri yok muymuş?»

«Bir tür silah. Roket olabilirmiş.»

«Onu bırakma sakın,» dedi albay. Membury yanaklarını şi-şirip gururlu bir baba gibi bakındı çevresine.

Greensleeves üçüncü buluşmalarında zırhlı birliğin sırrını çözmesinin yanı sıra sen Kasım ayında

Çekoslovakya'deki tüm Sovyet hava gücünün dökümünü de verdi. Ya da tümüne yakını. Viyana şaşkma dönmüştü, Londra ilerde inkâr edilebilmesi için üzerindeki damgaların silinmesinden sonra iki altın külçesinin

verilmesini emretti. Çavuş Pavel'in böylece gözüdoymaz biri olarak nitelenmesi herkesin rahatlamasını sağlamıştı. Bundan sonraki birkaç ay boyunca Pym iki efendiye hizmet eden bir uşak gibi Membury ile Axel arasında koşuşturdu durdu. Membury Greensleeves ile kendisinin tanışmasının uygun olup olmayacağını düşünüyordu; Viyana da bu fikri benimsemişti. Pym haberi Axel'e iletmişti ama sonra Axel'in yalnızca Pym ile görüşebileceği açısı haberini getirdi. Membury kaderine razı oldu. Zaten alabalıkların üreme mevsimi de gelmişti. Viyana

— 402 —

Pym'i çağırıp ziyafetlere boğdu. Albaylar, hava komutanları, denizciler hep kendisi üzerinde hak iddia etmek istiyorlardı. Ancak Pym'in gerçek sahibinin Axel olduğu ortaya çıktı.

«Sir Magnus,» diye fısıldadı Axel. «Korkunç bir şey oldu.» Gülümsemesinde neşeden eser yoktu artık. Gözlerinin altında koyu gölgeler vardı. Pym'in getirdiği askeri kantin ürünlerini reddetmişti. «Bana yardım etmelisin, Sir Magnus.» Axel samanlığın kapısına doğru bakıyordu korkuyla. «Tek umudum sensin. Tanrı aşkına yardım et bana. Benim gibi insanlara ne yaparlar biliyor 'musun? Öyle bakma bana! Bir şeyler düşün! Sıra sana geldi artık!»

Şu anda yine samanlıktayım, Tom. Bu son otuz yıldır hep orada yaşadım. Bayan Dubber'in resimli tavanı kalktı, yerine eski kirişler ve çatıdan başaşağı sarkan yarasarlar geldi. Burada otururken onun purosunun kokusunu duyuyorum, Pym'in adını eski yatacak günlerinde olduğu gibi fısıldarken gaz lambasının ışığında koyu gözlerinin deliklerini görebiliyorum. Ancak sesinde kendine acıma yok, yalvarma yok, pişmanlık yok. Axel asla öyle değildi. O yalnızca ister. Doğru, zaman zaman yumuşaktır sesi. Ama güçsüz değildir. Her zaman olduğu gibi kendisine sahip bir insandır. Axel'dir o, borçlu olunan kişidir. Sınırlar aşmış, dayaklar yemiştir. 'Ben kendimi hiç düşünmüyorum. Ne şimdi düşünüyorum, ne de o zaman düşündüm.

«Memlekette arkadaşlarımı tutukluyorlar, duyuyor musun? Grubumuzdan iki kişi dün sabah Prag'da yataklarından alındılar. Biri de işe giderken kayboldu. Onlara oizden söz etmek zorunda kaldım. Bunun başka yolu yoktu.»

Bu sözün öneminin Pym'in kaygılı anlayışmca kabul edilmesi için bir sürenin geçmesi gerekiyor. Anladığı zaman bile sesi şaşkın. «Bizim hakkımızda mı? Benim mi? Ne söyledin, Axel? Kime söyledin?»

«Ayrıntılarıyla değil. Prensip olarak. Kötü bir şey de değil. Adını vermedim. Biraz karmaşık, biraz daha dikkat ister, hepsi bu kadar. Diğerlerinden daha kurnaz davrandım. Sonunda daha iyi de olabilir.»

— 403 —

«Peki oma onlara bizim hakkımızda ne söyledin?» «Hiçbir şey. Dinie. Benim için durum değişik. Ötekiler fabrikalarda, üniversitelerde çalışıyorlar, onlar için bir arka kapı yok. İşkence gördükleri zaman gerçeği söylerler ve gerçek de onları öldürür. Tabii ki sınırı geçiyorum,' dedim ben onlara, 'işim bu benim. Bilgi topladığımı unuttunuz mu?' Öfkeli davrandım, kıdemli subayımı görmek istedim. Kötü adam değildir. Yüzde yüz değilse yüzde altmış falan. Ama o da İvan'lardan nefret eder. 'Bir İngiliz casusu yetiştiriyorum,' dedim. 'Esaslı biri. Büyük balık. Subay. Örgütümüz içindeki Tito'cular yüzünden bunu sizden sakladım. Gizli polisi arkamdan çekin, adamı sıkıştırdığımda alacağım ürünü sizinle paylaşayım.»

Pym'in dili tutulmuştu artık. Kıdemli subayın ne karşılık verdiğini ya da Axel'in gerçek yaşamının Çavuş Pavel'in uydurma yaşamıyla ne derece kıyaslanabileceğini sormuyor bile. Vücudunun hücreleri tek tek ölüyorlar, başında, kasıklarında, iliklerinde. Sabina'ya olan aşkı çocukluk anılan kadar uzak artık. Dünyada yalnızca Pym, Axel ve felâket var. Daha dinlerken yaşıyor şimdi. Yılların cahilliği omuzlarına çöküyor. Axel ikinci kere, «Kendisine kanıt getirmem gerektiğini söylüyor,» diyor.

«Kanıt mı?» diye mırıldanıyor Pym. «Ne kanıt? Nasıl kanıt? Ne demek istediğini anlamıyorum.»

«Bilgi.» Axel tıpkı bir zamanlar E. Weber'in yaptığı gibi işaret parmağını başparmağına sürtüyor. «Mal. Para. Senin gibi bir İngiliz haininin şantaj yaptığımda bana vereceği bir şey. Atom bombasının sırları olması gerekmez ama iyi bir şey olmalı. Adamı susturacak kadar iyi bir şey. Palavra değil, anlatabildim mi? Onun da üstünde başkaları var.» Axel bugün bile hatırlamak istemediği bir şekilde gülümsüyor. «Merdivenin bir üst basamağında hep bir başkası vardır, öyle değil mi, Sir Magnus? Kendini en üst basamakta sandığın zaman bile. En üste çıktın mı da, bu kere aşağıdan ayaklarına yapışırlar. 'Uydurma bir şey istemem,' dedi. 'Değerli bir şey olmalı. Ondan sonra işi ayarlarız.' Benim için çal, Sir Magnus. Benim özgürlüğümü sevdiğin kadar değerli bir şey getir bana.»

— 404 —

Pym cipe dönünce Onbaşı Kaufmann, «Haya! görmüş gibisiniz,» diyor.

«Midem ağrıyor da ondan,» diyor Pym.

Graz'a dönerken düzelmeye başlıyor ama. Hayat görevdir, diye düşünüyor. Hangi alacaklının daha yüksek sesie bağırıldığını saptamak sorunudur. Hayat ödemedir. Hayat, seni öldürse bile insanlara hak ettiklerini vermektir.

Tom, o gece Graz sokaklarında en az yarım düzine yeniden yaratılmış Pym dolaşıyordu ve ben bugün dahi onların bir tekinden utanıyor değilim; biri bile şu anda Bayan Dub-bef'in kapısını vurup, Baba ben geldim,

dese topluma .karşı borcunu ödemiş ve yuvasına dönmüş kayıp bir oğul olarak kendisini kucaklamayacağım insan değildir. Habsburg görkeminin gölgeleri altındaki bu kent krallığını arşınlarken, kâh Mem-bury'nin evinin kapısının önünde, kâh Sabina'nın gösterişsiz apartman dairesi önünde duraklayıp planını yapar ve onlara kalbinden güvenceler yağdırırken, Pym'in hayatında kendisini en sona atıp başkalarına olan borçlarını düşündüğü bir başka gece olmamıştır, içinden Membury'ye, «Sakin kaygılanma,» diyordu. «Rezi! olmayacaksın, gölünde balıkların çoğalacak, görevin sen sürdürmek istediğin sürece senin olacak. Ülkenin Büyükleri sana Greensleeves operasyonun dehası olarak saygı göstermeye devam edecekler.» Sabina'nın ışığı söndürülmüş penceresinin önünde de, «Sırların benim elimde,» diye mırıldandı. «İngilizlerin yanındaki işin, kahraman kardeşin Jan, aşğın Pym'e duyduğun saygı hep güvence içinde. Sıkıntılı uykusu içindeki yumuşacık sıcacık vücudunu koruduğum gibi koruyacağım onları.»

Herhangi bir kuşku duymadığı için bir karara varması da sözkonusu değildi. Yalnızca, savaşçı görevini kavramıştı, usta casus ayrıntıların icabına bakardı artık, bir daha ulusal gereklilik hizmetkârı olduğu hayaliyle arkadaşına ihanet etmeyecekti. Sevgileri, görevleri ve bağlılıkları hiç bu kadar kesin olmamıştı. Sana borçluyum, Axel. Birlikte dünyayı değiştirebiliriz. Bir daha seni kamplara göndermeyeceğim. Senin bana getir-

— 405 —

diğin gibi ben de sana armağanlar getireceğim. Pym eğer karşı seçenekler düşünmüşse bunları ancak kabul edilemez olarak reddetmek için düşünmüştü. Son aylarda Graz, Viyana ve Whitehall'un gizli koridorlarında Çavuş Pavel bir sevinç ve hayranlık kaynağı haline getirilmişti Pym'in yaratıcı zekâsıyla. Pym'in usta elieri altında küçük kahramanın ayyaşlığı, kadınlara düşkünlüğü ve ani yürekli çıkışları efsaneleşmişti. Pym, Axel'in güvenini ikinci bir kere boşa çıkarmaya hazır olsa bile Mem-bury'ye nasıl gider de, «Çavuş Pavel diye biri yok. Greens-leeves, bizden gerçek ingiliz gizli bilgileri isteyen arkadaşım Axel'dir,» diyebilirdi? Membury'nin iyilik dolu gözleri faltaşı gibi açılır, masum yüzü keder ve umutsuzluk çizgileriyle birden çöküverirdi. Pym'e olan güveni sarsılır ve onunla birlikte ünü paçavra olurdu. Kovulmuş Membury. Karısı ve kızlarıyla yurduna dönen Membury. Pym, Axel'in sıkıntısını Çavuş Pavel'e yükleyerek bir yo! bulmaya kalkışsa bile bunun bir yararı olamazdı. Bu sahneyi de hayalinde çok yaşatmıştı: «Efendim, Çavuş Pavel'in sınırı geçmesi dikkatleri çekmiş. Çek gizli polisine bir ingiliz casusunu yönettiğini söylemiş. Hikâyesini desteklemek için kendisine önemsiz bir iki şey vermeliyiz.» Div Int'in iki taraflı ajan çalıştırma yetkisi yoktu. Hatta ülkesinde kalan birini kullanması bile çizmeyi aşmak sayılırdı. Greens-leeves'in ısrarı sayesinde Londra Pym'in yerini almamıştı. Daha şimdiden Pym'in askerliği bitince Greensleeves'i kimin yöneteceği konuşuluyordu hatta. Axel'i ya da Çavuş Pavel'i ikili ajan rolüne sokmak hepsi de ürkütücü olan bir sürü sonuç doğuracaktı: Greensleeves'in yönetimi Membury'den Londra'ya geçecekti; Pym'in yerine gelen kişi sahtekârlığı beş dakikada anlayacaktı; Axel bir kere daha ihanete uğrayacak ve yaşama olasılığı azalacaktı, Membury'ler de Sibiry'a sürülürlerdi artık.

Hayır, Tom. Pym erişilmez ideallerle dolu göğün altında yürürken ve ruh temizliği içinde Sabina'nın yatağından bile uzak kalırken, kendisini büyük seçenekler karşısında' işkencelere sokuyor değildi. Ölümsüz ruhunu vatana ihanet denilebilecek bir durum beklentisiyle inceliyor değildi. Ertesi günün kendisinin dönüşü olmayan idamının günü olduğunu düşünmüyordu; Pym

•406-

için o gün tüm umutlar-etecek ve senin baban doğacaktı. Güzel ve uyumlu bir günün şafağını seyretmekteydi. Kötü sicillerin düzeltileceği, kendisinin sorumlu olduğu insanların kaderlerinin Pym'in elinde olduğu, gizli seçim bölgesinin seçmenlerinin eliz çöküp Pym'e ve Yaratana Pym'in kendilerine doğru yolu göstermek için doğduğuna şükür edecekleri <jün. Pym iyi niyet ve kendine güveninin yüreğini cesaretle doldurmasına izin veriyordu. Gizli savaşçı kılıcını mihraba dayamış ve Savaş Tanrısına kardeşçe mesajlar iletliyordu.

«Axel, bizim tarafa gel,» diye yalvarmıştı arkadaşına. «Unut Çavuş Pavel'i. Yalnızca taraf değiştiren sıradan biri olabilirsin. Ben sana bakarım, ihtiyacın olan her şeyi sağlarım sana, söz veriyorum.»

Ancak Axel kararlı olduğu kadar gözüpkekti de. «Benden dostlarıma ihanet etmemi isteme, Sir Magnus. Onlar kurtarabilecek tek kişi benim. Sana son sınırimi aştığımı söylemiştim. Bana yardım edersen büyük bir zafer kazanırsınız. Çarşamba günü aynı saatte burada ol.»

Pym elinde evrak çantasıyla villanın üst katına çıkıp odasının kapısının kilidini açıyor. Ben sabah erken kalkan bir insanım, herkes bilir bunu. Pym sabahları erken kalkar, Pym çalışkandır, bizler daha traşımızı bitirmeden o bir günlük işini bitirmiş olur. 'Membury'nin odasıyla Pym'in odası arasında bir kapı var. Pym kapıyı açıp içeri giriyor. Adımını atarken duyduğu huzur katlanılmaz bir hal almakta: kararlılık, haklılık ve rahatlık başını döndürüyor sanki. Kutsanmış bir insanım ben. Membury'nin çelik masasının dört vidasını iyi tanıyor Pym'in isviçre çakısı. Sol tarafta üçüncü çekmecede Membury danışma kitapların; saklar; birliğin savaş emirleri, Dünyanın Kahverengi .Balıkları, gizli telefon rehberi, Avusturya'nın Gölleri ve Akarsulan, Londra Askeri Haberalma Savaş Düzeni, Div Int'in Viyana birlik ve görevlerini belirten bir plan. Pym elini uzatıyor. Bir

misilleme değil bu. Tahtaya ad kazımak değil. Buraya okşamaya geldim. Dosyalar, elkitapları. Pym'in hiç görmediği «Dikkat! Çok Gizli!» yazan haberleşme talimatı. Ben buraya

— 407 —

çalmaya değil ödünç almaya geldim. Çantasından askeri bir Agfa fotoğraf makinesi çıkarıyor. Axel'in getirdiği bazı belgelerin fotoğraflarını çektiği makine bu. Makineyi kurup masanın üstüne yerleştiriyor. Bu iş için doğdum ben işte, diye düşünüyor. Ama o an aklına gelmiş bir şey değil bu. Başlangıçta casus vardı. Div Int'in Savaş Düzenini seçiyor. Axel bunu hasıl olsa biliyordur, diye düşünüyor. Yine de dosyanın üstünde altında «Çok Gizli» damgaları var. Özgürlüğümü seviyorsan bana iyi bir şey getir. İki kere fotoğrafını çekiyor belgenin, ama içinde bir düşkünlüğü var. Filmde otuzaltı poz var. Neden yalnızca iki tane verip pintilik yapıyorum? Karşılıklı anlayışımız için 'bir şeyler yapabilirim. Bundan çoğunu hak ettin sen. Axel. Savaş Bakanlığının Sovyet tehdidi üzerine bir değerlendirmesini hatırlıyor. Bunu okurlarsa her şeyi okurlar bunlar. Her sayfanın fotoğrafını çekerek filmi bitiriyor. Yaptım işte, Axel! Özgürüz artık. Tıpkı senin dediğin gibi dünyayı rayına oturttuk. Orta yol insanlarıyız biz, kendi ülkemizin iki kişilik bir nüfusu var artık. «Bir daha bana bu kadar esaslı bir şey getirmeyeceğine söz ver, Sir Magnus,» dedi Axel bir sonraki buluşmalarında. «Böyle devam edecek olursan beni general yaparlar ve bir daha hiç görüşemeyiz.» Babacığım -Pym, sağlığı için Karşı'de Majestic Oteünde kalan babasına yazıyordu- iki mektubun için çok teşekkür ederim. Ağa Han ile aranın iyi olmasına sevindim. Ben burada çok iyi işler yaptığımı inanıyorum, benimle gurur duyabilirsin.

14

Mary Pym onaltı yaşında bekâretini kaybetme zamanının geldiğine karar verince bayılma numarası yapmış ve hokey oynamaya gideceği yerde okul müdiresi tarafından yatağına

— 408 —

gönderilmişti. Revirdeki yatağında duvara bakarak saatin üçü çalmasını bekledi orada. Mucire üçten beşe kadar nöbette değildi. Saatine bakıp beş dakika daha bekledikten sonra cesaretini toplamak için her zaman yaptığı gibi otuz saniye soluğunu tutup bekledi, sonra da ayaklarının ucuna basarak arka merdivenlerden indi, mutfaktan, çamaşırlıktan geçti, arka bahçede bahçıvan yardımcısının eski çuvallar ve battaniyelerden geçici bir yatak yaptığı tuğla kulübesine gitti. Sonuç beklediğinden daha heyecan verici olmuştu; ancak sonraları hayalinde zevk duyduğu şey, olaydan çok olayın beklentisiydi. Artık kararını verdikten sonra kendine hiçbir şeyin engel olamayacağını bilerek eteklerini Deline kadar kaldırmış bir halde cesaretle bekleyişi; sınırı aşmış günah durumuna geçerken duyduğu o özgürlük duygusu.

Şimdi de Caroline Lumsden'in aşın eşyayla döşeli salonunda, çirkin Thai masaları, kötü Çin resimleri ve raflar dolusu seri üretim Ouda'sının arasına oturmuş, Caroline'in kraliçe tavırlarıyla Diplomat Eşleri Derneğinin Viyana kolunun son toplantısını anlatmasını dinlerken aynı duygular içindeydi. Sakinlikle yapacağım, diye düşündü. Öyle ya da 'böyle. Pencereye baktı. Georgie ile Fergus kiralık Mercedes'leri içinde başbaşa vermişler, bir sokak planını inceleyen iki âşık rolünü oynayarak kapıyı ve Mary'nin Rover arabasını gözetliyorlardı. Arka kapıdan çıkarım. O zaman başarmıştım, şimdi de başarırım.

Caroline ağlamaklı sesiyle, «Dışişleri Müfettişinin yerel hayat pahalılığı konusundaki raporunun hem çarpıtılmış, hem de haksız olduğuna oybirliğiyle karar verildi,» diyordu. «Bu konuda derhal bir maliye alt komitesi kurulması ve başına da, sevinerek söylüyorum, Bayan McÇormick'in geçirilmesi kararlaştırıldı.» Ruth McCormick ekonomik ataşenin karısıydı ve bu yüzden bir mali deha olarak kabul edilirdi. Kimse kadının Hollanda askeri ataşesiyle yatmakta olduğunu dile getirmemi. «Alt komite bütün isteklerimizi tek tek belirten bir rapor hazırladıktan sonra derneğimizin Londra merkezinin yazılı bir itirazını normal kanallardan Teftiş Başkanlığına ileticek.»

Ondört çift kadın elinden soprano bir alkış. Mary de içlerinde. Aferin, Caroline. Başka bir yaşamda genç bir diplo-

— 409 —

mat olma sırası sana gelecek, kocan da o zaman evde oturup seni taklit edecek.

Caroline Diğer Konulara dönmüştü. «Gelecek Pazartesi, Manzi'de haftalık yemeğimiz var. Saat tam oniki otuzda, adam basma iki kadeh şarap dahil dörtyüz şilin. Herr Manzi bize özel bir oda vermek için çok nazlandığından lütfen geç kalmayın.» Haydi söylesene aptal, diye düşünüyor Mary. Caroline söylemiyor ama. Henüz değil. «Sonra gelecek hafta Cuma günü Marjorie de Weever burada bize kocasının ikinci adam olduğu Sudan'da başarıyla öğrettiği aerobik konusunda bir dia gösterisi sunacak. Tamam mı, Marjorie?» Marjorie ön sıradan, «Ataşeydi aslında,» diyor. «Elçi on-dört ayın yalnızca üç ayında oradaydı. Brian onun işini yapmak için ayrıca para almadı ama önemli değildi bu.»

Tanrı aşkına, diye öfkeleniyor Mary. Haydi! Ama Penny Sharlcw'un lanet kocasının madalya -aldığını unutmuş «Ve sanırım hepimiz Penny'yi yıllardır James'i inanılmaz bir biçimde desteklemesinden dolayı kutlamak isteyeceğiz. İddiaya girerim ki, Penny'nin desteği olmasaydı kocası hiçbir şey alamazdı.»

Bu bir espri olmalı ki, birkaç kişi yüksek sesle gülüyor, Caroline onları boşluğa dönük yaslı bakışlarıyla susturuyor. Şimdi de Resmi Yas sesini kullanıyor.

«Ve Mary şekerim... eğer söz edecek olursam itiraz etmeyeceğini söylemiştin...» Mary bakışlarını kucağına çeviriyor. «Eminim buradaki herkes kayınpederinin ölümüne ne kadar üzüldüğümüzü söylememi isteyecektir. Magnus'un çok ağır bir darbe yediğini biliyoruz ve onun bundan mümkün olduğu kadar çabuk kurtulmasını diliyoruz.»

Duruma uygun mırıltılar. Mary teşekkürlerini mırıldanıyor ve hafifçe öne eğiliyor. Herkesin onun başını kaldırmasını beklerken bir sessizlik çöktüğünü hissediyor, ama başını kaldırmıyor. Titremeye başlıyor, sınıksız ellerinin üzerine düşen gerçek gözyaşları kendisini bile etkiliyor. Hıçkırıyor sonra, içine gömüldüğü karanlıkta Bayan Simpson'un, «Buraya gel güzelim,» dediğini duyuyor. Kadın iri kolunu Mary'nin sırtına atıyor. Mary yine hıçkırıyor, Bayan Simpson'u hafifçe itiyor, gözyaşları boşa-

— 410 —

nıyor artık: Tom için, Magnus için, bahçıvan kulübesinde bekâretini kaybettiği için, orada hamile kaldığından korktuğu için. Bayan Simpson'un kolunu tutmasına izin veriyor. «Bir şeyim yok,» diye kekeleyor. Dışarı çıkınca Caroline Lumsden'in de arkasından gelmiş olduğunu görüyor. «Teşekkür ederim... yatmak istemiyorum... biraz yürüsem açılırdım... mantomu alır mısın lütfen?.. Eski kürk yakalı mavi... sence bir sakıncası yoksa yalnız kalmak isterdim... o kadar iyisin ki... Tanrım, yine ağlayacağım şimdi...»

Lumsden'lerin uzun arka bahçesinde yol ağaçların arasına girene kadar sırtını eğerek yürüyor. Sonra hızlanıyor. Arka kapıyı açarken, eğitim, diye düşünüyor. İnsanı soğukkanlı yapabilen tek şey. D.öğruca otobüs durağına gidiyor. Gelmeden önce bakmış, ondört dakikada bir otobüs var.

Bayan Membury, Brotherhood'un kadehini evde yapılmış mürver şarabıyla doldururken, «Ne kadar da iyi insanlar,» diye bağırdı. «Çok mantıklı ve uzakgörüşlülük bu. Savaş Bakanlığının bunun yarısı kadar akla sahip olduğunu sanmazdım. Değil mi, Harrison?» Kocasının cevap vermesini beklerken Brot-herhcod'a, «Sağır değildir, yalnızca biraz ağır düşünür,» dedi. «Değil mi, sevgilim?»

Harrison Membury bahçenin ucundaki derede kamış kesmekten dönüyordu. Ayağında kalın çizmeleri vardı. İriyari, yetmişinde olmasına rağmen hâlâ çocuksu, pembe yanaklı ve ipek gibi beyaz saçlı bir adamdı. Membury masanın öteki ucuna çöküp üzerinde Dede yazan bir fincanla çayını içip evde yapılmış pastasını yedi.

Herkes soruyu unuttuğu zaman, «Bilemem,» dedi adam. «Ortalıkta bazı aklıbaşında insanlar da vardı.» «Balıklar hakkında bir şey sorarsanız cevabınızı çok çabuk alırsınız,» dedi Bayan Membury. Odanın bir köşesinde Evelyn Waugh'un toplu eserleri arasından birkaç fotoğraf albümü çıkardı. «Alabalıklar nasıl, Harrison?»

«İyi iyi,» diyerek sırttı Membury.

«Alabalıkları yememize izin yok, biliyor musunuz? Onları

— 411 —

I

ancak turnalar yer. Resimlerime bakmanın bir yararı var mı yani? Demek istediğim resimli bir tarihçe mi olacak? Sakın öyle olacak demeyin. Maliyet iki katına çıkarmış, Observer'de öyle yazıyordu. Resim kitap maliyetini iki katına çıkarırmış. Ama albenisi de iki katına çıkar bence. Hele yaşam öykülerinde. Ben yaşam öyküsü yazılan insanın resmine bakmazsam kitabı okuyamam. Harrison okur oysa. Onun kafası çalışır. Benim de gözlerim. Siz hangi tiptensiniz?»

«Ben de sizin gibiyim sanırım,» diyerek gülümsedi Brotherhood.

Köy Bath kenarında belirli bir standarda sahip Katolik İngilizlerin emekliliklerinde çektikleri yarı kentleşmiş yerleşim yerlerinden biriydi. Ev köyün kırılık yanında, ırmağa inen daracık bir bahçe patikası olan küçük taş bir binaydı. Konuşurlarken içeri kirli yüzlü torunlar giriyor, hemen arkalarından uzun boylu anneler gelip çocukları topluyorlardı. Sürekli düzensizlik içinde bir evdi burası. Bath üzerindeki sis arasından bembeyaz bir sabah güneşi seçiliyordu.

Membury oturduğu yerden ansızın, «Sen akademisyen misin?» diye sordu.

«Sevgilim, söyledim ya, tarihçi.»

Brotherhood, «Daha doğrusu emekli bir asker,» dedi. «Bu işi bulduğum için talihliyim doğrusu. Bu olmasaydı çoktan rafa kaldırılmıştım.»

Bayan Membury hepsi sağırmış gibi, «Ne zaman çıkacak?» diye bağırdı. «Bayan Lanyon'a adımı yazdırmak için aylar öncesinden bilmeliyim. Çekme, Tristram. Burada gezici bir kitaplığımız vardır. Magda, şu Tristram'a bak lütfen yavrum, tarih kitabının sayfasını koparmaya çalışıyor. Haftada bir gelirler, eğer beklemeye aldırılmazsanız Tanrının bir lütfudur bizim kitaplığımız. Burası Harrison'un bürosunun bulunduğu villa işte. Asıl bina 1680'de yapılmış, şu kanat sonradan eklenmiş. Ondoku-zuncu yüzyıl falan. Bu da gölü. Balık doldurdu orasını. Gestapo göle elbombası atıp balıkların tümünü öldürmüştü. Yaparlar da. Domuzlar.»

«Bizimkilerin söylediği kadarıyla bu bir iç danışma kitabı

olarak çıkacakmış. Daha sonra halk için gizli bilgileri içermeyen bir baskı yapacaklarmış.»

«Doğrusu henüz yaşarlarken gerçek kişileri seçmeleri çok akıllıca bir şey,» dedi Bayan Membury.

«Nerede askerlik yaptınız?» diye sordu kocası.

«Eh, şurada burada diyelim,» dedi Brotherhood yakın gözlüğünü takarken.

Bayan Membury parmağıyla bir grup fotoğrafını gösterdi. «İşte şu. Sorduğunuz o genç, Magnus. Çok başarılı işler yapmıştı. Bu da Rittmeister, çok sevimli bir insandı o da. Harrison, o garsonun adı neydi, hani keşif ol-
ması gereken de cesareti olmayan?»

«Unuttum,» dedi Membury.

Brotherhood gülümsedi. «Ya bu kızlar kim?»

«Hepsi dertli doğrusu. Biri diğerinden akılsızdı, ya hamile kalırlar ya da kendilerine uygun olmayan erkeklerle kaçarlardı, hatta bileklerini keserlerdi. O günlerde doğum kontrolüne inansaydık onlar için günün yirmidört saati çalışacak bir klinik açabilirdim.»

Membury piposunu doldurdu. «Bizim çevirmenlerimizdi onlar,» dedi.

«Greensleeves operasyonunda da çevirmen var mıydı?»

«Gerek yoktu. Adam Almanca konuşuyordu. Pym yeterliydi.»

«Tümüyle yalnız mı çalışırdı?»

«Yapayalnız. Greensleeves ısrar etmişti bunda. Neden Pym' le konuşmuyorsunuz?»

«Peki Pym gidince yerini kim aldı?»

Membury çirkin kazağının üstüne dökülen ıslak tütünleri süpürerek gururla, «Ben,» dedi.

Tutarsız bir konuşmaya düzen getirecek en iyi şey kırmızı ciltli bir not defteridir. Brotherhood yemek kalıntılarının arasına defterini yayıp da hafif resmîlik dediği biçimde iri sağ kolunu sallayarak bir olay yerindeki köy polisi gibi törenle kalemini çıkardı. Torunlar dışarı atılmıştı. Yukarda bir odadan birinin bir ksilofondan dini müzik çıkarmaya çalışma sesleri geliyordu.

«Önce hepsini not edersem sonra tek tek ayrıntılara geçebiliriz,» dedi Brotherhood.

«Çok iyi bir fikir,» dedi Bayan Membury sert bir sesle. «Harrison .sevgilim, dinle.»

«Size söylediğim gibi, ne yazık ki, Greensleeves operasyonu kayıtlarının çoğu kaybolmuş ya da bulunmayacak bir yere kaldırılmış bulunuyor. Bu yaşayan tanıkların omuzlarına dana büyük bir sorumluluk yüklemektedir. Sizlerin yani. Şimdi başlayabiliriz.»

Bu uyarıdan sonra Membury şaşırtıcı bir doğrulukla Greensleeves'in başlıca zaferlerinin tarihlerini ve içeriklerini, Hciberalma Birliğinden Teğmen Magnus Pym'in oynadığı rolü hatırlayabildi. Brotherhood dikkatle yazıyor, adamın sözünü mümkün olduğu kadar az kesiyor, yalnızca arada sırada parmağını ıslatıp defterinin sayfalarını çeviriyordu.

«Harrison sevgilim, yine ağırdan alıyorsun,» diyordu karısı arada bir. «Marlow bütün gününü bizimle geçiremez. Londra' ya dönmesi gerek. Balık değil ya bu adam.»

Ama Membury kendi temposunu hiç bozmadan kâh Güney Çekoslovakya'deki Sovyet askeri yağmaklarını, kâh Greenstee-ves'in ısrarla istediği küçük altın külçelerini Whitehall kasalarından almak için uğraşlarını, kâh en büyük ajanını aşırı kullanılmaktan korumak için Div Int'le yaptığı mücadeleyi anlatıyor-yordu. Brotherhood ise ceketinin cebindeki küçük ses alma aygıtına rağmen, onların rahatça görebilmeleri için tarihleri sola, konuyu ortaya yazıyordu.

«Greensleeves'in başka bir şifre adı oldu mu?» diye sordu bir ara not alırken. «Bazen bir kaynak güvenlik nedenleriyle ya da adı öğrenilmiş olduğu için yeni bir ad alır da.»

«Düşün Harrison,» diye atıldı karısı.

Membury piposunu ağzından çıkardı.

Brotherhood bir sayfa çevirerek, «Wentworth örneğin?» dedi.

Membury başını iki yana salladı.

«Bir kaynak daha vardı sanırım» -Brotherhood ad aklından çıkmış gibi durakladı- «Serena... hayır hayır, Serena değil... Sabina. Viyana'da çalışan Sabina. Yoksa Graz mıydı? Belki de si-

zin zamanınızdan önce Graz'daydı. Erkeklere kadın adı vermek epey modaydı o sıralarda. Bir yanlış haber oyunu sanırım.»

«Sabina mı?» diye bağırdı Bayan Membury. «Bizim Sabina çevirmendi, ajan değil. Değişik şeylerdir bunlar.»

«Eh, bizim Sabina'mız tam bir...»

«O kaynak değildi,» dedi Membury kesinlikle. «Dedikodu yapma. Poppy.»

«Efendim?» dedi Brotherhood.

«Magnus ona Poppy demek istemişti. Bir süre de o adı kullandık. Kaynak Poppy. Hoşuma gitmemiş değildi. Sonra Anma Günü geldi ve Londra'deki hıyarlardan biri Poppy'nin savaşta ölenler için küçültücü bir sözcük

olduğuna karar verdi -gelincik çiçekleri kahramanlar içindir, hainler için değil. O heriflerin tipik bir davranışları işte.- Herhalde terfi ettirilmiştir bunun için. Hıyar herif. Çok kızmıştım, Magnus da. 'Poppy bir kahramandır,' dedi. Bunun için sevmiştim onu. İyi geçti.»

«İşin iskeleti bunlar demek,» dedi Brotherhood yazdıklarına bakarak. «Şimdi bunlara biraz etlendirelim, tamam mı?» Gelmeden önce not defterinin başına yazdığı başlıkları okuyordu. «Kişiler, eh bunu konuşuyoruz. Askerlerin barış zamanı haber-alma çabasında değerleri, yardımcı mı oluyorlardı yoksa engelliyorlar mıydı? Buna sonra geleceğiz. Daha sonra ne yaptılar, bu seçilmiş hayat yolunda ilginç yerlere yükseldiler mi? Onları askerliklerinden sonra izlemiş olabilirsiniz. Bu sizden çok bizim sorunumuz.»

«Öyle ya, Magnus ne oldu sonraları?» diye sordu Bayan Membury. «Bize hiç yazmadığı için Harrison çok bozulmuştu. Ben de öyle. Bize Katolik olup olmadığını bile haber vermedi. Ama çok yakın olduğunu hissediyorduk. Bir dürtükleme yeterdi. Harrison da yıllarca öyleydi. Sonunda ışığı görmesi için Peder D'Arcy'nin bir konuşması yetti, değil mi, sevgilim?»

Membury düş kırıklığına uğramış gibi sönen piposuna ba-kıy.ordu. Esefle, «Heriften pek hoşlanmamıştım,» dedi. «Pek iyi düşünmezdim hakkında.»

«Sevgilim, saçmalama şimdi. Magnus'a hayrandın. Onu neredeyse evlât edinecektin.»

«Magnus esaslı adamdı canım. Ben ötekisinden söz edi-

— 415 —

yorum. Kaynak. Grensleeves. Doğrusunu isterseniz onun bir sahtekâr olduğunu düşünüyordum. Bir şey demedim ama... bir yararı olmazdı bunun, Div Int i!e Londra sevingten şapkalarını havaya fırlatırken neden şikâyet edecektik ki?»

«Saçma,» dedi Bayan Membury gerçek bir sertlikle. «Onu dinlemeyin, Marlow. Sevgilim, sen her zamanki gibi alçakgönüllülük ediyorsun. Operasyonun kilidi sendin, bunu çok iyi biliyorsun. Marlow, tarih yazacak sevgilim. Seni yazacak. Pişmiş aşı su katma şimdi, öyle değil mi, Marlow? Bugünün modası da bu. Her şeyi olduğundan önemsiz göstereceksin. Bıktım artık. Televizyonda zavallı Kaptan Cook'a yaptıklarına bakın hele. Babam Scott'u tanırdı. Müthiş bir insanmış.»

Membury sanki karısı hiç konuşmamış gibi devam etti. «Vi-yana'daki generaller kendilerinden geçmişlerdi. Savaş Bakanlığında alkışlar. Hepsi öyle mutluken benim altın yumurtlayan tavuğu öldürmemin anlamı yoktu, değil mi? Sonra genç Mag-nus'un eğlencesini bozmak istemiyordum.»

«Din eğitimi görüyordu,» diye Bayan Membury atıldı. «Harrison ,onun haftada iki kere Peder Moynihan'a gitmesini sağlamıştı. Garnizon kriket maçlarını da düzenleyen oydu. Çekçe de öğreniyordu. Bütün bunlar bir günde yapılmaz ki.»

«Bu ilginç işte. Çekçe öğrenmek yani. Çek kaynağı olduğu için miydi bu?»

«Sabina onu gözüne kestirmişti de ondan,» dedi Bayan Membury.

Membury ise karısının araya girmesine aldırmadan sözünü sürdürdü. «Verdiği şeyler aşırı gösterişliydi. Tabakta çok gösterişli duruyordu da, çiğnemeye kalkıştığında dişe dokunur bir şey bulamıyordun. Bana öyle geliyordu.» Şaşkın şaşkın kıkırdadı. «Turna balığı yemek gibi bir şey. Baştan aşağı kılçık. Bir rapor alıyorsun, şöyle bir bakınca çok esaslı diyorsun. Ama biraz yakından inceleyince sıkıcı olduğunu görüyorsun. Evet bildirilenler doğru, ama bunu da zaten bu bilgiyi daha önceden aldığımız için biliyoruz... Evet olabilir ama bunu kanıtlayamıyo-ruz, çünkü o bölgede hiçbir kaynağımız yok. Bir şey söylemek istemedim ama Çeklerin ikili oyunlarından da kuşkulandım. Magnus İngiltere'ye döndükten sonra Grensleeves'in bir daha

— 416 —

ortaya çıkmamasının nedeni de budur bence. Daha yaşlı birini kandıramayacağını anlamış olmalı.»

«Yani siz hiç Greensleeves ile tanışmadınız mı? Randevunuza hiç gelmedi mi? Özür dilerim ama, siz az önce Pym Graz'dan gittikten sonra Greensleeves'i üstlendiğinizi söylememiş miydiniz?»

«Evet.»

«Şimdi de onunla hiç tanışmadığınızı söylüyorsunuz.»

«Doğru. Tanışmadım. Papazın önünde beni bekletti, değil mi, Hannah? Hannah en iyi elbiselerimi giydirdi bana, herifin sevdiği söylenen en iyi yiyecekleri paketledi -bu iş nasıl başladı orasını Tanrı bilir ya- ama herif gelmedi.»

Bayan Membury gülerek, «Harrison herhalde tarihleri karıştırmış,» dedi. «Harrison tarihler konusunda korkunçtur, öyle değil mi, sevgilim? Haberalma eğitimi hiç görmedi ki. Nairobi' de kütüphaneciydi. Esaslıydı oma. Sonra gemide birine rastladı ve zokayı yuttu.»

«Kaufmann da benimle geldi,» diye devam etti Membury. «Kaufmann sürücüydü. Sıkı delikanlıydı.

Avucunun içi gibi biliyordu buluşma yerini. Yanlış gece değildi, sevgilim. Tam konuşulan gece gittiğimden eminim. Bomboş bir samanlıkta oturdum sabaha kadar. Heriften bir haber çıkmadı. Kendisini bulmanın yolu da yoktu. O yemeklerinden yedim biraz, içkisinden içtim. Eve döndüm sonra. Ertesi akşam da aynı şey, ondan sonraki akşam da. İlk seferi gibi bir telefon falan bekledim ya da herhangi bir mesaj. Tam bir sessizlik. Heriften bir daha haber alamadık. Pym gitmeden resmi bir devir teslim yapılmalıydı ama Greensleeves bunai

razt olmamıştı. Bütün ajanlar gibi primadonna, ne olacak. Çelik kural. Her seferinde bir kişi.» Membury dalgınlıkla Brotherhood'un içkisini içti. «Viyana öfkeden kudu-ruyordu. Beni suçladılar. Ben de herifin zaten işe yaramadığını söyledim, tabii bu da pek yararlı jOİmadı.» Membury bir kahkaha daha attı. «Beni işimden eden de bu oldu sanırım. Böyle bir şey söylemediler ama yardımcı da olmuştur bu olay elbette.»

Bayan Membury ton balığıyla üzerinde kiraz olan bir pasta hazırlamıştı. Yemek bitince Brotherhood ile ırmak kıyısında du-

•417 —

F.: 27

rup Membury'nin sazlari kesmesini seyrettiler.

Membury'nin yanından uzaklaştıklarında Brotherhood, «Eh, biraz da kötü Sabina'dan söz edin,» dedi.

Bayan Membury zaten anlatmak için yerinde duramıyordu. «Magnus'u görür görmez İngiliz pasaportunu cebinde gördüğünden eminim. İyi bir İngiliz koca ve hayatının sonuna kadar rahat. Ama Magnus da az kurnaz değildi doğrusu. Onu kandırması olmalı. Böyle bir şey söylemedi ama biz davranışlarından bu anlamı çıkardık. Bir gün Graz'daydı, ertesi gün ise gitmişti.»

«Peki, kız ondan sonra nereye gitti?» diye sordu Brotherhood.

«Çekoslovakya'ya evine döneceğini söyledi. Kuyruğunu bacakları arasına sıkıştırmış olarak bana sorarsanız. Harrison'a yurdunu özlediğini ve lanet rejime rağmen eski sevgilisine döneceğini bildiren bir not bırakmıştı. Bunun Londra'nın hiç hoşuna gitmediğini tahmin edebilirsiniz. Harrison'un itibarı epey zarar görmüştü. Londra bunu tahmin etmesi ve ona göre bir önlem alması gerektiğini söyledi.»

Brotherhood bir tarihçinin hayalci bakışıyla, «Acaba kıza ne oldu?» diye mırıldandı. «Soyadını hatırlamazsınız, değil mi?»

«Harrison. Sabina'nın soyadı neydi?»

Suyun ötesinden cevap beklenmedik bir çabuklukla geldi. «Kordt. Sabina Kordt. Çok güzel, çok sevimli bir kızdı.»

«Marlow kıza ne oldu diye soruyor.»

«Tanrı bilir. Son duyduğumuzda adını değiştirip Çekoslovak bakanlıklarından birinde bir iş bulmuştu. Taraf değiştirenlerden biri, kızın baştan beri onların hesabına çalıştığını söylemişti.»

Bayan Membury şaşımaktan çok haklı çıkmasına sevinmişti. «Gördünüz mü işte! Elli yıldır evliyiz, Avusturya'dan döneli otuz yıl oldu ve bana kızın Çekoslovakya'da bakanlıkta çalıştığını söylememişti! Doğrusunu isterseniz, Harrison'un da onunla bir gönül serüveni olduğundan eminim. Hemen hemen herkesin olmuştu çünkü. Çasusmuş demek, öyle değil mi? Zaten bastan kendisine çengel atmamış olsalardı geri almazlardı ki. Mag-nus'un ondan kurtulduğu iyi olmuş öyleyse. Çaya gerçekten kalmayacak mısınız?»

— 418 —

«O fotoğraflardan birkaçını alabilir miydin acaba?» diye sordu Brotherhood. «Kitapta sizden alındığı belirtilecek kuşkusuz.»

Mary bu tekniği çok iyi bilirdi. Berlin'de Jack Brotherhood' un bunu uyguladığını çok görmüş, hatta zaman zaman da kendisine yardımcı olmuştu. Eğitim kampında buna kâğıt kovalamaca derlerdi: güvenmediğin birinle nasıl buluşulur. Bugünkü tek fark operasyonun konusunun kendisi olmasıydı, kendisine güvenmeyen de notun kimliği belirsiz yazarı:

Elimde ikimizi de Magnus'a götürecek bilgi var. Lütfen şu istediklerimi yapar mısınız? Herhangi bir sabah saat onla oniki arasında Ambassador Otelinin lobisinde oturun. Yine herhangi bir öğleden sonra saat ikiyle altı arası Çafe Mozart'da bir kahve için. Herhangi bir gece saat dokuzla gece yarısı arasında Sacher Otelinin salonunda olun. Bay König sizinle ilişki kuracaktır.

Mozart yarı yarıya boştu. Mary kolaylıkla görülebileceği orta masalardan birine oturup bir kahveyle konyak ısmarladı. Geldiğini gördüler ve şimdi izlenip izlenmediğini öğrenmek için bekliyorlar. Günlüğünü okurmuş gibi yapıp çevresindekilere, büyük pencerelerin dışındaki meydanda park etmiş arabalara bakarak bir pusu olup olmadığını saptamaya çalıştı. İnsanın vicdanı benimki gibi olursa her şeyden kuşkulandır nasıl olsa, diye düşündü. Bankanın önünde borsa fiyatlarını inceleyen iki rahibeden ısınmak için ayaklarını yere vurarak geçen kızları seyreden genç arabacılar kadar. Kahvenin köşesindeki şişman bir Viyanalı bey kendisiyle ilgilendiğini belli ediyordu. Şapka giymeliydim, diye düşündü Mary. Saygı uyandıracak tek başına bir kadın değilim. Yerinden kalktı, gazetelerin durduğu yerden düşünmeden bir Die Presse aldı. Önce sinema sayfasını açmalı, sonra da gazeteyi boru gibi yapıp kolumun altına alarak yürüyüşe çıkmalıyım, diye saçma saçma düşündü.

— 419 —

«Frau Pym?»

Bir kadın sesi, bir kadının göğsü. Bir kadının saygıyla gülümseyen yüzü. Kasanın ardında oturan kız.

Mary de gülümseyerek, «Evet,» dedi.

Kız arkasından üzerine kurşun kalemle «Frau Pym» yazılı bir zarf çıkardı. «Bunu Herr Körvig bıraktı. Çok özür diledi.»

Mary kızı elli şilin bahşış verip zarfı açtı.

«Lütfen hesabınızı ödeyip hemen çıkın kahveden, sağa Meyseder Sokağına dönün ve sağ kaldırımda kalın. Yaya bölgesine gelince sola dönüp sol kaldırımdaki vitrinlere bakarak ağır ağır yürüyün.»

Mary tuvalete gitmek isterdi ama adam birine haber verdiğini sanabilir diye buna cesaret edemedi. Kâğıdı çantasına koydu, kahvesini bitirdi, faturasını alıp kasadaki kıza götürdü.

Kız paranın üstünü verirken, «Bu erkekler hep boyledirler,» dedi.

«Bana mı söylüyorsun bunu?» İki de güldüler.

Kahveden çıkarken içeri girmekte olan genç çiftin kılık değiştirmiş Amerikalılar olduğundan kuşkulandı. Ancak Avusturyalılardan çoğu öyle sanılabiliirdi zaten. Sağa dönüp Meyseder Sokağına girdi. İki rahibe hâlâ bankanın önündeydiler. Mary sağ kaldırımdan yürüdü. Saat üçü yirmi geçiyordu, Diplomat Eşleri toplantısı saat beşte sona ererdi. Herkes gidip de kapının önünde yalnızca Mary'nin arabası kalınca, Fergus ile Georgie onun Caroline'le başbaşa bir içki içmek için kaldığını düşünürlerdi. >Saat altıya çeyrek kala dönebildiğim takdirde bir şansım olabilir, diye düşündü. Bir kadın iççamaşırı satan bir mağazanın vitrini önünde durup orospuların giydiği türden bir çift siyati külotlu çoraba hayranlıkla baktı. Bunu da kim alırdı ki? Hiç kuşkusuz Bee Lederer. İçerden elçinin karısı çıkmadan ya da sokakta dolaşan erkeklerden biri kendisine asılmadan ne olacaksa olsun artık.

«Frau Pym? Beni Herr König gönderdi. Lütfen acele edin.»

Kız güzel, kötü giyimli ve heyecanlıydı. Mary onun arkasından yürürken Prag'da yetkililerin hoşlanmadıkları bir ressamı ziyarete gittiğini hatırladı. Yan sokak bir an alışveriş eden-Jerle dolu, ertesi an ise bomboştu.

Mary'nin tüm duygulan kes-

— 420 —

kinleşmişti. Meze, buz ve tütün kokuları duyuyordu. Bir dükkânın aralığına bakınca Cafe Mozart'taki adamı tamdı. Kız sola, sağa, sonra yine sola saptı. Neredeyim? Kaldırım taşları döşeli bir meydana girdiler.

Kaertnerstrosse'deyiz. Hayır, değiliz. Bir hippie genci Mary'nin fotoğrafını çekip eline bir kart sıkıştırmaya kalkıştı. Mary genci itti. Kırmızı bir plastik ayı bir yardım derneğine bağış için ağzını açmış bekliyordu. Asyalı bir pop grubu Beatles müziği çalıyorlardı. Meydanın karşısında direksiyonunda birinin oturduğu kahverengi bir Peugeot vardı. Kendileri yaklaşırken adam içerden arka kapıyı açtı. Kız kapıyı tuttu. «Girin lütfen.»

Mary'nin arkasından kız da bindi. Ring Caddesi olmalı burası, diye düşündü Mary. Eğer Ring ise bilmediği bir kesimiydi. Arkalarından siyah bir Mercedes'in gelmekte olduğunu gördü. Fergus ile Georgie, diye düşündü onların olmadığını bildiği halde. Sürücü sağına soluna baktı, sonra arabanın burnunu orta göbeğe doğru çevirdi- güm, ön tekerlekler, güm o kırdığın sırtımdı benim. Bütün arabalar kornalarını çaldılar, kız kaygıyla arka camdan baktı. Ana yoldan çıkıp bir yan sokağa saptılar, bir meydanı aşip Opera'nın orada durdular. Mary'nin yanındaki kapı açıldı, kız dışarı çıkmasını söyledi. Mary kaldırıma ayak bastığı anda ikinci bir kadın yanından sıyrılıp boşalttığı yere oturdu. Araba hızla uzaklaştı. Siyah bir Mercedes de arabayı izliyordu ama bunun daha önce gördüğü olduğunu sanmıyordu. İyi giyimli, utangaç bir genç kendisin? geniş kapıdan bir avluya sokuyordu.

Genç eline bir kâğıt sıkıştırarak Avrupalı Amerikancasıyla, «Asansöre binin lütfen,» dedi. «Altıncı daire. Altı. Yalnız çıkacaksınız. Anladınız mı?»

«Altı,» dedi Mary.

Adam gülümsedi. «Korktuğumuz zamanlar bazen her şeyi unuturuz da.» «Öyle.»

Mary kapıya doğru yürürken genç gülümseyip el salladı. Mary kapıyı itince kapıları açık bekleyen bir asansör gördü, yaşlı bir kapıcı da gülümseyerek bakıyordu yüzüne. Bunların hepsi aynı nezaket «okuluna gitmişler, diye düşündü. Asansöre binip asansörcüye, «Altı lütfen,» dedi. Asansör yükselirken

— 421 —

son gördüğü şey avluda hâlâ gülümseyen gençle onun hemen arkasında ellerindeki bir kâğıda bakan iyi giyimli iki kız oldu. Kendi elindeki kâğıtta, «Altı Herr König» yazıyordu. Kâğıdı çantasına sıkıştırırken, garip, diye düşündü. Benim için tam aksi. Korktuğum zamanlar hiçbir şey unutmam. Arkamızdaki Merce-des'in numarası gibi. Sürücünün ensesindeki boyalı siyah saçları gibi. Kızın süründüğü ve Magnus'un her yolculuktan sonra bana ısrarla getirdiği o Opium parfümü gibi. Delikanlının sol elindeki iri altın yüzük gibi. Altı numaralı dairenin kapısı açıldı. Kapının yanında piring bir levhada «Interhansa Austria AG» yazıyordu. Mary içeri girer girmez kapı arkasından kapandı. Bir kız daha, ama güzel değil bu. Yassı Slav yüzü, asık suratlı, güçlü bir kız. Kaşlarını çatarak Mary'ye ilerlemesini işaret etti. Mary karanlık bir salona girdi, ortalıkta kimseler yoktu. Odanın öteki ucunda yine açık bir çift kapı vardı. Döşeme taklit Eski Viyana'ydı. Taklit konsollar, taklit yağlıboya tablolar akıp gidiyordu iki yanından yürürken. Taklit krallık duvar kâğıtlarından taklit bakır aplikler uzanıyordu. Mary yürürken Eşler toplantısında hissettiği o cinsel beklentiye yaşadı yine. Bana soyunmamı emredecek ve ben de dediğini yapacağım. Beni dört sütünlü kırmızı bir yatağa götürüp

zevki için uşaklarını ırzıma geçirtcek. Ancak ikinci o-dada yatak falan yoktu, o da birincisi gibi bir oturma odasıydı; bir masa, iki koltuk, bir sehpa üzerinde eski Vogue dergileri. Bunun dışında bomboş. Mary ansızın öfkelenip yassı yüzlü Slav kızına çatmak için başını çevirdi. Kız yerine adamla gözgöze gelmişti. Kapının önünde durmuş purosunu içiyordu. Mary şaşkınlığından puronun kokusunu bile alamadı ilk anda, garip bir duyguyla adamın hiçbir şeyinin kendisini şaşırtmayacağını biliyordu sanki. Bir an sonra puronun kokusunu aldı. Viyana apartmanlarında tepeden tırnağa kadar giyinik olarak karşılaşmaya alışkınlanmış gibi adamın elini sıkmakta olduğunu fark-etti.

«Yürekli bir kadınsın,» dedi adam. «Seni hemen bekliyorlar mı? Seni rahat ettirmek için ne yapabiliriz?» Mary saçma bir rahatlamayla, kusursuz, diye düşündü. Ajanına sorduğu ilk şey ne kadar zamanı olduğuydu. Ondan

— 422 —

sonra da hemen bir yardıma ihtiyacı olup olmadığı. Magnus iyi ellerde. Ama bunu zaten biliyordu.

«Nerede o?» diye sordu.

Adamın başarısızlığını kabullenmesini sağlayacak otoriter bir tavrı vardı. «Bunu bilseydik ikimiz de ne kadar mutlu olurduk,» dedi Mary'nin koltuğa oturmasını işaret ederken. Biz, diye düşündü Mary. Eşitiz ama üstünlük sende. Tom'un seni görür görmez sevmesine hiç şaşmamak gerek. / * + *

Şimdi karşı karşıya oturuyorlardı. Slav kıızı bir tepsi içinde votka, hıyar turşusu ve kara ekmek getirmişti. Kızın erkeğe olan bağlılığı müstehcen bir şeydi sanki. Martha'larmdan biri, diye düşündü Mary. Magnus «Şirket» sekreterlerine böyle derdi. Adam iki kadeh doldurdu. Kadehin üstünden bakarak Mary'nin sağlığına içti. Magnus da böyle yapar. Bunu senden öğrenmiş.

«Telefon etti mi?» diye sordu adam.

«Hayır. Edemez.»

«Edemez elbette. Telefonun dinlendiğini biliyordur. Yazdı mı peki?»

Mary başını iki yana salladı.

«Akıllı. Her yerde arıyorlar onu. Çok kızmışlar.»

«Ya siz?»

«Ona o kadar şey borçluyken nasıl kızabilirim? Bana son mesajında beni bir daha görmek istemediğini bildirdi. Artık özgür olduğunu, veda ettiğini söylüyordu. Gerçekten kıskançlık hissettim. Bizimle paylaşamayacağı nasıl bir özgürlük buldu ki?»

«Bana da aynı şeyi söyledi... özgür olmak hakkında. Bunu pek çok kişiye söylemiş sanırım. Tom'a bile.»

Neden eski bir aşığımmışsın gibi konuşuyorum seninle? Eski elbiselerimle birlikte sadakatimi de sıyrıp atmak için nasıl bir orospuyum ben? Erkek uzanıp elini tutsaydı karşı koymayacaktı. Tutup kendisine doğru çekseydi...

Adam aynı filozofçaeına kınayan sesle, «Ona söylediğimde bana gelmeliydi,» dedi. «Her şey sona erdi. Sir Magnus,'

— 423 —

L

dedim ona. Özür dilerim, onu hep böyle çağırırdım.»

«Korfu'da.»

«Korfu'da, Atina'da, onunla konuşabildiğim her yerde. 'Gei bana,' dedim. 'Bizim modamız geçti artık. Biz eskiler artık meyda nı yeni kuşağa bırakmalıyız.' Ama bunu göremiyordu. 'Sahnedan sürüklenerek çekilen o zavallı yaşlı aktörlerden biri mi oJ-mak istiyorsun?' dedim. Ama dinlemedi beni. Kendisini temize çıkaracakları konusunda inat ediyordu.»

«Bunu az daha yapıyorlardı da. Belki de yaptılar bile. O öyle sanıyordu.»

«Brotherhood biraz zaman kazandı, hepsi bu. Jack bile zamanı sonsuza kadar durduramazdı. Üstelik Jack da artık kötülerin arasına karıştı. Aldatılmış <bir koruyucunun öfkesi cehennemde yanmaktan beterdir.»

Mary birden, Magnus'a stilini o öğretmiş, diye düşündü. Romanı için aradığı o üslûbu. İnsan zayıflıklarının üstüne çıkmayı ve zayıflığı yok etmek için kendisiyle alay etmeyi o öğretmiş. Bir kadının minnet duyacağı her şeyi yapmış onun için, ama Magnus kadın değil, erkek.

Adam bir puro daha yaktı. «Babası epey esrarlı bir insanmış. Ne dersin?»

«Bilmiyorum. Hiç tanışmamıştım. Siz tanışmış mıydınız?»

«Çok. Magnus İsviçre'de öğrenciyken babası gemisiyle denize gömülmüş büyük bir İngiliz denizcisiydi.»

Mary güldü. Tanrım, gerçekten de gülüyorum. Şimdi stiline kavuşmuş olan benim artık.

«Evet. Ondan sonra büyük bir mali deha olduğunu duydum. Avrupa'nın tüm bankalarına uzanıyordu kolları. Bir mucizeyle boğulmaktan kurtulmuştu.»

«Tanrım!» Mary yine kendini tutamadan gülmeye başladı.

«O zaman Alman olduğum için doğal olarak rahatlamıştım. Babasının boğulması yüzünden vicdan azabı çekiyordum çünkü. Kocanızda bizlere böyle vicdan azabı çektiren nedir bilir misiniz acaba?»

Mary düşünmeden, «Gizli gücü,» dedi. Votkasından iri bir yudum aldı. Titriyor, yanakları alev alev yanıyordu. Adam sakın sakın yüzüne bakıyor, sakinleşmesini sağlıyordu.

— 424 —

«Siz onun öteki hayatısınız,» dedi Mary.

«Bana hep en eski dostu olduğumu söylerdi. Eğer bu doğru değilse, lütfen yıkmayın hayallerimi.»

Mary kendini toparlıyordu. Oda da, kafası da açılıyordu artık. «Bu yerin Poppy adında birine ait olduğunu sanırdım,» dedi.

«Bu adı nereden duydunuz?»

«Yazdığı kitaptan. 'En sevgili, en eski dostum Poppy.'»

«Bu kadar mı?»

«Hayır, çok var daha. Beş sayfada bir övülüyor Poppy. Poppy şöyle, Poppy böyle. Fotoğraf makinesiyle şifre defterinin yanında kurutulmuş çiçekleri de buldular.»

Adamı şaşırtacağını sanmıştı, oysa bir minnet gülümsemesi vardı dudaklarında. !

«Çok sevindim. Poppy bana yıllar önce verdiği şifre adıdır. Hayatlarımızın büyük bir bölümünde hep Poppy oldum ben.»

Mary her nasılsa yılmadan devam edebiliyordu. «Peki nedir öyleyse?» diye sordu. «Komünist mi? Olamaz. Çok gülünç bir şey bu.»

Adam uzun ellerini iki yana açtı. «Aynı soruyu çok sordum kendime. Sonra düşündüm ki... bugünlerde evliliğe kim inanıyor ki? Bir arayıcıdır o. Yeterli değil mi bu? Bizim meslekte bundan fazlasını istemememiz gerektiği kanısındayım ben. Koltuğuna yapışık bir idealistle evli olduğunuzu düşünebilir misiniz? Bir zamanlar Lütheryen bir rahip olan bir amcam vardı. Ölesiye sıkardı canımızı.»

Mary güçleniyordu. Daha az çılgındı şimdi. Daha öfkeliydi. «Magnus sizin için ne yaptı?» diye sordu.

«Casusluk yaptı. Çok seçkin konularda. Ama yine de ihanetti bu. Ve çoğunlukla da gayretle... bunu anlayacaksınız sanırım. Yaşamında mutlu olduğu zamanlar Tanrıya inanır ve herkesin bir ödülü olmasını ister. Sıkıldığı zamanlar ise somurtur ve kiliseye gitmez. Onu yönetmek zorunda olan bizler bunlara katlanmak zorundayız.»

Hiçbir şey olmamıştı Mary'ye. Bir yabancıнын güvenli evinde oturmuş votka içiyordu. Başka birinin yargılanmasını izliyor-

— 425 —

muş gibi sakinlikle, hüküm vernfs, diye düşündü. Magnus öldü. Mary öldü. Evlilikleri öldü. Tom, babası hain olan bir yetim. Her şey yolunda.

«Ama ben o<nu yönetmiyorum,» dedi sakın bir sesle, adama gereken karşılığı vererek.

Adam kadının sesindeki yeni soğukluğu farketmemiş göründü. «Size kendimi biraz satmama izin verin. Kocanızı çok severim.»

Öyle olması gerekir, diye düşündü Mary. Ne de olsa bizi sana kurban etti.

«Ona borçluyum da,» diye erkek devam etti. «Hayatının sonuna kadar ne isterse verebilirim ona. Jack Brotherhood ile servisine kat kat yeğ tutulurum ben.»

Asla, diye düşündü Mary. Kesinlikle hayır.

«Bir şey mi söylediniz?»

Mary başını sallayıp gülümsedi.

«'Brotherhood kocanızı yakalayıp cezalandırmak istiyor. Ben ise tam karşıtım. Onu bulup ödüllendirmek istiyorum. Bizim ne vermemize izin verirse onu vereceğiz.» Purosundan bir nefes çekti.

Sen bir sahtekârsın, diye düşündü Mary. Kocamı kandırdın ye şimdi de onun ve 'benim dostum olduğunu söylüyorsun.

«Bu mesleği bilirsin, Mary. Onun durumundaki bir insanın en çok istenen bir mal olduğunu söylememe gerek yok. Daha açık konuşmamı istersen, onu kaybetmeye tahammül edemeyiz. Onun için isteyeceğimiz en son şey, yararlı olabilecek yaşamının sonuna kadar bir cezaevinde oturup yetkililere bu son otuz yıldır neler yaptığını anlatmasıdır. Onun kitap yazmasını da özellikle istemeyiz.»

Sen, diye düşündü Mary. Ya biz?

«Onun bizim yanımızda hak ettiği emekliliğin keyfini çıkarmasını yeğleriz... ün, madalya, istediği takdirde yanında ailesi... kendisine gerek duyulduğunda danışabileceğimiz bir yerde. Onun alıştığı ikili yaşantıyı sürdürmes'ne izin vereceğimizi garanti edemem, ama bunun dışında elimizden geldiğince ihtiyaçlarını karşılayacağız.»

«Artık sizi istemiyor, değil mi? Onun için saklanıyor.»

— 426 —

Adam purosundan bir nefes daha çekti, dumanı kadını rahatsız etmesin diye eliyle dağıttı. Ama Mary rahatsız olmuştu yine de. Hayatının sonuna kadar bundan utanacak, iğrenecek ve kendini suçlanıyor hissedecekti.

Adam yine konuşmaya başlamıştı. ^

«Doğrusunu isterseniz ne yapacağımı bilemiyorum. Brotherhood ile diğerlerini izden uzaklaştırmak ve kocanız onlardan önce bulmak için her şeyi yaptım. Hâlâ nerede olduğunu bilemiyorum, tam bir aptal gibi hissediyorum kendimi.»

«ihanet ettiği insanlara ne oldu?»

«Magnus'un mu? Magnus kandan nefret eder. Bunu her zaman açıkça söylemiştir.»

«Yine de bu davranış bugüne kadar kimseyi kan dökmekten alıkoymamıştır.»

Adam bir kere daha düşünmek için durakladı. «Haklısınız. Güç bir meslek seçti. Sanırım ahlâk sorunlarını düşünmemiz için artık çok geç.»

«Beni buraya neden çağırdınız?»

Mary erkekle göz göze gelince onun ifadesinde hiçbir değişiklik olmamasına rağmen yüzünün değişmiş olduğunu gördü. Magnus'a da kimi zaman baktığında aynı şeyi görürdü.

«Siz gelmeden önce sizinle oğlunuzun Çekoslovakya'da yeni bir yaşama başlayabileceğiniz ve Magnus'un da size katılmak isteyeceği konusunda bir şeyler düşünmüştüm.» Yanındaki evrak çantasını gösterdi. «Sizin için pasaport falan getirdim. Saçmalamışım ama. Sizi görünce öyle taraf değiştirecek bir kişi olmadığınızı anladım. Ancak bir olasılıkla onun nerede olduğunu bildiğinizi ve aklılı başında bir kadın olduğunuz için bunu kimseye söylememeyi başardığınızı düşünüyorum. Kendisini kovalayanların yanında benim yanımda olacağından daha rahat olacağını düşünemezsiniz. Onun için saklandığı yeri biliyorsanız bana da söylemenizin iyi olacağı kanısındayım.»

«Nerede olduğunu bilmiyorum.» Bilseydim de yeryüzünde bir tek sen kalmış olsaydın yine de sana söylemezdim, demek için ağzını kapattı hemen.

«Ama bu konuda bazı fikirleriniz vardır. Gittiğinden beri hiç kuskusuz gece gündüz, 'Magnus neredesin'den başka bir

. —427 —

L S

şey düşünmemişsinizdir. Yalnızca bunu düşünüyorsunuz, öyle değil mi?»

«Bilmiyorum. Siz onu benden tyi tanıyorsunuz.»

Mary adamın bu üstün havalardan sıkılmaya başlamıştı. Konuşmadan önce düşünüyor, sanki bir sonraki sorusuna Mary'nin deşip deşmediğini tartıyor gibi davranıyordu.

«Size hiç Lippsie diye bir kadından söz etti mi?»

«Hayır.»

«Magnus küçükken ölmüş Lippsie. Yahudiymiş. Bütün arkadaşları ve ailesi Almanlar tarafından öldürülmüş. Kendisine bir destek olarak Magnus'u âdeta evlât ©dindiği anlaşıyor. Ama sonra fikir değiştirip intihar etmiş. Magnus'un her. anlattığı gibi bunun da nedeni biraz bulanık. Yine de çocuk için garip bir deneyimdi bu. ıMagnus, farkında olmadığı zamanlar bile, müthiş bir taklitçidir. Gerçekten de kimi zaman onun başka insanların parçalarından yapılmış olduğunu düşünürüm.»

Mary inatla, «Bana hiç ondan söz etmemişti,» dedi.

Adam ferahlamış gibiydi. Tıpkı Magnus'un olacağı gibi. «Haydi, Mary. Birisinin onu kolladığı hakkında rahatlatıcı bir duygu yok mu içinde? Bunu hissettiğinden eminim. Onu anladığım kadarıyla kendisini çeken yalnızca insanlardı, fikirler değil. Yalnız olmaktan nefret eder, çünkü o zaman dünyası bomboş kalır. Öyleyse kim bakıyor ona, kim kolluyor onu? Kimden hoşlanacağını düşünelim bir an... ben kadından söz etmiyorum görüyorsun ya, yalnızca dosttan söz ediyorum.»

Mary eteğini düzeltiyor, mantosunu aranıyordu. «Bir taksiye binerim,» dedi. «Telefon etmenize gerek yok. Gelirken gördüm, köşede taksi durağı var.»

«Neden bu kişi annesi olmasın? Tam aradığı insan olurdu.»

Mary kulaklarına inanamayarak baktı adama,

«Bundan kısa bir süre önce iik olarak bana annesinden söz etti,» diye adam anlattı. «Onu yeniden ziyaret etmeye başlamış. Şaşırmıştım. Bundan haşlanmıştım da, bana jsöylediği için. Onu bir yerlerde bulmuş ve bir eve yerleştirmiş? Sık görüşüyor mu annesiyle?»

— 428 —

Mary akıllıydı. Tam zamanında kurnazlığının gelip kendisini kontrolüne aldığını farketti. Magnus'un annesi yok sersem herif. Kadın ölmüş, üstelik Magnus annesini pek tanımamıştı bile. Kocam hakkında bildiğim tek gerçek, ki Kıyamet Gününde bile buna yemin ederim, Magnus Pym asla bir kadının yetişkin oğlu olmamıştır. Ama Mary kendini toparladı. Adama hakaret etmedi, Magnus'un en eski, en iyi dostuna yalan söylemiş

olması karşısında onunla alay etmedi. Tıpkı karısına, oğluna ve yurduna yalan söylediği gibi ona da yalan söylemişti işte. Mary iyi bir casus gibi mantıkla konuştu.

«Annesiyle arasına hoşbeş etmeyi sever,» dedi. Çantasını alıp sanki taksi parası olup olmadığına bakar gibi açtı.

«Öyleyse Devon'a onun yanma gitmiş olamaz mı? Kadın sonunda deniz kıyısında bir yere kavuştuğu için minnettardı Magnus'a. Magnus da öylesine gururluydu onun için mucizeler yaratmış olmaktan. Kumsalda yürüyüşlerinden zevkle söz ediyordu. Pazarları onu kiliseye götürür, bahçesinde çalışmış. Belki de gerçekten bu .kadar masum şeyler yapıyordur.»

Mary çantasını kapattı. «İlk önce annesinin evine baktılar,» diye yalan söyledi.' «Zavallı kadıncağızın ödünü patlattılar. Eğer ihtiyaç olursa sizinle nasıl ilişki kurabilirim? Duvarın ötesine bir gazete atarak mı?»

Mary ayağa kalktı. Pek kolaylıkla olmasa da adam da kalktı. Gülümsemesi hâlâ yerindeydi, gözlerinde Magnus'un öylesine gıpta ettiği bilmiş, kederli ve neşeli bakış vardı.

«Bana ihtiyacın olacağını sanmıyorum, Mary. Magnus'un da bana artık ihtiyacı olmadığını söylerken haklıydın belki de. Birisi onu istiyor olsun da. Onu seviyorsak bunu düşünmeliyiz sadece. Dünyadan intikam almanın o kadar çok yolu var ki. Kimi zaman edebiyat yetersiz kalır bunun için.»

Adamın ses tonundaki değişiklik Mary'nin dışarı çıkmak için acelesini önledi.

«Buna bir çözüm bulur,» dedi umursamazlıkla. «Her zaman bulmuştur.»

«Benim de korktuğum bu ya.»

Adamın ayağının aksaması yüzünden ağır ağır yürüdüler kapıya. Adam asansörü çağırıp kapısını açtı. Mary asansöre

— 429 —

bindi. Adamı son olarak parmaklıklar arasından kendisine bakarken gördü. O sırada yeniden ondan haşlanmaya başlamıştı, hem de korkmaya,

Mary ne yapacağını planlamıştı. Pasaportuyla kredi kartı hâlâ yanındaydı. Çantasına bakarken ikisini de kontrol etmişti. Küçük İngiliz kasabalarında ve sonra -bazı değişikliklerle Berlin'de eğitim egzersizlerinde kullandıkları plandı bu. Sıradan ölümlüler dünyasında akşam oluyordu. Avluda iki papaz başbaşa vermiş alçak sesle konuşurlarken arkalarında teşbihlerini sallıyorlardı. Sokak alışveriş edenlerle doluydu. Yüz kişi kendisini gözetliyor olabilirdi. Mary aklından olasılıkları sayınca gerçekten en az yüz kişinin gözünün üzerinde olabileceğini hesapladı.

Magnus'un gösterişi için sevdiği Imperial Otelini seçti.

Kır saçlı resepsiyon memuruna kredi kartını uzatarak, «Eşyam yok, bir gecelik bir oda istiyordum,» dedi.

Mary'yi tanıyan adam, «Koçanız nasıl, hanımefendi?» diye sordu.

Mary birinci kattaki 121 numaralı odaya girerken, herkesin istediği oda bu, diye düşündü. Onu doğumgününde bir aşk gecesi için bu odaya getirmiştim. Bu anı kendisini hiç duygulandırmamıştı.

Resepsiyon memuruna telefon edip ertesi sabah Londra uçağında yer ayırtmasını söyledi. «Başüstüne, Frau Pym.» Sis perdesi diye hatırladı Mary. Aldatmacaya sis perdesi derdik. Yemek saati yaklaştıkça koridorda azalan ayak seslerini dinledi bir süre. Dört metre yüksekliğinde çifte kapılar. Eckenbrecher'den Boğaziçinde Akşam tablosu. Magnus o yastığın üstünde, «İkimiz de yaşlanana kadar seni seveceğim, sonra yine sevmeye devam edeceğim,» demişti. Telefon çaldı. Resepsiyon memuru yalnız birinci sınıf biletinin kalmış olduğunu söyledi. Birinci sınıf olsun öyleyse, dedi Mary. Ayakkabılarını çıkarıp eline alarak kapıyı hafifçe aralayıp dışarı baktı. Bir gözetleyen varsa boyanmak üzere dışarı bırakırım. Bardan konuşmalar ve müzik sesi geliyordu. Yemek salonundan salça kokusu. Balık. Öyle de güzel balık yaparlar ki. Sahanlığa çıktı ama kimseyi göremedi. Mermer heykeller. Sakal-

— 430 —

lı bir soylunun portresi. Ayakkabılarını giydi, bir kat yukarı çıktı, asansörü çağırıp zemin kata indi, resepsiyondan görülmeyecek bir koridora çıktı. Loş bir koridor otelin arkasına doğru uzanıyordu. Ucunda bir servis kapısı vardı. Kapı aralıktı. Mary yüzünde özür dileyen bir gülümsemeyle kapıyı itti. Yaşlı bir garson özel bir sofranın son hazırlıklarını tamamlıyordu. Arkasında açık bir kapıdan sokak görünmekteydi. Mary garsona neşeli bir, «Gußen Abend,» deyip temiz havaya çıktı, bir taksi çağırdı. «Wienerwald,» dedi sürücüyeye. «Wienerwald,» diye tekrarladı adam. Kendisini izleyen yoktu. Ring'e varınca adama bir yüz şilnlik verdi, yaya geçidinde arabadan atlayıp ikinci bir taksiye bindi ve havaalanına gitti. Alanda Frankfurt'a kalkan son uçağı beklerken bir saat kadınlar tuvaletinde oturup gazete okudu.

Aynı akşamın daha erkerv bir saati.

Ev tıpkı Tom'un anlattığı gibi diğerlerinden biraz uzakta* ve demiryolu setinin önündeydi. Brotherhood eve yaklaşmadan bir kere daha çevresini dolaştı. Yol da demiryolu gibi düz ve uzundu. Batmakta olan sonbahar güneşinin dışında ufku kesen hiçbir şey yoktu. Yö^vardı, telgraf direkleri ve su deposuyla demiryolunun kenarındaki set vardı ve bataklıklar arasından Norwich'e giden ve bacalarından beyaz dumanlar çıkaran baldırı çıplak Brotherhood'un çocukluğunun trenleri ve gökyüzü vardı. Evlerin hepsi aynı örnekti. Brotherhood

simetrilerini incelerken nedenini bilemeden bunun hoşuna gittiğini farketti. Hayatın düzeni bu, diye düşündü. Benim koruduğumu sandığım şey bu İngiliz tabutları dizisiydi işte. Düzenli sıralarda yaşayan saygın beyazlar. 75 numara tahta kapısının yerine demir bir kapı takmıştı, üzerinde de süslü yazıyla «Eldorado» yazılıydı. 77 numara bahçe kapısından eve kadar olan beton yola deniz kabukları gömmüştü. Brotherhood'un yaklaşmakta olduğu 79 numaranın bahçesindeki bayrak direğinde bir İngiliz bayrağı dalgalanmaktaydı. Taşlıklılı yol ağır bir aracın tekerlek izlerini taşıyordu. Parlatılmış zilin yanında elektrikli bir mikrofon vardı. Brother zili çalıp bekledi. Önce bir parazit, ardından titrek bir erkek sesi duyuldu.

— 431 —

«Kim o?»

«Bay Lemon siz misiniz?» dedi Brotherhood mikrofona.

«Ne olacakmış yani?»

«Adım iMarlow. Özel bir konuda bir iki dakika görüşebilir miydik acaba?»

«Defol!»

Pencereyi örten tül perde aralanınca Brotherhood karanlıkta kendisini gözleyen kırışık esmer bir yüz gördü.

Mikrofona, «Şöyle söyleyeyim,» dedi. «Magnus Pym'iri dostuyum ben.»

Öteki uçtaki titrek ses yeni bir güç bulmuş gibiydi. «Baştan öyle söylesene. Gel de bir yudum 'bir şey iç bakalım.»

Syd Lemon tavşanlar gibi baştan aşağı kahverengiler giymiş ufaktefek bir adamdı. Tek tel beyazı olmayan kumral saçları tam ortadan ayrılmıştı. Kahverengi kravatındaki at başları kuşkuyla kalbine doğru bakıyorlardı. Üzerinde kahverengi bir hırka, ütülü kahverengi pantolon, ayağında kahverengi ayakkabılar vardı. Güneş yanığı yüzünün kırışıklıkları arasından capcanlı gözleri neşeye parlıyordu. Ancak soluk almakta biraz güçlük çekiyor gibiydi. Elinde ucu lastikli bir baston taşıyor, yürürken dar kalçalarını etek gibi iki yana savuruyordu. Küçük tertemiz koridorda, «Bir daha zili çaldığında İngiliz olduğunu söyle,» dedi. Duvarlarda yarış atlarının ve jokey giysileri içinde genç Syd Lemon'un fotoğrafları vardı. «Ardından da ne istediğini söylersin, ben de seni yine kovarım.» Sözlerinin şaka olduğunu anlatmak için kahkahayla gülerken bastonuna dayanıp güçlükle döndü arkasına.

«Nasıl bakalım bizim delikanlı?» diye sordu.

«Çok iyidir,» dedi Brotherhood.

Syd dik arkalıklı bir iskemleye oturup en rahat açığı arayan yaşlı bir kadın gibi bastonuna dayanarak ağır ağır öne eğildi. Brotherhood adamın gözleri altında kara gölgeleri ve alnındaki boncuk boncuk ter damlalarını gördü.

«Bugün ikram sizden, bayım, ben pek iyi değilim,» dedi Syd. «Köşede işte. Kapağı kaldırın. Ben sağlığım için bir yudum viski içerim, siz ne isterseniz alabilirsiniz.»

Yerde duvardan duvara kalın kestane rengi bir halı vardı.

— 432 —

L

Çinili şöminenin üstünde çok renkli bir isviçre manzarası asılıydı. Şöminenin yanında da cevizden bir içki dolabı duruyordu. Brotherhood kapağını açınca bir müzik sesi duyuldu. Syd' in beklediği de buydu.

«Bunu biliyor musunuz? Dinleyin hele. Kapağı kapatın -tamam- şimdi kaldırın. İşte!»

Brotherhood gülümseyerek, «Underneath the Arches, değil mi?» dedi.

«Elbette. Babası vermişti bana. 'Syd, şu anda altın bir saat alacak durumum yok, emeklilik aylığın konusunda da sanırım geçici bir nakit sıkıntısı var,' dedi. 'Ama yıllar boyunca bize epey neşeli dakikalar geçirtmiş ve birkaç kuruş eden bir şeyim var, küçük bir am olarak onu sana vermek isterim.' Meg' le ben de hemen haciz ustalarından önce koşup aldık dolabı. Beş yıl önceydi. Harrods'dan yarım düzine almıştı bunlardan eşe dosta dağıtmak için. Geriye bir >bu kalmıştı. Bir kere bile geri istemedi. 'Hâlâ çalışıyor mu, Syd?' diye sorardı. 'Eski kemanlarda hâlâ yeni melodiler çalınır bilirsin ya. Ben bile pek çoğunu şaşırtabilirim hâlâ.' Doğruydı da. O çevredeyken hiçbir kilitli şey emniyet altında sayılmazdı. Sonuna kadar. Cenazeye gidemedim. Rahatsızdım. Nasıl oldu?»

«Çok güzelmış dediler.»

«Eh, öyle olması gerekirdi. Damgasını vurmuştu bir kere. Sıradan bir insan değildi gömdükleri. O adam Ülkenin En Büyüklerinin ellerini sıkırmıştı. Edinburg Düküne 'Philip' derdi. Öldüğünde gazeteler yazdı mı? Bir ikisine baktım ama hepsini göremedim -elbette. Herhalde Pazar eklerine saklıyorlar, diye düşündüm. Gazeteci milletin ne yapacağı bilinmez ki. İyi olsaydım oraya gider ellerine üç beş kuruş sıkıştırırdım. Siz polis misiniz, beyim?»

Brotherhood güldü.

«Polise benziyorsunuz. Ben onun için içerde yattım biliyor musunuz. Çoğumuz yattık ya. 'Lemon,1 derdi -bir şeyi çok istedi mi hep soyadıyla çağırırdı beni- 'Lemon, bazı belgelerde imzalarım var. Ben imzamı inkâr

edeceğim, sen de onları senin taklit ettiğini söyleyeceksin, böylece kimse işin aslını bilmez, değil mi?' Ben bilirim ya, derdim. Üstelik bunun için

— 433—

F.: 28

de uzun bir süre yatarım içerde. O bana çıktığımda ellibin sterlinin beni bekleyeceğini söyledi. Böyle bir şey olmayacağım biliyordum tabii. Aslında buna bir dostluk da diyebilirsiniz. Bunun gibi bir içki dolabını bugün bulamazsınız artık. Haydi, onun şerefine içelim.»

«Şerefe,» dedi Brotherhood, Syd'in onaylayan bakışları altında kadehini boşalttı.

«Polis değilseniz nesiniz peki? Dışişlerindeki o kadın kılıklı arkadaşlarından biri misiniz yoksa? Öyleye de benzemi-yorsunuz ya. Polis değilseniz boksörsünüz bence. Hiç boks yaptınız mı, ha? Biz hep ring kenarında otururduk. Joe Baksi' nin zavallı Bruce Woodcock'u devirdiği gece oradaydık. Üzerimizdeki kanları temizlemek için sonra banyo yapmak zorunda kalmıştık. Sonra da Albany Kulübüne gittiğimizde yüzünde tek bir iz bile olmayan Joe birkaç Güzelim'le oradaydı. Ric-kie, 'Neden hemen bitirmedin işini, Joe, neden öyle raundlarca süründürdün herifi?' diye sordu. 'Yapamadım, Rickie,' dedi Joe. 'Yüreğim elvermedi. Her vurduğumda inleyip duruyordu, ben de devirici yumruğu bir türlü indiremedim işte.'»

Brotherhood adamı dinlerken bakışları halının üstündeki şimdi yerinde olmayan bir parça eşyanın izine takıldı. Dört köşeydi, elli santime eüi santim, ağırlığından halının tüyleri yamyassı olmuştu. «Magnus da o gece sizinle miydi?» diye ziyaretinin amacına döndürdü konuşmayı.

«O zaman çok küçüktü, beyim. Çok gençti. Rickie'ye kalsa yanına alırdı ama Meg bırakmadı. 'Onu bana bırak, siz gidip eğlenin, ama Titch burada benimle kalacak, biz sinemaya gidip kendimiz eğleniriz,' dedi. Meg böyle bir şey söyledi mi kendisiyle tartışılmazdı. Meg olmasaydı bugün meteliksiz olurum. Bütün paramı Rickie'ye verirdim. Ama Meg bir kenara üçbeş kuruş ayırırdı. Syd'ini iyi tanırdı doğrusu. Rickie'sini de. Kimi zaman biraz fazla tanıyor diye düşündüğüm de olmamış değildir ya. Yine de kadını suçlayamazsınız. Rick'ti bu. Hepimiz biraz kaçtık ama Titch'in babası hepimizden kaçtı. Bunu anlamam çok uzun sürdü ama. Bugün geri gelse yine aynı şeyleri yaparız ya.» Gülmenin verdiği ıstıraba rağmen güldü. «Yaptıklarımızı kat kat fazlasıyla yapardık bir daha. Titch'in başı dertte mi yani?»

— 434 —

Brotherhood bakışlarını odanın köşesinden ayırdı. «Neden olsun ki?»

«Bunu siz söyleyeceksiniz. Polis olan sizsiniz, ben değil. O suratla siz cezaevi müdürü bile olabilirsiniz. Sizinle konuşmamalıydım. Bunu hissediyorum içimde. Herhangi bir gün büroya giderdim. Audley Caddesinde, Mount Sokağında, Chester Sokağında, Old Burlington'da, Park Caddesinde, nerede olursa olsun. Hep en iyi adreslerdi. Hiçbir şey değişmemiş olurdu. Her şey yerli yerinde. Mono Lisa gibi otururdu sekreter masası başında. 'Günaydın, Bay Lemon,' derdi. 'Günaydın sevgilim..' derdim beri de. Ama bilirdim. Yüzünden okurdum, Sessizliği duyardım.' Polisler, derdim kendi kendime. Haydi oğlum Syd çöz palamarı çabuk. Arka kapıdan. Hiç yanılmadım. Beni oniki ay sonra yakaladıklarında bile.»

«Onu en son ne zaman gördünüz peki?»

«Bir iki yıl önce, belki daha çok olmuştur. Meg öldükten sonra bilmem neden bir daha gelmedi buraya. Geleceğini sanırdım ama gelmedi işte. Tanıdıklarının ölümünden rahatsız olurdu sanırım. İnsanların yoksul ya da umutsuz olmalarından hiç hoşlanmazdı. Bir -keresinde Parlamente'ye adaylığını koydu, biliyor musunuz? Bir hafta önce kampanyaya başlasaydık parlamente'ye olurdu bile. Atları gibi. Hep finiş çizgisine geldiklerinde çok geç olurdu. Telefon ederdi ama. Telefon etmeyi oldum olası severdi. Telefon çalmadıkça mutlu olamazdı.»

«Ben Magnus'u sormuştum,» dedi Brotherhood. «Titch'i.»

«Ben de öyle tahmin ettim zaten.» Syd öksürmeye başladı. Kadehi masanın üstüne elinin altında duruyordu ama daha dokunmamıştı bile. Artık içmiyor, diye düşündü Brotherhood. Süs için duruyor orada. Öksürük onu soluksuz bırakmıştı.

«Magnus sizi ziyarete geldi,» dedi Brotherhood.

«Öyle mi? Farkında değilim. Ne zaman gelmiş?»

«Tom'u görmeye giderken, cenazeden sonra.»

«Nasıl gelmiş peki?»

«Arabayla gelmiş. Sizinle oturmuş, eski günlerden söz etmişsiniz. Buraya geldiği için mutluymuş Tom'a söyledi bunları. 'Syd ile güzel güzel konuştuk, tıpkı eski günlerde olduğu gibi,' dedi. Bunu herkesin bilmesini istiyordu.»

— 435 —

«Bunları kendisi mi söyledi size?»

«Tom'a söylemiş.»

«Size söylemedi ama. Yoksa buraya kadar gelmezsiniz. Bunu tahmin etmiştim. Hiç yanılmam ben. 'Polis bir şey sorarsa bilmediği için soruyordur. Onun için hiçbir şey söyleme onlara. Bildikleri bir şeyi soruyorlarsa

senin açığını yakalamak istiyorlardı r. O zaman da bir şey söyleme.' Bunları Rickie'ye de söyledim ama beni dinlemezdi. Biraz da Mason olduğundan-dı bu. Yeteri kadar konuşursa kendisine dokunulmayacağını sanırdı. On kerenin dokuzu böyle yakalanmıştır işte. Bak, beyim, seninle bir anlaşma yapalım. Sen bana ne istediğini söyle, ben de sana defolmanı söyleyeyim. Tamam mı?»

Çöken uzun sessizlikte Brotherhood'un gülümsemesi hiç eksilmedi. «O İngiliz bayrağı neden asılı?» diye sordu. «Bunun bir anlamı var mı, yoksa bahçede kocaman bir çiçek yerine mi duruyor.»

«Yabancıları ve polisleri uzak tutmak için korkuluktur o.»

Brotherhood cebinden aile fotoğrafını çıkarır gibi Sefton Boyd'a gösterdiği yeşil kartı çıkardı. Syd gözlüğünü takıp kartın önünü arkasını okudu. Gürleyerek geçen bir treni duymamış gibiydi.

«Dümen mi bu?» diye sordu.

«Ben de o bayrakla aynı işteyim,» dedi Brotherhood. «Q dümense bu da dümen.»

«Olabilir. Her şey olabilir.»

«Sen Sekizinci Ordudaydın, değil mi? Alameyn'de bir de madalya almışsın. O da dümen miydi?»

«Olabilir.»

«Magnus Pym'in başı biraz dertte. Doğrusunu istersen, ki ben hep gerçekleri konuşurum, geçici olarak ortalıktan kaybolmuş durumda.»

Syd'in yüzü gerginleşmiş, soluğu sıklaşmıştı. «Kim kaybetti onu öyleyse? Sen mi? Muspole'un dostlarıyla dalaşmadı ya?»

«Muspole da kim?»

«Rickie'nin arkadaşı. Epey tanıdığı vardır.»

— 436 —

«Saklanmış olabilir, kaçırılmış olabilir. Çok kötü bazı yabancılarla çok tehlikeli bir oyun oynuyordu.»

«Yabancılar ha? Eh, dillerini bilirdi, öyle değil mi?» «Gizli çalışıyordu. Vatanı için. Ve de benim için.»

«Sersemlik ediyormuş öyleyse.» Syd cebinden kusursuz biçimde ütülü bir mendil çıkarıp yüzünü sildi. «Ona tahammülüm yok. Meg bunun farkındaydı. Sonu kötü olacak onun, derdi. O çocukta bir polis hamuru var, görürsün bak, derdi.» «Çanını tehlikeye atıyordu,» dedi Brotherhood. «Hep öyle dersiniz zaten. Bu sizin düşünceniz. Yanılıyorsunuz ama. O çocuk asla tatmin olmazdı. Meg'e sorun. Soramazsınız ama, öldü artık. Akıllı kadındı Meg. Kadındı ama seni de, beni de, dünyanın yarısını da cebinden çıkarırdı. Magnus iki ucu ortalayla karşı karşıya getirmeye çalışıyor. Meg de öyle derdi»

«Size geldiğinde nasıldı?»

«Sağlıklı. Yanakları pembe pembe. Bir şey isteyeceğini hep önceden anlarım. 'Babası gibi sevimlidir.

Görünüşe bakılırsa yas tutmak sana yarıyor,' dedim. 'Çok güzel bir törendi, Syd,' dedi. 'Orada olsaydın çok sevecektin.' Bana yutturmaya çalışıyordu. 'Balık istifi dizilmişlerdi, kilise dışında bile iğne atsan yere düşmezdi,' dedi. Palavra kuşkusuz. 'Sokakta kuyruk oluşturmuşlardı, Syd. En az bin kişi vardı. İrlandalılar bir bomba sallasalardı ülkenin en kafalı insanları toz olmuştu,' dedi. 'Philip de orada mıydı?' diye sordum.

'Elbette,' dedi. Yalandı tabii, Philip orada olsaydı gazeteler yazmaz mıydı sanki, televizyon göstermez miydi? Tabii kılık değiştirmiş olarak gitmiş olabilir, ırlandalılar yüzünden bugünlerde böyle işlere kalkıştıklarını duyuyoruz. Bir dostu vardı bir zamanlar. Kennie Boyd. Anası bir hanımefendi. Rick'in oğlanın teyzesiyle bir geçmişi vardı. Belki de ona gitmiştir.»

Brotherhood hayır anlamında başını salladı. «Peki ya Belinda? Belinda dürüsttü, Magnus'un kendisini sürekli aldatmasına rağmen hem de. Belinda'ya gidebilir.» Brotherhood yine salladı başını.

«Bin kişi yas tutacak,» dedi Syd. «Bin alacaklı desen daha doğru. Rick'e yas tutulmaz. Doğrusunu istersen, söyle derin

— 437 —

bir soluk ahp biraz rahatlırsın, o kadar. Sonra cüzdanına bakar ve sayesinde bir şeyler kaldığı için Meg'e şükredersin. Titch'e söylemedim bunu. Uygun olmazdı. Philip gerçekten gitti mi törene? Philip'in gittiği hakkında bir şeyler duydunuz mu?»

«Yalandı,» dedi Brotherhood.

Syd şaşırmıştı. «Bak bu olmadı işte. Tarn polis gibi konuştu desenize. Magnus tıpkı babası gibi kandırıyordu beni.»

«Neden?» diye sordu Brotherhood.

Syd adamın sorusunu duymamıştı.

«Ne istiyordu?» dedi Brotherhood. «Sizi kandırmak için neden böyle zahmete girsin ki?»

Syd rolünü abartıyordu. Kaşlarını çattı, dudaklarını büzdü, esmer burnunun tepesini kaşdı. «Benim gönlümü hoş tutmak istedi,» dedi. «Gidip Syd'le bir konuşayım da sevindireyim zavallıyı. Hep dosttuk zaten. İyi dosttuk. Ona çoğunlukla babalık yapardım. Meg de gerçekten anası gibiydi.» Belki de yaşlanınca yalancılık sanatını kaybetmişti Syd. Belki de hiç yalan söyleyememişti. «Biraz rahatlamak istemişti belki de. Sonunda

istediğin hep rahatlamak değil midir? Ben seni rahatlatayım, sen de beni. Meg'i çok severdi. Meg onun yalanlarını yutmadığı zamanlar bile. Sadıktı. Bak bunu güvenle söyleyebilirim.»

«Wentworth kimdi?» diye sordu Brotherhood.

Syd'in yüzü cezaevi kapısı gibi sımsıkı kapanmıştı. «Kim dedin, kim?»

«Wentworth.»

«Wentworth diye birini bildiğimi sanmıyorum. Bir yer adı bu bana kalırsa. Neden? Wentworth diye biri onu rahatsız mı ediyor?»

«Sabina peki. Hiç Sabina diye birinden söz etti mi?»

«Sobino bir yarış atı değil mi? Geçen yıl Altın Kupa yarışlarında bir Prenses Sabina yok muydu?»

«Poppy kimdir?»

«Magnus yine Güzelim'lerle oynamaya mı başladı yoksa? Zaten bunu yapmazsa babasının oğlu değildir ya.»

«Buraya neden geldi?»

«Söyledim ya. Rahatlamak için.» Syd'in bakışları mıknaatısla çekilir gibi bir şeyin durduğu o boş noktaya kaydı, sonra yine Brotherhood'a döndü.

— 438 —

«Eh,» dedi.

Brotherhood, «O köşede ne duruyordu?» diye sordu.

«Nerede?»

«Orada.»

«Hiçbir şey.»

«Mobilya mı? Başka bir şey mi?»

«Hiçbir şey.»

«Karına ait olup sattığın bir şey mi?»

«Meg'in mi? Açlıktan ölecek olsam Meg'e ait bir şey satmam ben.»

«O izleri ne yaptı peki?»

«Hangi izleri?»

«Şu gösterdiğim yerdeki. Halının üzerindeki izler.»

«Periler yaptı. Sana ne bundan?»

«Magnus'la ne ilişkisi var o izlerin?»

«Hiç. Söyledim ya. Aynı şeyi durmadan tekrarlama, rahatsız oluyorum.»

«Nerede şimdi?»

«Gitti. Bir şey değildi.»

Brotherhood, Syd'i oturduğu yerde bırakıp basamakları ikişer ikişer atlayarak yukarı koştu. Önünde banyo vardı. Önce oraya, sonra soldaki büyük yatak odasına baktı. Odanın büyük bir bölümünü kaplayan divanın, yastıkların altına baktı, içlerini yokladı. Dolabı açıp devetüyü paltoları, pahalı kadın elbiselerini bir yana itti. Hiçbir şey yoktu. Karşıdaki ikinci yatak odasında elliye elli boyutların da ağır bir mobilya yoktu. Alt kata dönüp yemek odasını, mutfakı inceledi, arka pencereden küçük bahçeye baktı. Dışarda ne bir kulübe vardı, ne de garaj. Oturma odasına döndü. Bir tren geçiyordu. Konuşmak için trenin uzaklaşmasını bekledi. Syd iskemlesinde öne kaykılmış oturuyordu. Elleri bastonunun üstünde birleşmişti, çenesini ellerine dayamıştı. Syd o zaman konuştu. Dudakları gergindi, kelimeler kendisini yaralıyor gibiydi. «Polis efendi, bunun vatan için olduğuna yemin eder misin?»

«Ederim.»

«Yaptığına inanmadığım ve bilmek istemediğim şey vatana ihanet olabilir mi?»

— 439 —

L

«Olabilir. Bizim için önemli olan onu bulmaktır.»

«Bana yalan söylüyorsan öleceksin, tamam mı?»

«Yalan söylüyorsam öleyim.»

«Öleceksin, polis efendi. O çocuğu çok severim ama vatanıma karşı bir şey de yapmış değilim. Buraya beni kandırmaya geldi, burası doğru. Dosya dolabını istiyordu. Rick'in yolculuklara çıktığı zaman saklamam için bana verdiği eski yeşil dosya dolabını. 'Rick artık öldüğüne göre kâğıtlarını verebilirsin. Yasaldır bu. Zaten mirasçısı olduğuma göre hepsi benimdir,' dedi.»

«Ne kâğıtları?»

«Babasının yaşamı. Bütün borçları. Sırları da diyebilirsiniz. Rickie onları hep bu özel dolapta saklardı. Bize olan bütün borçlarını. Bir gün herkesin parasını ödeyecek, bir daha hiç sıkıntı çekmeyecektik. Önce hayır dedim. Rickie sağken hep hayır derdim ve şimdi bunu değiştirmek için bir neden görmüyordum. 'Öldü artık,' dedim. 'Bırak mezarında rahat etsin. Kimsenin baban kadar iyi bir dostu olmamıştır ve bunu sen de çok iyi bilirsin,

onun için soru sormayı bırak da kendi hayatını yaşa,' dedim. O dolapta çok kötü şeyler vardı. Wentworth da onlardan biriydi. Söylediğin öteki adları bilmiyorum. Belki onlar da oradadır.»

«Belki.»

«Magnus ,o kadar ısrar etti ki sonunda, 'Al gitsin,' dedim. Meg burada olsaydı yasal mirasçı falan dinlemez dolabı vermezdi. Ama ben ona hayır diyemedim, gerçek bu işte. Baba-sma olduğu gibi ona da bir gün bile olmaz diyememişimdir. Bir kitap yazacaktı. Bundan da hoşlanmadım ya. 'Babanın kitaplarla arası iyi değildi, Titch,' dedim. 'Bunu bilirsin. O hayat üniversitesinden mezun olmuştu.' Ama dinlemedi beni. Bir şeyi istediği zaman hiç dinlemezdi zaten. 'Pekâlâ al bakalım,» dedim. 'Belki o zaman babanın yükünü atarsın sırtından. Yükle arabana da defol git bakalım. Kaldırması için komşudan Mick'i çağırayım,1 dedim. Ama o, 'Araba dolabın gideceği yere gitmiyor,' dedi. Ben de, 'Öyleyse burada bırak ve çeneni kapat artık,' dedim.»

«Burada başka bir şey bıraktı mı?»

— 440 —

«Hayır.»

«Yanında bir evrak çantası var mıydı?»

«Üzerinde Kraliçenin arması olan iki kilitli karo bir çanta vardı.»

«Ne kadar kaldı burada?»

«Beni kandırmaya yetecek kadar. Bir saat., yarım saat, n© bileyim ben? Oturmadı bile. Oturamıyordu. Durmadan yürüyüp duruyor, gülümsüyordu. Hep pencereden dışarı bakıyordu. 'Hangi bankayı soydun, söyle de bari gideyim paramı çekeyim,' dedim. Böyle şakalara gülerdi. O zaman gülmedi ama. Cenazeler insanı garip biçimde etkiler, değil mi? Yine de öyle gülümseyip durmasaydı içim daha rahat edecekti.»

«Sonra gitti demek? Dolabı da aldı mı?»

«Almadı tabii. Kamyonu yolladı ya.»

«Öyle ya.» Brotherhood aptallığı yüzünden bir küfür savurdu kendi kendine.

Syd'in yanında oturuyordu, boşalttığı kadehini Syd'in doğu güneşi gibi parlattığı masanın üstünde Syd'inkinin yanına koymuştu. Syd'in sesi ölgündü, istemeyerek konuşuyordu artık.

«Kaç kişi?»

«İki.»

«Onlara çay ikram ettin mi?»

«Elbette ettim.»

«Kamyonu gördün mü?»

«Gördüm tabii. Onları bekliyordum, değil mi? Buralarda en büyük eğlencelerden biridir bir kamyon görmek.»

«Hangi şirketin kamyonuydu?»

. «Bilmiyorum. Üzerinde bir şey yazılı değildi. Dümdüz işa-retsiz bir kamyondu. Kiralanmış bir kamyon belki de.»

«Rengi?»

«Yeşil.»

«Kimden kiralanmış?»

«Ne bileyim ben?»

«Bir şey imzaladın mı?»

«Ben mi? Aptal mısın seni! Çaylarını içtiler, malı yüklediler, çekip gittiler.»

«Nereye götürüyorlardı?»

— 441 —

«Depoya, öyle değil mi?»

«Depo nerede?»

«Canterbury'de.»

«Emin misin?»

«Elbette. Canterbury. Canterbury'ye paket. Sonra ağır olduğu için söylendiler.»

«Paketin Pym için olduğunu söylediler mi?»

«Canterbury dediler, söyledim ya.»

«Ellerinde bir adres, bir ad yok muydu?»

«Lemon'dan Canterbury'ye gidecek paketi alın diye bir kâğıt vardı. Lemon benim adım.»

«Kamyonun plakasını gördün mü?»

«Evet. Yazdım da. Benim uğraşımdır kamyon numaralarını kaydetmek.»

Brotherhood gülümsedi. «Hiç .olmazsa kamyonun markasına dikkat etmişindir. Özel bir işaret falan?»

Zararsız bir soruydu bu, zararsız bir biçimde sorulmuştu. Brotherhood bile bundan bir şey çıkacağını ummuyordu. Sorulmadığı zaman bir boşluk bırakan, ama sorulduğunda bir yarar sağlamayan bir soruydu bu: sorgucunun mesleğinin gerekli bir yükü. O sonbahar akşamı Brotherhood'un Syd'e sorduğu s.on şeydi bu, Magnus Pym'i kısa ama umutsuz arayışının son sorusu, bundan sonra yalnız cevaplarla uğraşacaktı ancak.

Yine de Syd kesinlikle reddetmişti bunu yanıtlamayı. Konuşmak için ağzını açmış, sonra vazgeçip kapatmıştı. Çenesi ellerinin arasından yükseldi, başı sonra da vücudu ağır ağır doğruldu sanki uzaktan bir boru sesi kendisini son geçit töreni için çağırmış gibi. Sırtı dikleşti, bastonunu yanına çekti. «O çocuğun içeri girmesini istemem,» dedi. «Duydun mu? Senin onu içeri tıkmana yardım edemem. Babası yattı içerde. Ben yattım. Çocuğun orada düşmesini istemiyorum. Şahsına bir lafım yok ama artık yaylansan iyi olur, polis bey.»

Brammel'in beşinci kattaki odasında, kalabalık toplantı masasının çevresine bakan Brotherhood, bitti artık, diye düşündü. Sizlerle son ziyafetim bu. Buradan bu kapıdan bir orman

— 442 —

bekçisinin altmış yaşındaki oğlu olarak çıkacağım. Masanın üstünde teşhis edilmeyi bekleyen cesetler gibi yatan bir düzine el vardı. Solunda Dışişleri temsilcisi Dorney'in ismarlama terzi elinden çıkmış yünlü ceketinin kolları. Altın kol düğmelerinin üstünde şövalye aslanları. Onun yanında efendisi Brammei'in bakımlı tırnakları. Bo'nun yanında Başbakanlıktan Mountjoy ve diğerleri. Brotherhood giderek artan yabancılaşma duygusuyla sesleri ellere uydurmakta güçlük çekiyordu. Ancak bu gece artık bunun önemi yoktu; hepsi bir tek ölü ses ve bir tek ölü eldi. Bunlar bir zamanlar tümünün kendini oluşturan parçalardan büyük olduğuna inandığım şey, diye düşündü. Hayatımda jet uçağının, atom bombasının ve bilgisayarın doğuşunu ve Britanya kurumunun yokoluşunu gördüm. Kendimizden başka temizleyecek şey kalmadı ortada. Gece yarısı havası çürümüşlük kokuyordu. Nigel ölüm belgesini okumaktaydı.

«Saat altıyı oniki geceye kadar Lumsden'in evinin önünde bekledikten sonra sokaktaki bir kulübeden eve telefon ettiler. Bayan Lumsden o anda hizmetçisiyle birlikte Bayan Pym'i aramakta olduğunu söyledi. Mary biraz yürümek üzere arka bahçeye çıkmış ve bir daha dönmemişti. Çıkalı bir saat olmuştu. Bahçede yoktu. Lumsden elçilikteydi. Büyükelçinin kendisine ihtiyacı olduğu anlaşılıyor.»

«Umarım kimse bu olay için Lumsden'leri suçlamaz,» dedi Dorney.

«Sanmam,» dedi Bo.

«Ne bir not bırakmış, ne de kimseye bir şey söylemiş,» diye Nigel devam etti. «Gündüzün kendi işleriyle meşgulumuş ki doğal bu. Havayollarını araştırmca^yarm sabahki British Airways' de Londra'ya birinci sınıf bir yer ayırtmış olduğunu saptadık. Adresini Viyana imperial Oteli olarak vermiş.»

«Bu sabahki,» dedi biri. Brotherhood, Nigel'in-altın saatinin kendisine çevrildiğini gördü.

«Bu sabahki öyleyse,» diye Nigel sinirli bir şekilde sürdürdü sözünü. «Otele gittiğimizde odasında yoktu, havaalanına ikinci kere baktığımızda günün son Frankfurt uçağı için adını Lufthansa yedek listesine yazdırmış olduğunu gördük. Ne yazık ki, bu bilgiyi elde ettiğimizde uçak Frankfurt'a inmişti artık.»

— 443 —

Brotherhood gurura kaçan bir memnunlukla, seni kandırdı, diye düşündü. Esaslı kız, bu oyunu iyi bilir. Masanın öteki ucundan biri cesaretle, «Havaalanına ilk gittiğimizde bunu öğrenememiş olmanız çok yazık,» dedi.

«Yazık elbette,» diye Nigel adamın sözünü ağzına tıkadı. «Biraz daha dikkatli dinleseydiniz yedek listede olduğunu söylediğimi duyardınız. Resmi yolcu listesi ancak uçak kalktıktan sonra tamamlanmış olur.»

«Yine de epey karışık bir durum,» dedi Mounjoy. «Peki resmi olmayan yolcu listesi yok mu?»

Hayır, karışık falan değil, diye düşündü Brotherhood. Karışıklık olması için önce düzen gerek. Bu hareketsizliktir, bu normal olandır. Bir zamanlar büyük bir servis olan şey şimdi yerinden kırıdayamayan bir melez oldu: yarı bürokrat yarı haydut.

«Peki kadın nerede şimdi?» diye sordu biri.

«Bilmiyoruz. Almanlara ve Amerikalılara Frankfurt'taki bütün otelleri aramalarını rica etmek dışında yapabileceğimiz bir şey de yok. Olamazdı da, doğrusunu isterseniz.»

«Jack?» dedi Brammel.

Brotherhood sesinin eski bir kopyasının karanlığa yayıldığını duydu. «Tanrı bilir. Belki de şu anda Prag'dadır.»

Yine Nigel. «Bildiğimiz kadarıyla onun herhangi bir suçu yok. Onu kendi isteğine rağmen tutamayız. Özgür bir insandır. Oğlu gelecek hafta annesinin yanına gitmek isterse yine yapabileceğimiz pek bir şey yoktur.»

Mountjoy daha önceki bir endişeyi dile getirdi. «Amerikan Elçiliğinden edilen telefon çok olağandışı. Lederer adındaki bu kadın Viyana'da oturmuş, Londra'deki kocasına kilisede iki kişinin birbirlerine mesaj ilettiklerini açık açık söylüyor. O sözünü ettiği bizim kilisemizdi. Mary oradaydı. Biz bundan bir sonuca varamaz mıydık yani?»

Nigel'in cevabı hazır. «Olaydan çok sonra ne yazık ki. Telefonu dinleyenlerin bunu bize yirmidört saat sonra haber vermeleri normal bir şey. Bizi alarma geçirecek olan haber -yani Mary'nin Petz denilen bu adamın bulunduğu Çeklere ait güvenli evden çıkarken görülmesi- bize telefonun dinlenmesinden önce gelseydi.

Arabayı atın önüne koymadık diye bizi suç-layamazsınız şimdi.»

— 444 —

Kimse suçlayıp suçlayamayacağını bilemedi.

Mountjoy bir karara varmaları gerektiğini söyledi. Dorney'e göre polisi işe katıp Pym'in fotoğrafını dağıtmalıydı. Bunu duyan Brammel birden canlandı.

«Bunu yaparsak kepenkleri indirelim daha iyi. Sonuna yaklaştık artık. Öyle değil mi, Jack?»

«Korkarım pek değil.»

«Sonuna geldik ama!»

«Hepsi tahmin bunların. O eşya taşıyan kamyonete ihtiyacımız var. Bu da kolay olmayacak. Çeşitli yerlerde ev değiştirmiş olabilir. Polis bunları bilir. Bizse hiçbir şey yapamayız. Canterbury adını kullanıyor. Ya da biz öyle sanıyoruz. Bunu da geçmişte kullandığı adların hep yer adları olmasına dayandırıyoruz. Albay Manchester, Bay Hull, Bay Gulworth. Öte yandan dolabı Canterbury'ye götürmüş olabilir, kendisi de orada olabilir. Ya da dolap Canterbury'ye gitti ve kendisi orada değil. Bizim aradığımız deniz kıyısında bir meydan ve içinde sevdiği anlaşılan bir kadının yaşadığı bir ev. Pym kadının İskoçya ve Galler'de olduğunu söylediği için buralarda olmadığını biliyoruz. İngiltere'nin bütün kıyı kasabalarını tarayacak durumda da değiliz. Bu polisin işi.»

«Çıldırılmış bu herif,» dedi biri.

«Doğru, çıldırılmış. Otuz yıldır biz© ihanet ediyor ve Wz bunu şimdiye kadar bilemedik. Kabahat bizim. Onun için istediği zaman aklı başında görünebildiğini ve mesleğini iyi bildiğini kabul edelim. Kendisine benden daha çok yaklaşmış olan var mı?»

Kapı açılıp kapandı. Kate kolunda bir dizi kırmızı kenarlı dosyayla karşılarında duruyordu. Yüzü solgundu, uykuda yürür-müş gibi dimdikti. Hepsinin önüne birer dosya bıraktı.

Yalnızca Bo'ya, «Bunlar Haberalma'dan geldi.» dedi. «Çek yayınlarıyla Simplicistmus kodunu karşılaştırmışlar. Sonuçlar olumluymuş.»

Sabah saat yedide Londra sokakları bomboştu, ancak Brotherhood sanki sokaklar kalabalıkmış gibi, zayıflar ve ezilmişler arasında, dimdik yürüyordu. Bir polis kendisini selamladı, Brotherhood polislerin selamladıkları tiplerdendi. Daha ciddi adımlarla yoluna devam ederken, teşekkür ederim, memur bey, diye düşündü. Yarının en yeni hainini dostluğuna kabul eden bir insanı selamladı. Durumu karşı konulamaz hale gelene kadar onu eleştirenlere karşı koyan, sonra artık kesinleşince onun tarafından olanlara yüz çeviren bir insanı selamladı. Neden onu anlamaya başladım şimdi, diye şaşıtı kendi hoşgörüsüne. Neden bütün hayatınca benim başarılarımı yenilgiye çevirmiş bir insana karşı kafamda değilse bile yüreğimde bir yakınlık var? Onu ne yapmaya zorladiysam fitil fitil burnumdan getirdi sonunda.

«Bunu sen kendin istedin,» demişti Belinda. Peki neden tıpkı kolu bir kurşunla paramparça olduğu zamanki gibi henüz acıyı hissedemiyordu?

Prag'da diye düşündü. Son birkaç günlük kovalamaca Çekler onu güvenliğe kavuşturana kadar bizi oyalamak için bir oyundu. Magnus orada olmasaydı Mary asla gitmezdi. Mary Prag'a hiç gitmezdi.

Gider miydi, gitmez miydi? Brotherhood bunu bilemiyordu ve bildiğini söyleyen hiç kimseye de inanmazdı. Plush'ı ve bütün İngilizliğini geride bırakmak? Magnus için?

Mary bunu asla yapmazdı.

Magnus için yapardı.

Mary için önce Tom gelirdi.

Kalacak.

Tom'u da birlikte götürecekt.

Bir kadına ihtiyacım var.

Yarım Ay Sokağının başında bütün gece açık bir kahve vardı. Brotherhood başka sabahlar erken saatlerde orda yorgun orospuların köpeğini sevmelerine ses çıkarmazdı. O da kadınlara kahve ısmarlar, onlarla konuşurdu. Onların mesleklerini, yürekliliklerini ve insan zekâsıyla aptallığının karışımını severdi. Ancak köpeği öldüğü için artık bu neşe kaynağı da kaybolmuştu. Evinin kapısını açtı, doğruca votkanın durduğu dolaba gidip yarım kadeh içti. Banyoyu doldurdu, transistorlu radyosunu alıp suya girdi. Haberlerde Prag'da ortaya çıkan İngiliz diplomat çiftinden söz edilmedi. Çekler durumu açıklayacaklar-sa bunu televizyondaki haber saatiyle yarın sabahın gazete-

lerinde manşete çıkmak için ancak Ögleüzeri yaparlardı. Traş olmaya başladı. Telefon çalıyordu. Nigel'di herhalde, bulduk onu, bu kadar zamandır kulübündeymiş, diyecekti. Nöbetçi memur Prag Dışişleri Bakanlığının yabancı gazeteciler için yarın öğlen bir basın toplantısı düzenlediğini bildirecekti. Güçlü erkekleri sevdiğini söyleyen Steggie'ydi arayan.

Brotherhood radyoyu kapattı, çırlıçıplak yan odaya geçip telefonu açtı. «Alo?» dedi. Karşılık bir cınlama, sonra sessizlik. Konuşmaması için kendini uyarıyormuşcasına dudaklarını sımsıkı bastırdı. Dua ediyordu. Konuş, diye dua ediyordu. Bir şey söyle. Sonra duydu, telefonun ağızlığına bir madeni para ya da tırnak törpüsüyle üç darbe: Prag yöntemi. Çevrede madeni bir şey aranırken masanın üstünde dolmakalemini gördü, telefonu bırakmadan kalemi aldı. Bir kere vurdu karşılık olarak: Seni dinliyorum. İki vuruş, sonra üç kere. Olduğun yerde kal, senin için haberim var, demekti bu, Kalemle dört kere vurdu, karşıda-kinin iki

vuruşunu duydu, sonra telefon kapandı. Brotherhood votkasını alıp masanın başına geçti. Yaşa ne olur, diye yalvardı. Pym bu, her işi düzene sokuyor. Aklını başına topla. İstedğin buysa, ben buradayım. Buradayım ve bir sonraki işaretini bekliyorum. Hazır olana kadar arama beni bir daha.

Telefon bir daha çaldı. Nigel'di arayan. Pym'i eşkâli v© fotoğrafı bütün karakollara gönderilmişti. «Şirket» artık operasyon telefonları sistemine dönüyordu. Bo, Whitehall hatlarının sökülmesini emretmişti. Basın kapıyı Yumruklamaya başlamıştı bile. Benimle neden konuşuyor, diye düşündü Brotherhood. Yalnızlık mı hissediyor, yoksa bana Prag yöntemini kullanan bir Joe'dan garip bir telefon aldığı mı söyleme fırsatı mı tanıyor? Telefon işi olacak, diye düşündü.

«Sersemin biri Çek işaretiyle telefon etti,» dedi. «Konuşma işaretini yolladım ama konuşmadı. Ne olduğunu bilmiyorum doğrusu.»

«Bir haber alırsan biz© bildir hemen. Operasyon hattını kullan.»

«Söyledindi bunu,» dedi Brotherhood.

Sonra yine beklemeye başladı. Bütün Joe'ları tek tek gözlerinin önünden geçiyordu. Acele etme. Dikkatle, güvenle hare-

— 446—

— 447 —

ket et. Paniğe kapılma, Koşma. Kapının vurulduğunu duydu. Satıcının biri olmalı. Kate sonunda uyku ilacını fazlaca aldı. Aşağıda oturan ve banyomun aktığından şikâyet eden o Arap delikanlısı olmalı. Üzerine bir şey geçirip kapıyı açınca karşısında Mary'yi gördü. Kadını içeri çekip kapıyı kapattı. Bundan sonra neler hissettiğini bilemiyordu. Rahatlama mı, vicdan azabı mı, öfke mi... Kadına bir tokat attı, bir daha sonra.

Başka bir gün olsaydı doğruca yatağa götürürdü.

«Exeter yakınlarında Farleigh Abbott diye bir yer var,» dedi Mary.

«Eee?»

«Magnus ona annesini Devon'da deniz kıyısında bir eve yerleştirdiğini söylemiş.»

«Kime söylemiş?»

«Poppy'ye. Çek yöneticisine. Bern'de öğrenciymişler. Mag-nus'un kendini öldüreceğini sanıyor. Birden anladım. Yakma kutusunda sırların yakında tabanca vardır, değil mi?»

«Farleigh Abbott olduğunu nasıl biliyorsun?»

«Devon'daki annesinden söz etmiş. Annesi yok oysa. De-von'daki gidceği tek yer Farleigh Abbott'tur. 'Ben Devon'day-ken... Haydi gel tatile Devon'a gidelim...' derdi. Sözüünü ettiği yer hep Farleigh Abbott'tu. Oraya hiç gitmedik ve oradan söz etmekten hiç vazgeçmedi. Rick onu okuldan oradan almış. Kumsalda piknik yaparlarmış, bisikletle dolaşırlarmış. Bir kadınla oradadır şimdi. Bundan eminim.»

15

Tom, genç haberalma subayının Avusturya'da bayrağına iki yıl bağlılıkla hizmet ettikten sonra sivil İngiltere'ye gencecik yüreğinde nasıl bir coşkuyla döndüğünü tahmin edebilirsin. Sa-bina'dan ayrılışı, gitme günü yaklaştıkça kızın Slav önemsemezliğine bürünmesi yüzünden korktuğu kadar yürek parçalayıcı olmamıştı.

— 448 —

«Mutlu bir kadın olacağım, Magnus. Senin İngiliz kadınların bana suratlarını ekşiterek bakmayacaklar. Bir iktisatçı, özgür bir kadın olacağım, çapkın bir askerin kapatması değil.» Daha önce kimse Pym'e çapkın demiş değildi. Kız ayrılık acısını önlemek için Pym'den önce izin de almıştı. Yürekli davranıyor, diye düşündü Pym. Axel'den ayrılışı da, yeni yeni temizlik hareketleri söylentilerine rağmen, yine Sabina'dan ayrılması gibi tatmin edici olmuştu.

«Sir Magnus, bana ne olursa olsun, iyi işier becerdik birlikte,» dedi Axel, Pym'in ikinci evi olan samanlığın dışında akşam çökerken. «Bana iki yüz dolar borcun olduğunu asla unutma.»

«Unutmayacağım.» dedi Pym.

Çavuş Kaufmann'm cipine doğru yürümeye başladı. Elini sallamak için döndüğünde Axel ağaçlar arasında kaybolmuştu bile.

İki yüz dolar ilişkilerinin son aylarında birbirlerine yakınlaşmalarının bir hatırlatılmasıydı.

Bir akşam Pym'in Membury'nin dolabından aldığı şifre defterinin fotoğraflarını çekerlerken Pym, «Babam yine para için sıkıştırıyor beni,» demişti. «Burma polisi kendisini tutuklayacak-mış.»

«Gönder öyleyse.» Axel makineden çıkardığı filmi cebine sokmuş, yerine bir yenisini yerleştirmişti. «Kaç para istiyor?»

«Ne kadar isterse istesin bende yok zaten. Ben günde onüç şilin alan bir teğmenim, milyoner değil.»

Axel konu üzerinde daha fazla durmamış, yeniden Çavuş Pavel'e dönmüşlerdi. Axel, Pavel'in yaşamında yeni bir bunalım düzenleme zamanının geldiğini söylüyordu.

«Ama daha geçen ay bir bunalım geçirmişti,» diye itiraz etmişti Pym. «Ayyaşlığı yüzünden karısı kendisini evden atmış, tekrar içeri girmesi için yardımda bulunmuştuk. »

«Bir bunalım gerek,» diye ısrarla tekrarlamıştı Axel. «Viyana onu kendi malı gibi kabul etmeye başladı, sorularının tonundan pek hoşlanmıyorum artık.»

Pym, Membury'yi masası başında buldu. Balıklar hakkında bir kitap okurken öğledensonra güneşi dost başının bir yanını aydınlatıyordu.

«Greensleeves iki yüz dolar nakit para istiyor,» dedi.

— 449 —

F. :29

«Ama ona bu ay çok para ödedik zaten! iki yüz doları ne yapacakmış?»

«Kızma kürtaj yaptıracakmış. Doktor yalnızca Amerikan doları alıyormuş.»

«Kızı on dört yaşında daha. Adam kimmiş? İçeri tıkmalı böy-leierini.»

«Karargâhtan o Rus yüzbaşısıymış.»

«Domuz herif! Hayvan!»

«Pavel de Katolik,» diye Pym hatırlattı. «Pek iyi bir Katolik değii, orası doğru, ama bu iş yine de kolay değil kendisi için.»

Ertesi gece Pym samanlıkta ikiyüz doları Axel'in eline saydı. Axel para tomarını geri attı Pym'e.

«Baban için,» dedi. «Benden sana borç.»

«Bunu kabul edemem. Operasyon parası bu.»

«Artık değil. Çavuş Pavel'in parası şimdi.» Pym hâlâ almamıştı parayı. «Çavuş Pavel de dostun olarak sana ödünç veriyor bunu.» Axel not defterinden bir sayfa kopardı. «Al... bir borç senedi yaz. İmzala. Bir gün sana ödetirim.»

Pym mutlulukla döndü geriye; Bern gibi Graz'ın da ilk tünele girdiğinde bütün sorumluluklarıyla yeryüzünden kalkacağından emindi.

Pym, Sussex Muhabere Birliği Merkezinde silahlarını teslim ederken terhis subayı kendisine şu ÖZEL ve GİZLİ mektubu vermişti:

Devlet Denizaşırı Araştırma Grubu Dışişleri Bakanlığı, Londra, S.W.1

Azizim Pym,

Avusturya'deki ortak dostlarımız daha uzun süreli bir işle ilgilenebileceğini söyleyerek bana senin adını verdiler, Eğer bu düşüncedeysen ayın ondokuzu saat cnikikırkbeşte Travellers Kulübünde benimle yemek yersen memnun olurum.

(İmza) Sir Alwyn Leith, C.M.G.

Pym bundan sonraki birkaç gün garip bir tiksintiyle mektuba bir karşılık vermekten kaçındı. Yeni ufuklara! ihtiyacım

— 450 —

var, diyordu kendi kendine. Bunlar iyi ama sınırlı insanlar. Bir sabah kendini güçlü hissettiğinde bir mektup yazıp kiliseye girmek istediğini üzülererek bildirdi.

Fym'in geleceğini âdetâ üstlenmiş görünen Belinda'nın annesi, «Sheii'i unutma, Magnus,» dedi. «Belinda'nım Shell'de bir amcass vardır, öyle değil mi, yavrum?»

Belinda ayağını şiddetle yere vurup kahvaltı sofrasını sarsarak, «O yararlı bir şey yapmak istiyor, anne!» dedi.

Belinda'nım 'babası Telegraph gazetesinin ardından, «Birinin yararlı bir şey yapması zamanı geldi artık,» diye söze karıştı ve Belinda öfkeyle bahçeye koşarken her nedense sözlerini pek komik bularak gülmeye başladı.

Pym'in geleceği konusunda ilgi duyan biri de bir mirasa konmuş olan ve Fym'le birlikte bir gece kulübü açmalarını isteyen Kenneth Şeften Boyd'du. Gece kulüpleri ve Sefton Boyd' lar konusunda kesin görüşleri olan Belinda'dan bu haberi saklayan ve eski okulunda bir işi olduğunu söyleyen Pym, doğruca Sefton 6oyd malikânesinin bulunduğu İskoçya'ya gitti. Jemima kendisini istasyonda karşıladı. Kız henüz ikisi de çocukken Pym'e öylesine öfkeyle baktığı Land Rover'i sürüyordu. Eskisinden kat kat güzeldi şimdi.

Highland'dan geçerek çirkin bir Viktorya şatosuna doğru sarsıla sarsıla giderlerken, «Avusturya nasıldı?» diye sordu.

«Harika.»

«Boks yapıp futbol oynadm mı sabahtan akşama kadar?»

«Psk sayılmaz.»

Jemima ilgiyle baktı gencin yüzüne.

Şeften Eoyd'lar anasız babasız bir dünyada yaşıyorlardı. Yüzünde hoşnutsuzluk ifadesi olan bir uşak yemekte kendilerine hizmet etti. Sonra Jemima yorulana kadar tavla oynadılar. Pym'in yatak odası bir futbol sahası kadar geniş ve aynı derecede soğuktu. Uykusu hafif cian Pym gece gözlerini açtığında karanlıkta kıvılcık bir kıvılcım gördü. Kıvılcım yere doğru indi ve-kayboldu. Soluk bir biçim kendisine doğru yaklaşıyordu. Sigara ve dış macunu kokusu duydu, Jemima'nın çıplak vücudu vücuduna dolandı, dudakları dudaklarını buldu.

451 —

Ertesi sabah Sefton Boyd'un getirdiği tepsiden üçü birden yatakta kahvaltı ederlerken Jemima, «Seni Cuma günü gönder-sek kızmazsın değil mi?» diye sordu. «Mark haftasonu için gelecek de.»

«Kim bu Mark?» diye sordu Pym.

«Doğrusunu istersen evleneceğim adam,» dedi Jernima. «Aslında Kenneth'le evlenirdim bana kalsa, ama öylesine geleneklere bağlı ki bu konularda.»

Kadınlardan tümüyle vazgeçen Pym, British Council'e il-kei kabilelere kültür yaymak için ve eski müdürü Willow'a Almanca öğretmenliği için yazdı. «Okulun disiplinini çok özledim ve babamın, okul ücretini ödemeyi kesmesinden bu yana okuluma büyük bir bağlılık duyuyorum.» Sonra Murgo'ya yazıp uzun süreli bir inzivaya hazır olduğunu bildirdi ama tarihler konusunda pek kesin olmamak gibi 'bir tedbirlilik de gösterdi. Farm Sokağındaki Katoliklere yazıp Graz'da başladığı din eğitimi tamamlamak istediğini bildirdi. Cenevre'de İngiliz, Heidelberg'de Amerikan okuluna ve BBC'ye yazdı. Çevresini böylece çeşitli seçeneklerle doldurduktan sonra yaşam öyküsünü yazıp Oxford Tayin Kuruluna gönderdi, kendisi de arkasından gitti. Hava güneşliydi, eski üniversite kasabası bir komünist muhbiri olarak anılarını canlandırmıştı. Mülakatı yapan tümüyle kaçık değilse bile epey kaprisli biriydi. Burnunun uçuna indirdiği gözlüğünü kaldırıp kadınsı bir oto yarışçısı gibi kır saçlarının içine soktu. Pym'e bir seri verip pencereye doğru yürürken hafifçe poposunu okşadı.

«Pis bir sanayi yaşamına ne dersin?» diye sordu.

«Sanayi iyidir.»

«İşçilerle birlikte yemek yemezsen değil, işçilerle birlikte yemekten hoşlanır mısın?»

«Ben pek öyle sınıf düşkünü değilim aslında, efendim.»

«Ne kadar iyi. Dirseklerine kadar yağ içinde kalmaktan hoşlanır mısın peki?»

Pym yağa da pek aldırmadığını söyledi. Bu arada bir dizi tekdüze evi gören birinci pencereden kuleler ve bakımlı çimenlikler görünen ikincisinin önüne gelmişlerdi.

— 452 —

«British Museum'da bir kütüphanecilik, Avam Kamarasında üçüncü kâtip yardımcılığı var elimde. Kenya, Malaya ve Sudan'da bir iki iş var. Hindistan'ı elimden- aldıklarından orası için bir şey yapamam. Denizaşırı yerleri sever misin, nefret mi edersin?»

Pym denizasıırı yerlerden hoşlandığını söyledi, Bern'de üniversiteye devam etmişti. Adam şaşırılmış gibiydi.

«Ama ben sen'n bu üniversiteye devam ettiğini sanıyordum.»

«Burada da bulundum.»

«Ha! Tehlikeden kaçışır mısın?»

«Bayılırım aslında.»

«Vah zavallı çocuk, ikide bir 'aslında' deyip durma. Seni işe alacak kimseye sorumsuzca sadık kalır mısın?»

«Elbette.»

«Ne olursa olsun vatanını sevecek misin?»

«Elbette,» dedi Pym gülerek.

«İngiliz olarak doğmanın hayat piyangosunun büyük ikramiyesini kazanmak olduğuna inanıyor musun?»

«Doğrusunu isterseniz, evet.»

«Peki öyleyse casus ol.» Adam çekmecesinden yeni bir başvuru formu çıkarıp uzattı. «Jack Brotherhood sevgilerini gönderiyor, neden kendisini aramadığını soruyor ve adamıyla bir -yemek yemeni rica ediyor.»

Mülakat yapılmanın shevi zevkleri konusunda ciltler doldurabilirim, Tom. Pym'in benimsediği insaflara yaklaşma sanatlarının en başında mülakatlar gelir. O zamanlar aramızda gizü dünyanın yurttaşı olmayan kimse yoktu. Herkes ayrıcalığın saflığıyla kutsanmıştı. Hayat deneyimi konusuna en yaklaştıkları şey savaştı ve barışı da savaşın başka yollarla sürdürülmesi olarak görürlerdi. Pym onların karşısında sakin, düşünceli, kararlı ve alçakgönüllü olarak oturuyordu. Pym yüzüne ar-kc arkaya ayrı ifadeler veriyor, kâh saygı, kâh korku, gayretkeşlik, içtenlik, ruh temizliği maskelerini takıyordu.

Axel'inkini andıran sarkık bıyıklı biri, «Bize -biraz da babandan söz et, Pym,» dedi. «Biraz renkli biri gibi geldi bana.»

Pym havayı sezerek hemen esefle gülümsedi.

«Korkarım zaman zaman biraz aşırı renkli, efendim.» Çevreden erkek kahkahaları yükseldi. «Doğrusunu isterseniz kei»

— 453 —

dişiyle pek görüşmem. Hâlâ dostuz ama ondan uzak durmaya dikkat ederim. Buna zorunluyum aslında.»

«Evet. Eh, seni babanın günahlarından sorumlu tutamayız, değil mi? Biz seninle mülakat yapıyoruz, babanla değil.»

Rick'in hakkında neler biliyorlardı ya da bildiklerinin ne kadarını umursamaktaydılar? Bu sorun bir daha ortaya atılmadığına göre bugün bunu ancak tahmin edebilirim ve Pym'in resmen işe kabul edilmesinin hemen ardından da unutulduğunu söyleyebilirim. İngiliz centilmenleri ne de olsa birbirlerini soysoplarma

göre değil de yetiştirilme biçimlerine göre yargırlarlar. Rick'in o garip iflâslarından birini zaman zaman okumuşlar ve belki de gülümsemişlerdir. Ticaret dünyasındaki adamlarından arada sırada bir haber sızmış olmalıdır. Ancak bana kalırsa Rick lehte bir puandı. Gene bir casusun geçmişinde sağlıklı bir suçluluk izi bulurmasının bir zararı olamaz, diye düşünmüşlerdir. Birbirlerine, «Hayat okulunda yetişmiş, yararlı olabilir,» demişlerdir.

Mülakatın son sorusu ve Pym'in verdiği karşılık aklımdan asla çıkmayacaktır. Tüvit elbiseli, askeri görünümlü bir adamdı soruyu soran.

«Bana bak Pym, sen bir Çek hastası olma yolundasın. Dillerini konuşuyorsun az da olsa, insanlarını tanıyorsun. Oradaki temizlik ve tutuklama hareketlerine ne diyorsun peki? Bu durum seni endişelendiriyor mu?»

«Temizlik hareketleri çok şaşırtıcı, efendim. Ancak beklenen şeyler bunlar.» Pym dürüst bakışlarını uzak ve erişilemez bir yıldız çevirmişti.

«Neden beklenen?» diye sordu asker tavırlı adam, hiçbir şeyin beklenmemesi gerektiğini düşünürmüş gibi.

«Çürümüş bir düzen. Kabile kültürü üzerine kurulu. Ancak baskıyla ayakta durabilir.»

«Tamam, doğru. Peki sen olsan ne yapardın?»

«Hangi sıfatla, efendim?»

«Bizden biri olarak, sersem herif. Bu servisin bir memuru olarak. Herkes konuşabilir. Biz ise yaparız.»

Pym'in düşünmesine gerek yoktu. «Onların oyunlarını oynardım, efendim. Onları kendi aralarında bölerdim. Söylentiler yayar, sahte suçlamalarda bulunur, kuşkular yarattırdım.»

— 454 —

«Yani masum insanların kendi polisleri tarafından tutuklanıp hapse tıkmalarına aldırılmazdın, öyle mi? Biraz fazla sert değil misin? Biraz ahlâktan yoksun?»

«Düzenin hayatını kısıtlıyorsa hayır, efendim. Sanmıyorum. Sonra korkarım sizin sözünü ettiğiniz bu insanların masumluklarına da pek inanmıyorum.»

Proust'un dediği gibi, hayatta elimizden en iyi gelenin dışında bir şey yaparız sonunda. Pym'in daha iyi ne yapabileceğini bilemiyorum. Bunu hiç de bilemeyeceğim. «Şirketsin teklifini kabul etti. Times gazetesini aynı ilgisizlikle Belinda ile nişanlandığını okudu. Bu işim de çözümlendi demek, diye düşündü. Bir yarımı «Şirket», öteki yarımı da Belinda aldığına göre bir daha hiç sıkıntı çekmeyeceğim demektir.

Pym'in ilk büyük düşününe çevir bakışlarını, Tom. Eğitiminin son günleri, sessiz öldürme yöntemleriyle Düşmanını Tanı programı arasındaki üç günlük tatilde. Pym'in evlenmeye hazırlanmasındaki sevinci düşün. Bu gerçekdışılık. Argyll bataklıklarında Euchar'nın hayaletini kovalamış. Lastik botlarla kumsallara gece çıkışları yapmış, yenilgiye uğrattığı düşmanın karargâhında sıcak kakao bekliyor kendisini. Uçaklardan atlamış, gizli mürekkeplere kalemını batırmış, Mors alfabesini öğrenmiş, buz gibi iskoç havasına mesajlar göndermiş. Karanlıkta başının üzerinde otuz metre yükseklikten bir Mosquito uçağından malzeme niyetine kayalar atılmasına tanık olmuş. Edinburg sokaklarında gizli tilki ve ördek oyunları oynamış, kentlilerin fotoğraflarını gizlice çekmiş, hedeflere gerçek mermilerle atış yapmış, hançerini sallanan kum torbalarına saplamış. Hep İngiltere ve Kral için. Sakin dönemlerde de Frau Kohl adında yaşlı bir kadının yanında Çekçesini geliştirmek için Bath'a gitmiş. Çay içerlerken Frau Kohl çocukluğunu geçirdiği ve şimdi Karlovy Vary olan Çarlsbad'm fotoğraflarını gösteriyor.

Pym bu konuda bilgili olduğunu gösterince, «Karlovy Vary' yi çok iyi biliyorsunuz. Bay Sanderstead!» diyor.

«Orada bulundunuz, öyle değil mi?»

«Hayır!» diyor Pym. «Oralı bir arkadaşım vardı.»

— 455 —

Sonra yeniden öğrenmekte olduğu her yeni şeye bir şiddet katmak için Iskoçya'da Bir Yer'deki kampa dönüş. Bu yalnızca vücuda ilişkin bir şiddet değil, İngiltere için gerçeğe, dostluğa ve gerekirse şerefe yönelecek bir şiddet. Bizler, daha temiz olanların gece rahat uyuyabilmeleri için kirli işleri, yapan insanlarız. Pym bunları daha önce Michaels'den duymuş, ama yeni işverenlerinden de bir daha dinliyor. İşverenleri sık sık Londra'dan gelip tecrübesiz gençlere bir gün boğuşmak zorunda kalacakları kurnaz yabancıları anlatıyorlar. Jack, sen kendi ziyaretini hatırlıyor musun? Noel'e yakın bir geceydi, Büyük Brotherhood geliyor! Tavana süsler asmıştık. Sen kantinde öğretmenler masasında oturuyordun, biz gençler de Oyunun büyük oyuncularını görebilmek için nasıl da ko-parçasına çeviriyorduk başlarımızı. Yemekten sonra, ellerimizde porto kadehlerimizle çevrende yarım daire oluşturmştuk sen de 'bize cesaret hikâyeleri anlatmştın. Gece yataklarımızda hep senin gibi olabilme hayalleri kurmuştuk. Ancak aslında prova etmemize rağmen senin o sevgili savaşını yaşayamayacaktık hiçbirimiz. Sabah gitmeden önce Pym traş olurken yanına gelip o ana kadar gösterdiği başarı için onu kutlamayı hatırlıyor musun?»

«İyi bir kızla evleniyorsun,» dedin.

«Onu tanıyor musunuz, efendim?» diye sordu Pym.

«Hakkında iyi raporlar aldım.»

Sonra Pym'in gözlerine bir tutam yıldız tozu daha serpmiş olduğuna inanarak gittin. Serpmiştin de, Jack. Ancak Pym'in hoşuna giden bir şeyin bir de hoşuna gitmemesi vardı. Kendisi hâlâ benimsememisen yaklaşan bu evliliğinin «Şirket» tarafından onaylanmasından hiç de hoşlanmamıştı. Belinda'nın babası, düğüne kimin çağırılacağını konuşturlarken bilmem kaçınıcı kere, «Sen gerçekte ne iş yaparsın, evlât?» diye sordu.

Pym, «Şirket»in talimatı üzerine, «Hükümetin desteklediği bir dil laboratuvarı, efendim,» dedi. «Çeşitli ülkelerden profesör değişimi yapıp onlara kurslar veriyoruz.»

'Belina'a'nın babası o çok bilmiş kahkahasıyla, «Bana daha çok Gizli Servis gibi .geliyor,» dedi.

Pym gelecekteki eşine işi hakkında bildiği her şeyi, hatta daha fazlasını anlatmıştı. Kıza tek vuruşla boynunu nasıl kıracağını, iki parmağıyla gözlerini nasıl çıkaracağını göstermişti. Biri kendisini masanın altından rahatsız ediyorsa Belinda artık adamın ayaklarının küçük kemiklerini bir darbeye kırabilirdi. Pym kendisini İngiltere'nin gizli kahramanı yapan ve tek başına dünyayı düzene sokturan her şeyi anlattı kıza.

Belinda yaraladıklarını saymayarak, «Bugüne kadar kaç kişi öldürdün?» diye sordu.

«Bunu söylememe izin yok.» Fym çenesini dikleştirerek görevinin ıssızlıklarına çevirdi bakışlarını.

«Söyleme öyleyse. Ama babama da sakın ola bir şey söyleme, yoksa tutar anneme anlatır.»

Sevgili Jemima -diye yazdı Pym-büyük günden bir hafta önce- ikimizin de birer ay arayla evlenmemiz gerçekten garip bir rastlantı. Acaba doğru olanı mı yapıyoruz diye merak ediyorum. Yaptığım sıkıcı işten bıktım artık,jbir değişiklik düşünüyorum. Seni seviyorum. N

Magnus

Pym heyeenanla bekledi Jemima'nın vereceği karşılığı, eğitim kampının çevresinde sürekli bekledi Land Rover'ıyla gelip kendisini kurtaracak olan kıızı. Ama kimse gelmedi. Düğününden önceki gece yine tek başına Londra sokaklarını dolaşarak buraların kendisine Karlovy Vary'yi hatırlattığını hayal etti.

Ne de damattı ama, Tom! Nasıl bir kutlamaydı o! Üst sınıf alçakgönüllülüğünün rahipleri, sürekliliği ve geçmiş başarılarıyla ünlü büyük kilise. Bayswater Otelindeki davet ve tam ortada da neşeyle konuşan Sevimli Prensimiz. Pym kimsenin adını unutmuyor, hükümetin desteklediği dil laboratuvarı konusunda bilgi veriyor, Belinda'ya uzun uzun, sevgi dolu bakışlar kaydırıyordu. Biri ses düğmesini kapatana kadar. Pym'in-kini de. Dinleyicilerinin bakışları kesintinin nedenini anlamak için Pym'in üzerinden ayrıldı. Salonun şimdiye kadar kilitli ka-

— 457 —

pıları birden görünmeyen eller tarafından açıldı. Pym zamanlama ve duraklamadan, milletin boşluk önünde iki yana ayrılmasından birinin sihirli lambayı aksadığını anlamıştı. İki garson ellerinde tıparları açılmış şampanya ve tütsülenmiş alabalık tabaklarıyla yüklü tepsilerle içeri girdiler. Oysa Belina'd'nın annesi tütsülenmiş alabalık istememiş ve şampanyanın da gelin ve güveyin şerefine içilmeden getirilmemesini emretmişti. Bun-don sonrası Gulwcrth seçimiydi yine. Önden Bay Muspole, ardından yüzü bıçak yaralı biri girip kapının iki yanına geçtiler. Ve Ascot kıyafetiyle, kollarını iki yana açmış ve aynı anda herkese gülümsemen Rick girdi sonra. «Nasılsın, evlât! Tanımadın mı eski dostunu? Çocuklar bir de benden için 'bakalım! Nerede gelinin bakalım? Vay vay, bu ne güzellik böyle! Esaslı kız bulmuşsun, oğlum. Bu kadar yıldır nerelerde saklıyordun bunu?»

Riek ikisini iki yanına alıp otel kapısına çıkardı. Kapının önünde Liberal sarısı yepyeni bir Jaguar duruyordu. Arabanın kaputuna beyaz gelin kordeleri bağlıydı, on koltuğuna kucak kucak gardenyalar doldurulmuştu. Yakasına bir karanfil takmış Bay Cud love direksiyondaydı.

«Hiç bunlardan birini daha önce görmüş muydun, evlât? Ne olduğunu biliyor musun? Babanın ikinize armağanı bu, ben yaşadığım sürece kimse elinizden alamaz. Cuddie sizi istediğiniz yere götürecekt ve orada arabayı size bırakacak, değil mi, Cuddie?»

«Seçtiğiniz hayat yolunda ikinize de mutluluklar dilerim, efendim,» dedi sadık gözleri yaşlarla dolu olan Bay Cudlove.

Rick'in yaptığı uzun konuşmadan yalnızca konuşmasının güzel ve alçakgönüllü olduğunu ve iki genç birbirlerini seviyorsa biz yaşlıların artık aradan çekilmemiz gerektiğini, eğer mutluluğu hak eden b:r çift varsa onun da bunlar olduğunu söylediğini hatırlıyorum.

Pym arabayı bir daha görmedi, Rick'i de bir daha çok sonra gördü yo. Törenden çıktıklarında Bay Cudlove ile sarı Jaguar görünürlerde yoktu. Sivil polis oldukları açıkça anlaşılan iki adam şaşkın otel müdürüyle alçak sesle bir şeyler konuşuyorlardı. Pym ile Belinda Eastbourne'da bir hafta geçirmek üzere arabaya binerlerken, Polonya malı gibi görünen

— 458 —

Burberry pardösülü bir adamın hiçbir açıklama yapmadan Pym'in eline tutuşturduğu bir demet gelincik çiçeği dışında yine c'e bunun en iyi düğün armağanımız olduğunu söylemeliyim, Tom.

«Henüz kirlenmemişken bir iş verin ona,» diyor sözünü ettiği kişi karşısında oturmuyormuş gibi konuşmayı âdet edinmiş olan Personel şefi

Pym'in eğitimi tamamlanmış. Pym hazır. Pym silahlarını kuşanmış, şimdi ancak bir tek sorun var. Nasıl bir pelerine bürünecek? Olgunluğunun bu gizli çerçevesini hangi kimlik örtecek? Personel, bir dizi mülakat sırasında bir olasılıklar tımarhanesi seriyor gözlerinin önüne. Pym serbest yazar olacak. Ama yazmasını biliyor mu ve basın çevreleri kendisini kabul edecekler mi? Pym yazışları müdürlerinin kendisinin nereden geldiğini bilmez numaralarına yattıkları büyük ulusal gazetelerimizin bürolarında dolaştırılmaya başlanıyor. Telegraph gazetesinde yıldızlık yolunu yaralamışken Beşinci Kat dehalarından birinin daha iyi bir fikri var: «Bana bak, neden yeniden komünistlerin arasına karışmıyorsun, eski 'bağlılığından yararlanıp uluslararası sol kanatta bir yer edinirsin. O havuzu oldum olası taşlamak isterdik biz.»

Kend'sini hayatının sonuna kadar sckak köşelerinde Bugünün Mcrksizm'ni satarken haya! eden Pym, «Neden olmasın?» diyor.

Daha başka bir plan da Parlamentoya seçilip solcu milletvekillerini gözaltında bulundurması. Personel, «Özellikle seçtiğin bir parti var mı, yoksa bu konuda hangisi olursa olsun mu diyorsun?» diye soruyor.

«Sizce bir sakıncası yoksa Liberaller olmamasını yeğlerdim,» diyor Pym.

Ancak politikada hiçbir şey uzun sürmez, Pym de bir hafta sonra başkanları bütün gün «Şirketsin Merkezine girip çıkan ve Rus altını konusunda yakınan, ticaret yollarımızı Bolşeviklerin elinden kurtarmamız gerektiğini söyleyen özel bankalardan birine yöneltiliyor. Müdürler Enstitüsünde Pym'e mali dünyanın bir dizi kaptanı sık sık yemek veriyorlar.

— 459 —

Birisi ikinci ya da üçüncü konyaktan sonra, «Bir Pym tanırdım,» diyor. «Mount Sokağında pis bir bürosu vardı. İşinin ehli bir adamdı.»

«İşi neydi, efendim?» diye saygıyla soruyor Pym.

«Dolandırıcı,» diyor evsahibi at gibi güler. «Akraban falan mı?»

«Uzak bir eniştem olabilir,» ciiyor Pym de güler. Sonra hemen «Şirketsin kolları arasına sığınıyor.

Pym bu sahne gerisi planların içyüzünü, birkaç kilitli çekmeceye ve çelik dolaba girebilmişse de, henüz bilemiyor. Sonra birden hava değişiyor.

Personel müdürü öfkesini saklamaya çalışarak, «Bana bak, neden Çekçe bildiğini söylemedin sanki?» diyor.

Pym bir.aya kalmadan Gloucester'de bir elektrik mühendisliği firmasına yönetici adayı olarak yerleştiriliyor.

Şirketin müdürü «Şirketsin başkanıyla aynı okulda okumuş ölmenin ve ihtiyacı olduğu bir sırada epey yüklü bir devlet işi almanın pişmanlığını ömrünün sonuna kadar duyacak. Pym'e ihracat 'bölümü verilip Doğu Avrupa pazarını açması isteniyor. İlk işi az daha sonuncusu oluyor.

Pym'in patronu ölgün bir sesle, «Neden Çekoslovakya'ya kadar bir uzanıp pazarı araştırmıyorsun?» diyor.

Alçak sesle de, «Lütfen aklından çıkarma, bunun dışında yaptığın şeylerin bizimle hiçbir ilgisi yoktur, tamam mı?» diye ekliyor.

Pym'in yöneticisi Camberweli'de acemi ajanların ilk işlerine çıkmadan son talimatlarını aldıkları güvenli evde, «Bir girer çıkarsın,» diyor. Pym'e şaryosunda gizli bölmeler olan portatif bir yazı makinesi veriyor.

«Aslında saçma bu,» diyor Pym. «Ben yazı makinesi kullanmasını bilmem.»

«Herkes yazı makinesinde bir şeyler yazabilir,» diyor yöneticisi. «Haftasonunda biraz çalışırsın.»

Pym, Viyana'ya uçuyor. Anılar, anılar. Pym bir araba kiriliyor. Hiç güçlük çekmeden sınırın aşılıyor. Sınırın öte yanında Axel'in kendisini bekleyeceğini umuyor.

— 460 —

Srınırın ötesinde manzara tıpkı Avusturya gibi güzeldi. Göllerin kıyılarında samanlıklar vardı burada da. Pym, Plzen'de dörtköşe yüzlü adamların eşliğinde umutsuz durumdaki bir fabrikayı gezdi. Akşam otelinin güvenliğinden pek ayrılmadı, iki gizli polis yatana kadar birer kahve içerek gözlediler Pym'i. Bundan sonra daha kuzeye çıktı. Usti yakınlarında askeri kamyonlar gördüğünde birlik işaretlerini ezberledi. Usti'nin doğusunda «Şirketsin izotop kabı ürettiğinden kuşkulandığı bir fabrika vardı. Pym izotopun ne olduğu ya da neyin içinde saklanacağı konusunda kesin bir bilgiye sahip olmamakla birlikte binaların taslaklarını çizip yazı makinesinin içine sakladı. Ertesi gün Prag'a doğru yoluna devam etti ve önceden kararlaştırılmış saatte ünlü Tyn kilisesine girip sağda önden üçüncü sıraya oturdu. Kilisenin pencerelerinden birinden Kafka'nın evi görülüyordu. Turistler ve resmi kişiler asık yüzlerle dolaşıyorlardı evi.

«K. ağır ağır yürümeye başladı,» diye okudu Pym. «K, pa-pozm gözlerim üzerinde hissederek boş sıralar Darasında yürürken kendini yapayalnız ve terkedilmiş hisseciyordu,»

Pym dinlenme ihtiyacı hissederek diz çöküp dua etmeye başladı. Yanına ihyan bir adam oflayıp poflayarak oturdu. Pym sarmısak kokusunu duyunca Çavuş Pavel'i hatırladı. Parmaklarının arasından işaretleri seçiyordu: sol tırnakta beyaz boya, sol gömlek yenido mavi, karmakarışık kara saçlar, kara bir palto. Bir sanatçı olmalı ajanım, diye düşündü. 6u neden daha ence aklımo gelmedi sanki? Ancak Pym doğrulmadı, paketi adama vermek için cebinden çıkarmaya kalkışmadı. Dizleri üstünde kaldı ve az sonra neden öyle

kaldığını anladı. İki sıra arasından eğitilmiş ayak sesleri yaklaşıyordu kendisine doğru. Ayak sesleri durdu. Bir erkek sesi Çekçe, «Bizimle gelin lütfen,» dedi. Pym'in komşusu içini çekerek yorgunlukla doğruldu ve adamların arkasından yürüdü.

Pym döndüğünde yöneticisi, «Yalnızca büyük bir rastlantı,» diyerek güldü. «Adamı sık sık yakalayıp sorguya çekiyorlardı. Altı haftada bir. Onun öyle gizli bir paket almak için kullanılacağı akıllarından bile geçmemiştir. Hele senin yaşında birinden.»

«Peki onlara... acaba beni...»

•461 —

«Kyril mi? Seni mi açıklayacak? Hiç merak etme sen. Biz sana birkaç hafta sonra yeni bir iş veririm.» Rick, Pym'in İngiliz ihracat seferberliğine katkısından hiç memnun kalmamıştı ve bunu Scotland Yard ile arasındaki birkaç pürüzü temizlerken kışlık merkez olarak kullandığı İrlanda'dan gizlice geldiği bir sefer açıkça c'ile getirdi.

«Gezici satıcı olarak mı çalışıyorsun, evlât? Benim oğlum, hcf? BT sürü komünist yabancıya elektrikli traş makinesi satacaksın, ha? Bunların hepsi geride kaldı, evlât. Bitti bunlar. Ben seni okutmak için neden o kadar para harcadım? Nerede senin vatanseverliğin?»

«Elektrikli traş makinesi satmıyorum, baba. Alternator, osi-latör ve buji satıyorum.»

Rick'e muhalefet Pym için yepyeni ve başdöndüren bir şeydi. Bunu giderek artan bir heyecanla ama dikkatle besliyordu. Birlikte yemek yerlerse Pym parayı ödemekte ısrar ediyor, bir imzanın yeterli olduğu bir yerde babasının oğlunun nakit para harcamasını görmekten doğan hoşnutsuzluğunu zevkini çıkara çıkara izliyordu. «Orada karışık bir şeylere bulaşmadın ya, evlât? Hoşgörü kapıları belli bir yere kadar açıktır bilirsin. Senin için bile. Ne-îer yapıyorsun? Anlat bize.»

Pym'in kolundaki baskı birden tehlikeli bir hal almıştı. Şakaya alarak, «Hey baba, caoımı acıtıyorsun,» dedi. En çok farkında olduğu da Rick'in damarına saplanan tırnağıydı. «Baba, çok rahatsız oluyorum, lütfen şunu keser misin?» Rick ise dudaklarını büzüp başını sallamakla meşguldü. Oğlu için her şeyini vermiş bir babanın «zavallı bir ya» gibi muamele görmesinin çek ayıp olduğunu söylüyordu. Parya demek istiyordu ama bu kavram kafasına kesinlikle yerleşmiş bir şey değildi. Pym dirseğini masanın üstüne bırakıp kolunu rahatlatmış ve Rick'in bastırmasıyla kâh o yana kâh bu yana savrulmasına aldırmadı. Sonra öğrendiği gibi ansızın sertleştirdi kaslarını ve Rick'in parmaklarını sertçe masaya çarptı. Bardaklar havaya sıçramış, çatal bıçak kayıp yere düşmüştü. Rick incinmiş elini çekerken çevresinde yemeklerini yiyenlere bir gülüm-

— 462 —

seme bahşetti. Sonra sağlam eliyle doldurulmasını istemiş gibi kadehine dokundu. Tıpkı ayakkabılarını çözüp birinin terliklerini getirmesini istediğini belli ettiği gibi. Ya da bir ziyafette tıkabasa yedikten sonra sırtüstü yatarak bacaklarını iki yana açıp şehvi iştahını gösterdiği gibi,

+ * *

Yine de hiçbir şey uzun bir süre devam edemez Pym'de, aradan çok geçmeden gizli görevlerini sürdürürken eski heyecanının yerini garip bir sakinlik alır. Kendisine ilk başta öylesine tehdit edici görünen sessiz, karanlık ülke onun için korkulacak bir yerden çok, saklanabileceği gizli bir yere dönüşür. İngiliz hapishanelerinin parmaklıklarının yıkılması için sınırı aşması yeterli artık: ne Belinda, ne Rick, hatta neredeyse ne de «Şirket» var artık. Ben bir elektronik şirketinin gezici yönetici-siyim. Özgürce dolaşan Sir Magnus'um ben. İlk zamanları bir köpek havlamasının kendisini pencerelere koşturduğu, kalabalık olmayan taşra kasabalarındaki yapayalnız geceler artık bir güven duygusu yaratıyor içinde. Ülkenin tümü üzerine çökmüş o-lan baskı havası kendisini esrarengiz bir biçimde kucaklıyor. Eski okulunun hapishane duvarları bile kendisine böylesine bir güven duygusu verememişti. Bohemya şatolarının taçlandırdığı tepeler arasından araba ya da trenle geçerken öyle bir iç huzuruna sahip ki, yanbaşındcm geçen sığırları bile dost olarak görüyor. Buraya yerleşeceğim, diye karar veriyor. Gerçek yurdum burası benim. Axel'in'burasını bir başka yerle değiştireceğine İnanmak için gerçekten aptal olmalıymışım! Resmi kişilerle yaptığı tumturaklı konuşmalardan haslanmaya başlıyor. Onların yüzlerinden bir gülümseme koparabildiği zamanlar kalbi yerinden fırlayacakmış gibi oluy.or. Sipariş defterini ağır ağır doldururken gurur içinde, kendisine baskı yapanlara karşı babacan bir sorumluluk hissediyor. Gerçek işine dönüp de bir duvardan bir taş sökerek boşluktan bir paket alıp diğerini bırakırken bile bunu eliaçıklığının geniş şemsiyesi altına sıkıştı-rabiliy-cr. Axel'in deyimini kullanarak, «Orta yolcuym ben,» diyor. «Yaralı bir ülkenin yardımına koşuyorum.» Bütün bu ilk koşullanmalara rağmen Axel'i tehlike içindeki yaşamının gölgelerinden çıkarabilmesi için Çekoslovakya'ya altı kere gitmesi gerekiyor.

* * *

— 463 —

I:;

«Bay Canterbury! İyi misiniz, Bay Canterbury? Cevap verin bana!»

«İyiym eîceîte, Bayan D. Hep iyiym ben. Ne oldu?»

Pym kapıyı açtı. Bayan Dubber kapının önündeydi, saçları bigudiliydi, korunmak için Toby'yi kucaklamıştı. «O kadar çok gürültüyle yürüyorsunuz ki, Bay Canterbury. Dişlerinizi gıcırdatıyorsunuz. Bir saat önce şarkılar mırıldanıyordunuz. Hasta olduğunuzdan korktuk.»

«Korktuk ne demek? Kimler korktu?»

«Toby ile ben, apta! adam. Aşığım mı var sandın yoksa?»

Pym kapıyı kadının yüzüne kapatıp hemen pencereye koş-ı. Park etmiş bir kamyonet, yeşil olabilir. Park etmiş bir araba, beyaz ya da gri. Deven plakalı. Daha önce görmediği bir sütçü. Yine kapıya dönüp kulağını dayayarak dikkatle dinledi. Bir gacırtı. Bir terlik sesi. Kapıyı açtı. Bayan Dubber koridorun ya- , ı rısına varmıştı bile.

«Bayan D?»

«Buyrun, Bay Canterbury?»

«Size beni soran kimse oldu mu?»

«Neden soracaklarmış ki, Bay Canterbury?»

«Bilmem. Kimi zaman insanlar sorar işte. Böyle biri oldu mu?»

«Artık uyuşanız iyi olur, Bay Canterbury. Ülkenin size ne kadar ihtiyacı .olduğunu bilmiyorum ama bir gün daha bekleyebilir nasıl olsa.»

Stracniece kenti kültürel hazinelerinden çok motosiklet ve doğu için fes yapımıyla ün kazanmıştır. Pym'in oraya gitmesinin nedeni, ondokuz kilometre kuzeydoğudaki Pisek'te bir mektup bırakma yerinin bulunması ve «Şirket»in politikasına göre boşaltılacak mektup kutusunun olduğu bir yerde kalmaması gerektiğindendi. Bu yüzden «Şirket» işini bitirdikten sonra her zamanki gibi canı sıkkın olarak Strakonice'ye gidip eski bir otele yerleşti ve kenti dolaşmaya çsktı. Meydanın güneyindeki eski kcsap dükkânlarını, elindeki rehbera göre Rönesans stilinden Baraka çevrilmiş olan kiliseyi, ilk yapıldığında Gotik olmakla birlikte endokuzuncu yüzyılda değiştirilmiş olan St. Wences-

— 464 —

laus kilisesini gezdi. Bu heyecan verici uğraştan ve uzun yqz gününün sıcağından bitkin düşünce de odasına dönüp merdiven-; leri çıkarken, bu merdivenlerin Graz'daki dünyayı umursamayan i; genç bir ikili ajanı beş parasız olduğu günlerde Sabina'nın odasına götürmekte olmasının ne kadar hoş olacağını düşünüyordu. Anahtarını kilide soktu ama kapı kütli değildi. Oda hizmetçilerinin yatakları açtıkları, gizli polislerin çevreye son bir göz attıkları saat olduğu için buna pek şaşmamıştı. Pym içeri : edimini attığı anda pencereden giren eğik güneş ışığının arkasına sığınmış gibi duran Axel'i gördü. Eski günlerde beklediği zamanlarda olduğu gibi arkasına yasladığı başını hafifçe yana eğmişti ışık ve gölgeler arasından gelenin kim .olduğunu görmek için. «Şirket» in silahsız savaş derslerinde, hançer oyunları derslerinde, yakından ateş derslerinde hiç kimsenin aklına gelmemişti bir güneş ışığrnm ardında oturan bir deri bir kemik kalmış eski bir dostun canını almayı öğretmek.

Alex'in yüzü demir parmaklıklar arasından çıkmış gibi solgundu, en az onbeş yirmi kilo vermişti. Pym ondan son ayrıldığından hatırladığı kadarıyla dostunun verecek tek bir kilosu bile yoktu. Ancak temizlikçiler, sorgucular ve zindancılar, her zaman olduğu gibi, avuç avuç koparmışlardı adamı. Yüzünden, bileklerinden, parmak boğumlarından, dizlerinden almışlardı etlerini. Yanaklardaki son damla kanı da emmişlerdi. Axel' in ağzının sımsıkı kapalı olması yüzünden Pym'in daha sonraları farkedeceği gibi dişlerinden biri gitmişti. Axel çubuk gibi par-l mağını uyarıcasma dudaklarına götürürken, diğer eliyle Pym' in otel odcsmin duvarlarında gizli mikrofonlar olduğunu işaret ediyordu. Sağ gözkapagını da parçalamışlardı, kapak şimdi gözün üstüne yan yatmış bir şapka gibi düşüp korsan görünüşünü tamamlıyordu. Ancak ceketı hâlâ bir silahşor pelerini gibi omuzlarına atılıydı, bıyıkları yine gürdü ve ayağında alttan eski bir crabanın ayak basacak yerleri gibi kalın sağlam çizmeler vardı.

Alex tiyatrovary bir havayla, «Magnus Richard Pym mi?» diye sordu.

«Efendim?» dedi Pym birkaç kere boşuna konuşmaya çalıştıktan sonra.

— 465 —

F. :30

«Casusluk yapmakla, halkı ayaklanmaya, ihanete ve cinayete kışkırtmakla suçlanıyorsun. Ayrıca emperyalist bir devlet adına da sabotajla.»

Axel hâlâ sandalyesinde kaykılmış oturarak beklenmeyen bir şiddetle ellerini birbirine vurdu, çıkan gürültü odada yankıdı ve büyük bir olasılıkla mikrofonları da etkiledi. Axel bunun ardından karnına bir yumruk yemiş bir insan gibi sesler çıkardı uzun uzun. Ceketinin cebinden küçük bir otomatik tabanca çıkardı, parmağını yine dudaklarına götürdükten sonra Pym'in görmesi için havada salladı.

Yennde güçlükle doğrularak, «Duvara dön!» diye bağırdı. «Ellerini başının üstüne yerleştir, Fcşist domuz! Yürü!»

Elini Pym'in omzuna hafifçe dayayarak kapıya doğru çevirdi arkadaşını. Pym ondan önce çıktı loş koridora. Şapkalı iki iriyarı adam kendisini görmezlikten geldiler.

«Coasını arayın!» diye emretti Axel adamlara. «Her şeyi bulun ama hiçbir şey almayın. Özellikle yazı makinesine, ayakkabılarına ve bavulunun astarına dikkat edin. Benden emir almadıkça bu odadan çıkmayacaksınız.» Pym'i arkasından tabancayla hafifçe dürttü sonra, «Ağır ağır in merdivenlerden,» dedi. «Bu kepezelik,» dedi Pym zayıf bir sesle. «Derhal İngiliz Konsolosuyla görüşmek istiyorum.»

Resepsiyon masasında kadın kapıcı giyotini seyreden kocakarılar gibi yün örüyordu. Axel, Pym'i dürtükleyerek kadının yanından geçirip dışarda bekleyen arabaya götürdü. Arabanın altına sarı bir kedi sığınmıştı. Axel yolcu kapısını açıp Pym'e içeri girmesi için işaret etti, sonra kendisi de direksiyona geçti, motoru çalıştırdı.

Axel ön tablodaki bir dizi deliği göstererek en resmi sesiyle, «Bizimle işbirliğine yanaşırsan sana hiçbir zarar gelmeyecektir,» dedi.

«Bu gülünç bir kepezelik,» diye mırıldandı Pym. «Hükümetim bu olaydan sorumlu olanların cezalandırılmalarını isteyecektir.»

Axe! yine yüksek sesle, «Buraya geldiğinden beri gözetleniyorsun,» dedi. «Halkın koruyucuları bütün hareketlerini ve ilişkide bulunduğu insanları saptadılar. Bütün suçu kabullenmen dışında hiçbir seçenek yok senin için.»

Pym giderek yükselen bir sesle, «Özgür dünya bu anlamsız

— 466 —

harekette Çek rejiminin zorbalığının en son kanıtını görecektir,» dedi. Axe! olumlu bir şekilde başını sc.'ladı. Sckcklar da, eski evler de bomboştu. Bir zamanlar zengin-ierin villalarıyo dolu olduğu anlaşılan bir mahalleye girdiler. Sarmaşık kaplı çitlerden evlerin alt pencereleri görülmüyordu. Bir arabanın geçeceği kadar geniş bahçe kapıları dikenli tel ve sarmaşıklarla örtülüydü.

«Dışarı çık,» diye emretti Axel.

Gece çok güzel ve henüz başlangıcındaydı. Dolunay bembeyaz, dünyadışı bir aydınlık yayıyordu. Pym, Axel'in arabayı kilitlemesine bakarken saman kokusunu ve böceklerin cırlamasını duydu. Axel kendisini iki bahçe arasındaki patikaya soktu, bir süre yürüdükten sonra sağ tarafta taflanlardan çitin içinde bir aralığın önünde durdular. Axel, Pym'in bileğini tutup içeri çekti. Şimdi bir zamanlar çok büyük olan bir bahçedeydiler. Arkaiarmda çok kuleli bir şato göğe yükseliyordu. Önlerinde bir gül fidanlığı arasında kaybolmuş gibi duran yıkık dökük bir sera vardı. Axel kapısını açmaya çalıştı ama başaramadı.

«Sir Magnus, şuna benim için bir tekme savurur musun?/> dedi. «Burası Çekoslovakya'dır.»

Pym kapıyı tekmeledi. İçeri girdiler. Pas tutmuş bir masanın üstünde artık alışılmış tepsi içinde votka, kara ekmek ve hıyar turşusu vardı. Hasır koltukların minderlerinin pamuklan dökülüyordu.

Axe! oturup ince bacaklarını uzatarak yeni çizmelerine bakarken, «Sen çok tehlikeli bir dostsun, Sir Magnus,» dedi. «Neden bir takma ad kullanmadın sanki? Kimi zaman senin benim kara meleğim .olarak yeryüzüne indirilmiş olduğuna inanıyorum doğrusu.»

Axel votka şişesini açarken Pym aptal aptal, «Benim ben ölmemin daha doğru olacağını düşündüler,» dedi.

Bundan sonra uzun bir süre Axel söyleyecek bir şey bulamamış gibiydi, Pym de kendisini yakalayan adamın daldığı hayali bozmak istemiyordu. Bir sıra üstünde oturan emekli bir çift gibi iskemlelerini yanyana çekmişler, ayaklarını uzatmışlardı. Altlarında mısır tarlaları ormana kadar uzanıyordu. Pym'in Çekoslovakya yollarında gördüğü arabalardan daha fazla sayıda hurda araba bahçenin bir köşesine yığılıydı. Yarasalar döne döne uçuyorlardı ayışığında.

— 467 —

«Burasının halamın evi olduğunu biliyor muydun?» diye sordu Axel.

«Biimiyora'um tabii.»

«Onundu işte. Halam akıllı bir kadındı. Bir kere eniştemle evlenmek istediğini babama nasıl açıkladığını anlatmıştı bana. Babam, 'İyi ama beş parası yok, neden onunla evlenmek istiyorsun?' diye sormuş. 'Sen ufaktefeksın, adam da öyle. Çocuklarınız kısa boylu olacaklar. Bana her yıl kendin için aldirttiğin ansiklopedilere benziyor adam. Hepsinin çok güzel görünüşleri var ama bir kere açıp içine baktıktan sonra bir daha bakmak istemiyorsun.' Ama babam yanılmış. Çocuklarının hepsi uzun boyluydu ve çok mutluydular.»

Axel hiç duraklamadan devam etti sözüne. «Sana şantaj yapmamı istiyorlar, Sir Magnus. Bugün sana verebileceğim tek iyi haber bu.» «Kim istiyor?» diye sordu Pym.

«Çalıştığım kimseler. Sana Avusturya'deki samanlıktan çıkarken çekilmiş fotoğrafımızı gösterip konuşmalarımızın bantlarını dinletmemi istiyorlar. Membury'den baban için sızdırdığımız iki yüz doların senedini gözlerinin önünde sallamamı istiyorlar.»

«Ne karşılık verdin onlara?»

«Dediklerini yapacağımı söyledim. Bu herifler Thomas Mann'ı okumazlar. Çok kaba insanlardır.

Yolculuklarında kuşkusuz gördüğün gibi burası çok kaba bir ülkedir.» «Hiç de değil,» dedi Pym. «Burasını seviyorum.» Axel votkasını içerken tepelere baktı. «Sizler durumu kö-tüleştiriyorsunuz. Lanet bölümünüz

yurdumun yönetilmesine ciddi olarak burnunu sokuyor. Nesiniz sizler? Amerikalıların uşağı mı? Bizim memurlarımıza şantaj yaparak, aydınlarımızı zehirleyerek, kuşku tohumları ekerek ne elde edeceksiniz? Niçin cezaevinde bir iki yıl yeterli olacakken insanların gereksiz yere işkence görmelerine neden oluyorsunuz? Orada size hiç gerçekleri öğretmezler mi? Gerçekçilik diye bir şey yok mu sizde, Sir Magnus?»

«'Şirket'in bunları yaptığını bilmiyordum.» «Neyi yaptığını?»

«Müdahale ettiğini. İnsanlara işkence yapılmasına neden olduğunu. Bu başka bir bölüm olmalı. Bizimki küçük çaplı ajanların posta hizmeti gibi bir şeydir.»

— 468 —

Axel göğüs geçirdi. «Belki de sizinkiler hiçbirini yapmıyorlar bunların. Belki de bizim aptalca propagandalarımızla beynim yıkandı bugünlerde. Belki de haksız yere suçluyorum seni. Şerefe.»

«Şerefe,» dedi Pym.

Axel purosunu yakıp birkaç nefes çektikten sonra, «Peki odanda ne bulacaklar şimdi?» diye sordu.

«Her şeyi sanırım.»

«Her şey nedir?»

«Gizli 'mürekkep. Film.»

«Ajanlarının verdiği filmler mi?»

«Evet.»

«Deveiope edilmiş mi?»

«Sanmam.»

«Piesk'teki mektup kutusundan mı?»

«Evet.»

«O zamanvelope etmeye değmez. Önemsiz şeylerdir. Paran var mı?»

«Biraz var.»

«Ne kadar?»

«Beşbin dolar.»

«Şifre defterleri?»

«Bir iki tane.»

«Unuttuğum herhangi bir şey? Atom bombası falan?»

«Gizli bir fotoğraf makinesi var.»

«Talk pudrası kutusu mu?»

«Kapağın üstündeki kâğıdı sıyırsan altından objektif çıkıyor.»

«Başka?»

«İpekli bir kumaş üstünde kaçış planı. Kravatlarımdan birinin astarı.»

Axel düşünceleri çok uzaklardaymış gibi purosundan bir nefes daha çekti. Birden yumruğunu demir masaya indirdi sonra. «Bu işten yakamızı sıyırmalıyız. Sir Magnus!» diye öfkeyle bağırdı. «Kurtulmalıyız bundan. Dünyada yükselmemiz gerek. Yükselene kadar birbirimize yardım etmeli, sonra da heriflerin kışkırtmalarına tekme indirmeliyiz. Sen benim işimi çok güçleştir-diğinin farkında mısın? Cezaevinde senin hakkında çok kötü

— 469 —

L

şeyler düşündüm. Dostun olmamı çok, ama çok güçleştiriyor-sun.»

«Hiçbir şey anlamıyorum.»

«Anlamıyorsun elbette! Sir Magnus Pym'in vize için başvurduğunda, zavallı Çeklerin bile listelerine bakıp Avusturya'da aynı adda faşist emperyalist bir askeri casusun olduğunu ve Axel adında birinin de onun işbirlikçisi olduğunu farkedeeek-lerini düşünemiyorsun bile.» Axel'in öfkesi Pym'e Bern'de ateşten yattığı günleri hatırlatmıştı. «Senin gibi bir insanın değil casuslukta işbirlikçin elmamı, aynı kıtada bile bulunmamın bugünlerde benim gibi bir insan için ne demek olduğunu anlayacak kadar bile tanımıyor musun casusluk etmeye çalıştığın ülkeyi? Bu söylentiler ve suçlayanlar dünyasında senin yüzünden öiebileeeğimin farkında değil misin? George Orwell'i okudun, değil mi? Bu insanlar dünün hava koşullarını bile yeniden ya-zcibilecek ayarda kimseler.»

«Biliyorum,» dedi Pym.

«Peki, para ve talimata boğduğun bu zavallı ajanlar gibi benim de ölümüne lekelendiğimi de biliyor musun? Onlar eğer aynı anda bizim ajanlarımız değillerse, hepsini darağacına gönderdiğinin farkında değil misin? Kendimi dinletebilirsem, iştahlarını başka yollarla yok edemezsek, benim bu patronlarım sana ne yapacaklar, biliyor musun? Seni tutuklayıp aptal ajanların ve işbirlikçilerinle dünya basınının önüne çıkaracaklar. Yeni bir göstermelik dava sonunda beş on kişiyi asmayı düşünüyorlar. Bunu yaptıklarında beni de asmamaları aneak dalgınlığa gelmeleriyle mümkün. Axel, senin için Avusturya'da casusluk yapan emperyalist uşağı! Bern'de yardakçın olan Tito'cu Troçki' çi! Aslında bir Amerikalıyı yeğlerlerse de gerçeğini bulana kadar bir İngiliz asmakia yetineceklerdir.» Öfkesi tükenmiş bir halde arkasına yaslandı. «Bu işten yakayı sıyırmalıyız, Sir

Magnus. Yükselmeliyiz bu dünyada.» Yeniden öfkeyle asıldı purosuna. «Artık benim senin, senin de benim mesleğimi Kollamamız zamanı geldi. Bu sefer bunu adam gibi yapacağız. Büyük işlerden kaçınma gibi burjuva tavırları yok artık. Bu kere profesyoneliz, en büyük elmaslara, en büyük bankalara yöneleceğiz. Bu sözlerimde çok ciddiyim.»

Axel iskemlesini Pym'le yüzyüze gelecek biçimde çevirdi,

— 470 —

sonra yeniden oturup güldü, Pym'i neşelendirmek için eliyle omzuna vurdu.

«Çiçekleri aldın mı, Sir Magnus?»

«Çok güzel bir buketti. Resepsiyondan çıkıp da arabaya binerken biri elimize tutuşturdu.»

«Beiında da sevdi mi çiçekleri?»

«Beünda'nım senden haberi yok. Ona hiçbir şey söylemedim.»

«Çiçeklerin kimden geldiğini söyledin peki?» f

«Hiçbir fikrim yok, belki de başka bir düğüne gelmişti, dedim.»

«Bu güzel işte. Karın nasıl bir insan?»

«Mükemmel. Çocukluktan beri severdik birbirimizi.»

«Senin çocukluğunda Jemima'yı sevdiğini sanıyordum.»

«Belinda'yı de severdim işte.»

«Aynı anda mı... ikisini de mi? Ne çocukluk geçirmişsin ama!» Axel, Pym'in kadehini yeniden doldururken güldü.

Pym de güçlkle güldü, içtiler.

«Sir Magnus, geçmişte bana ihanet ettin, ama daha da önemlisi kendi kendine ihanet ettin sen. Gerçeği söylediğin zaman bile yalan söylüyorsun. Sadakat ve sevgin var. Ama neye? Kime? Bu davranışlarının nedenlerini bilmiyorum. Esaslı bir baban, soylu bir annen var. Belki de ıbir gün gelecek hepsini anlatacaksın bana. Belki de zaman zaman kötü şeyleri sevdin. Amc; ahlâk denilen şey de ver sende. Araştıracısın. Şunu demek istiyorum, Sir Magnus: doğa bir kere olsun kusursuz bir çift yarattı. Sen kusursuz bir casussun. Bütün ihtiyacın olan şey bir dava. Bende de dava var işte. Devrimimizin henüz genç olduğunu ve başında kimi zaman yanlış kişilerin bulunduğunu biliyorum. Barışı kovalarken pek çok savaşa giriyoruz. Barışın ardından giderken pek çok zindan kuruyoruz. Ama sonunda hiçbirine aldırmiyorum bunların. Bildiğim bir şey var çünkü. Seni sen yapan bütün pislikleri sonsuza dek süpürüp atıyoruz: ayrıcalıklar, züppelikler, ikiyüzlülük, kiliseler, okullar, babalar, sınıf düzenleri, tarihi yalanlar, büyük iş âleminin küçük efendileri ve bütün bunlardan doğan gözü doymaz savaşlar! Bütün bunları ortadan kaldırıyoruz artık, Sir Magnus. Senin için. Çünkü bir daha Sir Magnus gibi kederli

— 471 —

insancıklar üretmeyecek bir toplum yapıyoruz.» Elini uzattı. «Söyledim işte. Sen iyi bir insansın ve ben de seni seviyorum.» O dokunuşunu hep hatırlayacağım. Kendi ovucuma her baktığımda görüyorum bunu: kuru, saygılı ve bağışlayıcı. Sonra kahkahası: taktığı bırakıp da yeniden dostum olduğunda her zamanki gibi yürekten gelen o kahkahası.

16

Tom, o Çek serasında buluşmamızdan sonraki yıllara bir göz atınca yalnız Amerika'yı, sıkıntılı Avrupa'nın baskısından sonra altın kıyıları ufukta bir özgürlük vaadi gibi parıldayan Amerika'yı görüyor olmam ne gariptir. Pym'im sadakatının en iyi ölçülerine göre her iki evine de hizmet edeceği bir çeyrek yüzyıl var önünde. Eğitilmiş, evlenmiş, deneyler geçirmiş yaşlıca yetişkinin hâlâ erkeklige dönüşeceği bir zaman gelecek. Orta sınıf bir İngilizin yetişkinliğinin ne zaman sona erip er-kekiiğinin ne zaman başlayacağı sırrını da kimse çözememiştir ya şimdiye kadar, iki arkadaş ve hedefleri arasında Prag' dan Berlin'e, Stokholm'e ve kendi İngiltere'sinin işgal altındaki başkentine kadar yarım düzine tehlikeli Avrupa kenti var. Yine de şimdi bunları yolumuza hazırlık için ikmal duraklarından başka bir şey olarak göremiyorum. Tom, bir an için öteki korkunç seçeneği düşün: korunmasız sırtlarımıza Sibiryâ rüzgârları gibi esen başarısızlık korkusunu. Bizim git» iki insan için Amerika'da casusluk yapmadıktan sonra casuslukla geçirilen bir ömrün ne demek olduğunu düşün!

Kafanda hiçbir kuşku 'kalmaması için şunu a'a hemen belirtmeliyim ki, o seradaiki buluşmadan sonra Pym'in yaşam yolu çizilmişti artık. Yeminlerini tekrarlamıştı ve Jack Amcanla benim hep yaşadığımız bir düsturla bunun dönüşü yoktu, Tom. Pym'e sahip çıkılmıştı, o kadar. Avusturya'deki samanlıktan sonra, bir geri dönüş umudu olmamasına rağmen, yine de az bir hoşgörü vardı. Sonra onun gizli dünyadan kurtulup gerçek dünyanın tehlikelerine, zayıf da olsa, nasıl göğüs germeye ça-

— 472 —

lıştığını gördün, inanarak değil, elbette. Ama gerçek dünyada kıyıya vurmuş da aşın oksijenden ölmekte olan bir balık kadar yararlı olacağını bile bile bunu denemişti. Ancak seradan sonra Tanrının Pym'e mesajı çok

kesindi artık: daha fazla oyalanma; olduğun yerde, doğanın sana uygun gördüğü yerde kal. Pym'in üçüncü bir uyarıya ihtiyacı yoktu artık.

«İtiraf et hepsini,» dediğini duyar gibiyim, Tom. «Londra' ya koş, Personel'e git, cezayı öde ve her şeye yeniden başla.» Pym doğa! olarak bunu da düşünmüştü. Viyana'ya dönerken, Londra'ya uçarken, Heathrow Havaalanından Londra'ya otobüsle giderken Pym bu konularda ıstırap dolu düşünceler içindeydi; tüm yaşamının kafasının içinden canlı renkli resimler halinde geçtiği ender durumlardan 'biriydi bu. Kendi kendine pek de mantıksız olmayarak, nereden başlamalı, diye soruyordu. Sıkıntılı olduğu saatlerinde hâlâ sorumluluğunu yüklediği Lippsie'nin ölümüyle mi? Pisiğini bağıra bağıra üzerine atan ve kuşkusuz onun da kendi kurbanı sayılabileceği Feggy Wentwrth'la mı? Yoksa Rick'in yeşil dolabının ya da Mem-bury'nin çekmecesinin kilidini maymuncukla açtığı ilk kereden mi? Yaşamının bu yönlerinden hangisini hayranlarının suçlayıcı bakışları önüne sermesini önerirsin?

«İstifa er öyleyse! Murgo'ya sığın! Willow'un yanındaki öğretmenliği kabul et.^» Pym bunları da^ düşünmüştü. Yaşamının artık kısmını gömebileceği ve suçlu şirinliğini saklayacağı ya-nm düzine karanlık çukuru gözlerinin önünden geçirdi. Bunlardan hiçbirisi kendisini beş dakikadan fazla çekememişti. Pym ilişkisini kesip kaçsaydı Axel'in patronları kendisini gerçekten açığa vururlar mıydı? Sanmıyorum, ama önemli olan da bu değil zaten. Önemli olan Pym'in «Şirket»! de genellikle Axel'i sevdiği kadar sevmesi. «Şirket»in kendisine karşı kaba, anlayışsız güvenine, kendisini yanlış yerlerde kullanmasına, kusurlu romantikliğine ve şaşı bütünlüğüne hayrandı. «Şirket» in binalarına girdiğinde dikkatli kapıcılarının gülümsemeyen seiamlarıyla her karşılaştığında kendi kendine gülümserdi. «Şirket» onun için evdi, okuldu, ona ihanet ettiği zamanlar bile. Kendisinin «Şirket»e çok şey vermesi gerekliliğine inanırdı, tıpkı Axel'e verecek çok şeyi olduğu gibi Hayalinde kendisini her kış'ta herkese yetecek bodrumlar dolusu naylonlara ve

— 473 —

karaborsa çikolataya sahip biri olarak görürdü. Haberalma da aslında bozulabilir metallerden oluşan kurumlaşmış bir karaborsadan başka bir şey değildir. Ve bu kere masalın kahramanı Fym'in kendisiydi. Arada Membury yoktu artık.

Axel serada sabahın erken saatlerinde Pym'i yeniden bü-tünleştirdikten sonra, «Sir Magnus, Plzen yolunda arabana işlerine gitmekte olan iki işçiye aldığını düşünelim,» dedi. «Bunu yapar mıydın?»

Pym yapabileceğini söyledi.

«Peki Sir Magnus, bu basit insanlar sana yolda yeterli koruyucu giysileri olmadan radyoaktif maddelerle uğraşmaktan korktuklarını söyleseler. Kulaklarını dikedin hemen, değil mi?»

Pym gülerek bunu kabul etti.

«Peki Sir Magnus, büyük bir usta ve iyi yürekli bir insan olarak onların ad ve adreslerini yazıp bir daha oralara geldiğinde adamlara bir iki kilo iyi İngiliz kahvesi getireceğini söylediğini düşün şimdi.»

Pym bunu da kesinlikle yapabileceğini söyledi.

«Peki bu adamları çalıştıkları yerin dış duvarında indirdikten sonra cesaretin, girişimciliğin ve yönetici niteliklerin varsa -ki bunların hepsi kuşkusuz vardır sende- arabanı pek görünmeyen bir yere park edip şu tepeye tırmansan..!» Axel yanında getirip demir masaya yaydığı haritada tepeyi gösterdi. «Tepenin üzerinden fabrikanın fotoğrafını çeksen ve 'çekerken de farkedilmemek için şu ağaçların altında* dursan... resimler develce edildikten sonra ağaçların alt dallarının resimleri hafif bulanıklaştırdığı anlaşılabilir...»

Patronların bu girişimciliğinden ötürü hayran kalırlar mı sana? Büyük Sir Magnus'u takdir ederler mi? O iki geveze işçiye yeniden bulup fabrikanın üretimi ve amacı konusunda daha fazla ayrıntı öğrenmesini isterler mi?»

«Elbette isterler,» dedi Pym heyecanla.

«Tebrikler, Sir Magnus.»

Axel sözünü ettiği filmi Fym'in uzanmış ovucuna bırakıyor. «Şirketsin verdiği filmlerden biri. Yazısız yeşil kâğıdı içinde. Pym filmi yazı makinesinin gizli bölmesine yerleştiriyor. Sonra götürüp efendilerine teslim ediyor. Harikalar bu kadarla bitmiş değil. Film Whitehall teknisyenlerine ulaştırılınca bunun

— 474 —

kısa bir süre önce bir Amerikan uçağının fotoğrafını çektiği fabrika olduğu anlaşılıyor, Pym büyük bir isteksizlik gösterisiyle iki masum ve o ana kadar uydurma olan muhbirinin adlarını veriyor. Adamların adları dosyalara işleniyor, kartlara yazılıyor, kontrol ediliyor, kıdemli memurların devam ettikleri barda dile getiriliyor. Sonunda bürokrasinin ilahi yasaları altında özel bir komisyonun konusu oluyor.

«Bana bak, Pym, bu heriflerini seni bir daha gördüklerinde ele vermeyeceklerini ne biliyorsun?»

Ancak Pym mülakat formuna girmiş artık, karşısında büyük bir dinleyici kitlesi var, sırtı yere gelmez bundan sonra. «Bir içgüdü diyelim, hepsi bu.» ikiye kadar say ağır ağır. «Bana güvendiğini sanıyorum. Ağzlarını kapatıp benim söylediğim gibi bir gün döneceğimi umuyorlardır.»

Olaylar kendisini haklı çıkarıyor, öyle değil mi, Jack? Kahramanımız her tehlikeyi göze alarak Çekoslovakya'ya dönüyor ve doğruca gidip adamları buluyor; zaten kendisini oraya götüren ve tanıştıran Axel olduğuna göre, bunun başka türlü de olamaz, değil mi? Bu kere Çavuş Pavel'ler falan olmayacak artık. Sadık ve parlak gözlü aktörlerden oluşan bir tiyatro kurulmuş şimdi, Axel yöneticileri ve onlar da kurucu üyeleri. Örgüt ağır ağır, bütün tehlikelere göğüs gerilerek kuruluyor. Tanıdığımız en serinkanlı Pym tarafından. Koridorların en son kahramanı olan Pym tarafından, Conger örgütünü kuran Pym tarafından.

Jack Brotherhood'un dürtüklemeleriyle hızlandırılan «Şirketsin doğal ayıklanma düzenlerine karşı konulamaz artık.

«Dışişlerine mi girdin?» diyor Belinda'nın babası yapmacık bir şaşkınlıkla. «Prag'a mı atandın? Berbat bir elektronik firmasından oraya nasıl atladin ki? Vay vay vay!»

«Anlaşmalı bir atama,» diyor Fym. «Çekçe konuşan insanlara ihtiyaçları var.»

«İngiliz ticaretini geliştiriyor, baba. Sen anlamazsın bunları, sen yalnızca borsayı bilirsin.»

Belincto'nın babası insanı sinirlendiren kakhahasıyla gülüyor. «Hiç olmazsa adam gibi bir hikâye uydurabilirlerdi.»

— 475 —

Pym ile Axel «Şirketsin Prag'daki en yeni ve en güvenli evinde Pym'in İngiliz Büyükelçiliğinin Ticaret ve Vize İşleri İkinci Sekreterliğine getirilmesini kutluyorlar. Pym, Axel'in şişmanlamış olduğunu görerek seviniyor. Arkadaşının yüzündeki ıstırap çizgileri silinmeye başlamış.

«Özgür insanların ülkesine, Sir Magnus.»

«Amerika'ya!»

Sevgili Babacığım,

Yeni görevimden memnun olduğuna sevindim. Ne yazık ki, güç durumunda olan Hindistan ekonomisini canlandıracağından emin olduğum halde, futbol tolosu planını açman için sana Pandiî Nehru'dan bir randevu sağlayamayacağım.

Demek gerçek Joe'lar yoktu, diye düşüncüklüğüyle sorduğunu işitir gibiyim, Tem. Hepsi de uydurma mıydılar? İçlerinde gerçek Joe'lar vardı elbette. Hiç kuşkun olmasın. Hem de en iyilerinden. Her biri de Pym'in bu gelişmiş mesleğinden yararlanmıştı ve hepsi de Pym'e, Pym'in Axel'e duyduğu hayranlığı duyuyorlardı. Pym ile Axel de gerçek Joe'ları operasyonun bilinçsiz elçileri olarak görüyorlar, operasyonun bütünlüğünü ve pürüzsüz ilerlemesini onlarla sağlıyorlardı. Onları korumak ve mesleklerinde ilerletmek için kendi mevkilerini kullanıyorlar, onların durumlarındaki her düzelmeye örgüte şeref getireceğini ısrarla savunuyorlardı. Onları gizli eğitim için Avusturya'ya sızdırıyorlardı. Gerçek Joe'lar bizim maskotlarımızdı, Tom. Yıl-dızlarımızdı. Pym ile Axel başlarında oldukça hiçbir sıkıntıları olmamasını sağlıyorduk. Bütün kusur da buydu işte. Ama bunun sırası değil şimdi.

Sana iyi yönetilmenin verdiği zevki yeterince anlatabilmek isterdim, Jack. Kıskançlık yok, ideoloji yok, hiçbir şey yok. Axel, Pym'i Amerika'ya doğru nasıl yönlendiriyorsa, İngiltere'yi de sevmesi için aynı heyecanla uğraşıyordu. Ortaklığımız boyunca Batının özgürlüklerini övmesi ve Pym'e üstükapalı bir

— 476 —

I

biçimde bunların kendi ovucunun içinde bulunduğunu ve özgür insan olarak görevinin bu özgürlüğün bir bölümünü Doğuya getirmek olduğunu söylemesi dehasının bir parçasıydı. Evet, gülebilirsin, Jack! Pym'in bu saflığı karşısında kır saçlı 'başını sallayabilirsin! Ama küçücük vs yoksul bir ülkeyi koruması altına almanın, hele kendisinin öylesine ayrıcalıklı, başarılıyken, Pym tarafından benimsenmesinin ne kadar kolay olduğunu bir düşünebilseydin. Zavallı Çekoslovakya'yı Axel'in hatırı için bütün o korkunç değişimleri sırasında zengin bir koruyucu gibi sevmenin ne demek olduğunu hayal edemiyor musun? Ülkenin geri kalmasını önceden başışlamak? Pym'in yasak edilen şeyle birleşerek bir kere daha kendisini sınırsız tutan şeyden kaçması seni gerçekten şaşırtıyor mu? Sınırı aşmaktan o kadar zevk alan birinin şimdi Axel'in yol göstericiliği altında yeni bir sınırı aşması şaşırtıyor mu?

Pym, Belinda'ya Prag'ın diplomatik gettosundaki karanlık apartmanlarında bir gece daha yalnız bırakırken, «Kusura bakma, Bel,» derdi. «Biraz kırlara çık. Bir iki günlüğüne bir yere git. Haydi, Bel. Saat dokuzdan beşe kadar çalışan bir erkekle evli olmayı yeğledin, değil mi?»

Belinda erkeği iterek, «The Times'ı bulamıyorum,» dedi. «Yine lanet elçilikte bıraktın herhalde.»

Randevuya gittiğinde sinirleri ne kadar bozuk olursa olsun Pym'i her zaman hemen iyileştirirdi Axel. Hiç aceleci değildi, hiç ısrarcı değildi. Ajanının duygusallığına ve acılarına karşı saygıdan başka bir şey göstermezdi. Bir taraf tümüyle durağan, diğeri tümüyle hareketli değildi, Tom. Aksine. Axel hem kendisi, hem Pym için planlar kurardı. Pym onun geçimi, tüm anlamlarıyla serveti, bir Parti aristokratının durumu ve ayrıcalıklarına uzanan pasaportu değil miydi? Nasıl da incelerdi Pym'i! Nasıl da incelikle onu ikna ederdi! Pym'in ihtiyaç duyduğu kılığa girmek konusunda ne kadar titizdi: kâh Pym'in hiç sahip olmadığı sağlam ve akıllı babanın paltosu, kâh otoritesinin üniforması olan ıstırapın kanlı paçavraları, kâh Pym'in tek günah

çıkartanı Murgo'nun cubbesi. Pym'in ilkelerini ve kaçamaklarını öğrenmek zorundaydı. Pym'i, Pym'in kendisini anladığından çok daha çabuk anlamak zorundaydı. Yüzüne ^kapıları çarpmayacak ana babalar gibi onu azarlamak ve bağışla-

— 477 —

mak, üzüntülü olduğu zamanlarda güldürmek, yapamıyorum, yalnızım, korkuyorum dediği zamanlar Pym'in inançlarını ayakta tutmak zorundaydı.

Bütün bunların üstünde de «Şirketsin görünüşe göre sınırsız olan hoşgörüsüne karşı o ajan zekâsını hep tetikte tutması gerekiyordu. Pym önüne dağ gibi bilgi yığınlarını sürdükçe Axel'in efendilerini büyük çaplı bir emperyalist oyunuyla karşı karşıya olmadıklarına inandırmak için ne kadar başağrısı çektiğini düşün .bir kere! Çekler sana hayrandılar, Jack. Eskiler seni savaştan tanıyorlardı. Ustalıklarını biliyorlar ve hayranlık duyuyorlardı. Kurnaz rakiplerini küçümsemenin tehlikelerini her gün yaşıyorlardı. Axel onlarla kıran kırana mücadeleye girmek zorunda kalıyordu. Pym'in işten alınmasını ve ağzından, «Evet, ben Brotherhocd'un adamıyım!» itirafını almak için arada sırada birbirlerine uyguladıkları yöntemlerin ona da uygulanmasını önlemek uğruna kendisine işkence etmiş olanlarla tartışmak zorunda kalıyordu, «Evet, ben buraya sahte bilgi vermek için gönderildim. Dikkatinizi bizim anti-sosyalist operasyonlarımızdan uzak tutmak için. Evet, Axel benim suçorta-ğımdır. Alın beni, asın ama artık işkence yapmayın,» demesini istiyorlardı. Ama Axel galip geldi sonunda. Yalvardı, tehdit etti, masayı yumrukladı ve sen temizlik harekâtının geride bıraktığı karışıklığı açıklamak için yeni temizlik harekâtları planlanırken, düşmanlarını emperyalizmin kaçınılmaz tarihi çöküşünü yeterince anlayamadıkları için .ihbar edeceğini söyleyerek tehdit etti. Pym her adımında yardımcıydı kendisine. Mecazen de olsa yeniden yatağın yanında oturuyor, onu besliyor, yüreklendiriyor, keyiflendiriyordu. Elçilik dosyalarını'ona taşıyordu. «Şirketsin dünya çapındaki beceriksizliklerinin örnekleriyle silahlandırıyordu arkadaşını. Böylece ortak hayatları için mücadele veren Pym ile Axel birbirlerine daha da yakınlaşıyorlar, her biri yurdunun mantıksız yüklerini diğerinin ayakları dibine seriyordu. Bir savaş sona-erdiğinde %ya da kazanıldığında ya da bir taraf için büyük bir kazanç elde edildiğinde, Axel bir sefahat düşkününün kılığına bürünüp kend-isinin St. Moritz'i olan yere bir gece yarısı seferi düzenliyordu. Burası Dev Dağlarında değerli insanlar için hazırlanmış küçük beyaz bir şatoydu. Ora-

— 478 —

ya karartma perdeli bir arabayla ilk gittiklerinde. Pym iki yıldır Prag'da yaşıyordu.

«Sana mükemmel bir yeni ajan armağan etmeye karar verdim, Sir Magnus,» dedi Axei dönemeçti yoldan şatoya yaklaşırlarken. «Watchman örgütünün sanayi haberalma yönü çok zayıf. Amerikalılar ekonomimizi yıkmak istiyorlar, ancak 'Şirket' onlara bu iyimserliklerini destekleyecek bir şey sağlayamıyor. Büyük Çekoslovak Ulusal Bankasının en ciddi mali bozukluklarımızı bilen bir yönet:cisine ne dersin?»

«Onu nereden bulmuş olabilirim ki?» Bu konudaki kararlar çok dikkatle alınmalıydı, yeni bir kaynak izni alınması için genellikle Merkez'le çok uzun yazışmalar gerekliydi.

Şamdanlarla aydınlanan sofa üç k'silikti. İki adam ormanda ağır ağır bir yürüyüş yapmışlar, şimdi şöminenin karşısında içkilerini içerken konuklarını bekliyorlardı.

«Belinda nasıl?» diye sordu Axel.

Axel'in tatmin edici olmayan ilişkilere pek sabrı olmadığından pek sık konuştukları bir konu değildi bu.

«iyi, her zamanki gibi.»

«Ama mikrofonlarımız öyle demiyor. Gece gündüz kedi köpek gibi dalaşıyormuşsunuz. Dinleyenler ikinizden de bıkmışlar artık.»

«Onlara kendimize çekidüzen vereceğimizi söylersin,» dedi Pym acı bir sesle.

Tepeye doğru bir araba geliyordu. Yaşlı uşağın ayak seslerini, sonra da sürgülerin çekildiğini duydular.

«Yeni ajanınla tanış bakalım,» dedi Axel.

Gürültüyle açılan kapıdan Sabina girdi. Kalçaları biraz daha dolgun, çenesinde devlet memurluğunun bir iki sert çizgisi, ama yine de Pym'in sevgMi Sabina'sı. Üzerinde beyaz yakalı ciddi bir siyah elbise, ayağında parlak süet taklidi, tokaları yeşil süslü ayakkabılar. Pym'i görünce birden doğruldu ve kuşkuyla yüzüne baktı. Bir an için kesin bir hoşnutsuzluk ifadesi belirdi yüzünde. Sonra o çılgın Slav kahkahasıyla güldü, koşup erkeği kucakladı tıpkı Graz'da ilk Çekçe dersleri verdiği zamanlarda olduğu gibi.

Evet, böyle işte, Jack. Sabina Watchman örgütünün baş-aianı ve ingiliz yöneticilerinin sevgilisi olarak hep yükselmiş-

— 479 —

ti. Sen onu ya Watchman Bir ya da Prag Ekonomik İşler Dahili Komitesinin sekreteri yiğit Olga Kravitsky olarak tanırdın. Hatırlarsan onu dördüncü kocasına üçüncü çocuğunu doğuracağı zaman emekliye ayırmıştık. Potsdam'da Comecon bankacılarının toplantısına son kez katıldığında Batı Berlin'de özel bir yemek verilmişti onuruna. Axel ise senin örneğini izlemeden bir süre daha çalıştıracaktı kadını.

Pym, Prag'daki ikinci görev süresinin sonunda bir parkta Belinda'ya, «Berlin'e atandım,» dedi.

«Neden söylüyorsun bunu bana?»

«Gelmek isteyip istemediğini bilmiyorum da» ondan.» Belinda yine öksürmeye başladı; iklimin verdiği uzun ve kesilmeyen bir öksürüğü vardı.

Belinda Londra'ya dönüp Açık Üniversitede gazetecilik kurslarına katıldı. Sonunda otuzyedi yaşında moda olan liberal davalara karıştı ve tanıştığı bir sürü Paul'dan biriyle evlendi, kendisini yaptığı her şey için eleştiren yaramaz bir kızı oldu. Belinda kızıyla uğraşırken kendi anababasıyla sonunda bir uzlaşmaya kavuştuğu duygusuna sahip olmuştu. Pym ile Axel hac yolculukların bundan sonraki durağına doğru devam ettiler. Berlin'de kendilerini daha parlak bir gelecek ve daha olgun bir ihanet bekliyordu.

Albay Evelyn Tremaine D.S.O eliyle,
P.K. 9077 MANİLA

Ekselans

Sir Magnus Richard Fym,
BERLIN

Sevgili Oğlum,

Yükselme yolunda sana rahatsızlık vermeyeceğini umduğum küçük bir not. Hepimizin Babasının önüne çıkma vakti gelinceye kadar hiç kimse Minnet beklememelidir: bu vaktin benim için çok yakında geleceğinden eminim. Tıp Bilimi buralarda halen ilkel aşamada olduğundan, bu Zalim yaz mevsiminin bu satırların yazarı için so-

— 480 —

nuncu olacağına inanıyorum, Alkol ve diğer ra-hatiatöi şeyleri feda etmiş olmasına rağmen. Tedavi ya da Cenaze için bir şeyler gönderirsen çekini ve zarfını bana değil Albaya göndermelisin. Pym adı burada istenmeyen Kişiler arasında, üstelik o zamana kadar ben Ölmüş olabilirim.

Kurtulma umuduyla dua eden Rick T. Pym

Not: Berlin'de 916 altınının çok ucuz fiyata kapatılabileceğim duydum. Ödül fırsatı arayan Yüksek Mevkilerdeki diplomatik Kurye kolaylıklarına sahip olanlar için. Perce Loft hâlâ eski adresinde ve yüzde on karşılığında yardımcı olabilir, ancak dikkatli olmak gerekir.

Berlin. Tam bir casuslar garnizonu, Tom! İşe yaramaz sırlar dolabı, p,olitik gerçeğin yenilip yutulmayan sınırlamalarına sırt çeviren bin türlü insanın oyun alanı! Ve hep tam ortada bağımsızlık, demokrasi ve insanları özgürlüğe kavuşturma saygın temalarıyla o koskocaman, iyi Amerikan yüreği.

Berlin'de «Şirketsin etki ajanları, sabotaj ve yanlış haber yayma ajanları vardı. İçlerinde bir iki tane gerçek bilgi verenler bile vardı, ama bunlar ayrıcalıkları az bir gruptandılar v© mesleki değerlilikten çok geleneklere düşkünlük yüzünden tutulmaktaydılar. Tünelcilerimiz, kaçakçılarımız, dinleyicilerimiz ve sahte evrakçılarımız, eğitimcilerimiz ve eğitilenlerimiz, gözetle-yicilerimiz, kuryelerimiz, katillerimiz, baloncuklarımız, dudak okuyucularımız ve kılık değiştirme ustalarımız vardı. Ancak İngilizlerin nesi varsa Amerikalılarmkiler daha çoktu ve Amerikalıların her adamına karşı Doğu Almanların beş, Rusların on adamı vardı, Pym bir şekerçi dükkânında başıboş bırakılmış bir çocuk gibi önce hangisine el atacağını bilemeden, şaşkın şaşkın bakıyordu bu harikalara. Kente bir dizi sahte pasaportla girip çıkan Axel hep yumuşacık adımlarla arkasındaydı .Güvenli lokantalarda -hiçbirinde birden fazla .olmaksızın- buluşuyor, sakın sakın yemeğimizi yiyor, mallarımızı değıştokuş ediyor, da-

— 481 —

R: 31

ğın doruğuna tırmanmış dağcılar gibi o inanılmaz mutlulukla birbirimize bakıyorduk. Ama o zaman bile önümüzde daha yüksek bir doruk olduğunu unutmuyor, votka kadehlerimizi kaldırıp «Gelecek yii Amerika'da!» diyorduk mumların üzerinden.

Ya o komiteler, Tom! Berlin bunların hepsini kapsayacak kadar güvenli değildi. Londra'da, dünya çapındaki oyunun oyuncularına uygun yaldızlı kral dairelerinde toplanıyorduk. İngiltere'nin bu yepyeni yıllarında, ülkenin gizli yeteneklerinin kabuklarından çıkarılıp millet hizmetine koşulduğu bu yeni yıllarında, hepimiz toplum liderlerinin yürekli, değişik ve müthiş yaratıcı bir kesitiydik. Casusluk dönemi sona erdi çılgınlıkları yükseliyordu. Şimdi bankerlere, sendikacılara ve sanayicilere, işini bilenlere, dünyayı döndüren şeyin ne olduğunu bilenlere ihtiyacımız var. Vergi mükelleflerinin paraları hakkında sert sözler söyleyecek parlamenterlere ihtiyacımız var! •

/

Bu akıllı insanlara, bu saçmalık kabul etmeyen kurnaz insanlara, gizli savaşın bu bekçi köpeklerine ne oldu dersin, Tom? Bunlar casusların bile nlak basmaya ko rkacakları yere gözü-pekçe daldılar. Gözler önüne serili dünyanın kısıtlamalarıyla uzun zamandır güdük kalmış olan parlak, zincir tanımayan zekâlar bir gece içinde aklına gelebilecek her türlü fesata, kallesliğe, sahtekârlığa âşık .oluverdiler.

Axel'in resmi olmayan harekât konusundaki Anglo Amerikan toplantısı boyunca kiraladığı Lowndes Alanındaki dairede Pym, «Şimdi neler planlıyorlar biliyor musun?» diye sordu.

«Sakin ol, Sir Magnus. Bir kadeh daha nl.»

«Sakin mi olayım? Bu çılgınlar Sovyetler'in telsizlerine girip bir Mig uçağını Amerikan hava sahasına çekecekler, uçağı düşürecekler ve pilot sağ kaldığı takdirde de ya kamu önünde iltica ettiğini açıklamasını ya da casusluktan yargılanacağını söyleyeceklermiş. Bunları duyarken sakın olabilir miyim? Guardian gazetesinin savunma editörü bunu yazan. Savaş başlatacak herif! İstedığı de bu. Sonunda haber konusu bulmuş olacak. Canterbury Başpiskoposunun yeğeniyle BBC'nin genel müdür yardımcısı da kendisini destekliyorlar.» Ancak Pym'in titizliği Axel'in İngiltere sevgisini söndüremez-di. «Şirket»in garajından aldıkları otomobilin penceresinden Buckingham Sarayına bakıp da gönderde dalgalanan bayrağı görünce hafifçe ellerini çırpı.

— 482 —

«Berlin'e dön, Sir Magnus. Bir gün karşımızda gördüğümüz Amerikan bayrağı olacaktır.»

Berlin'deki evi Kurfürstendamm Caddesinin ortasında, bombardımandan mucize eseri olarak kurtulmuş bir Beidermeier apartmanının en üst kalındaydı. Pym'in yatak odası bahçe tarafında olduğu için arabanın geldiğini duymamıştı, ancak merdivenlerde süngerimsi ayak seslerini duyunca Herr Ollinger'in evinde polislerin o pek sevdikleri sabahın ilk saatlerindeki Yabancılar Polisinin ayak seslerini hatırlamış ve bunun son olduğunu anlamıştı, her ne kadar sonun nasıl geleceği konusunu çok hayal etmişse de böyle gelmesini beklemiyordu. Sonun gelmiş olmasına ne şaşmış, ne de düzenini bozmuştu. Yataktan fırladığı gibi doğruca Axel ile ertesi randevusu için hazırladığı filmi almak için mutfığa koşmuştu. Zili çaldıklarında altı rulo filmi açıp ışıktaki yakmış, helanın rezervuarının içine sakladığı kendiliğinden yanan şifre defterini yok etmişti. Yazgısını serinkanlılıkla kabullenmesi sırasında daha köklü bir şeyler d© düşünmüştü; ne de olsa Berlin Viyana değildi, bu yüzden de biri yatağının yanında, biri holdeki çekmecedeki tabancası vardı. Ancak mektup deliğinden özür dileyen bir sesle, «Herr Pym, uyanın lütfen,» diye seslenmeleri kendisini bu kararından caydırmıştı. Gözetleme deliğinden bakınca karşısında Polis Teğmeni Dollendorff ile genç çavuşu gördüğü anda ilk aklına gelen, eğer o yola başvursaydı ne kadar utanacağı oldu. Kapıyı açarken yumuşak giriş yapıyorlar demek, diye düşündü; önce kurt çocuklarını evin çevresine yayarsın, sonra da Bay İyi'yi ön kapıya yollarsın.

Berlin'deki pek çok kimse gibi Teğmen Dollendorff da Jack Brotherhood'un müşterilerinden biriydi ve ajanlar kendi bölgesindeki duvarın bir yanından ötekine geçirilirken başını öteki yana çevirmek için az bir para alırdı. Bavyalı iştahına sahip iyi huylu bir Bavyalıydı ve soluğu hep Weisswurst kokardı.

«Bağışlayın bizi, Herr Pym. Bu kadar geç rahatsız ettiğimiz için özür dileriz.» Fazla gülümsüyordu polis, üniformalıydı, tabancası kılıfındaydı. «Komutanımız sizin özel ve çok acil bir konu için derhal merkeze gelmenizi istiyor.» Hâlâ dokunmamıştı tabancasına.

— 483 —

Dollendorff'un sesinde utanmanın, yani çekinmenin yânisıra kararlılık da vardı. Çavuşu merdiven boşluğundan aşağı bakıyordu «Komutan her şeyin sessizce halledilebileceğini söyledi, Herr Pym. Bu aşamada çok dikkatli olmak istiyor. Üstlerinize başvurmamış.» Pym duraksadıkça Dollendorff ısrara başladı. «Komutanın size büyük saygısı vardır, Herr Pym.»

«Giyinmem gerek.»

«Ama acele edin lütfen. Komutan bu işi gündüzcülere devretmeden bitirmek istiyor.»

Pym dönüp ağır ağır yatak odasına yürüdü. Polisin arkasından gelmesini ya da sert bir emir vermesini bekliyordu. Ama ikisi de holde kalıp «Şirket»in malzeme bürosundan alınma Londra manzaralarına bakmakla yetindiler.

«Telefonunuzu kullanabilir miyim, Herr Pym?»

«Buyrun.»

Pym konuşmayı duyabilmek için kapısı açık giyindi. Ancak duyduğu tek şey, «Her şey yolunda, komutanım, adamımız hemen geliyor,» oldu.

Geniş merdivenlerden üçü yanyana indiler. Kapının önünde ışıkları yanan bir polis arabası duruyordu. Ne arkasında başka bir araba, ne de sokakta geç saatlerde boşgezen insanlar. Kendisini tutuklamadan önce bütün bölgeyi kordon altına almaları tam Almanlara özgü bir davranıştı. Pym arabada Dollendorff ile birlikte öne oturdu. Çavuş arkaya geçmişti. Sabaha karşı ikiye ve yağmur yağıyordu. Kimse konuşmuyordu artık. Karakolda Jack bekliyordur, diye düşündü Pym. Ya da Askeri Polis. Veya Tanrı.

Komutan kendisini ayakta karşıladı. Dollendorff ile çavuşu ortalıktan çekilmişlerdi. Komutan kendini doğaüstü bir inceliğe sahip bir insan olarak görürdü. Uzun boylu, kır saç, ssrtı kamburca, dimdik bakışlı, dar ağızlı biriydi. Arkasına yaslanıp parmak uçlarını birleştirdi. Pym'in başı üstündeki Doğu Prusya'deki doğum yerinin resmine bakarak ıstırap dolu tekdüze bir sesle konuşmaya başladı. Pym'in tahminine göre tam altı saat hiç duraklamadan ve soluk almadan konuştu konuya girmeden önce. Bir aile babası olduğunu, bir hayat adamı .olduğunu, «iç dünya» dediği şeyi bildiğini söyledi. Pym de buna saygı duyduğunu söyledi. Komutan Hristiyan Demokrat olmakla birlikte politika

— 484 —

ya düşkün olmadığını belirtti. Evangelik mezhebindendi ama Katoliklerle de bir alıp veremeyeceği yoktu. Pym de zaten kendisinden bunun beklendiğini söyledi. Komutan kötülüklerin bağışlanabilir insan kusurlarıyla önceden tasarlanmış suç arasında geniş bir alanı kapsadığını söyledi. Pym bunu da onaylarken koridorda bir ayak sesi duydu. Komutan Pym'den yabancı bir ülkede yaşayan yabancıların suç olarak kabul edilebilecek bir durumu tasarlarlarken genellikle sahte bir güvenlik duygusuna kapıldıklarını unutmamasını rica etti.

«Açık konuşabilir miyim, Herr Pym?»

Artık tutuklanan kişinin kendisi değil de Axel olduğunu hissederek korkuya kapılan Pym, «Lütfen,» dedi.

«Bqna getirdiklerinde yüzüne baktım adamın. Kendisini dinledim. 'Hayır olamaz. Herr Pym olamaz. Bu adam sahtekârın biri,' dedim. Ama adamı dinledikçe, nasıl söyleyeyim, bir hayal gücü hissettim. Bir enerji, bir zekâ parıltısı vardı. Hatta bir çekicilik diyebilirim. Bu adam söylediği kişi .olabilir, diye düşündüm sonra. Bunu bize ancak Herr Pym söyleyebilirdi.» Masanın üstündeki zile bastı. «Sizi onunla yüzlestirebilir miyim, Herr Pym?» Yaşlı bir gardiyan önlerine düşerek kendilerini dezenfektan kokan tuğla duvarlı bir koridordan geçirdi. Demir parmaklıklı bir kapıyı açıp yine arkalarından kilitledi. Bir başka kppıyı açtı sonra. Rick'i ilk kez hapishanede görüyordum, fom, ve ondan sonra bunun sonuncu kere olması için elimden geleni yaptım, îlerki yıllarda Pym babasına yiyecek, giyecek, puro ve İrlanda' da yatarlken de viski gönderdi. Banka hesabını da babası için sıfıra indirmişti, milyoner olsaydı bile babasını bir daha orada görmemek için iflas edene kadar son kuruşunu verirdi. Rick bir köşede büzülmüş oturuyordu, Pym bunu hücreyi daha büyük görebilmek için yaptığını hemen anladı, çünkü pnun her zaman Tanrının verdiğinden daha fazla yere ihtiyacı olduğunu bilirdim. İri kafasını öne eğmiş, deliğe tıklmış birinin aksiliğiyle kaşlarını çatmıştı; duyma düğmelerini, kapatmıştı ve bizim geldiğimizi duymadığına yemin edebilirim.

«Baba, ben geldim.»

Riek parmaklığa yaklaşıp elleriyle demirlere tutundu, aradan Pym'e baktı. Sonra komutana döndü. Pym'in durumunu

— 485 —

kestirememişti. Yüzündeki ifade uykulu ve aksiydi.

«Demek seni de enselediler, evlât?» Sesinde belirli bir memnunluk olduğundan eminim. «Senin bir şeyler yaptığından hep kuşkulanırdım zaten. Sana dediğim gibi hukuk okumalıydın.» Sonra ağır ağır gerçeğe uyanmaya başladı. Gardiyan kapısını açtı, iyi yürekli komutan, «Lütfen Bay Pym,» diyerek Pym'in önden girmesi için kenara çekildi. Pym gidip Rick'i kucakladı; adamın dayaktan geçirilmiş olması olasılığına karşı hareketlerinde çok dikkatli davranıyordu. Rick yavaş yavaş kendine gelmeye başlamıştı.

«Bana ne yapıyorlar bu herifler, evlât? Bu ülkede namuslu bir insan iş yapamaz mıymış yani? Burada verdikleri yiyeceği gördün mü, o Alman sucuklarını hele? Ne diye vergi ödüyoruz yani? Neden savaştık? Bu Alman haydutlarını babasından uzak tutamayacaksa Dışişleri'nin başında olan bir evlât ne işe yarar ki?» Ancak Pym o sırada Rick'i kucaklıyor, omuzlarına şaplaqlar indiriyor, her ne durumda: olursa olsun babasını görmenin iyi bir şey olduğunu söylüyordu. Bunun üzerine Rick de ağlamaya başladı, Komutan düşünceli davranarak başka bir odaya geçti. İki dost kurtarıcıları olarak kutladılar birbirlerini.

Seni düşkırıklığma uğratmak istemem, Tom, ama Rick'in Berlin'de çevirdiği İşlerin ayrıntılarını gerçekten, belki de isteyerek, unuttum. Ancak soylu bir Prusya ailesinden gelen ve Charlottenburg'da yaşayan iki kızkardeş hatırlıyorum. Pym kadınları ziyarete gitmiş ve her zaman olduğu gibi Rick'in onlar adına sattığı tabloların parasını ödemiş, temizletmek üzere aldığı elmas iğnenin bedelini ödemiş ve Rick'i çok sevdiği için beş para almadan kürklerini yenileştirecek olan Londra'deki 'terzi dostuna gönderilen kürklerinin parasını ödemişti. Kızkardeşlerin karanlık bir silah satış işine karışmış bir yeğenleri olduğunu ve hikâyenin bir yerinde Rick'in elinde satılacak yepyeni bir durumda bir avcı bombardıman uçağı .olduğunu da hatırlıyorum. Bildiğim kadarıyla uçak hayatboyu Liberal olan o Brinkley'li Balham'lar tarafından boyanmaktaydı.

Pym'in annene kur yapması ve onu patronları Jack Brot-herhood'un elinden alması da Berlin'deydi, Tom. Ne senin, ne de başka birinin bunu bilmeye hakkınız olduğunu düşündüğüm

— 486 —

halde, yine de elimden geldiğince aydınlatacağım seni. Pym'in amacında kötülük yattığını inkâr etmeyeceğim. Arada ne sevgi varsa daha sonraları gelmiştir.

Pym bir gün Axel'e telefonda, «Jack Brotherhood ile aynı kadını paylaşıyoruz,» dedi.

Axel hemen kadının kim .olduğunu öğrenmek istedi.

«Aristokratlardan biri,» diye Pym arkadaşıyla dalga geçmeyi sürdürdü. «Bizimkilerden biri. Sence bir anlamı varsa Casus Kurumu ve Kilise karışımı. Ailesinin 'Şirket'le ilişkileri tâ Fatih William'a kadar uzanır.»

«Evli mi?»

«Mutlaka ısrar etmedikleri sürece evli kadınlarla yatmadığını biiirsin.»

«Eğlendirici mi?»

«Axel, bir hanımefendiden söz ediyoruz.»

«Yani sosyal faaliyetleri var mı demek istiyorum,» dedi Axel sabırsızlıkla. «Diplomatik geysa diyebileceğin bir tip mi? 'Burjuva mı? Amerikalılar kendisinden hoşlanırlar mı?»

«Müthiş bir kız. Axel. Güzel, zengin ve tam bir İngiliz.»

«Öyleyse bizim Washington biletimiz olabilir bu kadın.» Axel son günlerde Pym'in hayatından geçen, kadınların sayısı, hakkında kaygılarını belirtmekteydi.

Aradan çok geçmeden Pym, Jack Amcandan da buna benzer bir öğüt aldı. •

«Magnus, Mary bana aranızda geçenleri anlattı. Bana sorarsan daha çok ararsın ve çok daha kötüsün© düşebilirsin. Mary elimizdeki kızların en iyilerindendir, senin de kendine biraz çekidüzen verme zamanın geldi artık.» Pym onların sözlerini dinledi ve annen Mary ile evlendi. O güne kadar bütün verdiklerini hesap edersen pek mantıklı bir fedakârlık gibi gelmişti bu.

Ona yardım et. Jack -diye yazdı Pym-benim sahip olduğum en değerli şeydir.

Tom

— 487

Bağışla beni Mabs -diy© yazdı Pym- Beni bağışla sevgili Mabs. Aşk hâlâ ihanet edebildiğimiz bir şeyse sana çok kere ihanet ettiğimi hatırla.

Pym, Kate'e yazmaya başladığı notu yırttı. «Sevgili Belinda,» diye başladı ama çevresindeki sessizlikte ürkerek durdu. Saatine baktı. Beş. Neden aşağıdaki saat çalmadı? Sağırılas-tım! Öldüm ben. Bir hücredeyim. Meydanın ötesinde saatten ilk vuruş sesi duyuldu. Bir. İki. İstedğim an durabilirim, diye düşündü. Birde, ikide, üçte durdurabilirim. Saatin herhangi bir anını alıp durdurabilirim. Yapamayacağım şey saat birde gece-yarısını çaldırmak.. O Tanrının numarasıdır, benim değil.

Pym'in üzerine gerçekte ölüm sessizliği olan sarsıcı bir sessizlik çökmüştü. Yine pencerenin önünde durmuş, boş meydana sürüklenen yaprakları seyrediyordu. Gördüğü her şey meşum bir hareketsizlikle büyümekteydi. Ne bir kapı açıldı, ne de bir pencereden bir baş uzanıyordu. Tepelere kaçmışlar. Denizden gelen baskıncıları bekliyorlar. Ancak kafasının içinde, Cheapside'da sefil bir büronun bodrumunda Güzelim'lerden geçince iki tanesinin Rick'in dosyalarını açtıklarını, kâğıtları "I" araştırırken parmak uçlarını yaladıklarını görüyordu. Çevrelerinde giderek yükselen kâğıt yığınları, kadınlar boşuna karıştırdıkları kâğıtları fırlatıp atarlarken çiçekler gibi havada uçan sayfalar, kanla yazılmış banka dekontları, faturalar, öfkeli avukat mektupları, mahkeme çağrıları, arama emirleri, yakınma dolu aşk mektupları. Kâğıtların tozu Pym'in burnuna doluyor, çelik çekmecelerin şakırtısı cezaevi parmaklıklarının şakırtısını andırıyor, ancak Güzelim'ler hiçbir şeye aldırış etmiyorlar, bunlar Rick'in belgelerini yağma eden hırslı dullar. Bu enkazın ortasında kapakları sarkık, çekmeceleri çekilmiş duran Rick'in son çalışma masası. Duvar da belediye başkanı üniformalı TP'nin son resmi, sahte kömürler ve Rick'in purolarının izmaritleriyle dolu şöminenin üstünde Kurucunuz ve Başkanınızın bronz büstü dürüstlüğü'nün son gülümsemesini yaymakta. Pym'in arkasındaki açık kapının üstünde Rick'in son bir düzine şirketinin adları. Zilin yanında bir yazı: «Servis için buraya basın.» Rick ülkenin saî-iantılı ekonomisini düzeltmeye çalışmadığı zamanlar mahallenin gece bekçiliğini yapıyor çünkü.

Pym, «Kaçta öldü?» diye soruyor bunu bildiğini hatırlamadan.

«Akşamüzeri, canım. Meyhaneler yeni yeni açılıyordu,» diyor Güzelim'lerden biri yerdeki yığına yeni bir tomar daha fırlatırken.

Diğeri gibi işini bir an bile aksatmamış olan öteki kadın, «Yanda bir yudum bir şey içiyordu,» diyor.

«Yanda ne var?» diye soruyor Pym.

Birinci Güzelim bir dosyayı daha fırlatırken, «Yatak odası,» diyor.

«Hanginiz yanındaydı?» diye spruyor Pym. «Sen mi? Hanginiz, lütfen söyleyin.»

«İkimiz de, canım,» diyor ikinci kadın, «İlle bilmek istiyorsan biraz eğleniyorduk işte. Baban içkiyi pek severdi, içince de aşka gelirdi işte. İşi olduğu için erken yemek yemiştik, soğanlı biftek; postada gelen mi giden mi pek anlamadığım bir çek yüzünden telefon idaresinden biriyle biraz atıştı sonra. Canı sıkındı, değil mi, Vi?»

Birinci Güzelim istemeyerek bırakıyor araştırmasını. İkinci de öyle. Ansızın iyi yüzlü, aşırı çalışmaktan şişmiş vücutlu, saygın Londra kadınları oluveriyorlar.

«O zaman işi bitmişti,» diyor kadın tombul bileğiyle saçlarını iterken.

«Ne bitmişti?»

«Eğer telefonu olmayacaksa artık ölme zamanının geldiğini söyledi. Telefon benim hayat bağım, dedi.

Telefon elinden alacaksa bu kendisinin yargılanması demekmiş, telefonsuz ve temiz gömleksiz iş yapamazmış.»

Pym'in suskunluğunu bir kınama sanan öteki kadın birden parladı. «Bize öyle bakma, sevgilim. Elimizdeki avucumuzdakini çok eskiden vermiştik kendisine. Elektrik parasını, gaz parasını biz verir, yemeklerini biz yapardık. Öyle değil mi, Vi?»

«Elimizden geleni yapardık,», diyor Vi. «Onu rahat da ettirdik.»

«Size sahip olduğu için çok talihliydi,» diyor Pym. «Ona bak-

•489 —

tığınız için sizlere çok teşekkür ederim.»

Bu söz kadınların hoşuna gidiyor, utanmışçasma güümsü-yorlar.

«O kocaman kara çantanda bir şişe yoktur, değil mi, sevgilim?» diye soruyor biri.

«Ne yazık ki, hayır.»

Vi yatak odasına gidiyor. Pym açık kapıdan Chester Sokağından getirilme büyük yatağı görüyor. Kumaşı yırtılmış ve kirli. Örtünün üzerinde Rick'in ipekli pijaması var. Rick'in sabununun ve briyantininin kokusunu duyuyor. Vi bir şişe Drambuie ile dönüyor.

Pym içerlerken, «Son günlerinde benden söz etti mi?» diye soruyor.

Vi'nin arkadaşı, «Seninle gurur duyuyordu, çanım,» diyor. «Soluklarından ölmek 'üzere olduğu anlaşılıyordu. 'Telefon ida-resindekilere kendilerini bağışladığımı söyleyin,1 dedi. 'Oğlum Magnus'a ikimizin de yakında büyükelçi olacağımızı söyleyin.'»

«Başka?» diye soruyor Pym.

«'Bize bir yudum Napolyon daha ver, Vi,» diyor Vi'nin arkadaşı, şimdi o da ağlıyor. «Napolyon değil, Drambuie'ydi ama. Sonra da, 'Kızlar ;o dosyalarda sizin bana katılma zamanınız gelene kadar sizi idare edecek bir şeyler var,' diyor.»

Vi gözlerini silerek, «Sonra uyuklargo başı önüne düştü,» diyor. «Kalbi zayıf olmasaydı ölmezdi.»

Kapıda bir takırtı var. Üç kere vuruluyor. Vi kapıyı önce bir parmak, sonra ardına kadar açıp Ollie ile Bay Cudlove'un ellerinde buz kovalarıya içeri girmeleri için somurtarak geri çekiliyor. Yıllar Ollie'nin sinirlerine pek iyi davranmamış, gözlerinin kenarından boyalar akıyor. Ama Bay Cudlove şoför kravatına kadar hiç değişmemiş. Bay Cudlove kovayı sol eline aktarıp Pym'in sağ elini erkekçe sıkıyor. Pym onların ardından duvarlarında hep nal toplamış yarış atlarının resimlerinin olduğu bir koridora giriyor. Rick belinde bir havluyla banyo küvetinin içinde yatmakta, mermerleşmiş ayakları bir doğu töresine uyulmuş gibi birbiri üstüne atılmış. Elleri bükülmüş, Yaratanı ile uzun bir konuşmaya hazırlanmış gibi.

Ollie buzu boşaltırken Bay Cudlove, «Para yoktu, efendim,» diye mırıldanıyor. «Doğrusunu isterseniz beş kuruş bile yoktu, o

— 490 —

bayanların ortada ne var ne yok götürdüklerini sanıyorum.» «Neden gözlerini kapatmadınız?» diye sordu Pym. «Doğrusu kapattık, efendim, ama yine açıldılar.» Pym babasının önünde bir dizi üstüne çökerek iki yüz sterlinlik bir çek yazıyor.

Chester Sokağına gidiyor sonra. Ev yıllardır başka ellerde arna bu gece karanlık, sanki bir kere daha icra memurlarını bekliyormuş gibi. Kapının önünde yağmura rağmen bir gece lambası yanıyor. Basamağın üstünde çok uzun zaman önce The Glades'de Nell Yengeye ait olup da tuvaleti tıkayan uzun bir kürk atkı ölü bir hayvan gibi yatıyor. Dorothy'nin mi bu? Peggy Wentworth'un mu? Bir çocuk oyunu mu yoksa? Lippsie'nin hayaleti mi yerleştirmiş bunu buraya? Ciyden ıslak tüyleri üstünde hiçbir kart yok. Tek ipucu, bir kentteki güvenlik işareti gibi, kapının önüne titrek bir elle tebeşirle yazılı «Evet» sözcüğü.

Pym sırtını boş meydana çevirip öfkeli adımlarla banyoya giriyor ve Bayan Dubber için yıllarca önce yeşil© boyadığı tepe camını açıyor. Aralıktan evin iki yanındaki bahçelere bakınca buraların da doğal olmayan bir boşluk içinde olduklarını fark ediyor. 8 numaranın yağmur suyu fıçısına bağlı olan köpekleri Stanley yok. Her sabah bu saatini güllerini sulamakla geçiren kasabın karısı Bayan Aitken de yok görünürlerde. Pym camı gürültüyle kapatıp muslukta yüzünü yıkıyor, kendisine sahte ve parıltılı bir gülümsemeyle karşılık verene kadar aynada yüzüne bakıyor.

Pym yeniden yazıyor. Hiçbir kalem bu acıyı alıp götüremez. Kâğıdın üzerine dökülen umursamaz özgür harfler. Işık yolları, roket kuyrukları, başının üstünde parlayan yıldızlar. Çevresinde binlerce transistorlu radyonun müziği, yüzüne bakıp gülen yabancılar, kendisi de gülüyor onlara. Dört Temmuz. Washington'un en ışıklı gecesi. Diplomat Pym'ler bir hafta önce gelmişler şef yardımcısı olarak atandığı göreve. Berlin adası batmış sonunda. Arkalarında Prag, Londra, Stockholm dönem-

— 491 —

leri var. Amerika yolu kolay olmamış, ama Pym başarmış işte, ışıldaklar, havai fişekleriyle sürekli olarak beyazlığa boğulan kızılımsı karanlığa yükselmiş artık. Çevresinde cıvı cıvı bir kalabalık, kendisi de onlardan biri, yeryüzünün özgür insanları kendisini aralarına kabul etmişler. Kendilerini hiçbir zaman baskı altına almamış şeylerden bağımsızlıklarını kutlayan bu yetiş kin mutlu çocuklarla bir şimdi. Magnus ile Mary, Georgetown' un habercileri tarafından parti üstüne partiye çağırılmışlar, mumlarla aydınlatılmış kırmızı tuğladan avlularda kışbalığı yemişler, daHara asılı lambaların ışığında çene çalmışlar, kucaklamışlar ve kucaklanmışlar, el sıkışmışlar, kafalarını adlarla, dedikodularla ve şampanyayla doldurmuşlar. Senin hakkında

çok şey duydum, Magnus -Hoşgeldin, Magnus- Tanrım, karın bu mu? Olamaz böyle şey! Tâ ki havai fişeklerinden heyecanlanan Tom yüzünden Mary kaygılanıp eve gidene kadar... Bee Le-"derer de onunla eve dönüyor.

Karısı giderken Pym, «Az sonra ben de gelirim, sevgilim,» diye mırıldanıyor. «Wexler'lere bir görünmeliyim, yoksa kendilerini küçümsediğimi sonarlar.»

Neredeyim? Mall'da mı? Hill'de mi? Pym'in hiçbir fikri yok. Amerikan genç kadınlığının çıplak kolları, bacakları, sutyensiz göğüsleri mutlulukla sürtünüyor kendisine. Dostça eller yol açıyorlar; kahkahalar, esrar ve gürültü dolduruyor geceyi. «Adın ne senin bakalım? İngiliz misin? Gel bir el sıkışalım -şundan bir yudum al hele.»

Pym zaten aşırı içmiş, bir yudum da burbon alıyor. Bir tepeye tırmanıyor ama ayağının altında çimen mi var asfalt mı farkında değil. Altında Beyaz Saray parlıtlar içinde. Beyaz Sarayın önünde ışıldaklarla aydınlatılmış dimdik Washington Anıtı erişilemez yıldızlara aydınlık bir yoî gibi uzanıyor. Jefferson ile Lincoln iki yanında yatıyorlar. Pym onların ikisini de seviyor. Amerika kurucularının hepsi benimdir. Tepenin doruğuna varıyor. Bir zenci kendisine patlamış mısır uzatıyor. Teri gibi sıcak ve tuzlu. Vadinin ilersinde başka zararsız havai fişegi savaşı göğü aydınlatıyor. Burada kalabalık daha yoğun ama yine gülümsüyorlar, kendisine yol açıyorlar, havai fişeklerine ahlalr ohlar çekiyorlar, yurtsever şarkılara başlıyorlar. Güzel bir kız kendisiyle dalga geçiyor, «Hey ahbap, dans etmeyecek misin?» Pym, «Teşekkür ederim, zevk duyarım ama önce ceketimi çıkarayım,» diyor. Ancak çok uzun konuştuğu için kız başka birini bulmuş bile. Bağırıyor Pym. İlk , başta ne dediğini duyamıyor, ama daha sessizce bir yere geldiğinde sesi şaşırtıcı bir berraklıkla korkutuyor kendisini. «Poppy! Poppy! Neredesin, Poppy?» Çevresindeki iyi insanlar da ona yardımcı olmak için bağırma başlıyorlar. «Çabuk ol, Poppy, sevgilin burada!» «Kötü kadın, gel artık, Poppy, neredesin. Poppy?» Pym'in ardında ve başının üstünde havai fişekler kızıl bulutların önünde durmadan akan bir çeşme oluyor. Sapsarı bir şemsiye açılıp koskoca beyaz dağı kucaklıyor, boşalmakta olan sokakları aydınlatıyor. Pym'in kafasında dolanan bir sürü talimat var. Sokak numaralarını, kapı nûmaralarını okuyor. Kapıyı bulunca o tanıdık kemikli elin bileğini kavradığını son bir coşkuyla hissediyor, o tanıdık ses kendisini uyarıyor.

«Dostun Poppy bu gece gelemmez. Sir Magnus,» diyor Axel. «Onu çağırmaı bırak artık.»

İki adam yanyana oturuyorlar Capitol'un basamaklarına, önlerinden akıp giden ve korumalarına aldıkları binlerce kişilik insan seline bakıyorlar. Axel'in yanında getirdiği sepetin içinde bir termos buz gibi votka ile Amerika'da bulunabilecek en iyi kara ekmekle turşu var.

«Başardık aonunda. Sir Magnus,» diye mırıldanıyor Axel. «Yuvamıza vardık sonunda.»

Sevgili Babacığım.

Yeni görevimi bildirmekle mutluluk duyuyorum. Kültürel Danışman senin için fazla bir şey olmayabilir ama bu en yüksek çevrelerde bile saygı uyandıran bir görev. Beyaz Saraya bile girebiliyorum artık. Ayrıca Cosmic Pass denilen bir belgenin de gururlu sahibiyim ki, bu bütün kapılan açan bir anahtardır benim için.

•492 —

-493 —

17

Tanrım, ne kadar da eğlenmiştik ama, Tom. Bulutlar üzerimize kapanırken bile sonuncu balayrmız nasıl da yaşamıştık.

Bir şef yardımcısının görevinin patrongnkilere kıyasla daha az olacağını düşünmekte haklısın. Ama gerçek öyle değildi. Washington'daki bölüm şefi haberalma diplomasisinin yükseklerinde uçar. Görevi Özel İlişki cesedine masaj yapmak ve kendisi dahil herkesi onun canlı olduğuna inandırmaktır. Zavallı Ha-i Tresider her sabah erkenden kalkar, terden lekeli tropikal elbisesini giyer, eski kravatını takar ve bisikletine atlayıp komite odalarına doğru pedal çevirirdi. Baban da Bölüm Kayıtlarım dilediğince karıştırır, San Francisco, Boston ve Chicago dış şubelerini denetler, Çin'de, Japonya'da ya da Orta Amerika'daki görevlerine gitmekte olan ajanlarının ihtiyaçlarını sağlamaya koşardı. Bir başka görevi de Washington' da değıştokuş edilen bilimsel sırların yapay döllemesinin yapıldığı Amerikan yüksek teknoloji kuruluşlarına İngiliz araştırmacılarını götürmekti. Başkaları herifleri otel odalarında kokuşmaya bırakacakken baban onlara yemekler verirdi, Tom. Bu kadınsız ve parası kıt yabancı sürgün yerlerinde kendilerine yardımcı olurdu. Onların belgelerini sabah iade etmek üzere ödünç alırdı. «Selam, bak bu çok ilginç işte. Deniz ataşemiz- için şuna bir bakmamda bir sakınca var mı? Pentagon'dan yıllardır istiyor ama bir türlü vermiyorlar işte.»

Deniz atasesi bakardı belgeye, Londra -bakardı, ardından da Prag bakardı. Cosmic Belge evrensel okuyucusuz olsaydı ne işe yarardı ki?

Zavallı vurdumduymaz Hal! Pym nasıl da senin güvenini kötüye kullanmış, nasıl da .senin masum özelemlerini torpille-mişt! Boşver ama. National Trust'a giremezsen Royal Otomobil Kulübünde bir yer bulurlar nasıl olsa sana.

«Pymmie, gelecek ay Livermore Silah Laboratuvarını ge-

zecek olan berbat bir fizikçi grubu var,» derdin çekinerek ve özür dileyerek. «Buraya gelip şunlara bir gözkulak olabilir miydin? Bu servisin son günlerde neden düztaban güvenlik memurları gibi davranmak zorunda kaldığına da bir türlü akıl erdiremiyorum. Londra'ya bir konuda bir mektup yazmayı düşünmüyor değilim ama bir an bile zaman bulamıyorum ki.»

Hiçbir ülkede casusluk bu kadar kolay değildi, Tom. Hiçbir millet sırlarını bu kadar açık yüreklilikle ortaya çıkarmazdı. Amerikalıların bu iletişim tutkularını kısıtladıkları bir zaman olup olmadığını bilemeyecek kadar gencim ama böyle bir dönem olduğunu hiç sanmıyorum doğrusu. Bu yolun 1945'ten bu yana yokuş aşağı indiğinin farkındayım elbette. On yıl önce Axel'in patronlarına binlerce dolara ma! olacak bir haber, yetmişlerin ortasında Washington Post'tan birkaç kuruşa sağlanabiliyordu artık Casuslar dünyasında Prag ya da Londra'ya büyük bir haber sağlayıp da aradan bir hafta geçmeden aynı haberi Aviation Weekly'de okumaktan daha sinir bozucu bir şey olmamasına rağmen biz hiç yakınmazdık. Büyük Amerikan teknolojisinin büyük meyva bahçesinde herkes için toplanacak bir şeyler vardı ve burada bulunduğumuz sürece hiçbirimizin bir daha herhangi bir sıkıntı çekmemiz olası değildi.

Sana şimdi artık küçük küçük resim parçacıkları vereceğim, Tom. Oyun sona ermeden güneşin son ışıkları altında dolaşan iki arkadaşa bak. Polisin hemen köşenin ardında olduğunu bilen çocuklar gibiler. Dört Temmuzun o görkemli hava fişekleri gösterisine rağmen Pym ne bir gecede, ne de bir ayda alışabildi Amerika'ya. Amerika'yı Axel ile birlikte sevdi. Axel olmasaydı ışığı hiç görmeyebilirdi. İster inan ister inanma, Pym gördüğü şeylerin hiçbirini beğenmemek üzere yola çıkmıştı. Bu dünya kendisi için çok gençti, burada çok büyük otorite eksikliği vardı. Ne bir dayanak noktası, ne de isyan edecek sert bir hüküm bulabiliyordu. Bu bayağı, zevk düşkünü, gürültücü ve dürüst insanlar kendisinin karmaşık ve kapalı yaşamı için aşırı serbesttiler. Refahlarını göze batacak derecede seviyorlardı, fazla hareketli ve esnekteler, oldukları yerin, sınıfın ve ırkın aşırı tutsağı değillerdi. Pym'in hayatı boyunca çekingenliğinin fon müziği olan o sessizliğin bilincine yaramıyorlardı. Komite odalarında hemen eskiye dönüp geri-

de bıraktıkları Avrupa ülkelerinin savaşçı prenslerine dönüştükleri doğruydı. Ortaçağ Venedik'inin bile yüzünü kızartacak dalavereler çevirirlerdi. İnatçı Hollandalılar, asık suratlı iskan-dinavlar, kabileci ve öldürmeye eğimli Balkanlılar olurlardı buralarda. Ancak biraraya geldiklerinde Amerikalıydılar, konuşkandılar, dosttular. Pym ihanet edeceği bir odak noktası bulmakta güçlük çekiyordu.

Neden bir zarar vermemişlerdi kendisine? Neden kendisini korkutmamışlar, neden sıkıştırmamışlardı? Prag'ın bomboş, karanlık sokaklarını ve zincirlerin güven verici kucaklamasını özlüyordu Pym. O korkunç özel okullarını arıyordu. Hiç bilmediği bu yaşamlara götüren o şahane,ufukların dışında her şeyi istiyordu. Umudun kendisini gözetlemek, gündeğumunu anahtar deliklerinden izlemek ve kaçırdığı fırsatları inkâr etmek istiyordu. Bu arada Avrupa kendisini yakalamak üzere yaklaşmaktaydı. Bunu biliyordu. Axel de biliyordu. Aradan bir yıl geçmeden ilk haince -kuşku fısıltılarını duymaya başlamışlardı. Yine de Pym'i isteksizliğinden sıyrın ve tam Axel'in, sona erdir bunu, çık artık, dediği sırada ilişkilerinde kendisini üstün duruma iten bu ölümlülük imâsı olmuştu. Adil Amerika için duyduğu esrarlı bir minnet ve onun yaklaştırmakta olduğu misilleme kendisini düşünceli, şaşkın bir dev gibi yakalamış bas-tıyordu. Devin yumuşacık ovucunda Pym'in sahtekârlığının giderek kabaran kanıtları vardı.

«Langley ve Londra'deki bazı kişiler bizim Çek örgütlerimiz konusunda kaygılanmaya başladılar, Sir Magnus,» dedi Axel, Robert F. Kennedy Stadyumunun otoparkında buluştuklarında. «Belirli bazı dokular su yüzüne çıkmaya başladı.»

«Ne dokusu? Öyle bir şey yok ki.»

«Biz başlarındayken Çek örgütünün daha elle' tutulur bilgiler sağladığını, biz yokken hemen hiçbir şey vermediklerini farkettiler. Doku bu işte. Bugünlerde bilgisayarları var artık. Her şeyi karmakarışık edip hangisinin doğru hangisinin yanlış olduğunu öğrenmeleri beş dakikalarını alıyor sadece. Dikkatsiz davrandık, Sir Magnus. Çok açgözlüydük. Babalarımız haklıydılar. Bir şeyin iyi yapılmasını istiyorsan kendin yapmalısın.»

«Jack Brotherhood o örgütleri bizim kadar iyi yönetebilir.

Ajanların şefleri gerçek kişiler, ele geçirebildikleri her şeyi iletiyorlar. Her örgüt zaman zaman ölüme yaklaşır. Normaldir bu.»

«Bu örgütler yalnızca biz orada olmadığımız zaman ölüyorlar. Sir Magnus. Langley'in görüşü bu. Bu durum da kendilerini rahatsız ediyor.»

«O zaman örgütlere daha iyi malzeme ver. Prag'a haber gönder. Sizinkilere esaslı bir şeye ihtiyacımız olduğunu bildir.»

Axel esefle başını salladı. «Prag'ı -bilirsin, Sir Magnus. Benimkileri tanırsın. Kim orada yoksa onun aleyhinde komplo kurarlar. Onları ikna edecek gücüm yok.»

Pym sakın sakın elindeki seçenekleri düşündü. George-town'daki lüks evlerinde, Mary zarif evsatiibi, zarif İngiliz hanımefendisi, zarif diplomatik geyşa rollerini oynarken, yemekte Poppy'yi bir sınır daha aşmaya ikna etmenin zamanı gelip gelmed'ğini düşündü. Kendisini lekesiz olarak görüyordu, sonuçta bir koca, bir evlât ve bir baba olarak. Poppy ile Pennsylvania'da tarlalar ve taş duvarlar arasında Devrimden kalma eski bir çiftlik evi görmüşlerdi. Çocukluğunun yosun tutmuş kiliselerinden sonra parıl parıl ve urnut dolu beyaz badanalı kiliseleri hatırlıyordu. Pym ailesinin oraya yerleşip dua ettiğini gözlerinin önüne getirdi, Axel de hamakta votkasını içerken Öğle yemeği için bezelye ayıklıyordu.

Sedef dişli bir kadını ustaca söylenmiş bir fıkrayla güldürürken, Axel'i Longley'e satıp özgürlüğümü satın alacağım, diye düşündü. Kendim için bir idari af çıkartıracığım, her şey yoluna girecek.

Bunu hiç yapmadı ama, yapmayacaktı da. Axel kendisinin koruyucusu ve erdemiydi, Pym'in yaşamını ve sırlarını üzerine koyduğu mihraptı. Pym'in başka kimse tarafından sahip olunamayacak bir parçası olmuştı. Günlerimizin sayılı olduğunu bildiğimizde dünyanın ne kadar parlak ve değerli görüldüğünü bilmem söylememe gerek var mı, Tom? Tam da istenmediğini sandığın sırada hayat nasıl da büyüyor ve açılıyor sana doğru, nasıl da gel diyor. Pym duvardaki yazıyı farketttiği zaman nasıl bir cennet oluverdi

— 497 —

F.: 32

Amerika! Bütün çocukluğu son hızla üzerine doğru geliyordu. Mary'yi şatoların bulunduğu Winterthur'a götürüp İsviçre'yi ve Aşçot'u hayal etti. Georgetown'un güzelim Oak Hill Mezarlığını dolaşırken Dorothy ile The Glades'de olduğunu düşündü. Minnie Wilson, Oak Hill Mezarlığındaki mektup kutumuzdu, Tom. Amerika'deki ilk mektup kutumuz -bir gün git de bak oraya. Mermer perdeler içinde yatan küçük bir ölü kız. Mesajlarımızı Minnie'nin arka tarafıyla datıa sonra ölmüş olan Thomas Entwhistle'in arasındaki yapraklarla örtülü bir kovuğa bırakırdık. Mezarlığın ağası Pym'in diplomatik plakalı arabasını park ettiği taş yolun hemen başında yatıyordu. Axel bulmuştu onu, Pym'e de buldurmuştu sonra. Çekoslovak Cumhuriyetinin kurucularından Stefan Oszsky 1973'de sürgünde ölmüş. Axel kardeş Stefan'a sessizce bir dua mırıldanmadan işini tamamlamış saymazdı kendini, işlerimiz arttıkça Minnie'den sonra kent merkezine daha yakın yerler bulmak zorunda kalmıştık. Çoğunlukla Fransız olan ve İngilizleri kızdırmak için Amerikalılar safında çarpışan unutulmuş bronz generaller seçerdik >bu iş için. Onların şapkalarını, teleskoplarını, atlarını, ayakları dibine bırakılmış çiçekleri pek severdik. Bunların savaş alanları öğrencilerle dolu çimenlikler, posta kutularımız da onları koruyan güdük toplar olurdu. Axel'in en sevdiği yer Ulusal Havacılık ve Uzay Müzesiydi; burada canı istediğince Lindbergh'in Spirit of St. Louis'ıyla John Glenn'in Friendship 7'sini seyreder, kutsal bir tapınaktan su alırcasına Aytaşı'na dokunurdu. Pym onun bunları yaptığını hiç görmedi. Hepsini daha sonra dinledi ancak. Yaptıkları şey paketlerini ayrı ayrı kutularda bırakmak, sonra Samuel P. Langley tiyatrosal salonunda perdedeki sahneler halkı heyecandan kendisinden geçirirken karanlıkta anahtarları birbirlerine vermektir.

Washington'un gözlerinden ve kulaklarından uzakta ne mi yaptık, Tom? Sana önce hangisini anlatayım?

Silicon Vadisini belki ve San Francisco'nun güneyinde Murgonun keşiflerinin bize yemekten sonra ilahiler okudukları küçük İspanyol köyünü. Ya da golf arabalarının bile Rolls Royce amblemleri olduğu Palm Springs'!, duvarlarla çevrili motelimizin yapay kayalıktan

— 498 —

s*

yüzme havuzlarını veya çimenliklerde ülkeye yasadışı girmiş Meksikalıların milyoner dostlarımızın gözlerinin zevkini bozmaması için dökülen yaprakları toplamalarını. Çöl havasını nemlendiren ve güneşte yatanların yüzlerine yapma bir sis savuran açık hava havalandırma makinelerini görünce Axel'in heyecanını tahmin edebilir misin? Pym'in Stealth bombardıman uçağının burun kısmının planını elde etmesini kutlamak için katıldığımız Palm Springs Yardım Derneğinin köpekleri evlât edinme planını mı anlatayım yoksa? Köpekler tertemiz yıkanmış ve kurdeleler içinde sahneye çıkarılıp yardımsever hanımlara veriliyor ve herkes sanki Vietnam öksüzlerini görmüş gibi ağlıyor... Ya da servet komünizmin düşmanı olduğu için Hristiyan Tanrısını servet savunucusu olarak tanıtan ve sabahtan akşama kadar yayın yapan incil radyosunu mu anlatayım istersin? Palm Springs'e «Tanrının Bekleme Odası» derler. Her beş kişi için bir yüzme havuzu vardır burada ve kent dünyanın en büyük öldürme fabrikalarından yalnızca iki saatlik yoldadır. Sanayisi yardımseverlik ve ölümdür. O gece Pym ile Axel emekli haydutlardan ve bunamış komedyenlerden oluşan kentin başarı listesine bir de casusluğu eklediler.

Axel, Pym'in getirdiklerini gecesi altıyüz dolar olan otel dairelerinde incelerken, «Bir daha bu kadar yüksekten uçamayacağız, Sir Magnus, sanırım biz de bundan sonra kendimizi emekliye ayırabiliriz,» dedi.

Sana Disneyland ile çember biçiminde :bir ekranda Amerikan rüyasının gösterildiği başka bir projeksiyon odasını mı anlatayım, Tom? Avrupa'nın baskısından kaçan göçmenler Amerikan toprağına ayak basarlarken spiker bir Uluslar Ulusundan ve Özgürlükler Ülkesinden söz ettiğinde, Pym ile Axel' in ağladıklarına inandırabilir miyim seni? Buna inandık, Tom. Pym hâlâ da inanıyor buna. Kendisinde sevmeye çalıştığı her şey burada çevresindeki insanlarda seylmek üzere mevcuttu işte. Kendini yabancılara açmaya hazır olmak.

Yalnızca kendi 'masumluklarını korumak için varolan bir kurnazlık. Kendilerini şevke getiren ama osla sahip çıkmayan bir hayal. Axel de seviyordu onları, ancak bu sevgisinin karşılıklı olduğundan pek emin değildi. Bir akşam Boston'da Ritz Otelinde yemek yerlerken, «Wex-ter bir soruşturma ekibi kuruyor, Sir Magnus,» dedi. «Taraf değiştiren biri hikâyeler anlatmaya başlamış. Buradan gitme zamanımız geldi artık.»

Pym bir şey söylemedi. Parkta gezinip havuzdaki kayıkları seyrettiler. İngilizlerin unuttukları suçlarla kaynayan gergin ve çıplak bir İrlanda meyhanesinde oturdular. Pym hâlâ konuşmamakta ısrarlıydı. Birkaç gün sonra «Şirket»e arasıra bir iki parça bilgi sızdıran Yale'deki bir İngiliz profesörünü ziyarete gittiğinde, İngilizler tarafından casus diye asılan Amerikalı kahraman Nathan Hale'in heykeliyle karşılaştı. Adamın elleri arkasında bağlıydı. Heykelin altında son sözleri yazıyordu: «'Beni .en çok üzen, vatanım için verecek bir tek canım olmasıdır.»

Pym bundan birkaç hafta sonra ortalıktan kayboldu.

Pym konuşuyordu. Pym yerinde duramıyordu. Pym kolları vücuduna yapışık, elleri yüzmek ya da uçmak isteyen biri gibi açılmış odanın içinde bir yerdedi. Diz çöküyor, omuzlarını duvara dayıyordu. Yeşil dolabı kavramış sarsıyor, dolabın üzerindeki yakma kutusu «Al beni» dermiş gibi sallanıyordu. Küfürler yağırdırıyordu kafasının içinde. Konuşuyordu, yine kafasının içinde. Çevresinden sakinlik istiyordu ama vermiyorlardı işte. Yine masası başındaydı, çevresindeki kâğıtlara terleri damlıyordu. Yazıyordu. Sakindi, ama lanet oda yine bir türlü sakinleşmiyordu, yazmasına engel oluyordu.

Boston yine.

Pym 128 numaralı karayolu boyunca uzanan o altın yarım daireyi ziyaret ediyor: Amerika'nın Teknolojik Karayoluna Hoş-geldiniz. Bacasız bir krematoryumu andırıyor burası. Düzen-Jenmiş tepecikler ve çimenler arasında alçak damlı, pek göze batmayan fabrika ve laboratuvarlar. Bir İngiliz heyetinin ağzından bilgiler kapıp çantasında gizlediği fotoğraf makinesiyle birkaç yasak resim çekmiş. Ağzını sıkı tutmasını bildiği için dostluk gösterdiği Bob adındaki Amerikalı bir' sanayi devinin evinde başbaşa yemek yemişler. Pym yemekten sonra Axel'in Charles nehri kıyısında kendisini beklediği Needham'a gidiyor. İş-

— 500 —

viçre'nin Aare nehri yerine geçiyor burası şimdi kendileri için. 'Mavili yeşilli sazlar üstünde bir balıkçıl kuşu uçuyor. Ölmüş ağaçlardan kızıl kuyruklu şahinler bakıyor. Ormanın içine yürüyorlar.

«Ne var, söyle bakalım,» diyor Axel sonunda.

«Bir şey mi olması gerek?»

«Çok gerginsin, konuşmuyorsun. Bundan da bir şey olduğunu çıkarmak mantıksız olmasa gerek.»

«Topladığım bilgileri verirken hep böyle olurum.»

«Hiç bu kadar gerilim içinde olmazdın ama.»

«Benimle konuşmaya yanaşmadı.»

«Bob mu?»

«Nimitz işinin nasıl gittiğini sordum, bana şirketinin Suudi Arabistan'da büyük ilerlemeler kaydett'ğini söyledi. Pasifik Donanması amiraliyle konuşmalarını sordum. Gana haftasonu için Mary'yi Maine'e ne zaman getireceğimi sordu. Yüzü değişmişti.»

«Nasıl?»

«Öfkeli. Biri ben'm hakkımda onu uyarmış olmalı. Benden çok onlara kızmış sanırım.»

«Başka?» Axel, Pym için her zaman bir kapıdan fazlası olduğunu bilirdi.

«Evine giderken izlendim. Koyu renk camlı yeşil bir Ford. Saklanacak yer yoktu, Amerikalı gözetleyiciler de yürümeyi sevmediklerinden gittiler sonra.»

«Başka?»

«Başka deyip durma!»

«Başka?»

Birdenbire büyük bir güvensizlik ve tedbirlilik uçuşunu belirdi aralarında

«Axe!,» dedi Pym sonunda.

Pym'in arkadaşına adıyla hitap etmesi olağan bir şey değildi; casusluk gelenekleri genellikle sınırlardı kendisini.

«Efendim, Sir Magnus?»

«Bern'deyken, Öğrenciyken yani... sen değildin, öyle değil tni?»

«Öğrenci mi değildim?»

«Casusluk yapmıyordun. Ollinger'ler hakkında, Cosmo hak-

— 501 —

kında, benim hakkımda bilgi toplamaya çalışmıyordun. O günlerde hesabına çalışan ajanların yoktu. Sen sendin yalnızca.»

«Casusluk yapmıyordum. Kimse yönetmiyordu beni. Efendim yoktu.»

«Gerçek mi bu?»

Ama Pym bunun gerçek olduğunu biliyordu. Axel'in gözlerindeki o pek ender rastlanan öfke parıltısından biliyordu. Sesindeki hoşnutsuzluktan ve ciddiliğinden.

«Benim casusluk etmem senin fikrindi. Sir Magnus. Benim fikrim değil.»

Pym arkadaşının yeni bir puro yakarken kibrit alevinin titrediğine dikkat etti.

«Jack Brotherhood'un fikriydi bu,» dedi Pym.

Axel purosundan derin bir nefes çekti, omuzları ağır ağır gevşedi. «Önemi yok,» dedi. «Bizim yaşımızda yalnızca önemsizdir bu.»

«Bo bir sorgulama emri vermiş. Ben Pazar günü Londra'ya dönüyorum.»

Alex'e kim sorgudan söz edebilir ki? Sussex'de «Şirketsin evcil avukatlarından bir ikisinin davranışlarını yirmi yıldır Axel'ini yaşantısı olan dövülmelerle, elektrik şoklarıyla, yoksunluklarla kim kıyaslamaya cesaret edebilir? Bunu ona söylediğim için bugün bile yüzüm kızarıyor. Sonradan öğrendiğime göre 1952' de Axel, kendisi ölüm halinde olduğu için pek de yüksek sesle olmaksızın, Slansky'yi ele verip ölüm cezasına çarptırılmasını istemişti.

«Ama korkunç bir şey bu!» diye bağırıyordu Pym. «Sana böyle davranan bir ülkeye naşı! hizmet edersin?»

«Teşekkür ederim, ama o kadar korkunç değildi. Bunu daha önce yapmalıydım. Ben ihbar etsem de etmesem de Slansky ölecekti, böylece ben kendi ölümümü önledim.»

1956'da yine aynı şey: «Bu sefer pek o kadar sorun yoktu,» diye bir puro daha yakarak anlattı. «Tito'yu ihbar ettim ve kimse gidip öldürmek zahmetine katlanmadı.»

1960'larda Pym Berlin'deyken, Axel Prag dışında ortaçağlardan kalma bir zindanda üç ay çürümüştü. O kere neyi ih-

- — 502 —

bar ettiğini asla kesin olarak öğrenemedim. Stalin'cilerin temizlendikleri yıldır o, Slansky'ye ölümünden sonra itibarı iade edilmişti. Her neyse Axel on yıl yaşlanmış olarak ortaya çıkmıştı, aylarca r'leri söylerken kekeleydi sonra.

Böyle deneyimler karşısında Pym'in sorgulanması gerçekten sudandı. Jack Brotherhood kendisini savunmak için yanı-başındaydı. Personel bölümü konunun yalnızca bir i,ki soruya cevap vermek olduğunu söyleyerek kanat geriordu kendisine. Maliyeden çenesiz biri sorgucularına haklarını aştıkları konusunda sık sık uyarılarda bulunuyor, iki gardiyanım da bana çocuklarından söz etmekte ısrar ediyorlardı. Beş gün beş gece sonunda Pym tatile çıkmış gibi zinde hissediyordu kendisini sorgucuları ise ayakta yıkılacak gibiydiler. Pym'in gerilimini attığı bir geceden sonra Georgetown'da yatakta Mary, «Yolculuğun iyi geçti mi, sevgilim?» diye sordu.

«Çok iyi. Jack sana selam söyledi.»

Ancak elçiliğe giderken Fayre-deal şarapçısı önünde yeni çizilmiş tebeşirle bir ok işareti gördü. Axel yeni bir haber alana kadar bağlantı! kurmaması için uyarıyordu kendisini.

Tom, şimdi de sana Rick'in neler yaptığını söylemenin zamanı geldi. Büyükbabanın ölmeden önce oynayacağı son bir oyun daha vardı. Tahmin edebileceği gibi en iyi oyunuydu bu. Rick küçülmüştü artık. Bir yaşam yöntemi olarak gaddarlığı bırakmış ve dayak yemiş bir hayvan gibi ağlayarak, yaltaklanarak bana sokulmuştu. O ne kadar küçülür, ne kadar kolay ele avu-ca sığar olursa, Pym kendini o kadar az güvende hissediyordu. Sanki «Şirket!»e Rick iki yanından giderek yaklaşıyorlardı kendisine ve onların arasında ip üstündeki bir cambaz gibi birden kendini destekleyen hiçbir şey kalmadığını hissetti. Pym kafasının içinde yalvarıyordu babasına: kötü ol, gaddar ol, uzakta kal, pes etme! Ama Rick yine de bir dilenci gibi ayaklarını sürüyerek, sırtarak yaklaşıyordu. En zayıf anında gücünün en yüksek noktasında olduğunu biliyordu.

«Hepsini senin için yaptım, evlât. Benim sayemde Ülkenin Büyükleri arasında yerini aldın. Yaşlı babana verecek birkaç kuruşun var mı? Şöyle esaslı bir karışık kebaba ne dersin, yoksa yaşlı dostunla çıkmaya utanıyor musun?»

— 503 —

Pym'in Merkez'den resmi bir özür dileme mektubu almasından altı hafta kadar sonra bir Noel günü ilk darbesini vurdu Rick. Georgetown iki karış kar altındaydı ve Lederer'leri öğle yemeğine çağırmıştı. Telefon çaldığı sırada Mary yemeği sofraya getirmişti. Büyükelçi Pym New Jersey'den ödemeli bir konuşma kabul eder miydi? Ederdi.

«Selam, evlât. Dünya sana nasıl davranıyor bakalım?»

Pym, Mary'ye, «Yukardan konuşurum,» dedi. Gizli dünyanın hiç uyumadığını bildiklerinden hepsi anlayışla baktılar Pym'e.

«Mutlu Noel'ler, evlât.»

«Sana da mutlu Noel'ler, baba. New Jersey'de ne işin var?»

«Kriket takımında Tanrı onikinci oyuncudur, evlât. Bize ne yapmamız gerektiğini yalnızca Tanrı söyler, başkası değil.»

«Hep öyle dersin zaten. Ama kriket mevsimi değil şimdi. Sarhoş musun?»
«Tanrı hem hakem, hem yargıç, hem de jüridir, sakın unutma bunu. Tannıyı üçkâğıda getiremezsin. Hiç de getirilememiştir. Seni okuttuğum için memnun musun?»
«Ben Tanrıyı üçkâğıda getirmiyorum, baba. Ailemle Noel'i kutlamaya çalışıyorum.»
«'Miriam'a merhaba de.» Bir iki itirazdan sonra Miriam geliyor telefona.
«Selam, Magnus,» diyor Miriam.
«Selam Miriam,» diyor Pym.
«Selam,» diyor Miriam bir daha.
«O elçilikte seni iyi besliyorlar mı, evlât, yoksa uydurma bir şeylerle mi geçiştiriyorlar?»
«Memurlar için gayet güzel bir kantinimiz var, ama şu anda ben evimde yemek yemeye çalışıyorum.»
«Hindi mi?»
«Evet.»
«İngiliz ekmek soslu mu?»
«Sanırım.»
«Torunum iyi mi? Benden aldığın ve herkesin sözünü ettiği gibi bir alnı var, değil mi?»
— 504 —

«Kaşları ve alnı çok biçimli.»
«Gözleri benimkiler gibi mavi mi?»
«Mary'nin gözleri renginde.»
«Karin esaslı bir kadınmış diye duyuyorum, evlât. Çok iyi şeyier söylüyorlar hakkında. Dorset'te birkaç kuruş eden iyi bir emlâki varmış diyorlar.»
«Bir vakıf gözetiminde,» diyor Pym.
Ama Rick kendine acıması içinde boğulmaya başlamış bile. Ağlıyor, az sonra ağlaması ulumaya dönüşüyor. Arkada Miriam da büyük bir eve kapatılan küçük bir köpek gibi sızlanıyor.
Pym aile reisi olarak masanın başında yerini alınca Mary, «Magnus, sıkılmış görünüyorsun, sevgilim. Ne oldu?» diyor.
Pym başını sallayarak hem gülümsüyor, hem ağlıyor. Şarap kadehini kaldırıyor.
«Burada olmayan dostlara!» diyor. «Bütün burada olmayan dostlarımıza!» Daha sonra kansına, «Eski, çok eski bir Joe'ydu arayan,» diyor. «Beni Mutlu Noel'ler dilemek için arayıp bulmuş.»
Tom, dünyanın en büyük ülkesinin bir babayla oğula küçük gelebileceğini hiç düşünür muydun? Olan buydu ama. Rick'in oğlunun korumasından yararlanacağı yere yönelmesi doğaldı ve Berlin'den sonra da kaçınılmazdı. Şimdi bildiğim kadarıyla İngiliz Uluslar Topluluğu bağlarına güvenerek önce Ka-nada'ya gitmişti. Kanadalılar kendisinden çabuk bıkmışlar ve ülkesine göndermekle tehdit etmişlerdi, bunun üzerine Rick de bir Cadillac arabaya az bir kaparo verip doğruca güneye inmişti. Soruşturmalarımın öğrendiğime göre, Chicago'da emlâk şirketlerinin çekici önerilerine dayanamayıp kentin dışındaki yeni mahallelerden birine taşınmış ve burada bir özendirme koşulu olan üç ay kirasız oturmayı kabul etmişti. Fair-view Gardens'te bir Albay Hanbury, Sunleigh Court'do bir Sir William Forsyth oturmuştu. Sir Forsyth uşağına da bir daire alacağını söyleyip bunun için gerekli konuşmaları sürdürerek kiracılığını daha da uzatmıştı, ikisinin de para konusunda ne yaptıkları her zaman olduğu gibi bir sır olarak kalmıştır, ancak

— 505 —

arka planda birkaç minnettar Güzelim'in de olduğundan hiç kuşku yok. Tek ipucu yerel kulübün yöneticilerinden gelen bir mektup; ahır ücreti ödendiği takdirde Sir William'm atlarını seve seve kabul edecekleri bildiriliyor. Pym'in bu uzak gürleme-lerden pek seyrek olarak haberi oluyor, Washington dışına sık sık çıkması da kendisine sahte bir korunma duygusu sağlıyordu. Ancak New Jersey'de Rick'i değiştiren bir şey oldu ve bu her neyse, Pym bundan sonra adamın tek uğraşı olmuştu. Her iki adam üzerinde aynı anda esmeye başlayan hesaplaşma rüzgârı mıydı bu? Rick gerçekten hasta mıydı? Yoksa Pym gibi o da yaklaşan yargılanmanın bilincinde miydi? Rick'in kendini hasta sandığından kuşku yok Hatta hasta olması gerektiğine inandığından da kuşku yok:
Kalbim ve diğer kötü rahatsızlıklarım için artık baston (nakit yirmidokuz dolar) kullanıyorum -diye yazıyordu Doktorum kötü haberleri «benden saklıyor ve perhiz yapmamı söylüyor (sade yiyecekler ve yalnızca Şampanya -California şampanyası olmayacak-) Bu zavallı yaşamımı ancak böyle sürdürebilir ve Tanrı katma çağırılmadan birkaç ay daha yaşayabilirmişim.
Nell Yenge gibi ciğer renkli gözlük de takmaya başlamıştı artık. Denver'de yine yasaların tersine düştüğünde cezaevi doktoru kendisinden öylesine etkilenmişti ki, Pym bakım masraflarını öder ödemez hemen tahliye edildi.
Denver'den sonra artık öldüğüne karar verdin ve küçüklüğünle beni kovalamaya karar verdin, değil mi? Gittiğim yerde senin o acınacak hayaletinden korkuyordum. Girdiğim ya da terkettiğim her güvenli evin

kapısında o isteyerek benimsediğin küçüklüğünle seni bulmayı bekliyordum. Ben daha gitmeden sen biliyordun nerede olacağımı. Birinden bir bilet dolandırıp beş bin mil yol yapardın sadece bana ne kadar küçüldüğünü göstermek için. Kentin en iyi lokantasına giderdik sonra, sana yemek ısmarlardım, diplomatlık işlerim konusunda sana böbür-

— 506 —

I

lenirdim, sonra senin böbürlenmelerini dinlerdim. İmkânım olan bütün parayı sana verir, bununla yeşil dolabına birkaç Went-worth daha ekleyeceğini umardım. Sana dalkavukluk ederken, seninle gülüşürken, o saçma planlarında seni desteklerken senin en büyük üçkâğıtçılığı yapmış olduğunu bilirdim. Artık hiçbir şey değildin. Kimliğini artık bana devretmiştin, sen çırlıçplak küçücük bir adamdın, bense bildiğim en büyük üçkâğıtçı.

«Bu herifler neden sana bir unvan vermiyorlar, evlât? Duyduğuma göre artık Bakan Yardımcısı olman gerekiyormuş. Yoksa dolabında kirli çamaşırların mı var, ha? İstersen bir Londra' ya uzanıp senin o Personel Dairene bir görüşeyim ne dersin.»

Beni nasıl buluyordu? Nasıl .oluyor da onun haberalma sistemleri artık benim düzenli dostlarım olan «Şirketsin köpeklerinden daha iyi oluyordu? Önce özel dedektifler tuttuğunu sandım. Kuşkuyla görünen arabaların plakalarını not etmeye, açtığım zaman kapanan telefonların saatlerini yazmaya, bunların Lang-ley'dekilerden farklarını saptamaya çalıştım. Sekreterimi sıkıştırdım: hasta babam olduğunu söyleyerek benim hakkımda senden haber sızdırmaya çalışan biri oldu mu? Sonunda elçilik seyahat memurunun kentin pis bir kesimindeki bir Mason otelinde İngiliz bilardosu oynamaya dadandığını öğrendim. Rick adamı orada bulmuş ve sersemce bir hikâye uydurmuştu. «Kalbim berbat,» demişti sersem herife. «Her an durabilir, ama sakın bunu oğluma söyleme. Başında yeteri kadar dert varken onun canını sıkmak istemem. Sen bana o kent dışına çıktığında bir telefon edip nereye gittiğini söylersen hiç olmazsa sonum geld'ğinde onu nerede bulabileceğimi bilirim. Hiç kuskusuz argda bir altın saatle gelecek yılın Kupa Finallerine birkaç bilet de el değiştirmiştir. Ve Rick biraz İngiliz havası almak için ülkeye döndüğünde oğlanın sevgili anasını bir de ziyaret etmiştir.

Ama bunu çok geç öğrenmiştim. O arada San Francisco'ya, Denver'e, Seattle'a gitmiştik ve Rick hepsinde de ağlayarak, gözlerimin önünde küçülerek bulmuştu beni. Sonunda Rick'ten kalan tek şey, Pym'in sahip olduğu kısmıydı. Ve ben yalanlarımı uydururken, birbiri ardından bir sürü uydurma mahkemede yalancı tanıklık yaparken Pym'den kalan tek şey de, bence, inar nırlığının son demlerini yaşamakta olan hasta bir üçkâğıtçıydı.

İşte böyle, Tom. İhanet hep aynı şeyin tekrarıdır ve bunlar-

— 507 —

la daha fazla sıkımayacağım canını. Buradan başlangıç gibi görü nüyorsa da, spnuna geldik artık. «Şirket» Pym'i Washnglon'dan alıp Viyana'ya gönderdi örgütünü toparlayabilmesi için. Giderek artan suçlayıcılar ordusu lanet bilgisayarını boynuna daha sıkı dolaşın diye. Onu kurtarma olanağı yoktu artık. Sonunda yani. Poppy biliyordu bunu. Kabul etmiyorsa da Pym de. Pym kendi kendine, bir iş daha yaparsam her şey düzeler, diyordu. Poppy kendisine baskı yapıyor, yalvarıyor, tehdit ediyordu. Pym inatçıydı: rahat bırak beni, kazanacağım, beni seviyorlar, hayatımı verdim ben onlara.

Ama gerçek şu, Tom: Pym sevdiklerinin hoşgörüsünün sınırlarını ölçmek istiyordu. Burada Bayan Dubber'in yukarı odasında oturup Tanrının gelmesini bekliyor ve en iyi dostların dünyanın bir ucundan öteki ucuna kadar top sürdükleri ve Harrods bisikletleriyle denizlerin ötesine gittikleri kumsalı seyrediyordu.

18

Meydanın karanlığına bakan Mary, Plush'ta hava fişeği gecesi, diye düşündü. Tom'u bekleyen yanmamış bir şenlik ateşi. Park edilmiş arabanın ön camından bomboş orkestra platformuna bakıyor ve ailesiyle hizmetkârlarını son defa eski kriket pavyonunda görür gibi oluyordu. Duyduğu hafif ayak sesleri, son izni için eve gelmiş olan kardeşi Şam'ı çağırmaya giden orman korucularının ayak sesleriydi. Kardeşinin sesini de duyuyor gibiydi; pek hoşlanmadığı kadar askerce ve ırlanda'nın gerilimiyle hâlâ gergin. «Tom?» diye sesleniyor Sam. «Tom nerede?» Hiç kısırtı yok. Tom, Mary'nin koyunderisi paltosunun içinde, başını annesinin bacağına dayamış ve hiçbir şey onu Noel'den önce oradan çıkaramaz. «Haydi Tom, en küçük sensin,» diye sesleniyor Sam. «Nerede bu çocuk? Gelecek yıla artık büyümüş olacaksın, Tom.» Sonra zalimcesine silkip atması. «Boş verin. Başkalarını bulalım.» Tom utanıyor, Pym'ler utanç içindeler. Tom'un evreni havaya uçurmak istememesi yüzünden Sam öfkeli. Daha yürekli bir çocuk yığına bir kibrit tutuyor

— 503 —

ve dünya alev alıyor. Kardeşinin askeri hava fişekleri kusursuz salvolarla birbiri ardından patlıyorlar. Karanlık gökyüzüne bakan herkes küçücük.

Mary, Brotherhood'un yanında oturuyordu. Brotherhood, tıpkı küçük korkağını doğuracağı zaman olduğu gibi bileğini tutmuştu. Kendisine güven vermek için. Sakinleştirmek için. «Ben baştayım burada,» demek için. Araba bir ara sokakta park edilmişti, arkalarında bir polis kamyonu ve polis kamyonunun arkasında da polis arabalarından, telsiz kamyonetlerinden, cankurtaranlardan ve bomba imha kamyonlarından oluşan altıyüz arabalık bir konvoy vardı. Hepsinin içinde de birbirleriyle sessizce konuşturlarken gözlerini oynatmayan Sam' in meslektaşları bulunuyordu. Mary'nin yanbaşımda neonla aydınlatılmış Sugar Novelties adlı bir dükkânın vitrininde plastik bir cüce tozlu şekerlerle yüklü bir elarabasını itmekteydi. Onun yanında cenaze evi kapısını andıran kapısının üstünde Halk Kütüphanesi yazılı granit bir bina. Tam karşıda Tanrının da şaka olmadığını belirten çirkin bir Baptist kilisesi. Kilisenin ötesinde Tanrının meydanı, Tanrının orkestra platformu, Tanrının ağaçları ve soldan dördüncüyle beşinci ağacın arasında ve ağacın dörtte üç yüksekliğinde turuncu perdeleri çekili ışıklı bir pencere. Kocanız oradaymış, hanımefendi, soruşturmamıza göre Canterbury adını kullanıyormuş ve kasabada çok sevilmiştirmiş.

«Hep sevilirdi zaten,» dedi Mary.

Ancak müfettiş bunu Brotherhood'a söylüyordu. Brotherhood'un yanındaki camın arasından başını uzatmıştı ve kadının koruyucusu olarak Brotherhood'u görüyordu. Mary müfettişe kendisiyle mümkün olduğu kadar az konuşması için emir verildiğini biliyordu. Brotherhood da Mary adına cevap verme görevini üstlenmişti.

Müfettiş Devon'lu geleneklere bağlı bir aile babasıydı. Mary, onun Devon'lu biri tarafından tutuklanacağı için müthiş mutluyum, diye düşündü. Toprakten gelen bir insan tarafından tutuklanmak bence en iyisidir.

Müfettiş belki de yüzüncü kere, «Kiliseye gelmek istemediğinizden emin misiniz, hanımefendi?» diye soruyordu. «Kilisenin içi daha sıcak, iyi insanlar da var içeride. Amerikalıları sayarsanız kozmopolit bir grup.»

— 509 —

«Burası daha iyi,» diye mırıldandı Brotherhood.

«Doğrusunu isterseniz beyefendinin motoru çalıştırmasına izin veremeyiz, hanımefendi. Motoru çalıştırmayınca da arabanın içi ısınmaz, bilmem anlatabildim mi?»

«Buradan çekilip gitseniz,» dedi Mary.

«Hanımın rahatı yerinde,» dedi Brotherhood.

«Ama bütün gece burada kalabiliriz, hanımefendi. Hatta yarın bile. Dostumuz dayanmaya karar verirse falan yani, doğrusunu isterseniz.»

«Duruma göre gereğine bakarız,» dedi Brotherhood. «Ona ihtiyacın olduğunda burada bulacaksın.»

«Korkarım, içeri girdiğimizde burada olamayacak, efendim. Doğrusunu isterseniz sizin ve benim gibi daha güvenli bir mesafeye kadar çekilmesi gerekecek. Diğerlerinin hepsi kilisede!er ve başkomiserim o aşamada Amerikalılar da dahil bütün sivil personelin orada olmaları gerektiğini söyledi.»

Brotherhood ağzını açmadan Mary, «Ben onlarla birlikte olmak istemiyorum,» dedi. «Hem-Amerikalı değilim ben, onun karışımı.»

Müfettiş gitti ve hemen döndü yine. Aracılık yapıyordu. Bu yatakbaşı davranışı için seçilmişti zaten.

Yine Brotherhood'un camı önünde çömelerek, «Qatidan mesaj, efendim,» dedi. «Dostumuzun elinde olabilecek silahın tam olarak tip ve kalibresini biliyor musunuz?»

«Standard Browning 38'lik. Eski. Yıllardır temizlendiğini sanmam.»

«Peki, cephanesi konusunda bir fikriniz var mı, efendim? Markasını bilmeleri iyi olur da.»

«Küt burunlu sanırım.»

«Dumdum falan değil ama, öyle mi?»

«Dumduma ne ihtiyacı var ki?»

«Bilemem efendim. Bilgi altıntozu gibi değerli bu olayda, eğer söylememde bir sakınca yoksa. Uzun süredir bu kadar ağzı sıkı adamı birarada görmemiştım. Dostumuzun ne kadar mermisi vardır sizce?»

«Bir şarjör, belki bir de yedeği vardır.»

Mary birden öfkelenmişti. «Tanrı aşkına! Manyak değil ya bu adam. Bir şey başlatacak...»

— 510 —

Saygılı konuşmadığı zamanlar köylülüğü aradan kayıveren müfettiş, «Ne başlatacak?» diye kesti sözünü.

«Bir yedeği de olduğunu kabul edelim,» dedi Brotherhood.

Müfettiş daha sağlam bir yere başlamış gibi, «Peki öyleyse şimdi de dostumuzun nişancılığı hakkında bir iki şey söylemeniz,» dedi. «Bunu sordukları için onları suçlayamazsınız artık.»

«Hayatı boyunca sürekli eğitim görmüştür.»

«İyidir,» dedi Mary.

«Basit bir soru sormama izin verirseniz, bunu nasıl biliyorsunuz, hanımefendi?»

«Tom'la birlikte hava tabancasıyla atış yaparlar.»

«Fare falan mı vururlar, yoksa daha büyük hedefleri mi?»

«Kâğıt hedefleri.»

«Öyle mi? Yüksek puanlar alıyor demek, öyle mi, hanımefendi?»

«Tom öyle diyor.»

Mary, Brotherhood'a bakınca adamın ne düşündüğünü anladı. Silah olsun olmasın önemli değil, bırak ben gidip getireyim onu. Kendisi de hemen hemen aynı şeyi düşünüyordu: Magnus, kendini bu kadar gülünç duruma sokmadan çık artık oradan. Müfettiş bu kere doğrudan doğruya Brotherhood'a konuşuyordu.

«Dostumuzun yanında taşıdığı bu kutu hakkında bir iki sorumuz var. , Kilisedekilere sordum ama onlar teknik konulardan pek anlamıyorlar, size sormamı söylediler. Bizim çocuklar bu konuda bilgi verilmemesini hoş karşılamıyorlar, size kutuda ne gibi bir patlayıcı olduğunu sormamı istediler.»

«Kendi kendini yok eden bir tertibattır,» dedi Brotherhood. «Bir silah değildir.»

«Ama, dengesini kaybetmiş biri elinde diyelim, bu bir silah olarak kullanılabilir mi?»

«İçine birini sokmamışsa hayır,» dedi Brotherhood. Müfettiş yumuşak taşralı kahkahasını savurdu.

«Bunu çocuklara iletirim,» dedi. «Çocuklar şakadan hoşlanırlar, gerilimlerini azaltır gülmek.» Sesi alçaldı sonra. «Dostumuz silahını hiç öfke anında kullanmış mıdır, efendim?»

«Silah kendisinin değildir.»

«Soruma tam olarak karşılık vermediniz, öyle değil mi, efendim?»

— 511 —

«Bildiğim kadarıyla silahlı bir çatışmaya girmemiştir.» «Dostumuz öfkelenmez,» dedi Mary. «Hiç tutsak almış mıdır, efendim?» «Yalnızca bizi,» dedi Mary.

Pym kakaoyu yapmış, Bayan Dubber'in omuzlarına, kadının üşümediğini söylemesine rağmen, yeni şalını örtmüştü. Sonra Toby için aldığı bir tavuk parçasını doğramıştı. Kadın bırak-saydı kanaryanın kafesini de temizleyecekti. Kanarya kendisinin gizli gururuydu. Bir gece Bayan Dubber yattıktan sonra kuşun ölmüş olduğunu görmüş ve kadının haberi olmadan bir yenisini alıp yerine koymuştu. Bayan Dubber onun daha fazla iş yapmasını istemiyordu. Onun yanında oturmasını, Sri Lanka'dan dün gelmiş olan Al Teyzenin son mektubunu okumasını istiyordu. Bay Canterbury, ama daha önce hiç ilgi duymamıştınız bunlara. Kadın adamın sözünü kesti. «Geçen yıl dantellerini çalan Ali mi o? Hırsızlık yaptıysa neden hâlâ yanında tutuyor?»

«Herhalde bağışlamıştır,» dedi Pym. «Adamın epey karısı vardı, hatırlarsanız. Al Teyzenin gönlü de adamı sokağa atmaya razı gelmemiştir.»

«Artık memlekete dönse,» dedi Bayan Dubber, «O sıcakta bunca yıl yaşamak sağlığı için iyi olmasa gerek.»

«Ama o zaman çamaşırını kendi yıkamak zorunda kalır, öyle değil mi, Bayan D?» Pym'in gülümsemesi kadını olduğu kadar kendini de ısıtıyordu.

«Şimdi daha iyisiniz, değil mi, Bay Canterbury? Öyle sevinçliyim ki. İçinizdeki her neyse çıktı gitti işte. Şimdi iyice • dinlenebilirsiniz.»

«Neden yorulmuşum ki?» diye hâlâ kadın için gülümseyen Pym sordu.

«Bunca yıldır ne yapıyorsanız ondan iste. Ülkeyi bir süre başkası yönetsin. Ölen zavallı adqmcaglz size çok iş bıraktı mı?»

«Bıraktı, doğrusu. Tam bir devir teslim olmadı mı işler hep karışır zaten.»

«Ama şimdi her şey yoluna girecek, değil mi?»

— 512 —

«Siz tatile çıktığınızda düzelecek. Bayan D.»

«Siz de benimle gelebilseydiniz.»

«Bunu yapamam, söyledim ya. İznim bitti artık!»

Pym'in sesi isteğinden yüksek çıkmıştı. Bayan Dubber adama bakınca Pym onun yüzündeki korkuyu gördü.

Yeşil dolap geldiğinden beri ya da onu fazla şımarttığı zamanlar hep öyle bakıyordu kendisine.

«Ben gitmiyorum,» dedi kadın sert bir sesle. «Toby'yi hapse tıkmak istemem ve siz istiyorsanız diye de onu hapse tıkamam, öyle değil mi, Toby? Çok iyisiniz ama bir daha bundan söz etmeyin. Al Teyze başka ne yazıyor?»

«Ayaklanmalardan falan söz ediyor. Yeni ayaklanmalar olacakmış galiba, bunlardan hoşlanmayacağınızdan eminim.»

«Haklısınız.» Pym kalkıp mektubu şeker kavanozunun içine yerleştirirken kadının gözleri üzerinden ayrılmadı.

«Böyle şeylere aldırmadığım bir sabah okursun bunları. Meydan neden bu kadar sessiz? Komşu Bayan Peel televizyonunu neden açmamış acaba? Âşık olduğu o spikeri seyrediyor olmalıydı şimdi.»

«Belki de yatmıştır,» dedi Pym. «Bir fincan kakao daha ister miydiniz. Bayan D?» Pym fincanları mutfağa taşıdı. Perdeler kapalıysa da pencerenin yanında Pym'in taktığı bir plastik aspiratör vardı. Pym gözünü aspiratöre dayayıp meydana baktı ama bir hayat izi göremedi.

«Saçmalamayın, Bay Canterbury,» diyordu Bayan Dubber. «İkinci fincan kakaoyu asla içmediğimi biliyorsunuz. Gelin de haberleri seyredin.»

Kilisenin gölgesinde kalan meydanın uzak kösesinde bir tşık yanıp .söndü.

«Sizce bir sakıncası yoksa bu gece istemem, Bayan D,» diye seslendi Pym. «Bütün hafta politikayla başım şişti zaten. Bu gece erken yatıp dünyaya rahat bir soluk aldıracağım. Bayan D.»

«Önce telefona cevap verin öyleyse,» dedi kadın. «Sizi arıyorlar.»

Pym gaz alevinin hisirtisi arasında telefon çaldığını duymadığına göre kadın çalar çalmaz açmış olmalıydı. Daha önce hiç aramamışlardı kendisini. Mutfığa dönünce kadının telefo-

— 513 —

F. : 33

nü kendisine uzatmış beklediğini gördü, yüzünde yine kendisini suçlayan o korku vardı. Telefonu kulağına dayayıp, «Canterbury,» dedi. Hat ansızın kesildi, ancak Pym ahizeyi kulağından ayırmadan anlamışçasına gülümsedi.

«Teşekkür ederim.» dedi. «Çok teşekkür ederim. Bili. Çok iyi yaptın. Babana benim tarafımdan teşekkür et, olmaz mı? Haftaya sana bir yemek ısmarlarım, oldu mu?»

Telefonu kapattı. Yüzünü ateş basmıştı. Bayan Dubber'e baktığında yüz ifadesini farkedemiyordu artık; onun omuzlarını, boynunu ve Tom ile Lech'te kayarken incittiği sağ dizkapağın-daki ağrılardan kıvrınmakta olduğunu anlayıp anlamadığını bilemiyordu.

«Anlaşılan Bakan kendisi için yaptığım bir işten memnun kalmış,» dedi. «Çabalarımın boşa olmadığını bilmemi istemiş. Telefon eden özel sekreteri Bill'di. Sir William Wells. İyi bir dost.»

«Anlıyorum,» dedi Bayan Dubber. Ancak heyecanlanmış değildi.

«Doğrusunu söylemek gerekirse Bakan yapılan hizmetleri pek tökdir etmez. Duygularını hiç dışarı vurmaz. Memnun etmesi güç bir insandır. Hayatı boyunca birisine övgü dolu bir söz söylemiş değildir. Ama ona pek düşkünüz yine. Bütün kusurlarına rağmen. Onun hayatın zengin bir geçit töreninin bir parçası olduğuna karar verdik, bir canavar olarak görmeyiz onu. Eh, ben artık yoruldum. Bayan D. Haydi sizi yatıralım ar-t'lık.»

Kadın kıpırdamamıştı. Pym daha hızlı konuşmaya başladı.

«Telefon eden kendisi değildi elbette. Sabaha kadar sürecek bir toplantıya girmiş. Özel sekreteri aradı.»

«Söylediniz ya.»

«'Bu madalyalık bir İş, Pym,' dedi bana. 'Moruk gülümsedi bile.' Moruk dediği Bakan. Arkasından öyle deriz ona. Bir madalya fena olmaz, değil mi, Bayan D? Şöminenin üzerine asarız. Paskalya ve Noel'lerde parlatırız. Bizim özel madalyamız. Burada kazanılmış üstelik. Eğer bunu hak eden biri varsa o da sizsiniz.»

Pym'in ağzı kurumuştı, kulağı ve boğazı ağrıyordu, biraz

— 514 —

da saçmalamaya başlamıştı. Onun için sustu. Şu özel kliniklerden birinde kendimi tepeden tırnağa muayene ettirmeliyim, diye düşündü. Konuşacağı yerde kadının o kadar hoşuna giden biçimde kucaklayıp kaldırmak üzere yanma gitti. Ama Bayan Dubber kendisine kolaylık göstermedi. Kucaklanmak istemiyordu.

«Adm Pym'se neden Canterbury diyorsun?» diye aksi bir sesle sordu.

«İlk adım Pym. Pip gibi. Pym Canterbury.»

Kadm uzun uzun düşündü bunu. Adamın kupkuru gözlerine ve hiçbir neden olmadan seçiren yanak kaslarına baktı. Pym onun gördüklerinden hoşlanmadığını ve kavga etmeye hazır olduğunu anlamıştı. Ancak olanca gücüyle gülümsemeye çalışıp kadını iradesi altına alınca sert bir baş sailamasıyla ödüllendirildi.

«İkimiz de ilk adlarımızı kullanmayacak kadar yaşlıyız, Bay Canterbury,» dedi kadın. Sonra kollarını uzattı.

Pym kadını bileklerinden tutup ayağa kaldırdı.

Koridorda yürürlerken kadın, «O madalyaya sevindim,» dedi. «Madalya alan insanlara hep hayran olmuşumdur, Bay Canterbury. Ne yapmış olurlarsa olsunlar.»

Merdivenler Pym'in çocukluk evlerinin merdivenleri olduğundan zıplayarak çıkarken bütün sancılarını ve acılarını unutmuştu. Berbat bir ışık yaymasına rağmen sahanlıktaki Beytul-ham yıldızı abajur The Glades'den eski bir dosttu. Her şey bana iyi davranıyor, diye düşündü. Odasının kapısını itince içerdeki bütün eşyalar bir sürpriz partisiymiş gibi göz kırıp güldüler. Paketler hazırlandığı gibi duruyordu ama bir kere daha kontrol etmenin bir zararı olmazdı. Bayan Dubber'in zarfı, içi para ve özür dilemeyle dolu. Jack'ın zarfı, para yok ve aslına bakarsan özür dileme de pek az. Poppy, sonunda bu kadar uzak bir ses olman ne garip. O aptal dosya dolabı, bu kadar yıl neden uğraştım onunla yani. İçine bile bakmadım bir kere. Yakma kutusu, içindeki çok az sırra karşılık ne büyük ağırlık. Mary'ye bir şey yoktu ama ona da gerçekten söyleyecek pek fazla bir şeyi kalmamıştı: «Seninle kendimi gizleyebilmek için evlendiğim için özür dilerim. Ama yolda biraz da sevgi verebildiğime

— 515 —

memnunum. Mesleğin tehlikeleri, sevgilim. Sen de casussun, unuttun mu? Hatta Pym'den daha iyisin de. İnsanın sınıfı sonunda kendini belli eder ne de ofsa.» Yalnızca Tom'a yazdığı mektup kendisini rahatsız ediyordu, son bir açıklama gerektiğini hissederek zarfı açtı.

Hafifçe titrek bir yazıyla, «Tom, gördüğün gibi ben bir köprüyüm.» diye yazdı. «Rick'ten hayata ulaşabilmek için benim üzerimden geçmelisin.»

Mektup notlarında âdet olduğu üzere adının başharflerini yazdı ve mektubu yeni bir zarfa koyup eskisini çöp sepetine attı. Hayatının ilk yıllarından beri düzensizliğin güvensizliğin kızkardeşi olduğunu öğrenmişti çünkü. Sonra yakma kutusunu dolabın ,üstünden masaya taşıdı, zincirinden aldığı iki anahtarla açıp önce gizlilik derecesi bile verilemeyecek kadar gizli olan dosyaları çıkardı. Bunlar Poppy ile birlikte hayallerinde yarattıkları örgütlere ilişkin uydurma bilgilerdi. Bunları da çöp sepetine attı. Bu iş bitince tabancayı çıkardı, doldurdu, ateşe hazır duruma getirdi ve tabanca taşıyıp hiç kullanmadığı zamanları hatırlayarak masanın üzerine bıraktı. Damdan gelen bir sürtünme sesi duyunca, kedi olmalı, diye düşündü. Lanet kediler, bugünlerde her yere çıkıyorlar, zavallı kuşlara bir fırsat tanımıyorlar, demek istemiş, gibi başını salladı. Altın saatine bakarken onun- Rick'in armağanı olduğunu düşündü, banyoya girerken çıkarmayı hatırla-yamayoçağı geldi aklına. Saati çıkarıp Tom'un zarfı üzerine koydu, zarfın üstüne bir aydede resmi çizdi. Birbirlerine gülümsemeleri için hep bunu çizerlerdi mektuplarına. Sonra soyundu, elbiselerini yatağın üzerine düzenle yerleştirdi, ropdöşambrını giydi, büyüğü vücudu, küçüğü eller* ve yüzü için olan iki havlusunu aldı. Tabancayı cebine soktu sonra. Yalnızca koridorun ucuna kadar gidiyordu ama bugünlerde dünya hiç de güvenli bir yer-değildi, insan ne kadar dikkatli olsa azdı. Banyo kapısını açarken porselen kapı tokmağının sertleşmiş-olduğunu, dönmediğini farkedip sinirlendi. Lanet tokmak. Şuna bak. İki eliyle birden çevirdi, sersemin biri sabunlu bırakmış olmalıydı ki, tokmak elleri arasından kayıyordu. Çevirebilmek için havlusunu kullandı. Bunu yapan tizim Lippsie ol-

I

malı, diyerek gülümsedi; zavalılık hep kafasının içinde yaşar. Pym son kez aynanın karşısına geçip havlularını başının ve omuzlarının çevresine yerleştirdi. Büyüğünü pelerin gibi omuzlarına atmış, küçüğünü de eşarp gibi başına sarmıştı. Bayan Dubber'm en nefret ettiği şey pislikti. Sonra tabancasını sağ kulağının olduğu yere dayadı; o durumdaki herkes gibi Browning 38'lik tabancanın tetiğinin çift baskılı olup olmadığını hatırlayamamıştı. Aynada1 naşı! eğik durduğunu farkettiler o sırada: tabancadan uzak değil de tabancaya doğru, hafif sağır brininin bir ses duymak için başını eğmesi gibi.

Mary silah sesini duymadı. Müfettiş yine Brotherhood'un camı önünde çömelmiş Magnus'un evde olduğunu bir hileyle saptadıklarını anlatıyordu. Sivilleri kiliseye toplamak için emir almıştı. Brotherhood adamın isteğine karşı çıkıyor, Mary de karşıda bacalar arasında köse kapmaca oynayan dört adamı seyrediyordu. Yarım saatir birbirlerine ip atıyorlar, sinsiliğin klasik pozlarına giriyorlardı. Mary akı! erdiremeyeceği kadar nefret ediyordu hepsinden. Magnus olsaydı, çok birliklerine hayranlık duyan bir toplum nereye doğru yol almakta o'duğu-na dikkat etse iyi eder, derdi. Müfettiş evde adı geçen Canterbury dışında başka erkek pansiyoner olmadığını doğruluyor ve operasyon sırasında gerektiği takdirde Mary'nin telefonda kocasıyla uzlaşmacı bir tutumla konuşup konuşmayacağını soruyordu. Bu tiyatroya saçmalığı balon gibi söndürmek için Mary de yüksek sesli bir fısıltıyla, «Elbette,» diyordu.

Brotherhood yanındaki kapıyı hızla açıp müfettişi sırtüstü yere devirirken ve adamın bir ayakkabısı sonsuza dek arabanın camında donmuş kalırken, Mary'nin sonradan belleğin© yerleşen her şey o anda olmaktaydı. Bundan sonra Jack'ın, genç bir delikanlı gibi koşarak eve doğru gittiği vardı göz-/ lerinin önünde. Onun hep böyle koştuğunu hayal etmişti çürtj kü. O ev Plush'tı ve Jack kendisiyle sevişmeye geliyordu. Ar çak çevresindeki tüm gürültüye rağmen kıpırtısız duruyordij Işıklar yanmıştı, cankurtaranlar neresi olduğunu bilmedikle yere doğru hızla gidiyorlardı, polrslr sivil memurlar birbirlr

•516 —

— 517 —

nin ayaklarına dolanıyorlardı, damdaki sersemleler aşağıdaki sersemlelere sesleniyorlar ve ingiltere, kendisini tehdit ettiğini bilmediği şeylerden kurtarılıyordu. Ama Jack Brotherhood nöbet yerindeki ölü bir Romalı asker gibi hazıroida duruyordu ve herkes gözlerini evin merdivenlerinden inmekte olan gece-' likli ufakîfek ciddi bir kadına dikmişti.

BİTTİ

Yazar, kitabını hazırlaması sırasında iki kere okuyan Al Aîvarez'in bilgece danışmanlığına; mesleki araştırma yardımı sağlayan Susan Dawson, Philip Durban ve Moritz Macazek'e; Washington'da Wilson Quarterly dergisinin kadrosuyla Peter Braestrup'a ve Boston görünümünü sağlayan David ile JB Greenway'e teşekkür etmeyi borç bilmektedir.

John le Carre _ Son Casus